

Spis treści

II Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa

DECYZJE

Komisja

2007/51/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie pomocy państwa C27/2001 (ex NN 2/2001) dotyczącej realizowania przez Francję Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (PMPOA) w latach 1994–2000 (notyfikowana jako dokument nr C(2004) 415) 1

2007/52/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie pomocy, którą Włochy zamierzają przyznać przedsiębiorstwom rolnym w ramach programu A.I.M.A. w sektorze drobiu C 59/2001 (ex N 97/1999) (notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1802) 14

2007/53/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 24 maja 2004 r. odnosząca się do procedury przewidzianej w art. 82 Traktatu WE oraz art. 54 Porozumienia EOG przeciwko Microsoft Corporation (Sprawa COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (notyfikowana jako dokument nr C(2004) 900) ⁽¹⁾ 23

2007/54/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 2 czerwca 2004 r. dotycząca pomocy państwa przewidzianej przez Włochy, region Sycylia, na rzecz promocji i reklamy produktów rolnych (notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1923) ⁽¹⁾ 29

2007/55/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 9 listopada 2005 r. w sprawie systemu pomocy, który Francja zamierza wdrożyć na rzecz producentów i pośredników w handlu winami likierowymi: Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie i Macvin du Jura (notyfikowana jako dokument nr C(2005) 4189) 37

2007/56/WE:

- ★ Decyzja Komisji z dnia 16 maja 2006 r. w sprawie pomocy państwa nr C 26/2004 (ex NN 38/2004) przyznanej przez Republikę Federalną Niemiec na rzecz przedsiębiorstwa Schneider Technologies AG (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 1857) ⁽¹⁾ 49

Cena: 38 EUR

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

2007/57/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 7 czerwca 2006 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz nabywania udziałów w spółdzielniach winiarskich (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 2070)	56
2007/58/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 28 sierpnia 2006 r. dotycząca zawarcia Umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej	64
Umowa o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej	65
2007/59/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 26 września 2006 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niderlandy na rzecz Holland Malt BV (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 4196)	76
2007/60/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 26 października 2006 r. ustanawiająca Agencję Wykonawczą ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003	88
2007/61/WE:	
★ Decyzja nr 1/2006 Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego ustanowionego Umową między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotycząca handlu produktami rolnymi z dnia 1 grudnia 2006 r. zmieniająca dodatki 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 10 do załącznika 11 Umowy	91
2007/62/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 8 grudnia 2006 r. w sprawie przepisów krajowych zgłoszonych przez Danię dotyczących niektórych przemysłowych gazów cieplarnianych (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 5934)	130
2007/63/WE:	
★ Decyzja nr 2/2006 z dnia 13 grudnia 2006 r. Komitetu ustanowionego na mocy Umowy w sprawie wzajemnego uznawania między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w rozdziale sektorowym dotyczącym wyposażenia ochrony osobistej	135
2007/64/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiająca zmienione kryteria ekologiczne i związane z nimi wymogi dotyczące oceny i weryfikacji w odniesieniu do przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego podłożom uprawowym (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6962) ⁽¹⁾	137
2007/65/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiająca standardowe środki bezpieczeństwa i stopnie alarmowe w Komisji oraz zmieniająca jej regulamin wewnętrzny w zakresie operacyjnych procedur zarządzania sytuacjami kryzysowymi	144
2007/66/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie tymczasowego doświadczenia w ramach dyrektywy Rady 66/401/EWG związanego ze wzrostem maksymalnej wagi partii niektórych materiałów siewnych roślin pastewnych (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6572) ⁽¹⁾	161
2007/67/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 18 grudnia 2006 r. zezwalająca państwom członkowskim na przedłużenie tymczasowych zezwoleń przyznanych na nową substancję czynną tritosulfuron (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6573) ⁽¹⁾	164
2007/68/WE:	
★ Decyzja Komisji z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca wniosku Republiki Łotewskiej o możliwość zastosowania obniżonej stawki VAT na dostawy do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6592)	165

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

	2007/69/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 18 grudnia 2006 r. upoważniająca Rumunię do odroczenia stosowania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2002/53/WE w odniesieniu do obrotu nasionami niektórych odmian gatunków roślin rolniczych (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6568) ⁽¹⁾ ...	167
	2007/70/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie przedłużenia terminu wprowadzenia do obrotu produktów biobójczych zawierających pewne substancje czynne niezbadane w trakcie 10-letniego programu prac określonego w art. 16 ust. 2 dyrektywy 98/8/WE (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6707)	174
	2007/71/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2006 r. ustanawiająca grupę naukową ekspertów do spraw nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności	177
	2007/72/WE:	
★	Decyzji Komisji z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie przedłużenia niektórych decyzji w sprawie pomocy państwa (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6927) ⁽¹⁾	180
	2007/73/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie powołania członków Grupy Kontrolującej Opinie dotyczące Standardów Rachunkowości utworzonej na mocy decyzji Komisji 2006/505/WE z dnia 14 lipca 2006 r. powołującej Grupę Kontrolującą Opinie dotyczące Standardów Rachunkowości z zadaniem doradzania Komisji w kwestii obiektywizmu i neutralności opinii Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG)	181
	2007/74/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2006 r. ustanawiająca zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6817) ⁽¹⁾	183
	2007/75/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 22 grudnia 2006 r. powołująca grupę ekspertów ds. cen transferowych	189
	2007/76/WE:	
★	Decyzja Komisji z dnia 22 grudnia 2006 r. wykonująca rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów w odniesieniu do wzajemnej pomocy (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6903) ⁽¹⁾	192
	2007/77/WE:	
★	Decyzja nr 35/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy Umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wpisania do wykazu instytucji oceny zgodności w ramach Załącznika sektorowego dotyczącego urządzeń telekomunikacyjnych	198
	ZALECENIA	
	Komisja	
	2007/78/WE:	
★	Zalecenie Komisji z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i ergonomii samochodowych systemów informacyjnych i systemów łączności: nowa wersja europejskiego zbioru zasad dotyczących interakcji człowieka z urządzeniami	200

⁽¹⁾ Tekst mający znaczenie dla EOG.

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 lutego 2004 r.

w sprawie pomocy państwa C27/2001 (ex NN 2/2001) dotyczącej realizowania przez Francję Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (PMPOA) w latach 1994–2000

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 415)

(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)

(2007/51/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie ze wspomnianym artykułem⁽¹⁾ i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) W wyniku informacji, uzyskanych przez służby Komisji, dotyczących realizowanego we Francji Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (zwanego dalej „PMPOA” lub „programem”), Komisja skierowała w dniu 24 lutego 2000 r. pismo do władz francuskich, z prośbą o przedstawienie szczegółów dotyczących realizacji wymienionego programu od roku 1994. W piśmie z dnia 31 maja 2000 r. Francja przekazała część informacji, w tym informacje potwierdzające istnienie PMPOA od roku 1994. Komisja pismem z dnia 11 lipca 2000 r. poprosiła o przedstawienie informacji uzupełniających. Władze francuskie odpowiedziały pismem z dnia 26 grudnia 2000 r.

(2) Władze francuskie zgłosiły w dniu 13 lutego 1991 r. pomoc państwa na rzecz hodowców trzody chlewnej, w odniesieniu do inwestycji indywidualnych. Komisja zezwoliła na udzielenie pomocy pismem z dnia 11 grudnia 1991 r.⁽²⁾ Ponadto władze francuskie przekazały w dniu 20 kwietnia 1993 r., w ramach współfinansowanego programu strukturalnego, i zgodnie z przepisami art. 29 ust. 4 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91 z dnia 15 lipca 1991 r. w sprawie poprawy efektywności struktur rolniczych⁽³⁾, okólniki DEPSE/SDEE nr 93-7005 z dnia 2 marca 1993 r. i DEPSE/SDEE nr 7027 z dnia 5 listopada 1992 r., dotyczące pomocy na rzecz inwestycji w sektorze mięsa wołowego i cielęcego. Komisja, zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2328/91, przyjęła w dniu 29 lipca 1993 r. decyzję zezwalającą na udział finansowy Wspólnoty w tym wspólnym działaniu⁽⁴⁾. Pomoc krajowa nie została jednak notyfikowana Komisji, w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu⁽⁵⁾. Zdaniem władz francuskich, uregulowania te, obowiązujące przed wdrożeniem Programu PMPOA, zostały do niego włączone przy pomocy okólnika DEPSE nr 7016 z dnia 22 kwietnia 1994 r. Stanowią więc pakiet wołowy i wieprzowy programu PMPOA. Powyższy okólnik

⁽²⁾ Pomoc państwa nr N 136/91.

⁽³⁾ Dz.U. L 218 z 6.8.1991, str. 1.

⁽⁴⁾ C(93) 1888.

⁽⁵⁾ Patrz wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 15 września 1998 r., sprawy połączone T-126/96 i C-127/96, Breda Fucine Meridionali SpA i inni przeciwko Komisji, Zb. Orz.. str. II-3437. Sąd przyjął argument Komisji, zgodnie z którym powiadomienie przez Państwo Członkowskie nie może zostać uznane za ważne zgłoszenie, jeżeli nie zawiera wyraźnego odniesienia do art. 88 ust. 3 Traktatu oraz jeżeli nie zostało złożone w Sekretariacie Generalnym. W takiej sytuacji pomoc powinna być uznana za niezgłoszoną.

⁽¹⁾ Dz.U. C 179 z 23.6.2001, str. 18.

nie został jednak również notyfikowany Komisji w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu.

- (3) Pismem z dnia 13 czerwca 1994 r. władze francuskie dokonały zgłoszenia pomocy państwa na rzecz inwestycji mających na celu ochronę środowiska w hodowli drobiu. Pismem z dnia 26 kwietnia 1995 r. ⁽⁶⁾ Komisja zezwoliła na stosowanie powyższego systemu pomocowego, włączonego później do programu PMPOA i stanowiącego jego pakiet drobiowy.
- (4) Władze francuskie nie notyfikowały, w rozumieniu art. 88 ust. 3 Traktatu, porozumienia z dnia 8 października 1993 r. tworzącego program, ani żadnego innego dokumentu przedstawiającego dokładne dane dotyczące programu PMPOA, w szczególności systemu finansowania programu ⁽⁷⁾. Komisja nie została poinformowana o udziale agencji wodnych w finansowaniu wymienionego programu.
- (5) Ponadto władze francuskie nie notyfikowały Komisji pomocy na rzecz przewidzianych inwestycji w sektorze hodowli bydła.
- (6) Nie przekazano Komisji żadnego zgłoszenia dotyczącego młodych rolników.
- (7) Pismem z dnia 11 kwietnia 2001 r. Komisja powiadomiła Francję o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do programu PMPOA. Niniejsza decyzja dotyczy jedynie stosowania programu PMPOA w latach 1994-2000.
- (8) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* ⁽⁸⁾. Komisja wezwała inne Państwa Członkowskie i zainteresowane strony trzecie do przedstawienia uwag na temat wspomnianej pomocy. Komisja nie otrzymała uwag od stron trzecich. Władze francuskie przesyłały własny komentarz w piśmie z dnia 21 czerwca 2001 r.
- (9) Pismem z dnia 30 października 2001 r. ⁽⁹⁾ Komisja zezwoliła na dalsze stosowanie programu PMPOA od roku 2001.

II. OPIS PROGRAMU

1. Mechanizm pomocy

- (10) Program PMPOA powstał w wyniku porozumienia zawartego w dniu 8 października 1993 r. pomiędzy władzami

Francji i francuskimi organizacjami zawodowymi rolników. Porozumienie weszło w życie w dniu 1 stycznia 1994 r. Celem programu jest umożliwienie rolnikom dostosowania posiadanego sprzętu i stosowanych praktyk, pozwalających na zapewnienie skuteczniejszej ochrony środowiska, a w szczególności ochrony wód. Stwierdzone zanieczyszczenia, których dotyczy program, to zanieczyszczenie wód przez środki fitosanitarne oraz nawozy mineralne i organiczne.

- (11) Program PMPOA ma na celu w szczególności działanie w sprawie przestrzegania przepisów dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego ⁽¹⁰⁾ (zwanej dalej „dyrektywą azotanową”), jak również przepisów krajowych związanych z wprowadzeniem Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej. Program dotyczy wszystkich metod produkcji: hodowli i upraw.
- (12) Mając na uwadze spełnianie wymogów prawnych oraz zapobieganie zanieczyszczaniu zasobów wodnych przez odchody zwierzęce, uznano za niezbędne podjęcie działań mających na celu poprawienie stanu budynków hodowlanych i gospodarkę odchodami zwierzęcymi. Koszt prac, jakie należało wykonać jedynie w budynkach, został wtedy oceniony orientacyjnie na około 1 mld EURO, w okresie do roku 2002. Opracowano program inwestycyjny, dla którego przyjęto poniższy ogólny plan finansowania: hodowcy 1/3, państwo (Ministerstwo Rolnictwa i Rybołówstwa, *fr. Ministère de l'agriculture et de la pêche*) oraz społeczności terytorialne po połowie – 1/3; agencje wodne ⁽¹¹⁾ 1/3. Hodowcy kwalifikujący się do korzystania z pomocy zostali natomiast objęci opłatą z tytułu zanieczyszczania pobieraną przez agencje wodne.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1.

⁽¹¹⁾ Zgodnie z informacjami, którymi dysponuje Komisja – w części pochodzącymi ze strony internetowej agencji wodnych (<http://www.eaufrance.tm>) – agencje wodne są zakładami prawa publicznego utworzonymi w 1964 roku, posiadającymi osobowość prawną i autonomię finansową. Znajdują się one pod kontrolą Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Gospodarki i Finansów i są kierowane przez zarząd (*Conseil d'administration*), w skład którego wchodzi różni użytkownicy wody. Agencje są rozmieszczone w sześciu wielkich dorzeczach obejmujących całość obszaru metropolitalnego kraju: Adour-Garonne, Artois-Picardie, Loire-Bretagne, Rhin-Meuse, Rhône-Méditerranée-Corse oraz Seine-Normandie. Zorganizowane są w identyczny sposób. Składają się z Comité de bassin (Komitet dorzecza), agencji wodnej i jej zarządu. Ich polityka jest określana przez Comité de bassin i skupia się wokół czterech priorytetów: zarządzanie i zaopatrywanie w wodę, walka z zanieczyszczeniami, ochrona środowisk wodnych oraz nadzór jakości wód kontynentalnych i przybrzeżnych.

W latach 1997-2001 agencje wodne wspomagały finansowanie ocenianych na około 16 mld euro prac mających na celu ochronę zasobów wodnych i walkę z zanieczyszczeniami. Udzielają one porad technicznych radnym, przemysłowcom oraz rolnikom i udzielają im pomocy finansowej w podjęciu prac związanych z walką z zanieczyszczeniem wód oraz ochroną zasobów wodnych. Środki finansowe, jakimi dysponują agencje pochodzą z opłat pobieranych proporcjonalnie od zanieczyszczających wodę, pobierających wodę i konsumentów wody. Środki te są następnie rozdzielane w formie pomocy (dotacje i pożyczki) społecznościom lokalnym, zakładom przemysłowym i rolnikom (oraz w sposób bardziej ogólny kierującym pracami) w celu realizacji prac takich jak budowa stacji oczyszczania, sieci uzdatniania wody, obiektów wytwarzania wody pitnej, zagospodarowywanie rzek, prowadzenie badań, sieci prowadzenia pomiarów jakości wody.

⁽⁶⁾ Pomoc państwa nr N 342/94.

⁽⁷⁾ Patrz przepis na stronie nr 5.

⁽⁸⁾ Patrz przypis na stronie nr 1.

⁽⁹⁾ Pomoc państwa nr N 355/2000.

- (13) Francuskie Ministerstwo Rolnictwa oraz Ministerstwo Ochrony Środowiska (*fr. les Ministères français de l'environnement et de l'agriculture*) w nocie z dnia 24 lutego 1994 r. kierowanej do zainteresowanych władz administracyjnych, wyszczególniły elementy procedury określone przez krajowy komitet nadzoru odpowiedzialny za wdrożenie programu: harmonogram, system finansowania, zasady stosowane wobec hodowców.
- (14) Władze francuskie zaznaczyły w powyższej nodcie, odnośnie do powiązania programu z zakwalifikowanymi do niego obiektami, że w interesie hodowcy leży, by zrealizowane prace, przewidziane w umowie lub w umowach kontroli zanieczyszczeń, były zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony wód, zawartymi w rozporządzeniach ministerstwa z dnia 29 lutego 1992 r. dotyczących hodowli.
- (15) Wdrażanie programu PMPOA realizowano w podziale na sektory i przy pomocy wyszczególniających rodzaje pomocy okólników Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa kierowanych do prefektów regionów i departamentów. Na prośbę Komisji władze francuskie przesłały jej kopie wymienionych niżej okólników:
- Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7016 z dnia 22 kwietnia 1994 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę bydła i trzody chlewnej”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7021 z dnia 18 kwietnia 1995 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę drobiu”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7028 z 19 czerwca 1995 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę”;
  - Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7001 z 15 stycznia 1996 r., „Pomoc przeznaczona na hodowlę; sytuacja młodych rolników rozpoczynających działalność począwszy od dnia 1 stycznia 1996 r.”
- (16) Beneficjentami pomocy byli rolnicy lub właściciele gruntów użytkowanych rolniczo, w szczególności w sektorze bydła, trzody chlewnej i drobiu. Inwestycje dotyczyły modernizacji istniejących budynków w celu zwiększenia pojemności składowania odchodów zwierzęcych i podniesienia jakości urządzeń służących do składowania, pozwalającej na osiągnięcie poziomu wymaganego przez normy określone w dyrektywie „azotanowej”⁽¹²⁾.
- (17) Finansowanie polegało na udziale państwa w wysokości 35 % kosztów, w formie dotacji kapitałowej pokrywającej 30 % kosztów, do której można dodać korzyść z kredytu preferencyjnego, w przypadku którego dotacja równoważna odpowiadałaby 5 % kosztów. Udział agencji wodnych w wysokości 1/3 kosztów nie był określony w okólnikach wymienionych w motywie 15.
- (18) W sektorach bydła i trzody chlewnej pomoc przewidziano również dla rolników w ramach realizacji przez nich tzw. planu PAM (*plan d'amélioration matérielle – plan ulepszenia infrastruktury*) na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania, w formie pomocy kapitałowej w wysokości 30 % oraz pożyczki równoważnej dotacji w wysokości 15 %. Powyższe udziały procentowe zwiększają się w przypadku młodych rolników (43,75 % dla obszarów nizinnych oraz 56,25 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych). W sektorze drobiu, dla młodych rolników przewiduje się zwiększenie pomocy o 5 % przy pomocy kredytów preferencyjnych.
- (19) Okólnik DEPSE/SDEEA nr 7001 z 15 stycznia 1996 r. dokonał zmiany udziału procentowego pomocy dla młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r. Udział dotacji kapitałowej został podniesiony z 30 % do 35 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych i terenów wiejskich, których rozwój ma priorytetowe znaczenie. Nie przewidziano kredytów preferencyjnych. Dla pozostałych obszarów udział pomocy kapitałowej został podniesiony z 30 % do 32,5 %. Zezwala się na udzielenie pożyczki dodatkowej o skutku równoważnym dotacji w wysokości 2,5 %.
- (20) W celu korzystania z powyższych pomocy, producenci byli zobowiązani do przedstawienia projektu wstępnego przygotowanego dla nich przez upoważnionych techników rolnych, w oparciu o który opracowywany był projekt inwestycyjny producenta. Badanie projektu stanowiło podstawę zawarcia umowy kontroli zanieczyszczeń (patrz motyw 21) oraz określenia przez każdą ze stron uczestniczących w finansowaniu publicznym prac, kwalifikujących się do finansowania podstawy kwoty. Projekty te stanowiły 2 % kosztu inwestycji i były finansowane w wysokości 50 % przez państwo oraz 50 % przez agencje wodne, w granicach pułapu 6 000 franków francuskich (FRF) bez podatku (tzn. 914 euro).
- (21) Umowa kontroli zanieczyszczeń gwarantowała hodowcy stosowanie mechanizmu pomocy określonego w programie PMPOA oraz kompensatę ewentualnych opłat należnych na rzecz agencji wodnej. Chodzi tutaj o opartą na zaufaniu umowę, stwierdzającą w sposób jasny istnienie w hodowli problemów ochrony środowiska, mającą jednak na celu pomoc w ich rozwiązaniu. Umowa zostaje podpisana przez wszystkich partnerów finansowych, z hodowcą włącznie.

2. Argumenty Komisji podnoszone w ramach wszczęcia procedury wyjaśniającej

- (22) Komisja uznała, w pierwszym rzędzie, że udział agencji wodnych w programie PMPOA stanowił pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust.1 Traktatu. Faktycznie agencje wodne uczestniczyły w finansowaniu kosztów inwestycji realizowanych w ramach programu PMPOA w 1/3 ich wysokości. Służby Komisji dowiedziały się o ich udziale jedynie w wyniku ogłoszenia sprawozdania szacunkowego z zarządzania oraz bilansu PMPOA, opracowanego przez Generalną Inspekcję Finansów, Stały Komitet koordynacji kontroli Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa oraz Radę Generalną budownictwa wiejskiego, wód i lasów⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ Ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi tych inwestycji można zapoznać się w decyzji o wszczęciu procedury.

⁽¹³⁾ Sprawozdanie sporządzone w dniu 26 lipca 1999 r. i opublikowane w roku 2000 na stronie internetowej francuskiego Ministerstwa Rolnictwa: <http://www.agriculture.gouv.fr>.

- (23) Komisja wzięła pod uwagę art. 2 francuskiego dekretu nr 66-700 z dnia 14 września 1966 r. dotyczącego agencji finansowych dorzeczy, przewidujący, że agencje wodne są zakładami prawa publicznego, posiadającymi osobowość prawną i autonomię finansową. Francuskie przepisy prawne nie pozostawiają więc wątpliwości co do publicznego charakteru agencji.
- (24) Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu procedury, że w świetle przyjętych we Francji przepisów prawnych dotyczących agencji wodnych i zasad ich działania, jak również orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Sądu Pierwszej Instancji⁽¹⁴⁾ agencje wodne należy uważać za rozszerzenie działań państwa, oraz że finansowanie przez nie inwestycji dokonywanych w gospodarstwach rolnych stanowi wobec tego pomoc państwa⁽¹⁵⁾.
- (25) Komisja uznała, że kwoty przyznane hodowcom bydła, trzody chlewnej i drobiu, w tym kwoty pochodzące z agencji wodnych, udzielały tym producentom przywileju, z którego nie mogli korzystać inni producenci. Stanowiły one więc pomoc przyznaną przez Francję, która zakłócając lub grożąc zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom i produkcji niektórych towarów, mogła wpłynąć na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. W konsekwencji, podjęty środek podlega art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (26) Komisja stwierdziła również, że pomoc państwa udzielona przez Francję stanowiła pomoc nową niezgłoszoną Komisji, i mogła, wobec tego, stanowić w rozumieniu Traktatu pomoc przyznaną bezprawnie. Komisja opierała się w szczególności na art. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽¹⁶⁾, określającym pomoc przyznaną bezprawnie jako pomoc nową wprowadzoną w życie z naruszeniem dawnego art. 93 (obecnego art. 88) ust. 3 Traktatu. Pojęcie nowej pomocy obejmuje z kolei każdą pomoc, tzn. programy pomocowe lub pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy.
- (27) Komisja przypominała, że każdy program pomocowy dozwolony przez Komisję, w którym wprowadzono później znaczące zmiany – w tym przypadku dotyczące udziału organu publicznego w finansowaniu zgłoszonej Komisji pomocy, wpływającego w sposób znaczący na system finansowania i, co za tym idzie, wielkość pomocy – stanowi pomoc nową, która powinna być zgłoszona Komisji w rozumieniu art. 88 Traktatu, i na którą Komisja powinna zezwolić. Powyższy obowiązek zgłoszenia został
- zatwierdzony w art. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Zdaniem Komisji zmiana wielkości pomocy wydawała się stanowić element modyfikujący istotę pomocy, co czyni obowiązkowym zgłoszenie w rozumieniu art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (28) Komisja przeprowadziła następnie ocenę powyższych pomocy, biorąc pod uwagę pkt 23.3 Wytycznych Wspólnoty w zakresie pomocy państwa w sektorze rolnictwa⁽¹⁷⁾ (zwanym dalej „Wytycznymi”) określający, że każda pomoc przyznana bezprawnie w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 powinna być oceniana zgodnie z przepisami i wytycznymi obowiązującymi w momencie jej przyznawania.
- (29) Odnośnie do objętych dotacjami inwestycji oraz formy pomocy, Komisja uznała, że dla sektora trzody chlewnej program PMPOA faktycznie obejmował rodzaj inwestycji, oraz że inwestycje odpowiadały w zasadniczej części inwestycjom zgłoszonym Komisji i dozwolonym przez nią. W przypadku sektora bydła, Komisja mogła stwierdzić, nawet jeżeli nie przeprowadziła wówczas badania pomocy pod kątem wspólnotowych zasad konkurencji, że pomoc ta jest zgodna z tymi zasadami. Dla sektora drobiu, Komisja stwierdziła, że program PMPOA obejmował dokładnie mechanizm, uprzednio przez nią dozwolony. Na koniec, odnośnie do pomocy państwa na rzecz młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r., Komisja stwierdziła, że pomoc ta nie wносиła zmian do programu w jego części odnoszącej się do inwestycji kwalifikujących się do pomocy, a ograniczała się do zmiany formy pomocy w części finansowanej przez państwo.
- (30) Biorąc powyższe pod uwagę Komisja mogła stwierdzić, że pod względem rodzaju inwestycji i form pomocy przewidzianych przez władze francuskie, przyznana pomoc, mimo bezprawnego charakteru, została wprowadzona zgodnie z obowiązującymi wówczas wspólnotowymi zasadami konkurencji. Komisja nie zakwestionowała w związku z tym tej części wykonania pomocy.
- (31) Odnośnie do systemu finansowania pomocy, Komisja przypominała, że zgodnie z zasadami obowiązującymi w momencie wejścia w życie programu, pułap pomocy inwestycyjnych na rzecz ochrony środowiska wynosił 35 % poniesionych kosztów (45 % w rejonach mniej uprzywilejowanych). Faktycznie art. 12 ust. 5 piąte tiret rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 przewidujący badanie pomocy krajowych z punktu widzenia dawnych art. 92 i 93 (obecnych 87 i 88) Traktatu oraz art. 6 wymienionego rozporządzenia, zezwalały na pomoc na rzecz inwestycji mających na celu ochronę środowiska, pod warunkiem że pomoc ta nie wpływała na zwiększenie produkcji. Komisja,
-
- ⁽¹⁴⁾ Patrz w szczególności: wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 12 grudnia 1996 r., *Compagnie nationale Air France* przeciwko Komisji, sprawa T-358/94, Zb. Orz. str. II-2109; wyrok Trybunału z 22 marca 1977 r., sprawa 78/76, *Steinike & Weinlig* przeciwko RFA, Zb. Orz., str. 595; wyrok Trybunału z 31 stycznia 2001 r., sprawy połączone T-197/97 i T-198/97, *Weyl Beef Products BV* i inni przeciwko Komisji, Zb. Orz. str. II-303; wyrok Trybunału z 30 stycznia 1985 r., sprawa 290/83, *Komisja* przeciwko Francji, Zb. Orz., str. 439; komunikat Komisji z dnia 26 marca 1997 r. w sprawie podatków, opłat i należności związanych z ochroną środowiska w ramach wspólnego rynku (COM (97) 9 wersja ostateczna).
- ⁽¹⁵⁾ Patrz wyczerpująca argumentacja Komisji dotycząca publicznego charakteru agencji wodnych w decyzji wszczęcia procedury.
- ⁽¹⁶⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1.
-
- ⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2 i poprawka, Dz.U. C 232 z 12.8.2000, str. 17.

- w wydanej przez nią decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91 wzięła pod uwagę fakt, że miała w zwyczaju dla tego rodzaju pomocy uznawać za zgodny ze wspólnym rynkiem udział 35 % kwalifikujących się kosztów (45 % dla obszarów mniej uprzywilejowanych w rozumieniu dyrektywy Rady 75/268/EWG z dnia 28 kwietnia 1975 r. w sprawie gospodarki rolnej na terenach górskich i wyżynnych oraz na niektórych obszarach mniej uprzywilejowanych⁽¹⁸⁾). Powyższe udziały procentowe pomocy zostały potwierdzone w pkt 3.2.3 Wytycznych Wspólnoty w zakresie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska⁽¹⁹⁾, wkrótce po wejściu w życie programu.
- (32) Istnienie i charakter tych pułapów zostały zresztą wyjaśnione przez władze francuskie w wymienionych w motywie 15 okólnikach dla sektorów, których dotyczy program PMPOA. Faktycznie, określają one w nich „Unia Europejska zezwoliła, by pomoc publiczna na tego rodzaju inwestycje związane z poprawą stanu środowiska osiągała dozwolony w drodze odstępstwa udział w wysokości 35 %”.
- (33) Biorąc pod uwagę, że system finansowania programu zakłada uczestnictwo w kosztach inwestycji w 1/3 państwa i społeczności lokalnych (w równej części, tj. 1/6 dla każdej ze stron), 1/3 agencji wodnych i 1/3 rolników, oraz uwzględniając w szczególności, że udział agencji wodnych stanowi pomoc państwa, Komisja stwierdziła w podjętej decyzji o wszczęciu procedury, że wydaje się, iż nie zostały zachowane dozwolone pułapy pomocy zaakceptowane dla tego rodzaju inwestycji. Faktycznie udział agencji wodnych w finansowaniu PMPOA podniósł udział finansowania publicznego do 2/3 kosztów inwestycji, tj. do około 66 % poniesionych kosztów. Zdaniem Komisji stanowi to przekroczenie dozwolonego udziału o około 31,6 % (21,6 % w rejonach mniej uprzywilejowanych) poniesionych kosztów. Identyczne przekroczenie ma miejsce w przypadku programu dla młodych rolników rozpoczynających działalność od 1 stycznia 1996 r., gdyż zmiany dokonane w programie dotyczą jedynie formy pomocy w jej części finansowanej przez państwo i nie pociągają za sobą ogólnego zwiększenia udziału pomocy na rzecz tych rolników.
- (34) Komisja stwierdziła również, że od 1 stycznia 2000 r., dąży do stosowania Wytycznych, Komisja zezwała jednakże, w oparciu o pkt 4.1.1.2 wymienionych wytycznych, dla tego rodzaju inwestycji, na udział pomocy w wysokości 40 % poniesionych kosztów (50 % w rejonach mniej uprzywilejowanych). W przypadku młodych rolników udział dozwolony pomocy wynosi 45 % (55 % w obszarach mniej uprzywilejowanych). Oznacza to, że przy zastosowaniu dla pomocy przyznanych w roku 2000 korzystniejszych warunków przekroczenie wynosiłoby jedynie 26,6 % (16,6 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), oraz w przypadku młodych rolników 21,6 % (11,6 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), dla inwestycji zrealizowanych od 1 stycznia 2000 r. i spełniających warunki określone w Wytycznych.
- (35) Ponieważ pomoc inwestycyjna dozwolona przez Komisję opierała się na dozwolonym udziale finansowania publicznego w maksymalnej wysokości 35 % kosztów tych inwestycji (45 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania), a nawet, w zależności od przypadku, 40 % do 55 % od 1 stycznia 2000 r., Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu procedury wyjaśniającej, że poziom pomocy przyznanych w zastosowaniu programu PMPOA mógł nie odpowiadać udziałowi pomocy dozwolonemu przez Komisję, oraz że, w związku z tym, każde przyznane finansowanie publiczne przekraczające dozwolony pułap stanowi pomoc państwa niezgodną z Traktatem.
- (36) Komisja, po zbadaniu informacji przekazanych przez władze francuskie miała wątpliwości dotyczące zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy inwestycyjnej finansowanej w ramach programu PMPOA w latach 1994-2000, w szczególności odnośnie do kwot pomocy, jakie mogły zostać przyznane powyżej dozwolonej wielkości 35 %, a nawet 45 %. W związku z tym, Komisja wszczęła procedurę przewidzianą w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (37) Komisja uznała również, że udział pomocy, jaki zastosowały władze francuskie w celu przeprowadzenia badań gospodarowania był zgodny z obowiązującymi zasadami konkurencji.

III. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ FRANCJĘ

- (38) Pismem z dnia 21 czerwca 2001 r. władze francuskie przedstawiły uwagi na temat decyzji Komisji o wszczęciu wobec zgłoszonej pomocy procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (39) Władze francuskie przyjęły do wiadomości stanowisko Komisji dotyczące publicznego charakteru pomocy udzielanej przez agencje wodne. Według tych władz rząd Francji planuje zmianę ustawy nr 64/1245 z dnia 16 grudnia 1964 r. dotyczącej gospodarki wodnej i rozdziału zasobów wodnych oraz walki z zanieczyszczeniem wód, określającej w szczególności podstawowe zasady działania agencji wodnych. Powyższa zmiana ma na celu w szczególności poddanie w przyszłości głosowaniu w Parlamencie sposobu obliczania opłat, oraz wytycznych programów udziału finansowego agencji.
- (40) Władze francuskie uważają jednak, że dla przekroczenia udziałów 35 % i 45 % można było oprzeć się na przepisach art. 12 ust. 5 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91, oraz art. 12 ust. 3 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 950/97 z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie poprawy wydajności struktur rolnych⁽²⁰⁾. Przepisy te, zdaniem władz francuskich, pozwalają na niestosowanie zakazu pomocy i ograniczenia przekroczenia tych udziałów dla niektórych inwestycji, w tym dla inwestycji związanych z ochroną środowiska.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 128 z 19.5.1975, str. 1.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 72 z 10.3.1994, str. 3.

⁽²⁰⁾ Dz.U. L 142 z 2.6.1997, str. 1.

- (41) Odnośnie do wpływu udziału agencji wodnych w programie PMPOA na konkurencję, władze francuskie uważają, że nie wspiera on w sposób nieuzasadniony konkretnego sektora państwa, gdyż mamy tu do czynienia z inwestycjami nieprodukcyjnymi, które nawet przy zwiększonym udziale pomocy wywierają wpływ na ekonomikę gospodarstw i stawiają zainteresowanych hodowców w sytuacji niekorzystnej w stosunku do hodowców nie dokonujących tego rodzaju inwestycji. Tych hodowców jest zresztą coraz więcej we Francji. Zdaniem władz francuskich, zniekształcenie konkurencji dokonuje się, w sposób ogólny, ze szkodą dla, a nie na korzyść, zainteresowanych hodowców.
- (42) Zdaniem władz francuskich zakłócenie konkurencji w rozumieniu art. 87 Traktatu, do jakiego mogło tu dojść, dotyczy hodowców w innych Państwach Członkowskich przeprowadzających podobnego rodzaju prace, ale przy pomocy finansowej ograniczonej do udziału 35 %, lub 45 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania. Zdaniem władz francuskich istnienie takiego zakłócenia mogłoby faktycznie być stwierdzone jedynie przy badaniu każdego z przypadków osobno.
- (43) Władze francuskie kontynuują argumentację potwierdzając, że udział rzeczywistej pomocy przyznawanych dla tego rodzaju prac zmienia się znacznie dla poszczególnych hodowców, biorąc pod uwagę konkretny sposób stosowania programu. Władze francuskie wyjaśniają, że udział ten jest na ogół znacznie niższy od 60 %, przy jego obliczaniu w oparciu o wartość pomocy wyrażoną jako procent kwoty inwestycji, zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz art. 7 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 950/97.
- (44) Zdaniem władz francuskich warunki stosowania pomocy przyznanej przez państwo, o których Komisja została powiadomiona, określają ogólne ramy stosowania programu. Agencje wodne sporządziły nawet ze swojej strony listę kwalifikujących się do pomocy prac, ale pułapy pomocy nie zawsze są identyczne. Ponadto zarówno odnośnie do pomocy agencji jak państwa lub społeczności lokalnych, zostały dla niektórych miejsc określone pułapy techniczne (na przykład określone w m² powierzchni objętych pomocą w miejscu składowania odchodów), które ograniczają często objętą finansowaniem część kwalifikujących się prac. Na koniec, w przypadku niektórych agencji wodnych, ograniczono pomoc ogólnie według tzw. jednostki UGBN „unité gros bétail azote” („jednostka żywego inwentarza”).
- (45) Z powodu różnych ograniczeń rzeczywistego udziału przyznanej pomocy porównywanej z wydatkiem ustalonym przez hodowcę na wykonanie kwalifikujących się prac, zdaniem władz francuskich jest on praktycznie ciągle niższy od maksymalnego udziału dozwolonego przez program.
- (46) Władze francuskie wyjaśniły, że niektórzy hodowcy przeprowadzają prace modernizacyjne, w związku z koniecznością poprawy środowiska. Prace te nie kwalifikują się do pomocy i nie korzystają w związku z tym z pomocy w ramach programu PMPOA.
- (47) W przypadku hodowli bydła, stanowiącej 80 % hodowli mogących korzystać z PMPOA, rzeczywisty średni udział pomocy jest raczej niewysoki, najczęściej zawarty między 35 i 50 %, i ponadto uzależniony od metod produkcji. Tłumaczy się to różnorodnością rodzajów odchodów, płynnych, stałych, a najczęściej mieszanych, i związku z tym ich składowaniem, zarówno odnośnie do ich typu (płyty obornikowe, kanały gnojowe), jak ich pojemności, oraz w związku z faktem, że te inwestycje dotyczące składowania, powierzchni betonowanych i zadaszenia miejsc składowania podlegają ograniczeniom technicznym lub wyjątkowo niskim pułapom finansowym.
- (48) W przypadku chowu bezściółkowego trzody chlewnej i drobiu, zdolność składowania istniejących odchodów jest w większości przypadków wystarczająca, biorąc pod uwagę okresy zakazu rolniczego wykorzystywania. Prace polegają w związku z tym na przywróceniu uszczelnienia istniejących miejsc składowania lub przygotowaniu powierzchni betonowych lub na wprowadzeniu dwufazowego systemu zaopatrywania w wodę, ograniczającego rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w hodowli trzody chlewnej, lub na ulepszeniu zarządzania odchodami w hodowli drobiu. Rzeczywisty udział pomocy może więc być podniesiona do 60 % kwoty kwalifikujących się prac, jak to ukazuje tabela 1. Najczęściej jednak kwota prac jest wyraźnie niższa niż w przypadku bydła.
- (49) Zdaniem władz francuskich badanie przeprowadzone na podstawie 20 000 raportów dotyczących dorzecza podlegającego agencji wodnej Loire-Bretagne ukazuje, że średni udział pomocy wynosi 40 %.
- (50) W rzeczywistości część tych raportów dotyczy nowych budowli, zrealizowanych w ramach programu, w trakcie którego z różnych powodów uznano za niewłaściwe przeprowadzenie zalecanych prac w budynkach istniejących. Zdaniem władz francuskich przypadki te powinny być oceniane osobno, ponieważ wymieniona pomoc nie dotyczy pomocy na ochronę środowiska, lecz pomocy na modernizację przewidzianą w art. 7 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz w art. 12 ust. 4 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 950/97. Kwota pomocy nie może w związku z tym przekraczać 35 % lub 26,25 % (odpowiednio 45 lub 38,75 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarczych) kosztu prac, zależnie od istnienia lub braku możliwości sporządzenia przez hodowcę tzw. planu PAM (plan d'amélioration matérielle). W przypadkach tych rzeczywisty udział pomocy jest, w przykładach z tabeli 2, zawsze dużo niższy od powyższych udziałów – kolumna (a) określająca koszt realizacji prac związanych z ochroną środowiska przy zachowaniu budynków istniejących.
- (51) Prace w budynkach istniejących i nowych mogą zresztą być realizowane w tym samym gospodarstwie.

- (52) Zdaniem władz francuskich należałoby wyłączyć na mocy art. 87 Traktatu hodowców płacących opłatę roczną na rzecz agencji wodnej przy porównywaniu poszczególnych przypadków.

Tabela 1

Przykłady rzeczywistych udziałów pomocy w celu dostosowania do norm w ramach programu PMPOA

(kwoty w FRF ⁽¹⁾)

Rodzaj hodowli	Konieczne ulepszenia	Całkowita kwota prac (a)	Kwota prac kwalifikujących się do pomocy (b)	Kwota przyjeta: państwo (c)	Kwota przyjeta: agencja wodna (d)	Całkowita kwota pomocy (e)	Rzeczywisty udział (e/b)
Hodowla mieszana: 52 szt. krów mlecznych, 20 szt. mamek i odnowa pogłowia tj. 120 UGB N	Izolacja i zadaszenie miejsca składowania odpadów. Zwiększenie pojemności płyt obornikowych. Budowa kanału gnojowego.	334 154	257 372	236 550	236 550	141 930	55,1 %
60 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowia tj. 80 UGB N	Uszczelnienie istniejącego kanału gnojowego. Budowa kanału odkrytego. Izolacja miejsca składowania odchodów.	328 178	328 178	272 038	272 038	163 222	49,7 %
90 szt. krów mlecznych i odnowa pogłowia, tj. 120 UGB N	Założenie płyty obornikowej. Zwiększenie objętości kanału gnojowego. Oddzielenie wód deszczowych. Plan użytkownika rolniczego odpadów.	1 220 700	671 020	495 800	495 800	252 780	36,7 %
Hodowla mieszana: 450 szt. trzody chlewnej rzeźnej, 84 szt. bydła mięsnego i mlecznego tj. 115 UGB N	Przejęcie do 9 miesięcznego składowania odchodów. Zadaszenie miejsca składowania. Studzienka wodna dla trzody chlewnej.	196 380	188 330	177 225	177 225	115 195	57,5 %
147 szt. loch, 27 szt. knurów, 1 840 szt. tuczników tj. 223 UGB N	Sieć rozdziału wód Zadaszenie wybiegów.	93 180	305 510	16 163	16 163	10 505	34,4 %
210 szt. loch , 1 318 szt. tuczników, tj. 167 UGB N	Izolacja płyty obornikowej. . Sieć odprowadzania odchodów. Wielofazowe zaopatrywanie w wodę..	100 293	55 375	55 375	55 375	33 225	60 %
242 000 szt. drobiu zarodowego, tj. 1 128 UGB N	Urządzenie odprowadzania i suszenia odchodów.	1 575 200	547 700	310 930	310 930	186 558	34,6 %

⁽¹⁾ 1 FRF = 0,15 euro

Tabela 2

Przykłady rzeczywistych udziałów pomocy w przypadku budowy nowych budynków

(kwoty w FRF)

Rodzaj hodowli	Konieczne ulepszenia	Szacunkowy koszt istniejące budynki (a)	Całkowita kwota prac (b)	Kwota przyjęta: państwo (c)	Kwota przyjęta: agencja wodna (d)	Całkowita kwota pomocy (e)	Rzeczywisty udział (e/b)
80 szt. krów mlecznych odnowa pogłównia, tj. 123 UGB N	Budowa obory paillée dla całości pogłównia. Założenie rynny dachowej.	380 120	468 502	328 640	90 880	118 592	25,3 %
75 szt. krów mlecznych i odnowa pogłównia, tj. 116 UGB N	Budowa obory wolnowybiegowej. Zwiększenie pojemności składowania gnojówki i gnoju.	280 634	741 807	212 436	111 211	97 094	13,1 %
82 szt. krów mlecznych i odnowa pogłównia, tj. 134 UGB N	Budowa obory wolnowybiegowej. Uszczelnienie powierzchni betonowej. Zwiększenie składowania gnojówki i gnoju.	605 565	1 197 152	437 153	196 951	190 231	15,9 %
70 szt. krów mlecznych i odnowa pogłównia, tj. 110 UGB N	Budowa obory otwartej. Uszczelnienie powierzchni betonowej. Budowa kanału na gnojówkę.	160 940	565 612	88 550	6 000	26 565	4,7 %
34 650 szt. drobiu nieśnego, tj. 214 UGB N	Budowa kurników. Miejsce składowania odchodów kurzych. Urządzenie suszenia odchodów kurzych.	368 454	2 309 993	368 454	176 454	163 472	7,1 %

IV. OCENA

1. Wprowadzenie: art. 87 ust. 1 Traktatu

(53) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu, „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w [wymienionym] Traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.

(54) Artykuły 87-89 Traktatu zaczęły być stosowane w sektorze mięsa wieprzowego na podstawie art. 21 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2759/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wieprzowiny⁽²¹⁾. Ponadto zaczęły być stosowane w sektorze mięsa wołowego na podstawie art. 40 rozporządzenia Rady (WE) nr 1254/99 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny⁽²²⁾. Przed przyjęciem tego rozporządzenia były stosowane w tym sektorze na mocy art. 24 rozporządzenia Rady (EWG) nr 805/68 z dnia 27 czerwca 1968 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wołowiny i cielęciny⁽²³⁾. Zaczęły być stosowane w sektorze mięsa drobiowego na podstawie art.

19 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2777/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku mięsa drobiowego⁽²⁴⁾.

1.1. Istnienie wybiórczej korzyści finansowanej z zasobów państwowych

(55) Rodzaj pomocy powinien być określany na szczeblu rolników dokonujących inwestycji w ramach programu PMPOA. Komisja ocenia, że finansowanie PMPOA udzieliło wybiórczej korzyści rolnikom francuskim.

(56) Komisja uważa, że w przeciwieństwie do tego, co utrzymują w uwagach władze francuskie, nieprodukcyjny charakter inwestycji nie odbiera pomocy skutku korzyści w rozumieniu czysto ekonomicznym, ponieważ pomoc ta przejmuje koszt zwykle ponoszony przez beneficjenta, stawiając go w ten sposób w korzystnej sytuacji wobec nieotrzymujących takiej pomocy konkurentów.

(57) Ponadto nawet zakładając, że tego rodzaju inwestycje nieprodukcyjne mogłyby początkowo zachwiać ekonomikę gospodarstw, stawiając, zdaniem władz francuskich, rolników inwestujących w sytuacji niekorzystnej w stosunku do rolników, którzy nie dokonują tego rodzaju inwestycji, nie

⁽²¹⁾ Dz.U. L 282 z 1.11.1975, str. 1.

⁽²²⁾ Dz.U. L 160 z 26.6.1999, str. 21.

⁽²³⁾ Dz.U. L 148 z 28.6.1968, str. 24.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 282 z 1.11.1975, str. 77.

zmienia to faktu, że wymienione inwestycje podlegają konkretnemu zobowiązaniu prawnemu. Docelowo wszyscy rolnicy będą zobowiązani do ich przeprowadzenia, by nie popełnić wykroczenia.

1.2. Wpływ na wymianę handlową

- (58) W celu ustalenia czy pomoc będąca przedmiotem niniejszej decyzji wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu, należy na koniec określić czy może ona mieć wpływ na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.
- (59) Trybunał stwierdził, że jeżeli korzyść przyznana przez dane Państwo Członkowskie przyczynia się do wzmocnienia pozycji danej kategorii przedsiębiorstw w porównaniu z pozycją innych przedsiębiorstw konkurujących w handlu wewnątrzspółnotowym, należy uznać, że taka korzyść ma wpływ na inne przedsiębiorstwa konkurujące⁽²⁵⁾.
- (60) Okazuje się, że pomoc będąca przedmiotem niniejszej decyzji może wpłynąć na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi, w zakresie w jakim sprzyja ona produkcji krajowej na niekorzyść produkcji w innych Państwach Członkowskich. W rzeczywistości sektory objęte pomocą są w sposób szczególny otwarte na konkurencję na poziomie wspólnotowym i, co za tym idzie, niezwykle wrażliwe na wszelkie działania na rzecz produkcji w którymkolwiek z Państw Członkowskich.
- (61) Tabela 3 ilustruje poziom wymiany handlowej między Francją a innymi Państwami Członkowskimi dotyczącej objętych pomocą produktów w pierwszym roku po wejściu w życie programu PMPOA.

Tabela 3

Francja/UE 11	Wołowina i cielęcina	Wieprzowina	Drób
<i>Importations 1994</i>			
Tony	525 000	463 000	85 000
mln ECU	1 664	860	170
<i>Exportations 1994</i>			
Tony	796 000	361 000	389 000
mln ECU	2 368	669	863

1.3. Wnioski dotyczące charakteru pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu

- (62) Środki badane w niniejszej decyzji stanowią pomoc państwa w rozumieniu Traktatu ponieważ dostarczają beneficjentom korzyść ekonomiczną, z której nie mogą

korzystać inne sektory. Komisja uznaje, że środki te podlegają art. 87 ust. 1 Traktatu.

2. Nielegalność badanej pomocy

- (63) Artykuł 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 określa pomoc przyznaną bezprawnie jako nową pomoc wprowadzoną w życie z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu. Pojęcie nowej pomocy obejmuje, zgodnie z art. 1 lit. c) wymienionego rozporządzenia, każdą pomoc, czyli programy pomocowe i pomoc indywidualną, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy.
- (64) Każdy program pomocowy dozwolony przez Komisję, w którym wprowadzono później znaczące zmiany – w tym przypadku dotyczące udziału organu publicznego w finansowaniu zgłoszonej Komisji pomocy, wpływającego w sposób znaczący na system finansowania i, co za tym idzie, wielkość pomocy – stanowi pomoc nową, która podlega zgłoszeniu Komisji w rozumieniu art. 88 Traktatu, i na którą Komisja powinna zezwolić.
- (65) Zdaniem Trybunału Sprawiedliwości obowiązek informowania Komisji o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy, określony w pierwszym zdaniu ust. 3 art. 88 Traktatu, nie stosuje się wyłącznie do projektu początkowego, ale również do zmian dokonywanych później w projekcie, przy czym informacje te mogą być przekazane Komisji w ramach konsultacji następujących w wyniku zgłoszenia początkowego⁽²⁶⁾.
- (66) Obowiązek ten został ustanowiony w art. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 659/1999.
- (67) Należy zaznaczyć dodatkowo, że włączenie do opracowanego przez francuskie Ministerstwo Rolnictwa inwentarza pomocy karty informacyjnej ma znaczenie jedynie informacyjne i nie może być w rozumieniu Traktatu uznane za zgłoszenie. Ponadto zawarte w wymienionej karcie informacje nie wymieniają udziału w programie agencji wodnych, potwierdzając jednocześnie, że udział państwa stanowi 35 % kosztów inwestycji.
- (68) Komisja nie była w stanie ocenić udziału agencji wodnych w programie oraz skutku, jaki wielkość ich udziału mogła wywierać na udział publiczny w badanych inwestycjach. Mówiąc dokładniej, nie mogła zbadać możliwego wpływu udziału zakładu publicznego w finansowaniu pomocy w rozumieniu wielkości pomocy. Wynika z tego, że pomoc faktycznie przyznana przez władze francuskie nie odpowiadała koniecznemu mechanizmowi dozwolonemu przez Komisję w ramach pomocy państwa nr N 136/91 i N 342/94.

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału z 17 września 1980 r., sprawa 730/79, Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji, Zb. Orz., str. 2671, pkt 11.

⁽²⁶⁾ Wyrok Trybunału z 9 października 1984 r., sprawy połączone 91 i 127/83, Heineken Brouwerijen BV przeciwko Inspecteur der Vennootschapsbelasting w Amsterdamie i w Utrechtzie, Zb. Orz., str. 3435.

- (69) Zmiana wielkości pomocy stanowi sama w sobie element modyfikujący istotę pomocy, co czyni obowiązkowym jej zgłoszenie w rozumieniu art. 88 ust. 2 Traktatu.
- (70) W przypadku sektora hodowli bydła władze francuskie nie zgłosiły Komisji w szczególności planowanej pomocy inwestycyjnej. Władze francuskie utrzymywały jednak, że skoro Komisja uznała mechanizmy pomocy za kwalifikujące się do udziału finansowego Wspólnoty, były one uprawnione do uznania zgodności pomocy z przepisami wspólnotowymi. Obowiązujące w tym okresie rozporządzenie (EWG) nr 2328/91 przewidywało w art. 12 ust. 5, że pomoc na inwestycje związane z ochroną i poprawą środowiska jest dozwolona pod warunkiem, że nie powoduje zwiększenia produkcji, oraz że jest zgodna z art. 92-94 (obecnymi 87-89) Traktatu. Przepis ten zawiera w sobie obowiązek zgłaszania każdego programu pomocowego w rozumieniu dawnego art. 93 ust. 3 Traktatu, tym bardziej że warunki stosowane wobec pomocy w roku 1994 nie odpowiadały warunkom przekazanym Komisji w roku 1991.
- (71) Z powyższego wynika, że pomoc państwa udzielona przez Francję stanowiła pomoc nową nie zgłoszoną Komisji i w związku z tym, w rozumieniu Traktatu, przyznana bezprawnie.

3. Badanie zgodności pomocy

- (72) Artykuł 87 Traktatu przewiduje jednakże wyjątki, nawet jeśli niektóre z nich nie mają w sposób oczywisty zastosowania w niniejszym przypadku, w szczególności określone w ust. 2 tego artykułu. Władze francuskie nie odwołały się do nich.
- (73) Odstępstwa określone w art. 87 ust. 3 Traktatu powinny zostać poddane ściślejszej interpretacji w trakcie badania każdej pomocy o przeznaczeniu regionalnym lub sektorowym, lub każdego przypadku stosowania ogólnych programów pomocowych. W szczególności pomoc może być przyznana jedynie w przypadku, w którym Komisja może ustalić, że pomoc jest konieczna dla realizacji jednego z obranych celów. Przyznanie powyższych odstępstw niepociągające za sobą takiego obowiązku prowadziłyby do umożliwienia naruszenia wymiany handlowej między Państwami Członkowskimi i do zakłócenia konkurencji pozbawionego uzasadnienia z punktu widzenia interesu wspólnotowego, oraz, jednocześnie, do korzystania przez podmioty niektórych Państw Członkowskich z nienależnych korzyści.
- (74) Komisja uznaje, że badana pomoc nie ma na celu wspierania rozwoju ekonomicznego regionu, w którym poziom życia jest zbyt niski, lub w którym istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu. Pomoc ta nie ma również na celu wspierania realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu. Pomoc ta nie ma również na celu wspierania kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego, zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu.
- (75) Artykuł 87 ust. 3 lit. c) Traktatu określa, że za zgodną ze wspólnym rynkiem może być uznana pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Aby korzystać z tego odstępstwa, pomoc powinna przyczyniać się do rozwoju danego sektora.
- (76) Komisja stwierdziła w momencie wszczynania procedury odnośnie do objętych dotacjami inwestycji i form pomocy, że przyznana pomoc mimo bezprawnego charakteru, została wprowadzona zgodnie z obowiązującymi wówczas wspólnotowymi zasadami konkurencji. Komisja nie ma w związku z tym powodu do kwestionowania tej części wykonania pomocy.
- (77) Dalsze badanie zgodności pomocy będzie dotyczyło jedynie udziału pomocy stosowanej przez władze francuskie.
- (78) Komisja zaznaczyła w momencie wszczynania procedury wyjaśniającej, że zgodnie z zasadami obowiązującymi w momencie wejścia w życie programu, pułap pomocy na inwestycje na rzecz ochrony środowiska wynosił 35 % poniesionych kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych).
- (79) Władze francuskie uważały jednak, że dla przekroczenia udziałów 35 % i 45 %, można było posłużyć się przepisami art. 12 ust. 5 rozporządzenia (EWG) nr 2328/91 oraz art. 12 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (WE) nr 950/97. Przepisy te pozwalają, zdaniem władz francuskich, na niestosowanie zakazu pomocy i ograniczeń przekraczania tych udziałów w stosunku do niektórych inwestycji, w tym inwestycji związanych z ochroną środowiska.
- (80) Komisja zaznacza przede wszystkim, że art. 12 ust. 5 piąte tiret rozporządzenia (EWG) nr 2328/91, przewidujący badanie pomocy krajowych na podstawie dawnych art. 92 i 93 (obecnych 87 i 88) Traktatu oraz art. 6 wymienionego rozporządzenia, zezwalały na pomoc na inwestycje mające na celu ochronę środowiska, pod warunkiem że pomoc ta nie wpływała na zwiększenie produkcji. Komisja uznaje, że inwestycje objęte pomocą nie wpływały w tym wypadku na zwiększenie produkcji, ponieważ były przeznaczone wyłącznie na ochronę środowiska w rejonach wiejskich (w szczególności składowanie i przetwarzanie odchodów).
- (81) Odnośnie do dozwolonego udziału pomocy, Komisja przypominała w decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91 adresowanej do Francji, że miała w zwyczaju dla

- tego rodzaju pomocy uznawać za zgodny ze wspólnym rynkiem udział w wysokości 35 % kwalifikujących się kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych).
- (82) Powyższe udziały pomocy zostały potwierdzone przez Wytyczne Wspólnoty w zakresie pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska wkrótce po wprowadzeniu w życie programu PMPOA. I tak pkt 3.2.3 Wytycznych przewidywał zasadnicze zezwolenie na pomoc na inwestycje z przeznaczeniem na ochronę środowiska, pod warunkiem, że pomoc ta nie przekracza określonej wielkości. Przypis na stronie 14, akapit drugi określał „dla inwestycji podlegających przepisom art. 12 ust. 1 i 5 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2328/91 (...) maksymalna wielkość pomocy wynosi 35 % lub 45 % w obszarach (...) mniej uprzywilejowanych. Powyższe wielkości maksymalne pomocy stosuje się bez względu na wielkość przedsiębiorstwa. Nie mogą one zostać więc zwiększone dla małych i średnich przedsiębiorstw, jak jest to określone dalej w niniejszej sekcji. Dla inwestycji dokonywanych w regionach objętych celami nr 1 i nr 5 b), Komisja zastrzega sobie prawo do zaakceptowania, po dokonanych badaniach przypadku, wyższej wielkości pomocy niż określona powyżej, jeżeli Państwo Członkowskie jest w stanie tą wielkość uzasadnić.”
- (83) Rozporządzenie (WE) nr 2328/91 zostało uchylone rozporządzeniem (WE) nr 950/97. Art. 12 ust. 2 lit. e) rozporządzenia (WE) nr 950/97 określał, że Państwa Członkowskie są uprawnione do przyznawania pomocy na inwestycje mające na celu „ochronę i poprawę stanu środowiska, pod warunkiem że takie inwestycje nie pociągają za sobą wzrostu mocy produkcyjnej”. Art. 12 ust. 3 wymienionego rozporządzenia określał „w przypadku gospodarstwach indywidualnych lub stowarzyszonych, które spełniają warunki odnośnie do kwalifikowania się do pomocy określone w art. 5 i 9, zabronione są typy pomocy inwestycyjnej przekraczające wielkości określone w art. 7 ust. 2 i 3 oraz w art. 11”. Jednakże, na mocy art. 12 ust. 3 drugi akapit lit. d) wymienionego rozporządzenia zakaz ten nie był stosowany wobec pomocy przeznaczonej „na inwestycje mające na celu ochronę i poprawę środowiska”.
- (84) Artykuł 12 ust. 2 i 3 rozporządzenia (WE) nr 950/97 określał, że art. 92-94 Traktatu (obecne 87-89) znajdowały zastosowanie w przypadku powyższej pomocy. Było to równoznaczne z odwołaniem się do zasad konkurencji obowiązujących w tym okresie, tj. praktyk wspólnotowych już powoływanych w decyzji dotyczącej pomocy państwa nr N 136/91, oraz do warunków określonych w Wytycznych Wspólnoty w zakresie ochrony środowiska.
- (85) Komisja, opierając się na przedstawionych w niniejszej decyzji przepisach obowiązujących w latach 1994-1999, może jedynie stwierdzić, że udział maksymalnej pomocy stosowanej w przypadku badanej pomocy stanowił 35 % poniesionych kosztów (45 % w obszarach mniej uprzywilejowanych), oraz że, w związku z tym, przyznana pomoc, nie była zgodna z wymienionymi przepisami, ponieważ przekraczała powyższe udziały.
- (86) W pkt 4.1.1.2 wytycznych dla rolnictwa obowiązujących od 1 stycznia 2000 r. ustalono, odnośnie do pomocy na inwestycje w gospodarstwach rolnych w 2000 roku, pułap maksymalnego udziału pomocy publicznej w wysokości 40 %, lub 50 % w rejonach mniej uprzywilejowanych. Jednakże w przypadku inwestycji dokonywanych przez młodych rolników w ciągu pięciu lat od rozpoczęcia przez nich działalności, maksymalny udział pomocy zostaje podniesiony do 45 %, lub 55 % w obszarach mniej uprzywilejowanych.
- (87) Pkt 4.1.2.4 wytycznych dla rolnictwa przewiduje, w drodze wyjątku, że w przypadku gdy inwestycje powodują powstanie dodatkowych kosztów związanych w szczególności z ochroną i poprawą środowiska maksymalny udział pomocy 40 % i 50 % określony w pkt 4.1.1.2 tych wytycznych może zostać zwiększony odpowiednio o 20 i 25 punktów procentowych. Zwiększenie to może zostać w związku z tym przyznane dla inwestycji mających na celu zapewnienie przestrzegania ostatnio wprowadzonych minimalnych norm, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1750/1999 z dnia 23 lipca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) ⁽²⁷⁾. Zwiększenie to musi mieścić się ściśle w granicach kwalifikujących się wydatków dodatkowych koniecznych dla realizacji wyznaczonego celu i nie może dotyczyć inwestycji, których wynikiem jest zwiększenie zdolności produkcji.
- (88) Wejście w życie w dniu 23 stycznia 2004 r. rozporządzenia Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi ⁽²⁸⁾ zmieniło stanowisko prawne wobec badanego przypadku. Rozporządzenie to zezwala, pod określonymi warunkami, na udzielanie pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom rolnym, wyłączając je z obowiązku zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (89) Władze francuskie zaznaczyły, że beneficjentami pomocy na inwestycje przyznawanej w ramach programu PMPOA w latach 1994-2000 były małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2004.
- (90) Rozporządzenie (WE) nr 1/2004 określa w art. 20 ust. 2, że pomoc indywidualna i systemy pomocy wprowadzone przed datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz pomoc udzielana w ramach tych systemów w przypadku braku zatwierdzenia przez Wspólnotę oraz przy niedotrzymaniu wymogu zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu, są zgodne ze wspólnym rynkiem w rozumieniu
- ⁽²⁷⁾ Dz.U. L 214 z 13.8.1999, str. 31. Akapit drugi wymienionego art. 2 przewiduje, że „jeżeli inwestycje są dokonywane w celu dostosowania się do ostatnio przyjętych minimalnych norm w zakresie środowiska [...], można udzielić wsparcia mającego na celu spełnienie tych nowych norm. W tym przypadku można określić termin na dostosowanie się do tych norm minimalnych, jeżeli taki okres okazuje się konieczny dla rozwiązania szczególnych problemów, powstałych dla spełnienia wymienionych norm, oraz jest on zgodny z konkretnymi stosowanymi przepisami.”
- ⁽²⁸⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.2004, str. 1.

- art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu i podlegają wyłączeniu, jeśli spełniają warunki określone w art. 3 niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem wymogów określonych w ust. 1 i ust. 2 lit. b) i c) tego artykułu.
- (91) Artykuł 3 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1/2004 określa, że pomoc udzielona w ramach systemów określonych w ust. 2 jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu i jest wyłączona z obowiązku zgłoszenia, określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu pod warunkiem, że udzielona pomoc bezpośrednio spełnia wszystkie warunki wymienionego rozporządzenia.
- (92) Artykuł 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2004 określa warunki, jakie należy wypełnić w badanym przypadku, to znaczy w przypadku nie zgłoszonego programu pomocy inwestycyjnej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw.
- (93) Zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2004, pomoc na cele inwestycji dla gospodarstw rolnych w zakresie wytwarzania produktów rolnych jest zgodna ze wspólnym rynkiem i wyłączona z wymogu zgłaszania, jeżeli wielkość brutto pomocy nie przekracza 50 % uprawnionych inwestycji na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania oraz 40 % w innych regionach.
- (94) Jednakże, jeżeli inwestycje pociągają za sobą dodatkowe koszty związane z ochroną środowiska i poprawą środowiska naturalnego, maksymalne stawki pomocy 50 % i 40 % mogą zostać zwiększone odpowiednio o 25 i 20 punktów procentowych. To zwiększenie stawki może zostać przyznane dla inwestycji, które przekraczają minimalne, istniejące wymogi Wspólnoty lub dla inwestycji dokonywanych w celu dostosowania się do nowo wprowadzonych norm minimalnych. Zwiększenie stawki pomocy musi być ograniczone do dodatkowych niezbędnych kosztów dopuszczalnych i nie stosuje się w przypadku inwestycji, które powodują wzrost zdolności produkcyjnych.
- (95) W tym przypadku jest oczywiste, że mamy do czynienia z inwestycją mającą na celu ochronę i poprawę środowiska naturalnego, dla których obowiązującą normą środowiskową była, w szczególności, dyrektywa „azotanowa”. Norma ta została przyjęta w 1991 roku i, w związku z tym, nie mogła być uznawana w 2000 roku za normę nową.
- (96) Komisja wypowiedziała się już na ten temat w ramach pomocy państwa nr N 355/2000, zezwalając na kontynuowanie programu PMPOA od roku 2001 aż do roku 2006. Akceptując ponownie przyjęty wówczas sposób rozumowania Komisja podkreśla dzisiaj fakt, że nie może nie brać pod uwagę faktu, że pierwszy francuski program działania mający na celu wprowadzenie w życie dyrektywy „azotanowej” został przyjęty dopiero w roku 1997, i że pierwsze faktyczne zobowiązania do wyników narzucone tamtejszym hodowcom na mocy wymienionego programu miały miejsce po roku 1997. Nawet jeżeli wydaje się jasne, że Francja nie wykazała się starannością w transponowaniu dyrektywy oraz powinna była podjąć niezbędne działania w dużo wcześniejszym terminie ⁽²⁹⁾, pozostaje niezaprzeczalne, że pierwsze zobowiązania znane hodowcom mają o wiele późniejszą datę.
- (97) Ponadto w przeciwieństwie do niektórych innych norm wspólnotowych, dyrektywa „azotanowa” nie zawiera konkretnych zobowiązań, do których podmioty ekonomiczne miały obowiązek dostosować się uprzedniego działania Państwa Członkowskiego. Dyrektywa ta nie określa również ostatecznego terminu dostosowania obiektów.
- (98) Z tego względu Komisja ciągle dalszym ciągu uważa, że w świetle szczególnych okoliczności związanych z dyrektywą „azotanową”, spoczywające na hodowcach zobowiązania mogły być uznawane za nowe normy w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1/2004. Każda inna interpretacja stanowiłaby faktycznie karanie hodowców w związku z brakiem działania Francji na płaszczyźnie prawnej.
- (99) Komisja uważa, że inwestycje dokonane w strefach nie objętych zagrożeniem w rozumieniu dyrektywy „azotanowej”, w których nie występują wymagane przez tą dyrektywę warunki, mogły korzystać z podwyższonych udziałów pomocy w związku z faktem, że stosowane były inne, mniej wymagające normy niż określone w dyrektywie oraz przewidziane prace przewyższały minimalne wymagania w tych regionach.
- (100) W odniesieniu do inwestycji, jakie miały być dokonane w strefach zagrożenia, Komisja, pozostając wierna jej już przedstawionemu rozumowaniu dotyczącemu nowego charakteru norm spoczywających na hodowcach, musi stwierdzić, że podwyższenie udziału pomocy można było w związku z powyższym zastosować w tym przypadku. Udziały te mogły wobec tego być ustalone na 60 % kosztów inwestycji, a nawet 75 % na obszarach o mniej korzystnych warunkach gospodarowania.
- (101) W związku z faktem, że liczby przedstawione przez władze francuskie ukazują, że wielkość pomocy w praktyce nigdy nie przekroczyła 60 % poniesionych kosztów, Komisja uważa, że pomoc przyznana w latach 1994-1999 w ramach programu PMPOA może być dozwolona.
- (102) Komisja uważa, w świetle przedstawionego rozumowania, że zgłoszone działanie jest zgodne z wspólnotowymi zasadami konkurencji oraz, w szczególności, z art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

⁽²⁹⁾ Należy odnotować, że Komisja w związku z postępowaniem w sprawie naruszenia przepisów prawa wspólnotowego wszczętym wobec Francji wniosła do Trybunału Sprawiedliwości sprawę o niewłaściwe stosowanie przez to Państwo dyrektywy „azotanowej”. Trybunał skazał następnie Francję za niewłaściwie przeprowadzone określenie wód dotkniętych zanieczyszczeniami, i w konsekwencji wyznaczenie dotkniętych nimi obszarów (Wyrok Trybunału z 27 czerwca 2002 r., sprawa C-258/00, Komisja przeciwko Francji, Zb. Orz.. str. I-05959).

V. **WNIOSKI**

(103) Działanie polegające na przyznaniu pomocy inwestycyjnej na rzecz rolników w ramach Programu Kontroli Zanieczyszczeń Pochodzenia Rolniczego (PMPOA) w latach 1994-2000 może korzystać z odstępstwa przewidzianego w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

System pomocy państwa wprowadzony przez Francję w celu finansowania inwestycji dokonywanych przez rolników w ramach Programu Kontroli Zanieczyszczeń Rolnych (PMPOA)

w latach 1994-2000 jest zgodny ze wspólnym rynkiem, na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

Artykuł 2

Adresatem niniejszej decyzji jest Republika Francuska.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 lutego 2004.

W imieniu Komisji

Franz FISCHLER

Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI

z dnia 19 maja 2004 r.

w sprawie pomocy, którą Włochy zamierzają przyznać przedsiębiorstwom rolnym w ramach programu A.I.M.A. w sektorze drobiu C 59/2001 (ex N 97/1999)

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1802)

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(2007/52/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

II. OPIS

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z wyżej wymienionym artykułem,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) W piśmie z dnia 17 grudnia 1999 r. (zarejestrowanym dnia 22 grudnia 1999 r.) Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej poinformowało Komisję o przedmiotowej pomocy, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu, w odniesieniu do działań podejmowanych przez A.I.M.A. (*Włoskie Zrzeszenie Rynków Rolnych*) na rzecz włoskiego rynku drobiarskiego w związku z drastycznym spadkiem spożycia i sprzedaży drobiu przypisywanym niebezpieczeństwu skażenia dioksynami w 1999 r.
- (2) W pismach z dnia 8 sierpnia 2000 r. (zarejestrowanym dnia 9 sierpnia 2000 r.), z dnia 15 listopada 2000 r. (zarejestrowanym dnia 21 listopada 2000 r.), z dnia 27 lutego 2001 r. (zarejestrowanym dnia 1 marca 2001 r.) oraz z dnia 23 maja 2001 r. (zarejestrowanym dnia 28 maja 2001 r.) Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej przekazało Komisji uzupełnienie informacji, którego zażądano od władz włoskich w pismach z dnia 18 lutego 2000 r. (nr ref. AGR 5073), z dnia 2 października 2000 r. (nr ref. AGR 25123), z dnia 10 stycznia 2001 r. (nr ref. AGR 000449) oraz z dnia 24 kwietnia 2001 r. (nr ref. AGR 009825).
- (3) W piśmie z dnia 30 lipca 2001 r. Komisja poinformowała Włochy o swojej decyzji wszczęcia procedury, o której mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w odniesieniu do przedmiotowej pomocy.
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽¹⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag w odniesieniu do przedmiotowej pomocy.
- (5) Władze włoskie przedstawiły uwagi w piśmie z dnia 24 października 2001 r. (zarejestrowanym dnia 26 października 2001 r.). Zainteresowane strony nie przedstawiły Komisji żadnych uwag.

Podstawa prawna

- (6) Narodowy program pomocy Zrzeszenia A.I.M.A. na rok 1999. Podstawę prawną planowanej pomocy określa art. 3 ust. 1 lit. d) ustawy nr 610/82, która upoważnia AIMA, aby „posługując się środkami pochodzącymi z własnego zarządu finansowego, w zależności od funkcjonowania rynku wewnętrznego i od możliwości (...) dostarczało produkty rolno-spożywcze do krajów rozwijających się, wybranych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, po zasięgnięciu opinii Narodowego Instytutu Żywnienia”.

Kontekst

- (7) Włoski Związek Hodowli Drobiu (U.N.A.) zabiegał w A.I.M.A. (Włoskim Zrzeszeniu Rynków Rolnych) o pomoc na poziomie rynku mającą na celu zaradzenie poważnym konsekwencjom kryzysu dioksynowego w zakresie spożycia mięsa drobiowego.
- (8) Początkowo (por. pismo z dnia 17 grudnia 1999 r.), w następstwie odmowy przez Zrzeszenie AIMA nabycia 17 000 ton niesprzedanego mięsa o wartości 40 miliardów ITL (około 20 milionów EUR), Związek UNA zaproponował umieszczenie części mięsa (11 450 ton) na rynkach krajów rozwijających się, po korzystnych cenach, przy czym różnicę między rzeczywistą wartością handlową towarów a ich ceną sprzedaży (około 20 miliardów ITL, czyli 50 % aktualnej wartości rynkowej) miało ponieść Zrzeszenie AIMA.
- (9) W następstwie uwag przedstawionych przez służby Komisji (por. pismo z dnia 18 lutego 2000 r.), zgodnie z którymi pomoc miała postać refundacji wywozowej, na pokrycie różnicy między ceną drobiu w krajach rozwijających się a jego ceną na rynku włoskim (pomoc, która okazałaby się zatem, ze względu na swój charakter, niezgodna ze wspólnym rynkiem, zobowiązaniami Komisji w ramach Światowej Organizacji Handlu oraz wspólnej organizacji rynków), władze włoskie, w piśmie z dnia 10 sierpnia 2000 r., nie odniosły się już więcej do pierwotnego celu pomocy, lecz utrzymywały, że straty drobiu poniesione przez producentów włoskich można uznać za straty spowodowane zdarzeniami nadzwyczajnymi (a nie normalnym ryzykiem rynkowym) i dlatego można było powołać się na odstępstwo przewidziane w art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.

⁽¹⁾ Dz.U. C 254 z 13.9.2001, str. 2.

Środek pomocy

- (10) Przedmiotowy program przewiduje rekompensatę na rzecz producentów drobiu, w następstwie obniżki cen i spadku sprzedaży, spowodowanych kryzysem dioksynowym oraz niepokojem społecznym, który zapanował wśród konsumentów. Pomoc odpowiada różnicy między średnimi cenami w krajach niedotkniętych niebezpieczeństwem skażenia dioksynami a cenami we Włoszech w okresie czerwiec – lipiec 1999 r. (jest to okres brany pod uwagę w związku z rekompensatą). Średnie ceny w krajach niedotkniętych wyżej wymienionym kryzysem (wyłączając Włochy) wynosiły, według władz włoskich, 137,89 EUR/100 kg w czerwcu oraz 132,35 EUR/100 kg w lipcu. Różnica cen wynosi zatem 53,966 EUR/100 kg w czerwcu oraz 46,218 EUR/100 kg w lipcu⁽²⁾. Maksymalna wysokość pomocy to 21 150 ITL (10,92 EUR)/100 kg oraz 15 400 ITL (7,95 EUR)/100 kg. Pomoc przyznano w odniesieniu do mięsa wyprodukowanego i sprzedanego w czerwcu i w lipcu 2001 r., a jej całkowita maksymalna kwota wyniosła 10 329 138 EUR.
- (11) Na poparcie tego argumentu władze włoskie stwierdziły, że niebezpieczeństwo skażenia dioksynami spowodowało nie tylko spadek produkcji i handlu (wynikający z zakłóceń rynku spowodowanych wymienionym zdarzeniem), lecz także poważny spadek spożycia produktów drobiowych. Na podstawie danych dostarczonych przez władze włoskie, sprzedaż po obniżonych cenach dotyczyła: w czerwcu 1999 r., 34 700 000 kg mięsa (w porównaniu z 52 000 000 kg w czerwcu 1998 r.) oraz w lipcu 1999 r., 30 200 000 kg (w porównaniu z 51 000 000 kg w lipcu 1998 r.⁽³⁾). Pomimo że Związek UNA wdrożył działania prewencyjne mające na celu uniknięcie kryzysu nadprodukcji mięsa drobiowego (polegające na przeprowadzonym w marcu uboju kurcząt, które dojrzałyby w kolejnych miesiącach), niebezpieczeństwo skażenia dioksynami uniemożliwiło osiągnięcie zadowalających wyników w tym sektorze.
- (12) W pismach z dnia 21 listopada 2000 r. i z dnia 28 maja 2001 r. władze włoskie podkreśliły zasadniczą rolę, jaką odegrały środki masowego przekazu w miesiącach, w których odnotowano niebezpieczeństwo skażenia dioksynami: niepokój wzbudzony przez te środki jeszcze pogłębił poważny spadek spożycia mięsa drobiowego (które było niższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 29,1 % w czerwcu, 10,1 % w lipcu, 16,2 % w sierpniu i 5,9 % w ciągu całego roku). Spadek popytu spowodował poważną redukcję cen, szczególnie ostro zarysowaną w czerwcu i lipcu (–30 % i –30,1 % w porównaniu z analogicznymi miesiącami roku poprzedniego). Ponadto, aby zaradzić tej sytuacji producenci włoscy zmuszeni byli zmagazynować 4 150 ton mięsa drobiowego w czerwcu, 9 271 ton w lipcu

oraz 2 595 ton w sierpniu, ze względu na brak możliwości umieszczenia go na rynku.

- (13) Pomoc nie przewiduje żadnego odszkodowania za ubój zwierząt lub eliminację produktów pochodzenia zwierzęcego nienadających się do spożycia i sprzedaży.

Kwota pomocy

- (14) Przewidziana maksymalna całkowita kwota pomocy wynosi 20 mld ITL (10 329 138 EUR).

Wątpliwości, które przyczyniły się do wszczęcia procedury

- (15) Komisja wszczęła procedurę, o której mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, ponieważ miała wątpliwości dotyczące zgodności programu pomocy ze wspólnym rynkiem. Wątpliwości te dotyczyły możliwości uznania przedmiotowej pomocy za pomoc przeznaczoną na rekompensatę strat spowodowanych zdarzeniem nadzwyczajnym. Rzeczywiście władze włoskie powołały się na art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu, który stanowi, że pomoc przeznaczona na naprawienie szkód spowodowanych zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna ze wspólnym rynkiem. Powiadomienie odnosi się do niebezpieczeństwa skażenia dioksynami stanowiącego zdarzenie nadzwyczajne.
- (16) Traktat nie definiuje pojęcia zdarzenia nadzwyczajnego i Komisja stosuje jego postanowienie do poszczególnych przypadków po uważnej ocenie danego faktu. W przypadku niebezpieczeństwa skażenia dioksynami środków spożywczych oraz pasz dla zwierząt produkowanych w Belgii Komisja stwierdziła, że chodzi o zdarzenie nadzwyczajne w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu z uwagi na charakter i zasięg restrykcji, które należało nałożyć w celu ochrony zdrowia publicznego w tym kraju⁽⁴⁾.
- (17) Jeżeli chodzi o definicję zdarzenia nadzwyczajnego, istnieją inne precedensy, w szczególności różne środki pomocy przyznane przez Zjednoczone Królestwo⁽⁵⁾ w związku z kryzysem BSE. Komisja stwierdziła, że było to zdarzenie nadzwyczajne, mając na uwadze w szczególności zakaz wywozu wołowiny oraz spadek spożycia wołowiny w następstwie poczucia niepewności i niepokoju wywołanego informacjami o BSE. Należy jednak podkreślić, że wyżej wymienione przykłady dotyczą krajów bezpośrednio dotkniętych przez dane zjawisko (odpowiednio, Zjednoczonego Królestwa dotkniętego chorobą BSE i Belgii – skażeniem dioksynami), a nie, jak w badanym przypadku, kraju, w którym wystąpiły zakłócenia rynku z powodu zaniepokojenia konsumentów w związku z niebezpieczeństwem skażenia dioksynami.

⁽²⁾ Obniżone ceny wynosiły we Włoszech odpowiednio 83,924 EUR/100 kg i 86,132 EUR/100 kg.

⁽³⁾ Dane te uwzględniają ilości produktów nabytych przez rodziny i przez ogół.

⁽⁴⁾ Por. w szczególności decyzje przyjęte w sprawie pomocy państwa NN 87/99, NN 88/99, NN 89/99, N 380/99, N 386/99, NN 95/99 i N 384/99.

⁽⁵⁾ Por. pomoc państwa N 299/96, N 290/96, N 278/96 i N 289/96.

- (18) W wymienionych przypadkach odszkodowanie na rzecz producentów za utratę dochodów zostało uznane przez Komisję pod warunkiem, że utrata udziału w rynku oraz spadek spożycia zostały spowodowane nie tylko niepokojem społecznym, lecz także czynnikami nadzwyczajnymi, które stanęły na przeszkodzie normalnego handlu przedmiotowymi produktami (działania podejmowane przez władze publiczne w połączeniu z nadzwyczajnym zachowaniem konsumentów i środków masowego przekazu). W cytowanych decyzjach można było zawsze wyodrębnić bliski i bezpośredni związek między zbiorem faktów uznanych za fakty stanowiące zdarzenie nadzwyczajne a stratami poniesionymi przez przedsiębiorstwa.
- (19) Dotychczas władzom włoskim, wezwanym do wykazania związku między utratą dochodów poniesioną przez producentów rolnych a wystąpieniem zdarzenia nadzwyczajnego, tak by Komisja mogła zezwolić na przyznanie odszkodowania z tytułu wymienionych szkód na mocy art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu, nie udało się przedstawić przekonującego wyjaśnienia. Błyskawiczne rozprzestrzenienie się niepokoju społecznego skutkujące poważnym zakłóceniem rynku, na którym działali hodowcy włoscy, jak również utratą udziału w rynku i, w konsekwencji, spadkiem obrotu w porównaniu z normą, nie wydaje się stanowić samo w sobie – na podstawie aktualnie dostępnych informacji – zdarzenia nadzwyczajnego w myśl Traktatu. Ponadto nic nie wskazuje na to, że organy krajowe lub wspólnotowe podjęły działania zmierzające do zablokowania sprzedaży.
- (20) Nawet gdyby uznano, że wpływ środków masowego przekazu we Włoszech był silniejszy od wpływu, który zaznaczył się w innych państwach europejskich, mając na uwadze wrażliwość ludzi w kwestii bezpieczeństwa żywności oraz istnienie bardzo krytycznej opinii o systemach produkcji w sektorze zwierzęcym, nie wydaje się to w chwili obecnej wystarczające, aby wykazać nadzwyczajny charakter przedmiotowego zdarzenia.
- (21) Komisja zastanawiała się raczej, z jakiego powodu producenci włoscy nie mogli odnieść korzyści z takiej sytuacji i zwiększyć sprzedaży produktów rolnych za granicę (lub także na własnym terytorium) biorąc pod uwagę, że w odróżnieniu od Belgii Włochy nie należały do krajów bezpośrednio dotkniętych niebezpieczeństwem skażenia dioksynami.
- (22) Inny aspekt wymagający wyjaśnienia to stwierdzenie władz włoskich, zgodnie z którym hodowcy zmuszeni byli zamrozić niesprzedane mięso (4 150,8 ton w czerwcu, 9 271,3 ton w lipcu oraz 2 595,9 ton w sierpniu). Na podstawie powyższego stwierdzenia, nie można było wykluczyć, że taka operacja mogła umożliwić sprzedaż w późniejszym terminie produktów rolnych niesprzedanych w okresie zagrożenia. W takim przypadku straty byłyby mniejsze od strat zadeklarowanych w badanym przypadku. Ponadto Komisja nie była w stanie ustalić ilości mięsa niesprzedanego z powodu spadku popytu spowodowanego obawami związanymi z obecnością dioksyn, ani rozmiarów nadprodukcji wywołanej nieprawidłowym oszacowaniem popytu w okresie letnim.
- (23) Na podstawie powyższych rozważań Komisja nie mogła wykluczyć, że chodzi o pomoc zmierzającą wyłącznie do polepszenia sytuacji finansowej producentów bez przyczynienia się w żaden sposób do rozwoju sektora, pomoc przyznana w dużej mierze wyłącznie na podstawie cen, ilości i jednostki produkcji, innymi słowy, pomoc porównywalną do pomocy operacyjnej, w konsekwencji niezgodnej ze wspólnym rynkiem w myśl punktu 3.5 Wytycznych wspólnotowych (zwanym dalej „Wytycznymi”) dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym⁽⁶⁾.
- (24) Komisja wyraziła zatem wątpliwości dotyczące związku między utratą dochodów poniesioną przez producentów włoskiego sektora drobiu a wystąpieniem zdarzenia nadzwyczajnego, jak również dotyczące faktu, czy badana pomoc spełnia warunki jej zatwierdzenia na mocy art. 87 ust. 2 lit. b) lub na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu (w tym względzie producenci nie wydawali się nawet ułatwiać rozwoju niektórych działań gospodarczych) lub czy pomoc ta może być uznana za zgodną z jednym z punktów Wytycznych.

III. UWAGI WŁOCH

- (25) W piśmie z dnia 24 października 2001 r. (zarejestrowanym dnia 26 października 2001 r.) władze włoskie podkreśliły przede wszystkim, że spadek spożycia produktów drobiowych w czerwcu, lipcu i sierpniu oraz w mniejszym zakresie, do grudnia 1999 r., nie został poddany w wątpliwość w decyzji o wszczęciu procedury.
- (26) Zważywszy, że Komisja nie poddała w wątpliwość wystąpienia strat związanych ze sprzedażą oraz spadkiem cen, według władz włoskich konieczne było tylko udowodnienie związku między wymienionymi stratami a niebezpieczeństwem skażenia dioksynami. Związek ten można było udowodnić faktem, że pierwszą wiadomość o „kurczętach zawierających dioksyny” podano dnia 28 maja 1999 r. o godz. 19.00 oraz że nagły spadek sprzedaży nastąpił począwszy od czerwca 1999 r. (spadek sprzedaży o 29 % w porównaniu z czerwcem 1998 r.). Tendencja spożycia we Włoszech miała kształtować się analogicznie do stopnia niepokoju społecznego wywołanego przez środki masowego przekazu, wykazując poważny spadek sprzedaży w pierwszym okresie rozpowszechnienia wiadomości o dioksynach, ożywienie w lipcu, gdy osłabło zainteresowanie mediów oraz stały spadek sprzedaży w sierpniu w następstwie rozpowszechnienia decyzji Unii Europejskiej o podwojeniu maksymalnej tolerowanej dawki dioksyn w niektórych produktach. Począwszy od września środki masowego przekazu poświęcały coraz mniej uwagi temu zdarzeniu i spożycie produktów drobiowych stopniowo wracało do normy.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 232 z 12.8.2000.

(27) W konsekwencji władze włoskie uznają za niezaprzeczalny związek między niepokojem społecznym, który wystąpił po ogłoszeniu informacji o dioksynach w Belgii a spadkiem spożycia i cen.

(28) Dlatego też pozostaje do udowodnienia fakt, że niebezpieczeństwo skażenia dioksynami, które miało miejsce we Włoszech może zostać uznane za zdarzenie nadzwyczajne w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu. Komisja przyznała, że w przypadku Belgii kryzys dioksynowy stanowił zdarzenie nadzwyczajne, mając na uwadze charakter i rozmiar restrykcji nałożonych w celu ochrony zdrowia publicznego. Prawdą jest, że Włochy nie były bezpośrednio dotknięte kryzysem dioksynowym, jednakże władze włoskie utrzymują, iż nie można zaprzeczyć, że skutki kryzysu przekroczyły granice narodowe i dotknęły również kraje sąsiednie, na przykład Włochy.

(29) Władze włoskie utrzymują, że zdarzeniem nadzwyczajnym w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu jest jakiegokolwiek zdarzenie nieprzewidywalne lub trudne do przewidzenia, takie jak klęski żywiołowe. Koniecznym jest zatem rozważenie samego zdarzenia, a nie działań przedsięwziętych w celu zaradzenia sytuacji kryzysowej, które stanowią jedynie konsekwencję samego zdarzenia. Zresztą w przypadku BSE w Zjednoczonym Królestwie Komisja uznała nadzwyczajny charakter zdarzenia, odnosząc się do zakazu wywozu mięsa oraz przede wszystkim do przyczyny spadku spożycia wołowiny spowodowanego niepewnością i obawami wywołanymi informacjami o BSE. Taka sama sytuacja miała miejsce we Włoszech w 1999 r. w następstwie niebezpieczeństwa skażenia dioksynami. Zakaz wywozu wprowadzony w Zjednoczonym Królestwie nie miał wielkiego wpływu na spadek spożycia, ponieważ, nawet bez takiego zakazu, w każdym przypadku konsumenci zagraniczni (tak jak i konsumenci angielscy) ograniczyli spożycie wołowiny, co uniemożliwiło znalezienie jakiegokolwiek innego rynku zbytu za granicą na te produkty. W przypadku dioksyn w 1999 r. należałoby dodać, że wszystkie państwa trzecie zakazały w tym samym okresie przywozu mięsa drobiowego pochodzącego z Unii Europejskiej.

(30) Powód, dla którego producenci włoscy nie zwrócili się w kierunku innych rynków zagranicznych lub nie wykorzystali rynku włoskiego leży zatem w ponadnarodowym charakterze zdarzenia, które znacznie przekroczyło granice Belgii.

(31) Według władz włoskich dochody niektórych włoskich przedsiębiorstw drobiarskich w okresie od czerwca do sierpnia 1999 r. wyraźnie wskazują, na wspomniany spadek sprzedaży i cen.

IV. OCENA PRAWNA

Istnienie pomocy

(32) W myśl art. 87 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

(33) Artykuł 19 rozporządzenia Rady (WE) nr 2777/75 z dnia 29 października 1975 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku mięsa drobiowego⁽⁷⁾ przewiduje, że, o ile przedmiotowe rozporządzenie nie stanowi inaczej, artykuły 87, 88 i 89 Traktatu mają zastosowanie do produkcji i handlu produktami wyszczególnionymi w przedmiotowym rozporządzeniu.

(34) Planowany środek przewiduje wypłatę pomocy publicznej na rzecz niektórych przedsiębiorstw, a przedmiotowa pomoc (która wynosi 20 miliardów ITL) zostanie przyznana w sposób wybiórczy hodowcom, którzy, jak się uważa, ponieśli straty na skutek niebezpieczeństwa skażenia dioksynami. Ponadto przewidywany środek sprzyja produkcji niektórych towarów (produktów drobiarskich) i może wpływać na wymianę handlową, mając na uwadze udział Włoch w produkcji globalnej drobiu w Unii Europejskiej (13,2 %). W 2001 r. produkcja drobiu we Włoszech wynosiła 1 134 000 ton brutto w porównaniu z 9 088 000 ton produkcji UE-15⁽⁸⁾.

(35) Dlatego też definicja pomocy państwa określona w art. 87 ust. 1 Traktatu obejmuje przedmiotowy środek.

Zgodność pomocy

(36) Zakaz przyznawania pomocy państwa nie jest bezwarunkowy. W tym przypadku władze włoskie powołały się na odstępstwa, o których mowa w art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu. W myśl postanowień art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu za zgodną ze wspólnym rynkiem uważa się pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi.

(37) Traktat nie definiuje „zdarzenia nadzwyczajnego” i dlatego konieczne jest sprawdzenie, czy „niebezpieczeństwo skażenia dioksynami” we Włoszech można przyrównać do zdarzenia nadzwyczajnego w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 282 z 1.11.1975, str. 77.

⁽⁸⁾ Źródło: Eurostat i Komisja Europejska.

- (38) Zgodnie z Wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w sektorze rolnym⁽⁹⁾, w ocenie pomocy mającej na celu rekompensatę strat spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, Komisja konsekwentnie uważa, że pojęcia „klęska żywiołowa” i „zdarzenie nadzwyczajne”, o których mowa w art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu należy interpretować w sposób ograniczający, ponieważ stanowią one odstępstwa od ogólnej zasady niezgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem, ustanowionej w art. 87 ust. 1. Dotychczas Komisja uznawała za klęski żywiołowe trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi i powodzie. Do zdarzeń nadzwyczajnych zaliczano wojny, zamieszki wewnętrzne i strajki oraz w stopniu ograniczonym i zależnym od ich zasięgu, katastrofy nuklearne lub przemysłowe i pożary, które powodują znaczne straty. Komisja nie uznała jednak za zdarzenie nadzwyczajne pożaru, który wybuchł w jednym z zakładów przetwórczych, mającym pokrycie z normalnego ubezpieczenia. Zasadniczo Komisja nie uznaje za klęski żywiołowe lub zdarzenia nadzwyczajne chorób zwierząt lub roślin, chociaż w jednym przypadku Komisja rzeczywiście uznała za zdarzenie nadzwyczajne szeroko rozpowszechnioną, dotychczas nieznaną chorobę zwierzęcą. Z uwagi na trudności w przewidzeniu takich zdarzeń Komisja będzie nadal indywidualnie oceniać konkretne wnioski o przyznanie pomocy państwa zgodnie z art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu, mając na uwadze praktykę wcześniej stosowaną w danym sektorze. Indywidualne badanie konkretnych przypadków jest szczególnie konieczne w kontekście pomocy przyznanej w sektorze wrażliwym, jakim jest sektor drobiu, w którym jakiegokolwiek działanie pomocowe na rynkach mogłoby być sprzeczne z działaniami przewidzianymi przez wspólną organizację rynków.
- (39) Komisja nie może zasadniczo przyjąć, że skażenie chemiczne środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi samo w sobie mogłoby stanowić zdarzenie nadzwyczajne w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu. Przeciwnie, ryzyko skażenia jest konsekwencją faktu, że w obrębie całego łańcucha żywnościowego nie jest zagwarantowany najwyższy poziom jakości.
- (40) W przypadku kryzysu dioksynowego w Belgii wzięto pod uwagę liczne względy i stwierdzono, że stanowił on zdarzenie nadzwyczajne. Komisja wzięła przede wszystkim pod uwagę zakres działań przedsięwziętych w celu przeciwdziałania kryzysowi i ochrony zdrowia ludzkiego, między innymi zakaz wprowadzania na rynek i dystrybucji

w handlu detalicznym mięsa drobiowego, zakaz wymiany handlowej i wywozu do państw trzecich niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub zwierzęta, nałożenie szeregu warunków, do których należy nadzór, odtworzenie historii produktu i kontrola przedmiotowych produktów⁽¹⁰⁾. Zdarzenie nadzwyczajne stwierdzono na podstawie dwóch elementów, to jest na podstawie ogłoszenia przez władze belgijskie i, w konsekwencji, przedsięwzięcia środków nadzwyczajnych oraz niemożliwości zbycia produkcji, co postawiło belgijskich producentów w sytuacji kryzysowej. Sytuacja ta, ze względu na swoje cechy i wpływ na zainteresowane podmioty, różniła się wyraźnie od zwykłej sytuacji i mieściła się poza normalnymi warunkami działania rynku. Błyskawiczne rozprzestrzenienie się niepokoju społecznego wśród konsumentów oraz embargo nałożone przez różne państwa trzecie w stosunku do belgijskich zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego silnie przyczyniły się do rozwoju kryzysu oraz spowodowały poważne zakłócenie rynku, na którym działały podmioty belgijskie, utratę udziału w rynku i, w konsekwencji, obniżenie obrotów przewidywanych w sytuacji normalnego funkcjonowania rynku.

- (41) Ani chemiczne skażenie produktów, ani spadek sprzedaży sam w sobie były wystarczające aby stwierdzić, że zdarzenie miało charakter nadzwyczajny, spowodowany połączeniem znacznych środków restrykcyjnych dotyczących obrotu i wywozu tych produktów oraz spadkiem sprzedaży i cen. Niepokój społeczny oraz reakcja konsumentów na skażenie mięsa drobiowego dioksynami jedynie przyczyniły się do nadzwyczajnego charakteru zdarzenia.
- (42) W przypadku producentów włoskich stwierdza się, że nie nałożono żadnych środków ograniczających sprzedaż i wywóz ani żadnych środków ograniczających, których celem była ochrona zdrowia konsumentów, ponieważ kraj nie był bezpośrednio dotknięty sytuacją kryzysową. Jedynym czynnikiem nieprzewidzianym i zakłócającym rynek było rozprzestrzenienie się niepokoju społecznego i reakcja konsumentów na skażenie, które miało miejsce gdzie indziej.
- (43) Sytuacja Włoch nie może być porównywana do sytuacji krajów bezpośrednio dotkniętych kryzysem. Niebezpieczeństwo skażenia dioksynami zostało w rzeczywistości uznane za zdarzenie nadzwyczajne w Belgii, a nie za zdarzenie nadzwyczajne samo w sobie. Jak podkreślono już

⁽¹⁰⁾ Działania te określono w trzech decyzjach Komisji: Decyzja Komisji nr 1999/363/WE z dnia 3 czerwca 1999 r. w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do skażenia dioksynami niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub zwierzęta (Dz.U. L 141 z 4.6.1999, str. 24). Środki te dotyczyły w szczególności mięsa drobiowego i wszystkich produktów pochodnych drobiu, takich jak jaja i przetwory jajeczne, tłuszcze, białka zwierzęce, surowce przeznaczone do żywienia, itp.; Decyzja Komisji nr 1999/368/WE z dnia 4 czerwca 1999 r. oraz decyzja Komisji nr 1999/389/WE z dnia 11 czerwca 1999 r. w sprawie środków ochronnych w odniesieniu do skażenia dioksynami niektórych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub zwierzęta uzyskanych z bydła i świń (Dz.U. L 142 z 5.6.1999, str. 46 i Dz.U. L 147 z 12.6.1999, str. 26). Środki te dotyczyły w szczególności wołowiny i wieprzowiny, jak również mleka i wszystkich produktów pochodnych.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

w punktach 35-38, skażenie chemiczne środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub rozprzestrzenienie się niepokoju społecznego nie stanowi samo w sobie zdarzenia nadzwyczajnego w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.

(44) Władze włoskie odniosły się także do pierwszego kryzysu BSE w Zjednoczonym Królestwie. W tym przypadku nadzwyczajna sytuacja w sektorze wołowiny spowodowana była całkowitym zakazem wywozu żywych zwierząt i wołowiny ze Zjednoczonego Królestwa do państw europejskich i państw trzecich. Dlatego wpływ działań rynkowych przedsięwziętych w związku z BSE osiągnął w Zjednoczonym Królestwie nienotowane wcześniej rozmiary. Wśród działań przedsięwziętych w odpowiedzi na ten kryzys Komisja wskazała całkowite embargo na mięso pochodzące z Wielkiej Brytanii, jak również na wszystkie produkty pochodne, które mogą wchodzić w skład łańcucha żywieniowego ludzi i zwierząt oraz bezprecedensowy spadek wewnętrznego spożycia mięsa. Spadek spożycia związany był z wyraźnymi restrykcjami rynkowymi, które spowodowały sytuację, którą można było określić jako nadzwyczajną.

(45) Ponadto w późniejszych przypadkach choroby BSE w Europie ⁽¹⁾ Komisja podkreśliła, że spadek sprzedaży i wpływów nie został uznany za nadzwyczajny. Spadek sprzedaży został uznany za konsekwencję zdarzenia nadzwyczajnego, które nastąpiło w konsekwencji rzadkiej kombinacji różnych czynników. Podobnie jak w wyżej wymienionych przypadkach, pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych zdarzeniem nadzwyczajnym, w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu została przyznana w krajach bezpośrednio zainteresowanych, w których różne czynniki przyczyniły się do nadzwyczajnego charakteru kryzysu, w tym wyjątkowo negatywne skutki odczuwane przez europejskich producentów rolnych, niepokój społeczny rozpowszechniony wśród konsumentów oraz embargo nałożone przez wiele krajów trzecich na zwierzęta i produkty mięsne pochodzące z UE, jak również szereg zdarzeń, które wymknęły się spod kontroli hodowców i przyczyniły się do zaostrzenia sytuacji kryzysowej oraz rozprzestrzeniania niepokoju wśród konsumentów. Powyższe przełożyło się na poważne zakłócenia rynku, na którym działają producenci europejscy i w następstwie na utratę udziałów w rynku i spadek obrotów przewidywanych w normalnej sytuacji rynkowej.

(46) Ważnym elementem, który Komisja wzięła pod uwagę w celu uznania wyżej wymienionego kryzysu za zdarzenie nadzwyczajne, była stabilność i równowaga rynku wołowy przed wybuchem kryzysu. Jednakże, jak wykazano poniżej (por. punkty od 52 do 55) i jak oświadczyły same władze włoskie (por. pisma z dnia 28 sierpnia 2000 r. oraz

z dnia 15 listopada 2000 r.), powyższe nie odnosi się do rynku drobiu we Włoszech, na którym już wcześniej odnotowano nadmierną produkcję i spadek cen.

(47) We wszystkich wyżej przytoczonych przypadkach, a w szczególności w przypadkach cytowanych przez władze włoskie, zdarzenie nadzwyczajne miało miejsce w przedmiotowym kraju oraz skutkowało przedsięwzięciem szeregu środków restrykcyjnych, środków kontroli rynku i środków sanitarnych, któremu towarzyszył spadek sprzedaży i cen przedmiotowych produktów.

(48) Ponadto zdarzenie nadzwyczajne musi co najmniej mieć cechy zdarzenia, które ze swojej natury oraz ze względu na wpływ na zainteresowane podmioty wyraźnie odróżnia się od zwykłej sytuacji i mieści się poza normalnymi warunkami funkcjonowania rynku. Nieprzewidziany charakter zdarzenia lub trudność jego przewidzenia mogą stanowić element nadzwyczajnego charakteru zdarzenia, lecz nie są same w sobie wystarczające do określenia zdarzenia jako „nadzwyczajne” w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.

(49) W tym przypadku domniemany spadek sprzedaży nie odróżnia się od innych zdarzeń, które mają wpływ na popyt, jak na przykład zamknięcia rynku eksportu. Również taki element jest nieprzewidywalny, lecz stanowi on część normalnego ryzyka przedsiębiorstwa i nie ma zatem charakteru zdarzenia nadzwyczajnego w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.

(50) Według władz włoskich producenci włoscy nie mieli żadnych innych rynków zbytu, ponieważ kryzys rozprzestrzenił się szeroko poza granice Belgii i spadek spożycia mięsa drobiowego odnotowano w całej Europie.

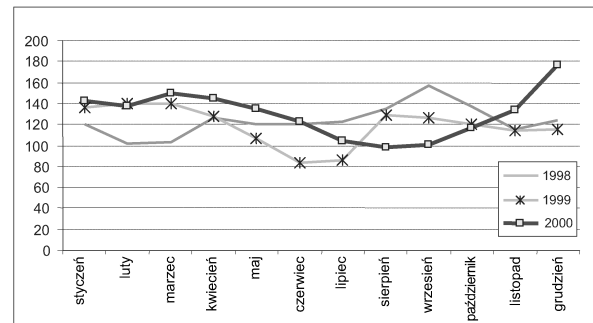
(51) Natomiast według danych, którymi dysponuje Komisja, eksport wewnątrzspółnotowy drobiu w czerwcu i sierpniu 1999 r. był stały w porównaniu z tendencją roczną, a nawet wzrósł w porównaniu z 1998 r. Eksport wewnątrzspółnotowy w lipcu był natomiast wyższy względem tendencji odnotowanej w 1999 r. i w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego. Wzrost ten, chociaż niewystarczający do wchłonięcia nadmiaru niesprzedanego produktu, o którym mówiły władze włoskie, zmniejszył wpływ kryzysu na producentów umożliwiając im sprzedaż części produkcji na rynku wspólnotowym. Władze włoskie nie dostarczyły żadnych danych liczbowych na dowód braku innych wspólnotowych rynków zbytu i ograniczyły się wyłącznie do stwierdzenia, że z powodu kryzysu także inne państwa europejskie ograniczyły spożycie mięsa drobiowego. Jednakże według władz włoskich niektóre państwa (takie jak Dania, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Austria, Portugalia, Finlandia, Szwecja, Zjednoczone Króle-

⁽¹⁾ Por. pomoc N 113/A/2001 (decyzja SG 01.290550 z 27.7.2001), N 437/2001 (decyzja SG 01290526D z 27.7.2001), N 657/2001 (decyzja SG 01292096 z 9.11.2001) oraz NN 46/2001 (decyzja SG 01.290558 z 27.7.2001).

stwo) mogłyby zostać uznane jako punkt odniesienia dla ustalenia cen porównawczych (por. punkt 7 powyżej) z powodu tego, że nie zostały dotknięte kryzysem. Dlatego też mogłyby one stać się przynajmniej częściowo odbiorcą nadmiernej produkcji.

Miesięczna cena rynkowa, Kurczęta całe,

EUR/100kg

(52) Ponadto, mając na uwadze politykę przyjętą przez Komisję w kwestii zastosowania postanowień art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu w sektorze rolnym, należy wykluczyć jakąkolwiek nadwyżkę rekompensaty z tytułu strat.

(53) Mechanizm kompensacyjny przewidziany przez władze włoskie polega na pomocy na rzecz mięsa wyprodukowanego i sprzedanego w czerwcu i lipcu 1999 r., obliczonej na podstawie różnicy cen średnich w krajach niedotkniętych kryzysem i cen średnich we Włoszech. Różnica ta wynosi według władz włoskich 53,966 EUR/100 kg w czerwcu i 46,218 EUR/100 kg w lipcu. Pomoc wynosi 21 150 ITL (stanowiących równoważność 10,92 EUR)/100 kg i 15 400 ITL (7,95 EUR)/100 kg.

(54) Powyższa metoda obliczenia pomocy wiąże się z dwoma problemami. Pierwszy dotyczy stwierdzenia władz włoskich, że hodowcy zmuszeni byli zamrozić niesprzedane mięso⁽¹²⁾. Miałoby to pozwolić na zbyt w późniejszym terminie produktów drobiowych niesprzedanych w czasie kryzysu, a straty byłyby niższe od strat zgłoszonych w kontekście badanego przypadku. Władze włoskie nie skomentowały tego punktu. W konsekwencji nie wyklucza się ryzyka wystąpienia nadwyżki rekompensaty z tytułu strat dzięki późniejszej sprzedaży części produkcji prawdopodobnie po cenach znormalizowanych. Ponadto władze włoskie stwierdziły, że w czerwcu 1999 r. przeprowadzono ubój drobiu w ilości 43 170,1 ton, a w lipcu w ilości 47 485,9 ton, czyli łącznie w ilości 90 656 ton (por. pismo z dnia 15 listopada 2000 r.), podczas gdy sprzedana ilość wynosiła 34 700 000 kg mięsa w czerwcu 1999 r. i 30 200 000 kg w lipcu, to jest 64 900 ton. Zamrożono 4 150,8 ton mięsa w czerwcu i 9 271,3 ton w lipcu, to jest 13 422,1 t. Nie dostarczono żadnych wskazań dotyczących przeznaczenia wyprodukowanego mięsa, które nie zostało sprzedane ani zamrożone, w odniesieniu do którego nie można wykluczyć innego przeznaczenia handlowego.

(55) Włochy odnoszą się do cen średnich w innych krajach europejskich niedotkniętych kryzysem, nie biorąc pod uwagę faktu, że ceny we Włoszech wykazywały tendencję spadkową jeszcze przed czerwcem 1999 r. ani zmienności tendencji cen mięsa drobiowego. Tendencję we Włoszech w latach 1998, 1999 i 2000⁽¹³⁾ ilustruje poniższa tabela:

⁽¹²⁾ Por. pismo z 23.5.2001, w którym władze włoskie oświadczają, że producenci zostali zmuszeni do zamrożenia 4 150,8 t w czerwcu, 9 271,3 t w lipcu i 2 595,9 t w sierpniu.

⁽¹³⁾ Dane dotyczące wywozu wewnątrzspółnotowego całości mięsa drobiowego (waga tuszy).

(56) Według władz włoskich, sektor mięsa drobiowego już wcześniej wykazywał nadprodukcję i dlatego w marcu producenci zdecydowali się przeprowadzić ubój części drobiu przeznaczonej na ubój w kwietniu i w maju, aby zmniejszyć podaż mięsa do czerwca o 4,8 %. Z powodu kryzysu dioksynowego, według władz włoskich, 10 % produkcji z czerwca nie zostało poddane ubojowi i wprowadzone na rynek, lecz pozostawione na lipiec i sierpień, powodując tym samym znaczne zwiększenie podaży w tych dwóch miesiącach. Na podstawie danych, którymi dysponuje Komisja, liczba kurcząt przeznaczonych do hodowli w rzeczywistości wzrosła w lutym, marcu i kwietniu, co każe szacować wzrost produkcji w czerwcu o 5,6 %.

(57) Dane odnoszące się do uboju drobiu w okresie maj – sierpień 1999 r. w porównaniu z analogicznymi miesiącami roku poprzedniego wskazują, że w maju 1999 r. odnotowano wzrost uboju, a zatem podaży drobiu, o prawie +9 %, w czerwcu 1999 r. podaż zmalała w porównaniu z czerwcem 1998 r. o -10 %, a w lipcu drób poddany ubojowi prawie o 10 % przewyższał wartość z 1998 r. Wzrostowa tendencja podaży widoczna jest nadal w sierpniu 1999 r. (+6,5 %). Zważywszy, że tendencja cen podaży za tendencją podaży, można by wnioskować o spadku cen względem cen z kwietnia, które były niższe od średniej europejskiej z powodu nadprodukcji. W konsekwencji porównanie cen drobiu we Włoszech w czerwcu i lipcu ze średnimi cenami w krajach niedotkniętych niebezpieczeństwem skażenia dioksynami doprowadziłoby do przecenienia domniemanej wartości drobiu we Włoszech.

(58) Zważywszy na zmienność cen drobiu we Włoszech i tendencję do obniżania cen jeszcze przed wybuchem kryzysu dioksynowego, porównywanie cen sprzedaży w czerwcu 1999 r. i w czerwcu 1998 r. nie byłoby słuszne i nie odzwierciedlałoby nadprodukcji, która miała wpływ na rynek drobiu we Włoszech i w konsekwencji na odnotowany spadek cen. Oświadczenie władz włoskich, według którego producenci już wcześniej przedsięwzięli środki w celu korekty rynku, przeprowadzając w marcu wcześniejszy ubój kurcząt, które były przeznaczone na ubój w kwietniu i w maju w celu zmniejszenia podaży w czerwcu i w lipcu, stoi w sprzeczności z danymi

dotyczącymi wprowadzenia do hodowli kurcząt, a zatem z szacunkiem produkcji, który wskazuje na wzrost podaży w czerwcu i na mały spadek (1,6 %) w lipcu. Wszelkie prognozy cen sprzedaży w czerwcu i w lipcu 1999 r. (w porównaniu z cenami z czerwca 1998 r. lub z cenami odnotowanymi w innych państwach europejskich niedotkniętych kryzysem dioksynowym) dokonane na podstawie tych elementów byłyby ryzykowne.

związane z zastąpieniem zwierząt lub przesadzaniem lub kwarantanną lub innymi okresami oczekiwania nałożonymi lub rekomendowanymi przez właściwe władze, aby umożliwić wyeliminowanie choroby przed zastąpieniem inwentarza i roślin. Zatem koniecznym warunkiem do przyznania pomocy jest przymusowy ubój zwierząt na polecenie władz sanitarnych/weterynaryjnych, w ramach planu mającego na celu zapobieżenie lub zwalczanie choroby zwierząt.

- (59) Komisja może zatem wnioskować, że, mając na uwadze, iż niepokój społeczny sam w sobie nie stanowi stanu nadzwyczajnego w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu oraz że metoda obliczania strat zaproponowana przez władze włoskie mogłaby prowadzić do przeszacowania strat poniesionych przez włoskich producentów mięsa drobiowego, pomoc nie może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 2 lit. b).
- (60) Również badając pomoc w świetle art. 87 ust. 3 Traktatu można jedynie wnioskować, że pomoc jest niezgodna ze wspólnym rynkiem. Artykuł 87 ust. 3 lit. a) nie ma zastosowania ponieważ pomoc nie jest przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarstwu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia.
- (61) Jeżeli chodzi o postanowienia art. 87 ust. 3 lit. b), przedmiotowa pomoc nie jest przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania ani nie ma na celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego.
- (62) W odniesieniu do postanowień art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu, przedmiotowa pomoc nie dotyczy celów wskazanych w tym artykule.
- (63) W odniesieniu do art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, zważywszy, że przedmiotowa ustawa nie została prawidłowo notyfikowana przez władze włoskie w myśl art. 88 ust. 3 w celu jej oceny stosuje się postanowienia Wytocznych wspólnotowych (dalej zwanych Wytocznymi) dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym⁽¹⁴⁾. Rzeczywiście, zgodnie z punktem 23.3 Wytocznych mają one zastosowanie do nowej pomocy państwa, także do pomocy wcześniej notyfikowanej przez Państwa Członkowskie, w odniesieniu do której Komisja nie wydała jeszcze decyzji, ze skutkiem od 1 stycznia 2000 r.
- (64) Pomoc przeznaczoną na rekompensatę z tytułu strat dochodu spowodowanych chorobami zwierząt reguluje punkt 11.4. Odszkodowanie może zawierać rozsądną rekompensatę straty zysków, biorąc pod uwagę trudności
- (65) Z notyfikowanych działań wyraźnie wynika, że władze sanitarne/weterynaryjne nie wydały polecenia uboju zwierząt w ramach planu mającego na celu zapobieżenie lub zwalczanie choroby zwierząt, ponieważ skażenie chemiczne nie dotyczyło przedsiębiorstw włoskich. Badana pomoc nie spełnia zatem warunków przewidzianych w punkcie 11.4 Wytocznych.
- (66) W świetle powyższego pomoc na rzecz przedsiębiorstw działających w sektorze produkcji drobiu nie może być uznana za pomoc mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych zdarzeniem nadzwyczajnym w myśl art. 87 ust. 2 lit. b) ani za pomoc, która mogłaby korzystać z jednego z odstępstw przewidzianych w art. 87 ust. 3. Dlatego też przedmiotowa pomoc stanowi pomoc na działanie, niezgodną ze wspólnym rynkiem, zgodnie z postanowieniami punktu 3.5 Wytocznych⁽¹⁵⁾.
- (67) Pomoc narusza również przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 2777/75, które przewiduje, że tylko następujące działania mogą zostać przedsięwzięte w odniesieniu do produktów, o których mowa w art. 1 tego rozporządzenia: środki na rzecz upowszechniania lepszej organizacji produkcji, przetwórstwa i wprowadzania na rynek; środki na rzecz poprawy jakości; środki pozwalające na tworzenie krótko- i długoterminowych prognoz na podstawie stosowanych środków produkcji; środki na rzecz ułatwiania odnotowywania tendencji cenowych na rynku. Ponadto, aby uwzględnić ograniczenia swobodnego przepływu, które mogłyby skutkować zastosowaniem środków mających na celu zwalczanie rozprzestrzeniania się chorób zwierząt, mogą zostać przedsięwzięte, zgodnie z procedurą określoną w art. 17, środki nadzwyczajne na wsparcie rynku dotkniętego wymienionymi ograniczeniami. Wyżej wspomniane środki mogą zostać przyjęte wyłącznie w ścisłym zakresie i na okres konieczny do wsparcia rynku. W tym przypadku we Włoszech nie podjęto żadnych z wymienionych działań. Wynika stąd, że wszelka inna pomoc publiczna może zostać przyznana tylko zgodnie z artykułami 87-89 Traktatu. Jak wskazano w poprzednim punkcie, przedmiotowa pomoc nie jest zgodna z przepisami regulującymi pomoc państwa i, w konsekwencji, nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

⁽¹⁵⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 8.6.1995 w sprawie T 459/1993 (Siemens SA – Komisja Wspólnot Europejskich) Zb. Orz. [1995] str. 1675.

V. **WNIOSKI**

- (68) W świetle powyższego Komisja może wnioskować, że pomoc przewidziana w programie A.I.M.A na rzecz sektora drobiu stanowi pomoc państwa w myśl art. 87 ust. 1, która nie może korzystać z żadnych odstępstw przewidzianych w art. 87 ust. 2 ani w art. 87 ust. 3.
- (69) Ponieważ program został notyfikowany w myśl art. 88 ust. 3 Traktatu, zgodnie z którym Państwo Członkowskie nie może wprowadzić w życie planowanych środków dopóki nie zatwierdzi ich Komisja Europejska, nie istnieje powód do przyznania pomocy,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc, którą Włochy zamierzają przyznać w ramach narodowego programu działań Zrzeszenia A.I.M.A. na rok 1999 jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

Włochy nie mogą wdrożyć przedmiotowej pomocy.

Artykuł 2

W ciągu dwóch miesięcy od zawiadomienia o niniejszej decyzji, Włochy powiadomią Komisję o środkach przewidzianych w celu zastosowania się do jej postanowień.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 maja 2004 r.

W imieniu Komisji

Franz FISCHLER

Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI

z dnia 24 maja 2004 r.

odnosząca się do procedury przewidzianej w art. 82 Traktatu WE oraz art. 54 Porozumienia EOG przeciwko Microsoft Corporation**(Sprawa COMP/C-3/37.792 – Microsoft)**

(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 900)

(Jedynie wersja w języku angielskim jest autentyczna)**(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2007/53/WE)

W dniu 24 marca 2004 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie postępowania przewidzianego w art. 82 Traktatu WE oraz w art. 54 Porozumienia EOG. Zgodnie z przepisami art. 21 rozporządzenia nr 17 ⁽¹⁾ Komisja podaje niniejszym do wiadomości nazwy stron oraz istotną treść decyzji, mając na uwadze uzasadnione interesy przedsiębiorstw związane z ochroną ich tajemnic handlowych. Nieopatrzona klauzulą poufności wersja pełnego tekstu omawianej decyzji w autentycznych wersjach językowych postępowania oraz w językach roboczych Komisji znajduje się na stronie internetowej DG COMP pod adresem http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

I. STRESZCZENIE OPISU NARUSZENIA**Adresat decyzji, charakter i czas trwania naruszenia**

- (1) Niniejsza decyzja skierowana jest do Microsoft Corporation.
- (2) Microsoft Corporation naruszył przepisy art. 82 Traktatu WE i art. 54 Porozumienia EOG poprzez:
  - odmowę udzielenia informacji dotyczących interoperacyjności i zezwolenia na ich wykorzystanie w celu opracowania i dystrybucji systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych od października 1998 r. do daty niniejszej decyzji,
  - umożliwianie nabycia systemu operacyjnego klient Windows wyłącznie pod warunkiem jednoczesnego zakupu odtwarzacza multimedialnych Windows (Windows Media Player, WMP) od maja 1999 r. do daty niniejszej decyzji.

Właściwe rynki*Systemy operacyjne dla komputerów osobistych*

- (3) Systemy operacyjne są programami kontrolującymi podstawowe funkcje komputera. Komputery osobiste spełniające funkcję terminala (Client Personal Computers, PC) są komputerami o zastosowaniu ogólnym, przeznaczonymi do użytku przez jedną osobę naraz. Mogą one być połączone w sieć komputerową.
- (4) Można rozróżnić: i) systemy operacyjne dla komputerów z „procesorami Intelu lub kompatybilnymi”; oraz ii) systemy operacyjne dla komputerów z procesorami niekompatybilnymi z układami Intelu. „Procesory Intelu lub kompatybilne” w tym kontekście odnosi się do szczególnego

rodzaju struktury sprzętu. „Portowanie” (czyli dostosowanie) systemu operacyjnego dla komputerów z procesorami niekompatybilnymi z układami Intelu (np. Apple Macintosh), tak aby działał na sprzęcie z procesorami Intelu lub kompatybilnymi, jest długim i kosztownym procesem. Jednakże kwestia zawarcia w definicji właściwego rynku systemów operacyjnych dla komputerów z procesorami Intelu lub kompatybilnymi i systemów operacyjnych dla komputerów z procesorami niekompatybilnymi z układami Intelu może pozostać otwarta, ponieważ ewentualna różnica nie zmieni wyników oceny pozycji rynkowej Microsoft.

- (5) Systemy operacyjne dla urządzeń podręcznych, takich jak komputery kieszonkowe („PDA”) lub „inteligentne” telefony komórkowe oraz systemy operacyjne dla serwerów, nie mogą obecnie być uważane za konkurencyjne substytuty systemów operacyjnych dla komputerów klienckich.
- (6) Jeżeli chodzi o podaż substytutów, program, który obecnie nie istnieje na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych, musiałby ulec znacznym modyfikacjom w celu dostosowania go do szczególnych potrzeb konsumentów na tym rynku. Obejmują one proces tworzenia i testowania, który zajmuje dużo czasu (często ponad rok) i jest kosztowny, a także niesie za sobą poważne ryzyko handlowe. Ponadto z uwagi na dominację spółki Microsoft na właściwym rynku nowy konkurent napotkałby poważne bariery wejścia na rynek.

Systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych

- (7) „Usługi (ang. *services*) serwerów grup roboczych” są podstawowymi usługami, z których korzystają pracownicy biurowi w codziennej pracy, takimi jak na przykład współdzielenie plików przechowywanych na serwerach,

⁽¹⁾ Dz.U. L 13 z 21.2.1962, str. 204/62. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1/2003 (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 1).

współdzielenie drukarek i korzystanie z praw użytkowników sieci podlegających centralnemu zarządzaniu przez dział informatyczny ich organizacji. „Systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych” są to systemy operacyjne opracowane i wprowadzone na rynek w celu umożliwienia zbiorowego korzystania z tych usług stosunkowo niewielkiej liczbie komputerów połączonych ze sobą w małą lub średnią sieć.

- (8) Dowody zgromadzone przez Komisję w trakcie dochodzenia potwierdziły, że usługi serwerów grup roboczych są postrzegane przez klientów jako odrębny zestaw usług dostarczanych przez serwer. W szczególności istnieje ścisły związek między usługami związanymi z plikami i drukowaniem, z jednej strony, a usługami związanymi z zarządzaniem grupami i użytkownikami, z drugiej; bez prawidłowego zarządzania grupami i użytkownikami użytkownik nie miałby zapewnionego skutecznego i bezpiecznego dostępu do usług związanych ze współdzieleniem plików i drukarek.
- (9) Należy odróżnić serwery grup roboczych (serwery wykorzystujące system operacyjny dla serwerów grup roboczych) od serwerów najwyższej klasy, z których korzysta się na ogół przy operacjach wielkiej wagi, takich jak kontrola zasobów, rezerwacje lotnicze lub transakcje bankowe. Tego typu zadania mogą pociągać za sobą konieczność przechowywania ogromnych ilości danych i wymagają najwyższej (często zwanej w języku angielskim *rock-solid* – o kamiennej wytrzymałości) niezawodności i dyspozycyjności⁽²⁾. Są one wykonywane przez kosztowne urządzenia (czasem zwane „serwerami klasy korporacyjnej”) lub przez superkomputery. Z kolei systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych są zwykle instalowane na mniej kosztownych komputerach.
- (10) Jednakże nie wszystkie serwery klasy podstawowej są użytkowane jako serwery grup roboczych. Na przykład serwery klasy podstawowej można instalować na „brzegu” sieci i mogą być one wyspecjalizowane w obsłudze Internetu⁽³⁾, zapisywaniu w pamięci podręcznej obiektów internetowych⁽⁴⁾ lub ścianach ogniowych (ang. *firewall*)⁽⁵⁾; wówczas nie są one wykorzystywane do głównych usług serwerów grup roboczych.
- (11) Należy również zauważyć, że podczas gdy jedynie usługi związane z plikami, drukowaniem oraz zarządzaniem grupami i użytkownikami stanowią główne usługi serwerów grup roboczych, operacyjne systemy dla serwerów grup roboczych mogą być wykorzystywane do

wykonywania programów użytkowych, tak jak w przypadku innych systemów operacyjnych. Programy te są często ściśle związane z dostarczaniem usług dotyczących zarządzania grupami i użytkownikami. Ponieważ systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych są zasadniczo używane w niedrogich urządzeniach, wymienione programy użytkowe zwykle nie wymagają serwerów o najwyższej niezawodności.

Odtwarzacze mediów strumieniowych

- (12) Odtwarzacze multimediów są programami użytkowymi przeznaczonymi dla klientów; ich podstawową funkcją jest rozkodowywanie, rozpakowywanie i odtwarzanie (oraz umożliwienie przetwarzania) cyfrowych plików audiowizualnych pobieranych w całości (ang. *downloaded*) lub w strumieniu (ang. *streamed*) z Internetu (i innych sieci). Odtwarzacze multimediów umożliwiają również odtwarzanie plików audiowizualnych przechowywanych na nośnikach fizycznych, takich jak płyty CD i DVD.
- (13) Jeżeli chodzi o popyt na substytuty, tradycyjne urządzenia odtwarzające, takie jak odtwarzacze płyt CD i DVD, nie mogą zastępować odtwarzaczy multimediów, ponieważ dysponują one bardzo ograniczonym zestawem funkcji związanych z odtwarzaniem plików multimedialnych. Odtwarzacze multimediów opierające się na prawnie zastrzeżonych technologiach stron trzecich, w przeciwieństwie do WMP firmy Microsoft, RealOne Player firmy RealNetworks i Quicktime Player firmy Apple, nie ograniczają w niczym stron trzecich. Odtwarzacze multimediów niezdolne do odbioru treści audiowizualnej przesyłanej strumieniowo przez Internet nie mogą zastępować odtwarzaczy mediów strumieniowych, ponieważ nie zaspokajają one szczególnego popytu konsumentów na strumieniową transmisję danych.
- (14) Jeżeli chodzi o podaż na substytuty, charakterystyczne właściwości omawianego rynku, takie jak konieczność znacznych inwestycji w badania naukowe i rozwój, ochrona istniejących technologii medialnych poprzez prawa autorskie oraz pośrednie efekty sieci (ang. *network effects*), stanowią bariery dla twórców innych programów użytkowych, w tym odtwarzaczy mediów niestrumieniowych.

Dominacja

Systemy operacyjne dla komputerów osobistych

- (2) Niezawodność jest to zdolność systemu operacyjnego do funkcjonowania przez długi okres czasu bez zakłóceń i bez konieczności ponownego uruchamiania systemu. Dyspozycyjność jest to zdolność systemu operacyjnego do funkcjonowania przez długi okres czasu bez konieczności wyłączenia go z użycia dla potrzeb rutynowej konserwacji lub wprowadzenia unowocześnień. Innym aspektem dyspozycyjności jest, w jak krótkim czasie system operacyjny może zacząć ponownie funkcjonować po wystąpieniu awarii.
- (3) Serwer internetowy obsługuje strony internetowe i umożliwia dostęp do nich za pomocą standardowych protokołów internetowych.
- (4) Pamięć podręczna jest miejscem, w którym przechowuje się tymczasowe kopie obiektów internetowych. Zapisywanie obiektów internetowych w pamięci podręcznej jest zatem metodą przechowywania plików internetowych w celu ich późniejszego ponownego użycia w sposób przyspieszający dostęp docelowego użytkownika.
- (5) Ściana ogniowa jest rozwiązaniem programowo-sprzętowym, które izoluje sieci komputerowe organizacji, chroniąc je tym sposobem przed zagrożeniami zewnętrznymi.
- (15) Microsoft przyznał, że posiada pozycję dominującą na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych.
- (16) Ta pozycja dominująca charakteryzuje się udziałem w rynku, który przynajmniej od 1996 r. utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie (90 % i więcej w ostatnich latach) i obecnością bardzo poważnych barier wejścia na rynek. Bariery te są w szczególności związane z obecnością pośrednich efektów sieci. Popularność systemów operacyjnych dla komputerów osobistych wśród użytkowników spowodowana jest ich popularnością wśród producentów programów użytkowych do komputerów osobistych, którzy z kolei dążą do skupienia swoich wysiłków na rzecz rozwoju technologicznego na najbardziej popularnych wśród użytkowników systemach operacyjnych dla komputerów osobistych. Stwarza to samonapędzającą się

dynamikę, która chroni pozycję Windows jako faktycznej normy w dziedzinie systemów operacyjnych dla komputerów osobistych („bariera wejścia na rynek dla oprogramowania”).

Systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych

(17) Komisja stwierdza, że Microsoft osiągnął dominującą pozycję na rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. Wniosek ten opiera się w szczególności na następujących ustaleniach:

- Komisja przeanalizowała różne dane w celu dokonania pomiaru udziału Microsoft w rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. Wszystkie te dane potwierdzają, że Microsoft posiada zdecydowanie największy udział w rynku, wynoszący ponad 50 % niezależnie od zastosowanej metody obliczenia, a w większości pomiarów wahający się od 60 do 75 %.
- Istnieją bariery wejścia na rynek systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. W szczególności im łatwiej jest znaleźć techników wykwalifikowanych w zarządzaniu danym systemem operacyjnym dla serwerów grup roboczych, tym więcej klientów kupuje ten system operacyjny dla serwerów grup roboczych. Z kolei jednak, im bardziej popularny system operacyjny dla serwerów grup roboczych staje się wśród klientów, tym łatwiej jest technikom (i tym bardziej są oni skłonni) zdobyć umiejętności związane z tym produktem. Mechanizm ten można określić w sposób formalny z perspektywy gospodarczej jako efekty sieci.
- Między rynkiem systemów operacyjnych dla komputerów osobistych a rynkiem systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych istnieją silne powiązania handlowe i techniczne. W wyniku tego dominacja spółki Microsoft na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych ma wielkie znaczenie dla pokrewnego rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych.

Odmowa udzielenia informacji

(18) Niniejsza decyzja ustala, co następuje.

- Microsoft odmówił udzielenia firmie Sun informacji umożliwiających tej firmie opracowanie systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych, które mogłyby zostać płynnie zintegrowane ze „strukturą domeny Active Directory”, siecią powiązanych ze sobą protokołów typu klient-serwer i serwer-serwer, według których zorganizowane są sieci grup roboczych Windows. Warto zauważyć, że w celu umożliwienia firmie Sun takiej płynnej integracji Microsoft musiał jedynie dostarczyć specyfikacje właściwych protokołów, tzn. dokumentację techniczną, nie musiałby natomiast podawać kodu źródłowego oprogramowania Windows, nie wspominając o udzieleniu firmie Sun zezwolenia na skopiowanie go. Należy wymienić dalsze dwa fakty stanowiące okoliczności omawianej odmowy. Po pierwsze, odmowa Microsoft wobec firmy Sun jest częścią szerszej taktyki polegającej na

odmowie udzielania istotnych informacji jakimkolwiek producentom systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. Po drugie, odmowa Microsoft stanowi przerwanie ciągłości dostaw, ponieważ te same informacje dotyczące poprzednich wersji produktów Microsoft zostały udostępnione firmie Sun i ogłosił przemysłu produkcyjnego, w sposób pośredni poprzez wydanie licencji AT&T.

- Odmowa Microsoft stwarza ryzyko usunięcia konkurencji z rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych, ponieważ informacje, których udzielenia odmówiono, są niezbędne konkurentom działającym na tym rynku. Dane pochodzące od klientów potwierdzają istnienie powiązania między uprzywilejowaną interoperacyjnością, jaką systemy operacyjne dla serwerów grup roboczych Microsoft dysponują dzięki dominującemu systemowi operacyjnemu dla komputerów osobistych autorstwa Microsoft, a szybkim osiągnięciem pozycji dominującej przez omawiane systemy (i wzrastającym wykorzystywaniem niekompatybilnych z produktami konkurentów funkcji z zakresu usługi Active Directory). Dochodzenie Komisji wykazuje także, że nie istnieje żaden rzeczywisty ani potencjalny sposób zastąpienia informacji, których udzielenia odmówiono.
  - Odmowa Microsoft ogranicza możliwości rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów i jest w szczególności sprzeczna z przepisami art. 82 lit. b). Jeżeli konkurencji mieliby dostęp do informacji, których udzielenia odmówiono, mogłyby zaoferować konsumentom nowe i ulepszone produkty. Wskaźniki rynkowe wykazują, że konsumenci cenią w szczególności takie właściwości produktu, jak bezpieczeństwo i niezawodność, jednak właściwości te zostają odsunięte na dalszy plan ze względu na przewagę Microsoft w związku z interoperacyjnością. Odmowa Microsoft działa zatem pośrednio na szkodę konsumentów.
- (19) Te wyjątkowe okoliczności prowadzą do wniosku, że odmowa Microsoft stanowi nadużywanie pozycji dominującej niezgodne z art. 82, chyba że odmowa ta jest obiektywnie uzasadniona.
- (20) Microsoft podał jako uzasadnienie swej odmowy fakt, że udzielenie omawianych informacji i zezwolenie konkurentom na ich wykorzystanie w celu opracowania kompatybilnych produktów byłoby jednoznaczne z przyznaniem praw do własności intelektualnej. Komisja nie zajęła stanowiska w sprawie zasadności ogólnych roszczeń Microsoft związanych z własnością intelektualną, która mogłaby być uznana jedynie indywidualnie dla każdego rozpatrywanego przypadku, w którym Microsoft przygotował odpowiednie specyfikacje. Jednakże zgodnie z orzecnictwem interes przedsiębiorstwa związany z wykonywaniem praw do własności intelektualnej nie może sam w sobie stanowić obiektywnego uzasadnienia w przypadkach, gdy występują wyjątkowe okoliczności, takie jak te opisane powyżej.
- (21) Komisja rozważyła, czy w szczególnych okolicznościach występujących w tej sprawie podane przez Microsoft uzasadnienie przeważa nad wymienionymi wyjątkowymi okolicznościami, i uznała, że Microsoft nie dostarczył

żadnych dowodów, które mogłyby to potwierdzić. W szczególności udzielenie przedmiotowych informacji nie mogłoby doprowadzić do skopiowania produktu Microsoft. Komisja wzięła również pod uwagę fakt, że ujawnienie informacji tego rodzaju, jakich Microsoft odmówił, jest na porządku dziennym w przemyśle informatycznym.

- (22) Ponadto Komisja oparła się na zobowiązaniu IBM, opracowanym dla Komisji w 1984 r. („Zobowiązanie IBM” – „the IBM Undertaking”) (6) i na dyrektywie o oprogramowaniu z 1991 r. (7) Microsoft przyznaje, że zobowiązanie IBM i dyrektywa o oprogramowaniu dostarczają przydatnych wskazówek w obecnej sprawie. Komisja uznała, że nakaz udzielenia informacji w obecnej sprawie byłby analogiczny do sprawy zobowiązania IBM, ponieważ dotyczyłby on wyłącznie specyfikacji interfejsu. Komisja uznała również, że odmowa Microsoft stanowi odmowę udzielenia informacji dotyczących interoperacyjności w rozumieniu dyrektywy o oprogramowaniu. W związku z tym Komisja zauważyła, że dyrektywa o oprogramowaniu ograniczała korzystanie z praw autorskich w zakresie oprogramowania (w tym korzystanie z nich przez przedsiębiorstwa nieposiadające pozycji dominującej) w celu zapewnienia interoperacyjności, podkreślając w ten sposób wagę interoperacyjności w przemyśle oprogramowania. Komisja zauważyła również, że w dyrektywie o oprogramowaniu otwarcie ustalono, że jej przepisy są bez uszczerbku dla zastosowania art. 82, szczególnie jeżeli dominujące przedsiębiorstwo odmawia dostępu do informacji koniecznych dla interoperacyjności.
- (23) Spółka Microsoft argumentowała również, że celem jej odmowy udzielenia informacji dotyczących interoperacyjności nie mogło być ograniczenie konkurencji na rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych, ponieważ nie miała ona podstawy ekonomicznej do prowadzenia takiej strategii. Komisja odrzuciła argument Microsoft, ponieważ był on oparty na modelu ekonomicznym, który nie odpowiadał faktom w tej sprawie i ponieważ argument ten był niespójny z opiniami wyrażonymi przez kadrę kierowniczą Microsoft w wewnętrznych dokumentach Microsoft uzyskanych w trakcie dochodzenia.

Integracja

- (24) Niniejsza decyzja stwierdza, że Microsoft narusza przepisy art. 82 Traktatu przez zintegrowanie WMP z systemem operacyjnym dla komputerów osobistych Windows (Windows). Komisja opiera swoje ustalenia nadużywania integracji na czterech elementach: i) Microsoft zajmuje dominującą pozycję na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych; ii) system operacyjny dla komputerów osobistych Windows i WMP są dwoma oddzielnymi produktami; iii) Microsoft nie pozostawia klientom wyboru nabycia Windows bez WMP; i iv) integracja ta eliminuje konkurencję. Ponadto niniejsza decyzja odrzuca argumenty, jakimi Microsoft uzasadnia zintegrowanie WMP.
- (25) Microsoft nie zaprzecza, że posiada pozycję dominującą na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych.
- (26) Decyzja Komisji uznaje, że odtwarzacze mediów strumieniowych i systemy operacyjne dla komputerów osobistych są dwoma oddzielnymi produktami (odrzucając argument Microsoft, że WMP jest integralną częścią Windows). Decyzja określa najpierw, że chociaż Microsoft od pewnego czasu integruje swój odtwarzacz multimedialny z Windows, aktualnie istnieje osobny popyt konsumentów na niezależne odtwarzacze multimedialne, równoległy do popytu na systemy operacyjne dla komputerów osobistych. Po drugie, wielu producentów opracowuje i oferuje odtwarzacze multimedialne oddzielnie. Po trzecie, sam Microsoft tworzy i rozpowszechnia wersje swojego WMP dla innych systemów operacyjnych dla komputerów osobistych. Wreszcie Microsoft promuje WMP w bezpośredniej konkurencji z odtwarzaczami multimedialnymi produkowanymi przez strony trzecie.
- (27) Co do trzeciego elementu integracji, niniejsza decyzja ustala, że Microsoft nie daje klientom możliwości nabycia Windows bez WMP. Producenci komputerów osobistych muszą wydawać licencję na Windows z WMP. Jeżeli chcą oni zainstalować inny odtwarzacz multimedialny w systemie Windows, mogą to zrobić jedynie w dodatku do WMP. Sytuacja jest taka sama w przypadku, kiedy użytkownik kupuje Windows w sklepie detalicznym. Decyzja uznaje argumenty Microsoft, że klienci nie muszą płacić dodatkowo za WMP i że nie muszą go używać, za nieistotne przy ustalaniu, czy istnieje przymus w rozumieniu art. 82 Traktatu.
- (28) Następnie decyzja wyjaśnia, dlaczego w tym konkretnym przypadku integracja może wyeliminować konkurencję. Decyzja ustala, że skutkiem zintegrowania WMP z Windows jest powszechne i niedoścignione przez konkurentów występowanie odtwarzacza multimedialnego Microsoft w komputerach osobistych na całym świecie. Istotne dane wykazują, że inne sposoby dystrybucji są mniej skuteczne. Poprzez zintegrowanie WMP z Windows spółka Microsoft może zaoferować dostawcom treści internetowej i producentom oprogramowania, którzy używają technologii Windows Media, możliwość dotarcia do niemal wszystkich użytkowników komputerów osobistych na świecie dzięki monopolowi Windows. Dowody wykazują, że używanie kilku technologii medialnych powoduje dodatkowe koszty. W związku z tym wszechobecność WMP skłania dostawców treści internetowej i producentów oprogramowania do używania przede wszystkim technologii Windows Media. Konsumentom z kolei wolą używać WMP, ponieważ dostępna gama oprogramowania uzupełniającego i treści internetowej jest dla omawianego produktu szersza. Integracja stosowana przez Microsoft wzmacnia i zniekształca te „efekty sieci” z korzyścią dla Microsoft, tym sposobem poważnie osłabiając konkurencję na rynku odtwarzaczy multimedialnych. Dowody wykazują, że użycie WMP wzrasta wskutek integracji, chociaż użytkownicy oceniają wyżej jakość innych odtwarzaczy multimedialnych. Wskaźniki rynkowe dotyczące użycia odtwarzaczy multimedialnych, użycia formatów oraz treści dostępnych na stronach internetowych wykazują przewagę WMP i formatów Windows Media, niekorzystną dla głównych konkurencyjnych odtwarzaczy multimedialnych (i technologii medialnych). Niniejsza decyzja podkreśla tę korzystną dla WMP i formatu

(6) Sprawa Komisji IV/29.479. W następstwie wymienionego zobowiązania IBM Komisja zawiesiła dochodzenie rozpoczęte w latach 70.

(7) Dyrektywa Rady 91/250/EWG (Dz.U. L 122 z 17.5.1991, str. 42).

Windows Media tendencję, zwracając jednocześnie uwagę, że na podstawie orzecznictwa Trybunału w celu ustalenia nadużywania integracji Komisja nie jest obowiązana dostarczyć dowodów na to, że konkurencja została już zakłócona lub że istnieje ryzyko usunięcia wszelkiej konkurencji. W przeciwnym wypadku kontrola służąca wykrywaniu praktyk ograniczających konkurencję i nadużywania pozycji dominującej na niektórych rynkach oprogramowania byłaby spóźniona, ponieważ dowody wpływu na rynek można byłoby przedstawić dopiero wtedy, gdy wpływ ten już zaistniał.

- (29) Wreszcie, decyzja analizuje argumenty, jakimi Microsoft uzasadnia zintegrowanie WMP, w szczególności domniemaną skuteczność zintegrowania WMP z Windows. Jeżeli chodzi o domniemaną skuteczność w odniesieniu do dystrybucji, Komisja odrzuca argument Microsoft, że integracja obniża koszty transakcji dla konsumentów, oszczędzając im czasu i zmniejszając możliwość pomyłek dzięki temu, że komputer osobisty z zestawem domyślnych opcji jest natychmiast gotowy do użycia. Fakt, że preinstalacja odtwarzacza multimedialnego wraz z systemem operacyjnym dla komputera klienckiego jest korzystna, nie oznacza, że Microsoft powinien dokonywać wyboru odtwarzacza za konsumentów. Producenci komputerów osobistych mogą zapewnić, aby popyt konsumentów na preinstalowane odtwarzacze multimedialnego przez nich wybrane został zaspokojony. Decyzja ustala również, że Microsoft nie przedstawił żadnego aspektu skuteczności technicznej, dla którego „integracja” WMP byłaby koniecznym warunkiem. Zintegrowanie WMP raczej osłania Microsoft przed skuteczną konkurencją ze strony producentów potencjalnie skuteczniejszych odtwarzaczy multimedialnego, która mogłaby zagrozić jego pozycji. Tym sposobem integracja powoduje obniżenie poziomu zdolności i kapitału inwestowanych w innowacje w dziedzinie odtwarzaczy multimedialnego.

II. ŚRODKI ZARADCZE

Odmowa udzielenia informacji

- (30) Decyzja nakazuje spółce Microsoft ujawnić informacje, których udzielenia spółka odmówiła, i zezwolić na ich wykorzystanie w celu opracowania kompatybilnych produktów. Nakaz ujawnienia jest ograniczony do specyfikacji protokołów i do zapewnienia interoperacyjności z koniecznymi funkcjami określającymi typową sieć grup roboczych. Nakaz ten dotyczy nie tylko firmy Sun, ale też każdej innej firmy zainteresowanej tworzeniem produktów wywierających presję konkurencyjną na Microsoft na rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. Niniejsza decyzja może wymagać od Microsoft powstrzymania się od pełnego korzystania z praw do własności intelektualnej w zakresie uzasadnionym potrzebą położenia kresu sytuacji nadużywania pozycji dominującej.
- (31) Warunki, na jakich spółka Microsoft ujawni informacje i zezwoli na ich użycie, muszą być rozsądne i niedyskryminujące. Wymóg ustalenia przez Microsoft rozsądnych i niedyskryminujących warunków dotyczy w szczególności wszelkich opłat, których Microsoft mógłby zażądać

w zamian za udzielenie informacji. Na przykład opłata taka nie może odpowiadać wartości strategicznej wynikającej z pozycji Microsoft na rynku systemów operacyjnych dla komputerów osobistych lub na rynku systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych. Ponadto Microsoft nie może narzucać ograniczeń dotyczących rodzajów produktów, w których specyfikacje mogą być zastosowane, jeżeli takie ograniczenia stanowią czynnik zniechęcający do konkurowania z Microsoft lub niepotrzebnie ograniczają zdolność beneficjentów do wprowadzania innowacji. Wreszcie, warunki ustalone przez Microsoft w przyszłości muszą być wystarczająco przewidywalne.

- (32) Microsoft musi ujawnić właściwe specyfikacje protokołów w odpowiednim czasie, to znaczy jak tylko opracowana zostanie sprawna i wystarczająco stabilna aplikacja tych protokołów w produktach Microsoft.

Integracja

- (33) Odnośnie do nadużywania integracji niniejsza decyzja nakazuje spółce Microsoft wprowadzenie do sprzedaży dla użytkowników i producentów komputerów (ang. OEM – *Original Equipment Manufacturers*) na obszarze EOG w pełni sprawnej wersji Windows, niezawierającej WMP. Microsoft zachowuje prawo do oferowania pakietu Windows z WMP.
- (34) Microsoft nie może podejmować żadnych działań, których skutek byłby podobny do zintegrowania WMP z Windows, na przykład rezerwować dla WMP uprzywilejowaną interoperacyjność z Windows, dawać selektywne prawa dostępu do interfejsów programowania aplikacji (API) Windows lub promować WMP w ramach Windows w sposób niekorzystny dla produktów konkurentów. Microsoft nie może również oferować producentom komputerów lub użytkownikom zniżki, której warunkiem będzie zakup Windows wraz z WMP; Microsoft nie może w sposób finansowy lub inny faktycznie uniemożliwiać użytkownikom i producentom komputerów dokonania wolnego wyboru zakupu wersji Windows bez WMP lub ograniczać możliwości takiego wyboru. Wersja Windows bez WMP nie może być mniej sprawna od pakietu Windows z WMP pod względem funkcjonalności WMP, który z definicji nie będzie wchodzić w skład osobnej wersji Windows.

III. GRZYWNY

Kwota podstawowa

- (35) Komisja uważa, że omawiane naruszenie stanowi bardzo poważne naruszenie art. 82 Traktatu WE i art. 54 Porozumienia EOG.
- (36) Ponadto działania spółki Microsoft, mające na celu skuteczne wyparcie z rynku konkurencji, wywierają znaczny wpływ na rynek systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych i rynek odtwarzaczy mediów strumieniowych.

- (37) W celu dokonania oceny wagi nadużycia przyjmuje się, że rynek systemów operacyjnych dla komputerów osobistych spełniających funkcje terminala, rynek systemów operacyjnych dla serwerów grup roboczych i rynek odtwarzaczy multimedialnych obejmują cały obszar EOG.
- (38) W świetle powyższych okoliczności początkowa kwota grzywny, jaka miała zostać nałożona na Microsoft w celu odzwierciedlenia wagi naruszenia, powinna wynieść 165 732 101 EUR. Ze względu na znaczną zdolność finansową spółki Microsoft⁽⁸⁾ i w celu zapewnienia wystarczającego efektu odstraszającego dla spółki

Microsoft, kwota ta zostaje podwojona do wysokości 331 464 203 EUR.

- (39) Wreszcie, podstawowa kwota grzywny zostaje podwyższona o 50 % ze względu na czas trwania naruszenia (pięć i pół roku). Podstawową kwotę grzywny ustala się zatem na 497 196 304 EUR.

Okoliczności zaostrzające i łagodzące

- (40) Nie istnieją okoliczności zaostrzające lub łagodzące do niniejszej decyzji.

⁽⁸⁾ Obecnie Microsoft jest największym przedsiębiorstwem na świecie pod względem wartości rynkowej. (patrz: <http://news.ft.com/servlet/ContentServer?pagename=FT.com/StoryFT/FullStory&c=StoryFT&cid=1051390342368&p=1051389855198> i <http://specials.ft.com/spdocs/global5002003.pdf> – the Financial Times „World's largest Companies”, tekst zaktualizowany w dniu 27 maja 2003 r., wydrukowany w dniu 13 stycznia 2004 r.). Według tego samego pomiaru Microsoft utrzymuje stale wysoką pozycję na liście największych przedsiębiorstw świata pod względem wartości rynkowej, jako największa spółka w 2000 r., piąta pod względem wielkości w 2001 r. i druga w 2002 r. (patrz: <http://specials.ft.com/ln/specials/global5002a.htm> (za 2000 r., tekst wydrukowany w dniu 24 stycznia 2003 r.), <http://specials.ft.com/ft500/may2001/FT36H8Z8KMC.html> (za 2001 r., tekst wydrukowany w dniu 24 stycznia 2003 r.), <http://specials.ft.com/ft500/may2002/FT30M8IPX0D.html> (za 2002 r., tekst wydrukowany w dniu 24 stycznia 2003)). Zasoby i zyski Microsoft są również znaczne. Dokumentacja Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, dotycząca Microsoft za amerykański rok obrachunkowy od lipca 2002 r. do czerwca 2003 r., wykazuje, że w dniu 30 lipca 2003 r. spółka posiadała rezerwę gotówkową (i rezerwę inwestycji krótkoterminowych) w wysokości 49 048 mln USD. Jeżeli chodzi o zyski, dokumentacja Komisji Papierów Wartościowych i Giełd wskazuje, że w amerykańskim roku obrachunkowym od lipca 2002 r. do czerwca 2003 r. Microsoft osiągnął zyski w wysokości 13 217 mln USD przy dochodach w wysokości 32 187 mln USD (marża zysku w wysokości 41 %). W tym okresie Microsoft osiągnął zyski w wysokości 8 400 mln USD przy dochodach w wysokości 10 394 mln USD (marża zysku wynosząca 81 %) ze sprzedaży systemu operacyjnego Windows PC dla komputerów klienckich (segment produktów typu „klient”).

DECYZJA KOMISJI**z dnia 2 czerwca 2004 r.****dotycząca pomocy państwa przewidzianej przez Włochy, region Sycylia, na rzecz promocji i reklamy produktów rolnych***(notyfikowana jako dokument nr C(2004) 1923)***(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2007/54/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do złożenia uwag, zgodnie z powyższym artykułem ⁽¹⁾ i uwzględniając złożone uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

(6) Teleksem AGR 024925 z dnia 22 października 2002 r. służby Komisji zwróciły się do właściwych władz o złożenie wyjaśnień dotyczących uprzednio przekazanych dodatkowych informacji, a także środków zawartych w ustawie regionalnej nr 27/1997. W tym samym piśmie służby Komisji poinformowały właściwe władze o możliwości wycofania przedmiotowego zgłoszenia, jeżeli pomoc przewidziana w art. 6 ustawy regionalnej nr 27 z 1997 r. oraz ewentualnie w innych jej przepisach nie została jeszcze przyznana i jeżeli właściwe władze mogą zapewnić, iż na podstawie tejże ustawy nie została i nie zostanie wypłacona pomoc.

I. PROCEDURA

(1) Pismem z dnia 2 września 1997 r., zarejestrowanym w dniu 5 września 1997 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej powiadomiło Komisję o treści art. 6 ustawy regionalnej nr 27 z 1997 r. regionu Sycylii, zgodnie z art. 88 ustęp 3 Traktatu WE.

(2) Teleksem VI/41836 z dnia 28 października 1997 r. służby Komisji zwróciły się do właściwych władz o złożenie wyjaśnień w sprawie pomocy, o której mowa w art. 6 oraz w ustawie regionalnej nr 27 z 1997 r.

(3) Pismem z dnia 19 stycznia 1998 r. właściwe władze przekazały dodatkowe informacje i powiadomiły, że przedmiotowa ustawa weszła już w życie. Wobec powyższego zgłoszenie zostało przekazane do rejestru pomocy niezgłoszonej i oznaczone numerem NN 36/98, o czym powiadomiono Włochy pismem SG(98)D/32328 z dnia 3 kwietnia 1998 r. Jednakże właściwe władze wskazały również wyraźnie, iż pomoc przewidziana w ustawie nie zostanie przyznana przed zakończeniem z wynikiem pozytywnym procedury w ramach art. 88 ust. 3 Traktatu.

(4) Teleksem VI/13937 z dnia 31 maja 2000 r. (poprzedzonym wersją w języku angielskim, przesłaną teleksem 2000/VI/10442 w dniu 14 kwietnia) służby Komisji zwróciły się do właściwych władz o dostarczenie wyjaśnień w sprawie przepisów ustawy regionalnej nr 27/1997 i przesłanie jej kopii.

(5) Pismem z dnia 31 lipca 2002 r., zarejestrowanym 5 sierpnia 2002 r., właściwe władze przekazały dodatkowe informacje w sprawie art. 5 ustawy.

(7) Z uwagi na brak odpowiedzi na powyższy teleks, teleksem AGR 30657 z dnia 20 grudnia 2002 r. służby Komisji wysłały do władz włoskich ponaglenie, w którym zwracały się o przedstawienie żądanych informacji w terminie jednego miesiąca, wyjaśniając jednocześnie, iż w przypadku nieotrzymania we wskazanym terminie zadowalającej odpowiedzi na wszystkie postawione kwestie służby Komisji zastrzegają sobie prawo wystąpienia do Komisji o wydanie nakazu udzielenia informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽²⁾.

(8) Pismem z dnia 10 lipca 2003 r. SG(2003)D/230470 Komisja powiadomiła Włochy o swojej decyzji, przyjętej dnia 9 lipca 2003 r. (C(2003) 2054 wersja ostateczna) na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999, zawierającej nakaz udzielenia informacji w sprawie art. 6 i 4 ustawy regionalnej nr 27/1997.

(9) W nakazie udzielenia informacji Komisja zwróciła się do Włoch o dostarczenie, w terminie 20 dni roboczych od dnia powiadomienia o decyzji, wszystkich dokumentów, informacji i danych niezbędnych do stwierdzenia, czy pomoc przewidziana w ustawie została już udzielona i czy jest zgodna ze wspólnym rynkiem. Oprócz zwrócenia się o dostarczenie wszystkich innych ewentualnych informacji, które mogą być uznane za przydatne do oceny wspomnianego działania, w nakazie wskazano szereg konkretnych informacji, które Włochy miały przekazać.

⁽¹⁾ Dz.U. C 48 z 24.2.2004, str. 2.

⁽²⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie zmienione Aktem przystąpienia z 2003 r.

- (10) Służby Komisji nie otrzymały ani odpowiedzi na powyższy nakaz, ani też wniosku o przedłużenie terminu udzielenia odpowiedzi.
- (11) Pismem z dnia 17 grudnia 2003 r. (SG(2003)D/233550) Komisja poinformowała włoskie władze o swojej decyzji C(2003) 4473 wersja ostateczna z dnia 16 grudnia 2003 r. o wszczęciu procedury, o której mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy określonej w art. 4 (Reklama produktów sycylijskich) i art. 6 (Spółdzielnie winiarskie) ustawy regionalnej nr 27/1997.
- (12) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽³⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do złożenia uwag w jej przedmiocie.
- (13) Pismem z dnia 10 lutego 2004 r., zarejestrowanym w dniu 13 lutego 2004 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej zwróciło się do Komisji w imieniu regionu Sycylii o przedłużenie o 20 dni roboczych terminu udzielenia informacji, o które zwracała się Komisja w decyzji C(2003) 4473 wersja ostateczna z dnia 16 grudnia 2003 r., dotyczących art. 4 (Reklama produktów sycylijskich) ustawy regionalnej nr 27/1997. W piśmie tym włoskie władze zgłosiły ponadto zamiar wycofania zgłoszenia o pomocy określonej w art. 6 (Spółdzielnie winiarskie), która, jak wskazano w piśmie, nie została jeszcze wdrożona.
- (14) Teleksem AGR 05312 z dnia 23 lutego 2004 r. służby Komisji potwierdziły, że przedłużenie terminu, o które zwróciły się Włochy, zostało udzielone ze skutkiem od dnia 13 lutego 2004 r.
- (15) Pismem z dnia 18 lutego 2004 r., zarejestrowanym w dniu 26 lutego 2004 r., Stałe Przedstawicielstwo Włoch przekazało wniosek o przedłużenie o 20 dni roboczych terminu udzielenia informacji dotyczących tego samego środka pomocy.
- (16) Pismem z dnia 24 lutego 2004 r., zarejestrowanym w dniu 1 marca 2004 r., potwierdzonym następnie pismem z dnia 12 marca 2004 r., zarejestrowanym w dniu 17 marca 2004 r., władze włoskie poinformowały Komisję o wycofaniu zgłoszenia dotyczącego pomocy określonej w art. 6 (Spółdzielnie winiarskie) ustawy regionalnej nr 27/1997, która, jak wskazywano w pismach, nie została i nie zostanie wdrożona.
- (17) Teleksem AGR 07074 z dnia 11 marca 2004 r. władze włoskie zostały poinformowane, iż nie zostanie udzielone żadne przedłużenie terminu na przekazanie informacji i/lub uwag poza dzień 24 marca 2004 r., ponieważ decyzja o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 24 lutego 2004 r. i termin przekazania uwag przez zainteresowane strony upływa w tym właśnie dniu. W tym samym teleksie służby Komisji potwierdziły wycofanie zgłoszenia dotyczącego art. 6 (Spółdzielnie winiarskie) ustawy regionalnej nr 27/1997.
- (18) Pismem z dnia 15 marca 2004 r. (zarejestrowanym w dniu 18 marca 2004 r.) Komisja otrzymała uwagi władz włoskich dotyczące art. 4 (Reklama produktów sycylijskich) ustawy regionalnej nr 27/1997.
- (19) Zgodnie z decyzją o wszczęciu procedury ⁽⁴⁾ niniejsza decyzja dotyczy wyłącznie pomocy państwa, o której mowa w art. 4 (Reklama produktów sycylijskich) ustawy regionalnej nr 27/1997 na rzecz produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu, a która to pomoc mogła lub będzie mogła być udzielana po wejściu w życie *wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz reklamy produktów wymienionych w załączniku I do Traktatu WE oraz niektórych produktów nieujętych w tym załączniku* ⁽⁵⁾ (dalej zwane „wytycznymi dotyczącymi reklamy”), tj. od dnia 1 stycznia 2002 r.
- (20) Zważywszy że zgłoszenie dotyczące art. 6 (Spółdzielnie winiarskie) ustawy regionalnej nr 27/1997 zostało przez Włochy wycofane pismem z dnia 24 lutego 2004 r., zarejestrowanym w dniu 1 marca 2004 r., nie ma powodu, by opisywać i oceniać środki pomocy określone w art. 6.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

- (21) Artykuł 4 (Reklama produktów sycylijskich) zmienia art. 17 ustawy regionalnej nr 14/1966 i stanowi, co następuje: „1) Kampanie reklamowe prowadzone są bezpośrednio przez Regionalne Ministerstwo (assessorato) za pośrednictwem Instytutu Handlu Zagranicznego, poprzez wyspecjalizowane jednostki albo poprzez konsorcja utworzone przez spółkę Targi Śródziemnomorskie (Ente fiera del Mediterraneo) i spółkę Targi Mesyńskie (Ente fiera di Messina) lub przez nie i jedną, lub większą liczbę izb handlowych regionu, na podstawie programów wskazanych w art. 15. Programy te mogą obejmować okres trzyletni. 2) Z wyjątkiem konsorcjów, o których mowa w ustępie pierwszym, w przypadku powierzenia wykonania programów organom spoza administracji państwowej lub regionalnej stosuje się przepisy regulujące zasady delegowania realizacji usług publicznych”.
- (22) Mimo kilku wezwań do udzielenia informacji ze strony służb Komisji i pomimo nakazu udzielenia informacji, wydanego przez Komisję decyzją z dnia 9 lipca 2003 r., władze włoskie nie przekazały informacji, które umożliwiłyby Komisji rozwianie wątpliwości, czy na podstawie art. 4 może być udzielana pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, a jeśli tak, oceny, czy pomoc taka może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem. Niejasne było także, czy omawiana pomoc została już udzielona.

⁽⁴⁾ Patrz: pkt 27, 28 i 29 decyzji opublikowanej w Dz.U. C 48 z 24.2.2004, str. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 252 z 12.9.2001, str. 5.

⁽³⁾ Patrz: przypis 1.

- (23) W decyzji o wszczęciu procedury w trybie art. 88 ust. 2 Traktatu w sprawie przedmiotowej pomocy Komisja zauważyła, że na tym etapie postępowania, wobec niedostarczenia informacji przez władze włoskie, nie można było stwierdzić, czy art. 4 ustawy regionalnej nr 27/1997 przewiduje wprowadzenie lub zmianę pomocy państwa na rzecz promocji i/lub reklamy produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu.
- (24) Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości, co do zgodności środków pomocy ze wspólnym rynkiem, jako że wobec nieudzielenia odpowiedzi przez włoskie władze niejasne jest dla Komisji, czy środki, które miałyby być finansowane na podstawie art. 4 ustawy, byłyby zgodne z obecnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi tego rodzaju pomocy czy też z przepisami, o których mowa we *Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz reklamy*.
- (25) Ponadto, biorąc pod uwagę szczegółowe zasady wdrożenia programów i kampanii reklamowych, o których mowa w art. 4, opisanych w motywie 21 powyżej, Komisja wyraziła wątpliwości, czy ewentualne określone w nim środki pomocy państwa będą wdrażane zgodnie z przepisami prawa wspólnotowego w zakresie zamówień publicznych. W odniesieniu w szczególności do bezpośredniego wyboru jednostek i organów mających prowadzić kampanie reklamowe, Komisja ma wątpliwości, czy zostanie zawarta umowa odpłatna w formie pisemnej pomiędzy zamawiającym a wybranymi dostawcami usług i czy w takim przypadku przestrzegane będą restrykcyjne warunki ustalone w orzeczeniu w sprawie *Teckal* ⁽⁶⁾. W przypadku gdyby warunki te nie były spełnione, Komisja ma wątpliwości, czy wybór pośredników byłby dokonywany zgodnie z zasadami ustalonymi w dyrektywie Rady 92/50/EWG ⁽⁷⁾, jeżeli stosowne, a w każdym razie z zasadami ustalonymi w Traktacie, w szczególności w kwestii równości traktowania i przejrzystości, zapewniając „dostateczny stopień jawności”, jak wymaga tego Trybunał Sprawiedliwości ⁽⁸⁾.

III. UWAGI STRON TRZECICH

- (26) Strony trzecie nie przekazały Komisji żadnych uwag.

IV. UWAGI ZGŁOSZONE PRZEZ WŁOCHY

- (27) Włochy pismem z dnia 15 marca 2004 r., zarejestrowanym w dniu 18 marca 2004 r., przesłały do Komisji uwagi w imieniu regionu Sycylii.
- (28) W piśmie tym władze włoskie potwierdziły wycofanie zgłoszenia art. 6 ustawy regionalnej nr 27/1997 i przekazały swoje uwagi w związku z art. 4.
- (29) Władze włoskie wskazały w szczególności, że zmiana art. 17 ustawy regionalnej nr 14/1966, wprowadzona

artykułem 4 (Reklama produktów sycylijskich) w zakresie prowadzenia kampanii reklamowych przez konsorcja tworzone przez spółkę Targi Śródziemnomorskie i spółkę Targi Messyńskie lub przez nie i jedną, lub większą liczbę izb handlowych Regionu, nie znalazła zastosowania, ponieważ konsorcja takie nigdy nie zostały utworzone.

- (30) Z przekazanych informacji wynika, że programy promocyjne prowadzone są bezpośrednio przez Regionalne Ministerstwo lub za pośrednictwem Instytutu Handlu Zagranicznego (konwencje sporządzone na lata 1993–1998 i 1999–2001–2003 w ramach porozumień między Ministerstwem Działalności Produkcyjnej a regionami). Odpowiedzialne podmioty dokonują wyboru składanych corocznie projektów o dofinansowanie i zapewniają usługi niezbędne do ich wdrożenia, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz zgodnie z zasadami rynkowymi, za wyjątkiem sytuacji, w których istnieją umowy z organizatorami przewidujące prawo wyłączności.
- (31) Uprawnienia Ministerstwa Regionalnego odnoszą się nie tylko do branży rolno-spożywczej, ale także do innych branż (rzemiosła, wydawnictwa, sektora tekstylnego itd.). W odniesieniu do omawianej branży działania, których koszty są w całości finansowane ze środków publicznych, to:
- udział w wystawach i targach we Włoszech oraz za granicą: wydatki związane bezpośrednio z wynajmem powierzchni wystawowej, przygotowaniem stoiska, podłączeniem do sieci wodnej i elektrycznej, wpis do oficjalnego katalogu imprezy, reklama z nim związana, usługi tłumaczy, transport i ubezpieczenie;
  - organizacja międzynarodowych warsztatów we Włoszech i za granicą: wydatki związane z organizacją i prowadzeniem spotkań (wynajem i przygotowanie sal, wybór spotkań, usługi tłumaczy i odpowiednia reklama);
  - reklama w środkach masowego przekazu (prasa, plakaty, radio, telewizja).

- (32) Beneficjentami pomocy wyszczególnionej w lit. a) i b) są konsorcja przedsiębiorstw i przedsiębiorstwa prawidłowo zarejestrowane przez izby handlowe Sycylii. Wybór beneficjentów następuje w drodze corocznego publicznego zaproszenia do składania wniosków, na podstawie uprzednio określonych i opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Regionu Sycylii kryteriów wyboru. W oparciu o motywy czwarty rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* ⁽⁹⁾ pomoc, o której mowa w lit. a) i b), nie stanowi pomocy na rzecz wywozu i od 2002 r. stosuje się do niej zasadę „*de minimis*”. W odniesieniu do sektora rolno-spożywczego, w świetle wytycznych dotyczących

⁽⁶⁾ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 listopada 1999 r., sprawa C-107/98, *Teckal Srl przeciwko Comune di Viano and Azienda Gas-Acqua Consorziale (AGAC) di Reggio Emilia*, Zb.Orz. [1999], str. I-8121.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 209 z 24.7.1992, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona Aktem przystąpienia z 2003 r.

⁽⁸⁾ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 grudnia 2000 r., sprawa C-324/98, *Telaustria Verlags GmbH i Telefonadress GmbH przeciwko Telekom Austria AG*, Zb.Orz. [2000], str. I-10745.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30.

reklamy, przedmiotowa pomoc może być zaliczona do pomocy „miękkiej” (ang. *soft*), o której mowa w sekcji 14.1 Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym⁽¹⁰⁾, odnoszącej się do „organizacji konkursów, wystaw i targów”. Ponadto, mimo że ustawa regionalna nie mówi bezpośrednio o maksymalnym pułapie 100 000 EUR na beneficjenta w okresie trzyletnim, pomoc udzielana poszczególnym firmom z tytułu udziału w targach i warsztatach utrzymywałaby się zdecydowanie poniżej tego pułapu.

- (33) W zakresie dotyczącym reklamy w środkach masowego przekazu władze włoskie uściśliły, iż kampanie reklamowe prowadzone zarówno na terenie kraju, jak i Unii nie dotyczą konkretnie produktów poszczególnych przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw, lecz reklamują produkty w sposób ogólny, nie podkreślając ich pochodzenia, nawet w przypadku gdy chodzi o typowe produkty regionalne. W przypadku kampanii reklamowych związanych z branżą rolno-spożywczą przesłanie kierowane do konsumentów dotyczy produktu lub grupy produktów, bez odwoływania się do producentów. Reklama ma charakter ogólny i nie zachęca do nabywania produktów wyłącznie ze względu na ich pochodzenie regionalne, toteż nie może być uznana za negatywną w stosunku do produktów innych państw członkowskich. Z tego względu reklama nie narusza art. 28 Traktatu.
- (34) Uwagi złożone przez włoskie władze dotyczą inicjatywy promocyjnych i reklamowych, prowadzonych zarówno na terenie Wspólnoty Europejskiej, jak i w państwach trzecich, ponieważ w obu przypadkach przestrzegane są te same kryteria.

V. OCENA POMOCY

- (35) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych, w jakiegokolwiek formie sprzyjająca niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, zakłócając lub grożąc w ten sposób zakłóceniem konkurencji, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (36) Omawiany środek pomocy zakłada udzielanie pomocy z publicznych środków regionalnych dla konkretnych przedsiębiorstw rolnych z Sycylii, które bezspornie czerpać będą nienależną korzyść ekonomiczną i finansową ze szkoda dla innych przedsiębiorstw, niekorzystających z takich dopłat. Według orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości poprawa pozycji konkurencyjnej jednego przedsiębiorstwa dzięki pomocy państwa wywołuje zwykle zakłócenie konkurencji w stosunku do przedsiębiorstw konkurencyjnych, nieotrzymujących takiej pomocy⁽¹¹⁾.
- (37) Pomoc wywiera wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wielkość obrotów

handlowych produktami rolnymi na rynku wewnątrz-wspólnotowym jest znacząca, jak zostało to pokazane w poniższej tabeli⁽¹²⁾, w której podana została łączna wartość przywozów i wywozów produktów rolnych pomiędzy Włochami a Wspólnotą w latach 1997–2001⁽¹³⁾. Należy uwzględnić fakt, że wśród włoskich regionów Sycylia jest znaczącym producentem produktów rolnych.

	Całość rolnictwa	
	w mln ECU/EUR	w mln ECU/EUR
	Wywóz	Przywóz
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 666	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

- (38) W odniesieniu do powyższego należy przypomnieć, że Trybunał Sprawiedliwości uznał, iż pomoc udzielona określone przedsiębiorstwu może mieć wpływ na wymianę handlową z innymi państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję w przypadku, gdy przedsiębiorstwo to konkuruje z produktami pochodzącymi z innych państw członkowskich, nawet jeżeli samo nie jest jednocześnie eksporterem. W przypadku gdy państwo członkowskie przyznaje subwencję przedsiębiorstwu, produkcja krajowa może pozostać na poziomie niezmiennym lub ulec zwiększeniu, co powoduje zmniejszenie możliwości wywozów ze strony przedsiębiorstw zlokalizowanych w innych państwach członkowskich na rynek przedmiotowego państwa. Pomoc w takiej formie zatem może przynosić uszczerbek dla wymiany handlowej między państwami członkowskimi i zakłócać konkurencję⁽¹⁴⁾.
- (39) Komisja wyciąga zatem wniosek, iż omawiany środek pomocy objęty jest zakazem, o którym mowa w art. 87 ust. 1 Traktatu. Włoskie władze nigdy nie kwestionowały tego stwierdzenia.
- (40) Zakaz z art. 87 ust. 1 ograniczony jest odstępstwami, o których mowa w art. 87 ust. 2 i 3.
- (41) Odstępstwa wyszczególnione w art. 87 ust. 2 lit. a), b) i c) w sposób wyraźny nie mają zastosowania w przedmiotowym przypadku, z uwagi na charakter

⁽¹²⁾ Źródło: Eurostat.

⁽¹³⁾ Według orzecznictwa Trybunału o uszczerbku dla wymiany handlowej można mówić wówczas, gdy przedsiębiorstwo-beneficjent prowadzi działalność gospodarczą będącą przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi. Fakt, iż w wymianie wewnątrz-wspólnotowej udzielenie pomocy umacnia pozycję danego przedsiębiorstwa w stosunku do jego konkurentów, sam w sobie stanowi przesłankę do uznania powstania uszczerbku dla wymiany. W zakresie dotyczącym pomocy państwa w sektorze rolnym, w orzecznictwie powszechnie uznaje się, że określona pomoc wywiera wpływ na wymianę wewnątrz-wspólnotową i na konkurencję nawet wtedy, gdy jej wysokość jest nieznaczna i podzielona na większą liczbę przedsiębiorców. Patrz: orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 września 2002 r., sprawa C-113/2000, *Królestwo Hiszpanii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [2002], str. I-7601, pkt 30–36 i 54–56 oraz orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 września 2002 r., sprawa C-114/2000, *Królestwo Hiszpanii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich* Zb.Orz. [2002], str. I-7657, pkt 46–52 i 68–69.

⁽¹⁴⁾ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 lipca 1988 r. w sprawie 102/87, *Republika Francuska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [1988], str. 4067.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2, sprostowanie w Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 17.

⁽¹¹⁾ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r., sprawa C-730/79, *Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. [1980], str. 2671, pkt 11 i 12.

omawianych środków pomocy i ich cele. Władze włoskie zresztą nie powoływały się na zastosowanie art. 87 ust. 2 lit. a), b) lub c).

- (42) Artykuł 87 ust. 3 lit. a) także nie ma zastosowania w omawianym przypadku, ponieważ pomoc nie jest przeznaczona na wspieranie rozwoju gospodarczego regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia. Poza tym Włochy nie powoływały się na zastosowanie art. 87 ust. 2 lit. a).
- (43) Również art. 87 ust. 3 lit. b) nie ma zastosowania do omawianej pomocy, jako że nie jest ona przeznaczona na wspieranie realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub też na przeciwdziałanie poważnym zaburzeniom gospodarki włoskiej. Poza tym Włochy nie powoływały się na zastosowanie art. 87 ust. 3 lit. b).
- (44) Przedmiotowa pomoc nie jest przeznaczona ani nie jest dostosowana do celów wspierania kultury lub zachowania dziedzictwa kulturowego, o których mowa w art. 87 ust. 3 lit. d), ani też Włochy nie powoływały się na zastosowanie tego przepisu.
- (45) Biorąc pod uwagę charakter omawianej pomocy i jej cele, jedynym odstępstwem, które mogłoby być zastosowane, jest odstępstwo określone w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

Przepisy mające zastosowanie

- (46) Możliwość zastosowania odstępstwa, o którym mowa w motywie 45, należy ocenić w świetle przepisów dotyczących udzielania pomocy państwa na rzecz promocji i reklamy sektora rolnego, czyli zasad ustalonych w wytycznych dotyczących reklamy⁽¹⁵⁾.
- (47) Zgodnie z sekcją 7.1 wytycznych dotyczących reklamy Komisja będzie stosowała przedmiotowe wytyczne w odniesieniu do nowej pomocy państwa, w tym także do zgłoszeń złożonych przez państwa członkowskie, co do których decyzje nie zostały jeszcze podjęte, poczynając od dnia 1 stycznia 2002 r. Pomoc przyznana bezprawnie, w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999, będzie oceniana zgodnie z zasadami i wytycznymi obowiązującymi na dzień jej udzielenia.
- (48) Zgodnie z decyzją o wszczęciu procedury, w której Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności omawianych środków z przepisami mającymi obecnie zastosowanie do tego rodzaju pomocy⁽¹⁶⁾, niniejsza decyzja obejmuje wyłącznie pomoc udzieloną i tę, która zostanie udzielona od dnia 1 stycznia 2002 r. na promocję i reklamę produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu.
- (49) W odniesieniu do pomocy na rzecz promocji sekcja 8 wytycznych dotyczących reklamy stanowi, że pojęcie reklamy nie obejmuje działań promocyjnych, takich jak rozpowszechnianie wiedzy naukowej, organizacja targów i wystaw oraz udział w podobnych imprezach lub analogicznych inicjatywach z zakresu public relations, w tym także badania opinii publicznej i badania rynku.

⁽¹⁵⁾ Patrz: przypis 5.

⁽¹⁶⁾ Patrz: pkt 27, 28 i 29 decyzji opublikowanej w Dz.U. C 48 z 24.2.2004, str. 2.

Pomoc państwa na rzecz działań promocyjnych sensu largo jest uregulowana w sekcjach 13 i 14 Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym⁽¹⁷⁾. Zważywszy że zgłoszenie nie precyzuje, że przedmiotowa pomoc ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw, w omawianym przypadku nie znajduje zastosowania rozporządzenie Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwarzaniem i obrotem produktami rolnymi⁽¹⁸⁾.

- (50) W odniesieniu do pomocy na rzecz reklamy sekcja 7 wytycznych dotyczących reklamy stanowi, że pojęcie „reklamy” – będącej przedmiotem tychże wytycznych mających zastosowanie do omawianego przypadku – stosuje się nie tylko do wszelkich działań prowadzonych za pośrednictwem środków masowego przekazu (jak prasa, radio, telewizja czy plakaty), mających nakłonić konsumentów do zakupu określonego produktu, lecz obejmuje również wszelkiego rodzaju działania, mające nakłonić podmioty gospodarcze lub konsumentów do zakupu określonego produktu, a także wszelkie materiały rozprowadzane bezpośrednio wśród konsumentów w tym samym celu, w tym działania reklamowe kierowane do konsumentów w punktach sprzedaży.

Pomoc przeznaczona na promocję

- (51) Z posiadanych informacji wynika, że pomoc przeznaczona na udział w targach i warsztatach na terytorium Wspólnoty i poza jej granicami, o której mowa w motywie 31 lit. a) i b) oraz w motywie 32 niniejszej decyzji, może być w całości uznana za pomoc przeznaczoną na promocję wyłącznie pod warunkiem, że opisane działania nie obejmują środków mających nakłonić podmioty gospodarcze lub konsumentów do zakupu określonego produktu, ani materiałów rozprowadzanych bezpośrednio wśród konsumentów w tym samym celu. Na podstawie sekcji 7 wytycznych dotyczących reklamy pomoc na działania mające nakłonić podmioty gospodarcze lub konsumentów do zakupu określonego produktu albo na materiały rozprowadzane bezpośrednio wśród konsumentów w tym samym celu należy uznać za pomoc na rzecz reklamy.
- (52) W zakresie, w jakim pomoc, przeznaczoną na dofinansowanie udziału w targach i warsztatach na terenie Wspólnoty i poza jej granicami, zostanie uznana rzeczywiście za pomoc na rzecz promocji, w rozumieniu sekcji 13 i 14 Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym, pomoc może być udzielana do wysokości 100 % kosztów, pod warunkiem że nie przekroczy pułapu 100 000 EUR na beneficjenta w okresie trzyletnim. Pułap ten może być podwyższony, pod warunkiem że nie przekroczy wartości 50 % kosztów kwalifikowalnych, w przypadku pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw, w rozumieniu definicji zawartej w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych

⁽¹⁷⁾ Patrz przypis 9.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.2004, str. 1.

i średnich przedsiębiorstw⁽¹⁹⁾. Dla potrzeb obliczenia kwoty pomocy za beneficjenta uznaje się odbiorcę usług. Jak wynika z uwagi przekazanej przez władze włoskie, pomoc na rzecz promocji finansowana jest w poszanowaniu wspomnianego pułapu maksymalnego, przez co może być uznana za zgodną z przepisami mającymi zastosowanie w tej dziedzinie⁽²⁰⁾.

- (53) Zgodnie z sekcją 14 wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym w celu niedopuszczenia do zakłócenia konkurencji tego rodzaju środki pomocy muszą być dostępne dla wszystkich uprawnionych z danego obszaru, na podstawie obiektywnie określonych warunków. Z informacji przekazanych przez Włochy, o których mowa w motywie 32 niniejszej decyzji, wynika, że warunek ten jest spełniony⁽²¹⁾. Pomoc ograniczona do określonych grup i mająca wspierać tylko członków tych grup nie sprzyja rozwojowi sektora jako całości i należy uznać ją za pomoc operacyjną. Dlatego też, w przypadku, jeśli usługi te świadczone są przez grupy producentów lub inne organizacje rolne wzajemnego wsparcia, muszą być one dostępne dla wszystkich rolników. W takim przypadku ewentualny udział w kosztach administracyjnych danej grupy lub organizacji, musi być ograniczony do kosztów świadczenia usług.

Pomoc na rzecz reklamy

- (54) W zakresie, w jakim wyżej wspomniana pomoc na uczestnictwo w targach i warsztatach obejmuje także działania mające nakłonić podmioty gospodarcze lub konsumentów do zakupu określonego produktu, lub rozprowadzanie bezpośrednio wśród konsumentów materiałów w tym samym celu (na przykład reklama w punktach sprzedaży lub reklama skierowana do podmiotów gospodarczych, takich jak przedsiębiorcy z branży rolno-spożywczej, prowadzący sprzedaż hurtową lub detaliczną, restauracje, hotele i inni przedsiębiorcy z branży gastronomicznej), wówczas należy dokonać jej oceny z uwzględnieniem przepisów mających zastosowanie do pomocy na rzecz reklamy, podobnie jak w przypadku pomocy na reklamę prowadzoną w środkach masowego przekazu (prasa, plakaty, radio, telewizja), o których mowa w motywie 31 lit. c) oraz w motywie 33 niniejszej decyzji.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 364/2004 (Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 22).

⁽²⁰⁾ W zakresie dotyczącym sektora rolnego pomoc na rzecz promocji i reklamy realizowana poza granicami Wspólnoty nie jest wyraźnie ujęta we Wspólnotowych wytycznych mających zastosowanie do pomocy państwa w sektorze rolnym. Wynika stąd, że w ocenie takich przypadków Komisja kieruje się zasadą uznaniowości. Według przyjętej przez Komisję praktyki, jeżeli rozpatrywana pomoc zgodna jest z przepisami dotyczącymi pomocy państwa mającymi zastosowanie na terenie Unii, może być ona uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem (patrz: przykład Włochy/Toskania pomoc N 656/02, pomoc NN 150/02 (ex N 109/02) (pismo Komisji C(2003) 1747 z 11.6.2003) i pomoc NN 44/03 (ex N 6/03) (pismo Komisji C(2003) 2534 z 23.7.2003)).

⁽²¹⁾ Jak wskazuje się w decyzji Komisji C(2002)1768f wersja ostateczna z 7.5.2002 r. (pomoc N 241/01 Włochy/Izby handlowe), założenie przedsiębiorstwa europejskiego i jego wpis do rejestru prowadzonego przez właściwą miejscowo izbę handlową nie podlegają żadnym ograniczeniom prawnym ani faktycznym. Patrz także: pomoc N 62/01 (Włochy/Związek Izb Handlowych Piemontu i Wenecji Euganejskiej), decyzja Komisji SG(2001)D/290914 z 8.8.2001.

- (55) Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi reklamy koszty związane z reklamą powinny z zasady obciążać samych producentów i podmioty gospodarcze, jako integralna składowa ich normalnej działalności gospodarczej.

- (56) Stąd, aby pomoc na reklamę nie była uznana za pomoc operacyjną, lecz za pomoc zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, nie może ona zakłócać warunków wymiany handlowej w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem (kryteria negatywne) i musi sprzyjać rozwojowi określonych działalności lub określonych obszarów gospodarczych (kryteria pozytywne). Ponadto pomoc państwa musi być zgodna z międzynarodowymi zobowiązaniami Wspólnoty, znajdującymi się, odnośnie do rolnictwa, w Porozumieniu w sprawie rolnictwa zawartego w ramach WTO/GATT w 1994 r.

- (57) W celu spełnienia kryteriów negatywnych, zgodnie z sekcją 3.1 wytycznych dotyczących reklamy, pomoc nie może być przyznana na wsparcie kampanii reklamowych z naruszeniem art. 28 Traktatu WE (sekcja 3.1.1) lub kampanii sprzecznych z wtórnym prawem wspólnotowym (sekcja 3.1.2) albo też na reklamę związaną z określonymi przedsiębiorstwami (sekcja 3.1.3). Poza tym, jeżeli realizacja działań reklamowych finansowanych ze środków publicznych powierzana jest firmom prywatnym, w celu niedopuszczenia do udzielania pomocy przedsiębiorcom przeprowadzającym kampanie, wybór wykonawcy prywatnego musi odbywać się z zachowaniem zasad wolnego rynku, w sposób niedyskryminacyjny i, w razie konieczności, z zastosowaniem trybu przetargowego, zgodnie z prawem i w szczególności orzecznictwem wspólnotowym⁽²²⁾, poprzez zachowanie jawności tych działań, aby rynek usług pozostawał otwarty na konkurencję i aby było możliwe stwierdzenie bezstronności postępowania przetargowego.

- (58) Z przedstawionych informacji wynika, że pomoc na reklamę, o której mowa w motywie 30 i motywie 31 lit. c) oraz w motywie 33 niniejszej decyzji, spełnia kryteria określone w sekcji 3.1.1 (kampanie z naruszeniem art. 28 Traktatu) oraz 3.1.3 (reklama dotycząca określonych przedsiębiorstw). Włoskie władze nie przekazały natomiast żadnych informacji w kwestii tego, czy spełnione jest również kryterium, o którym mowa w sekcji 3.1.2 (kampanie sprzeczne z wtórnym prawem wspólnotowym).

- (59) Poza zgodnością z kryteriami negatywnymi, jak stanowi sekcja 3.2 wytycznych dotyczących reklamy, subwencjonowana działalność reklamowa musi spełniać przynajmniej jedno z wymienionych kryteriów pozytywnych, aby dowieść, iż pomoc rzeczywiście sprzyja rozwojowi określonych działalności gospodarczych lub określonych obszarów gospodarczych. Powyższy pozytywny warunek uznaje

⁽²²⁾ Sprawa C-324/98, już cytowana.

się za spełniony, jeżeli reklama podlegająca dofinansowaniu dotyczy jednej z następujących działalności: nadwyżki produkcji rolnej lub gatunków niedostatecznie wykorzystywanych; produkcji nowej lub substytutów, jeszcze niewytwarzającej nadwyżek; produktów o wysokiej jakości, w tym produktów uzyskiwanych przy zastosowaniu przyjaznych dla środowiska metod produkcji lub zbioru, jak np. produktów ekologicznych; rozwoju określonych regionów; rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 70/2001; projektów realizowanych przez organizacje formalnie uznane w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 z dnia 17 grudnia 2000 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury⁽²³⁾; projektów realizowanych wspólnie przez grupy producentów lub inne organizacje z sektora rybołówstwa uznane przez władze krajowe.

- (60) W odniesieniu do pomocy na rzecz reklamy w uwagach przekazanych przez włoskie władze nie wskazano, czy przedmiotowa pomoc na reklamę spełnia wyżej wyszczególnione kryteria pozytywne.
- (61) W odniesieniu do maksymalnej kwoty pomocy państwa na rzecz reklamy produktów rolnych sekcja 5 wytycznych dotyczących reklamy stanowi na zasadzie ogólnej, że pomoc bezpośrednia, wypłacana ze środków budżetowych, nie może być wyższa od kwoty przeznaczonej na daną kampanię przez określony sektor. W związku z tym w przypadku pomocy na rzecz reklamy stopa pomocy bezpośredniej nie może przekroczyć 50 %, a wkład przedsiębiorców z sektora musi wynieść co najmniej 50 % wydatków, czy to w formie wpłat dobrowolnych, opłat parafiskalnych czy wpłat obowiązkowych. Aby uwzględnić znaczenie wybranych kryteriów pozytywnych, o których mowa w sekcji 3.2 wytycznych dotyczących reklamy, Komisja może zezwolić na podwyższenie maksymalnego pułapu pomocy bezpośredniej do 75 % kosztów w przypadku reklamy produktów MŚP na obszarach kwalifikujących się do otrzymania wsparcia, na mocy art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu.
- (62) Z przekazanych informacji, których treść przytoczono w motywie 31 niniejszej decyzji wynika, że środki na promocję i reklamę w ramach rozpatrywanego programu pomocowego finansowane są w 100 % ze środków publicznych. Warunek przewidujący, by 50 % (lub, w niektórych przypadkach, 25 %) finansowania pochodziło z sektora prywatnego, nie jest zatem spełniony.
- (63) Na podstawie powyżej przedstawionej oceny Komisja może więc wnioskować, iż rozpatrywana pomoc na rzecz reklamy nie spełnia kryteriów określonych w sekcji 3.1.2 (kampanie sprzeczne z wtórnym prawem wspólnotowym), 3.2 (kryteria pozytywne) i 5 (maksymalny poziom pomocy państwa) wytycznych dotyczących reklamy.
- (64) Ten sam wniosek dotyczy pomocy wdrażanej zarówno na terenie Wspólnoty, jak i poza jej granicami. Ponieważ kwestia pomocy na reklamę udzielanej poza granicami Wspólnoty nie jest wyraźnie uregulowana w wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym, przy ocenie takich przypadków Komisja kieruje się zasadą uznaniowości. W oparciu o stałą praktykę przyjętą przez Komisję pomoc taka, jeżeli jest zgodna z zasadami obowiązującymi dla pomocy państwa na terenie Wspólnoty, może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem i może być finansowana do poziomu 80 %⁽²⁴⁾. W omawianym przypadku, jak wynika z przedłożonych informacji, których treść przytoczono w motywach 31 i 33 niniejszej decyzji, zasady przyznawania pomocy w granicach i poza granicami Wspólnoty są takie same, a finansowanie udzielane jest do wysokości 100 %. Stąd także w tym przypadku kryteria, o których mowa w sekcji 3.1.2 (kampanie sprzeczne z wtórnym prawem wspólnotowym) i 3.2 (kryteria pozytywne) wytycznych dotyczących reklamy, jak również maksymalny poziom pomocy państwa dopuszczony przez Komisję, nie są spełnione⁽²⁵⁾.⁽²⁵⁾ W związku z tym omawiana pomoc jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.
- (65) Niniejsza decyzja dotyczy wyłącznie pomocy w sektorze rolnym na rzecz promocji i reklamy produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu. Nie jest ona formalnym stanowiskiem Komisji w sprawie zgodności wyboru wykonawców usług z prawodawstwem wspólnotowym w zakresie zamówień publicznych i stosownym orzecznictwem. Komisja zastrzega sobie prawo do dalszego rozpatrzenia sprawy pod kątem prawodawstwa w zakresie zamówień publicznych.

VI. WNIOSKI

- (66) Z wyżej przedstawionych spostrzeżeń wynika, że pomoc na rzecz promocji w zakresie, w jakim jest zgodna z sekcją 13 i 14 Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnym, może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c), jako pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi określonych działalności gospodarczych.
- (67) Pomoc na rzecz reklamy niezgodna z przepisami określonymi w wytycznych dotyczących reklamy produktów, o których mowa w załączniku I do Traktatu WE, jak również niektórych produktów nieujętych w tym załączniku, nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem i może być wdrożona tylko pod warunkiem wprowadzenia zmian zapewniających jej zgodność z cytowanymi przepisami.
- (68) W odniesieniu do pomocy na rzecz reklamy niezgodnej ze wspólnym rynkiem, a już przyznanej, należy domagać się jej zwrotu od beneficjentów,

⁽²³⁾ Dz.U. L 17 z 21.1.2000, str. 22. Rozporządzenie zmienione Aktem przystąpienia z 2003 r.

⁽²⁴⁾ Patrz: przykład Włochy/Toskania pomoc N 656/02, pomoc NN 150/02 (ex N 109/02) (pismo Komisji C(2003) 1747 z 11.6.2003) i pomoc NN 44/03 (ex N 6/03) (pismo Komisji C(2003) 2534 z 23.7.2003).

⁽²⁵⁾ Patrz: przypis 23.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa na rzecz promocji produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu, przewidziana przez Włochy w art. 4 ustawy regionalnej nr 27/1997 Regionu Sycylii, jest zgodna ze wspólnym rynkiem.

Wdrożenie tej pomocy jest w związku z powyższym dozwolone.

Artykuł 2

Pomoc państwa na rzecz reklamy produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu, przewidziana przez Włochy w art. 4 ustawy regionalnej nr 27/1997 Regionu Sycylii, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

W związku z powyższym przedmiotowa pomoc nie może być wdrożona.

Artykuł 3

Włochy podejmą wszelkie niezbędne działania w celu odzyskania od beneficjentów pomocy, o której mowa w art. 2, jeżeli pomoc taka została im bezprawnie wypłacona.

Odzyskanie bezprawnie wypłaconej pomocy powinno nastąpić bezzwłocznie i zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym, pod warunkiem że umożliwiają one natychmiastowe i skuteczne wykonanie niniejszej decyzji. Pomoc, która podlega zwrotowi obciążona jest odsetkami liczonymi od dnia udostępnienia środków pomocowych beneficjentowi/beneficjentom

do dnia zwrotu. Odsetki obliczane są na podstawie stopy referencyjnej, stosowanej do obliczania ekwiwalentu dotacji w ramach pomocy regionalnej.

Artykuł 4

Włochy dokonają zmian przepisów prawa wewnętrznego dotyczących pomocy na rzecz reklamy produktów rolnych, o których mowa w załączniku I do Traktatu, w sposób, który zapewni ich zgodność ze wspólnotowymi wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na rzecz reklamy produktów, o których mowa w załączniku I do Traktatu oraz niektórych produktów nieujętych w tym załączniku.

Artykuł 5

W terminie dwóch miesięcy od daty powiadomienia o niniejszej decyzji Włochy poinformują Komisję o działaniach podjętych w celu jej wykonania.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 2 czerwca 2004 r.

W imieniu Komisji
Franz FISCHLER
Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI**z dnia 9 listopada 2005 r.****w sprawie systemu pomocy, który Francja zamierza wdrożyć na rzecz producentów i pośredników w handlu winami likierowymi: Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie i Macvin du Jura***(notyfikowana jako dokument nr C(2005) 4189)***(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)**

(2007/55/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z wymienionym artykułem ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) W piśmie z dnia 23 czerwca 2003 r. Stałe Przedstawicielstwo Francji przy Unii Europejskiej zgłosiło Komisji system pomocy, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu, który Francja zamierzała wdrożyć na rzecz producentów i pośredników w handlu winami likierowymi: Pineau de Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie i Macvin du Jura. Informacje uzupełniające przesłano w pismach z dnia 9 sierpnia, 24. i 28. listopada 2003 r. oraz z dnia 17. i 24. lutego 2004 r.
- (2) W piśmie z dnia 20 kwietnia 2004 r. Komisja poinformowała Francję o swojej decyzji -o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do tego środka.
- (3) Decyzja Komisji o wszczęciu procedury została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag odnośnie do przedmiotowej pomocy.
- (4) Komisja nie otrzymała uwag od zainteresowanych stron.
- (5) Francja przedstawiła Komisji swoje uwagi w piśmie z dnia 11 czerwca 2004 r., zarejestrowanym dnia 14 czerwca 2004 r.

II. OPIS

- (6) Zgłoszona pomoc stanowi kontynuację pomocy, która została zgłoszona wcześniej i zatwierdzona przez Komisję w ramach pomocy państwa nr N 703/95 ⁽³⁾ i nr N 327/98 ⁽⁴⁾ i będzie przeznaczona na działania reklamowe i promocyjne, programy badawcze

i eksperymentalne, działania w zakresie pomocy technicznej i działania mające na celu wspieranie produkcji o odpowiedniej jakości.

- (7) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości, którego treść przedstawiono szczegółowo poniżej, unieważnił decyzję Komisji dotyczącą pomocy państwa nr N 703/95.
- (8) Pomoc N 703/95 i 327/98, początkowo przewidziana na pięć lat, od przełomu lat 1995 i 1996, obejmowała siedem płatności, z których ostatnia dotyczyła okresu od maja 2001 r. do kwietnia 2002 r. W związku z ograniczeniami finansowymi nałożonymi przez rząd, ostatnie środki pomocowe są obecnie zamrożone. Datę zakończenia poprzedniego systemu pomocy przesunięto na dzień 30 kwietnia 2002 r.
- (9) W porównaniu z poprzednimi systemami pomocy wprowadzono zmiany odnośnie do objętych pomocą rodzajów produkcji. I tak operatorzy sektora wódek (Armagnac, Calvados, Cognac) nie złożyli wniosku o przedłużenie okresu obowiązywania systemu. Tym samym władze francuskie zdecydowały się ograniczyć przedłużenie okresu obowiązywania systemu pomocy wyłącznie do win likierowych z zastrzeżoną nazwą pochodzenia.
- (10) Dla wszystkich zainteresowanych branż i całej opisanej niżej pomocy przez pięć lat przewidziano całkowity budżet pomocy w wysokości 12 000 000 euro z zachowaniem następującego podziału: Pineau des Charentes, 9 360 000 euro, Floc de Gascogne, 2 040 000 euro, Pommeau de Normandie, 360 000 euro i Macvin du Jura, 240 000 euro.

- (11) Działania badawcze, działania w zakresie pomocy technicznej i rozwoju produkcji o odpowiedniej jakości będą finansowane przez państwo wyłącznie ze środków budżetowych. Działania reklamowe i promocyjne będą finansowane w części przez państwo, a częściowo przez zainteresowane organizacje międzybranżowe, ze środków pochodzących z dobrowolnych składek (zwanych dalej CVO) pobieranych obowiązkowo od ich członków. W działaniach reklamowych na terytorium Unii Europejskiej udział państwa nie przekroczy maksymalnie 50 %.

⁽¹⁾ Dz.U. C 42 z 18.2.2005, str. 2.⁽²⁾ Patrz przypis nr 1.⁽³⁾ Pismo do władz francuskich z dnia 21 listopada 1996 r., nr SG(96) D/9957).⁽⁴⁾ Pismo do władz francuskich z dnia 4 sierpnia 1998 r., nr SG(98) D/6737.

(12) CVO znajdują zastosowanie do ilości wina likierowego z zastrzeżoną nazwą pochodzenia, wprowadzanego do obrotu przez producentów wina, zawodowych gorzelników, pośredników w handlu i hurtowników z obszaru produkcji danej zastrzeżonej nazwy pochodzenia.

(13) W roku 2002 CVO dla Pineau de Charentes wynosiła 12,96 euro za 1 hektolitr wina, dla Floc de Gascogne 0,25 euro za 1 butelkę, dla Pommeau de Normandie 30,79 euro za 1 hektolitr i dla Macvin de Jura 2,75 euro za 1 hektolitr wina.

1. Działania reklamowe i promocyjne

(14) Władze francuskie wyjaśniły, że planowane programy będą realizowane na niektórych rynkach Unii Europejskiej, w tym we Francji, oraz na rynkach państw trzecich. Celem planowanych działań reklamowych jest wsparcie sprzedaży win likierowych poprzez poprawę ich znajomości, nie ograniczając jednocześnie reklam wyłącznie do wyrobów określonych przedsiębiorstw. Wszystkie produkty objęte reklamą posiadają zastrzeżoną nazwę pochodzenia: Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie i Macvin du Jura.

(15) Działania te przynoszą korzyść wszystkim producentom win likierowych zrzeszonym w organizacjach, którzy, zdaniem władz francuskich, nie mogliby sami podjąć równoważnych działań, mających na celu wzrost sprzedaży ich produktów.

(16) W trakcie działań reklamowych uwzględni się, aby przesłania w nich zawarte nie zniechęcały konsumentów do zakupu produktów innych państw członkowskich lub nie przedstawiały tych produktów w niekorzystnym świetle.

(17) Na reklamę składać się będą kampanie reklamowe, informacyjne i komunikacyjne, obejmujące różnego typu działania, w szczególności reklamę w mediach, tworzenie i rozpowszechnianie innych materiałów promocyjnych, organizowanie działań reklamowych w punktach sprzedaży, w powiązaniu z kampaniami. Towarzyszyły będą im także działania promocyjne, takie jak public relations, udział w wystawach, organizacja seminariów, imprez, wydawanie broszur lub dokumentów informacyjnych, prowadzenie badań postrzegania produktu i skuteczności kampanii.

(18) Władze francuskie zobowiązały się przedstawić materiały reklamowe stosowane w tych kampaniach lub ich kopie.

(19) Planowana pomoc w zakresie reklamy, z podziałem na wymienione niżej branże, będzie ograniczona do 50 % w przypadku działań wewnątrz Unii Europejskiej, z Francją łącznie, oraz do 80 % w przypadku działań podejmowanych w państwach trzecich.

(20) Przewidywana pomoc na rzecz planowanych działań wynosi w euro:

	UE	Państwa trzecie	Razem
<i>Floc de Gascogne</i>	1 490 000	212 500	1 702 500
<i>Pineau des Charentes</i>	6 956 000	1 000 000	7 956 000

	UE	Państwa trzecie	Razem
<i>Pommeau de Normandie</i>	360 000	—	360 000
<i>Macvin du Jura</i>	175 000	—	175 000
Razem	8 981 000	1 212 500	10 193 500

2. Działania badawcze

(21) Zdaniem władz francuskich, działania wspierające programy badawcze i eksperymentalne obejmują wyłącznie wszystkie badania użyteczne dla sektora, o charakterze ogólnym i przynoszące korzyść całości sieci.

(22) W przypadku Pineau des Charentes: mikrobiologia, zmiany bakteryjne i ich skutki (identyfikacja czynników rozwoju bakterii mlekowych w Pineau des Charentes, opracowanie testów zanieczyszczenia oraz technik jego usuwania), mechanizmy dojrzewania Pineau des Charentes (identyfikacja charakterystycznych kryteriów analizy zjawisk utleniania i czynników wpływających na dojrzewanie), stworzenie banku danych analitycznych (analizy ogólne – zawartość alkoholu fermentacyjnego, cukrów, pH, ewentualnych zanieczyszczeń chemicznych lub bakteryjnych, metali, jonów dodatnich, związków lotnych, pozostałości produktów fitosanitarnych).

(23) Dla Floc de Gascogne: badania szczepów i ich krzyżówek, w celu zoptymalizowania doboru krzyżówek szczepów dla wzmocnienia świeżości i owocowego smaku w produkcji Floc de Gascogne (dążenie do osiągnięcia wysokiej zawartości cukru, intensywności koloru oraz odpowiedniej kwasowości całkowitej), badanie Armagnac, z którego produkowane jest Floc de Gascogne (kontrola analityczna – zawartość miedzi, etanolu, octanu etylu, stężenie alkoholu, ulepszenie stosowanych odmian Armagnac), badania i opracowanie Floc de Gascogne dostosowanego do docelowych typów konsumpcji, przeprowadzanie testów jakościowych i ilościowych, przechowywanie.

(24) W przypadku Macvin du Jura: opracowanie techniczne (kontrola dojrzewania grup szczepów Jury w celu określenia stanu dojrzałości oraz szczepów najlepiej dostosowanych do produkcji Macvin du Jura), selekcja i ocena winnicy, jakości moszczu i wycłoczn (wpływ metod ekstrakcji – stosowanie enzymów i niskiej temperatury – oraz maceracji moszczu ze skórkami na jakość aromatu Macvin de Jura), wpływ ilości SO₂ stosowanej przy oczyszczaniu; klaryfikacja i postępowanie przy butelkowaniu (porównanie różnych metod, mających na celu osiągnięcie i utrzymanie klarowności Macvin de Jura po jego butelkowaniu).

(25) Finansowanie obejmie 100 % kosztów planowanych badań. Przewidywany podział pomocy w przypadku tego działania badawczego, obejmującej koszty informatyczne i bibliograficzne oraz wszystkie nośniki rozpowszechniania wyników uruchomionych działań między wszystkich operatorów na pięć lat przedstawia się następująco: Pineau des Charentes 912 600 euro, Floc de Gascogne 118 000 euro i Macvin du Jura, 65 000 euro.

3. Działania dotyczące pomocy technicznej

- (26) Władze francuskie opisały planowane działania dotyczące pomocy technicznej, które będą polegały głównie na szkoleniach technicznych, mających na celu udoskonalenie i kontrolę procesu produkcji na wszystkich szczeblach (produkcja pierwotna, produkcja wina, degustacja), jak również na działaniach związanych z popularyzacją wiedzy.
- (27) Finansowanie obejmie 100 % tych prac, z zastrzeżeniem określonego wyżej pułapu. Przewidywany podział pomocy w przypadku tego działania na pięć lat przedstawia się następująco: Pineau des Charentes 280 800 euro i Floc de Gascogne 169 000 euro.

4. Pomoc na rzecz produkcji produktów o odpowiedniej jakości

- (28) Pomoc na rzecz wytwarzania produktów odpowiedniej jakości jest planowana w sektorze Pineau des Charentes i Floc de Gascogne. Dotyczy ona następujących działań: HACCP i historii produktu (opracowanie i rozpowszechnianie bazy zgodnej z wymaganiami technicznymi i określonymi przepisami), badania techniczne i ekonomiczne wspierające działania na rzecz jakości.
- (29) Przewidywany podział pomocy na rzecz wyżej wymienionego działania przedstawia się na pięć lat następująco: Pineau des Charentes 210 600 euro i Floc de Gascogne 50 500 euro.

III. WSZCZĘCIE PROCEDURY PRZEWIDZIANEJ W ART. 88 UST. 2 TRAKTATU

- (30) Odnośnie do charakteru, warunków przyznania lub metody finansowania planowanej pomocy, badanie wstępne działania nie wywołało zasadniczych wątpliwości, pomimo że, w przypadku pomocy na rzecz działań reklamowych, Komisja uznała za konieczne, aby Francja zobowiązała się wyraźnie, że wszelkie odniesienie do krajowego pochodzenia produktów będzie miało drugorzędą rolę.
- (31) Komisja wszczęła procedurę określoną w art. 88 ust. 2 Traktatu w celu zbadania zgodności pomocy z innymi przepisami prawa wspólnotowego, w szczególności z art. 90 Traktatu.
- (32) Należy tutaj przypomnieć, że Trybunał Sprawiedliwości⁽⁵⁾ unieważnił decyzję Komisji dotyczącą pomocy państwa nr N 703/95, której kontynuację stanowi zgłoszony środek.
- (33) Trybunał przypomina w wyroku, że w latach 1992 – 1993⁽⁶⁾ rząd francuski wprowadził zróżnicowany system opodatkowania win likierowych i naturalnych win słodkich. I tak, od 1 lipca 1993 r., wina te były objęte akcyzą w wysokości 1 400 FRF⁽⁷⁾ dla 1 hektolitra win likierowych i 350 FRF dla 1 hektolitra naturalnych win słodkich.

(34) W latach 1993/1994, niektórzy producenci francuscy odmówili zapłaty dodatkowej akcyzy na wina likierowe. Po zawieszeniu „strajku akcyzowego” w czerwcu 2004 r., przewodniczący *Confédération nationale des producteurs de vins de liqueur AOC* (Krajowej Konfederacji Producentów Wina Likierowego z zastrzeżoną nazwą pochodzenia) uzasadnił zawieszenie faktem, że, jego zdaniem, rząd francuski zamierzał zrekompensować producentom francuskim różnicę w opodatkowaniu poprzez odszkodowania roczne i rekompensatę za lata 1994 – 1997.

(35) W roku 1995 *Associação dos Exportadores de Vinho do Porto* (Zrzeszenie Przedsiębiorstw Eksportujących wino Porto, zwane dalej AEVP) skierowało do Komisji dwie skargi. AEVP utrzymywało, że istniał związek między różnicą w opodatkowaniu między winami likierowymi i naturalnymi winami słodkimi a niektórymi rodzajami pomocy na rzecz francuskich producentów win likierowych. Zdaniem AEVP przedmiotowa pomoc miała w szczególności na celu zrekompensowanie francuskim producentom win likierowych wyższego opodatkowania, co prowadziło w istocie do tego, że tylko zagraniczni producenci win likierowych podlegali wyższemu opodatkowaniu. To dyskryminacyjne opodatkowanie było zatem niezgodne z art. 95 (obecny art. 90) Traktatu.

(36) Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że część przedmiotowej pomocy wydawała się faworyzować pewną kategorię producentów, która odpowiada w dużym stopniu kategorii francuskich producentów win likierowych, których system opodatkowania stawia w gorszej sytuacji, oraz że możliwość istnienia związku między systemem opodatkowania a projektem przedmiotowej pomocy stanowi poważne utrudnienie dla oceny zgodności pomocy z postanowieniami Traktatu.

(37) Trybunał podkreślił, że, w tych okolicznościach, jedynie wszczynając procedurę przewidzianą w art. 93 ust. 2 (obecny art. 88 ust. 2) Traktatu Komisja będzie w stanie zrozumieć kwestie poruszone w skargach wniesionych przez AEVP.

(38) Ponadto Trybunał stwierdził brak uzasadnienia decyzji Komisji, ponieważ Komisja nie wyjaśniła, dlaczego doszła do wniosku, że zarzut AEVP dotyczący możliwego naruszenia art. 95 (obecny art. 90) Traktatu WE był nieuzasadniony.

(39) Trybunał uznał więc, że zaskarżona decyzja była bezprawna, zarówno w związku z pominięciem wszczęcia procedury przewidzianej w art. 93 ust. 2 (obecny art. 88 ust. 2) Traktatu, jak i naruszeniem obowiązku uzasadnienia, przewidzianym w art. 190 (obecny art. 253) Traktatu.

⁽⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 maja 2001 r. w sprawie C-204/97, *Republika Portugalii przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb. Orz. str. I-03175.

⁽⁶⁾ Ustawa o finansowaniu wyrównawczym nr 93-859 z dnia 22 czerwca 1993 r.

⁽⁷⁾ 1 FRF = 0,15 euro

- (40) Uwzględniając powyższy wyrok, Komisja uznała, że konieczne jest dokładniejsze zbadanie zgłoszonego środka w świetle art. 90 Traktatu, który kontynuuje pomoc zatwierdzoną decyzją unieważnioną przez Trybunał Sprawiedliwości.
- (41) W ramach wstępnego badania środka Komisja zwróciła się do Francji z zapytaniem mającym na celu stwierdzenie, czy przedmiotowa pomoc państwa nie polegała faktycznie na częściowym przeniesieniu, wyłącznie na rzecz francuskich producentów win likierowych, podatku przewidzianego w art. 402a Generalnego Kodeksu Podatkowego.
- (42) W odpowiedziach przesłanych w trakcie tego pierwszego etapu Francja podkreśliła, opierając się na poniższych rozważaniach, że, zarówno w przeszłości jak i dzisiaj, nie istniał związek między proponowanymi środkami wsparcia i akcyzami:
- (43) Zdaniem Francji kwota przyznanej pomocy (2,4 mln euro rocznie, 12 mln euro w ciągu pięciu lat) jest niewspółmierna z przychodami z sektora w postaci podatku konsumpcyjnego (akcyzy). I tak 150 000 hektolitrów win likierowych z zastrzeżoną nazwą pochodzenia wprowadzonych do obrotu, przyjmując podatek akcyzowy w wysokości 214 euro/hl, przynosiło ponad 32 mln euro dochodu z akcyzy rocznie.
- (44) W związku z tą szczególną stopą podatku od win likierowych w wysokości 214 euro/hl zamiast 54 euro/hl od naturalnych win likierowych, sektor ten jest opodatkowany 24 mln euro akcyzy dodatkowej. Zdaniem Francji kwota ta jest również niewspółmierna do proponowanego poziomu pomocy.
- (45) Zdaniem Francji nigdy nie wprowadzono żadnego przepisu określającego, że środki zebrane na mocy art. 402a Generalnego Kodeksu Podatkowego należy wykorzystać ponownie na rzecz krajowych producentów win likierowych. Zatem od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 grudnia 2000 r. zebrane przychody przekazywano na rzecz *fonds de solidarité vieillesse* (fundusz solidarności emerytalnej). W okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2003 r. były one wykorzystywane na rzecz funduszu przeznaczonego na finansowanie skróconego czasu pracy. Od dnia 1 stycznia 2004 r. przychody te transferowane są do budżetu państwa.
- (46) Po zbadaniu powyższych informacji Komisja uznała, że nie rozwiewają one jednoznacznie wyrażonych wątpliwości odnośnie do istnienia związku między pobieranym podatkiem a pomocą.
- (47) Komisja uznała faktycznie, że brak bezpośredniego związku między kwotą pomocy (2,4 mln euro) a dochodami z akcyzy na wina likierowe (32 mln euro) lub kwotą pomocy (2,4 mln euro) a akcyzami dodatkowymi płaconymi od win likierowych w stosunku do naturalnych win słodkich (24 mln euro), nie stanowił wystarczającego dowodu braku związku między podatkiem a pomocą. Nie można więc na tym etapie procedury wykluczyć, że pomoc, przynajmniej częściowo, służy zrekompensowaniu niekorzystnej sytuacji francuskich producentów win likierowych, z którego nie mogą korzystać inni producenci wspólnotowi.
- (48) Komisja uznała ponadto, że należy odpowiedzieć na zastrzeżenia Trybunału i umożliwić zainteresowanym stronom trzecim przedstawienie argumentów dotyczących ewentualnego naruszenia art. 90 Traktatu.
- (49) W decyzji o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu Komisja poprosiła Francję o udostępnienie dodatkowych informacji i liczb na poparcie przedstawionych przez nią argumentów.
- (50) Po pierwsze Francję wezwano, by określiła, czy już wcześniej istniało zobowiązanie ze strony państwa w stosunku do francuskich producentów win likierowych, dotyczące wypłaty odszkodowania lub rekompensaty, choćby częściowej, z związku z wprowadzeniem podatku w 1993 r.
- (51) Komisja zwróciła się następnie do Francji z prośbą o przedstawienie liczb, określających kwoty pobrane z tytułu podatku od win likierowych, zarówno od produktów francuskich, jak i produktów importowanych, oraz kwot pobranych z tytułu każdej indywidualnej produkcji (francuskiej lub wspólnotowej).
- (52) Stwierdziwszy, że głównym beneficjentem zgłoszonej pomocy, wyprzedzającym znacznie inne produkcje, jest Pineau de Charentes, na które przypada 78 % kwoty pomocy, po którym drugie miejsce przypada Floc de Gascogne z 17 %, następnie Pommeau de Normandie z 3 %, a ostatnie Macvin du Jura z 2 %, Komisja poprosiła Francję o wyjaśnienie, czy wymienione wartości procentowe dla każdej z tych produkcji odpowiadają udziałowi w dochodach, jakie państwu przynosi podatek od win likierowych.
- (53) Ze względu na fakt, że większa część pomocy koncentruje się na działaniach reklamowych, do władz francuskich zwrócono się o wyjaśnienie, czy wybór ten jest reprezentatywny dla wyborów dokonywanych przez państwo francuskie w innych sektorach produkcji rolnej, w szczególności produkcji o odpowiedniej jakości.
- (54) Komisja poprosiła Francję o przedstawienie kwot pomocy przeznaczonej na kampanie reklamowe prowadzone we Francji dla każdej z czterech produkcji.
- (55) Francję poproszono także o przedstawienie wyjaśnień dotyczących ewentualnego powiązania między środkami uzyskanymi z CVO a środkami pochodzącymi z budżetu krajowego, przeznaczonymi na finansowanie pomocy.

IV. UWAGI FRANCJI

- (56) W piśmie z dnia 10 stycznia 2005 r. Francja przesłała poniższe informacje i uwagi:
- (57) Odnośnie do działań reklamowych (patrz motyw 30), władze francuskie zobowiązały się, że w ramach finansowanych działań, reklama produktów nie będzie podkreślała francuskiego pochodzenia objętych nią win likierowych.
- (58) Odnośnie do związku między podatkiem od win likierowych a pomocą, Francja podkreśliła, że nie istnieje powiązanie między dochodem z akcyzy a kwotą pomocy pochodzącą z budżetu krajowego. Dochody z akcyzy,

włącznie z dochodami z akcyzy na wina likierowe, są przekazywane do budżetu ogólnego państwa. Zdaniem Francji władze publiczne podejmują decyzje dotyczące pomocy na rzecz niektórych sektorów gospodarki w sposób całkowicie niezależny. W tym przypadku pomoc ma na celu naprawienie niektórych niedoskonałości strukturalnych odczuwanych przy produkcji powyższych win, w szczególności brak stosownej wiedzy konsumentów na ich temat, małe rozmiary i rozproszenie producentów, jak również brak środków do zdobycia pozycji na rynku.

- (59) Francja potwierdziła brak jakiegokolwiek przepisu prawnego pozwalającego na zrekompensowanie akcyz płaconych przez producentów win likierowych (patrz motyw 50).
- (60) Odnośnie do wielkości dochodów pochodzących odpowiednio z wprowadzenia do konsumpcji francuskich win likierowych i win likierowych przywożonych (patrz motywy 51), Francja wyjaśniła w pierwszej kolejności, że statystyki

podatkowe (prowadzone z podziałem na taryfy akcyzy) nie umożliwiają odróżnienia produktów francuskich od produktów o innym pochodzeniu wspólnotowym.

- (61) W każdym przypadku, w oparciu o liczby odnotowane przez Urząd celny, kwota akcyzy pobranej w 2003 r. na naturalne wina słodkie i wina likierowe różnego pochodzenia stanowi 142,5 mln euro i dzieli się w następujący sposób: 25,2 mln euro w przypadku naturalnych win słodkich objętych akcyzą w wysokości 54 euro/hl, co stanowi ilościowo 467 000 hl, i 117,3 mln euro w przypadku win likierowych objętych akcyzą w wysokości 214 euro/hl, co stanowi ilościowo 548 000 hl produktu.
- (62) W tej ostatniej grupie można, na podstawie deklaracji o zbiorach, oddzielić wina likierowe wyprodukowane we Francji, które stanowią 94 477 hl produktu dla Pineau des Charentes, 2 091 hl dla Macvin du Jura, 5 680 hl dla Pommeau i 6 057 hl dla Floc de Gascogne.
- (63) Francja przekazała tabelę ilustrującą podział planowanej pomocy między cztery branże oraz podział produkowanych ilości dla każdego z tych win likierowych (patrz motyw 52).

Nazwa wina	Wyprodukowane ilości	Udział procentowy wyprodukowanych ilości	Udział procentowy planowanej pomocy
Pineau des Charentes	112 436 hl (2001 r.)	87 %	78 %
Floc de Gascogne	8 413 hl (2003 r.)	7 %	17 %
Pommeau	5 111 hl (2002 r.)	4 %	3 %
Macvin du Jura	2 717 hl (2002 r.)	2 %	2 %

- (64) Francja stwierdziła, że udział każdego wina likierowego w całości produkcji i kwota procentowa planowanej pomocy są zbliżone, a niekiedy nawet całkowicie zbieżne. Podkreśla ona, że podział planowanej pomocy jest wynikiem porozumienia między korzystającymi z pomocy branżami, a nie wyboru narzuconego przez władze publiczne.
- (65) Odnośnie do pytania Komisji o budżet przeznaczony na działania reklamowe (patrz motyw 53), Francja przedstawiła dane liczbowe, które wskazują, że, szczególnie w sektorze win VQPRD (wina jakościowe wyprodukowane w określonych regionach –), kwoty przyznane na działania reklamowe stanowią 50 – 74 % całkowitego budżetu udostępnionego operatorom.
- (66) Francja określiła, dla każdej z czterech branż, część budżetu przeznaczonego na kampanie reklamowe prowadzone we Francji. Podział ten, który nie powinien ulec zmianie, w przypadku zatwierdzenia systemu pomocy, jest również wynikiem swobodnego wyboru branż.

Wina likierowe z zastrzeżoną nazwą pochodzenia	Budżet 2003 r. promocja	W tym promocja we Francji	Planowana pomoc (2,4 mln euro/rok)	W tym promocja we Francji
Pineau	1 671 000 euro	74 %	1 872 000 euro	74 %
Floc	279 000 euro	64 %	408 000 euro	64 %
Pommeau	166 000 euro	100 %	72 000 euro	100 %
Macvin	22 600 euro	100 %	48 000 euro	100 %

- (67) Francja przedstawiła poniższą tabelę odnośnie do ewentualnego powiązania między środkami pochodzącymi z CVO a środkami pochodzącymi z budżetu krajowego, z przeznaczeniem na finansowanie pomocy:

Nazwa pochodzenia	Ilości	Stopa CVO	Dochody z CVO przeznaczone na promocję	Pomoc z budżetu krajowego na promocję
Pineau	112 436 hl	12,96 euro/hl	1 457 000 euro	1 591 000 euro
Floc	8 413 hl	0,25 euro/butelka	279 000 euro	340 000 euro
Pommeau	5 111 hl	30,79 euro/hl	157 000 euro	72 000 euro
Macvin	2 717 hl	2,75 euro/hl	75 000 euro	35 000 euro

- (68) Przychody, które mogą zostać przeznaczone na reklamę, nie są ograniczone do kwot zgromadzonych z CVO. W szczególności operatorzy mogą wykorzystywać inne źródła przychodu, pochodzącego na przykład ze świadczenia usług, sprzedaży reklamowanych przedmiotów i innych źródeł. Francja potwierdziła, że działania reklamowe zostaną objęte w części finansowaniem prywatnym w wysokości co najmniej 50 % dopuszczonych kosztów.
- (69) Francja przedstawiła poniższe dane celem porównania planowanej pomocy i dochodu z akcyzy, szacowanego w oparciu o zebrane ilości ⁽⁸⁾:

Nazwa	Szacowany roczny dochód z akcyzy	Planowana pomoc	Pomoc/akcyza
Pineau des Charentes	20 218 078 euro	1 872 000 euro	9,3 %
Floc de Gascogne	1 296 198 euro	408 000 euro	31,5 %
Pommeau	1 215 520 euro	72 000 euro	5,9 %
Macvin du Jura	447 474 euro	48 000 euro	10,7 %

- (70) Francja podkreśliła szczególne znaczenie tej ostatniej tabeli, z której nie wynika rekompensowanie akcyzy dzięki przyznanej pomocy, gdyż taki związek ilościowy nie istnieje.

V. OCENA

beneficjentów tego środka, (4) musi wpływać na handel wewnątrzspółnotowy i zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji.

1. Charakter pomocy. Stosowanie art. 87 ust. 1 Traktatu

- (71) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu, z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w niniejszym Traktacie, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych, w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (72) Aby art. 87 ust. 1 Traktatu zastosować do danego środka, należy spełnić jednocześnie cztery warunki: (1) środek musi być finansowany przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych, (2) musi dotyczyć w sposób wybiórczy niektórych przedsiębiorstw lub sektorów produkcji, (3) musi powodować korzyść ekonomiczną dla przedsiębiorstw,

- (73) W tym przypadku Komisja ocenia, że warunki te zostały spełnione.

1.1. Środki państwowe

- (74) Działania badawcze, w zakresie pomocy technicznej i rozwoju produkcji o odpowiedniej jakości będą w całości finansowane przez państwo z jego środków budżetowych.

- (75) Działania promocyjne i reklamowe będą za to finansowane w części przez państwo, a w części (minimum 50 %) przez zainteresowane organizacje branżowe przy użyciu środków pochodzących głównie z dobrowolnych składek (CVO) pobieranych obowiązkowo od ich członków.

⁽⁸⁾ (ilości, które mogą się różnić od ilości wprowadzonych do konsumpcji)

(76) Na podstawie argumentów przytoczonych poniżej Komisja uznaje, że budżet przeznaczony na działania promocyjne i reklamowe składa się w całości ze środków państwowych.

(77) Zgodnie ze stałą praktyką Komisji obowiązkowe składki przedsiębiorstw danego sektora, przeznaczane na finansowanie środka wsparcia finansowego, uznaje się za opłaty parafiskalne, stanowią one zatem środki państwowe, jeśli składki te są narzucone przez państwo, lub gdy zasoby z tych składek przechodzą przez organizację utworzoną na podstawie ustawy.

(78) W tym przypadku pobierane składki stały się obowiązkowe na podstawie decyzji rządu francuskiego w ramach procedury rozszerzenia porozumień międzybranżowych. Rozszerzenie porozumień zrealizowano w drodze przyjęcia zarządzenia opublikowanego w *Dzienniku Urzędowym Republiki Francuskiej*. Składki te wymagają więc, dla ich skuteczności, dokumentu wydanego przez władze publiczne.

(79) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, dokonując oceny charakteru pomocy państwa w przypadku danego środka, bada się również, czy przedmiotowy środek można przypisać państwu⁽⁹⁾. Bieżące orzecznictwo⁽¹⁰⁾ dostarcza elementów, które należy niniejszym zbadać.

(80) Trybunał stwierdził, że niektóre środki finansowane przez członków organizacji branżowych ze składek ich członków nie wchodziły w zakres stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu, biorąc pod uwagę, że (a) składki przeznaczano obowiązkowo na finansowanie działania, (b) organizacja lub władza publiczna nie miały nigdy prawa swobodnego dysponowania tymi środkami, (c) działanie było uzależnione wyłącznie od członków danej organizacji branżowej, a nie stanowiło części polityki państwowej (...).

(81) Z orzecznictwa tego wydaje się wynikać, że w przypadku, gdy rola odgrywana przez państwo jest bezwarunkowo rolą pośrednika, w związku z faktem, że nie bierze ono udziału w określeniu wyborów politycznych operatorów i nie może w żadnym momencie dysponować zebranymi środkami, które przeznacza się obowiązkowo na przedmiotowe działania, kryterium przypisania środka państwu nie jest spełnione. Biorąc to pod uwagę, działań można zatem nie uznać za pomoc państwa.

(82) W tym przypadku jednak kryteria określone w wyroku Pearle nie zostały spełnione. W szczególności fakt, że państwo uczestniczy w 50 % w finansowaniu działań promocyjno-reklamowych ukazuje jednoznacznie, że działania te są częścią polityki państwowej i w związku z tym fundusze wykorzystywane na ich finansowanie należy

uznać, w całości, za środki publiczne przeznaczone na działania przypisane państwu.

1.2. Wybiórczość

(83) Beneficjentami środków są wyłącznie producenci francuskich win likierowych, mają one zatem charakter wybiórczy.

1.3. Istniejące preferencje

(84) Producenci win likierowych uzyskują korzyści gospodarcze w postaci finansowania poszczególnych działań (projektów badawczych, pomocy technicznej, rozwoju produktów o odpowiedniej jakości, promocji i reklamy). Udogodnienia te faworyzują pozycję konkurencyjną beneficjentów. Zgodnie ze stałym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, faworyzowanie pozycji konkurencyjnej jednego przedsiębiorstwa wynikające z pomocy państwa oznacza, na ogół, zakłócenie konkurencji w stosunku do innych przedsiębiorstw, nie otrzymujących podobnego wsparcia⁽¹¹⁾.

1.4. Wpływ na wymianę handlową i zakłócenia konkurencji

(85) Pomoc ta może dotyczyć wymiany handlowej między państwami członkowskimi, która faworyzuje produkcję krajową ze szkodą dla produkcji pozostałych państw członkowskich. Sektor winiarski jest wyjątkowo otwarty na konkurencję na poziomie wspólnotowym, o czym świadczy istnienie wspólnej organizacji rynku wina.

(86) Poniższa tabela przedstawia, tytułem przykładu, wielkość wewnątrzspółnotowej i francuskiej wymiany handlowej wyrobów winiarskich w latach 2001, 2002 i 2003⁽¹²⁾.

Rok	Wino (1 000 hl)			
	Przywóz do UE	Wywóz z UE	Przywóz do FR	Wywóz z FR
2001	39 774	45 983	5 157	15 215
2002	40 453	46 844	4 561	15 505
2003	43 077	48 922	4 772	14 997

(87) Niektóre z proponowanych środków są przeznaczone do realizacji poza granicami Unii Europejskiej. Jednakże, biorąc pod uwagę współzależność rynków, na których działają podmioty Wspólnoty, nie można wykluczyć, że udzielona pomoc mogłaby zniekształcić wewnątrzspółnotową konkurencję poprzez wzmocnienie pozycji konkurencyjnej tychże podmiotów⁽¹³⁾, nawet jeśli pomoc dotyczyłaby wyrobów przeznaczonych do wywozu poza obszar Wspólnoty⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie C-482/99, *Republika Francuska przeciwko Komisji*, Zb. Orz. str. I-4397, pkt 24 uzasadnienia i sprawa C-126/01 GEMO, wyrok z dnia 20 listopada 2003 r., Zb. Orz. 2003, str. I-13769.

⁽¹⁰⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie C/345/02, *Pearle przeciwko Hoofdbedrijfschap Ambachten*, Zb. Orz. 2004, str. I-7139.

⁽¹¹⁾ Wyrok z dnia 17 września 1980 r., sprawa 730/79, *Philippe Morris przeciwko Komisji*, Zb. Orz. 1980, str.-2671, pkt 11 i 12 uzasadnienia.

⁽¹²⁾ *Rolnictwo w Unii Europejskiej, informacje statystyczne i ekonomiczne w 2004*. Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa, Komisja Europejska.

⁽¹³⁾ Wyrok Trybunału z dnia 10 grudnia 1969 r., sprawy łączone 6 i 11-69, *Komisja przeciwko Republice Francuskiej*, Zb. Orz., ust. 20 uzasadnienia.

⁽¹⁴⁾ Wyrok Trybunału z dnia 21 marca 1990 r., sprawa C-142/87, *Belgia przeciwko Komisji*, Zb. orz., pkt 35 uzasadnienia.

(88) W świetle powyższego, przedmiotowe środki wynikają z art. 87 ust. 1 Traktatu i mogą zostać uznane za zgodne z postanowieniami Traktatu wyłącznie, jeśli wchodzą w zakres odstępstw przewidzianych przez Traktat.

2. Zgodność pomocy

(89) Jedynym odstępstwem, które można wziąć pod uwagę na tym etapie, jest odstępstwo z art. 87 ust. 3 lit. c), który przewiduje, iż pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

(90) Aby zastosować wspomniane odstępstwo, przedmiotowa pomoc powinna być zgodna z prawodawstwem dotyczącym pomocy państwa. Komisja sprawdza po pierwsze zakres stosowania rozporządzenia Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwarzaniem i obrotem produktami rolnymi⁽¹⁵⁾. W przypadku, gdy wspomniane rozporządzenie nie ma zastosowania, Komisja sprawdza, czy można zastosować inne podstawy prawne, takie jak wytyczne lub ramy prawne Wspólnoty.

(91) Biorąc pod uwagę, że planowana pomoc nie ogranicza się do małych i średnich przedsiębiorstw, rozporządzenie (WE) nr 1/2004 nie ma tu zastosowania. Komisja oparła więc swoją ocenę na następujących instrumentach: (a) Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa dla rolnictwa⁽¹⁶⁾ (zwanym dalej: „wytycznymi dla rolnictwa”); (b) Wytycznych wspólnotowych mających zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy produktów wskazanych w załączniku I Traktatu WE i niektórych produktów nie wskazanych w załączniku I⁽¹⁷⁾ (zwanym dalej: „wytycznymi w zakresie reklamy”) oraz (c) Ramach wspólnotowych pomocy państwa w zakresie badań i rozwoju⁽¹⁸⁾ (zwanym dalej: „ramami”).

(92) Biorąc pod uwagę, że planowana pomoc ma być finansowana, przynajmniej częściowo, z obowiązkowych składek włączonych do opłat parafiskalnych, Komisja dokonała również oceny warunków finansowania pomocy.

2.1. Środki

2.1.1. Pomoc na działania reklamowe i promocyjne

(93) Wytyczne wspólnotowe mające zastosowanie do pomocy państwa w zakresie reklamy produktów wskazanych w załączniku I do Traktatu WE⁽¹⁹⁾ (zwane dalej: wytycznymi w zakresie reklamy) przewidują zarówno negatywne,

jak i pozytywne kryteria, których powinny przestrzegać wszystkie krajowe systemy pomocy. Zgodnie z pkt 16 do 30 wytycznych, nie może chodzić o działania reklamowe sprzeczne z art. 28 Traktatu lub wtórnym prawem wspólnotowym oraz działania te nie mogą być uzależnione od danych przedsiębiorstw.

(94) Zgodnie z wyjaśnieniami władz francuskich, działania nie będą przeznaczone dla wybranych przedsiębiorstw, reklama nie będzie ukazywać w niekorzystnym świetle pozostałych produktów wspólnotowych oraz dokonywać żadnych nieprzychylnych porównań opartych na pochodzeniu produktów.

(95) Odniesienia do pochodzenia produktów muszą mieć charakter drugorzędny w stosunku do głównego przekazu kampanii dla konsumentów i nie mogą stanowić istotnej przyczyny, z powodu której konsumentom zaleca się zakup danego produktu. W omawianym przypadku ważne jest, aby francuskie pochodzenie produktów nie stanowiło głównego przesłania w realizowanych na terenie Francji kampaniach reklamowych.

(96) Dostarczone przez władze francuskie próbki, jak również wyraźne zaangażowanie Francji w tej sprawie, pozwalają uznać, że reklama nie będzie kładła szczególnego nacisku na pochodzenie przedmiotowych produktów i że każde odniesienie do pochodzenia będzie miało charakter drugorzędny w stosunku do głównego przekazu kampanii reklamowych.

(97) Jeśli chodzi o pozytywne kryteria, zgodnie z pkt 31 do 33 wytycznych w zakresie reklamy, produkty korzystające ze wsparcia kampanii reklamowych muszą spełnić co najmniej jeden z następujących warunków: muszą być to produkty rolne wytwarzane w nadwyżce lub gatunki produkowane w niedoborze, bądź nowe typy produkcji lub typy zastępcze bez nadwyżki, bądź muszą one wpływać na rozwój niektórych regionów lub małych i średnich przedsiębiorstw, czy też stanowić produkty o wysokiej jakości, w tym produkty ekologiczne.

(98) Władze francuskie przedstawiły w tej sprawie wyjaśnienie, że środki będą miały na celu rozwijanie określonych regionów produkcji, przy wykorzystaniu ich strefy produkcji typowej. Odpowiedzą na istniejące zapotrzebowanie na wsparcie sieci małych i średnich przedsiębiorstw z uwzględnianych stref geograficznych: przedsiębiorstwa przedmiotowej branży winiarskiej posiadają strukturę małych firm z niewielką liczbą pracowników, często jeszcze o charakterze rodzinnym. Ponadto będą one miały również na celu rozwój produktów wysokiej jakości (zastrzeżona nazwa pochodzenia).

(99) Odnośnie do pomocy w zakresie reklamy produktów rolnych noszących zarejestrowane przez Wspólnotę⁽²⁰⁾

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 1 z 1.1.2004, str. 1.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 232 z 12.8.2000, str. 19.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 252 z 12.9.2001, str. 5.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 45 z 17.2.1996, str. 5, z późniejszymi zmianami dotyczącymi stosowania w sektorze rolniczym, Dz.U. C 48 z 13.2.1998, str. 2.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 252 z 12.9.2001, str. 5.

⁽²⁰⁾ Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia dla produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 208 z 24.7.1992, str. 1).

prawnie chronione nazwy lub chronione oznaczenia geograficzne, Komisja, w celu zapewnienia, że pomoc nie zostanie przyznana poszczególnym producentom, sprawdza, czy wszyscy producenci produktu objętego zastrzeżoną nazwą pochodzenia posiadają takie samo prawo do pomocy. Oznacza to, iż środki reklamowe powinny odnosić się do samej zastrzeżonej nazwy pochodzenia a nie do obojętnie jakiego logo czy etykiety, chyba że wszyscy producenci nie byłiby upoważnieni do jego użycia. Podobnie, przy przekazaniu pomocy, ze względów praktycznych, na rzecz grupy producentów, Komisja wymaga zapewnień, że pomoc trafi rzeczywiście do wszystkich producentów, niezależnie od tego, czy są oni czy nie członkami tej grupy.

- (100) Władze francuskie zobowiązały się, że beneficjentami pomocy, w postaci wspólnie prowadzonych działań, będą, bez dyskryminacji, wszyscy producenci reklamowanego produktu, jak również wyspecjalizowane firmy zajmujące się jego obrotem na rynku.
- (101) Odnośnie do pułapu pomocy przewidzianego w pkt 60 wytycznych, państwo może finansować działania reklamowe w wysokości 50 %, natomiast pozostałą różnicę muszą wnieść organizacje branżowe i międzybranżowe, beneficjenci pomocy.
- (102) Władze francuskie zobowiązują się, że stopa finansowania ze środków publicznych będzie ograniczona do maksymalnie 50 % działań prowadzonych w zakresie reklamy na obszarze Unii Europejskiej. Różnicę wniosą podmioty z przedmiotowej branży rolniczej.
- (103) Działania prowadzone poza obszarem Unii Europejskiej będą mogły korzystać z finansowania w wysokości 80 %. Jest to zgodne z linią przyjętą przez Komisję⁽²¹⁾, według której udział producentów w tego typu działaniach jest pojęciem już znanym z rozporządzenia Rady (WE) nr 2702/1999 z dnia 14 grudnia 1999 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych w państwach trzecich⁽²²⁾, które odnosi się do działań współfinansowanych. Co do działań realizowanych przez Wspólnotę w państwach trzecich, art. 9 rozporządzenia przewiduje, iż, dla działań typu public relation, promocyjnych czy reklamowych produktów rolnych i żywnościowych, część finansowania pokrywają organizacje inicjujące. W przypadku działań prowadzonych co najmniej przez dwa lata, na ogół minimalna wysokość, którą pokrywają wynosi 20 % kosztów, z maksymalnym udziałem Wspólnoty w wysokości 60 % oraz udziałem państw członkowskich w wysokości 20 %. Wynika stąd, iż rzeczywiste włączenie się beneficjentów w tego typu działania, na minimalnym poziomie 20 % kosztów, wydaje się korzystne dla

ograniczenia zakłóceń konkurencji w stosunku do pozostałych produkcji Wspólnoty.

- (104) Komisja otrzymała od władz francuskich próbki działań promocyjno-reklamowych finansowanych ze zgłoszonej pomocy, potwierdzające zobowiązania przyjęte przez wspomniane władze.
- (105) Komisja stwierdza, że przedmiotowa pomoc spełnia warunki ustanowione przez Wspólnotę.

2.1.2. Pomoc na badania

- (106) Odnośnie do prowadzonych badań i eksperymentów, jak również upowszechniania postępu naukowego, wytyczne dotyczące rolnictwa przewidują, w pkt 17, że pomoc na badania i rozwój podlega weryfikacji zgodnie z kryteriami przedstawionymi w ramach wspólnotowych w sprawie pomocy państwa w zakresie badań i rozwoju⁽²³⁾. Ramy te określają, że stopa pomocy do wysokości 100 % jest zgodna ze wspólnym rynkiem, nawet w przypadku, gdy działania związane z badaniami i rozwojem wykonują przedsiębiorstwa, przy czym, w każdym z przypadków, muszą być spełnione cztery warunki:
- a) pomoc leży w interesie ogólnym danego sektora i nie powoduje niepożądanych zakłóceń konkurencji w pozostałych sektorach,
  - b) informację należy opublikować w odpowiednich dziennikach o zasięgu krajowym i nie ograniczać się wyłącznie do członków wybranej organizacji, gwarantując, że każdy potencjalnie zainteresowany tymi działaniami podmiot zostanie w łatwy sposób poinformowany o ich wdrożeniu oraz że każdej zainteresowanej stronie, na jej prośbę, zostaną przekazane wyniki tych działań. Informację należy opublikować nie później niż w dniu przekazania informacji członkom wybranej organizacji,
  - c) wszystkie zainteresowane strony, w tym beneficjent pomocy, dostarczą wyniki prac w celu ich wykorzystania, na podstawie takiej samej podstawy prawnej, zarówno w zakresie kosztów jak i czasu trwania,
  - d) pomoc spełnia warunki przewidziane w załączniku 2 „Wsparcie wewnętrzne: podstawa zwolnienia ze zobowiązań redukcji” do umowy o rolnictwie zawartej podczas Rundy Urugwajskiej, obejmującej wielostronne negocjacje handlowe⁽²⁴⁾.
- (107) Władze francuskie przyjęły następujące zobowiązania:
- a) pomoc będzie udzielana wyłącznie na badania w interesie ogólnym wybranego sektora i przeznaczone do ogólnego rozpowszechniania i użytku, tak

⁽²¹⁾ Pomoc państwa nr N 166/2002.

⁽²²⁾ Dz.U. L 327 z 21.12.1999, str. 7.

⁽²³⁾ Patrz przypis 18.

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 336 z 23.12.1994, str. 22.

aby nie zakłócały warunków wymiany handlowej i nie powodowały niepożądanych zakłóceń konkurencji z innymi sektorami;

- b) dane zebrane po zakończeniu każdego z programów, po ich uprzednim zatwierdzeniu, zostaną upowszechnione w prasie najbardziej dostępnej dla zainteresowanych. Wyniki badań zostaną opublikowane i upowszechnione w celu przekazania wszystkim przedstawicielom branży i pośrednikom w handlu informacją oraz powyższych wyników, bez dyskryminowania kogokolwiek, w tym samym czasie i na wystosowaną przez nich zwykłą prośbę. Wnioski z prac lub streszczenia zostaną ogłoszone w publikacjach o powszechnym zasięgu przeznaczonych dla zainteresowanych organizacji międzybranżowych, w specjalistycznych czasopismach instytucji technicznych współpracujących przy realizacji badań i studiów, w różnego typu broszurach i publikacjach. Zostaną one udostępnione przedstawicielom danego sektora przy pomocy zwyczajowych środków przekazu w sektorze rolniczym lub ministerstwie rolnictwa i rybołówstwa;
- c) uwzględniając interes ogólny badań, nie przewiduje się żadnego wykorzystania wyników w celach handlowych. Nie zaistnieje więc kwestia kosztu cesji prawa wykorzystania lub warunków dostępu do tego prawa;
- d) władze francuskie zapewniają, iż finansowane działania nie oznaczają bezpośrednich wypłat na rzecz rolników i przetwórców oraz że spełniają sygnowane przez Unię Europejską międzynarodowe kryteria handlowe.

(108) Komisja stwierdza, że przedmiotowa pomoc spełnia warunki ustanowione przez Wspólnotę.

2.1.3. Działania na rzecz pomocy technicznej

(109) Wytyczne w dziedzinie rolnictwa przewidują, w pkt 14, że dopuszcza się przedmiotowy rodzaj pomocy, w wysokości 100 %, jeśli jest ona dostępna dla wszystkich kwalifikujących się osób, prowadzących działalność na danym obszarze, na warunkach obiektywnie określonych i, jeśli całkowita kwota przyznanej pomocy nie przekracza 100 000 euro na beneficjenta w okresie trzech lat bądź, w przypadku MŚP, 50 % kwalifikujących się wydatków (zastosowanie ma najwyższa kwota). Władze francuskie zobowiązały się do przestrzegania wymienionych warunków.

(110) Komisja stwierdza, że przedmiotowa pomoc spełnia warunki ustanowione przez Wspólnotę.

2.1.4. Pomoc na rzecz wytwarzania produktów o odpowiedniej jakości

(111) Wytyczne w dziedzinie rolnictwa przewidują, w pkt 13, że dopuszcza się przedmiotowy rodzaj pomocy, w wysokości

100 %, jeśli jest ona dostępna dla wszystkich kwalifikujących się osób prowadzących działalność na danym obszarze, na warunkach obiektywnie określonych i, jeśli całkowita kwota przyznanej pomocy nie przekracza 100 000 euro na beneficjenta w okresie trzech lat bądź, w przypadku MŚP, 50 % kwalifikujących się wydatków, przy zastosowaniu najwyższej kwoty. Władze francuskie zobowiązały się do przestrzegania wymienionych warunków.

(112) Komisja stwierdza, że przedmiotowa pomoc spełnia warunki ustanowione przez Wspólnotę.

2.2. Finansowanie pomocy

2.2.1. Składka obowiązkowa (CVO)

(113) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości⁽²⁵⁾, Komisja uważa zazwyczaj, że finansowanie pomocy państwa z obowiązkowych opłat może wpłynąć na pomoc, wywołując efekt ochronny wykraczający poza pomoc jako taką. Przedmiotowe składki (CVO) stanowią rzeczywiście opłaty obowiązkowe. Zgodnie ze wspomnianym orzecznictwem Komisja uważa, że pomoc nie może być finansowana z opłat parafiskalnych, obciążających również produkty przywożone z innych państw członkowskich.

(114) CVO stosuje się do ilości wina likierowego z zastrzeżoną nazwą pochodzenia, wprowadzanego do obrotu przez producentów wina, zawodowych gorzelników, pośredników w handlu i hurtowników z obszaru produkcji danej zastrzeżonej nazwy pochodzenia. Władze francuskie wyjaśniły, że, w przeciwieństwie do opłat pobieranych w oparciu o dyrektywę wspólnotową dotyczące podatków akcyzowych na alkohol i napoje alkoholizowane, składki międzybranżowe obciążają, z definicji, wyłącznie wina likierowe posiadające wybrane zastrzeżone nazwy pochodzenia, a więc wytwarzane wyłącznie w regionach ograniczonych prawnie, co oznacza, że wina likierowe pochodzące z pozostałych państw członkowskich nie podlegają wspomnianym opłatom.

(115) W zakresie dotyczącym hurtowników nie wyklucza się, że prowadzą oni także sprzedaż produktów przywożonych. Jednakże władze francuskie wyraźnie określiły, że składce międzybranżowej płaconej przez hurtowników będzie podlegać wyłącznie zgłaszane wino likierowe z zastrzeżoną nazwą pochodzenia, a mianowicie: Pineau des Charentes, Flocc de Gascogne, Pommeau de Normandie i Macvin du Jura. Zatem składce tej nie podlega wino przywożone.

(116) Ponieważ wyłącznie produkcja krajowa win likierowych z zastrzeżoną nazwą pochodzenia objętych środkiem podlega opłacie składki, nie znajduje ona zastosowania do żadnego produktu przywożonego.

(117) Odnośnie do pomocy państwa finansowanej z opłat parafiskalnych, Trybunał ustanowił również inne kryteria, które należy niniejszym przeanalizować. W sprawie Nygard⁽²⁶⁾ Trybunał orzekł, że opłata należy uznać za

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału z dnia 25 czerwca 1970 r., sprawa 47/69, *Rząd Republiki Francuskiej przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb. Orz. 1970, str. 487.

⁽²⁶⁾ Wyrok z dnia 23 kwietnia 2002 r., sprawa C-234/99, *Niels Nygard przeciwko Svineavgiftsfonden*, Zb. Orz. 2002, str. I 3657.

naruszającą zakaz dyskryminacji określony w art. 90 Traktatu, o ile korzyści z przeznaczenia przychodu z podatków przynoszą specjalną korzyść produktom krajowym, podlegającym opodatkowaniu, przetworzeniu i sprzedaży na własnym rynku, kompensując częściowo ponoszone przez te produkty obciążenie i dyskryminując w ten sposób wywożone produkty krajowe.

- (118) Pomoc w zakresie promocji i reklamy, jedyna finansowana z CVO, przynosi korzyść sektorowi obrotu towarowego i może stanowić całkiem inny interes dla pośredników w handlu, którzy mogliby się skłaniać wyłącznie ku sprzedaży poza Francję lub poza Unię Europejską.
- (119) Władze francuskie zapewniły jednakże, że działania reklamowe i promocyjne we Francji, w Unii Europejskiej oraz w państwach trzecich finansuje komitet krajowy przedsiębiorstwa Pineau des Charentes oraz komitet międzybranżowy przedsiębiorstwa Floc de Gascogne. Ich wybór w tym względzie jest całkowicie niezależny i podejmowany przez zarządy, w których zasiadają przedstawiciele podmiotów z danej branży.
- (120) Z kolei organizacja międzybranżowa wytwórców jabłeczniaka oraz komitet międzybranżowy win regionu Jura nie przewidują obecnie finansowania działań poza rynkiem francuskim. Jednakże, według zapewnień władz francuskich, ukierunkowanie działań na rynek francuski odzwierciedla politykę tego sektora, który za priorytet uznaje umacnianie swojej pozycji na rynku krajowym, zdając sobie sprawę z braku odpowiedniego doświadczenia handlowego w sprzedaży win likierowych za granicą. Władze francuskie zapewniają, że tego typu ukierunkowanie nie oddziałuje niekorzystnie na żadnego z pośredników w handlu, ponieważ wielkość sprzedaży poza rynkiem francuskim jest nikła i brak pośredników handlowych wyspecjalizowanych wyłącznie w sprzedaży na wywóz.
- (121) W każdym z przypadków, władze francuskie zobowiązały się do tego, aby wywożone produkty nie korzystały w mniejszym stopniu z działań finansowanych ze składek międzybranżowych niż produkty sprzedawane na terytorium kraju.
- (122) Komisja przyjmuje do wiadomości powyższe zobowiązanie i uważa, że dostarczone przez Francję informacje nie zawierają obecnie elementów wskazujących na dyskryminację wywożonych win likierowych.
- (123) Komisja zwraca jednakże uwagę władzom francuskim na konsekwencje wyroku Nygard w dziedzinie dyskryminacji między produktami wywozonymi i produktami sprzedawanymi na terytorium kraju. Trybunał orzekł bowiem, że to sądownictwo krajowe ustala poziom ewentualnej dyskryminacji związanej z produktami. W związku z tym jest ono zobowiązane do weryfikacji, w wyznaczonym okresie, równowagi pieniężnej między całością wpłaconych kwot od produktów krajowych sprzedanych na rynku krajowym z tytułu przedmiotowej opłaty a korzyściami przyznanymi tym produktom z tytułu wyłączności.

2.2.2. Zgodność z pozostałymi postanowieniami Traktatu

- (124) Należy przypomnieć, że pomoc państwowa, która niektórymi swymi warunkami narusza inne postanowienia Traktatu, nie może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem. W omawianym przypadku Komisja zbadała zasadność skargi Zrzeszenia Przedsiębiorstw Eksportujących wino Porto (AEVP) wniesionej przeciwko pomocy N 703/95 pod względem możliwości naruszenia art. 90 Traktatu. Komisja zauważa jednakże, że AEVP nie przedstawiło żadnych uwag w ramach niniejszej procedury.
- (125) Art. 90 Traktatu przewiduje, iż „żadne państwo członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych państw członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na podobne produkty krajowe”.
- (126) W omawianym przypadku, wysokość akcyzy, mająca zastosowanie do win likierowych we Francji, jest taka sama w przypadku win francuskich, jak i dla win pochodzących z pozostałych państw członkowskich.
- (127) Mielibyśmy tu do czynienia z dyskryminującym opodatkowaniem wewnętrznym sprzecznym z art. 90 Traktatu wyłącznie przy założeniu, że opłata wnoszona przez producentów francuskich byłaby częściowo kompensowana pomocą zarezerwowaną dla tych producentów w taki sposób, że jedynie nie francuscy producenci musieliby całkowicie uiszczać wspomnianą opłatę.
- (128) Należy, przede wszystkim, stwierdzić, iż opłaty nie wchodzą w zakres stosowania postanowień Traktatu dotyczących pomocy państwa, chyba że nie mamy w ich przypadku do czynienia ze sposobem finansowania środka pomocowego i że stanowią integralną część tej pomocy.
- (129) Z powyższego wynika, że opłata nałożona na wina likierowe pozostaje bez wpływu na ocenę zgodności planowanej pomocy i może być przedmiotem niniejszej analizy wyłącznie, jeśli istnieje wystarczający związek między wspomnianą opłatą a środkami pomocy.
- (130) Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2005 r. w sprawie Streekgewest Westelijk Noord-Brabant⁽²⁷⁾, wydany po wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu w sprawie pomocy będącej przedmiotem niniejszej decyzji, określił okoliczności, w których należy przyjąć istnienie wystarczającego związku między opłatą a środkiem pomocowym, w taki sposób, aby można było uznać, iż opłata stanowi integralną część pomocy.
- (131) Pkt 26 uzasadnienia wspomnianego wyroku określa zwłaszcza że, aby uznać daną opłatę lub część tej opłaty za integralną część środka pomocowego, musi koniecznie istnieć związek opodatkowania wiążącego między opłatą a pomocą na podstawie właściwych przepisów krajowych,

⁽²⁷⁾ Jeszcze nie opublikowany w Zbiorze.

w tym znaczeniu, że przychód z opłaty ma bezpośredni wpływ na wielkość pomocy oraz, w konsekwencji, na ocenę zgodności tej pomocy ze wspólnym rynkiem.

(132) W sprawie Streekgewest Trybunał orzekł, że nawet jeśli, na potrzeby oceny budżetu państwa członkowskiego, istnieje kompensacja między zwiększeniem wysokości opłaty a korzyścią (pomocą), okoliczność ta, sama w sobie, nie wystarcza do wykazania obowiązkowego związku między opłatą a korzyścią ⁽²⁸⁾.

(133) W omawianym przypadku Francja wskazała, iż przychody z opłaty wpłacane są do ogólnego budżetu państwa i że nie istnieje żaden dokument prawny umożliwiający kompensację podatków akcyzowych opłacanych przez producentów win likierowych. Komisja nie dysponuje żadnymi informacjami, które sugerowałyby inny stan rzeczy. Na podstawie powyższego stwierdzenia Komisja może zatem przyjąć, że nie istnieje obowiązkowy związek między wysokością opłaty od win likierowych a pomocą przyznawaną dla wspomnianych produktów, a przy tym nie jest konieczne wykazywanie braku ewentualnej korelacji ilościowej między kwotami pobieranymi przez Francję a kwotami wydawanymi w ramach systemu pomocy.

(134) Ponadto, tytułem uzupełnienia, Komisja stwierdza, że dostarczone przez Francję, po wszczęciu procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 Traktatu, dane liczbowe wskazują na brak korelacji ilościowej między przychodami z opłaty dla poszczególnych produktów a pomocą przyznaną dla tych produktów.

(135) Biorąc pod uwagę brak wystarczającego związku między opłatą a planowaną pomocą, nie można przeprowadzić oceny wpływu tej opłaty na zgodność ze wspólnym

rynkiem zgłoszonych środków, zwłaszcza w rozumieniu art. 90 Traktatu, w ramach rozważanej procedury przyznania pomocy państwa w art. 88 Traktatu.

VI. WNIOSKI

(136) Na podstawie powyższego Komisja stwierdza, że planowana przez Francję pomoc może zostać objęta odstępstwem przewidzianym w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu i uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, którą Francja zamierza przyznać na rzecz producentów i pośredników wina likierowego w kwocie 12 000 000 euro, jest zgodna ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.

Przyznanie niniejszej pomocy jest zatem dozwolone.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Francuskiej.

Bruksela, dnia 9 listopada 2005.

W imieniu Komisji

Mariann FISCHER BOEL

Członek Komisji

⁽²⁸⁾ Pkt 27 uzasadnienia cytowanego wyżej wyroku.

DECYZJA KOMISJI

z dnia 16 maja 2006 r.

w sprawie pomocy państwa nr C 26/2004 (ex NN 38/2004) przyznanej przez Republikę Federalną Niemiec na rzecz przedsiębiorstwa Schneider Technologies AG

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 1857)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/56/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽¹⁾ zgodnie z przytoczonymi artykułami i uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) W dniu 24 marca 2003 r. Komisja otrzymała skargę dotyczącą rzekomego przyznania kilku środków pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstwa Schneider Technologies AG („Schneider AG”). Wnosząca skargę spółka Gebrüder Schneider GmbH & Co. KG jest należącą do dwóch braci Schneiderów spółką holdingową, która posiadała udziały w przedsiębiorstwie Schneider AG.
- (2) W dniu 14 lipca 2004 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do trzech pożyczek udzielonych przez Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung („LfA”) oraz dwóch pożyczek udzielonych przez Bayerische Forschungsförderung (Bawarską Fundację Badawczą – „BFS”) na badania i rozwój („B&R”). Decyzja Komisji dotycząca wszczęcia wspomnianego postępowania została opublikowana w dniu 22 lutego 2005 r. ⁽²⁾ w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawiania uwag w sprawie przypuszczalnej pomocy państwa. Nie wpłynęły żadne uwagi stron trzecich ⁽³⁾. Niemcy przekazały swoją odpowiedź dotyczącą wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego w pismach z dnia 16 oraz 24 września 2004 r., zarejestrowanych odpowiednio tego samego dnia.
- (3) W dniu 6 września 2005 r. Komisja zwróciła się z wnioskiem o dalsze informacje, których Niemcy udzieliły w piśmie z dnia 5 października 2005 r. (zarejestrowanym w dniu 6 października 2005 r.). W piśmie z dnia 6 lutego

⁽¹⁾ Dz.U. C 46 z 22.2.2005, str. 12.

⁽²⁾ Patrz przypis 1.

⁽³⁾ Podczas trwania postępowania wyjaśniającego bądź już po jego zakończeniu otrzymano kilka odpowiedzi, których jednak nie można uznać za oficjalne uwagi (były to głównie pozbawione komentarza artykuły prasowe nienawiązujące tematyką do prowadzonego postępowania oraz jedna, również nieopatrzona bliższymi wyjaśnieniami złożona Komisji oferta dotycząca usług doradczych odnośnie do prowadzonego postępowania).

2006 r. (zarejestrowanym w dniu 7 lutego 2006 r.) przekazane zostały dodatkowe informacje.

II. OPIS**1. BENEFICJENT**

- (4) Schneider AG było znaczącym niemieckim przedsiębiorstwem z siedzibą w Türkheim, w Bawarii, produkującym telewizory kolorowe. Obok działalności produkcyjnej przedsiębiorstwo to w latach 90-tych zaangażowało się także w prace nad ambitnym projektem opracowania technologii monitorów laserowych, która gwarantowałaby lepszą ostrość i większą jasność obrazu, brak ograniczeń wielkości monitora oraz elastyczność w zakresie powierzchni wyświetlania. W latach 2000 – 2002 wymienione dziedziny działalności zostały przeniesione do dwóch nowo utworzonych spółek zależnych przedsiębiorstwa Schneider AG, tj. Schneider Electronics AG („SE”), która przejęła produkcję telewizorów, oraz Schneider Laser Technologies AG („SLT”).
- (5) LfA, którego zadaniem jest wspieranie rozwoju gospodarki regionalnej, miał od 1998 r. udziały w Schneider AG. W latach 1999 i 2000 LfA, będąc w posiadaniu 35,6 % udziałów, był największym udziałowcem. Prywatny bank inwestycyjny Lehman Brothers dysponował 26,6 % udziałów, Gebrüder Schneider GmbH & Co. KG 14,6 %, inni inwestorzy prywatni zaś 23,2 %.
- (6) W tamtym okresie na rynku wysoko oceniane były szanse Schneider AG na odniesienie sukcesu w związku z wiodącą rolą tej firmy w opracowywaniu technologii monitorów laserowych. W latach 1998 – 2000 kurs akcji firmy Schneider wzrósł niemal dziesięciokrotnie, zaś na przełomie roku 1999/2000 prawie dwuipółkrotnie. Również Lehman Brothers, drugi co do wielkości inwestor, podzielił opinię co do pozytywnych rokowań dla wspomnianego przedsiębiorstwa, jak wynika z opracowania z kwietnia 2000 r., w którym przewidywano zyskowność sektora elektroniki użytkowej od końca 2000 r., a sektora technologii monitorów laserowych od ostatniego kwartału 2001 r. W okresie od połowy 1999 r. do połowy 2000 r. Lehman Brothers kupił od LfA [...] (*) akcji.

(*) Tajemnica handlowa

- (7) Jednak osiągnięte przez przedsiębiorstwo wyniki różniły się od oczekiwań. SE produkowała telewizory niskiej jakości i nie była w stanie konkurować z tanimi produktami sprowadzonymi przede wszystkim z Azji. Ponieważ produkcja telewizorów nie przyniosła zysków, Schneider AG nie miał środków potrzebnych SLT na kontynuację przebiegających wolniej niż pierwotnie zakładano prac nad technologią laserową. Pierwszy prototyp gotowy był dopiero w maju 2000 r., znacznie później niż planowano, i miał jedynie przemysłowe zastosowanie. Do 2002 r. przedsiębiorstwu nie udało się opracować produktu przeznaczonego do użytku prywatnego, co zasadniczo stanowiło cel gospodarczy SLT.
- (8) W marcu 2002 r. wszczęto trzy oddzielne postępowania upadłościowe dla Schneider AG oraz jej dwóch spółek zależnych. Syndyk masy upadłościowej sprzedał aktywa Schneider AG i SE chińskiemu przedsiębiorstwu elektronicznemu TCL, zaś majątek SLT spółce Jenoptik Laser, Optik, Systeme GmbH (zwanej dalej „LOS”). TCL i LOS złożyły odpowiednio najwyższe oferty.

2. ŚRODKI FINANSOWE

- (9) W swojej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności wymienionych poniżej środków pomocy.

2.1 TRZY POŻYCZKI LfA

- (10) Wspomniane trzy pożyczki udzielone przez LfA były częścią pakietu uzgodnionego pomiędzy LfA, Lehman Brothers, spółką wnoszącą skargę oraz konsorcjum banków. Niemcy poinformowały, że w 1998 r. omawiane przedsiębiorstwo przynosiło straty w związku z nieudanymi próbami zwiększenia sprzedaży odbiorników telewizyjnych poprzez branżowy kanał detaliczny. Dlatego kierownictwo podjęło decyzję o restrukturyzacji przedsiębiorstwa i rozszerzeniu działalności typu OEM (ang. original equipment manufacturer — producent sprzętu finalnego). Przedsiębiorstwo musiało uzyskać wypłacalność, aby zdobyć środki na restrukturyzację, prefinansowanie produkcji w ramach dużych zleceń oraz pokrycie strat.
- (11) Pierwsza pożyczka („pożyczka 1”) w wysokości 2,1 mln EUR udzielona została przez LfA we wrześniu 1999 r. przy stopie procentowej [...] % . Drugą pożyczkę („pożyczka 2”) w wysokości 5,1 mln EUR LfA przyznało również we wrześniu 1999 r. przy stopie procentowej [...] %. Trzecia pożyczka („pożyczka 3”) w wysokości 5,6 mln EUR została udzielona w lutym 2000 r. przy stopie procentowej wynoszącej [...] %. Dwie pierwsze pożyczki zostały przyznane na okres roku, natomiast termin zapadalności pożyczki 3 wynosił niemal dwa lata i upływał w dniu 31 grudnia 2001 r.
- (12) We wrześniu 2000 r. okres zapadalności dwóch pierwszych pożyczek został przedłużony do dnia 30 września 2002 r., tj. o kolejne dwa lata, a stopy procentowe podniesione: w przypadku pożyczki 1 do poziomu [...] %, a w przypadku pożyczki 2 do poziomu [...] %. W grudniu 2000 r. przedłużono okres zapadalności również pożyczki

3 do dnia 30 września 2002 r., a stopę procentową zwiększono do poziomu [...] %.

- (13) Zabezpieczeniem pożyczki 1 były przede wszystkim długi gruntowe, cesje całkowite należności oraz przeniesienie własności produktów. Jednak gwarancje te miały charakter podporządkowany w stosunku do należności wspomnianej powyżej konsorcjum banków, których pożyczki zostały udzielone wcześniej. Pożyczki 2 i 3 nie zostały zabezpieczone żadnymi gwarancjami. Niemcy wyjaśniły, że zamiast gwarancji uzgodniono wyższą stopę procentową. Rzeczywista wartość gwarancji dla LfA, będącego udziałowcem Schneider AG, była niezmiernie niska, jako że zgodnie z prawem niemieckim (§ 30 Ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością) przedmiotową pożyczkę od udziałowca najprawdopodobniej uznano by za wniesienie dodatkowego kapitału.
- (14) Partnerzy prywatni wnieśli w ramach uzgodnionego pakietu następujące rodzaje wkładu:
- (a) Lehman Brothers najpierw pod koniec 1999 r. wniósł do przedsiębiorstwa 25 mln EUR poprzez kupno znajdujących się do tamtej pory w posiadaniu przedsiębiorstwa Daimler Chrysler akcji SLT, a oprócz tego firma ta była głównym inwestorem przy kolejnym zwiększeniu kapitału w lutym 2000 r. o dodatkowe 46 mln EUR przeznaczone na sfinansowanie dalszego rozwoju działalności związanej z technologią laserową.
- (b) Konsorcjum banków prywatnych w 1998 r. przyznało Schneider AG linię kredytową w wysokości 31 mln EUR, dla której uzgodniono stopę procentową na poziomie [...] %. W 1999 r. jednoznacznie uzgodniono, że wspomniana linia kredytowa zostanie utrzymana jako część pakietu. Ponadto konsorcjum banków zgodziło się na krótkoterminowe przekraczanie wspomnianej linii kredytowej do wysokości [...] EUR. W tym samym miesiącu bank stojący na czele wspomnianego konsorcjum zwiększył swoje oprocentowanie do poziomu [...] %. Niemcy wyjaśniły, że nie posiadały informacji na temat wprowadzenia przez inne banki należące do konsorcjum zmian pierwotnie ustalonej stopy procentowej na poziomie [...] %.
- (c) Spółka wnosząca skargę udostępniła pożyczkę od udziałowca w wysokości 7,7 mln EUR na tych samych warunkach co konsorcjum banków.

2.2 DOTACJE NA BADANIA I ROZWÓJ (B&R)

- (15) W 1994 r. i 1997 r. Bayerische Forschungsstiftung (BFS) przyznała Schneider AG dwie dotacje o łącznej wartości 9 050 121,88 EUR ⁽⁴⁾.

Projekt 1 („Technologia monitorów laserowych”)

- (16) Pierwsza dotacja w wysokości 6 498 468,68 EUR ⁽⁵⁾ przyznana została w dniu 16 grudnia 1994 r. i przeznaczona była na sfinansowanie projektu „Technologia monitorów laserowych” („projekt 1”). Pomoc tę wypłacano

⁽⁴⁾ Wliczając w to środki na wsparcie projektu „Niebieski laser” przeprowadzonego przez Uniwersytet w Würzburgu.

⁽⁵⁾ Wliczając w to środki na wsparcie projektu „Niebieski laser” przeprowadzonego przez Uniwersytet w Würzburgu.

w kilku transzach w okresie realizacji projektu, tj. pomiędzy styczniem 1995 r. i czerwcem 1997 r. Koszty kwalifikowane opiewały na kwotę 12 484 972,74 EUR, natomiast intensywność pomocy wynosiła 48,9 %.

- (17) Zamysłem projektu 1 było stworzenie warunków dla nowych metod pracy przy wyświetlaniu dużych kolorowych obrazów o wysokiej rozdzielczości do różnych zastosowań, a także podstaw naukowo-technologicznych dla poszczególnych komponentów przyszłego systemu.
- (18) Przy udzielaniu pomocy pod uwagę wzięto następujące koszty projektu (*):

Koszty projektu	Koszty (w EUR)
Koszty osobowe (w tym wydatki na podróże)	4 304 566,36
Pozostałe koszty operacyjne (materiały i niezbędne środki)	4 399 666,63
Narzędzia i sprzęt	667 235,91
Badania zlecone osobom trzecim	2 296 459,41
Dodatkowe koszty pośrednie	817 044,43
Ogółem	12 484 972,74

- (19) Niemcy potwierdziły, że koszty te powstały w bezpośrednim związku z odnośnym projektem badań.
- (20) Zgodnie z uzgodnieniami dotyczącymi dotacji wyniki projektu zostały przedstawione szerokiemu gronu publicznemu oraz ogólnie udostępnione.
- (21) BFS sfinansowała ponadto w 100 % projekt badawczy dotyczący „niebieskiego lasera” prowadzony przez Uniwersytet w Würzburgu. Koszty tego projektu opiewały na kwotę 0,26 mln EUR. Projekt 1 oraz projekt „Niebieski laser” zostały powiązane na prośbę BFS, tak aby mogła mieć miejsce wymiana naukowego know-how.

Projekt 2 („Technologia monitorów laserowych – integracja systemu i prototypy”)

- (22) Kolejna dotacja w wysokości 2 551 653,20 EUR została przyznana w dniu 23 lipca 1997 r. Dotacja ta przeznaczona była na sfinansowanie projektu „Technologia monitorów laserowych – integracja systemu i prototypy” (zwanego dalej „projektem 2”), który miał być projektem następczym w stosunku do projektu 1. Pomoc tę wypłacano w kilku transzach w okresie realizacji projektu, tj. pomiędzy kwietniem 1997 r. i wrześniem 1999 r. Koszty kwalifikowane oszacowano na kwotę 5 103 293,22 EUR, co oznaczało intensywność pomocy na poziomie 50 %.
- (23) W ramach projektu 2 prowadzone miały być prace nad rezultatami projektu 1, ponadto miały zostać podjęte próby zintegrowania poszczególnych elementów w jeden system.

(*) W tabeli podano jedynie koszty badań przeprowadzonych przez firmę Schneider AG, natomiast nie uwzględniono dotacji w wysokości 0,26 mln EUR na projekt „Niebieski laser” prowadzony przez Uniwersytet w Würzburgu i na życzenie BFS powiązany z projektem Schneider.

Prace objęły również badania nad tworzeniem obrazu za pomocą pikosekundowych laserów impulsowych, wytrzymałością laserową poszczególnych komponentów, a także miniaturyzacją monochromatycznych systemów laserowych.

- (24) Przy udzielaniu pomocy pod uwagę wzięto następujące koszty projektu:

Koszty projektu	Koszty (w EUR)
Koszty osobowe	2 584 273,68
Pozostałe koszty operacyjne (materiały i niezbędne środki)	1 061 850,98
Badania zlecone osobom trzecim	1 123 308,26
Dodatkowe koszty pośrednie	817 044,43
Ogółem	5 103 293,22

- (25) Niemcy potwierdziły, że koszty te powstały w bezpośrednim związku z odnośnym projektem badań.
- (26) Zgodnie z uzgodnieniami dotyczącymi dotacji wyniki projektu zostały przedstawione szerokiemu gronu publicznemu oraz ogólnie udostępnione. Prawa użytkownika przyznawane były na wniosek na warunkach rynkowych.

III. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (27) W odniesieniu do wspomnianych trzech pożyczek Komisja początkowo była zdania, że pożyczki te najprawdopodobniej zgodne są z zasadą inwestora kierującego się regułami rynkowymi. Jednak Komisja nie mogła wydać ostatecznej opinii z braku dokładniejszych informacji. Ponadto miała ona też wątpliwości co do zgodności obu projektów dotyczących technologii laserowej ze wspólnotowymi zasadami przyznawania pomocy państwa.

IV. UWAGI STRON TRZECICH

- (28) Nie wpłynęły żadne uwagi od osób trzecich.

V. UWAGI NIEMIEC

- (29) Ustosunkowując się do kwestii wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Niemcy stwierdziły, iż przedmiotowe pożyczki nie stanowiły pomocy państwa, ponieważ są one zgodne z zasadą inwestora kierującego się regułami rynkowymi.
- (30) Odnosząc się do dotacji na badania i rozwój Niemcy wyraziły opinię, zgodnie z którą oba projekty należy traktować jako badania przemysłowe, w związku z czym dotacje do wysokości 50 % kosztów kwalifikowanych są

zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy na badania i rozwój, które obowiązywały w momencie przyznawania poszczególnych środków pomocy. Jeśli chodzi o projekt 2 Niemcy wyjaśniły, że nazwa projektu, tj. „Integracja systemu i prototypy” jest myląca, ponieważ celem projektu było przeprowadzenie dokładniejszych prac nad poszczególnymi komponentami projektu.

VI. OCENA POMOCY

1. POŻYCZKI LFA

1.1. POMOC PAŃSTWA

- (31) Zgodnie z art. 87 Traktatu WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Aby stwierdzić, czy pożyczki od udziałowców przyznawane przez instytucje publiczne stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu WE, należy zbadać, czy inwestor kierujący się regułami rynkowymi udzieliłby w podobnej sytuacji pożyczek na porównywalnych warunkach.
- (32) Zdaniem Komisji wiele przemawia za tym, że omawiane trzy pożyczki nie stanowią pomocy państwa, ponieważ były one zgodne z zasadą inwestora kierującego się regułami rynkowymi. Po pierwsze, zgodnie z informacjami znajdującymi się w posiadaniu Komisji w sytuacji, jaka miała miejsce w latach 1999 i 2000, z punktu widzenia rynku nie było nierozsądne przyznanie Schneider AG pożyczek o stopach procentowych w przedziale pomiędzy [...]%, [...] % i [...] % (referencyjna stopa procentowa Komisji: 4,76 %), które następnie podniesiono do poziomu [...]%, [...] % i [...] % (referencyjna stopa procentowa Komisji: 5,7 %). Fakt, że rynek wierzył w osiągnięcie przez Schneider AG zysków w przyszłości, potwierdzał m.in. niemal dziesięciokrotny wzrost kursu akcji przedsiębiorstwa Schneider w latach 1998-2000, zaś strategiczny bank inwestycyjny Lehman Brothers, opierając się na bardzo optymistycznych wynikach analiz, nabył w tamtym okresie kolejne [...] akcji Schneider AG. W lipcu 2000 r. około 50 % kapitału spółki znajdowało się w rękach około 40 inwestorów strategicznych. Po drugie, działania LFA były znacznie ostrożniejsze niż postępowanie Lehman Brothers – prywatnego udziałowca. Lehman Brothers podniósł kapitał spółki Schneider AG o 25 mln EUR w grudniu 1999 r., jak również był wiodącym inwestorem w lutym 2000 r. przy podniesieniu kapitału o kolejne 46 mln EUR. LFA oprócz udziału w wysokości około 8,74 mln EUR we wspomnianym podniesieniu kapitału w lutym (co zostało uznane za zgodne z zasadą inwestora kierującego się zasadami rynkowymi już w decyzji o wszczęciu wspomnianego postępowania) udostępnił kolejne 12,8 mln EUR wyłącznie w postaci podlegających spłacie oprocentowanych pożyczek. Po trzecie, stopy procentowe LFA były wyższe od tych zaoferowanych przez konsorcjum banków, i to zarówno w przypadku pierwszego przyznania pożyczek (wrzesień 1999 r. i luty 2000 r.), jak i później-sego ich przedłużenia (wrzesień i grudzień 2002 r.)

- (33) Niemniej jednak nadal istnieją pewne wątpliwości co do charakteru odnośnych pożyczek. W związku z rolą LFA, polegającą na wspieraniu gospodarki regionalnej, oraz na podstawie dostępnych informacji Komisja nie może wykluczyć, że celem inwestycji było umożliwienie firmie Schneider przetrwania kryzysu i uratowanie miejsc pracy w regionie. Ponadto nie jest jasne, czy wyższe stopy procentowe były wystarczającym środkiem do zastąpienia brakujących gwarancji. W momencie przyznania pożyczek Schneider AG znajdowała się w trudnej sytuacji finansowej, nie można było także wykluczyć, że technologia laserowa nie odniesie sukcesu. Trudno jest ocenić, czy wyższe odsetki wystarczały do pokrycia takiego ryzyka.

1.2. BEZPRZEDMIOTOWA DECYZJA

- (34) Zdaniem Komisji kwestię tego, czy w przypadku pożyczek LFA mamy do czynienia z pomocą państwa, można pozostawić otwartą. Nawet jeśli pożyczki te zostałyby zaklasyfikowane jako niezgodna z prawem pomoc państwa, negatywna decyzja nakazująca windykację dotacji byłaby bezprzedmiotowa, ponieważ nie istnieje już żadne przedsiębiorstwo, które bezpośrednio bądź pośrednio było beneficjentem domniemanej pomocy państwa.
- (35) Beneficjentem pożyczki była z formalnego punktu widzenia firma Schneider AG. SE oraz SLT zostały utworzone dopiero po przyznaniu pożyczek, jednak nie można wykluczyć, że i te przedsiębiorstwa stały się beneficjentami przedmiotowych pożyczek. W marcu 2002 r. wszczęto postępowania upadłościowe przeciwko wymienionym trzem firmom Schneider i wszystkie trzy przedsiębiorstwa zostały zlikwidowane. Zobowiązanie z tytułu pożyczek zostało uwzględnione w masie upadłościowej.
- (36) Aktywa tych trzech przedsiębiorstw zostały sprzedane przez syndyka masy upadłościowej pod nadzorem sądów upadłościowych. Komisja stoi na stanowisku, że za poszczególne składniki aktywów uzyskano ceny rynkowe, a tym samym korzyści wynikające z pomocy państwa nie przeszły na żadnego z nabywców.
- (a) Na aktywa będące w posiadaniu Schneider AG w momencie likwidacji firmy składały się marki handlowe. Syndyk masy upadłościowej z pomocą konsultanta w zakresie M&A (ang. mergers and acquisitions połączenia i przejęcia przedsiębiorstw) prowadził globalne poszukiwania potencjalnych inwestorów, a następnie sprzedał marki handlowe chińskiemu przedsiębiorstwu produkcji sprzętu elektronicznego TCL za cenę 3,48 mln EUR. Jednocześnie zwrócono się do innego doradcy o ustalenie wartości marek handlowych. Otrzymał on kilka ofert o wartości znacznie niższej niż kwota zaoferowana przez TCL. Dlatego Komisja wychodzi z założenia, że marki handlowe zostały sprzedane po cenie rynkowej.
- (b) Aktywa firmy SE, na które składały się linia produkcyjna telewizorów oraz stany magazynowe, zostały sprzedane przez syndyka masy upadłościowej przedsiębiorstwu TCL za łączną cenę 5 745 480 EUR. W świetle informacji przekazanych przez Niemcy syndyk masy upadłościowej prowadził szeroko zakrojone rozmowy z szeregiem potencjalnych inwestorów. Jednak zainteresowanie kupnem linii produkcyjnej

telewizorów, która działała już kilka lat i była dostosowana do potrzeb firmy Schneider AG, było niewielkie; natomiast nikt nie był zainteresowany kupnem stanów magazynowych, tj. odborników telewizyjnych, w przypadku których nie można było zaferować ani gwarancji, ani serwisu posprzedażowego. TCL złożyło najwyższą ofertę, którą w związku z tym uznaje się za ofertę po cenie rynkowej.

- (c) W przypadku SLT syndyk masy upadłościowej zwrócił się do konsultanta w zakresie M&A, który wysłał dokumenty sprzedaży do około 150 potencjalnych inwestorów. Przeprowadzono szczegółowe rozmowy z szeregiem potencjalnych nabywców. Jednak w związku z problemami technicznymi w pracach nad technologią monitorów laserowych rzeczywiste zainteresowanie było niewielkie. Żadna ze złożonych ofert nie przewyższała oferty spółki LOS, pomimo prób osobnej sprzedaży poszczególnych patentów – istniejących oraz oczekujących na zarejestrowanie. Aktywa SLT sprzedano w dwóch etapach ⁽⁶⁾ za łączną cenę w wysokości 6 025 000 EUR spółce LOS. Dlatego Komisja jest zdania, że również za aktywa SLT uzyskano cenę rynkową.

2. PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE

2.1. POMOC PAŃSTWA

- (37) Państwowe środki finansowe udostępniane są przez kraj związkowy Bawarię za pośrednictwem BFS. Środki te pochodzą tym samym ze źródeł państwowych i są własnością państwa. Schneider AG odniósł korzyść w związku z omawianym finansowaniem realizowanych przez SLT części projektu 1 oraz projektu 2. Ponieważ elektronika użytkowa stanowi przedmiot wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi, przedmiotowy środek pomocy grozi zakłóceniem konkurencji i wpływa negatywnie na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Tym samym dotacje do projektów 1 i 2 stanowią pomoc państwa.
- (38) Natomiast finansowanie z zasobów państwowych projektu „Niebieski laser” realizowanego przez Uniwersytet w Würzburgu nie stanowi, zdaniem Komisji, pomocy. Projekt ten obejmował badania podstawowe i ukierunkowany był na ogólne poszerzenie wiedzy naukowej i technicznej. Zgodnie z pkt 2.2 zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1986 r. ⁽⁷⁾ (obowiązujących w 1994 r. w okresie przyznania dotacji) wspieranie badań podstawowych w normalnym przypadku nie jest klasyfikowane jako pomoc państwa. „Jednak w wyjątkowych przypadkach, w których badania te przeprowadzane są w szczególnych przedsiębiorstwach bądź dla takich przedsiębiorstw, Komisja może nie wykluczyć możliwości, że pomoc wchodzi w zakres obowiązywania art. 92 ust. 1” [obecnie art. 87 ust. 1]. Taka sytuacja nie ma miejsca w omawianym przypadku. Projekt nie był realizowany dla

firmy Schneider. Wniosek o wsparcie został złożony w sposób niezależny przez Uniwersytet w Würzburgu, a dotacje wypłacone bezpośrednio tej uczelni. Z informacji przekazanych Komisji przez Niemcy wynika, że wyniki przeprowadzanych przez Uniwersytet badań nie były istotne dla Schneider AG, jako że przedsiębiorstwo to miało własne koncepcje rozwiązania problemów związanych z niebieskim laserem. Schneider AG prowadziła swoje działania w zakresie badań i rozwoju niezależnie od projektu „Niebieski laser” i nie wykorzystwała wyników projektu uniwersyteckiego przy opracowywaniu własnych rozwiązań technicznych. Wspomniane projekty zostały ze sobą powiązane na życzenie BFS, która liczyła na efekt synergii, co jednak nie miało miejsca.

2.2. ODSZTĘPSTWO ZGODNIE Z ART. 87 UST. 3 TRAKTATU WE

- (39) Dotacje na badania i rozwój należy oceniać w oparciu o wspólnotowe ramy pomocy państwa na badania i rozwój (zwane dalej „wspólnotowymi zasadami ramowymi w dziedzinie B&R”) z 1986 r. ⁽⁸⁾, względnie 1996 r. ⁽⁹⁾, zgodnie z którymi dopuszczalna jest pomoc państwa na badania podstawowe, (podstawowe) badania przemysłowe oraz na działalność rozwojową na etapie przedkonkurencyjnym.

Projekt 1

Poziom B&R – intensywność pomocy

- (40) Projekt 1 może zostać zaklasyfikowany jako podstawowe badania przemysłowe w rozumieniu załącznika 1 do wspólnotowych zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1986 r. ⁽¹⁰⁾ Celem działalności badawczej było uzyskanie poprzez prace teoretyczne i eksperymentalne zupełnie nowych informacji na temat wyświetlania dużych kolorowych obrazów o wysokiej rozdzielczości do różnych zastosowań, jak również opracowanie podstaw naukowych i technologicznych dla poszczególnych komponentów przyszłego systemu monitorów laserowych.
- (41) BFS sfinansowała projekt w 48,98 %, tym samym intensywność pomocy nie przekroczyła pułapu wynoszącego 50 % przewidzianego dla podstawowych badań przemysłowych.

Efekt zachęty

- (42) Komisja jest zdania, że pomoc na badania i rozwój miała efekt zachęty, ponieważ projekt nie zostałby zrealizowany bez wsparcia ze strony państwa. Projekt ten obarczony był wysokim stopniem ryzyka technicznego i ekonomicznego, zaś technologia miała wysoce innowacyjny charakter; wymagał on przeprowadzenia badań podstawowych oraz znacznych nakładów. Potwierdziły to badania zewnętrzne przeprowadzone na zlecenie BFS przed podjęciem decyzji

⁽⁶⁾ Pierwszy etap polegał na utworzeniu wspólnego przedsiębiorstwa, do którego zostały przeniesione aktywa SLT. LOS miał 60 % udziałów we wspólnym przedsiębiorstwie, natomiast 40 % włączono do masy upadłościowej. Celem tego etapu pośredniego, którego czas trwania założono na jeden rok, było umożliwienie znalezienia inwestora strategicznego, który przejąłby 40 % pochodzące z masy upadłościowej. Jednak nie udało się znaleźć takiego inwestora i LOS mógł kupić 100 % udziałów.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 83 z 11.4.1986, str. 2.

⁽⁸⁾ Patrz przypis 8.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 45 z 17.02.1996, str. 5.

⁽¹⁰⁾ Zgodnie z załącznikiem 1 do wspólnotowych zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1986 r. „podstawowe badania przemysłowe definiuje się jako samodzielną, teoretyczną lub eksperymentalną pracę, której celem jest uzyskanie nowej lub lepszej wiedzy na temat praw rządzących nauką i techniką, w tym o ich zastosowaniu w sektorze przemysłowym bądź w działalności danego przedsiębiorstwa.”

w sprawie dotacji. Poproszeni o opinię eksperci byli zdania, iż przedmiotowy projekt może zostać zrealizowany jedynie przy znaczącym wsparciu finansowym, z uwagi na jego wysoką złożoność oraz ambitnie wytyczone cele. Za największe ryzyko uznano kwestię dokładnego oddania obrazu. Eksperci potwierdzili ponadto, że z tą zupełnie nową technologią wiązał się szereg pojedynczych problemów, które mogły być rozwiązane jedynie w ramach intensywnie realizowanego, skoncentrowanego i odpowiednio finansowanego projektu badawczo-rozwojowego.

Projekt 2

Poziom B&R – intensywność pomocy

- (43) W odniesieniu do projektu 2 Niemcy przekonywały, że również ten projekt należy postrzegać jako badania podstawowe⁽¹¹⁾. Zdaniem Niemiec prace w ramach tego projektu pomimo mylącej drugiej części jego nazwy („Integracja systemu i prototypy”) odpowiadały swoim charakterem podanej powyżej definicji. Niemcy wyjaśniły, że projekt miał na celu realizację dalszych prac nad poszczególnymi elementami omawianej technologii. Dlatego z punktu widzenia BFS projekt ten należało zaklasyfikować w całości jako badania przemysłowe. Ponadto pierwszy prototyp powstał kilka miesięcy po zakończeniu projektu 2, przy czym prototyp ten przeznaczony był do zastosowania przemysłowego, a nie komercyjnego, jak planowano pierwotnie. Właściwe badania przedkonkurencyjne podjęto dopiero po zakończeniu projektu 2, przy czym już bez dalszych publicznych środków finansowych.
- (44) Komisja jest raczej przekonana, że projekt ten przynajmniej częściowo należałoby uznać za działalność rozwojową na etapie przedkonkurencyjnym⁽¹²⁾. Wsparcie byłoby ograniczone do 25 % lub zgodnie z pkt 5.5 i pkt 5.9 wspólnotowych zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1996 r. musiałyby stanowić ważoną średnią dopuszczalnej intensywności pomocy. Komisja sądzi, że integracja poszczególnych komponentów w jeden system wchodzi w zakres definicji działań rozwojowych na etapie przedkonkurencyjnym. Ponadto pierwszy prototyp został ukończony zaledwie kilka miesięcy po zakończeniu projektu 2, co świadczy o tym, że projekt ten ukierunkowany był na stworzenie pierwszego prototypu.
- (45) Niemniej dogłębniejsza analiza tej kwestii byłaby bezprzedmiotowa, jako że ewentualne niezgodne z prawem

dotacje nie mogłyby już prowadzić do zakłóceń na rynku. Dotacje na badania i rozwój otrzymała firma Schneider AG. SE i SLT zostały utworzone dopiero później. Wydaje się bardzo mało prawdopodobne, aby producent telewizorów SE odniósł korzyść z dotacji na badania i rozwój przeznaczonej na badania w zakresie technologii laserowej, która została w całości wykorzystana w uzgodniony sposób. SLT mogłaby dzięki dotacji odnieść korzyść. Jednak w międzyczasie przedsiębiorstwa zlikwidowano, dotacje na badania i rozwój włączono do masy upadłościowej⁽¹³⁾, a składniki aktywów sprzedano po cenach rynkowych (patrz motywy 36).

Efekt zachęty

- (46) Komisja stoi na stanowisku, że poziom ryzyka technologicznego i ekonomicznego w przypadku projektu 2 był jeszcze bardzo wysoki i SLT nie byłaby w stanie zrealizować tego projektu bez wsparcia BFS. Podobnie jak projekt 1, także projekt 2 miał wybitnie innowacyjny charakter i wymagał znacznych nakładów.

VII. WNIOSEK

- (47) Komisja dochodzi do wniosku, że dotacja na badania i rozwój w wysokości 6 498 468,68 EUR dla projektu 1 oraz 50 % dotacji na badania i rozwój dla projektu 2, tj. kwota 1 275 826,60 EUR były zgodne ze wspólnotowymi zasadami przyznawania pomocy państwa.
- (48) W odniesieniu do trzech pożyczek o łącznej wysokości 12,8 mln EUR oraz 50 % pomocy na badania i rozwój dla projektu 2 Komisja jest zdania, iż dostępne informacje nie są wystarczające do wydania ostatecznej oceny. Jednak zasadnicza kwestia tego, czy w przypadku przedmiotowych pożyczek mamy do czynienia z pomocą państwa oraz w jakim stopniu projekt 2 wykorzystano do badań przemysłowych, może pozostać otwarta. Nie można byłoby zażądać zwrotu ewentualnie niezgodnej z prawem pomocy państwa, ponieważ po likwidacji wszystkich przedsiębiorstw będących faktycznymi i domniemanymi jej beneficjentami oraz po sprzedaży wszystkich aktywów po cenach rynkowych pomoc ta nie prowadziłaby już do zakłóceń na rynku.

Dlatego Komisja dochodzi do wniosku, że wszczęte zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu WE formalnie postępowanie wyjaśniające dotyczące trzech wspomnianych pożyczek oraz części projektu 2 stało się bezprzedmiotowe,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc w wysokości 6 498 468,68 EUR na rzecz Schneider AG, z siedzibą w Türkheim, na rzecz projektu badawczego „Technologia monitorów laserowych” oraz pomoc w wysokości

⁽¹³⁾ Gdy okazało się, że aktywa SLT zostaną sprzedane poza Bawarią, przestał być spełniony jeden z formalnych warunków pomocy.

⁽¹¹⁾ Zgodnie z załącznikiem 1 do wspólnotowych zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1996 r. *badania przemysłowe* definiuje się jako planowe bądź krytyczne badanie ukierunkowane na zdobycie nowych informacji w celu umożliwienia wykorzystania tej wiedzy do opracowywania nowych produktów, procedur bądź usług, lub do prowadzania znaczących udoskonaleń w istniejących produktach, procedurach bądź usługach.

⁽¹²⁾ Zgodnie z załącznikiem 1 do wspólnotowych zasad ramowych w dziedzinie B&R z 1996 r. *działalność rozwojowa na etapie przedkonkurencyjnym* oznacza wykorzystanie wyników badań przemysłowych w planach, schematach i projektach nowych, zmodyfikowanych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, bez względu na to, czy są przeznaczone na sprzedaż czy do użytkowania, w tym stworzenie pierwszego prototypu, nienadającego się do użytku handlowego. Może ona ponadto obejmować opracowanie i projektowanie alternatywnych produktów, procesów lub usług oraz wstępną demonstrację lub projekty pilotażowe, pod warunkiem, że te projekty nie będą przekształcone ani wykorzystane do zastosowań przemysłowych ani handlowych.

1 275 826,60 EUR na rzecz projektu badawczo-rozwojowego „Technologia monitorów laserowych – integracja systemu i prototypy” są zgodne ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Formalne postępowanie wyjaśniające zostaje umorzone w zakresie, w jakim odnosi się do pożyczek Bayrische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung na łączną kwotę 12,8 mln EUR oraz dotacji w wysokości 1 275 826,60 EUR na projekt badawczy „Technologia monitorów laserowych – integracja systemu i prototypy”.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Bruksela, dnia 16 maja 2006 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI

z dnia 7 czerwca 2006 r.

w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niemcy na rzecz nabywania udziałów w spółdzielniach winiarskich

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 2070)

(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)

(2007/57/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2,

po wezwaniu zainteresowanych stron do ustosunkowania się zgodnie z wyżej wymienionym art. (1) i z uwzględnieniem ich stanowiska,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Środek został notyfikowany Komisji pismem z dnia 19 kwietnia 2001 r. w odpowiedzi na pisemne zapytanie służb Komisji. Ze względu na fakt, iż środek w momencie tym został już wdrożony, pomoc przeniesiona została do spisu pomocy nienotyfikowanych (Pomoc nr NN 32/01).
- (2) Dodatkowe informacje przekazane zostały pismem z dnia 13 lutego 2002 r., które wpłynęło dnia 18 lutego 2002 r., pismem z dnia 5 lipca 2002 r., które wpłynęło dnia 9 lipca 2002 r. oraz pismem z dnia 5 grudnia 2002 r., które wpłynęło dnia 10 grudnia 2002 r. Ponadto w dniu 25 czerwca 2002 r. w siedzibie Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa miało miejsce zebranie.
- (3) Komisja poinformowała Niemcy pismem z dnia 2 października 2003 r., SG (2003) D/232035, o swej decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie tego środka zgodnie z art. 88 ust. 2 traktatu WE (Pomoc nr C 60/2003).
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania ogłoszona została w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (2). Komisja wezwała zainteresowane strony do ustosunkowania się do przedmiotowej pomocy.
- (5) W piśmie z dnia 18 listopada 2003 r., które wpłynęło w dniu 25 listopada 2003 r., w piśmie z dnia 23 grudnia 2003 r., które wpłynęło w dniu 5 stycznia 2004 r., oraz w piśmie z dnia 12 lutego 2004 r., które wpłynęło w dniu 17 lutego 2004 r. Komisja uzyskała stanowiska zainteresowanych stron oraz władz lokalnych przydzielających środki pomocowe.

(1) Dz.U. C 267 z 6.11.2003, str. 2.

(2) Patrz przypis 1.

- (6) Niemcy przekazały swoje stanowisko Komisji pismem z dnia 5 listopada 2003 r., które wpłynęło dnia 6 listopada 2003 r.
- (7) W piśmie z dnia 7 marca 2005 r., które wpłynęło dnia 9 marca 2005 r., Niemcy przekazały Komisji stanowisko uzupełniające, w którym wnoszono o ocenę środka w oparciu o art. 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1860/2004 z dnia 6 października 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady de minimis dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa (3).

II. OPIS POMOCY**II.1. Tytuł środka**

- (8) Dotacja na zakup udziałów przez producentów winogron w Nadrenii – Palatynacie.

II.2. Podstawa prawna

- (9) Środek realizowany jest w oparciu o następujące 4 dyrektywy:

Wytyczne dot. przydzielania dotacji ze środków powiatu *Bernkastel-Wittlich* na rzecz wspierania producentów winogron przystępujących do spółdzielni winiarskich.

Wytyczne dot. przydzielania dotacji ze środków powiatu *Cochem-Zell* na rzecz wspierania producentów winogron przystępujących do spółdzielni winiarskich/grup producentów.

Wytyczne dot. przydzielania dotacji ze środków powiatu *Trier-Saarburg* na rzecz wspierania producentów winogron przystępujących do spółdzielni winiarskich/grup producentów.

Komunikat gminy zbiorczej *Schweich* o zwiększeniu dotacji powiatu *Trier-Saarburg* na rzecz wspierania producentów winogron przystępujących do spółdzielni winiarskich/grup producentów.

(3) Dz.U. L 325 z 28.10.2004, str. 4.

(10) Dyrektywa zarządu powiatu Bernkastel-Wittlich przewiduje pomoc na zakup udziałów jednej określonej spółdzielni winiarskiej, spółdzielni *Moselland*. W dyrektywach zarządu powiatu Cochem-Zell zawarte zostały podobne przepisy, które w praktyce doprowadziły do tego, że wspierane były wyłącznie udziały spółdzielni *Moselland*. Dyrektywy zarządu powiatu Trier-Saarburg i gminy zbiorczej Schweich nie są ukierunkowane na jedno konkretne przedsiębiorstwo, lecz ogólnie na spółdzielnie, względnie grupy producentów, uznane zgodnie z niemiecką ustawą strukturalną.

II.3. Cel środka

(11) Celem środka było zwiększenie ilości winogron zbieranych przez grupy producentów i zmniejszenie ilości wina beczkowego sprzedawanego indywidualnie, tzn. nie poprzez grupy producentów. Powinno to przyczynić się do stabilizacji cen na rynku wina beczkowego. Jednocześnie w dłuższej perspektywie zlikwidowane zostać miały dzięki temu moce produkcyjne indywidualnych gospodarstw w zakresie techniki winiarskiej, a w szczególności małych zakładów winiarskich na obszarze uprawy winorośli Mosel-Saar-Ruwer.

(12) W ramach pomocy pokrywana była część kosztów nabycia przez producentów winogron udziałów w spółdzielniach winiarskich względnie grupach producentów (zwanych dalej grupami producentów). Warunkiem przyznania pomocy było zobowiązanie się producenta winogron do pozostania w posiadaniu udziałów przez okres 5 lat od złożenia wniosku. Ponadto producent musiał przystąpić wraz z uprawianymi przez siebie winnicami do grupy producentów i dostarczać wszystkie wyprodukowane winogrona względnie moszcz gronowy lub wino grupie producentów. Producent winogron zobowiązany został również do likwidacji posiadanych urządzeń techniki winiarskiej.

II.4. Środki pomocowe

- (13) Pomoc przyznana została w formie dotacji bezpośrednich, jak również w formie dotacji do odsetek od pożyczek rynku kapitałowego.
- (14) Koszty nabycia jednego udziału wynosiły zwykle 293,99 EUR. Gdy tylko koszty jednego udziału zmniejszały się, odpowiednio zmniejszeniu ulegała także dotacja.
- (15) Przyznano następujące dotacje na zakup udziału:

Powiat lub gmina	Na zakup od 1 do 5 udziałów	Ponadto na każdy udział	Maksymalna dotacja dla każdego nowo przystępującego zakładu
Bernkastel-Wittlich	76,69 EUR	38,35 EUR	766,94 EUR
Cochem-Zell	76,69 EUR	76,69 EUR	brak górnej granicy
Trier-Saarburg	76,69 EUR	38,35 EUR	766,94 EUR
Schweich	51,13 EUR	—	255,65 EUR

- (16) Dotacje gminy zbiorczej Schweich zostały wypłacone dodatkowo do płatności w powiecie Trier-Saarburg (pomoc skumulowana).
- (17) W powiecie Cochem-Zell zostały przyznane dotacje na spłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych na zakup udziałów do wysokości 4,95 % przez okres maksymalnie czterech lat.
- (18) W roku 2000 zrealizowane zostały następujące płatności na rzecz grup producentów:

Powiat lub gmina	Spółdzielnia winiarska Moselland	Grupa producentów Moselherz	Grupa producentów Mosel Gate
Bernkastel-Wittlich	44 022 EUR	EUR	EUR
Cochem-Zell	20 171 EUR	EUR	EUR
Trier-Saarburg	51 270 EUR	6 990 EUR	7 631 EUR
Schweich	16 975 EUR	3 390 EUR	5 011 EUR
ŁĄCZNIE	132 438 EUR	10 380 EUR	12 642 EUR

- (19) Łącznie w roku 2000 wypłacono 155 460 EUR. Środek sfinansowany został z funduszy zarządów powiatów oraz gminy Schweich.

II.5. Okres obowiązywania środka

- (20) Okres obowiązywania środka w powiecie Cochem-Zell wynosił cztery lata (lata 2000-2003). Inne regulacje dotyczące pomocy ograniczone były do roku 2000.

II.6. Beneficjenci

- (21) Pomoc wypłacana była bezpośrednio grupom producentów, sprzedającym swoje udziały po obniżonej cenie nowo przystępującym producentom winogron oraz zakładom winiarskim.
- (22) Producenci winogron i zakłady winiarskie w danym powiecie mogły dzięki temu nabywać udziały w grupach producentów po niższych kosztach.
- (23) Grupy producentów mogły dzięki temu środkowi podwyższyć swój kapitał własny i zabezpieczyć dostawy surowca.

II.7. Przyczyny wszczęcia formalnej procedury dochodzenia

- (24) Pobieżna kontrola pozwoliła na zaklasyfikowanie tego środka jako pomocy dla przedsiębiorstw skierowanej do producentów winogron oraz grup producentów, niezgodnej ze wspólnym rynkiem. Dlatego też Komisja wszczęła formalną procedurę dochodzenia.

III. STANOWISKA ZAINTERESOWANYCH STRON

III.1. Skargi zgłoszone w związku ze środkiem

- (25) Urzędy Komisji otrzymały skargę w związku z wprowadzeniem niniejszej regulacji dotyczącej pomocy. Składający skargę zwracał uwagę na fakt, iż dzięki pomocy producenci winogron mogli nabywać udziały w miejscowych grupach producentów po obniżonych cenach. Oprócz korzyści w postaci zwiększenia kapitału, grupy producentów mogły dzięki temu również zabezpieczyć dostawy surowca – moszczu gronowego i win surowych. Według skarżącego konkurenci znaleźli się w niekorzystnej sytuacji, jeśli chodzi o dostawy wina gronowego i win surowych.

III.2. Stanowiska zainteresowanych stron w ramach formalnej procedury dochodzenia

- (26) W stanowiskach zainteresowanych stron/niemieckich władz regionalnych przyznających pomoc podkreślano wsparcie niezbędnych zmian strukturalnych na liczącym 2 000 lat obszarze uprawy winorośli z winnicami usytuowanymi na zboczach, którego zachowanie ma ogromne znaczenie dla turystyki i gastronomii. Twierdzono, że środek służy likwidacji mocy produkcyjnych. Ponadto wnoszono o stosowanie rozporządzenia nr 1860/2004.

IV. STANOWISKO NIEMIEC

- (27) W swoim stanowisku Niemcy podkreślały konieczność wsparcia niezbędnych zmian strukturalnych na liczącym 2 000 lat obszarze uprawy winorośli z winnicami usytuowanymi na zboczach, którego zachowanie ma ogromne znaczenie dla turystyki i gastronomii. Celem pomocy miałyby być wyrównanie strat producentów winogron oraz zakładów winiarskich, którzy musieli zlikwidować własne moce produkcyjne w zakresie przetwórstwa wina, aby móc wywiązać się z obowiązku realizacji dostaw dla grup producentów przez pięć lat i dlatego też – będąc środkiem odszkodowawczym za trwałe zaniechanie przetwórstwa wina – pomoc ta jest uzasadniona.
- (28) W uzupełnieniu do przedstawionego stanowiska Niemcy wniosły o stosowanie rozporządzenia nr 1860/2004.

V. OCENA POMOCY

Wspólna Organizacja Rynku

- (29) Artykuł 36 traktatu WE znajduje zastosowanie do uprawy i przetwórstwa winogron objętych rozporządzeniem Rady (WE) nr 1493/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku wina ⁽⁴⁾.
- (30) Zgodnie ze stanowiskiem Niemiec i zainteresowanych stron trudności ekonomiczne producentów winogron oraz zakładów winiarskich uwarunkowane są zmianami strukturalnymi w możliwościach zbytu. Zwyczajowa sprzedaż wina beczkowego wyprodukowanego w oparciu o własną

technikę winiarską jest coraz trudniejsza. Rynek oczekuje teraz albo surowca (winogron lub świeżo wyciskanego moszczu gronowego) lub też win jakościowych i cieszących się popytem na rynku. Prywatne spółki mogłyby zawierać podobne umowy z zakładami winiarskimi i przejmować ich ryzyko związane ze sprzedażą.

- (31) W tym kontekście, jak opisano wyżej w ust. 12, władze regionalne ponosiły po części koszty nabycia udziałów w grupach producentów przez producentów winogron. Nabywcy udziałów danych grup producentów zobowiązani byli do wniesienia do grupy producentów całej powierzchni uprawnej, jak również do dostarczania całej produkcji winogron względnie moszczu gronowego i wina do grupy producentów. Zakłady winiarskie musiały zobowiązać się do zachowania udziałów przez pięć lat, co w efekcie równało się likwidacji przetwórstwa wina. Grupy producentów mogły – w odróżnieniu od innych spółek zajmujących się przetwórstwem i marketingiem wina – zapewnić zakup surowca poprzez zobowiązanie producentów winogron i zakładów winiarskich do dostarczania do grupy producentów przez okres pięciu lat całej produkcji winogron, względnie moszczu gronowego i wina (patrz wyżej Rozdział II.2).

- (32) Uprzywilejowanie grup producentów, polegające na uzyskaniu zapewnienia zakładów winiarskich o dostarczaniu całej produkcji winogron względnie moszczu gronowego i wina, jak również o zaprzestaniu przez nie przetwórstwa wina, stanowi działanie strukturalne, które wzmocniło grupy producentów. Korzyść, jaką stanowi zabezpieczenie zaopatrzenia tych grup producentów w surowiec, usprawiedliwić można, patrząc na to w odosobnieniu, jako skutek rynkowych działań restrukturyzacyjnych, odpowiadający celom zapisanym w art. 39 rozporządzenia 1493/1999.

POMOC PAŃSTWA

- (33) Artykuł 71 ust. 1 rozporządzenia 1493/1999 przewiduje, że:

„[z] zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego rozporządzenia, art. 87, 88 i 89 traktatu stosuje się do produkcji i handlu produktami objętymi niniejszym rozporządzeniem.”

- (34) Artykuł 71 ust. 2 stanowi, że:

„Tytuł II Rozdział II (premie za zaniechanie uprawy winorośli) nie będzie hamował przyznawania krajowej pomocy przeznaczonej do osiągnięcia celów podobnych do celów tego rozdziału. Niemniej jednak ust. 1 będzie miał zastosowanie do tej pomocy.”

- (35) Zgodnie z art. 87 ust. 1 traktatu WE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez

⁽⁴⁾ Dz.U. L 179 z 14.7.1999, str. 1, Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 2165/2005 (Dz.U. L 345 z 28.12.2005, str. 1).

sprzysianie niektórym przedsiębiorstwom lub gałęziom produkcji jest zabroniona, jeśli tylko zakłóca handel pomiędzy państwami członkowskimi.

- (36) Wspomniany system pomocowy został sfinansowany ze środków publicznych powiatów i jednej gminy niemieckiego kraju związkowego Nadrenii-Palatynatu. Pomoc może spowodować zakłócenie konkurencji⁽⁵⁾ i zakłócenie wymiany handlowej między państwami członkowskimi⁽⁶⁾.

V.1. Uprzywilejowanie producentów winogron i zakładów winiarskich poprzez przyznanie dotacji na nabycie udziałów oraz dotacji na spłatę odsetek.

- (37) Niektórzy producenci winogron i zakłady winiarskie w Nadrenii-Palatynacie nabyły udziały w grupach producentów korzystając ze wsparcia władz regionalnych, płacąc w efekcie za udziały obniżoną cenę (patrz wyżej, ust. 15). Kwota odjęta od zwyczajowej ceny udziałów powinna być właściwie pokryta przez nich. Mamy tu więc do czynienia z bezpośrednią korzyścią ekonomiczną dla tych przedsiębiorstw, finansowaną ze środków publicznych.
- (38) Pomoc na spłatę odsetek w wysokości do 4,95 %, przyznana niektórym producentom winogron i zakładom winiarskim na tego rodzaju zakup (patrz wyżej, ust. 17), stanowi także korzyść ekonomiczną dla tych rolników finansowaną ze środków publicznych.
- (39) Z tego względu zastosowanie ma art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (40) Poniżej (Rozdział V.3) sprawdzone zostanie, czy dla wyżej wymienionego uprzywilejowania zastosowanie znajduje punkt 9 Wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolniczym⁽⁷⁾ (zwanych dalej: Wytycznymi Wspólnoty dot. rolnictwa) w odniesieniu do pomocy na likwidację mocy produkcyjnych.

V.2. Uprzywilejowanie grup producentów

- (41) Komisja potwierdza opinię zawartą w swoim piśmie informującym o wszczęciu formalnej procedury dochodzenia, że grupy producentów zostały uprzywilejowane poprzez przyznanie producentom winogron i zakładom winiarskim pomocy na zakup ich udziałów. Pomoc na zakup udziałów ograniczona była do określonych uznanych grup producentów (patrz wyżej, ust. 10). Producenci winogron i zakłady winiarskie zobowiązane były do posiadania udziałów przez okres 5 lat.
- (42) Według administracji publicznej Niemiec restrukturyzacja rynku win była nie do uniknięcia. I choć producenci winogron mogli nabywać udziały w grupach producentów, gdyż cena tych udziałów nie była zbyt wysoka, zmiana strukturalna nie miała miejsca do momentu uruchomienia

przez władze regionalne i komunalne systemu pomocowego.

- (43) Poprzez dodatkowe wstąpienie udziałowców, którzy mogli nabyć udziały po obniżonych cenach lub korzystając z dotacji na spłatę odsetek, te grupy producentów mogły – w odróżnieniu od innych przedsiębiorstw, zajmujących się przetwórstwem i marketingiem wina – zwiększyć swój kapitał i płynność finansową, a także uzyskać dodatkowy dochód. Kolejną korzyść dla grup producentów polegała na zobowiązaniu producentów winogron, połączonym z subwencjonowanym zakupem udziałów, do dostarczania całej produkcji winogron względnie moszczu gronowego i wina do tych grup producentów, jak również likwidacji posiadanych urządzeń do przetwórstwa wina.
- (44) Celowe jest powołanie się na punkt 26 orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-156/98 *Komisja przeciw Niemcom*⁽⁸⁾:

„Korzyść przyznana pośrednio przedsiębiorstwom określonym w § 52 ust. 8 ustawy o podatku dochodowym, polega na rezygnacji państwa członkowskiego z pobierania podatków, które zwykle pobierałoby, gdyż dzięki tej rezygnacji inwestorzy otrzymali możliwość nabycia udziałów w tych przedsiębiorstwach na znacznie korzystniejszych warunkach pod względem podatkowym.”

- (45) Wyrok ten potwierdzony został w punkcie 95 orzeczenia GEI T-93/02, *Confédération nationale du Crédit Mutuel przeciw Komisji*⁽⁹⁾:

„... nie jest konieczne, dla stwierdzenia istnienia interwencji za pomocą środków państwowych na korzyść przedsiębiorstwa, aby przedsiębiorstwo to było beneficjentem bezpośrednim. W istocie, z art. 87 ust. 2 lit. a) WE wynika, że pomoc o charakterze socjalnym, przyznawana indywidualnym konsumentom, może być objęta zakresem stosowania art. 87 ust. 1 WE. Tak samo, fakt, że państwo członkowskie rezygnuje z wpływów podatkowych może implikować transfer pośredni środków państwowych, które mogą być zakwalifikowane jako pomoc na korzyść podmiotów gospodarczych innych niż te, którym korzyść podatkowa jest przyznana bezpośrednio (wyrok Trybunału z dnia 19 września 2000 r. w sprawie C-156/98, Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-6857, pkt. 24 do 28).”

- (46) W świetle cytowanego powyżej orzeczenia Komisja postanawia, że pomoc udzielona producentom winogron i zakładom winiarskim na zakup udziałów w określonych grupach producentów i pozostawanie w ich posiadaniu przez okres minimum pięciu lat doprowadziło do zwiększenia kapitału grup producentów, które w przeciwnym wypadku nie miałyby miejsca. Zakup takich udziałów przy wsparciu państwa stanowi pośredni transfer środków publicznych do grup producentów. Wynikające z tego podwyższenie kapitału grupy producentów przedstawia

⁽⁵⁾ Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości poprawa konkurencyjności jednego przedsiębiorstwa w wyniku pomocy państwa wskazuje na ogół na zniekształcenie warunków konkurencji wobec konkurujących przedsiębiorstw, które nie uzyskały tego rodzaju wsparcia (Sprawa C-730/79, *Philip Morris*, Zbiór orzecznictwa 1980, str. 2 671, punkt 11 i 12).

⁽⁶⁾ Wewnątrzwspólnotowy handel winem Niemiec wyniósł w 1999 roku 10 364 000 milionów hektolitrow w imporcie oraz 1 881 900 milionów hektolitrow w eksporcie. Nie są dostępne dane dotyczące samej Nadrenii-Palatynatu (Źródło: Federalny Urząd Statystyczny).

⁽⁷⁾ Dz.U. C 232 z 12.8.2000, str. 19.

⁽⁸⁾ Sprawa C-156/98, *Niemcy przeciw Komisji*, Zbiór orzecznictwa 2000, I-6857, punkt 26.

⁽⁹⁾ Sprawa T-93/02, *Confédération nationale du Crédit Mutuel przeciw Komisji*, nieopublikowane dotychczas w zbiorze orzecznictwa, punkt 95.

pośrednią korzyść ekonomiczną, która traktowana powinna być jako pomoc państwa inna niż korzyść dla producentów winogron i zakładów winiarskich.

(47) Z tego względu zastosowanie ma art. 87 ust. 1 traktatu WE.

V.3. Wyjątki zgodnie z art. 87 ust. 2 i 3 traktatu WE

(48) Skontrolować należy więc, czy ma zastosowanie któryś z wyjątków lub któreś ze zwolnień z zasadniczego zakazu udzielania pomocy zgodnie z art. 87 ust. 1 traktatu WE.

(49) Według dostępnych informacji wyjątki art. 87 ust. 2 i art. 87 ust. 3 lit. a), b) i d) traktatu WE nie znajdują zastosowania, gdyż nie chodzi tu ani o:

- pomoc przeznaczoną na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, ani o
- pomoc przeznaczoną na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mającą na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego, ani też o
- pomoc przeznaczoną na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji we Wspólnocie w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

(50) Jedyny możliwy do zastosowania wyjątek przedstawia art. 87 ust. 3 lit. c).

Zgodność pomocy udzielanej producentom winogron i zakładom winiarskim ze wspólnym rynkiem

(51) Pismem z dnia 13 lutego 2002 r. niemiecka administracja publiczna zaproponowała ocenę niniejszego środka w oparciu o punkt 9 Wytucznych Wspólnoty dot. rolnictwa.

(52) Zgodnie z punktem 9 pomoc na likwidację mocy produkcyjnych może zostać przyznana, o ile jest spójna z innymi regulacjami wspólnotowymi dotyczącymi redukcji mocy produkcyjnych i spełnia niniejsze warunki:

- a) Pomoc musi być przyznawana w ogólnym interesie danego sektora i być ograniczona czasowo.
- b) Beneficjent zobowiązany jest do dokonania wystarczającego świadczenia wzajemnego, zwykle polegającego na podjęciu trwałej i ostatecznej decyzji o rzeczywistej likwidacji przedmiotowych mocy produkcyjnych lub nieodwracalnemu zaprzestaniu ich eksploatacji.
- c) Należy wykluczyć możliwość wykorzystania pomocy dla ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw borykających się z trudnościami.

d) Nie ma prawa wystąpić nadmierna kompensata strat spowodowanych likwidacją mocy produkcyjnych, jak również przyszłej utraty dochodu. Przynajmniej połowa kosztów pomocy powinna zostać pokryta z wkładów danego sektora, a mianowicie albo poprzez dobrowolne składki, albo poprzez opłaty przymusowe.

e) Zabrania się udzielania jakichkolwiek pomocy mogących zakłócić mechanizmy wspólnej organizacji rynku.

Ad a) W ogólnym interesie sektora

(53) Pomoc zdaje się przynosić pozytywne skutki poprzez koncentrację produkcji rolnej i prowadzić do pewnego rodzaju stabilizacji sytuacji cenowej na rynku win beczkowych. Pomoc była ograniczona do trzech powiatów i jednej gminy w Nadrenii-Palatynacie. Dyrektywa zarządu powiatu Bernkastel-Wittlich przewidywała pomoc na zakup udziałów jednej określonej spółdzielni, spółdzielni *Moselland*. W dyrektywach zarządu powiatu Cochem-Zell zawarte zostały podobne przepisy, które w praktyce doprowadziły do tego, że wspierane były wyłącznie udziały spółdzielni *Moselland*. Dyrektywy zarządu powiatu Trier-Saarburg oraz gminy zbiorczej Schweich nie były ukierunkowane na jedno konkretne przedsiębiorstwo, faworyzowały jednak spółdzielnie względnie grupy producentów uznane zgodnie z niemiecką ustawą strukturalną. Prywatne zakłady, zajmujące się produkcją win lub handlem winami, niespełniające powyższych przepisów nie mogły więc skorzystać ze środków pomocowych. Maksymalny okres trwania systemu pomocowego ograniczony był do czterech lat.

(54) Zgodnie z punktem 9.6 Wytucznych Wspólnoty dot. rolnictwa regulacje dotyczące pomocy na likwidację mocy produkcyjnych należy udostępnić wszystkim uczestnikom rynku w danym sektorze. Jak przedstawiono powyżej, tego warunku nie można uznać za spełniony. Komisja otrzymała ponadto *skargę uczestnika rynku*, który wskazywał na to, że wspieranie określonych spółdzielni w ramach tego środka nie leży w żadnym wypadku w interesie ogólnym sektora wina, gdyż prywatne przedsiębiorstwa, zajmujące się produkcją win lub handlem winem nie mogły z niego skorzystać.

Ad b) Świadczenie wzajemne

(55) Niemiecka administracja publiczna poinformowała, że w przypadku pomocy chodzi o środek mający na celu likwidację mocy produkcyjnych zakładów winiarskich. Uzasadnione zostało to tym, iż rolnicy zobowiązali się do dostarczania całej produkcji winogron względnie moszczu gronowego i wina do grupy producentów i dlatego też w dłuższej perspektywie zlikwidowane zostaną ich własne moce produkcyjne w zakresie techniki winiarskiej.

(56) Zgodnie z punktem 9.2 Wytucznych Wspólnoty dot. rolnictwa pomoc mająca na celu zmniejszenie mocy produkcyjnych może być dozwolona jedynie wówczas, gdy przewidziana została w ramach programu restrukturyzacji.

ryzacyjnego sektora, mającego jasno zdefiniowane cele i określony termin. Niniejszy środek został wdrożony bez sporządzenia tego rodzaju programu restrukturyzacyjnego.

- (57) Zgodnie z punktem 9.4 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa beneficjent zobowiązany jest do dokonania wystarczającego świadczenia wzajemnego, polegającego z reguły na podjęciu trwałej i ostatecznej decyzji o rzeczywistej likwidacji przedmiotowych mocy produkcyjnych lub nieodwracalnemu zaprzestaniu ich eksploatacji. Beneficjent musi podjąć prawnie wiążące zobowiązanie, że likwidacja jest ostateczna i nieodwołalna. Niemiecka administracja publiczna poinformowała, iż nie miały miejsca żadne prawnie wiążące przyrzeczenia ze strony producentów winogron dotyczące likwidacji ich mocy produkcyjnych. W odniesieniu do produkcji wina zobowiązanie do dostarczania winogron, moszczu gronowego i wina jest równoznaczne z likwidacją tych mocy produkcyjnych, ale tylko na okres pięciu lat, objętych zobowiązaniem. Komisja stwierdza zatem, że warunek ten nie został spełniony.

Ad c) Zakaz udzielania pomocy dla przedsiębiorstw borykających się z trudnościami

- (58) Warunek ten nie jest jednoznacznie zawarty w wytycznych dot. przydzielania pomocy.

Ad d) Brak nadmiernej kompensaty i wkład sektora

- (59) Punkt 9.6 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa stanowi, że kwoty pomocy ograniczone zostaną stricte do wyrównania utraty wartości majątku, z doliczeniem płatności na zachętę, nie mogącej przekroczyć 20 % wartości majątku. Punkt 9.7 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa przewiduje ponadto, iż przynajmniej połowa kosztów tego rodzaju działań pomocowych powinna zostać pokryta z wkładu danego sektora, a mianowicie albo poprzez dobrowolne składki albo poprzez opłaty przymusowe.

- (60) Władze niemieckie nie przedłożyły żadnych dokładnych obliczeń dotyczących wysokości utraty wartości majątku (jeśli w ogóle miała miejsce) zakładów winiarskich. Z tego względu nie może zostać obecnie wykluczone, że miejsce ma nadmierna kompensata strat i że pomoc przekracza 50 % rzeczywistych kosztów środka pomocowego. Dlatego zdaniem Komisji warunki te nie zostały spełnione.

Ad 5. Wspólna organizacja rynku

- (61) Regulacja dotycząca pomocy nie zakłóca celów wspólnej organizacji rynku wina.
- (62) Ponieważ z wyżej wymienionych powodów pomoc przyznana producentom winogron i zakładom winiarskim nie jest zgodna z punktem 9 Wytycznych Wspólnoty dot.

rolnictwa, stanowi ona pomoc dla przedsiębiorstw niezgodną ze wspólnym rynkiem.

- (63) Żadne inne uzasadnienie zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE nie znajduje zastosowania.

Zgodność pomocy dla grup producentów ze wspólnym rynkiem

- (64) Jeśli chodzi o grupy producentów, w sektorze rolnym Komisja pozytywnie nastawiona jest do tworzenia grup producentów zrzeszających rolników, gdyż umożliwiają one koncentrację oferty i dostosowanie produkcji do wymogów rynku. Pomoc państwa może być przyznawana na tworzenie tego typu organizacji (punkt 10.5 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa) lub w przypadku znacznego ilościowego poszerzenia obszaru ich działania o nowe produkty lub nowe sektory (punkt 10.6 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa). W przedmiotowym wypadku nie został spełniony żaden z tych warunków.

- (65) Zgodnie z punktem 10.8 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa pomoc udzielana grupom producentów, niestanowiącą bezpośrednio kosztów założenia spółki, jak inwestycje, należy traktować zgodnie z regułami dotyczącymi tej pomocy. Ze względu na fakt, iż przedmiotowy środek polega tylko na podwyższeniu kapitału grup producentów, nie ma tu miejsca żadna inwestycja, a punkt ten nie stanowi zatem podstawy do oceny zgodności.

- (66) Z uwagi na wyżej wymienione powody pomoc udzielona grupom producentów nie jest zgodna z punktem 10 Wytycznych Wspólnoty dot. rolnictwa. Dlatego też stanowi ona pomoc dla przedsiębiorstw niezgodną ze wspólnym rynkiem.

- (67) Żadne inne uzasadnienie zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE nie znajduje zastosowania.

V.4. Pomoc zgodnie z zasadą de minimis dla grup producentów i zakładów winiarskich

- (68) Z doświadczeń Komisji wynika, iż pomoc w postaci niewielkich kwot w określonych warunkach nie podlega postanowienia art. 87 ust. 1 traktatu WE.

- (69) Zgodnie z rozporządzeniem nr 1860/2004 środki pomocowe, których maksymalna kwota nie przekracza 3 000 EUR na odbiorcę w okresie trzech lat, przy jednoczesnym ograniczeniu łącznego wymiaru pomocy na ok. 0,3 % rocznej wartości produkcji rolnej, nie zakłócają handlu między państwami członkowskimi, nie zakłócają konkurencji, ani nie grożą jej zakłóceniem i tym samym nie podlegają pod art. 87 ust.1 traktatu WE.

- (70) Zgodnie z art. 5 rozporządzenia nr 1860/2004 ma ono zastosowanie również w odniesieniu do pomocy przyznanej przed jego wejściem w życie, jeśli spełnia ona warunki określone w art. 1 i 3.

- (71) Artykuł 1 ogranicza zakres zastosowania do sektora rolnego. Pomoc dotyczy wprowadzania wina do obrotu. Ograniczenia zawarte w art. 1 lit. a) do c) nie mają zastosowania.
- (72) Dlatego też przedmiotowe środki do maksymalnej kwoty 3 000 EUR nie stanowią pomocy, gdyż nie są spełnione wszystkie warunki art. 87 ust. 1 traktatu WE. Aby uniknąć podwójnego naliczenia, granica ta powinna być stosowana wyłącznie na poziomie zakładów winiarskich.
- (73) Z wyżej wymienionych powodów Komisja stwierdza, że przyznawanie pomocy na zakup udziałów do maksymalnej kwoty 3 000 EUR nie stanowi pomocy, gdy spełnione są warunki zawarte w rozporządzeniu nr 1860/2004. Każda kwota przekraczająca ten próg na poziomie uprzywilejowanych producentów winogron i zakładów winiarskich stanowi w całości środek pomocowy.

VI. WNIOSKI

- (74) Komisja postanawia, że dotacje i dotacje na spłatę odsetek przyznane w ramach niniejszego środka stanowią pomoc dla przedsiębiorstw, która nie jest uzasadniona żadnym wyjątkiem od ogólnego zakazu przydzielania pomocy i dlatego też jest niezgodna ze wspólnym rynkiem. Komisja stwierdza również, że Niemcy wdrożyły przedmiotowy środek bezprawnie.
- (75) Jeśli przyznana bezprawnie pomoc państwa zostanie uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem, naturalną konsekwencją tego stwierdzenia jest zażądanie jej zwrotu tak, aby – na ile to możliwe – przywrócić pozycję konkurencyjną istniejącą przed przyznaniem pomocy.
- (76) Decyzja dotyczy przedmiotowego systemu pomocowego i musi zostać natychmiast wykonana łącznie z windykacją pomocy zgodnie z art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE⁽¹⁰⁾.
- (77) Aby zlikwidować bezpośrednie i pośrednie uprzywilejowanie producentów winogron i zakładów winiarskich oraz grup producentów i jednocześnie uniknąć podwójnego naliczenia pomocy, Niemcy powinny dokonać windykacji przyznanej pomocy od przedsiębiorstw, które otrzymały wypłaty ze środków publicznych. Zobowiązanie do windykacji pomocy od grup producentów nie narusza jednak możliwości udzielania producentom winogron i zakładom winiarskim pomocy do wysokości 3 000 EUR, nie stanowiącej pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, o ile spełnione są warunki rozporządzenia nr 1860/2004. Każda kwota przekraczająca ten próg na poziomie uprzywilejowanego producenta winogron i zakładu winiarskiego, stanowi w całości pomoc i należy zażądać jej zwrotu od grupy producentów, której udziału nabył beneficjent końcowy.

- (78) Decyzja ta nie narusza możliwości windykacji odpowiedniej kwoty od producentów winogron i zakładów winiarskich przez grupy producentów, których to dotyczy, lub też skorzystania z innych środków prawnych, jeśli możliwość taka jest przewidziana w prawie krajowym.
- (79) W okręgu Cochem-Zell, w odniesieniu do pomocy udzielanej na spłatę odsetek, pomoc windykowana od producentów winogron i zakładów winiarskich powinna odpowiadać pomocy otrzymanej na spłatę odsetek. Zobowiązanie do windykacji pomocy od producentów winogron i zakładów winiarskich nie narusza jednak możliwości udzielania producentom winogron i zakładom winiarskim pomocy do wysokości 3 000 EUR, nie stanowiącej pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, o ile spełnione są warunki rozporządzenia nr 1860/2004. Każda kwota przekraczająca ten próg na poziomie uprzywilejowanego producenta winogron i zakładu winiarskiego stanowi w całości pomoc i należy zażądać jej zwrotu w pełnej wysokości.

- (80) Niniejsza decyzja nie wyklucza możliwości skorzystania przez producentów winogron i zakłady winiarskie, których to dotyczy, z innych środków prawnych wobec grupy producentów, jeśli możliwość taka jest przewidziana w prawie krajowym.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

System pomocowy w formie dotacji bezpośrednich lub pomocy na spłatę odsetek dla producentów winogron i zakładów winiarskich na inwestycje w udziały grup producentów oraz w formie dotacji bezpośrednich na rzecz grup producentów, który został wdrożony przez Republikę Federalną Niemiec bezprawnie, z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE, jest – bez uszczerbku dla art. 2 – niezgodny ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Środki wymienione w art. 1 przyznane beneficjentom przez Republikę Federalną Niemiec nie stanowią pomocy, o ile spełniają warunki rozporządzenia nr 1860/2004.

Artykuł 3

1. W terminie 2 miesięcy od daty niniejszej decyzji Republika Federalna Niemiec informuje wszystkie zakłady winiarskie i grupy producentów, objęte systemem pomocowym, o decyzji Komisji, że wymieniony w art. 1 system pomocowy jest niezgodny ze wspólnym rynkiem.

2. Republika Federalna Niemiec podejmuje wszelkie niezbędne kroki, aby odzyskać wymienioną w art. 1 i bezprawnie przyznaną beneficjentom pomoc od zakładów winiarskich lub, w stosownych przypadkach, od grup producentów bez uszczerbku dla art. 2 lub dalszych roszczeń zgodnie z prawem

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie zmienione Aktem Przystąpienia z 2003 r.

krajowym. Republika Federalna Niemiec informuje Komisję w terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia niniejszej decyzji o tożsamości beneficjentów, kwocie pomocy przyznanej każdemu z nich i metodach ustalenia tych kwot.

3. Windykacja następuje bezzwłocznie i w zgodzie z procedurami wymaganymi prawem krajowym, które pozwalają na natychmiastowe i skuteczne wykonanie decyzji.

4. Pomoc podlegająca windykacji obejmuje odsetki za cały okres, począwszy od daty, gdy po raz pierwszy została udostępniona beneficjentowi aż do jej rzeczywistego zwrotu.

5. Odsetki są naliczane zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 traktatu WE.

Artykuł 4

Republika Federalna Niemiec informuje Komisję w ciągu dwóch miesięcy od doręczenia niniejszej decyzji o podjętych bądź planowanych środkach do jej wykonania. Niemcy przedkładają w tym samym okresie wszystkie dokumenty potwierdzające, iż wszczęte zostało postępowanie windykacyjne wobec beneficjentów tej bezprawnie przyznanej pomocy.

Artykuł 5

Decyzja ta skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Bruksela, dnia 7 czerwca 2006.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI**z dnia 28 sierpnia 2006 r.****dotycząca zawarcia Umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej
między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej**

(2007/58/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 101 akapit drugi,

uwzględniając decyzję Rady z dnia 27 lutego 2006 r. zatwierdzającą zawarcie przez Komisję Umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej,

a także mając na uwadze, że należy zatwierdzić Umowę o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym w imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej zatwierdza się Umowę o współpracy na rzecz pokojowego

wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej.

Tekst umowy stanowi Załącznik do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Komisarz ds. Energii dokonuje względem Wspólnoty notyfikacji przewidzianej w art. 17 ust. 1 umowy.

Sporządzono w Brukseli, dnia 28 sierpnia 2006 r..

W imieniu Komisji

A.PIEBALGS

Członek Komisji

UMOWA

o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a Europejską Wspólnotą Energii Atomowej

RZĄD JAPONII I EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ (ZWANA DALEJ „WSPÓLNOTĄ”),

Pragnąc kontynuować i dalej rozwijać długoterminową, stałą współpracę, która może przynieść korzyść Japonii, Wspólnocie i stronom trzecim w pokojowym wykorzystaniu energii jądrowej wykluczającym przeprowadzanie próbnych wybuchów jądrowych na podstawie obopólnej korzyści i wzajemności;

Uznając, że Japonia, Wspólnota i państwa członkowskie osiągnęły porównywalny poziom zaawansowania w pokojowym wykorzystaniu energii jądrowej i w dziedzinie bezpieczeństwa dzięki odpowiednim przepisom ustawowym i wykonawczym dotyczącym zdrowia, bezpieczeństwa, pokojowego wykorzystania energii jądrowej i ochrony środowiska;

Pragnąc także poczynić długoterminowe ustalenia dotyczące współpracy w dziedzinie pokojowego wykorzystania energii jądrowej w przewidywalny i praktyczny sposób, które uwzględniają potrzebę odpowiednich programów dla energii jądrowej i ułatwiają handel, badania naukowe i rozwój oraz wspólne działania między Japonią a Wspólnotą;

Potwierdzając silne zaangażowanie rządu Japonii, Wspólnoty i rządów państw członkowskich w nierozprzestrzenianie broni jądrowej, w szczególności wzmocnienie i skuteczne stosowanie właściwych systemów zabezpieczeń i kontroli wywozu materiałów jądrowych, w ramach których powinna przebiegać współpraca między Japonią a Wspólnotą w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej;

Potwierdzając poparcie rządu Japonii, Wspólnoty i rządów państw członkowskich dla celów Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (zwanej dalej „Agencją”) i jej systemu zabezpieczeń, a także ich pragnienie, by promować powszechne przestrzeganie Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej podpisanego dnia 1 lipca 1968 r. (zwanego dalej „Układem o nierozprzestrzenianiu”);

Uznając, że zabezpieczenia jądrowe są stosowane we wszystkich państwach członkowskich Wspólnoty zgodnie z Traktatem ustanawiającym Europejską Wspólnotę Energii Atomowej podpisanym dnia 25 marca 1957 r. (zwanym dalej „Traktatem Euratom”);

Uznając zasadę swobodnego przepływu materiałów jądrowych, wyposażenia i materiałów niejądrowych wewnątrz Wspólnoty zawartych w Traktacie Euratom; i

Uznając także znaczenie wysokiego poziomu przejrzystości w zakresie zarządzania plutonem w celu obniżenia ryzyka rozprzestrzeniania broni jądrowej i zapewnienia ochrony pracowników, ludności i środowiska,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszej Umowy:

a) Termin „Strony” oznacza rząd Japonii i Wspólnotę. Termin „Strona” oznacza jedną z powyższych „Stron”.

b) Termin „Wspólnota” oznacza zarówno:

i) osobę prawną powołaną przez Traktat Euratom; i

ii) terytoria, na których ma zastosowanie Traktat Euratom.

c) Termin „osoba” oznacza osobę fizyczną, przedsiębiorstwo lub inny podmiot podlegający obowiązującym przepisom ustawowym i wykonawczym na odpowiednich obszarach jurysdykcji Stron, z wykluczeniem samych Stron.

d) Termin „właściwe władze” oznacza, w przypadku rządu Japonii, agencję rządową wyznaczoną przez rząd Japonii, a w przypadku Wspólnoty, Komisję Europejską lub inne władze, o których Wspólnota może w dowolnym czasie powiadomić pisemnie rząd Japonii.

- e) Termin „informacja jawna” oznacza informację nie sklasyfikowaną ze względu na bezpieczeństwo przez żadną ze Stron lub przez państwo członkowskie Wspólnoty.
- f) Termin „materiał jądrowy” oznacza
- i) „materiał źródłowy”, uran zawierający mieszanekę izotopów występujących w naturze; uran zubożony w izotop 235; tor; każdy z powyższych materiałów w postaci metalu, stopu, związku chemicznego lub koncentratu; każdy inny materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych o stężeniu określonym przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu Agencji, przyjętego dnia 26 października 1956 r. (zwanego dalej „Statutem”) i zatwierdzonym przez właściwe władze obu Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie; oraz wszelkie inne podobne materiały określone przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu Agencji, zatwierdzone przez właściwe władze Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie.
- ii) „specjalny materiał rozszczepialny”, pluton, uran 233, uran wzbogacony w izotop 233 lub 235; każdy materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych; oraz wszelkie inne podobne materiały określone przez Radę Gubernatorów Agencji na mocy art. XX Statutu i zatwierdzone przez właściwe władze Stron, które następnie informują się o tym wzajemnie na piśmie. Termin „specjalny materiał rozszczepialny” nie obejmuje „materiału źródłowego”.
- g) Termin „wrażliwy materiał jądrowy” oznacza odseparowany pluton (w tym pluton zawarty w mieszanym paliwie tlenkowym) lub uran wzbogacony do co najmniej 20 % w izotop 235 i/lub uran 233.
- h) Termin „wyposażenie” oznacza podstawowe wyposażenie fabryki, maszyny lub urządzenia, lub ich główne części, zaprojektowane i wyprodukowane specjalnie do wykorzystania w działalności jądrowej, które są wymienione w Części A Załącznika A do niniejszej Umowy.
- i) Termin „materiały niejądrowe” oznacza ciężką wodę lub każdy inny materiał, nadający się do użycia w reaktorze do spowolnienia neutronów wysokiej prędkości i zwiększenia prawdopodobieństwa późniejszego rozszczepienia, określone w Części B Załącznika A do niniejszej Umowy.
- j) Termin „odzyskany materiał jądrowy lub wyprodukowany jako produkt uboczny” oznacza specjalny materiał rozszczepialny pochodzący z przekazania materiału jądrowego na podstawie niniejszej Umowy lub otrzymany z jednego lub więcej procesów z wykorzystaniem kompletnych reaktorów jądrowych, przekazanych na podstawie niniejszej Umowy, i, jeżeli rząd Japonii i Komisja Europejska po konsultacjach między Komisją Europejską a rządem zainteresowanego państwa członkowskiego, wyrażą pisemną zgodę na jego przekazanie, każde inne wyposażenie

określone w Części A Załącznika A do niniejszej Umowy, które ma zostać przekazane na mocy niniejszej Umowy.

Artykuł 2

Zakres współpracy

1. Na mocy niniejszej Umowy Strony będą współpracowały, aby promować i ułatwić handel w dziedzinie energii jądrowej, badania naukowe i rozwój oraz inne działania między Stronami lub w Japonii i Wspólnocie na rzecz pokojowego i wykluczającego przeprowadzanie próbnych wybuchów wykorzystania energii jądrowej, z wzajemną korzyścią dla producentów, przemysłu w dziedzinie jądrowego cyklu paliwowego, zakładów przemysłowych, instytutów badawczo-rozwojowych i klientów, jednocześnie przestrzegając zasad nierozprzestrzeniania broni jądrowej.
2. Strony będą współpracowały w następujący sposób:
  - a) Każda Strona lub upoważniona osoba może dostarczać lub otrzymywać od drugiej Strony lub upoważnionej osoby materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe na zasadach uzgodnionych między dostawcą a odbiorcą.
  - b) Każda Strona lub upoważniona osoba mogą świadczyć usługi w dziedzinie jądrowego cyklu paliwowego w zakresie przewidzianym niniejszą Umową lub być odbiorcą takich usług od drugiej Strony lub upoważnionej osoby na zasadach uzgodnionych między dostawcą a odbiorcą.
  - c) Strony będą zachęcały do współpracy między sobą i między osobami poprzez wymianę ekspertów. W przypadku, gdy współpraca na podstawie niniejszej Umowy będzie wymagała wymiany ekspertów, Strony ułatwią wjazd i pobyt ekspertów na terytorium Japonii i Wspólnoty.
  - d) Strony będą ułatwiała dostarczanie i wymianę jawnych informacji, które mogą uzgodnić między sobą, między osobami lub między każdą ze Stron a osobą.
  - e) Strony mogą współpracować i zachęcać do współpracy między sobą i między osobami na innych zasadach uznanych przez Strony za stosowne.
3. Współpraca określona w ust. 1 i 2 podlega zarówno postanowieniom niniejszej Umowy jak i postanowieniom obowiązujących umów międzynarodowych, a także przepisom ustawowym i wykonawczym obowiązującym w Japonii i we Wspólnocie.

Artykuł 3

Elementy podlegające Umowie

1. Materiały jądrowe przekazywane między Japonią a Wspólnotą, zarówno bezpośrednio jak też poprzez kraj trzeci, podlegają niniejszej Umowie po ich wprowadzeniu na obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, z zastrzeżeniem, że Strona dostarczająca pisemnie zawiadomiła Stronę przyjmującą o zamierzonym przekazaniu, a Strona przyjmująca dokonała pisemnego

potwierdzenia, że taki produkt będzie podlegał niniejszej Umowie i, że proponowany odbiorca, jeżeli nie jest nim Strona przyjmująca, będzie upoważnioną osobą podlegającą jurysdykcji Strony przyjmującej.

2. Wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane między Japonią a Wspólnotą, zarówno bezpośrednio jak też poprzez kraj trzeci, podlegają niniejszej Umowie po ich wprowadzeniu na obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, tylko wtedy, gdy:

- a) w przypadku przekazania z Japonii do Wspólnoty, rząd Japonii lub, w przypadku przekazania ze Wspólnoty do Japonii, rząd zainteresowanego państwa członkowskiego, lub w stosownym przypadku Komisja Europejska, zdecydował, że przekazanie takich produktów nastąpi na mocy niniejszej Umowy; oraz
- b) Strona dostarczająca pisemnie zawiadomiła Stronę przyjmującą o zamierzonym przekazaniu, a Strona przyjmująca pisemnie potwierdziła, że takie produkty będą podlegały niniejszej Umowie i, że proponowany odbiorca, jeżeli nie jest nim Strona przyjmująca, będzie upoważnioną osobą podlegającą jurysdykcji Strony przyjmującej.

3. Pisemne powiadomienia i potwierdzenia wymagane na mocy ust. 1 i 2 są sporządzone zgodnie z procedurami, o których mowa w art. 14 niniejszej Umowy.

4. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe podlegające niniejszej Umowie podlegają jej do momentu, w którym:

- a) takie produkty zostały przekazane poza obszar jurysdykcji Strony przyjmującej zgodnie z odpowiednimi postanowieniami niniejszej Umowy;
- b) Strony zgadzają się, że takie elementy nie powinny dłużej podlegać niniejszej Umowie; lub
- c) w przypadku materiału jądrowego, określa się zgodnie z postanowieniami o zniesieniu zabezpieczeń w odpowiednich umowach, o których mowa w ust. 1 art. 8 niniejszej Umowy, że materiał jądrowy został zużyty lub rozcieńczony w taki sposób, że nie nadaje się już do użycia w jakiegokolwiek działalności jądrowej z punktu widzenia zabezpieczeń lub stał się praktycznie nieodzyskiwalny.

Artykuł 4

Współpraca w dziedzinie badań i rozwoju jądrowego

1. Na mocy art. 2 niniejszej Umowy, Strony rozwijają współpracę w zakresie badań i rozwoju na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej wykluczającego przeprowadzanie próbnych wybuchów między Stronami i ich agencjami oraz, odnośnie Wspólnoty, w stopniu przewidzianym w jej

konkretnych programach. Strony lub ich agencje, w stosownym przypadku, mogą pozwolić na uczestnictwo w takiej współpracy naukowcom i organizacjom wszystkich dziedzin nauki, włącznie z uniwersytetami, laboratoriami i sektorem prywatnym. Strony ułatwiają również współpracę w tej dziedzinie między osobami.

2. Strony zawierają oddzielną umowę w celu dalszego rozwoju i ułatwienia działań podlegających niniejszemu Artykułowi.

Artykuł 5

Wykonanie Umowy

1. Postanowienia niniejszej Umowy są wykonywane w dobrej wierze i w taki sposób, aby uniknąć przeszkód, opóźnień i nadmiernej ingerencji w działalność jądrową w Japonii i we Wspólnotie, a także aby zachować zgodność z praktyką rozważnego zarządzania niezbędnego do ekonomicznego i bezpiecznego prowadzenia działalności jądrowej.

2. Postanowienia niniejszej Umowy nie są używane w celu poszukiwania komercyjnych lub przemysłowych korzyści, ani ingerowania w komercyjne lub przemysłowe interesy, zarówno wewnętrzne jak i międzynarodowe, żadnej ze Stron lub upoważnionych osób, ani też ingerowania w politykę jądrową żadnej ze Stron lub rządów państw członkowskich Wspólnoty, ani utrudniania promowania pokojowego wykorzystania energii jądrowej i powstrzymywania przepływu produktów podlegających lub zgłoszonych jako mające podlegać niniejszej Umowie, zarówno na odpowiednich obszarach jurysdykcji Stron lub pomiędzy Japonią a Wspólnotą.

3. Materiały jądrowe podlegające niniejszej Umowie mogą być traktowane w oparciu o zasadę zamienności i proporcjonalności podczas poddawania ich procesom mieszania, w których tracą swoją tożsamość lub w wyniku których uważa się, że ją tracą, procesom konwersji, produkcji paliwa, wzbogacania lub ponownej obróbki.

4. W celu wykonania postanowień niniejszej Umowy, Japonia, Wspólnota i państwa członkowskie działają w zgodzie z postanowieniami Konwencji Bezpieczeństwa Jądrowego, która weszła w życie z dniem 24 października 1996 r.

Artykuł 6

Własność intelektualna

Strony zapewniają odpowiednią i skuteczną ochronę wytworzonej własności intelektualnej oraz technologii przekazanej na podstawie niniejszej Umowy zgodnie ze stosownymi umowami międzynarodowymi oraz przepisami ustawowymi i wykonawczymi obowiązującymi w Japonii i we Wspólnotach Europejskich lub ich państwach członkowskich.

Artykuł 7

Pokojoye wykorzystanie

1. Współpraca na mocy niniejszej Umowy będzie prowadzona w celach pokojowych wykluczających przeprowadzanie próbnych wybuchów.

2. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane na mocy niniejszej Umowy oraz odzyskany materiał jądrowy lub wyprodukowany jako produkt uboczny są używane jedynie do celów pokojowych; nie są też wykorzystywane w żadnym urządzeniu do wybuchu jądrowego, do prac badawczych nad lub do rozwoju takich urządzeń.

Artykuł 8

Zabezpieczenia Agencji i Euratomu

1. Współpraca na mocy niniejszej Umowy wymaga, w stosownych przypadkach, stosowania przez Wspólnotę zabezpieczeń zgodnie z Traktatem Euratom i akceptacji stosowania zabezpieczeń Agencji na podstawie następujących umów dotyczących bezpieczeństwa:

- a) Umowa między rządem Japonii a Agencją o wdrażaniu ust. 1 i 4 art. III Traktatu o nierozprzestrzenianiu podpisanego dnia 4 marca 1977 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Japonii”), z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 4 grudnia 1998 r.
- b) Umowa między Republiką Austrii, Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Estońską, Republiką Finlandii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Portugalii, Królestwem Hiszpanii, Królestwem Szwecji, Republiką Słowacką, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu art. III ust. 1 i 4 Traktatu o nierozpowszechnianiu podpisanego dnia 5 kwietnia 1973 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla państw członkowskich Wspólnoty innych niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska”), uzupełniona Protokołem dodatkowym podpisanym dnia 22 września 1998 r., z późniejszymi zmianami.
- c) Umowa między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu zabezpieczeń w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w połączeniu z Traktatem o nierozpowszechnianiu podpisanym dnia 6 września 1976 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej”), z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 22 września 1998 r.; i
- d) Umowa między Francją, Wspólnotą a Agencją o wdrażaniu zabezpieczeń we Francji podpisana dnia 27 lipca 1978 r. (zwana dalej „Umową o zabezpieczeniach dla Francji”),

z poprawkami wprowadzonymi przez Protokół dodatkowy podpisany dnia 22 września 1998 r.

2. Materiały jądrowe przekazane na podstawie niniejszej Umowy oraz odzyskane materiały jądrowe lub wyprodukowane jako produkt uboczny podlegają:

- a) w Japonii, zabezpieczeniom Agencji zgodnie z postanowieniami Umowy o zabezpieczeniach dla Japonii;
- b) we Wspólnocie, zabezpieczeniom stosowanym przez Wspólnotę zgodnie z Traktatem Euratom i, w stosownym przypadku, zabezpieczeniom Agencji zgodnie z postanowieniami Umowy o zabezpieczeniach dla państw członkowskich Wspólnoty innych niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska, Umowy o zabezpieczeniach dla Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Umowy o zabezpieczeniach dla Francji.

3. W przypadku, gdy z jakiegokolwiek powodu Agencja nie stosuje zabezpieczeń wymaganych na mocy ust. 2, Strony bezzwłocznie konsultują się, aby podjąć środki naprawcze i, w razie braku środków naprawczych, natychmiast czynią ustalenia odpowiadające zasadom i procedurom dotyczącym zabezpieczeń Agencji oraz zapewniające skuteczność i zakres przewidziane zabezpieczeniami Agencji, o których mowa powyżej w ust. 2.

Artykuł 9

Dalsze przekazanie

1. Materiały jądrowe, wyposażenie i materiały niejądrowe przekazywane na podstawie niniejszej Umowy oraz odzyskane materiały jądrowe lub wyprodukowane jako produkt uboczny nie będą przekazywane dalej poza obszar jurysdykcji Strony przyjmującej, z wyjątkiem obszarów jurysdykcji Strony dostarczającej, o ile Strona przyjmująca nie zapewni, że warunki ustalone w Załączniku B do niniejszej Umowy są spełnione w sposób należyty, bądź w przypadku braku takiego zapewnienia otrzyma na piśmie wcześniejszą zgodę Strony dostarczającej.

2. Poza stosowaniem postanowień określonych w ust. 1, zgodnie z niniejszą Umową nie będą przekazywane dalej poza terytorium jurysdykcji Strony przyjmującej, z wyjątkiem terytorium jurysdykcji Strony dostarczającej, bez jej uprzedniej pisemnej zgody, następujące produkty:

- a) wrażliwe materiały jądrowe; i
- b) wyposażenie do wzbogacania, ponownego przetwarzania lub produkcji ciężkiej wody,

chyba że, w przypadku produktów przekazywanych z Japonii do Wspólnoty, są one objęte odpowiednią umową dwustronną o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a rządem przyjmującego kraju trzeciego lub, w przypadku przekazywania ze Wspólnoty do

Japonii, przyjmujący kraj trzeci jest ujęty w spisie, który ma zostać sporządzony przez Wspólnotę, a Strona dostarczająca powiadomiła Stronę przyjmującą o takim przekazaniu .

Artykuł 10

Przejrzystość

Strony wymieniają informacje dotyczące bezpieczeństwa i skuteczności zarządzania materiałami jądrowymi, wyposażeniem i materiałami niejądrowymi przekazanymi na podstawie niniejszej Umowy.

Artykuł 11

Ochrona fizyczna

1. W odniesieniu do materiałów jądrowych przekazywanych na podstawie niniejszej Umowy i odzyskanych materiałów jądrowych lub wyprodukowanych jako produkt uboczny, rząd Japonii, rządy państw członkowskich Wspólnoty i, we właściwym przypadku, Komisja Europejska stosują środki ochrony fizycznej zgodnie z przyjętymi indywidualnie kryteriami, które zapewniają ochronę co najmniej na poziomie określonym w Załączniku C do niniejszej Umowy.

2. W odniesieniu do międzynarodowego transportu materiałów jądrowych podlegających niniejszej Umowie, Japonia, państwa członkowskie Wspólnoty i, we właściwym przypadku, Wspólnota działają zgodnie z postanowieniami Międzynarodowej Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych, która weszła w życie z dniem 8 lutego 1987 r., i której są umawiającymi się Stronami.

Artykuł 12

Istniejące umowy

1. Postanowienia niniejszej Umowy uznaje się jako uzupełniające w stosunku do postanowień umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a rządem Japonii podpisanej dnia 25 lutego 1998 r. oraz postanowień umowy o współpracy na rzecz pokojowego wykorzystania energii jądrowej między rządem Japonii a rządem Republiki Francuskiej podpisanej dnia 26 lutego 1972 r., ze zmianami wprowadzonymi protokołem podpisanym między tymi samymi Stronami dnia 9 kwietnia 1990 r. i, we właściwym przypadku, mają pierwszeństwo przed postanowieniami wymienionych umów dwustronnych.

2. W zakresie w jakim postanowienia umów dwustronnych, o których mowa w ust. 1 niniejszego Artykułu, przewidują prawa i obowiązki rządu Japonii, rządu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub rządu Republiki Francuskiej wykraczające poza prawa i obowiązki zawarte w niniejszej Umowie, wspomniane prawa i obowiązki nadal są wdrażane na mocy wymienionych umów dwustronnych.

3. Niezależnie od postanowień ust. 1 art. 3 niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy mają zastosowanie do materiałów jądrowych, które zostały przekazane, przed wejściem

w życie niniejszej Umowy, między Japonią a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i pomiędzy Japonią a Republiką Francuską na podstawie umów dwustronnych, o których mowa w ust. 1.

4. Niezależnie od postanowień ust. 1 art. 3 niniejszej Umowy, postanowienia niniejszej Umowy mają zastosowanie do materiałów jądrowych, które zostały przekazane, przed wejściem w życie niniejszej Umowy, między Japonią a państwami członkowskimi Wspólnoty innymi niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republiką Francuską, jeżeli Strony zgadzają się, żeby takie materiały jądrowe podlegały niniejszej Umowie.

Artykuł 13

Zawieszenie i wypowiedzenie

1. Jeżeli Wspólnota, państwo członkowskie Wspólnoty lub Japonia w jakimkolwiek czasie po wejściu w życie niniejszej Umowy:

- a) w sposób istotny narusza postanowienia Artykułów 7, 8, 9 lub 11 niniejszej Umowy lub decyzje sądu arbitrażowego, o którym mowa w artykule 15 niniejszej Umowy; lub
- b) wypowiada lub materialnie narusza jakiegokolwiek postanowienia Umów o zabezpieczeniach z Agencją, o których mowa w ust. 1 art. 8 niniejszej Umowy,

rząd Japonii lub Wspólnota mają odpowiednio prawo do zaprzestania dalszej współpracy w ramach niniejszej Umowy, w całości lub w części, bądź wypowiedzenia niniejszej Umowy i domagania się zwrotu każdego materiału jądrowego przekazanego na podstawie niniejszej Umowy.

2. Jeżeli Wspólnota lub jakiekolwiek państwo członkowskie Wspólnoty inne niż Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, rząd Japonii może wykonać prawo określone w ust. 1.

3. Jeżeli Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Republika Francuska detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, rząd Japonii może wykonać prawo określone w ust. 1.

4. Jeżeli Japonia detonuje urządzenie do wybuchu jądrowego, Wspólnota może wykonać prawo określone w ust. 1.

5. Zanim którakolwiek ze Stron podejmie, na mocy niniejszej Umowy, kroki zmierzające do zaprzestania współpracy w całości lub w części, wypowiedzenia niniejszej Umowy lub zażądania zwrotu materiałów, Strony konsultują się w celu podjęcia środków naprawczych i, we właściwym przypadku, uważnie rozpatrują następujące kwestie z uwzględnieniem konieczności podjęcia odpowiednich ustaleń:

- a) rezultaty podjęcia takich kroków; oraz
- b) czy fakty, które doprowadziły do rozważania takich kroków zostały spowodowane umyślnie.

6. Prawa przewidziane w niniejszym artykule mogą być wykonywane tylko wtedy, jeżeli druga Strona nie podejmie środków naprawczych w odpowiednim okresie czasu po przeprowadzonych konsultacjach.

7. Jeżeli którakolwiek ze Stron na mocy niniejszego Artykułu wykonuje swoje prawa żądając zwrotu materiału jądrowego przekazanego na podstawie niniejszej Umowy, rekompensuje ona drugiej Stronie lub zainteresowanej osobie należytą wartość rynkową za ten materiał.

Artykuł 14

Procedury operacyjne

W celu skutecznego wykonania postanowień niniejszej Umowy, właściwe władze Stron ustanawiają procedury operacyjne, a następnie zmieniają je we właściwym przypadku.

Artykuł 15

Konsultacja i arbitraż

1. Mając na celu promowanie współpracy zgodnie z niniejszą Umową, Strony mogą na wniosek którejkolwiek z nich konsultować się między sobą drogą dyplomatyczną lub w ramach innych forów konsultacyjnych.

2. W przypadku wątpliwości dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy, Strony, na wniosek którejkolwiek z nich, konsultują się między sobą.

3. W przypadku, gdy jakkolwiek spór wynikający z interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy nie zostaje rozstrzygnięty w drodze negocjacji, mediacji, postępowania pojednawczego lub innej podobnej procedury, Strony mogą zgodzić się na przedłożenie takiego sporu do sądu arbitrażowego składającego się z trzech arbitrów wyznaczonych zgodnie z postanowieniami niniejszego ustępu. Każda Strona mianuje jednego arbitra, który może być obywatelem Japonii lub państwa członkowskiego Wspólnoty, a dwóch mianowanych w ten sposób arbitrów wybierze trzeci, obywatela państwa innego niż Japonia lub państwo członkowskie Wspólnoty, który zostanie przewodniczącym. Jeżeli, w ciągu trzydziestu dni od złożenia wniosku o arbitraż, którakolwiek ze Stron nie mianuje arbitra, druga Strona może zwrócić się do Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wyznaczenie arbitra. Ta sama procedura ma zastosowanie, jeżeli w ciągu trzydziestu dni od mianowania lub wyznaczenia drugiego arbitra nie został wybrany trzeci arbiter, z zastrzeżeniem, że trzeci arbiter wyznaczony w ten sposób nie będzie obywatelem Japonii lub państwa członkowskiego Wspólnoty. Większość członków sądu arbitrażowego stanowi kworum, a wszystkie decyzje wymagają

zgody dwóch arbitrów. Procedura arbitrażowa jest ustalana przez sąd, a decyzje sądu są wiążące dla obu Stron.

Artykuł 16

Status prawny załączników

Załączniki do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część. Mogą one być zmieniane za obopólną pisemną zgodą rządu Japonii i Komisji Europejskiej bez zmiany niniejszej Umowy.

Artykuł 17

Wejście w życie i okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie w trzydziestym dniu od daty wzajemnego powiadomienia się Stron drogą dyplomatyczną o zakończeniu odpowiednich wewnętrznych procedur niezbędnych do wprowadzenia w życie niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na okres trzydziestu lat ⁽¹⁾.

Niniejsza Umowa będzie następnie automatycznie przedłużana na kolejne okresy pięcioletnie, chyba że jedna ze Stron poinformuje na piśmie drugą Stronę o wypowiedzeniu niniejszej Umowy, nie później niż na sześć miesięcy przed datą jej wygaśnięcia.

2. Na mocy niniejszej Umowy, niezależnie od zaprzestania dalszej współpracy w całości lub w części lub wypowiedzenia niniejszej Umowy z jakiegokolwiek powodu postanowienia Artykułów 7, 8, 9, i 11 niniejszej Umowy nadal obowiązują.

Niniejsza Umowa wraz z jej załącznikami zostaje sporządzona w dwóch oryginałach, w języku duńskim, niderlandzkim, angielskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, włoskim, japońskim, portugalskim, hiszpańskim i szwedzkim. W przypadku wystąpienia rozbieżności, wersje angielska i japońska są uważane za rozstrzygające w stosunku do innych wersji językowych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego odpowiednio przez rząd Japonii i Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w Brukseli, dnia 24 lutego 2006 r.

W imieniu rządu Japonii:

T. KAWAMURA

W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej:

A. PIEBALGS

⁽¹⁾ Wymiana not dyplomatycznych miała miejsce dnia 20 listopada 2006 r. Zgodnie z postanowieniami Umowy data wejścia w życie to 20 grudnia 2006 r.

ZAŁĄCZNIK A

Część A

1. Kompletnie reaktory jądrowe:

Reaktory jądrowe, zdolne do pracy w warunkach kontrolowanej, samo podtrzymującej łańcuchowej reakcji rozszczepienia, z wyłączeniem reaktorów mocy zerowej, przy czym te ostatnie są zdefiniowane jako reaktory o projektowej maksymalnej wydajności produkcji plutonu nieprzekraczającej 100 gramów rocznie.

2. Zbiorniki reaktorów jądrowych:

Maszyny załadownicze i wyładownicze paliwa reaktorowego Wyposażenie manipulacyjne, specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wkładania lub usuwania paliwa do/z reaktora jądrowego, zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

3. Maszyny załadownicze i wyładownicze paliwa reaktorowego:

Wyposażenie manipulacyjne, specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wkładania lub usuwania paliwa do/z reaktora jądrowego, zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

4. Pręty regulacyjne i wyposażenie reaktorów jądrowych:

Specjalnie zaprojektowane lub przystosowane pręty, nośne lub podwieszane konstrukcje prętów, urządzenia sterujące prętem lub prowadnice pręta do kontrolowania procesu rozszczepienia w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej.

5. Rury ciśnieniowe reaktora jądrowego:

Rury specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wprowadzania do nich elementów paliwowych i chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, przy ciśnieniu roboczym powyżej 50 atmosfer.

6. Rury cyrkonowe:

Metaliczny cyrkon i jego stopy, w postaci rur lub zestawów rur, w ilościach przekraczających 500 kg w dowolnym 12-miesięcznym okresie, specjalnie zaprojektowanych lub przystosowanych do wykorzystania w reaktorze zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, przy czym stosunek ilości hafnu do cyrkonu jest mniejszy niż 1:500 w częściach wagowych.

7. Pompy do chłodziwa obiegu pierwotnego:

Pompy specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wymuszania cyrkulacji chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorach jądrowych zdefiniowanych w pkt 1 powyżej.

8. Konstrukcje wewnętrzne reaktora jądrowego:

Konstrukcje wewnętrzne reaktora jądrowego specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej, w szczególności kolumny nośne rdzenia, kanały paliwowe, osłony termiczne, przegrody, płyty siatki dystansującej rdzenia i płyty dyfuzyjne.

9. Wymienniki ciepła:

Wymienniki ciepła (wytwornice pary) specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do wykorzystania w obiegu chłodziwa obiegu pierwotnego w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 powyżej.

10. Instrumenty do pomiaru i detekcji neutronów:

Instrumenty do pomiaru i detekcji neutronów specjalnie zaprojektowane lub przystosowane do określania poziomu strumienia neutronów w rdzeniu reaktora jądrowego zdefiniowanego w pkt 1 powyżej.

11. Urządzenia do powtórnego przerobu napromieniowanych produktów paliwowych oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

12. Urządzenia do produkcji elementów paliwowych do reaktorów jądrowych oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

13. Urządzenia do separacji izotopów z uranu i wyposażenie, inne niż instrumenty analityczne, specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane.
14. Urządzenia do produkcji lub zagęszczania ciężkiej wody, deuteru i związków deuteru oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.
15. Urządzenia do przetwarzania uranu i plutonu do wykorzystania w produkcji elementów paliwowych i separacji izotopów z uranu zdefiniowane kolejno w pkt 12 i 13 powyżej oraz specjalnie dla nich zaprojektowane lub przystosowane urządzenia.

Część B

1. Deuter i ciężka woda:

Deuter, ciężka woda (tlenek deuteru) i inne związki deuteru, w których stosunek liczby atomów deuteru do atomów wodoru jest większy niż 1:5 000, do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1 część A, w ilościach powyżej 200 kg atomów deuteru w ciągu dowolnego 12-miesięcznego okresu.

2. Grafit klasy jądrowej

Grafit klasy jądrowej oznacza grafit o stopniu czystości lepszym niż równoważny 5 częściom na milion równoważnika boru oraz o gęstości większej niż $1,50 \text{ g/cm}^3$ do wykorzystania w reaktorze jądrowym zdefiniowanym w pkt 1, w ilości przekraczającej 30 ton metrycznych w ciągu dowolnego 12-miesięcznego okresu.

ZAŁĄCZNIK B

- i) Przekazywane produkty będą używane w przyjmującym kraju trzecim wyłącznie do celów pokojowych wykluczających przeprowadzanie próbnych wybuchów.
  - ii) Jeżeli przyjmujący kraj trzeci jest krajem nieposiadającym broni jądrowej, wszystkie materiały jądrowe w tym kraju są i będą podlegały zabezpieczeniom Agencji.
  - iii) W przypadku dalszego przekazywania materiału jądrowego, zastosowanie będą miały zabezpieczenia Agencji odnośnie materiału jądrowego w przyjmującym kraju trzecim.
  - iv) W przypadku dalszego przekazywania materiału jądrowego, zostaną utrzymane w przyjmującym kraju trzecim odpowiednie środki ochrony fizycznej co najmniej na poziomach określonych w Załączniku C.
  - v) Produkty przekazywane dalej nie będą później przekazywane z przyjmującego kraju trzeciego do innego kraju, jeżeli ten ostatni nie zapewni gwarancji równoważnych do określonych w Załączniku B.
-

ZAŁĄCZNIK C

Poziomy ochrony fizycznej

Uzgodnione poziomy ochrony fizycznej, które mają zostać zapewnione przez rząd Japonii, rządy Państw członkowskich Wspólnoty i, w stosownym przypadku, przez Komisję Europejską przy wykorzystaniu, przechowywaniu i transporcie materiałów jądrowych, sklasyfikowane według kategorii wymienionych w załączonej tabeli powinny co najmniej odpowiadać następującym właściwościom:

KATEGORIA III

Wykorzystanie i przechowywanie na terenie o kontrolowanym dostępie.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, obejmujących wcześniejsze uzgodnienia między nadawcą, odbiorcą a przewoźnikiem i wcześniejsze pisemne ustalenia między podmiotami podlegającymi odpowiednio jurysdykcji i przepisom Państw wysyłających i przyjmujących, odpowiednio w przypadku transportu międzynarodowego, określające czas, miejsce i procedury przekazywania odpowiedzialności za transport.

KATEGORIA II

Korzystanie i przechowywanie na terenie chronionym, do którego dostęp jest kontrolowany, tzn. na terenie znajdującym się pod stałą obserwacją straży lub urządzeń elektronicznych, otoczonym fizycznym ogrodzeniem z ograniczoną liczbą odpowiednio kontrolowanych wejść lub inny teren o takim samym poziomie ochrony fizycznej.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, obejmujących wcześniejsze uzgodnienia między nadawcą, odbiorcą a przewoźnikiem i wcześniejsze pisemne ustalenia między podmiotami podlegającymi odpowiednio jurysdykcji i przepisom Państw wysyłających i przyjmujących, odpowiednio w przypadku transportu międzynarodowego, określające czas, miejsce i procedury przekazywania odpowiedzialności za transport.

KATEGORIA I

Materiały jądrowe w tej kategorii są chronione przez wysoce niezawodne systemy zapobiegające nieuprawnionemu wykorzystaniu, w następujący sposób:

Korzystanie i przechowywanie na szczególnie chronionym terenie tzn. terenie chronionym określonym dla kategorii II, do którego ponadto wstęp mają tylko osoby o potwierdzonej wiarygodności i który znajduje się pod stałą obserwacją straży będącej w bliskim kontakcie z odpowiednimi władzami reagowania. Specyficzne środki podjęte w tym kontekście powinny mieć na celu wykrywanie i zapobieganie najściom, nieuprawnionym wejściom lub nieuprawnionemu wynoszeniu wymienionych materiałów jądrowych.

Transport przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności określonych powyżej dla transportu materiałów jądrowych kategorii II i III oraz dodatkowo pod stałą obserwacją eskorty i w warunkach, które zapewniają bliski kontakt z odpowiednimi władzami reagowania.

TABELA:

KATEGORYZACJA MATERIAŁÓW JĄDROWYCH

Material jądrowy	Forma	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III
1. Pluton ^(a)	Nie napromieniowany ^(b)	2kg lub więcej	Mniej niż 2kg ale więcej niż 500 g	500g lub mniej ^(c)
2. Uran- 235	Nie napromieniowany ^(b) — uran wzbogacony do 20 % w 235U lub więcej — uran wzbogacony do 10 % w 235U ale mniej niż 20 % w 235U — uran wzbogacony powyżej stanu naturalnego ale mniej niż 10 % w 235U ^(d)	5kg lub więcej	Mniej niż 5kg ale więcej niż 1kg 10kg lub więcej	1kg lub mniej ^(c) Mniej niż 10kg ^(c) 10kg lub więcej
3. Uran – 233	Nie napromieniowany ^(b)	2kg lub więcej	Mniej niż 2kg ale więcej niż 500 g	500g lub mniej ^(c)
4. Napromienowane paliwo			Zubożony lub naturalny uran, tor lub lekko wzbogacone paliwo (mniej niż 10 % zawartości rozszczepialnej) ^(e) ^(f)	

^(a) Z wyjątkiem plutonu zawierającego więcej niż 80 % izotopu 238.

^(b) Materiały jądrowe nie napromieniowane w reaktorze jądrowym lub materiały jądrowe napromieniowane w reaktorze jądrowym, ale o poziomie promieniowania równym lub mniejszym niż 1 Gy/g (100 radów/g) na jednym nieosłoniętym metrze.

^(c) Ilości mniejsze, znikome z radiologicznego punktu widzenia, powinny być wyłączone, ale chronione zgodnie z zasadami rozważnego zarządzania.

^(d) Uran naturalny, uran zubożony, tor oraz ilości wzbogaconego uranu do mniej niż 10 % nieobjęte kategorią III powinny być chronione zgodnie z zasadami rozważnego zarządzania.

^(e) Mimo, iż zaleca się opisany poziom ochrony, rząd Japonii, rządy Państw członkowskich Wspólnoty i Komisja Europejska, jeżeli jest to wskazane, mogą decydować o nadaniu innej kategorii ochrony fizycznej, po uprzednim dokonaniu oceny szczególnych okoliczności.

^(f) Inne paliwa, które ze względu na swoją pierwotną zawartość materiału rozszczepialnego przed napromieniowaniem klasyfikują się do kategorii I lub II mogą być przesunięte do niższej kategorii, gdy poziom promieniowania paliwa przekracza 1 Gy/g (100 radów/g) na jednym nieosłoniętym metrze.

DECYZJA KOMISJI**z dnia 26 września 2006 r.****w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Niderlandy na rzecz Holland Malt BV***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 4196)***(Jedynie tekst w języku niderlandzkim jest autentyczny)***(2007/59/WE)*

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2, akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do składania uwag zgodnie z wyżej wspomnianym artykułem⁽¹⁾ oraz uwzględniając te uwagi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Środek został zgłoszony, zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu, pismem z dnia 31 marca 2004 r., zarejestrowanym dnia 6 kwietnia 2004 r.
- (2) W pismach z dnia 1 czerwca 2004 r., 12 sierpnia 2004 r. i 16 lutego 2005 r. Komisja zwróciła się do Niderlandów o przekazanie dalszych informacji. Niderlandy odpowiedziały na pytania Komisji w pismach z 5 lipca 2004 r., 17 grudnia 2004 r. i 15 marca 2005 r., zarejestrowanych odpowiednio 7 lipca 2004 r., 3 stycznia 2005 r. i 23 marca 2005 r.
- (3) W piśmie z dnia 5 maja 2005 r. Komisja poinformowała Niderlandy o swojej decyzji o wszczęciu postępowania zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do przedmiotowego środka pomocy.
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została ogłoszona w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do zgłaszania uwag dotyczących przedmiotowego środka pomocy.
- (5) W piśmie z dnia 10 czerwca 2005 r. Niderlandy przekazały kilka uwag.
- (6) Komisja otrzymała uwagi zainteresowanych stron. Przekazała je Niderlandom, tak aby państwo to mogło się do nich odnieść; Komisja otrzymała uwagi Niderlandów w piśmie z dnia 14 października 2005 r.

II. OPIS ŚRODKA POMOCY

- (7) Niderlandy podjęły decyzję o udzieleniu dotacji Holland Malt BV w ramach regionalnego programu inwestycyjnego

„Regionale investeringsprojecten 2000” (zwanego dalej „programem IPR”). Regionalny program inwestycyjny został zatwierdzony przez Komisję w roku 2000⁽³⁾; a 18 lutego 2002 r. została zatwierdzona również zmiana programu⁽⁴⁾, w wyniku której program IPR zaczął mieć zastosowanie do sektorów przetwarzania i zbytu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu.

- (8) Niniejsza sprawa dotyczy dotacji na projekt inwestycyjny Holland Malt BV. Holland Malt BV, zwane dalej „Holland Malt”, to przedsiębiorstwo typu joint-venture założone przez browar Bavaria NV i Agrifirm, spółdzielnię producentów zbóż z obszaru Północnych Niderlandów i Niemiec. Dotacja przeznaczona jest na założenie zakładu produkującego sód w Eemshaven, w gminie Eemsmond. Dzięki tej inwestycji nastąpi zintegrowanie różnych etapów łańcucha (przechowywanie i przetwarzanie jęczmienia do produkcji słodu oraz produkcja i handel sładem).
- (9) Niderlandzkie Ministerstwo Gospodarki postanowiło dotować 13,5 % brutto (10 % netto) kwalifikujących się inwestycji o wartości 55 mln EUR, do kwoty maksymalnej 7 425 000 EUR. Ponieważ chodzi tu o dotację na projekt inwestycyjny dla przedsiębiorstwa z sektora przetwarzania i zbytu produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu, a kwalifikujące się koszty projektu przekraczają 25 mln EUR, pomoc tą należy zgłosić Komisji odrębnie, zgodnie z pkt 4.2.6 „Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rolnictwa”⁽⁵⁾, zwanych dalej „wytycznymi”.
- (10) Holland Malt zdecydowało się na inwestycję po tym, gdy rząd niderlandzki zobowiązał się, w piśmie z dnia 23 grudnia 2003 r., do jej dotowania. Zobowiązanie to zostało powzięte pod odroczonym warunkiem zatwierdzenia pomocy przez Komisję Europejską. Holland Malt rozpoczął działania budowlane w Eemshaven w lutym 2004 r. Zakład produkcji słodu zaczął działać w kwietniu 2005 r.
- (11) Wszczynając procedurę zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, Komisja opierała się na poniższych ustaleniach.

⁽³⁾ Regionale investeringsprojecten 2000 (IPR 2000-2006), N 549/99. Zatwierdzony dnia 17 sierpnia 2000 r. w piśmie SG(2000) D/106266.

⁽⁴⁾ Zmiana programu Regionale investeringsprojecten 2000, N 831/2001. Zatwierdzona dnia 18 lutego 2002 r. w piśmie C(2002)233.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, str. 2.

⁽¹⁾ Dz.U. C 154 z 25.6.2005, str. 6.

⁽²⁾ Patrz przypis 1.

- (12) Po ustaleniu, że środek na tym etapie wydaje się stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust 1 Traktatu, Komisja sprawdziła czy środek ten można uznać za zgodny ze wspólnym rynkiem na mocy odstępstw.
- (13) Uwzględniając cechy środka, jedynym możliwym odstępstwem jest to określone w art. 87 ust. 3 pkt c) Traktatu, które stanowi, że środek pomocy ułatwiający rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych można uznać za zgodny ze wspólnym rynkiem, o ile nie zmienia on warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (14) Ponieważ pomoc miała związek z inwestycją w przetwarzanie i zbyt produktów rolnych, Komisja musiała sprawdzić, czy spełnione zostały wszystkie wymogi określone w pkt 4.2 wytycznych. Komisja miała wątpliwości, których powody są wymienione poniżej, czy zastosowanie miał art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.
- (15) Pkt 4.2.5 wytycznych określa, że nie można przyznać pomocy na inwestycje mające związek z przetwarzaniem i zbytem produktów rolnych, gdy nie jest możliwe przedstawienie wystarczających dowodów na to, że dla danych produktów możliwe jest znalezienie normalnych możliwości zbytu na rynku. Na podstawie informacji będących do dyspozycji Komisji w momencie wszczęcia postępowania, nie można było wykluczyć, że na rynku słoðu występowała nadwyżka zdolności produkcyjnych.
- (16) Holland Malt twierdziło, że dostarcza wysokiej jakości „słód premium” do produkcji „piwa premium” i że rynek słoðu i piwa tego rodzaju wciąż się powiększa. W momencie wszczęcia postępowania nie było jednak jasne, czy „słód premium” i „piwo premium” nie są jedynie pojęciami marketingowymi i, tym samym, nie stanowią na rynku żadnego specyficznego produktu, w odniesieniu do którego można wykluczyć istnienie nadwyżki zdolności produkcyjnych.

III. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (17) Komisja otrzymała uwagi od
- fińskiego zrzeczenia producentów słoðu,
  - brytyjskiego zrzeczenia producentów słoðu,
  - niemieckiego zrzeczenia producentów słoðu,
  - francuskiego zrzeczenia producentów słoðu,
  - duńskiego zrzeczenia producentów słoðu,
  - zainteresowanej strony, która z uwagi na potencjalne szkody poprosiła o nieujawnianie swojej tożsamości,
  - niderlandzkiej organizacji rolnictwa i ogrodnictwa (LTO Nederland),
  - Agrifirm
  - Holland Malt,
  - niderlandzka prowincja Groningen.
- (18) Fińskie zrzeczenie producentów słoðu sprzeciwia się zamiarowi Niderlandów, aby udzielić dotacji Holland Malt

BV, ponieważ według tego zrzeczenia dotacje państwa na inwestycje w zakłady produkcji słoðu będą zakłócać rynek. Zrzeczenie zwraca uwagę, że we wspólnotowym sektorze produkcji słoðu występuje nadwyżka zdolności produkcyjnych w wysokości około 1 mln ton i, dlatego też, w najbliższych latach zdolności produkcyjne będą musiały zostać zmniejszone o 10 %. Jeżeli chodzi o stwierdzenie, że Holland Malt dostarcza „słód premium” do produkcji „piwa premium”, fińskie zrzeczenie producentów słoðu wskazuje, że istniejące wspólnotowe zakłady produkcji słoðu już obecnie mogą dostarczać na rynek bardzo różnorodne rodzaje słoðu, w tym wysokiej jakości „słód premium”.

- (19) Brytyjskie zrzeczenie producentów słoðu bezwzględnie uważa, że pomoc państwa dla zakładów produkcji słoðu musi być stanowczo zabroniona. Odwołuje się ono do pisma z 2004 r. skierowanego do Komisji przez Euromalt, europejskie stowarzyszenie reprezentujące sektor produkcji słoðu, w którym to piśmie stowarzyszenie informuje, że ze względu na obecną nadwyżkę zdolności produkcji słoðu występującą zarówno we Wspólnocie, jak również na rynku światowym, nie należy przyznawać żadnych środków państwowych na tworzenie nowych zdolności produkcji słoðu⁽⁶⁾. Według opinii tego stowarzyszenia zdolności produkcji słoðu w państwach członkowskich wynoszą 8,8 mln ton, wobec zapotrzebowania w wysokości około 5,9 mln ton. To daje potencjalną wspólnotową nadwyżkę, którą można przeznaczyć na wywóz na rynek światowy, równą 2,9 mln ton, natomiast na rynku światowym sprzedawanych jest rocznie około 4,3 mln ton. W sezonie handlowym 2003/2004 we Wspólnocie wydano pozwolenia na wywóz na łączną ilość 2,48 mln ton słoðu. W sezonie handlowym kończącym się w czerwcu 2005 r. wartość ta obniżyła się do 2,2 mln ton, co wskazuje na trudną sytuację na rynku oraz ograniczone możliwości rynkowe wspólnotowych producentów słoðu. Brytyjskie zrzeczenie producentów słoðu ocenia, że nadwyżka słoðu we Wspólnocie wynosi 500 000 ton, a oczekuje się, że wzrośnie ona do blisko 1 mln ton na skutek łącznego efektu nowych zdolności produkcyjnych, które wciąż muszą zostać oddane do użytku, oraz zmniejszenia popytu eksportowego pochodzącego z Rosji i Europy Wschodniej, jako że obszary te stały się niemalże samowystarczalne. Według brytyjskiego zrzeczenia producentów słoðu wspomniana nadwyżka zdolności produkcyjnych doprowadziła do tego, że obecne ceny rynkowe słoðu spadły do poziomu, przy którym nie są już pokrywane koszty zmienne. Ponadto brytyjskie zrzeczenie producentów słoðu kwestionuje to, że nowe niderlandzkie zdolności produkcyjne są budowane w celu produkcji „słoðu premium” przeznaczonego na rynki premium. Sektor piwowarski uległ znacznej konsolidacji i większość klientów sektora produkcji słoðu zgłasza zapotrzebowanie tylko na wysokiej jakości słoðu, spełniający rygorystyczne (a często ogólne) specyfikacje i wszelkie wymogi związane z bezpieczeństwem żywności. Według brytyjskiego zrzeczenia producentów słoðu pogrupowanie rynku słoðu na sektor premium i sektor pozostałych produktów nie jest realistyczne.

- (20) Niemieckie zrzeczenie producentów słoðu jest bardzo zatroskane zamiarem Niderlandów, aby udzielić dotacji inwestycyjnej na budowę zakładu produkcji słoðu w pro-

⁽⁶⁾ Pismo z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie przyznawania dotacji na budowę zakładów produkcji słoðu.

wincji Groningen. Według niemieckiego stowarzyszenia producentów słodu wspólnotowy wywóz na tradycyjne obszary zbytu, takie jak państwa Mercosur oraz Rosja/Ukraina, ulegnie znacznemu ograniczeniu w następstwie rozwoju własnego sektora produkcji słodu oraz ochrony przed przywozem. Ponadto bardzo mocni są konkurenci zamorscy, na przykład Kanada i Australia, dzięki ich bliskości do wciąż rozwijających się rynków piwa na Dalekim Wschodzie i w Azji Południowo-Wschodniej oraz dzięki liberalnym regulacjom handlowym stosowanym przez rządy tych państw. Jednocześnie w sprzedaży słodu na rynku wewnętrznym obserwuje się stagnację, co prowadzi do pojawienia się na obszarze Wspólnoty nadwyżki zdolności produkcyjnych w wysokości około 1 mln ton. Niemieckie zrzeczenie producentów słodu uważa, że popieranie lokalnej produkcji jęczmienia do wytwarzania słodu nie jest żadnym argumentem. Zauważa ono, że już teraz całość niderlandzkiej produkcji jęczmienia do wytwarzania słodu jest nabywana przez sektor produkcji słodu oraz że nowy zakład produkcji słodu w Groningen będzie uzależniony od przywozu jęczmienia.

(21) Francuskie zrzeczenie producentów słodu sprzeciwiło się pomocy państwa na rzecz nowego zakładu produkcji słodu na obszarze Wspólnoty. Odwołuje się ono do tego samego pisma Euromalt, na które powoływało się brytyjskie zrzeczenie producentów słodu, i podaje te same dane dotyczące produkcji, przywozu i wywozu słodu. Również w opinii tego zrzeczenia sód jest obecnie sprzedawany po cenach, przy których koszty zmienne nie są pokrywane. Według francuskiego zrzeczenia producentów słodu pomocy państwa na inwestycję niderlandzką nie można uzasadnić poprzez odwoływanie się do oddzielnego rynku na sód wysokiej jakości, ponieważ większość browarów zgłasza zapotrzebowanie na sód wysokiej jakości. Wreszcie francuskie zrzeczenie producentów słodu wyraziło pogląd, że w celu poprawy warunków rynkowych, wspólnotowy przemysł słodowy musi w rzeczywistości pozamykać przestarzałe zakłady produkcji słodu.

(22) Duńskie zrzeczenie producentów słodu wnosi sprzeciw wobec planowanej dotacji dla Holland Malt. W opinii tego zrzeczenia przemysł słodowy na całym świecie opiera się na zasadach wolnego rynku. Cechuje go własność prywatna, a osiąga on rozwój poprzez inwestycje prywatne podejmowane przez przedsiębiorstwa sektora słodowego. Dotacja w wysokości 7,4 mln EUR na inwestycję o wartości całkowitej 55 mln EUR zakłóci konkurencję, stanowiąc nieuzasadnioną korzyść konkurencyjną dla przedsiębiorstwa otrzymującego taką pomoc, w szczególności w pierwszych latach po uruchomieniu zakładu. Ponadto duńskie zrzeczenie producentów słodu odrzuca argument dotyczący rozróżnienia między „słodem premium” i „zwykłym słodem”. Sód jest produktem generycznym, o niewielu odmianach oraz określonych normach jakościowych wyznaczonych przez sektor piwowarski. Wreszcie duńskie zrzeczenie producentów słodu nie widzi powodów o charakterze lokalnym bądź regionalnym, aby dotować inwestycję w regionie Eemsmond, ponieważ w opinii zrzeczenia dotyczy ona normalnie rozwijającego się regionu Niderlandów, którego infrastruktura w znacznym stopniu związana jest z łańcuchem dostaw jęczmienia i słodu.

(23) Zainteresowana strona, która z uwagi na potencjalne szkody poprosiła o nieujawnianie swojej tożsamości, wnosi

sprzeciw wobec dotacji z następujących powodów. Uważa ona, że rozróżnienie między „słodem premium” i zwykłym słodem jest sztuczne, nie widzi żadnych powodów o charakterze lokalnym lub regionalnym, aby dotować tą inwestycję, i jest zdania, że dotacja doprowadzi do zakłócenia konkurencji na rynku słodu, którego cechami są prywatna własność i prywatne inwestycje.

(24) W opinii niderlandzkiej organizacji rolnictwa i ogrodnictwa (LTO Nederland) zakład produkcji słodu Holland Malt w Eemshaven ma duże znaczenie dla gospodarki rolnej w regionie. Położenie zakładu przy porcie morskim oraz proces produkcyjny ukierunkowany na segment słodu i piwa wysokiej jakości stanowią ważną perspektywę społeczno-gospodarczą dla rolnictwa na północnym wschodzie Niderlandów. Będzie ona generowała bodźce do uprawy zbóż, które mogą zostać wykorzystane w procesie produkcyjnym. Jęczmień dostarczany przez rolników jest elementem kompleksowego, zarejestrowanego, certyfikowanego i zintegrowanego łańcucha, w którym produktem końcowym jest piwo wysokiej jakości. Dwoma najważniejszymi roślinami w tym regionie są ziemniaki skrobiowe i buraki cukrowe. Ulepszenie efektywności oraz reforma polityki wspólnotowej doprowadziły jednak do tego, że areal tych roślin zmniejszył się. Jęczmień na potrzeby zakładu produkcji słodu będzie jedną z niewielu atrakcyjnych alternatyw dla uprawy wspomnianych roślin. Z tych powodów rolnicy obiecali finansowy udział w przedsiębiorstwie Holland Malt.

(25) Agrifirm w pełni popiera przyznanie dotacji dla Holland Malt. Spółdzielnia ta wspólnie z browarem Bavaria tworzą wspólne przedsiębiorstwo Holland Malt, które zajęło się integracją łańcucha obejmującego uprawę, magazynowanie i przetwarzanie jęczmienia do produkcji słodu. W opinii Agrifirm instalacja do produkcji i magazynowania stwarza wyjątkowe szanse. Uprawa jęczmienia do produkcji słodu stwarza lepsze perspektywy dla rolników z tego regionu. Koncentrując się na produkcji jęczmienia spełniającego wymogi dla „słodu premium”, rolnicy tego regionu mogą zyskać na perspektywach wzrostu związanych z rynkiem „piwa premium”. Dzięki budowie fabryki w Eemshaven oraz wobec związanych z tym korzyści logistycznych, na północy Niderlandów powstaje nowa działalność przemysłowa. Decyzja rządu holenderskiego o udzieleniu dotacji stanowi fundament skutecznej eksploatacji w pierwszych, krytycznych latach projektu.

(26) Według Holland Malt możliwy jest pogląd, że istnieje oddzielny rynek na „piwo premium” i „sód premium”. Na rynku „słodu premium” łatwo jest odnaleźć możliwości zbytu słodu typu HTST (*high temperature, short time* – wysoka temperatura, krótki czas) wytwarzanego przez Holland Malt. Sód typu HTST poprawia stałość smaku, aromat oraz odgazowywanie, a tym samym, i trwałość piwa. Holland Malt odwołuje się do pisma monachijskiego Uniwersytetu Weihenstephan, które potwierdza, że opatentowana technologia gwarantuje rodzaj słodu, który można wyraźnie odróżnić od zwykłego słodu (?). Ponadto w załączniku do pisma Holland Malt jeden z browarów wytwarzający „piwo premium” uznaje również wyjątkowe cechy słodu typu HTST. Dodatkowo sód typu HTST będzie w wyższej klasie cenowej niż zwykły sód innych zakładów. Z powodu wyjątkowych właściwości fizycznych, wyróżniającej jakości i wyższej klasy cenowej, jest bardzo prawdo-

(?) Pismo Dr. Krottenthalera z Uniwersytetu w Weihenstephan z maja 2005 r.

podobne, w opinii Holland Malt, że sód typu HTST oraz sód zwykły nie będą wcale lub prawie wcale produktami wzajemnie wymiennymi. Możliwe, że sód HTST wygeneruje własny popyt i rynek. Dlatego też, w opinii Holland Malt, inwestycja niekoniecznie spowoduje na rynku sodu zwykłego wzrost zdolności produkcyjnych o 55 000 ton.

- (27) Holland Malt zwraca następnie uwagę na to, że pomimo nadwyżki zdolności produkcyjnych na światowym rynku sodu, inwestycja w Holland Malt niekoniecznie musi prowadzić do dalszego zwiększenia tych zdolności produkcyjnych. Ponieważ Holland Malt położone jest przy porcie dalekomorskim, zakład produkcji sodu znajdzie normalne możliwości zbytu na rynku sodu przeznaczonego na wywóz. Podczas gdy perspektywy wzrostu podmiotów europejskiego sektora słodowego, które nie są położone nad morzem, mogą się kurczyć z powodu zmniejszenia popytu na sód w Europie Zachodniej, wywóz sodu wiąże się ze znaczącymi perspektywami wzrostu. W opinii Holland Malt potwierdzają to trzy sprawozdania z 2005 r.⁽⁸⁾ Ze sprawozdań tych wynika, że na wschodzących rynkach w Azji, Ameryce Łacińskiej, Afryce i Europie Wschodniej stawia się względem sodu najwyższe wymogi oraz że europejski sektor słodowy posiada przewagę konkurencyjną z powodu wysokiej jakości wytwarzanego sodu. Holland Malt zauważa, że nie jest trudno znaleźć normalne możliwości zbytu na produkowany przez siebie sód oraz wskazuje na fakt, że portfel zamówień przedsiębiorstwa na rok 2005 był pełny, a przedsiębiorstwo przez drugi rok z rzędu więcej sprzedaje niż wyprodukowało. Holland Malt zauważa ponadto, że zamknięte przez nich moce produkcyjne w Wageningen i Lieshout zaopatrywały kurczący się rynek Europy Zachodniej, podczas gdy nowy zakład w Eemshaven ukierunkowany będzie na rosnący rynek eksportowy. Wzrost netto zdolności produkcyjnych na rynku sodu będzie zatem mniejszy niż podaje się w piśmie Komisji z 5 maja 2005 r. Holland Malt wyjaśnia, że inwestycja w instalację w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz sodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają krajowi dostawcy sodu. Holland Malt podkreśla, że sytuacja na światowym rynku sodu nie przeszkodziła Komisji zatwierdzić pomoc inwestycyjną dla zakładu produkcji sodu na Litwie.
- (28) Holland Malt zaznacza, że inwestycja będzie miała pozytywne skutki dla rozwoju obszarów wiejskich w regionie Północnych Niderlandów i Niemiec. Dzięki niej stworzona zostanie dla wielu rolników (około 1 800) alternatywna uprawa. Rolnicy uprawiać będą wysokiej jakości jęczmień do produkcji sodu na potrzeby rosnącego rynku, który w przeciwieństwie do jęczmienia paszowego nie podlega wspólnotowym przepisom interwencyjnym. Co więcej uprawa jęczmienia do produkcji sodu jest mniej szkodliwa dla środowiska naturalnego niż uprawa jęczmienia paszowego. Ponadto Holland Malt zwraca uwagę, że ich zintegrowana instalacja do produkcji sodu

i magazynowania jęczmienia przyczynia się w konkretny sposób do bezpieczeństwa żywności.

- (29) Prowincja Groningen popiera pomoc państwa na rzecz inwestycji Holland Malt. Wskazuje na pozytywny wpływ inwestycji na możliwości zatrudnienia w regionie. Ponadto podkreśla innowacyjną technologię wykorzystaną w ramach projektu oraz impuls dla rozwoju Eemshaven, między innymi poprzez budowę parku agrobiznesu. Prowincja wskazuje ponadto na bodźce, jakie inwestycja będzie dawać rolnikom mającym problemy z tradycyjnymi, lokalnie uprawianymi roślinami, takimi jak ziemniaki skrobiowe. Przystawienie się na uprawę jęczmienia do produkcji sodu zapewni im lepsze perspektywy.

IV. UWAGI NIDERLANDÓW

- (30) Niderlandy zareagowały na wszczęcie postępowania pismem z dnia 10 czerwca 2005 r. W piśmie z 14 października 2005 r., po wystąpieniu o przełożenie terminu na udzielenie odpowiedzi, Niderlandy odniosły się do uwag stron trzecich.
- (31) W pierwszym piśmie Niderlandy zaznaczają, że pomimo że perspektywy wzrostu podmiotów europejskiego sektora słodowego, które nie są położone nad morzem, mogą się pogarszać z powodu zmniejszenia zapotrzebowania na sód w Europie Zachodniej, to wywóz sodu oferuje znaczące perspektywy wzrostu. Ponieważ Holland Malt położone jest przy porcie dalekomorskim, może z tego powodu czerpać dochody. W tym sensie można mówić o wydzielonym rynku sodu. Inwestycja w Holland Malt nie będzie miała wpływu na kurczący się już rynek zachodnioeuropejskich zakładów lokalnych, niepołożonych nad morzem. Niderlandy wyjaśniają, że ilość sodu, na jaką wystawiono na obszarze Wspólnoty świadectwa wywozowe, była w sezonie 2004/2005 taka sama, jak w sezonie 2003/2004, oraz zwracają się do Komisji o uwzględnienie najświeższych danych dotyczących świadectw wywozowych. Ponadto w opinii Niderlandów istnieje specjalny segment rynku obejmujący wysokiej jakości sód wytwarzany przez Holland Malt. Wskazuje się pismo z uniwersytetu Wihenstephan, w którym potwierdzone są cechy sodu typu HTST odróżniające go od innych rodzajów sodu.
- (32) W reakcji na uwagi stron trzecich Niderlandy zaznaczają, że na światowym rynku sodu w nadchodzących latach obserwowany będzie wzrost. Wskazuje się na seminarium dotyczące jęczmienia do produkcji sodu, które odbyło się 4-5 października 2005 r., w ramach którego Międzynarodowa Rada Zbożowa⁽⁹⁾ zapowiedziała, że całkowite zdolności produkcji sodu wzrosną do 2010 r. o 10%. W czasie tego seminarium Rabobank przekazał ponadto informację, że całkowite spożycie piwa rośnie w tempie 2% rocznie, w szczególności dzięki zwiększającemu się spożyciu piwa na rynkach wschodzących, takich jak Ameryka Południowa, Afryka, Rosja, Azja Południowo-Wschodnia i Chiny. Na tym rozwoju korzystać będą nowoczesne zakłady produkcji sodu położone przy portach dalekomorskich i mogące wytwarzać duże ilości produktu. Niderlandy odwołują się do pisma Euromalt z sierpnia 2005 r.⁽¹⁰⁾, w którym stwierdza się, że należy zamykać małe, przestarzałe i nieefektywne zakłady.

⁽⁸⁾ RM International, *Malt Market Report* (Sprawozdanie o rynku sodu), 22 kwietnia 2005 r. Rabobank, *The malt industry, a changing industry structure, driven by emerging beer markets* (Przemysł słodowy, zmiany struktury sektora wywołane przez wschodzące rynki piwa), marzec 2005 r. H.M. Gauger, *Market report* (Raport rynkowy), maj 2005 r. H. M. Gauger jest maklerem/konsultantem zajmującym się sódem, który publikuje miesięczny raport o rynku sodu z danymi dotyczącymi produkcji sodu i handlu nim.

⁽⁹⁾ Międzyrządowa organizacja działająca w dziedzinie handlu zbożem.

⁽¹⁰⁾ Euromalt: *The EU malting industry* (Sektor słodowy w UE), sierpień 2005 r.

W piśmie tym mowa jest o nadwyżce zdolności produkcyjnych we wspólnotowym sektorze słodowym w wysokości co najmniej 500 000 – 700 000 ton. W opinii Niderlandów jednakże liczba ta opiera się na przyjęciu założeniu produkcji przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i 365 dni w roku. Nie uwzględnia się okresów przestoju, przez co nie jest pewne, czy można z należytą dozą rzetelności mówić o nadwyżce zdolności produkcyjnych. Dodatkowo Niderlandy odwołują się do sprawozdania ⁽¹⁾ biura badawczego Frontier Economics dotyczącego Holland Malt (ryнку geograficznego i aspektów innowacyjnych). Wniosek w tym sprawozdaniu brzmi następująco: nic nie wskazuje na to, że dotacja przyznana Holland Malt doprowadzi do przesunięć w zbyciu siodu innych europejskich producentów, z wyłączeniem przypadków, gdy takie zmiany tak czy inaczej miałyby miejsce. Brak jest zatem przesłanek tego, że przyznanie dotacji może jeszcze pogorszyć ewentualną nadwyżkę zdolności produkcyjnych wśród europejskich producentów zwykłego siodu. Niderlandy zwracają się do Komisji o wzięcie pod uwagę istnienia oddzielnego rynku na siodł typu HTST, czyli rodzaj wysokiej jakości siodu zapobiegającego „starzeniu się” piwa. Ponadto Niderlandy wskazują na kolejne wyłączenie mocy produkcyjnych równych 12 000 ton, co daje łączne wyłączenie istniejących mocy produkcyjnych o wartości 77 000 ton. Dodatkowo zdolności produkcyjne stanowią jedynie 0,5 % całkowitych zdolności produkcyjnych na obszarze Wspólnoty, a to nie powinno stanowić zakłócenia na wspólnotowym rynku siodu. Wreszcie Niderlandy zwracają uwagę, że dotacja, która ma być przyznana, ma służyć jedynie jako rekompensata związana z niekorzystnym położeniem Eemshaven, umożliwiającą Holland Malt równe warunki konkurencji (gdyby nie przyznano przedmiotowej dotacji, zrealizowanoby podobną inwestycję w zakład produkcji siodu w porcie dalekomorskim w Terneuzen).

V. OCENA ŚRODKA POMOCY

Organizacja rynku

- (33) Środek dotyczy pomocy dla przedsiębiorstwa przetwórstwa jęczmieniu. Zgodnie z art. 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1784/2003 z dnia 29 września 2003 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku zbóż ⁽¹²⁾, art. 87, 88 i 89 Traktatu mają zastosowanie do produktów wymienionych w tym rozporządzeniu. Sektor, którego dotyczy taki program pomocy, podlega wspólnotowym przepisom dotyczącym pomocy państwa.

Zakaz pomocy państwa na mocy art. 87 ust. 1 Traktatu

- (34) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu pomoc przyznawana przez państwo lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym

przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim niekorzystnie wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

- (35) Środek polega na bezpośredniej dotacji inwestycyjnej. Jest on selektywny w tym sensie, że faworyzuje pojedyncze przedsiębiorstwo, a mianowicie Holland Malt.
- (36) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości poprawa pozycji konkurencyjnej jednego przedsiębiorstwa w wyniku pomocy państwa jest zwykle dowodem na to, że zakłócona została konkurencja z innymi przedsiębiorstwami, które takiej pomocy nie otrzymały ⁽¹³⁾.
- (37) Środek ma niekorzystny wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli utrudnia on przywóz z innych państw członkowskich lub ułatwia wywóz do innych państw członkowskich. Decydujące znaczenie ma to, czy w wyniku kwestionowanego środka wewnątrzspółnotowa wymiana handlowa rozwija się lub może się rozwijać w odmienny sposób.
- (38) W przypadku produktu, którego dotyczy omawiany środek pomocy, (siodu) istnieje znaczna wewnątrzspółnotowa wymiana handlowa. W 2004 r. na obszarze Wspólnoty sprzedano około 1,3 mln ton siodu. Stanowiło to około 15 % całkowitej wspólnotowej produkcji siodu w 2004 r. ⁽¹⁴⁾ Dlatego też sektor ten jest wystawiony na konkurencję. Istnieje zatem niebezpieczeństwo, że w wyniku omawianego środka wewnątrzspółnotowa wymiana handlowa rozwinię się w odmienny sposób.
- (39) Przedmiotowy środek stanowi zatem pomoc w rozumieniu art. 87. ust. 1 Traktatu.

Art. 87 ust. 2 Traktatu: wyłączenia

- (40) W art. 87 ust. 2 i 3 określa się kilka wyłączeń od zakazu, o którym mowa w art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (41) Wyłączenia wymienione w art. 87 ust. 2 nie mają zastosowania ze względu na rodzaj środka pomocy i jej cele. Również Niderlandy nie przywoływały art. 87 ust. 2.

Art. 87 ust. 3 Traktatu: wyłączenia na podstawie oceny Komisji

- (42) W art. 87 ust. 3 wymienia się inne formy pomocy, które można uznać za zgodne ze wspólnym rynkiem. To czy zgodne są one z Traktatem należy ocenić z punktu widzenia Wspólnoty, a nie tylko z punktu widzenia określonego państwa członkowskiego. Mając na uwadze dobre funkcjonowanie wspólnego rynku wyłączenia określone w art. 87 ust. 3 należy ściśle interpretować.

⁽¹¹⁾ Frontier Economics: „Holland Malt”, październik 2005 r.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 270 z 21.10.2003, str. 78. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1155/2005 (Dz.U. L 187 z 19.7.2005, str. 11).

⁽¹³⁾ Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r. w sprawie C-730/79, Philip Morris/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. str. 2671, pkt 11 i 12.

⁽¹⁴⁾ Źródło: H.M. Gauger, *Statistical Digest 2004-2005* (Przegląd Statystyczny 2004-2005).

- (43) W odniesieniu do art. 87 ust. 3 lit. a), wskazuje się, że beneficjent nie ma siedziby na obszarze, w którym rozwój gospodarczy można określić jako wyjątkowo niekorzystny w rozumieniu „Wytocznych dotyczących środków pomocy regionalnej”⁽¹⁵⁾ (produkt krajowy brutto (PKB) na jednego mieszkańca poniżej 75 % średniej wspólnotowej). Art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu nie uzasadnia zatem żadnej pomocy przeznaczonej na produkcję, przetwarzanie lub zbyty produktów, o których mowa w załączniku I do Traktatu.
- (44) W odniesieniu do art. 87 ust. 3 lit. b), zwraca się uwagę, że przedmiotowy środek nie ma na celu wspierania realizacji ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania ani zarządzenie poważnym zaburzeniem w gospodarce państwa członkowskiego.
- (45) Pomoc nie ma też na celu ani nie jest nakierowana na realizację założeń określonych w art. 87 ust. 3 lit. d).

Art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu

- (46) Środki pomocy przeznaczone na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych mogą zostać uznane za zgodne ze wspólnym rynkiem na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, o ile nie zmieniają warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (47) Ponieważ Holland Malt nie jest ani małym ani średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu definicji Komisji⁽¹⁶⁾, zastosowania nie ma rozporządzenie (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi⁽¹⁷⁾. Dlatego też, to czy pomoc na inwestycje na potrzeby przetwarzania produktów rolnych jest zgodna z art. 87 ust. 3 lit. c) należy ocenić na podstawie pkt 4.2 wytycznych.

Wydatki kwalifikujące się i procentowy udział pomocy

- (48) Zgodnie z pkt 4.2.3 wytycznych wydatki kwalifikujące się do pomocy mogą dotyczyć budowy, nabycia lub modernizacji nieruchomości oraz nowych maszyn i wyposażenia, w tym oprogramowania komputerowego. Pomoc nie może wynosić więcej niż 50 % kwalifikujących się inwestycji w regionach w ramach celu 1 oraz 40 % w pozostałych regionach.
- (49) Warunki te są spełnione, ponieważ pomoc zostanie przyznana na budowę budynków, zakup działek pod te budynki oraz na wyposażenie. Ponadto Niemcy ograniczyły zgłoszoną pomoc do maksymalnego poziomu 13,5 % kosztów kwalifikujących się do pomocy.

Rentowność oraz wspólnotowe normy minimalne

- (50) W pkt 4.2.3 wytycznych określono ponadto, że pomoc na inwestycje może zostać udzielona jedynie

przedsiębiorstwom, w przypadku których można wykazać na podstawie oceny możliwości, że są one rentowne. Przedsiębiorstwo musi spełniać wspólnotowe normy minimalne w dziedzinie ochrony środowiska, higieny i dobrostanu zwierząt.

- (51) Warunki te są spełnione. Niemcy udzieliły wystarczających gwarancji dotyczących rentowności zarówno Bavaria NV, jak i Agrifirm, które współtworzą Holland Malt. Ponadto w odpowiedni sposób wykazano, że zakład produkcji słodu spełnia wspólnotowe normy minimalne w dziedzinie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt, określone w niemieckim programie rozwoju obszarów wiejskich.

Możliwości zbytu na rynku

- (52) W pkt 4.2.5 wytycznych określono, że pomoc nie może być udzielana na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku. Należy to ocenić na odpowiednim poziomie, w zależności od danych produktów, rodzajów inwestycji oraz istniejących i oczekiwanych zdolności produkcyjnych. Należy przy tym wykonać bilans z uwzględnieniem ewentualnych ograniczeń produkcji lub ograniczeń wielkości pomocy wspólnotowej udzielonej w ramach wspólnej organizacji rynku.
- (53) Postępowanie na mocy art. 88 ust. 2 zostało wszczęte, ponieważ w oparciu o dane, którymi Komisja dysponowała w momencie wszczęcia postępowania, nie można było wykluczyć, że na rynku słodu istnieje nadwyżka zdolności produkcyjnych.
- (54) Uwagi Niemców i Holland Malt w odniesieniu do wszczęcia postępowania dotyczą w zasadzie trzech punktów. Po pierwsze kwestionuje się nadwyżkę zdolności produkcyjnych na rynku słodu (Niemcy i Holland Malt nie kwestionują jednak, że projekt prowadzi do powstania dodatkowych zdolności produkcyjnych na rynku słodu). Po drugie zaznacza się, że inwestycja w fabrykę w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz słodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają krajowi dostawcy słodu. Po trzecie wychodzi się z założenia, że istnieją oddzielne rynki na zwykły sód i „sód premium”.

Nadwyżka zdolności produkcyjnych na rynku słodu

- (55) Komisja rozpoznała sytuację w odniesieniu do produkcji słodu i handlu nim, zarówno w skali światowej, jak i wspólnotowej. Ponieważ dane statystyczne Eurostatu dotyczące słodu są niekompletne (brakujące lub poufne dane dotyczące produkcji i wywozu kilku państw), Komisja bazowała na danych Euromalt, Międzynarodowej Rady Zbożowej oraz sprawozdaniu dotyczącym rynku jęczmienia do produkcji słodu autorstwa H.M. Gaugera.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 74 z 10.3.1998, str. 9.

⁽¹⁶⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji małych, średnich i mikro-przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36).

⁽¹⁷⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.2004, str. 1.

- (56) Jeżeli chodzi o sytuację na rynku światowym, z danych Euromalt można wyciągnąć wniosek, że obecne światowe zdolności dostawcze ze strony zakładów produkcji słodu znacznie przewyższają popyt oraz że taka sytuacja będzie również miała miejsce w nadchodzących latach. Pismo Euromalt z sierpnia 2005 r. ⁽¹⁸⁾ zawiera poniższą tabelę dotyczącą światowych zdolności produkcji słodu.

Światowe zdolności produkcji słodu

(w 1000 ton)

	2004	Nadwyżka	2006 (wartość szacunkowa)	Nadwyżka
UE-15	7 500		7 600	
UE-10	1 200		1 150	
UE-25 łącznie	8 700	2 500	8 750	2 700
Rosja	850	-550	1 550	100
Ukraina	230	-50	330	120
Białoruś	70	-6	70	-10
Europa Środkowo-Wschodnia	460	-60	470	-60
Europa łącznie	10 130	1 834	11 170	2 850
NAFTA	3 600		3 900	
Ameryka Południowa	1 220		1 370	
Oceania	770		950	
Bliski Wschód i Azja Środkowa	200		200	
Afryka	380		380	
Chiny	3 000		3 300	
Daleki Wschód	300		340	
Łącznie	9 470	- 1 300	10 440	-900
Cały świat	19 780	534	21 610	1 950

- (57) Jak widać z tabeli, w 2004 r. światowe zdolności produkcji słodu przekraczały popyt o około pół miliona ton. Szacunki na 2006 r. wskazują na wzrost tej nadwyżki do około 2 mln ton.

- (58) Pismo Euromalt zawiera informację, że zgodnie z oczekiwaniami światowa produkcja piwa będzie w dalszym ciągu wzrastać przeciętnie o minimum 1-2 % rocznie. Ten przeciętny wzrost jest wynikiem dwucyfrowego wzrostu w kilku „nowych” obszarach piwnych (Ameryka Południowa, Afryka, Rosja, Azja Południowo-Wschodnia i Chiny) oraz spadku w „starych” regionach (Europa Zachodnia, Ameryka Północna). Jednocześnie efektywność nowych inwestycji w browarach w obszarach wzrostowych oraz tendencja w kierunku „lżejszych” piw doprowadziły do drastycznego spadku zużycia słodu w przeliczeniu na 1 litr piwa. Następnie Euromalt wyciąga wniosek, że wzrastający popyt na piwo w najbliższych latach nie będzie szedł w parze ze wzrostem światowego popytu na sód. Schemat

wzrostu spożycia piwa oraz jego przewidywana kontynuacja w nadmiernym stopniu napędzała tworzenie na świecie dodatkowych zdolności produkcji słodu, tak że obecne światowe zdolności produkcyjne po stronie podaży znacznie przewyższają popyt, a sytuacja ta będzie miała miejsce jeszcze przez kilka lat. W opinii Euromalt konieczne są dalsze inwestycje w zakładach produkcji słodu, jednak nie są potrzebne w Europie żadne nowe zdolności produkcyjne wobec pogorszenia ich sytuacji na rynkach eksportowych.

- (59) Wydaje się, że obecna światowa nadwyżka zdolności produkcyjnych jest potwierdzona malejącymi danymi dotyczącymi handlu sódem, podanymi przez Międzynarodową Radę Zbożową na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu, które odbyło się w dniach 4-5 października 2005 r. w Brukseli ⁽¹⁹⁾. Zdaniem Międzynarodowej Rady Zbożowej globalny handel sódem

⁽¹⁹⁾ Prezentacja przygotowana przez Johna Tjaardstra na temat tendencji w produkcji i spożyciu piwa, jęczmienia do produkcji słodu oraz słodu.

⁽¹⁸⁾ Patrz przypis 10.

zmniejszył się w ciągu dwóch lat z 5,621 mln ton w sezonie 2002/2003 do 5,275 mln ton w sezonie 2004/2005 (ta ostatnia wartość to liczba szacunkowa). Na sezon 2005/2006 Międzynarodowa Rada Zbożowa przewiduje dalsze zmniejszenie ilości sprzedanego słodu. Ta spadkowa tendencja znajduje również wyraz w spadku liczby świadectw wywozowych zarejestrowanych przez eksporterów słodu w sezonie 2004/2005 (2 219 661 ton) w stosunku do sezonu 2003/2004 (2 477 849 ton), przy czym przewidywana ich ilość na sezon 2005/2006 jest jeszcze trochę mniejsza niż liczba dla sezonu 2004/2005. ⁽²⁰⁾ Również sprawozdanie dotyczące rynku słodu sporządzone przez RM International ⁽²¹⁾ wydaje się wskazywać na globalną nadwyżkę zdolności produkcyjnych – w rezultacie wyższych standardowych mocy w nowych zakładach produkcji słodu oraz uwzględniając fakt, że światowa produkcja piwa w okresie ostatnich lat wzrastała w wolniejszym tempie, nowa produkcja słodu będzie wolniej absorbowana przez popyt.

- (60) W piśmie z 14 października 2005 r. Niderlandy zaznaczają, że oczekuje się, że globalny popyt na sód do około 2010 r. wzrośnie o 10 %. Wskazuje się na prezentację przygotowaną przez Międzynarodową Radę Zbożową na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu z 4-5 października 2005 r. w Brukseli. W prezentacji tej podano przecieź, że jeżeli idzie o prognozy na 2010 r., to światowe zdolności produkcji słodu powinny zgodnie z oczekiwaniami wzrosnąć o 10 %. Nie wydaje się słusznym wykorzystanie danych o światowych zdolnościach produkcji słodu jako wskaźnika dotyczącego popytu, co czynią Niderlandy.
- (61) Wydaje się, że w nadchodzących latach światowy rynek słodu będzie podlegał dwóm ważnym tendencjom rozwojowym. Po pierwsze chodzi o wzrost spożycia piwa w „nowych” obszarach piwnych. Pozostaje jednak kwestią do rozstrzygnięcia to, w jakim stopniu wspólnotowy sektor słodowy będzie mógł korzystać z tego wzrostu.
- (62) Wzrost produkcji piwa w Chinach nie doprowadził do znacznego wzrostu przywozu słodu. Zgodnie ze sprawozdaniem Rabobank na temat światowego sektora słodowego ⁽²²⁾ ilość importowanego słodu nie wzrosła, nawet po tym, gdy w 2002 r. znacznie obniżono taryfę przywózową z względu na to, że rozległy przemysł przetwórczy Chin sprzyja przywózowi jęczmienia do produkcji słodu.
- (63) Wzrastające spożycie i produkcja piwa w Azji Południowo-Wschodniej były możliwe przede wszystkim dzięki większemu przywózowi słodu z Australii, jej bliskości oraz umowom o wolnym handlu zawartym z tym państwem.
- (64) Wspólnotowe zakłady produkcji słodu, które są położone przy portach dalekomorskich, jak Holland Malt, wydają się być w dobrej sytuacji, aby zaspokajać wzrastające zapotrzebowanie na sód w Ameryce Południowej i Afryce. Jeżeli chodzi o Amerykę Południową, to w Argentynie budowany jest obecnie nowy zakład produkcji słodu, jednak będzie on mógł zaspokoić wzrastające zapotrzebowanie na sód tylko częściowo. Ponadto możliwe, że rozszerzenie organizacji Mercosur o Wenezuelę i ewentualnie inne państwa południowoamerykańskie doprowadzi do wzrostu handlu sódem w Ameryce Południowej.
- (65) Tendencje rozwojowe w Rosji są drugim ważnym czynnikiem na światowym rynku słodu. Rosja posiada całkowite zdolności produkcyjne w wysokości 1 mln ton, a w budowie kolejne moce produkcyjne wynoszące 450 000 ton. Ponieważ zwiększaniu zdolności produkcyjnych towarzyszy dostępność dobrego jęczmienia do produkcji słodu, Rosja stanie się samowystarczająca i prawdopodobnie stanie się również eksporterem słodu.
- (66) Na podstawie powyższych ustaleń Komisja nie widzi przesłanek ku temu, że w najbliższych latach nastąpi koniec obecnej sytuacji nadwyżki zdolności produkcyjnych na światowym rynku słodu. Jeżeli chodzi o światowy handel sódem do 2010 r., wydaje się, że Międzynarodowa Rada Zbożowa przewiduje stosunkowo stabilne jego natężenie, ponieważ „pogorszenie sytuacji w Rosji zostanie zrekompensowane wzrostem w Ameryce Południowej”, jak wspomniano w prezentacji na seminarium dotyczącym jęczmienia do produkcji słodu, które odbyło się w październiku 2005 r.
- (67) Jeżeli idzie o sytuację Wspólnoty w zakresie zdolności produkcji słodu i handlu sódem, Komisja wspomniała, że zakład produkcji słodu Holland Malt w Eemshaven zaczął działać w kwietniu 2005 r. W piśmie Euromalt z sierpnia 2005 r. stwierdza się, że pomimo zamknięcia kilku zakładów produkcji słodu z powodu zbyt niskiej rentowności, na obszarze Wspólnoty wciąż występuje nadwyżka zdolności produkcji słodu w wysokości co najmniej 500 000- 700 000 ton (w przypadku Wspólnoty, zdolności produkcyjne wynoszą 8 800 000 ton, konsumpcja 5 900 000 ton, a wywóz 2 250 000 ton).
- (68) W opinii Euromalt rentowność wspólnotowego sektora słodowego w sezonie 2005/2006 osiągnie najniższą wartość na skutek dużej liczby przedsiębiorstw notujących straty, których koszty są pokrywane jedynie częściowo. Przypuszczalnie w wyniku tej niskiej rentowności, duży niemiecki producent słodu Weissheimer z Andernach wystąpił na wiosnę 2006 r. o ogłoszenie bankructwa. Oprócz tego, inne zakłady produkcji słodu zostały zamknięte na stałe, z czego cztery fabryki w Zjednoczonym Królestwie, dwie w Niemczech i jedna we Francji. Dotyczy to starszych jednostek dużych przedsiębiorstw. Inni producenci słodu zdecydowali się na czasowe zamknięcie części swoich zdolności produkcyjnych. W innych przypadkach stary zakład produkcyjny zastępuje się nowym. Po uwzględnieniu powyższych czynników całkowite zdolności produkcyjne w lipcu 2006 r. na obszarze Wspólnoty są szacowane, przez H.M. Gaugera, na 8 800 000 ton ⁽²³⁾, przy czym szacunki dotyczące konsumpcji na obszarze Wspólnoty i wywozu z tego obszaru są porównywalne z danymi z pisma Euromalt z sierpnia 2005 r. Wciąż oznacza to nadwyżkę zdolności produkcyjnych w wysokości około 600 000 ton.
- (69) W piśmie z października 2005 r. Niderlandy dowodzą, że przywołana przez Euromalt wysokość 500 000- 700 000 ton nadwyżki zdolności produkcyjnych wspólnotowego sektora słodowego opiera się na tak zwanych mocach „z tabliczki znamionowej”, to znaczy produkcji 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu i 365 dni w roku. Nie uwzględnia się tutaj okresów przestojów fabryk z powodu konserwacji, zakłóceń technicznych lub kontroli, przez co nie jest pewne, czy można z należytą dozą rzetelności mówić o nadwyżce zdolności produkcyjnych.

⁽²⁰⁾ Raport nr 5 przygotowany przez H.M. Gaugera, z dnia 2 czerwca 2006 r. W raporcie tym, dla sezonu 2005/2006 zakłada się całkowity wywóz w wysokości 2,410 mln ton.

⁽²¹⁾ Patrz przypis 8.

⁽²²⁾ Patrz przypis 8.

⁽²³⁾ H.M. Gauger, lipiec 2006 r. – *State of the European Malt Industry* (Stan europejskiego przemysłu słodowego)

- (70) Komisja opierała się na liczbach dotyczących rzeczywistych zdolności produkcyjnych oraz produkcji w odniesieniu do wspólnotowego sektora słodowego w minionych latach. Komisja przywołała poniższą tabelę z przeglądu statystycznego za sezon 2004/2005 przygotowanego przez H. M. Gaugera na bazie statystyk krajowych, Euromalt i Eurostat.

Całkowite zdolności produkcyjne i produkcja siodu na obszarze Wspólnoty

	Zdolności produkcyjne (w tonach):	Produkcja (w tonach)
2002	8 613 304	8 455 119
2003	8 632 525	8 595 156
2004	8 818 633	8 644 575

- (71) Dane z tabeli wskazują na wykorzystanie całkowitych zdolności produkcyjnych w co najmniej 98 % w latach 2002-2004. Dane ze sprawozdania Frontier Economics ⁽²⁴⁾ wskazują na podobny odsetek wykorzystania. W 2005 r. odsetek wykorzystania zdolności produkcyjnych był niższy, przy wspólnotowej produkcji siodu w wysokości 8,4 mln ton i zdolnościach produkcyjnych 8,8 mln ton. Dla roku sprzedaży 2006/2007 oczekuje się, że całkowita produkcja wyniesie 8,0 mln ton, przy zdolnościach produkcyjnych 8,8 mln ton ⁽²⁵⁾. Te niższe poziomy wykorzystania zdolności produkcyjnych wydają się jednak odzwierciedlać reakcję zakładów produkcji siodu na niższą rentowność, tj. ich decyzję zmniejszenia produkcji siodu i czasowego zamknięcia zdolności produkcyjnych. W przypadku roku sprzedaży 2006/2007 częściowym wytłumaczeniem mogą być również słabe plony jęczmienia do produkcji siodu. Dane za lata od 2002 do 2004 pokazują, że techniczne możliwości są wykorzystywane przynajmniej w 98 % całkowitych zdolności produkcyjnych. Ten wysoki odsetek rzeczywistego wykorzystania całkowitych zdolności produkcyjnych nie wydaje się wystarczającym powodem, aby poddawać w wątpliwość istnienie nadwyżki zdolności produkcyjnych we wspólnotowym sektorze siodowym.

- (72) Jak wspomniano w piśmie Euromalt z sierpnia 2005 r., w przyszłości „małe, stare i nieefektywne zakłady będą musiały zostać zamknięte. Będzie to proces powolny ze względu na strukturę tego sektora w określonych państwach członkowskich”. Wydaje się, że w 2006 r. proces ten przyspieszył. Wydaje się, że w połowie 2006 r. produkcja siodu na obszarze Wspólnoty powróciła do równowagi w stosunku do rzeczywistego popytu poprzez to, że producenci siodu nauczyli się ograniczać swoją produkcję do możliwych wolumenów sprzedaży ⁽²⁶⁾. Jednakże nawet po wyżej wspomnianym nieodwołalnym zamknięciu starych zakładów produkcji siodu, całkowite zdolności produkcji siodu przewyższają wciąż rzeczywisty popyt o około 600 000 ton. Ponadto, z powodu stagnacji spożycia piwa, nie oczekuje się wzrostu popytu wewnątrz Wspólnoty, podczas gdy wywóz z obszaru Wspólnoty będzie prowadzony w warunkach na rynkach światowych, które zgodnie z oczekiwaniami pozostaną stosunkowo stabilne w nadchodzących latach. Dlatego też Komisja nie

dysponuje wyraźnymi przesłankami ku temu, że nastąpi szybka zmiana w obecnej sytuacji nadwyżki zdolności produkcyjnych.

Konsekwencje dla wymiany handlowej między państwami członkowskimi

- (73) W opinii Niderlandów i Holland Malt inwestycja w fabrykę w Eemshaven będzie miała większy wpływ na wymianę handlową z państwami trzecimi niż na wymianę handlową między państwami członkowskimi, ponieważ wywóz siodu stanowi segment rynku, który jest niezależny od segmentu, na którym działają dostawcy siodu niezlokalizowani nad morzem.
- (74) Komisja przyznaje, że na część zdolności produkcji siodu na obszarze Wspólnoty składają się nieleżące nad morzem, małe prywatne/rodzinne przedsiębiorstwa, które produkują głównie na rynek krajowy. Jednakże część ich produkcji może być również przeznaczona na wywóz, a w takim przypadku będą one wystawione na konkurencję z innymi wspólnotowymi zakładami produkcji siodu, które są ukierunkowane przede wszystkim na wywóz (tak jak Holland Malt).
- (75) Ponadto we wspólnotowym sektorze siodowym jest duża grupa przedsiębiorstw, które sprzedają swój siod zarówno na obszarze Wspólnoty, jak i poza nią. Holland Malt należy do tej kategorii, a położenie tego przedsiębiorstwa przy porcie dalekomorskim powoduje, że może ono obsługiwać zarówno rynek wspólnotowy, jak również rynki spoza Wspólnoty. Dlatego też wspólnotowe zakłady produkcji siodu, które w pierwszej kolejności były ukierunkowane na wywóz na inne rynki, mogą doświadczać konkurencji ze strony Holland Malt. To samo dotyczy wspólnotowych zakładów produkcji siodu, które sprzedają głównie na rynek wewnętrzny, ponieważ Holland Malt zamierza również sprzedawać znaczną ilość siodu do państw europejskich. W swoim biznes planie z sierpnia 2003 r. Holland Malt informuje, że zamierza ono w 2005 r. sprzedać odbiorcom europejskim 71 540 ton (wobec spodziewanej sprzedaży 28 100 ton do Azji, 40 600 ton do Ameryki Łacińskiej i 29 000 ton do Rosji).
- (76) Możliwe są sytuacje, gdy zakłady produkcji siodu ukierunkowane głównie na wywóz do państw spoza Wspólnoty (tak jak Holland Malt) nie będą mogły znaleźć kupców na produkcję zaplanowaną dla tych odbiorców, a w takim wypadku być może będą one próbowały sprzedać tę ilość produkcji na obszarze Wspólnoty. Zdarzyć się może również sytuacja odwrotna. Ponadto Komisja nie uznaje segmentów wewnątrz i spoza Wspólnoty za całkowicie oddzielne segmenty. Istnieje między nimi wzajemny związek, w ramach którego zmiany poza Wspólnotą mają wpływ na zmiany wewnątrz Wspólnoty i na odwrot.
- (77) Mając na względzie powyższe ustalenia, Komisja nie zgadza się z wnioskiem ze sprawozdania Frontier Economics, że brak jest przesłanki ku temu, że dotacja udzielona Holland Malt będzie prowadzić do przesunięcia w zbycie siodu innych producentów europejskich, z wyłączeniem przypadków, gdy takie zmiany tak czy inaczej miałyby miejsce. Komisja nie może wykluczyć takich przesunięć w zbycie siodu u innych wspólnotowych producentów zaopatrujących odbiorców zarówno z obszaru Wspólnoty jak i poza nim. Komisja wyciąga zatem wniosek, że przedmiotowa pomoc może mieć wpływ na wymianę handlową i konkurencję między państwami członkowskimi.

⁽²⁴⁾ Patrz przypis 11.

⁽²⁵⁾ H.M. Gauger, Raport rynkowy nr 4, 2 maja 2006 r.

⁽²⁶⁾ H.M. Gauger, lipiec 2006 r. – Stan europejskiego przemysłu siodowego.

Rynek „słodu premium”

- (78) Komisja przyjęła do wiadomości dane przesłane przez Niderlandy i Holland Malt (w tym pisma stron trzecich) dotyczące rozwoju słodu typu HTST⁽²⁷⁾. Niderlandy, Holland Malt oraz zainteresowane strony opisują sód typu HTST jako rodzaj słodu o właściwościach innych niż zwykłego słodu, które nadają piwu smak i aromat, dłuższe odgazowywanie oraz zwiększoną trwałość.
- (79) W opinii Niderlandów i Holland Malt sód typu HTST można uznać za „sód premium”. Ich zdaniem, z uwagi na wyjątkowe właściwości fizyczne, wyróżniającą jakość i wyższą klasę cenową, jest również bardzo prawdopodobne, że sód typu HTST oraz sód zwykły nie będą wcale lub prawie wcale produktami wzajemnie wymiennymi. Oczekuje się, że sód typu HTST wygeneruje własny popyt i rynek.
- (80) Komisja uznaje, że sód typu HTST może mieć szczególne cechy i wyższą jakość. Należy jednak ustalić, czy istnieje oddzielny rynek „słodu premium” (który zaopatrywany byłby w sód typu HTST), oprócz rynku zwykłego słodu. Sąd Pierwszej Instancji wyjaśnił, że można mówić o dostatecznie wydzielonym rynku jedynie wtedy

„gdy dany produkt lub dana usługa posiada szczególne cechy, dzięki którym produkt ten lub ta usługa odróżnia się od innych produktów lub usług na tyle wyraźnie, że wymiennosc z tymi innymi produktami lub usługami możliwa jest jedynie w ograniczonym stopniu, a konkurencja z nimi jest prawie niedostrzegalna. W tym względzie zakres wzajemnej wymiennosci produktów należy ocenić z obiektywnych cech produktów, jak również z uwzględnieniem struktury popytu i podaży na rynku oraz warunków konkurencji⁽²⁸⁾ .

- (81) Jeżeli chodzi o strukturę popytu i podaży na rynku oraz warunki konkurencji, Komisja otrzymała uwagi od większości zainteresowanych stron (przede wszystkim krajowych zrzeszeń producentów słodu), które informują, że nie da się uczynić wyraźnego podziału między zwykłym słodem i „słodem premium”. Zgodnie z tymi uwagami sód jest raczej produktem generycznym, o nieznacznie zmieniających się cechach oraz normach jakościowych wyznaczonych przez sektor piwowarski. W przypadku większości klientów zakładów produkcji słodu, wydaje się, że występuje zapotrzebowanie tylko na sód wysokiej jakości, odpowiadający ich specyfikacjom i spełniający wszelkie normy dotyczące bezpieczeństwa żywności.
- (82) Zakres wzajemnej wymiennosci różnych rodzajów słodu z różnych zakładów wydaje się dlatego nie być mały, ponieważ wszystkie zakłady muszą produkować sód wysokiej jakości, aby sprostać zapotrzebowaniu ze strony swoich klientów.
- (83) To wydaje się znajdować potwierdzenie we uwagach, że „piwo premium” niekoniecznie jest produkowane ze słodu

innej jakości niż zwykłe piwo. W opinii Niderlandów Holland Malt będzie produkować sód typu HTST na potrzeby „segmentu premium”, wydzielonego na rynku piwa. Niderlandy informują, że do produkcji wspomnianego „piwa premium” wymagane są surowce wysokiej jakości o cechach nadających piwu lepszy smak. W swoim piśmie Holland Malt przywołuje sprawozdanie „Just Drinks. com 2004 report⁽²⁹⁾”, w którym zdaniem Holland Malt znaczące browary stwierdzają, że „piwo premium” jest w istocie lepszym napojem, o pełniejszym i bardziej specyficznym smaku.

- (84) W opinii Komisji wspomniane zdanie ze sprawozdania odwołuje się jednak do poglądu konsumenta „piwa premium”, a nie jest opinią znaczących browarów. Na stronie 59 tego sprawozdania stwierdza się, że według Scottish & Newcastle konsument uważa, że marka „piwa premium” ma wyższą jakość i większą renomę. Istotnymi czynnikami są tu: pogląd o wyższej jakości – „piwo premium” jest w istocie lepszym napojem z pełniejszym i bardziej specyficznym smakiem.

- (85) W podsumowaniu tego sprawozdania, przywołanego przez samo Holland Malt, stwierdza się, iż „z rozmów przeprowadzonych przez just-drinks.com z kilkoma ważnymi międzynarodowymi podmiotami światowego sektora piwowarskiego wynika, że ‘piwo premium’ jest w rzeczywistości pojęciem marketingowym”. Następnie w sprawozdaniu stwierdza się, że standardowe piwo w określonym regionie lub określonym państwie znajdującym się w określonym regionie może stać się „piwem premium” oraz że najważniejsze międzynarodowe browary dostosowują swoją strategię marketingową do rynku. Gatunki, które w określonych regionach są oznaczone jako marka premium, niekoniecznie muszą tak zostać oznaczone w innych regionach. Ponadto w sprawozdaniu zwraca się uwagę, że „czytelnik musi być świadomy tego, że zapotrzebowanie na ‘piwo premium’, w ujęciu porównania między różnymi latami i tendencjami na przestrzeni kilku lat, zmienia się poprzez zmiany w postrzeganiu go przez konsumenta, a nie poprzez zmiany w specyfikacji produktu. Jak zaznacza Interbrew, to konsument, a nie przemysł, określa które piwo ma status premium”.

- (86) Fakt, że specyfikacja produktu nie stanowi ważnego czynnika w celu określenia, które piwa oznaczone są jako „piwo premium”, może wskazywać na to, że różne rodzaje słodu są wzajemnie i łatwo wymienne, o ile spełniają one (minimalne) normy jakościowe wyznaczone przez sektor piwowarski. O tej wzajemnej wymiennosci jest również mowa w przypadku sprawy związanej z koncentracją Hugh Baird/Scottish and Newcastle⁽³⁰⁾. W odniesieniu do przedmiotowego rynku produktu, zgłaszające strony (Hugh Baird i Scottish and Newcastle) zaznaczają, że jest on przynajmniej tak szeroki, jak rynek słodu. W decyzji stwierdza się, że chociaż rynek słodu jest wyraźnie

⁽²⁷⁾ Oświadczenie van Bùhlera dotyczące technologii Holland Malt, bez daty.

Pismo z Uniwersytetu Freising – Weihenstephan München, maj 2005 r.

Pismo zainteresowanej strony objętej tajemnicą handlową i, wobec tego, traktowanej poufnie.

⁽²⁸⁾ Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z 21 października 1997 r. w sprawie T-229/94, Deutsche Bahn/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. II-1689, str. pkt 10.”

⁽²⁹⁾ www.just-drinks.com, ‘A global market review of premium beer – with forecasts to 2010’.

⁽³⁰⁾ Sprawa nr IV/M.1372 z 18.12.1998.

podzielony na rynek słodu i rynek destylacji, to strony nie uważają tego za istotny argument w odniesieniu do wysokiego stopnia substytucyjności po stronie podaży.

- (87) Ponadto Komisja, w trakcie analizowania źródeł statystycznych dotyczących produkcji słodu, nie wykryła żadnego oddzielnego rynku „słodu premium”. Przeciwnie, wszystkie źródła (Eurostat, Euromalt, Międzynarodowa Rada Zbożowa) podają jedynie dane dotyczące ogólnego rynku słodu. Same Niderlandy i Holland Malt nie podały żadnych danych dotyczących istniejących zdolności produkcyjnych lub produkcji „słodu premium”. Przeciwnie wyjaśniając nadwyżkę zdolności produkcyjnych, strony te odnosiły się do liczb dotyczących słodu (jako jednego produktu), bez podziału na zwykły sód i „sód premium”.
- (88) Komisja jest zatem zdania, że nie da się wyznaczyć wyraźnych granic między tymi dwiema kategoriami (zwykły sód i „sód premium”). Możliwe, że istnieją różnice w jakości, jednak nie wydają się one być takiego rodzaju, który w znacznym stopniu ograniczałby wymiennosc między rodzajami słodu lub konkurencję między zakładami produkcji słodu.
- (89) Na podstawie powyższych wniosków dotyczących nadwyżki zdolności produkcyjnych na rynku słodu, możliwego wpływu przedmiotowego środka pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi oraz braku wyraźnej oddzielnego rynku „słodu premium”, Komisja jest zdania, że ten środek pomocy nie jest zgodny z pkt 4.2.5 wytycznych, w którym określa się, że nie można udzielić pomocy na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku.

Pomoc dla zakładu produkcji słodu na Litwie

- (90) Holland Malt wskazuje, że sytuacja na światowym rynku słodu nie przeszkodziła Komisji zatwierdzić pomocy inwestycyjnej dla zakładu produkcji słodu na Litwie.
- (91) Komisja pragnie wskazać, że nie zatwierdziła żadnej pomocy państwa dotyczącej inwestycji w zakład produkcji słodu na Litwie po przystąpieniu tego państwa do Wspólnoty dnia 1 maja 2004 r. Przed tą datą nie obowiązywały na Litwie żadne przepisy dotyczące pomocy państwa w odniesieniu do produktów rolnych. Tak czy inaczej, niedociągnięcia innych państw członkowskich w wypełnianiu obowiązków na mocy art. 87 i 88 Traktatu są nieistotne w odniesieniu do kwestii, czy państwo członkowskie, względem którego wszczęto postępowanie zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, udzieliło pomocy (bezprawnej) ⁽³¹⁾.
- (92) W związku z omawianą sprawą Komisja chciałaby również nadmienić, że wszczęła formalne postępowanie dochodzeniowe zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, po tym jak Hiszpania ogłosiła zamiar udzielenia pomocy zakładowi produkcji słodu Maltacarrión S.A. ⁽³²⁾. Postępowanie zostało wszczęte z tych samych powodów, co obecne postępowanie, tj. ponieważ nie można wykluczyć, że na

rynku słodu istnieje nadwyżka zdolności produkcyjnych. Po wszczęciu postępowania Hiszpania wycofała zgłoszenie omawianej pomocy.

Aspekty regionalne

- (93) Komisja uznaje znaczenie rozwoju regionalnego w ramach pomocy udzielonej Holland Malt, na który wskazują Niderlandy i różne zainteresowane strony, i tego z pewnością nie będzie kwestionować. W tym sensie projekt pasuje do programu IPR.
- (94) Projekt musi jednak spełniać wszystkie, określone w wytycznych, warunki dotyczące pomocy inwestycyjnej udzielanej na potrzeby przetwarzania i zbytu produktów rolnych. Ponieważ projekt nie spełnia przynajmniej jednego ważnego warunku, Komisja nie może przyzwolić na pomoc państwa na ten projekt, mimo pozytywnych aspektów, odnoszących się do rozwoju regionalnego.

VI. WNIOSEK

- (95) Mając na względzie wyżej wymienione powody, Komisja uznaje pomoc dla Holland Malt za niezgodną z art. 87 i 88 Traktatu. Opisany środek pomocy nie jest zgodny z pkt 4.2.5 wytycznych, w którym określa się, że nie można udzielić pomocy na inwestycje dotyczące produktów, dla których nie można znaleźć normalnych możliwości zbytu na rynku.
- (96) W piśmie z dnia 17 grudnia 2004 r. Niderlandy poinformowały, że pomoc została przyznana z zastrzeżeniem zatwierdzenia jej przez Komisję. Jeżeli mimo tego zastrzeżenia pomoc jest jednak udzielona, musi ona zostać odzyskana.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa przyznana przez Niderlandy przedsiębiorstwu Holland Malt w formie dotacji w wysokości 7 425 000 EUR, z zastrzeżeniem zatwierdzenia jej przez Komisję, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

Niderlandy wycofują pomoc państwa, o której mowa w art. 1.

Artykuł 3

1. Niderlandy podejmują wszelkie niezbędne środki zmierzające do odzyskania od beneficjenta pomocy, o której mowa w art. 1, a która została już bezprawnie przekazana do jego dyspozycji.

2. Odzyskiwanie odbywa się w trybie natychmiastowym oraz zgodnie z krajowymi procedurami prawnymi, o ile procedury te dopuszczają natychmiastowe i rzeczywiste wykonanie niniejszej decyzji. Pomoc podlegająca zwrotowi obejmuje odsetki naliczane od daty przekazania pomocy do dyspozycji beneficjenta do daty

⁽³¹⁾ Patrz dla przykładu: orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z 30 kwietnia 1998 r. w sprawie T-214/95, Het Vlaamse Gewest (Region Flamandzki)/Komisja Wspólnot Europejskich, Zb.Orz. II-717, pkt 54.

⁽³²⁾ Sprawa C 48 z 21.12.2005, jeszcze nie ogłoszona w Dzienniku Urzędowym.

rzeczywistego zwrotu pomocy. Odsetki są naliczane na bazie referencyjnej stopy procentowej stosowanej do obliczania ekwiwalentu dotacji netto w ramach programów pomocy regionalnej.

Artykuł 4

Niderlandy poinformują Komisję, w ciągu dwóch miesięcy od daty ogłoszenia niniejszej decyzji, o środkach podjętych w celu jej wykonania.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

Sporządzono w Brukseli, dnia 26 września 2006 r.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI**z dnia 26 października 2006 r.****ustanawiająca Agencję Wykonawczą ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003**

(2007/60/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

specjalistycznych w kwestie związane z transeuropejską siecią transportową.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie statusu agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust 1,

(6) Agencja musi zapewnić wysoki poziom wiedzy specjalistycznej, mający służyć celom określonym przez Komisję i przez nią zarządzanej. Stworzenie agencji musi również umożliwić optymalne wdrożenie transeuropejskiej sieci transportowej, poprzez ułatwienie zatrudniania personelu specjalizującego się w kwestiach związanych z transeuropejską siecią transportową.

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie (WE) nr 58/2003 przyznaje Komisji uprawnienia do podjęcia decyzji o ustanowieniu agencji wykonawczych zgodnych ze statusem określonym tym rozporządzeniem oraz o przekazaniu im odpowiedzialności za pewne zadania związane z zarządzaniem jednym lub kilkoma programami lub działaniami wspólnotowymi.

(7) Stworzenie agencji musi zwiększyć elastyczność wdrażania wspólnotowych działań w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej. Roczny program prac agencji musi jej umożliwiać wnoszenie wkładu do realizacji rocznych priorytetów związanych z wdrażaniem transeuropejskiej sieci transportowej, zaplanowanych i zatwierdzonych przez Komisję. Agencja musi również zagwarantować lepszą koordynację finansowania z innymi instrumentami wspólnotowymi.

(2) Stworzenie agencji wykonawczej ma na celu umożliwienie Komisji skoncentrowanie się na swoich priorytetowych działaniach i funkcjach, których nie można zlecić podmiotom zewnętrznym, jednakże bez utraty kontroli, funkcji nadzorującej oraz ostatecznej odpowiedzialności za działania, którymi zarządzają agencje wykonawcze.

(8) Zarządzanie oparte na wynikach osiągniętych przez agencję wraz z ustanowieniem niezbędnych procedur oraz obiegów kontroli i koordynacji powinno umożliwić uproszczenie sposobów wdrażania transeuropejskiej sieci transportowej przez służby Komisji. Służby Komisji będą mogły wykorzystywać wyniki technicznych prac prowadzonych przez agencję, równolegle podejmując odpowiednie działania, które zakładają oceny natury politycznej.

(3) Zarządzanie działalnością Wspólnoty w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej ma na celu realizację projektów, które nie pociągają za sobą decyzji o charakterze politycznym i wymaga wysokiego poziomu specjalistycznej wiedzy technicznej i finansowej w całym okresie realizacji projektu.

(9) Współpraca agencji ze służbami Komisji oraz wykonanie przez nią powierzonych jej zadań powinno umożliwić udoskonalenie rozpoznawalności działań wspólnotowych w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej.

(4) Przekazania agencji wykonawczej obowiązków związanych z realizacją takiego działania wspólnotowego można dokonać w drodze wprowadzenia wyraźnego podziału na programowanie, ustalanie priorytetów i ocenę programu, które pozostaną w gestii Komisji oraz na realizację projektów, która zostanie powierzona agencji wykonawczej.

(10) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. agencji wykonawczych,

(5) Analiza kosztów i korzyści wykonana w tym celu wykazała, że ustanowienie agencji wykonawczej umożliwi, mniejszym kosztem, zwiększenie efektywności realizacji transeuropejskiej sieci transportowej. Z uwagi na specyficzne cechy transeuropejskiej sieci transportowej, należy położyć nacisk na przekazanie zadań technicznych, ponieważ głównym celem jest wzmocnienie zaangażowania kręgów

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Ustanowienie agencji

1. Do celów zarządzania działalnością Wspólnoty w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej ustanawia się agencję wykonawczą (zwaną dalej „agencją”), której statut reguluje rozporządzenie (WE) nr 58/2003.

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 16.1.2003, str. 1.

2. Agencja nosi nazwę: „Agencja Wykonawcza ds. Transeuropejskiej Sieci Transportowej”.

Artykuł 2

Siedziba

Siedzibą agencji jest Bruksela.

Artykuł 3

Okres funkcjonowania

Agencja powołana jest na okres od dnia 1 listopada 2006 r. do dnia 31 grudnia 2008 r.

Artykuł 4

Cele i zadania

1. Zadaniem agencji jest, w ramach wspólnotowych działań w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej, wykonywanie zadań związanych z udzielaniem wspólnotowej pomocy finansowej na mocy regulacji Rady nr 2236/95⁽²⁾, z wyłączeniem programowania, ustalania priorytetów, oceny programu, przyjmowania decyzji w sprawie finansowania i monitorowania prawodawstwa. W szczególności powierza się jej następujące zadania:

- (a) zarządzanie w fazie przygotowawczej, finansowania i monitorowania pomocy finansowej udzielanej na rzecz projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z budżetu transeuropejskiej sieci transportowej, jak również prowadzenie niezbędnych kontroli, podejmując stosowne decyzje na podstawie uprawnień przekazanych przez Komisję;
- (b) koordynacja z innymi instrumentami wspólnotowymi, przy zapewnieniu doskonalszej koordynacji pomocy na każdym z etapów realizacji projektów priorytetowych, które otrzymują również pomoc pochodzącą z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności, jak również od Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- (c) udzielanie wsparcia technicznego promotorom projektów w zakresie inżynierii finansowej oraz opracowywania wspólnych metod oceny;
- (d) przyjęcie instrumentów wykonywania budżetu w odniesieniu do przychodów i wydatków oraz wykonanie, na podstawie przekazanych przez Komisję uprawnień, wszystkich czynności niezbędnych dla zarządzania działaniami wspólnotowymi w dziedzinie transeuropejskiej sieci

transportowej, przewidzianych w rozporządzeniu regulacji Rady (WE) nr 2236/95, w szczególności związanych z udzielaniem zamówień i dotacji⁽³⁾;

- (e) gromadzenie, analizowanie i przekazywanie Komisji wszelkich informacji koniecznych do wdrożenia sieci transeuropejskiej;
- (f) zapewnianie wszelakiego wsparcia technicznego i administracyjnego na prośbę Komisji.

2. Wykonywanie zadań przewidzianych a ust. 1 lit. b) nie wpływa na odpowiedzialność władz zarządzających programami działań współfinansowanymi z funduszy strukturalnych lub z Funduszu Spójności za wybór lub realizację projektów będących częścią transeuropejskiej sieci transportowej, ani na odpowiedzialność finansową państw członkowskich w ramach wspólnego zarządzania takimi programami;

3. Oprócz zadań, których mowa w ust. 1, Komisja może, po uzyskaniu opinii komitetu ds. agencji wykonawczych, powierzyć agencji realizację zadań o takim samym charakterze w ramach innych programów lub działań wspólnotowych, w rozumieniu art. 2 rozporządzenia (WE) 58/2003, pod warunkiem, że te programy lub działania pozostają w granicach wspólnotowej działalności w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportowej.

4. Decyzja o przekazaniu uprawnień przez Komisję szczegółowo określa całość zadań powierzonych agencji i jest aktualizowana z uwzględnieniem dodatkowych zadań, które mogłyby zostać powierzone agencji. Decyzję przekazuje się, dla informacji, komitetowi agencji wykonawczych.

Artykuł 5

Struktura organizacyjna

- 1. Agencją zarządzają komitet sterujący oraz dyrektor, wyznaczeni przez Komisję.
- 2. Członkowie komitetu sterującego są powoływani na okres, o którym mowa w art. 3.
- 3. Dyrektor agencji jest powoływany na okres, o którym mowa w art. 3.

Artykuł 6

Dotacja

Agencja otrzymuje dotację przypisaną w budżecie ogólnym Wspólnot Europejskich i pochodzącą ze środków finansowych przeznaczonych na działania Wspólnoty w dziedzinie trans-

⁽²⁾ Dz.U. L 228 z 29.3.1995

⁽³⁾ Dz.U. L 228 z 23.9.95, str. 1.

europejskiej sieci transportowej i, w razie potrzeby, na inne programy lub działania wspólnotowe, których wykonanie powierza się agencji w zastosowaniu art. 4 ust. 3.

Artykuł 7

Kontrola i sprawozdanie z wykonania

Agencja podlega kontroli ze strony Komisji i regularnie zdaje sprawozdanie z wykonania działań wspólnotowych w dziedzinie transeuropejskiej sieci transportu, które zostało jej powierzono, na zasadach i z częstotliwością szczegółowo przedstawionymi w decyzji o przekazaniu uprawnień.

Artykuł 8

Wykonywanie budżetu operacyjnego

Agencja wykonuje swój budżet operacyjny zgodnie z postanowieniami rozporządzenia (WE) nr 1653/2004 Komisji ⁽⁴⁾.

Sporządzono w Brukseli, dnia 26 października 2006 r.

W imieniu Komisji
Jacques BARROT
Wiceprzewodniczący

⁽⁴⁾ Dz.U. L 297 z 22.9.2004, str. 6.

**DECYZJA NR 1/2006 WSPÓLNEGO KOMITETU WETERYNARYJNEGO USTANOWIONEGO
UMOWĄ MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ
DOTYCZĄCA HANDLU PRODUKTAMI ROLNYMI**

z dnia 1 grudnia 2006 r.

zmieniająca dodatki 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 10 do załącznika 11 Umowy

(2007/61/WE)

KOMITET,

uwzględniając Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi (zwaną dalej: „Umową rolną”), a w szczególności art. 19, ust. 3 jej załącznika 11,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Umowa rolna weszła w życie z dniem 1 czerwca 2002 r.
- (2) Artykuł 19 ust. 1 załącznika 11 Umowy rolnej powołuje Wspólny Komitet Weterynaryjny odpowiedzialny za badanie wszelkich kwestii związanych ze wspomnianym załącznikiem i z jego wdrażaniem oraz za zadania przewidziane przez ten załącznik. Na mocy ust. 3 powyższego artykułu, Wspólny Komitet Weterynaryjny może zdecydować o wprowadzeniu zmian w dodatkach do załącznika 11 Umowy rolnej, szczególnie w celu ich adaptacji i aktualizacji.
- (3) Dodatki 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 11 do załącznika 11 Umowy rolnej zostały zmienione po raz pierwszy decyzją nr 2/2003 Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego ustanowionego Umową między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi z dnia 25 listopada 2003 r. w sprawie zmiany dodatków 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 11 do załącznika 11 Umowy (¹).
- (4) Dodatki 1, 2, 3, 4, 5 i 11 do załącznika 11 Umowy rolnej zostały zmienione ostatnio decyzją nr 2/2004 Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego ustanowionego Umową między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi z dnia 9 grudnia 2004 r. zmieniającą dodatki 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 11 do załącznika 11 do Umowy (²).
- (5) Dodatek 6 do załącznika 11 Umowy rolnej został zmieniony decyzją nr 1/2005 Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego ustanowionego Umową między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zmiany dodatku 6 do załącznika 11 do Umowy (³).
- (6) Konfederacja Szwajcarska zobowiązała się włączyć do krajowego ustawodawstwa przepisy dyrektywy (WE) nr 2003/99 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia

- 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniającej decyzję Rady 90/424/EWG i uchylającej dyrektywę Rady 92/117/EWG (⁴), rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność w łańcuchu pokarmowym (⁵) oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1003/2005 z dnia 30 czerwca 2005 r. wdrażającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu wspólnotowego ograniczenia powszechnego występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach hodowlanych gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 (⁶).
- (7) Konfederacja Szwajcarska zobowiązała się włączyć do krajowego ustawodawstwa przepisy dyrektywy Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. ustanawiającej zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnej produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich (⁷).
  - (8) Konfederacja Szwajcarska zobowiązała się włączyć do ustawodawstwa krajowego przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (⁸), przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 2074/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającego środki wykonawcze w odniesieniu do niektórych produktów objętych rozporządzeniem (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz do organizacji urzędowych kontroli na mocy rozporządzeń (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, ustanawiającego odstępstwa od rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz (WE) nr 854/2004 (⁹), a także przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 2075/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającego szczególnie przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włosieni (*Trichinella*) w mięsie (¹⁰).
  - (9) Należy zmienić dodatek 1 do załącznika 11 Umowy rolnej w celu uwzględnienia przepisów wspólnotowych i szwajcar-

(¹) Dz.U. L 23 z 28.1.2004, str. 27.

(²) Dz.U. L 17 z 20.1.2005, str. 1.

(³) Dz.U. L 347 z 30.12.2005, str. 93.

(⁴) Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 31.

(⁵) Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 1.

(⁶) Dz.U. L 170 z 1.7.2005, str. 12.

(⁷) Dz.U. L 24 z 30.1.1998, str. 9.

(⁸) Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 1.

(⁹) Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 27.

(¹⁰) Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 60.

skich dotyczących chorób odzwierzęcych i szczegółowych warunków w odniesieniu do handlu między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską.

- (10) Należy zmienić dodatki 1, 2, 3, 4, 5 i 10 do załącznika 11 Umowy rolnej w celu uwzględnienia zmian zaistniałych w przepisach wspólnotowych i szwajcarskich obowiązujących na dzień 1 lipca 2006 r.
- (11) Środki sanitarne przewidziane przez przepisy szwajcarskie uznaje się za równoważne do celów handlowych w odniesieniu do produktów zwierzęcych przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Należy zatem zmienić dodatek 6 do załącznika 11 Umowy rolnej.
- (12) Przepisy dodatków 5 i 10 do załącznika 11 Umowy rolnej zostaną ponownie zbadane podczas zebrania Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego najpóźniej w terminie 1 roku po dacie wejścia w życie niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Dodatki 1, 2, 3, 4, 6 i 10 do załącznika 11 Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi (umowa rolna) zostają odpowiednio zastąpione dodatkami zawartymi w załączniku do niniejszej decyzji.

Podpisano w Bernie, dnia 1 grudnia 2006 r. Podpisano w Brukseli, dnia 1 grudnia 2006 r.

W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Szef delegacji
Hans WYSS

W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Szef delegacji
Paul VAN GELDORP

Artykuł 2

Dodatek 5 do załącznika 11, rozdział 3, pkt V, część A Umowy rolnej zostaje zastąpiony poniższym:

„A. Jeżeli chodzi o kontrole zwierząt żywych wprowadzanych do Wspólnoty z innych państw niż te, które są objęte niniejszym załącznikiem, władze szwajcarskie zobowiązują się pobierać przynajmniej opłaty związane z urzędowymi kontrolami przewidziane w rozdziale VI rozporządzenia (WE) nr 882/2004 według minimalnych stawek ustalonych w jego załączniku V.”

Artykuł 3

Niniejszą decyzję sporządzoną w dwóch egzemplarzach podpisują współprzewodniczący lub inne osoby uprawnione do działania w imieniu Stron.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsza decyzja staje się skuteczna w dniu złożenia ostatniego podpisu.

ZAŁĄCZNIK

„Dodatek 1

ŚRODKI ZWALCZANIA/ZGŁASZANIE CHOROÓB ZWIERZĄT

I. PRYSZCZYCA

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
1. Dyrektywa Rady 2003/85/WE z dnia 29 września 2003 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania pryszczycy, uchylająca dyrektywę 85/511/EWG i decyzje 84/531/EWG i 91/665/EWG oraz zmieniająca dyrektywę 92/46/EWG (Dz.U. L 306 z 22.11.2003, str. 1) zmieniona decyzją 2005/615/WE Komisji z dnia 16 sierpnia 2005 r. zmieniającą załącznik XI do dyrektywy Rady 2003/85/WE w odniesieniu do krajowych laboratoriów w niektórych państwach członkowskich.	1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), 49: (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 99 do 103 (specyficzne środki dotyczące zwalczania pryszczycy) 3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne, rejestrowanie, kontrola i dostarczanie szczepionki przeciwko pryszczycy)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Komisja i Weterynaryjny Urząd Federalny powiadamiają się o zamiarze zastosowania szczepienia interwencyjnego. W wypadkach szczególnej sytuacji alarmowej, zgłaszanie dotyczy podjętych decyzji i sposobów ich wdrażania. We wszystkich przypadkach, konsultacje odbywają się w jak najkrótszym terminie w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
2. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
3. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji pryszczycy jest: The Institute for Animal Health Pirbright Laboratory, Zjednoczone Królestwo. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku XVI dyrektywy 2003/85/WE.

II. KLASYCZNY POMÓR ŚWIŃ

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 2001/89/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania klasycznego pomoru świń (Dz.U. L 316 z 1.12.2001, str. 5) ostatnio zmieniona Aktem dotyczącym warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej – załącznik II: Lista przewidziana w art. 20 Aktu Przystąpienia – 6. Rolnictwo – B. Ustawodawstwo weterynaryjne i fitosanitarne – I. Ustawodawstwo weterynaryjne (Dz.U. L 236 z 23.9.2003, str. 381)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), od 40 do 47 (usuwanie i wykorzystywanie odpadów), 49 (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 116 do 121 (wykrywanie pomoru świń podczas uboju, specyficzne środki dotyczące walki z klasycznym pomorem świń) 3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne) 4. Rozporządzenie z dnia 23 czerwca 2004 r. dotyczące eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA) zmienione ostatnio dnia 22 czerwca 2005 r. (RS 916.441.22)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Komisja i Weterynaryjny Urząd Federalny zgłaszają zamiar zastosowania szczepienia interwencyjnego. Konsultacje odbywają się w jak najkrótszym terminie w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
2. Jeżeli okaże się to konieczne, stosownie do art. 117 ust. 5 rozporządzenia o epizootiach, Weterynaryjny Urząd Federalny wyda przepisy wykonawcze o charakterze technicznym dotyczące znakowania i przetwarzania mięsa pochodzącego ze stref ochronnych i nadzorowanych.
3. Stosownie do art. 121 rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria zobowiązuje się do wdrożenia planu usunięcia klasycznego pomoru świń u dzikich świń zgodnie z art. 15 i 16 dyrektywy 2001/89/WE. Konsultacje odbywają się w jak najkrótszym terminie w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
4. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
5. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 21 dyrektywy 2001/89/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
6. W razie konieczności, stosownie do art. 89 ust. 2 rozporządzenia o epizootiach, Weterynaryjny Urząd Federalny wyda przepisy wykonawcze o charakterze technicznym w zakresie kontroli serologicznej świń w obszarach objętych ochroną i nadzorem zgodnie z rozdziałem IV załącznika do decyzji 2002/106/WE (Dz.U. L 39 z 9.2.2002, str. 71.).
7. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji klasycznego pomoru świń jest: *Institut für Virologie der Tierärztlichen Hochschule Hannover*, 15 Bünteweg 17, D-30559, Hannover, Niemcy. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku IV dyrektywy 2001/89/WE.

III. AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz.U. L 192 z 20.7.2002, str. 27) ostatnio zmieniona Aktem dotyczącym warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej – załącznik II: Lista przewidziana w art. 20 Aktu Przystąpienia – 6. Rolnictwo – B. Ustawodawstwo weterynaryjne i fitosanitarne – I. Ustawodawstwo weterynaryjne (Dz.U. L 236 z 23.9.2003, str. 381)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), od 40 do 47 (usuwanie i wykorzystywanie odpadów), 49 (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 116 do 121 (wykrywanie pomoru podczas uboju, specyficzne środki dotyczące walki z klasycznym pomorem świń) 3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne) 4. Rozporządzenie z dnia 23 czerwca 2004 r. dotyczące eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA) zmienione ostatnio dnia 22 czerwca 2005 r. (RS 916.441.22)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji afrykańskiego pomoru świń jest: *Centro de Investigación en Sanidad Animal*, 28130 Valdeolmos, Madryt, Hiszpania. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku V dyrektywy 2002/60/WE.
2. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
3. W razie konieczności, stosownie do art. 89 ust. 2 rozporządzenia o epizootiach, Weterynaryjny Urząd Federalny wyda przepisy wykonawcze o charakterze technicznym w zakresie przepisów diagnostycznych związanych z afrykańskim pomorem świń zgodnie z przepisami decyzji 2003/422/WE (Dz.U. L 143 z 11.6.2003, str. 35).
4. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 20 dyrektywy 2002/60/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

IV. AFRYKAŃSKI POMÓR KONI

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>Dyrektywa Rady 92/35/EWG z dnia 29 kwietnia 1992 r. ustanawiająca zasady kontroli i środki zwalczania afrykańskiego pomoru koni (Dz.U. L 157 z 10.6.1992, str. 19), ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="778 342 1313 488">1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) <li data-bbox="778 488 1313 719">2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), 49: (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 112 do 115 (specyficzne środki dotyczące zwalczania afrykańskiego pomoru koni) <li data-bbox="778 719 1313 828">3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. W przypadku, gdyby w Szwajcarii rozwinęła się epizootia o wyjątkowo ciężkim charakterze, Wspólny Komitet Weterynaryjny spotka się w celu zbadania sytuacji. Właściwe organy szwajcarskie zobowiązują się do podjęcia środków niezbędnych w świetle wyników tego badania.
2. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji afrykańskiego pomoru koni jest: *Laboratorio de Sanidad y Producción Animal*, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, 28110 Algete, Madryt, Hiszpania. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku III dyrektywy 92/35/EWG.
3. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 16 dyrektywy 92/35/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
4. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.

V. **GRYPA PTAKÓW**

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>1. Dyrektywa Rady 92/40/EWG z dnia 19 maja 1992 r. wprowadzająca wspólnotowe środki zwalczania grypy drobiu (Dz.U. L 167 z 22.6.1992, str. 1), ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r., dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)</p> <p>2. Dyrektywa Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylająca dyrektywę 92/40/EWG (Dz.U. L 010 z 14.1.2006, str. 16)</p>	<p>1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa)</p> <p>2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), 49: (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 122 do 125 (specyficzne środki dotyczące zwalczania grypy drobiu)</p> <p>3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne)</p>

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji grypy drobiu jest: *Central Veterinary Laboratory, New Haw, Weybridge, Surrey KT15 3NB, Zjednoczone Królestwo*. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku V dyrektywy 92/40/EWG i w załączniku VII, pkt. 2 dyrektywy 2005/94/WE.
2. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
3. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 18 dyrektywy 92/40/EWG, art. 60 dyrektywy 2005/94/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

VI. RZEKOMY POMÓR DROBIU

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>Dyrektywa Rady 92/66/EWG z dnia 14 lipca 1992 r. wprowadzająca wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu (Dz.U. L 260 z 5.9.1992, str. 1), ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) Rady nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz. U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego artykuły: 2 (wysoko zaraźliwe epizootie), od 40 do 47 (usuwanie i wykorzystywanie odpadów), 49 (manipulacja mikroorganizmami patogennymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące wysoko zaraźliwych epizootii), od 122 do 125 (specyficzne środki dotyczące rzekomego pomoru drobiu) 3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne) 4. Instrukcja (dyrektywa techniczna) Weterynaryjnego Urzędu Federalnego z dnia 20 czerwca 1989 r. dotycząca zwalczania paramyksowirusy gołębi (Urz. Biul. Wet. Fed. 90(13) str. 113 (szczepienie itd.)) 5. Rozporządzenie z dnia 23 czerwca 2004 r. dotyczące eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA) zmienione ostatnio 22 czerwca 2005 r. (RS 916.441.22)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji rzekomego pomoru drobiu jest: *Central Veterinary Laboratory*, New Haw, Weybridge, Surrey KT15 3NB, Zjednoczone Królestwo. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku V dyrektywy 92/66/EWG.
2. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
3. Informacje podane w art. 17 i 19 dyrektywy 92/66/EWG leżą w gestii Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
4. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 22 dyrektywy 92/66/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

VII. CHOROBY RYB I MIĘCZAKÓW

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>1. Dyrektywa Rady 93/53/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. wprowadzająca minimalne środki wspólnotowe zwalczania niektórych chorób ryb (Dz.U. L 175 z 19.7.1993, str. 23) ostatnio zmieniona Aktem dotyczącym warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej – załącznik II: Lista przewidziana w art. 20 Aktu Przystąpienia – 6. Rolnictwo – B. Ustawodawstwo weterynaryjne i fitosanitarne – I. Ustawodawstwo weterynaryjne (Dz.U. L 236 z 23.9.2003, str. 381)</p> <p>2. Dyrektywa Rady 95/70/WE z dnia 22 grudnia 1995 r. wprowadzająca minimalne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób małży (Dz.U. L 332 z 30.12.1995, str. 33), ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)</p>	<p>1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 10 (środki przeciw epizootiom) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa)</p> <p>2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 3 i 4 (wymienione epizootie), 61 (obowiązki nabywających prawo do połowu i organów odpowiedzialnych za monitorowanie połowów), od 62 do 76 (ogólne środki zwalczania), od 275 do 290 (specjalne środki dotyczące chorób ryb, laboratorium diagnostyczne)</p>

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Aktualnie hodowla łososia nie jest dozwolona i gatunek ten nie występuje w Szwajcarii. Niedokrwistość zakaźna łososia jest sklasyfikowana przez Szwajcarię jako choroba, którą należy usunąć w myśl rozporządzenia o epizootiach.
2. Aktualnie hodowla ostrzeg płaskich nie jest praktykowana w Szwajcarii. W przypadku wystąpienia bonamiozy lub marteiliozy, Weterynaryjny Urząd Federalny zobowiązuje się do podjęcia niezbędnych środków interwencyjnych zgodnych z przepisami wspólnotowymi na podstawie art. 57 ustawy o epizootiach.
3. W przypadkach wymienionych w art. 7 dyrektywy 93/53/EWG informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
4. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji chorób ryb jest: *Statens Veterinære Serumlaboratorium, Landbrugsministeriet*, Høngøvej 2, 8200 Århus, Dania. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku C dyrektywy 93/53/EWG.
5. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
6. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 16 dyrektywy 93/53/EWG, art. 8 dyrektywy 95/70/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
7. W przypadkach wymienionych w art. 5 dyrektywy 95/70/EWG informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
8. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji chorób mięczaków jest: *Laboratoire IFREMER*, BP 133, 17390 La Tremblade, Francja. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku B dyrektywy 95/70/EWG.

VIII. PASAŻOWALNA ENCEFALOPATIA GĄBCZASTA

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające przepisy dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 688/2006 z dnia 4 maja 2006 r. aktualizującym załączniki III i XI rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania pasażowalnych encefalopatii gąbczastych i materiałów szczególnego ryzyka bydła w Szwecji (Dz. U. L 120 z 5.5.2006, str. 10).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie z dnia 27 maja 1981 r. o ochronie zwierząt (OPAn) ostatnio zmienione dnia 12 kwietnia 2006 r. (RS 455.1), a w szczególności jego art. 64f (Sposoby ogłaszania) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11) 3. Ustawa z dnia 9 października 1992 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (LDAI) zmieniona ostatnio dnia 16 grudnia 2005 r. (RS 817.0), a szczególnie jej art. 24 (Inspekcja i pobieranie próbek), 40 (Kontrola środków spożywczych) 4. Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. DFI o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (RS 817.022.108), a szczególnie jego art. 4 i 7 (części kośćca, których używanie jest zabronione) 5. Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), szczególnie jego art. 6 (Definicje i skróty), 36 (Zaświadczenie sanitarne), 61 (Obowiązek ogłaszania), 130 (Monitorowanie pogłowia szwajcarskiego), od 175 do 181 (Pasażowalne encefalopatie gąbczaste), 297 (Wykonanie w kraju), 301 (Zadania weterynarza kantonálního), 303 (Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji weterynarzy urzędowych) oraz 312 (Laboratoria diagnostyczne) 6. Rozporządzenie z dnia 10 czerwca 1999 r. o Księdze produktów dla zwierząt (OLAIA) ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.307.1), w szczególności jego art. 28 (Transport produktów przeznaczonych dla zwierząt użytkowych), załącznik 1, część 9 (Produkty ze zwierząt lądowych), część 10 (Ryby, inne zwierzęta morskie, pochodzące z nich produkty i produkty uboczne) i załącznik 4 (lista zakazanych substancji) 7. Rozporządzenie z dnia 23 czerwca 2004 r. dotyczące eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA) zmienione ostatnio dnia 22 czerwca 2005 r. (RS 916.441.22)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (TSE) jest: *The Veterinary Laboratories Agency*, Woodham Lane New Haw, Addlestone, Surrey KT15 3NB Wielka Brytania. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku X, rozdział B rozporządzenia (WE) nr 999/2001.
2. Stosownie do art. 57 Ustawy o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym dotyczącym realizacji środków zwalczania TSE
3. Stosownie do art. 12 rozporządzenia (WE) nr 999/2001, w państwach członkowskich Wspólnoty, każde zwierzę podejrzane o zarażenie pasażowalną encefalopatią gąbczastą podlega urzędowemu ograniczeniu przemieszczania w czasie oczekiwania na wyniki badania klinicznego lub epidemiologicznego przeprowadzanego przez właściwy organ lub zabiciu w celu zbadania w laboratorium pod urzędową kontrolą.

Stosownie do art. 179b i 180a rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria wprowadza zakaz uboju zwierząt podejrzanych o zarażenie pasażowalną encefalopatią gąbczastą. Zwierzęta podejrzane o infekcję powinny być uśmiercone bez wycieku krwi i spalane a ich mózg zbadany w szwajcarskim laboratorium referencyjnym dla TSE.

Stosownie do art. 10 rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria dokonuje rejestracji pogłowia bydła przy pomocy systemu identyfikacji permanentnej umożliwiającego odnalezienie ich matki i ich pierwotnego stada oraz stwierdzenie, czy nie są potomstwem samic podejrzanych o infekcję lub krów dotkniętych gąbczastą encefalopatią bydła.

Stosownie do art. 179c rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria dokonuje wybicia zwierząt chorych na BSE oraz zwierząt pochodzących od krów dotkniętych gąbczastą encefalopatią bydła urodzonych w ciągu dwóch lat, które poprzedziły ich diagnostykę. Od 1 lipca 1999 r., przystąpiono do masowego wybijania zwierząt (jeden ubój na stado był wykonywany od 14 grudnia 1996 r. do 30 czerwca 1999 r.).

4. Stosownie do art. 180b rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria dokonuje wybicia zwierząt dotkniętych trzęsawką, ich matek, ich bezpośredniego potomstwa dotkniętego infekcją oraz wszelkich innych owiec i kóz ze stada z wyjątkiem:
- owiec nosicielek do najmniej 1 allela ARR lub nie noszących żadnego allela VRQ;
  - zwierząt mających mniej niż 2 miesiące, przeznaczonych wyłącznie na ubój. Głowa i narządy jamy brzusznej tych zwierząt są usuwane zgodnie z przepisami rozporządzenia dotyczącego usuwania ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA).

W drodze wyjątku, w przypadku ras o niewielkiej liczebności, można odstąpić od wybicia stada. W tym przypadku, stado zostaje poddane urzędowemu nadzorowi weterynaryjnemu przez okres 2 lat, podczas którego dokonuje się badania klinicznego zwierząt z tego stada dwukrotnie w ciągu roku. Jeżeli w tym okresie zwierzęta zostaną przeznaczone do wybicia, ich głowy włącznie z migdałami będą przedmiotem analizy w laboratorium referencyjnym na TSE

Środki te podlegają przeglądowi w zależności od wyników monitorowania sanitarnego zwierząt. W szczególności, okres monitorowania zostaje przedłużony w razie wykrycia nowego przypadku choroby w obrębie stada.

W razie stwierdzenia BSE u owcy lub kozy, Szwajcaria zobowiązuje się do wprowadzenia środków przewidzianych w załączniku VII do rozporządzenia (WE) nr 999/2001.

5. Stosownie do art. 7 rozporządzenia (WE) nr 999/2001, państwa członkowskie Wspólnoty zabraniają używania białek zwierzęcych przetworzonych w żywieniu zwierząt hodowlanych utrzymywanych, tuczonych lub hodowanych do produkcji środków spożywczych. Wprowadza się całkowity zakaz używania białek pochodzących od zwierząt w żywieniu przeżuwaczy w państwach członkowskich Wspólnoty.

Stosownie do art. 18 rozporządzenia dotyczącego eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych (OESPA), Szwajcaria wprowadziła całkowity zakaz używania białek zwierzęcych w żywieniu zwierząt hodowlanych obowiązujący od dnia 1 stycznia 2001 r.

6. Stosownie do art. 6 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 i rozdziału A załącznika III wspomnianego rozporządzenia, państwa członkowskie Wspólnoty wdrażają roczny program monitoringu BSE. Plan ten obejmuje szybki test BSE w odniesieniu do bydła mającego ponad 24 miesiące uśmierconego w trybie nagłym, padłego w gospodarstwie lub uznanego za chore podczas inspekcji *ante mortem* oraz wszystkich zwierząt mających ponad 30 miesięcy zabitych do spożycia przez ludzi.

Szybkie testy BSE stosowane w Szwajcarii są wymienione w załączniku X, rozdział C rozporządzenia (WE) nr 999/2001.

Stosownie do art. 179 rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria obowiązkowo dokonuje szybkiego testu BSE w odniesieniu do wszystkich zwierząt z gatunku bydła rogatego mających ponad 30 miesięcy zabitych w trybie nagłym, padłych w gospodarstwie lub uznanych za chore podczas inspekcji *ante mortem* oraz próbki zwierząt w wieku ponad 30 miesięcy zabitych do spożycia przez ludzi. Ponadto, hodowcy realizują celowy program monitoringu zwierząt w wieku ponad 20 miesięcy zabijanych do spożycia przez ludzi.

7. Stosownie do art. 6 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 i rozdziału A załącznika III wspomnianego rozporządzenia, państwa członkowskie Wspólnoty wdrażają roczny program monitoringu trzęsawki.

Stosownie do przepisów art. 177 rozporządzenia o epizootiach, Szwajcaria wdrożyła program monitoringu TSE u owiec i kóz w wieku ponad 12 miesięcy. Zwierzęta zabijane w trybie nagłym, zwierzęta, które padły w gospodarstwie lub uznane za chore podczas inspekcji *ante mortem* jak również zwierzęta zabijane do spożycia przez ludzi zostały zbadane w okresie od czerwca 2004 r. do lipca 2005 r. Wynik badania wszystkich próbek okazał się negatywny (w zakresie BSE); monitoring w oparciu o pobrane próbki zwierząt podejrzanych o infekcję, zwierząt zabijanych w trybie nagłym oraz zwierząt, które padły w gospodarstwie będzie kontynuowany.

Uznanie podobieństwa przepisów prawnych dotyczących monitorowania TSE u owiec i kóz będzie rozpatrywane w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

8. Informacje przewidziane w art. 6 i w rozdziale B załącznika III oraz w załączniku IV (3.III) do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 leżą w gestii Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
9. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 21 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

C. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

1. Od 1 stycznia 2003 r., i stosownie do rozporządzenia z dnia 20 listopada 2002 r. dotyczącego przyznawania środków w celu pokrycia kosztów usunięcia odpadów zwierzęcych w 2003 r. (RS 916.406), Szwajcaria wdrożyła system zachęty finansowej na rzecz gospodarstw, w których rodzi się bydło i ubojni, w których jest zabijane, jeżeli przestrzega się procedur zgłaszania przemieszczania zwierząt przewidzianych przez obowiązujące przepisy.
2. Stosownie do art. 8 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 i załącznika XI, pkt. 1 do wspomnianego rozporządzenia, państwa członkowskie Wspólnoty usuwają i niszczą materiały szczególnego ryzyka (MRS).

Na liście MRS usuwanych u bydła znajdują się: czaszka, z wyłączeniem zuchwy, w tym mózgowie i oczy jak również rdzeń kręgowy zwierząt w wieku ponad 12 miesięcy; kręgosłup, z wyłączeniem kręgów ogonowych, wyrostków kolczystych poprzecznych kręgów wystających, piersiowych i lędźwiowych i grzebienia krzyżowego pośrodkowego oraz skrzydeł kości krzyżowej, ale w tym zwoje rdzeniowe i rdzeń kręgowy zwierząt powyżej dwudziestu czterech miesięcy; migdałki, jelita od dwunastnicy do odbytnicy oraz krezka bydła w każdym wieku.

Na liście MRS usuwanych u owiec i kóz znajdują się: czaszka, w tym mózgowie i oczy, migdałki i rdzeń kręgowy owiec i kóz w wieku ponad 12 miesięcy lub posiadających 1 ząb stały-siekacz, który przebił dziąsło jak również śledziona i jelito kręte owiec i kóz w każdym wieku.

Stosownie do art. 179d rozporządzenia o epizootiach i art. 4 rozporządzenia o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego, Szwajcaria wdrożyła politykę wycofywania MRS z łańcucha artykułów spożywczych przeznaczonych dla zwierząt i ludzi. Na liście MRS usuwanych u bydła znajdują się przede wszystkim: kręgosłup zwierząt w wieku ponad 30 miesięcy, migdałki, jelita od dwunastnicy do odbytnicy oraz krezka zwierząt w każdym wieku.

Stosownie do art. 180c rozporządzenia o epizootiach i art. 4 rozporządzenia o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego, Szwajcaria wdrożyła politykę wycofywania MRS z łańcucha artykułów spożywczych przeznaczonych dla zwierząt i ludzi. Na liście MRS usuwanych u owiec i kóz znajdują się przede wszystkim: mózg nie wyjęty z czaszki, rdzeń kręgowy z oponą twardą (Dura mater) i migdałki zwierząt w wieku ponad 12 miesięcy lub u których 1 ząb stały-siekacz przebił dziąsło, śledziona i jelito kręte zwierząt w każdym wieku.

3. Rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady określa zasady sanitarne, które należy stosować wobec ubocznych produktów zwierzęcych nie przeznaczonych do spożywania przez ludzi w państwach członkowskich Wspólnoty.

Stosownie do art. 13 rozporządzenia dotyczącego eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych, Szwajcaria spala uboczne produkty zwierzęce kategorii 1, łącznie z materiałami szczególnego ryzyka oraz zwierzętami, które padły w gospodarstwie.

IX. CHOROBA NIEBIESKIEGO JĘZYKA

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 2000/75/WE z dnia 20 listopada 2000 r. ustanawiająca przepisy szczególne dotyczące kontroli i zwalczania choroby niebieskiego języka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 126 do 127 (wspólne przepisy dotyczące pozostałych silnie zaraźliwych epizootii) 3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji choroby niebieskiego języka jest: *AFRC Institute for Animal Health Pirbright Laboratory Ash Road, Pirbright, Woking, Surrey GU24 0NF Zjednoczone Królestwo*. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku II, rozdział B dyrektywy 2000/75/WE.
2. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym opublikowanym na stronie internetowej Weterynaryjnego Urzędu Federalnego.
3. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 17 dyrektywy 2000/75/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

X. CHOROBY ODZWIERZĘCE

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
1. Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2160/2003 z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie kontroli salmonelli i innych szczególnych czynników zoonotycznych występujących w łańcuchu pokarmowym (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 1).	1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40)
2. Dyrektywa 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniająca decyzję Rady 90/424/EWG i uchylająca dyrektywę Rady 92/117/EWG (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 31).	2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401)
	3. Ustawa federalna z dnia 9 października 1992 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (LDAI) ostatnio zmieniona dnia 16 grudnia 2005 r. (RS 817.0)
	4. Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (ODAIÖUs) (RS 817.02)
	5. Rozporządzenie DFI z dnia 23 listopada 2005 r. dotyczące higieny (OHyg) (RS 817.024.1)
	6. Ustawa federalna z dnia 18 grudnia 1970 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych człowieka (Ustawa o epidemiach) ostatnio zmieniona dnia 21 marca 2003 r. (RS 818.101)
	7. Rozporządzenie z dnia 13 stycznia 1999 r. o zgłaszaniu chorób zakaźnych człowieka (Rozporządzenie o zgłaszaniu) ostatnio zmienione dnia 15 grudnia 2003 r. (RS 818.141.1)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Wspólne laboratoria referencyjne są następujące:
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym do analizy i badań nad chorobami odzwierzęcymi (salmonella) jest:
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
3720 BA Bilthoven
Holandia
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym do kontroli biotoksyn morskich jest:
Agencia Española de Seguridad Alimentaria (AESAs):
E-36200 Vigo
Hiszpania
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym do kontroli zakażeń bakteriologicznych i wirusowych mięczaków jest:
The laboratory of the Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science (CEFAS)
Weymouth
Dorset DT4 8UB Wielka
Brytania

- Wspólnym laboratorium referencyjnym dla *Listeria monocytogenes* jest:
AFSSA – Laboratorium Analiz i Badań nad jakością żywności i procesami agro-spożywczymi
(LERQAP)
F-94700 Maisons-Alfort
Francja
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym dla gronkowców o koagulazie dodatniej, w tym *staphylococcus aureus* jest:
AFSSA – Laboratorium Analiz i Badań nad jakością żywności i procesami agro-spożywczymi
(LERQAP)
F-94700 Maisons-Alfort
Francja
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym dla *Escherichia coli*, w tym werotoksycznych szczepów *E. coli* (VTEC) jest:
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
I-00161 Roma
Włochy
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym dla *Campylobacter* jest:
Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)
S-751 89 Uppsala
Szwecja
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym do analizy pasożytów (szczególnie *Trichinella*, *Echinococcus* i *Anisakis*) jest:
Istituto Superiore di Sanità (ISS)
I-00161 Roma
Włochy
  - Wspólnym laboratorium referencyjnym do analizy odporności przeciwbakteryjnej jest:
Danmarks Fødevarerforsknig (DFVF)
DK-1790 København V
Dania
2. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tych laboratoriów. Funkcje i zadania tych laboratoriów są przewidziane w Rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, str. 1).
3. Corocznie koniecko końca maja, Szwajcaria przekazuje Komisji raport o tendencjach i źródłach chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i odporności przeciwbakteryjnej, zawierający dane zebrane w trakcie minionego roku stosownie do art. 4, 7 i 8 dyrektywy 2003/99/WE. Raport ten zawiera również informacje wymienione w art. 3, ust. 2, lit. b) rozporządzenia (WE) nr 2160/2003. Raport ten zostaje przekazany przez Komisję Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności w celu opublikowania raportu syntetycznego dotyczącego tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i odporności przeciwbakteryjnej we Wspólnocie.

XI. INNE CHOROBY

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
<p>Dyrektywa Rady 92/119/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. wprowadzająca ogólne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób zwierząt i szczególne środki odnoszące się do choroby pęcherzykowej świń (Dz.U. L 62 z dn 15.3.1993, str. 69) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="833 333 1375 477">1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 1, 1a i 9a (środki przeciw silnie zaraźliwym epizootiom, cele zwalczania) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) <li data-bbox="833 477 1375 712">2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego artykuły: 2 (silnie zaraźliwe epizootie), 49: (obchodzenie się z mikroorganizmami chorobotwórczymi dla zwierząt), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 77 do 98 (wspólne przepisy dotyczące w wysokim stopniu zakaźnych epizootii), od 103 do 105 (specyficzne środki dotyczące zwalczania choroby pęcherzykowej świń) <li data-bbox="833 712 1375 824">3. Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 1999 r. o organizacji Federalnego Departamentu Gospodarki ostatnio zmienione dnia 10 marca 2006 r. (RS 172.216.1), a w szczególności jego art. 8 (laboratorium referencyjne)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. W przypadkach wymienionych w art. 6 dyrektywy 92/119/EWG informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
2. Wspólnym laboratorium referencyjnym do identyfikacji choroby pęcherzykowej świń jest: *AFRC Institute for Animal Health*, Pirbright Laboratory, Ash Road, Pirbright, Woking Surrey, GU240NF, Zjednoczone Królestwo. Szwajcaria zobowiązuje się pokryć koszty, którymi będzie obciążona z tytułu działań związanych z wyznaczeniem tego laboratorium. Funkcje i zadania tego laboratorium są przewidziane w załączniku III dyrektywy 92/119/EWG.
3. Stosownie do art. 97 rozporządzenia o epizootiach Szwajcaria dysponuje planem awaryjnym. Ten plan awaryjnym stanowi przedmiot rozporządzenia wykonawczego o charakterze technicznym nr 95/65 wydanego przez Weterynaryjny Urząd Federalny.
4. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 22 dyrektywy 92/119/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

XII. ZGŁASZANIE CHORÓB

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 82/894/EWG z dnia 21 grudnia 1982 r. w sprawie zgłaszania chorób zwierząt we Wspólnocie (Dz.U. L 378 z 31.12.1982, str. 58) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2004/216/WE z dnia 1 marca 2004 r. zmieniającą dyrektywę 82/894/EWG w sprawie zgłaszania chorób zwierząt we Wspólnocie poprzez włączenie niektórych chorób koni i niektórych chorób pszczoł do wykazu chorób wymagających zgłaszania (Dz.U. L 67 z 5.3.2004, str. 27)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o epizootiach (LFE) z dnia 1 lipca 1966 r. ostatnio zmieniona dnia 23 czerwca 2004 r. (RS 916.40), a w szczególności jej art. 11 (zgłaszanie i ogłaszanie chorób) i 57 (przepisy wykonawcze o charakterze technicznym, współpraca międzynarodowa) 2. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), szczególnie jego art. od 2 do 5 (wymienione choroby), od 59 do 65 i 291 (obowiązek ogłaszania, zgłaszanie), od 292 do 299 (nadzór, wykonanie, pomoc administracyjna)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

Komisja przy współpracy z Weterynaryjnym Urzędem Federalnym włącza Szwajcarię do systemu zgłaszania chorób zwierzęcych, który przewidziany jest w dyrektywie 82/894/EWG.

Dodatek 2

ZDROWIE ZWIERZĄT: WYMIANA I WPROWADZANIE DO OBROTU**I. bydło i trzoda chlewna****A. PRAWODAWSTWO**

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrz wspólnotowy bydłem i trzodą chlewną (Dz. U. 121 z dnia 29.7.1964, str. 1977/64) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywę 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.U. L 003 z dnia 5.1.2005, str. 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności art. od 27 do 31 (targi, wystawy), od 34 do 37 (handel), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 116 do 121 (afrykański pomór świń), od 135 do 141 (choroba Aujeszky'ego), od 150 do 157 (bruceloza bydła), od 158 do 165 (gruźlica), od 166 do 169 (enzootyczna białaczka bydła), od 170 do 174 (IBR/IPV), od 175 do 195 (encefalopatie gąbczaste), od 186 do 189 (zakaźne zapalenie dróg rodnych bydła), od 207 do 211 (bruceloza świń), 297 (zatwierdzanie targów, miejsca gromadzenia, ośrodki dezynfekcji) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Stosownie do art. 297, ust. 1 rozporządzenia o epizootiach, Weterynaryjny Urząd Federalny przystąpi do zatwierdzania miejsc gromadzenia zdefiniowanych w art. 2 dyrektywy 64/432/EWG. Do celów stosowania niniejszego załącznika, zgodnie z art. 11, 12 i 13 dyrektywy 64/432/EWG, Szwajcaria ustanawia listę uprawnionych miejsc gromadzenia, przewoźników oraz podmiotów handlowych.
2. Informacja przewidziana w art. 11, ust. 3 dyrektywy 64/432/EWG realizowana jest w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
3. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, iż Szwajcaria spełnia warunki przewidziane w załączniku A, część II, ust. 7 dyrektywy 64/432/EWG w odniesieniu do brucelozy bydła. Dla utrzymania statusu pogłowia bydła oficjalnie wolnego od brucelozy, Szwajcaria zobowiązuje się do spełnienia następujących warunków:
  - a) informacja o każdym zwierzęciu z gatunku bydła podejrzanym o to, iż jest zainfekowane brucelozą, musi zostać przekazana właściwym organom, a zwierzę poddane oficjalnym testom wykrywającym brucelozę składającym się co najmniej z dwóch testów serologicznych z ustaleniem uzupełnienia, a także badaniu mikrobiologicznemu próbek pobranych w przypadku poronień;
  - b) w trakcie okresu podejrzenia, który zostanie utrzymany aż do chwili, kiedy badania przewidziane w lit. a) dadzą wynik negatywny, zawieszają się status bydła oficjalnie wolnego od brucelozy dla całego pogłowia, do którego należy podejrzaną zwierzę (lub zwierzęta) z gatunku bydła;

Szczegółowe informacje dotyczące stad zakażonych wraz z raportem epidemiologicznym są przekazywane Wspólnemu Komitetowi Weterynaryjnemu. Jeżeli którykolwiek z warunków przewidzianych w załączniku A, część II, ust. 7, akapit 1 dyrektywy 64/432/EWG nie zostanie przez Szwajcarię spełniony, Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie powiadamia o tym Komisję. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu..
4. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, iż Szwajcaria spełnia warunki przewidziane w załączniku A, część I, ust. 4 dyrektywy 64/432/EWG w odniesieniu do gruźlicy bydła. Dla utrzymania statusu pogłowia bydła oficjalnie wolnego od gruźlicy, Szwajcaria zobowiązuje się do spełnienia następujących warunków:
  - a) wprowadza się system identyfikacyjny umożliwiający ustalenie stada pochodzenia każdej sztuki bydła;
  - b) każde zabite zwierzę musi zostać poddane kontroli *post mortem*, której dokonuje urzędowy weterynarz;
  - c) każde podejrzenie o gruźlicę dotyczące zwierzęcia żywego, martwego lub zabijanego musi być zgłaszane właściwym organom;

- d) w każdym przypadku, właściwe organy przystępują do koniecznych badań, aby potwierdzić lub wykluczyć podejrzenie, łącznie z dotarciem do stad pochodzenia i stad przejściowych. Kiedy podczas sekcji zwłok lub w czasie uboju zostaną wykryte budzące podejrzenie o gruźlicę zmiany chorobowe, właściwe organy poddają te zmiany badaniom laboratoryjnym;
- e) dla stad pochodzenia i stad przejściowych (podejrzanych o infekcję) status oficjalnie wolnych od gruźlicy zostaje zawieszony, a zawieszenie utrzymane do czasu, gdy badania kliniczne lub laboratoryjne lub testy tuberkulinowe wykluczą istnienie gruźlicy bydła;
- f) kiedy testy tuberkulinowe, badania kliniczne lub laboratoryjne potwierdzą podejrzenie o gruźlicę, stadom pochodzenia i stadom przejściowym wycofuje się status pogłowia oficjalnie wolnego od gruźlicy;
- g) status pogłowia oficjalnie wolnego od gruźlicy nie jest ustanowiony dopóki wszystkie zwierzęta podejrzane o zainfekowanie nie zostaną wyeliminowane ze stada; pomieszczenia i sprzęt zdezynfekowane; oraz, zgodnie z załącznikiem B dyrektywy 64/432/EWG, dopóki wszystkie pozostałe zwierzęta mające więcej niż sześć tygodni nie zostaną poddane z wynikiem negatywnym co najmniej dwóm oficjalnym tuberkulinizacjom śródskórnym, przy czym pierwsza powinna zostać dokonana co najmniej sześć miesięcy po opuszczeniu stada przez zainfekowane zwierzę, zaś druga co najmniej sześć miesięcy po pierwszej.

Szczegółowe informacje dotyczące zakażonych stad wraz z raportem epidemiologicznym są przekazywane Wspólnemu Komitetowi Weterynaryjnemu. Jeżeli którykolwiek z warunków przewidzianych w załączniku A, część I, ust. 4, akapit 1 dyrektywy 64/432/EWG nie zostanie przez Szwajcarię spełniony, Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie powiadamia o tym Komisję. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu..

5. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, iż Szwajcaria spełnia warunki przewidziane w załączniku D, rozdział I (F) dyrektywy 64/432/EWG w odniesieniu do enzootycznej białaczki bydła. Dla utrzymania statusu pogłowia bydła oficjalnie wolnego od enzootycznej białaczki bydła, Szwajcaria zobowiązuje się do spełnienia następujących warunków:
- a) szwajcarskie pogłowia jest nadzorowane za pomocą kontroli próbek. Zakres próbek zostaje określony w taki sposób, by z prawdopodobieństwem 99 % móc stwierdzić, że mniej niż 0,2 % pogłowia jest zarażone enzootyczną białaczką bydła;
  - b) każde zabite zwierzę musi zostać poddane kontroli *post mortem*, której dokonuje urzędowy weterynarz;
  - c) każde podejrzenie o infekcję podczas badania klinicznego, sekcji zwłok czy kontroli mięsa musi być przedmiotem zgłoszenia właściwym organom;
  - d) w razie podejrzenia lub stwierdzenia enzootycznej białaczki bydła, stado, którego to dotyczy traci aż do uchylenia okresu izolacji status oficjalnie wolnego od tej choroby;
  - e) okres izolacji zostaje uchylony, jeżeli, po wyeliminowaniu zakażonych zwierząt a także, w poszczególnych przypadkach, ich cieląt, dwa badania serologiczne przeprowadzone w odstępie co najmniej 90 dni dały wynik negatywny.

Jeżeli enzootyczna białaczka bydła zostanie stwierdzona u 0,2 % pogłowia, Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie informuje o tym Komisję. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu..

6. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, że Szwajcaria jest oficjalnie wolna od zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy u bydła. Dla utrzymania tego statusu, Szwajcaria zobowiązuje się do spełnienia następujących warunków:
- a) szwajcarskie pogłowia jest nadzorowane za pomocą kontroli próbek. Zakres próbek zostaje określony w taki sposób, by z prawdopodobieństwem 99 % móc stwierdzić, że mniej niż 0,2 % pogłowia jest zarażone zakaźnym zapaleniem nosa i tchawicy u bydła;
  - b) hodowlane byki w wieku ponad 24 miesięcy muszą co roku być poddawane badaniu serologicznemu;
  - c) informacja o każdym podejrzanym przypadku winna być zgłaszana właściwym organom, a każdy podejrzany przypadek winien być poddany oficjalnym testom wykrywającym zakaźne zapalenie nosa i tchawicy u bydła, na które składają się próby wirologiczne lub serologiczne;
  - d) w razie podejrzenia lub stwierdzenia zakaźnego zapalenia nosa i tchawicy u bydła, stado, którego to dotyczy traci aż do uchylenia okresu izolacji status oficjalnie wolnego od tej choroby;
  - e) okres izolacji zostaje uchylony, jeżeli badanie serologiczne dokonane najwcześniej 30 dni po wyeliminowaniu zainfekowanych zwierząt, przyniosło wynik negatywny.

W związku z uznaniem statusu Szwajcarii, przepisy decyzji 2004/558/WE (Dz.U. L 249 z 23.7.2004, str. 20) stosuje się *mutatis mutandis*.

Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie informuje Komisję o wszelkich zmianach warunków mających wpływ na uznanie statusu. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu.

7. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, że Szwajcaria jest oficjalnie wolna od choroby Aujeszky'ego. Dla utrzymania tego statusu, Szwajcaria zobowiązuje się do spełnienia następujących warunków:
- szwajcarskie pogłowie jest nadzorowane za pomocą kontroli próbek. Zakres próbek zostaje określony w taki sposób, by z prawdopodobieństwem 99 % móc stwierdzić, że mniej niż 0,2 % pogłowie jest zarażone chorobą Aujeszky'ego;
  - informacja o każdym podejrzanym przypadku winna być zgłaszana właściwym organom, a każdy podejrzanym przypadek winien być poddany oficjalnym testom wykrywającym chorobę Aujeszky'ego, na które składają się próby wirologiczne lub serologiczne;
  - w razie podejrzenia lub stwierdzenia choroby Aujeszky'ego, stado, którego to dotyczy traci aż do uchylenia okresu izolacji status oficjalnie wolnego od tej choroby;
  - okres izolacji zostaje uchylony, jeżeli, po wyeliminowaniu zakażonych zwierząt dwie próby serologiczne wykonane w odstępie co najmniej 21 dni na wszystkich zwierzętach reproduktorach i na reprezentatywnej liczbie zwierząt tucznych dały wynik negatywny.

W związku z uznaniem statusu Szwajcarii, przepisy decyzji 2001/618/WE (Dz.U. L 215 z 9.8.2001, str. 48) zmienionej ostatnio decyzją 2005/768/WE (Dz.U. L 290 z 4.11.2005, str. 27), stosuje się *mutatis mutandis*.

Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie informuje Komisję o wszelkich zmianach warunków mających wpływ na uznanie statusu. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu.

8. W odniesieniu do wirusowego zapalenia żołądka i jelit u świń (TGE) oraz zespołu rozrodzco oddechowego świń (PRRS), kwestia dodatkowych gwarancji zostanie jak najszybciej rozpatrzona przez Wspólny Komitet Weterynaryjny. Komisja poinformuje Weterynaryjny Urząd Federalny o rozwoju sytuacji w tej kwestii.
9. W Szwajcarii, Bakteriologiczny Instytut Weterynaryjny Uniwersytetu w Bernie odpowiada za oficjalną kontrolę tuberkulin w rozumieniu punktu 4 załącznika B do dyrektywy 64/432/EWG.
10. W Szwajcarii, Bakteriologiczny Instytut Weterynaryjny Uniwersytetu w Bernie odpowiada za oficjalną kontrolę antygenów (brucelloza) w rozumieniu pkt. 4 załącznika C(A) do dyrektywy 64/432/EWG.
11. Bydło i świny będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorami znajdującymi się w załączniku F do dyrektywy 64/432/EWG. Stosuje się następujące dostosowania:

dla wzoru 1:

- w sekcji C poświadczenia zostają przyjęte w następującej formie:
  - w punkcie 4 dotyczącym dodatkowych gwarancji, tiret zostają uzupełnione w następujący sposób:
    - „- choroba: zakaźne zapalenie nosa i tchawicy u bydła,
    - zgodnie z decyzją Komisji 2004/558/WE, której postanowienia stosuje się *mutatis mutandis* ;”;

dla wzoru 2:

- w sekcji C poświadczenia zostają przyjęte w następującej formie:
  - w punkcie 4 dotyczącym dodatkowych gwarancji, tiret zostają uzupełnione w następujący sposób:
    - „- choroba: Aujeszky'ego
    - zgodnie z decyzją Komisji 2001/618/WE, której postanowienia stosuje się *mutatis mutandis* ;”;

12. Do celów stosowania niniejszego załącznika, bydło będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią musi powiadać uzupełniające świadectwa zdrowia zawierające następujące oświadczenia sanitarne:

„- Bydło:

- jest identyfikowane za pomocą stałego systemu identyfikacji umożliwiającego odtworzenie jego pochodzenia wstecz do matki oraz stada pochodzenia a także umożliwiającego stwierdzenie, że nie jest bezpośrednim potomstwem osobników żeńskich podejrzanych lub dotkniętych gąbczastą encefalopatią urodzonych w ciągu dwóch lat poprzedzających diagnozę;
- nie pochodzi ze stada, w którym podejrzany przypadek gąbczastej encefalopatii bydła jest w trakcie badania;
- urodziło się po 1 czerwca 2001 r.”

II. owce i kozy

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 91/68/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. w sprawie warunków zdrowotnych regulujących handel wewnątrzwspólnotowy owcami i kozami (Dz.U. L 46 z 19.2.1991, str. 19), ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2005/932/WE z dnia 21 grudnia 2005 r. zmieniającą załącznik E dyrektywy Rady 91/68/EWG w sprawie uaktualnienia wzorów świadectw zdrowia dotyczących owiec i kóz (Dz.U. L 340 z 23.12.2005)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), a w szczególności jego art. od 27 do 31 (targi, wystawy), od 34 do 37 (handel), 73 i 74 (czyszczenie i dezynfekcja), od 142 do 149 (wścieklizna), od 158 do 165 (gruźlica), od 166 do 169 (trzęsawka), od 190 do 195 (bruceloza owiec i kóz), od 196 do 199 (zakaźna bezmleczność kóz i owiec), od 200 do 203 (zakaźne zapalenie stawów/mózgu kóz), od 233 do 235 (bruceloza tryka), 297 (zatwierdzanie targów, miejsca gromadzenia, ośrodki dezynfekcji) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Do celów stosowania art. 3 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 91/68/EWG, informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
2. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 11 dyrektywy 91/68/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
3. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, że Szwajcaria jest oficjalnie wolna od brucelozy owiec i kóz. Dla utrzymania tego statusu, Szwajcaria zobowiązuje się do wdrożenia środków przewidzianych w załączniku A rozdział I pkt II(2) dyrektywy 91/68/EWG.

W razie pojawienia się lub ponownego pojawienia się brucelozy owiec i kóz, Szwajcaria powiadomi Wspólny Komitet Weterynaryjny celem podjęcia koniecznych środków w zależności od rozwoju sytuacji.

4. Owce i kozy będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorami znajdującymi się w załączniku E do dyrektywy 91/68/EWG.

III. **koniowate**

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 90/426/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących przemieszczanie i przywóz zwierząt z rodziny koniowatych z państw trzecich (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 42) ostatnio zmieniona Dyrektywą Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiającą warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz do oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych zmieniającą dyrektywy 90/426/EWG i 92/65/EWG i uchylającą dyrektywę 72/462/EWG (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 320)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego art. od 112 do 115 (pomór koński), od 204 do 206 (zaraza stadnicza, wirusowe zapalenie mózgu i rdzenia koni, niedokrwistość zakaźna, nosaczna), od 240 do 244 (zakaźne zapalenie macicy u klaczy) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Do celów stosowania art. 3 dyrektywy 90/426/EWG, informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
2. Do celów stosowania art. 6 dyrektywy 90/426/EWG, informacjami zajmuje się Wspólny Komitet Weterynaryjny.
3. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 10 dyrektywy 90/426/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
4. Przepisy załączników B i C do dyrektywy 90/426/EWG stosuje się *mutatis mutandis* w odniesieniu do Szwajcarii.

IV. **drób i jaja wylęgowe**

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 90/539/EWG z dnia 15 października 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy i przywóz z państw trzecich drobiu i jaj wylęgowych (Dz.U. L 303 z 31.10.1990, str. 6) ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) Rady nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego art. 25 (transport), od 122 do 125 (grypa ptaków i rzekomy pomór drobiu), od 255 do 261 (Salmonella Enteritidis), od 262 do 265 (zakaźne zapalenie krtani i tchawicy u ptaków) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Do celów stosowania art. 3 dyrektywy 90/539/EWG, Szwajcaria przedkłada Wspólnemu Komitetowi Weterynaryjnemu plan precyzujący środki, jakie zamierza zastosować w celu zatwierdzenia swoich zakładów.
2. Na mocy art. 4 dyrektywy 90/539/EWG, państwowym laboratorium referencyjnym dla Szwajcarii jest Bakteriologiczny Instytut Weterynaryjny Uniwersytetu w Bernie.
3. W art. 7, ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 90/539/EWG, warunki pobytu stosuje się *mutatis mutandis* do Szwajcarii.
4. W przypadku wysyłania jaj wylęgowych do Wspólnoty, władze szwajcarskie zobowiązują się do respektowania regul znakowania przewidzianych w rozporządzeniu Komisji (EWG) nr 1868/77. Skrótom stosowanym dla Szwajcarii jest „CH”.
5. W art. 9 lit. a) dyrektywy 90/539/EWG, warunki pobytu stosuje się *mutatis mutandis* do Szwajcarii.

6. W art. 10 lit. a) dyrektywy 90/539/EWG, warunki pobytu stosuje się *mutatis mutandis* do Szwajcarii.
7. W art. 11, ust. 2 tiret pierwsze dyrektywy 90/539/EWG, warunki pobytu stosuje się *mutatis mutandis* do Szwajcarii.
8. Do celów stosowania niniejszego załącznika uznaje się, iż Szwajcaria spełnia warunki art. 12 ust. 2 dyrektywy 90/539/EWG w odniesieniu do rzekomego pomoru drobiu i w związku z tym dysponuje statusem „nieszczepiącego przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu”. Weterynaryjny Urząd Federalny bezzwłocznie informuje Komisję o wszelkich zmianach warunków mających wpływ na uznanie statusu. Wspólny Komitet Weterynaryjny rozpatrzy sytuację w celu ponownego rozważenia przepisów niniejszego ustępu.
9. W art. 15 dyrektywy 90/539/EWG, odniesienia do nazwy państwa członkowskiego stosuje się *mutatis mutandis* do Szwajcarii.
10. Drób i jaja wylęgowe będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorami znajdującymi się w załączniku IV do dyrektywy 90/539/EWG.
11. W przypadku wywozu ze Szwajcarii do Finlandii lub Szwecji, władze szwajcarskie zobowiązują się dostarczać odnośnie do salmonelli wszelkich gwarancji przewidzianych przez ustawodawstwo wspólnotowe.

V. zwierzęta i produkty akwakultury

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotycząca warunków zdrowotnych zwierząt obowiązujących przy wprowadzaniu do obrotu zwierząt i produktów akwakultury (Dz.U. L 46 z 19.2.1991, str. 1) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności art. od 275 do 290 (choroby ryb i raków) i 297 (zatwierdzanie zakładów, stref i laboratoriów) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Informacja przewidziana w art. 4 dyrektywy 91/67/EWG jest realizowana w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
2. Ewentualne zastosowanie art. 5, 6 i 10 dyrektywy 91/67/EWG do Szwajcarii pozostaje w kompetencji Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
3. Ewentualne zastosowanie art. 12 i 13 dyrektywy 91/67/EWG do Szwajcarii pozostaje w kompetencji Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
4. Do celów stosowania art. 15 dyrektywy 91/67/EWG, władze szwajcarskie zobowiązują się do wprowadzenia planów próbek oraz metod diagnostycznych zgodnych z przepisami wspólnotowymi.
5. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 17 dyrektywy 91/67/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
6.
  - a) Przy wprowadzaniu do obrotu żywych ryb, ikry i gamet pochodzących z zatwierdzonej strefy, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku E rozdział 1 do dyrektywy 91/67/EWG.
  - b) Przy wprowadzaniu do obrotu żywych ryb, ikry i gamet pochodzących z zatwierdzonego gospodarstwa, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku E rozdział 2 do dyrektywy 91/67/EWG.
  - c) Przy wprowadzaniu do obrotu mięczaków pochodzących z zatwierdzonej strefy przybrzeżnej, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku E rozdział 3 do dyrektywy 91/67/EWG.

- d) Przy wprowadzaniu do obrotu mięczaków pochodzących z zatwierdzonego gospodarstwa, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku E rozdział 4 do dyrektywy 91/67/EWG.
- e) Przy wprowadzaniu do obrotu ryb, mięczaków lub skorupiaków hodowlanych, ich jaj i gamet nie należących do gatunków wrażliwych, w zależności od przypadku, na IHN, VHS, bonamiozę lub marteiliozę, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku I do decyzji Komisji 2003/390/WE.
- f) Przy wprowadzaniu do obrotu ryb, żywych i żyjących na wolności mięczaków lub skorupiaków, ich jaj lub ich gamet, wzór dokumentu transportowego jest określony w załączniku I do decyzji Komisji 2003/390/WE.

VI. zarodki bydła domowego

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 89/556/EWG z dnia 25 września 1989 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzwspólnotowy oraz przywóz z państw trzecich zarodków bydła domowego (Dz.U. L 302 z 19.10.1989, str. 1) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2006/60/WE z dnia 2 lutego 2006 r. zmieniającą załącznik C do dyrektywy Rady 89/556/EWG w odniesieniu do wzoru świadectwa zdrowia zwierzęcia w handlu wewnątrzwspólnotowym zarodkami bydła domowego (Dz.U. L 031 z 3.2.2006, str. 24)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego art. od 56 do 58 (przewóz zarodków) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE) (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 15 dyrektywy 89/556/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
2. Zarodki bydła domowego będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią winny posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w załączniku C do dyrektywy 89/556/EWG.

VII. nasienie bydła

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 88/407/EWG z dnia 14 czerwca 1988 r. ustanawiająca warunki zdrowotne zwierząt wymagane w handlu wewnątrzwspólnotowym oraz w przywozie głęboko zamrożonego nasienia bydła (Dz.U. L 194 z 22.7.1988, str. 10) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2006/16/WE z dnia 5 stycznia 2006 r. zmieniającą załącznik B do dyrektywy Rady 88/407/EWG i załącznik II do decyzji 2004/639/WE w odniesieniu do warunków przywozu nasienia bydła domowego (Dz.U. L 011 z 17.01.2006, str. 21)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego art. od 51 do 55 (sztuczna inseminacja) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Do celów stosowania art. 4, ust. 2 dyrektywy 88/407/EWG, odnotowuje się, że we wszystkich ośrodkach w Szwajcarii znajdują się wyłącznie zwierzęta, których wynik badań (próba seroneutralizacji lub próba ELISA) okazał się negatywny.
2. Informacja przewidziana w art. 5, ust. 2 dyrektywy 88/407/EWG realizowana jest w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

3. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 16 dyrektywy 88/407/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
4. Nasienie bydła będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią winno posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w załączniku D do dyrektywy 88/407/EWG.

VIII. nasienie trzody chlewnej

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 90/429/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. ustanawiająca warunki zdrowotne wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym i przywozie nasienia zwierząt należących do świniowatych (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 62) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. zmienione ostatnio dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności jego art. od 51 do 55 (sztuczna inseminacja) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Informacja przewidziana w art. 5, ust. 2 dyrektywy 90/429/EWG realizowana jest w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
2. Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 16 dyrektywy 90/429/EWG oraz art. 57 ustawy o epizootiach.
3. Nasienie świń będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią winno posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w załączniku D do dyrektywy 90/429/EWG.

IX. inne gatunki

A. PRAWODAWSTWO

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Dyrektywa Rady 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiająca warunki zdrowia zwierząt regulujące handel i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nie objętych warunkami zdrowia zwierząt ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A sekcja I do dyrektywy 90/425/WE (Dz.U. L 268 z 14.9.1992, str. 54) ostatnio zmieniona Dyrektywą Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiającą warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych zmieniającą dyrektywę 90/426/EWG oraz 92/65/EWG i uchylającą dyrektywę 72/462/EWG (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 320)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie o epizootiach (OFE) z dnia 27 czerwca 1995 r. ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401), w szczególności art. od 51 do 55 (sztuczna inseminacja) oraz od 56 do 58 (przewóz zarodków) 2. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)
Rozporządzenie (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt stosowanych do niehandlowego przemieszczania zwierząt domowych i zmieniające dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz.U. L 146 z 13.06.2003, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 590/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 zmieniającym załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wykazu państw i terytoriów (Dz.U. L 104 z 13.4.2006, str. 8)	

B. SPECJALNE POSTANOWIENIA I PROCEDURY WPROWADZANIA W ŻYCIE

1. Do celów niniejszego załącznika, punkt ten obejmuje wymianę zwierząt żywych nie objętych przepisami pkt. od I do V oraz nasienia, komórek jajowych i embrionów nie objętych przepisami pkt. od VI do VIII.
2. Wspólnota Europejska i Szwajcaria zobowiązują się do tego, by wymiana zwierząt żywych, nasienia, komórek jajowych i embrionów, o których mowa w punkcie 1, nie była zakazana lub ograniczona z innych powodów nadzoru sanitarnego niż te, które wynikają z zastosowania niniejszego załącznika, w szczególności z powodu środków ochronnych podjętych ewentualnie na mocy art. 20.
3. Kopytne innych gatunków niż te, o których mowa w punktach I, II i III będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią powinny posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w części pierwszej załącznika E, część I do dyrektywy 92/65/EWG uzupełnione zaświadczeniem znajdującym się w art. 6, część A, pkt 1 lit. e) dyrektywy 92/65/WE.
4. Zajączaki będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią powinny posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w pierwszej części załącznika E do dyrektywy 92/65/EWG, ewentualnie uzupełnione zaświadczeniem znajdującym się w art. 9, ust. 2, akapit 2, dyrektywy 92/65/EWG.

To zaświadczenie może zostać dostosowane przez szwajcarskie władze tak, aby odpowiadało ono *in extenso* wymogom art. 9 dyrektywy 92/65/EWG.

5. Informacja przewidziana w art. 9, ust. 2, akapit 4 dyrektywy 92/65/EWG realizowana jest w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.
6.
  - a) Wysyłanie psów i kotów z terytorium Wspólnoty Europejskiej do Szwajcarii podlega wymogom art. 10, ust. 2 dyrektywy 92/65/EWG.
  - b) Wysyłanie psów i kotów ze Szwajcarii do państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej innych niż Zjednoczone Królestwo, Irlandia, Malta i Szwecja podlega wymogom przewidzianym w art. 10, ust. 2 dyrektywy 92/65/EWG.
  - c) Wysyłanie psów i kotów ze Szwajcarii do Zjednoczonego Królestwa, Irlandii, Malty i Szwecji podlega wymogom przewidzianym w art. 10, ust. 3 dyrektywy 92/65/EWG.
  - d) Obowiązującym systemem identyfikacji jest system przewidziany w rozporządzeniu (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz.U. L 146 z 13.6.2003, str. 1) ostatnio zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 590/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 r. Dz.U. L 104 z 13.4.2006, str. 8). Obowiązującym paszportem jest paszport przewidziany w decyzji Komisji 2003/803/WE (Dz.U. L 312 z 27.11.2003, str. 1). Ważność szczepienia przeciw wściekliźnie, a w stosownym przypadku, ponownego szczepienia zostaje uznana zgodnie z zaleceniami laboratorium produkującego szczepionkę zgodnie z przepisami art. 5 rozporządzenia (WE) nr 998/2003 i decyzji Komisji 2005/91/WE (Dz.U. L 31 z 4.2.2005, str. 61).
7. Nasienie, komórki jajowe i zarodki pochodzenia owczego i koziego będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa przewidziane w decyzji 95/388/WE, ostatnio zmienionej decyzją Komisji 2005/43/WE z dnia 30 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 20 z 22.1.2005, str. 34).
8. Nasienie koni będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią musi posiadać świadectwo przewidziane w decyzji 95/307/WE.
9. Komórki jajowe i zarodki koni będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa przewidziane w decyzji 95/294/WE.
10. Komórki jajowe i zarodki świń będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa przewidziane w decyzji 95/483/WE.
11. Roje pszczół (ule lub królowe z pszczołami towarzyszącymi) będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w drugiej części załącznika E do dyrektywy 92/65/EWG.
12. Zwierzęta, nasienie, zarodki i komórki jajowe pochodzące od podmiotów, instytutów lub ośrodków zatwierdzonych zgodnie z załącznikiem C do dyrektywy 92/65/EWG będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Szwajcarią muszą posiadać świadectwa zdrowia zgodne ze wzorem znajdującym się w trzeciej części załącznika E do dyrektywy 92/65/EWG.
13. Do celów stosowania art. 24 dyrektywy 92/65/EWG, informacja przewidziana w paragrafie 2 pozostaje w gestii Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

Dodatek 3

PRZYWÓZ ZWIERZĄT ŻYWYCH, ICH NASIENIA, KOMÓREK JAJOWYCH I ZARODKÓW Z PAŃSTW TRZECICH**I. Wspólnota europejska – Ustawodawstwo****A. Kopytne oprócz koniowatych**

Dyrektywa Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiająca warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz do oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych zmieniająca dyrektywy 90/426/EWG oraz 92/65/EWG i uchylająca dyrektywę 72/462/EWG (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 320).

B. Koniowate

Dyrektywa Rady 90/426/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących przemieszczanie i przywóz zwierząt z rodziny koniowatych z państw trzecich (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 42) ostatnio zmieniona Dyrektywą Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiająca warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz do oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych zmieniającą dyrektywy 90/426/EWG et 92/65/EWG i uchylającą dyrektywę 72/462/EWG (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 320).

C. Drób i jaja wylęgowe

Dyrektywa Rady 90/539/EWG z dnia 15 października 1990 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy i przywóz z państw trzecich drobiu i jaj wylęgowych (Dz.U. L 303 z 31.10.1990, str. 6) ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) Rady nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1).

D. Zwierzęta akwakultury

Dyrektywa Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotycząca warunków zdrowotnych zwierząt obowiązujących przy wprowadzaniu do obrotu zwierząt i produktów akwakultury (Dz.U. L 46 z 19.2.1991, str. 1) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1).

E. Zarodki bydła domowego

Dyrektywa Rady 89/556/EWG z dnia 25 września 1989 r. w sprawie warunków zdrowotnych zwierząt, regulujących handel wewnątrzspółnotowy oraz przywóz z państw trzecich zarodków bydła domowego (Dz.U. L 302 z 19.10.1989, str. 1) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2006/60/WE z dnia 2 lutego 2006 r. zmieniającą załącznik C do dyrektywy Rady 89/556/EWG w odniesieniu do wzoru świadectwa zdrowia zwierzęcia w handlu wewnątrzspółnotowym zarodkami bydła domowego (Dz.U. L 031 z 3.2.2006, str. 24).

F. Nasienie bydła

Dyrektywa Rady 88/407/EWG z dnia 14 czerwca 1988 r. ustanawiająca warunki zdrowotne zwierząt wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym oraz w przywozie głęboko zamrożonego nasienia bydła (Dz.U. L 194 z 22.7.1988, str. 10) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2006/16/WE z dnia 5 stycznia 2006 r. zmieniającą załącznik B do dyrektywy Rady 88/407/EWG i załącznik II do decyzji 2004/639/WE w odniesieniu do warunków przywozu nasienia bydła domowego (Dz.U. L 11 z 17.01.06, str. 21).

G. Nasienie trzody chlewnej

Dyrektywa Rady 90/429/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. ustanawiająca warunki zdrowotne wymagane w handlu wewnątrzspółnotowym i przywozie głęboko zamrożonego nasienia trzody chlewnej (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 62) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (większość kwalifikowana) (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1).

H. Inne zwierzęta żywe

1. Dyrektywa Rady 92/65/EWG z dnia 13 lipca 1992 r. ustanawiająca warunki zdrowia zwierząt regulujące handel i przywóz do Wspólnoty zwierząt, nasienia, komórek jajowych i zarodków nie objętych warunkami zdrowia zwierząt, ustanowionymi w szczególnych zasadach Wspólnoty określonych w załączniku A sekcja I do dyrektywy 90/425/EWG (Dz.U. L 268 z 14.9.1992, str. 54) ostatnio zmieniona dyrektywą Rady 2004/68/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiającą warunki zdrowia zwierząt regulujące przywóz do oraz tranzyt przez terytorium Wspólnoty niektórych żywych zwierząt kopytnych, zmieniającą dyrektywę 90/426/EWG oraz 92/65/EWG i uchylającą dyrektywę 72/462/EWG (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 320).
2. Rozporządzenie (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt stosowanych do niehandlowego przemieszczania zwierząt domowych i zmieniające dyrektywę Rady 92/65/EWG (Dz.U. L 146 z 13.06.2003, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 590/2006 z dnia 12 kwietnia 2006 zmieniającym załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 998/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wykazu państw i terytoriów (Dz.U. L 104 z 13.4.2006, str. 8).

II. Szwajcaria – Ustawodawstwo

Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11).

Do celów stosowania niniejszego załącznika, Zoo w Zurichu zostaje uznane dla Szwajcarii jako ośrodek zatwierdzony zgodnie z przepisami załącznika C do dyrektywy 92/65/EWG.

III. Postanowienia wykonawcze

Weterynaryjny Urząd Federalny stosuje te same zasady przywozu jak te, które wynikają z pkt. I niniejszego dodatku. Jednakże Weterynaryjny Urząd Federalny może przyjąć bardziej restrykcyjne środki i wymagać dodatkowych gwarancji. W celu wypracowania właściwych rozwiązań w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego będą się odbywać konsultacje.

Dodatek 4

ZOOTECHNIKA, W TYM PRZYWÓZ Z KRAJÓW TRZECICH**I. Wspólnota europejska – Ustawodawstwo****A. Bydło**

Dyrektywa Rady 77/504/EWG z dnia 25 lipca 1977 r. w sprawie zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła (Dz.U. L 206 z 12.8.1977, str. 8) ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 807/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 36).

B. Trzoda chlewna

Dyrektywa Rady 88/661/EWG z dnia 19 grudnia 1988 r. w sprawie norm zootechnicznych mających zastosowanie do zwierząt hodowlanych z gatunku świń (Dz.U. L 382 z 31.12.1988, str. 36) ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) Rady nr 806/2003 (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1).

C. Owce, kozy

Dyrektywa Rady 89/361/EWG z dnia 30 maja 1989 r. dotycząca owiec i kóz hodowlanych czystorasowych (Dz.U. L 153 z 6.6.1989, str. 30).

D. Koniowate

a) Dyrektywa Rady 90/427/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków handlu wewnątrzspółnotowego koniowatymi (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 55).

b) Dyrektywa Rady 90/428/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. dotycząca wymiany koni przeznaczonych do konkursów oraz ustalająca zasady udziału w tych konkursach (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 60).

E. Zwierzęta rasy czyste

Dyrektywa Rady 91/174/EWG z dnia 25 marca 1991 r. ustanawiająca wymogi zootechniczne i rodowodowe w celu wprowadzania do obrotu zwierząt czystorasowych oraz zmieniająca dyrektywy 77/504/EWG oraz 90/425/EWG (Dz.U. L 85 z 5.4.1991, str. 37).

F. Przywóz z krajów trzecich

Dyrektywa Rady 94/28/WE z dnia 23 czerwca 1994 r. ustanawiająca zasady odnoszące się do warunków genealogicznych i zootechnicznych stosowanych w przywozie z państw trzecich zwierząt, ich nasienia, komórek jajowych i zarodków oraz zmieniająca dyrektywę 77/504/EWG w sprawie zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła (Dz.U. L 178 z 12. 7.1994, str. 66).

II. Szwajcaria – Ustawodawstwo

Rozporządzenie z dnia 7 grudnia 1998 r. o hodowli ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.310).

III. Postanowienia wykonawcze

Nie naruszając przepisów dotyczących kontroli zootechnicznej znajdujących się w dodatkach 5 i 6, władze szwajcarskie zobowiązują się zapewnić aby, w odniesieniu do swego przywozu, Szwajcaria stosowała te same przepisy jak te wynikające z dyrektywy Rady 94/28/WE.

W przypadku trudności występujących przy wymianie, każda ze stron może odwoływać się do Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

Dodatek 6

PRODUKTY ZWIERZĘCE

ROZDZIAŁ I

SEKTORY, W KTÓRYCH RÓWNOWAŻNOŚĆ JEST WZAJEMNIE UZNAWANA

„Produkty zwierzęce przeznaczone do spożywania przez ludzi”

Definicje rozporządzenia (WE) nr 853/2004 stosuje się *mutatis mutandis*.

	Wywóz ze Wspólnoty Europejskiej do Szwajcarii oraz wywóz ze Szwajcarii do Wspólnoty Europejskiej		Równoważność
	Warunki handlowe		
	Normy WE	Normy szwajcarskie	
<i>Zdrowie zwierząt:</i>			
1. Świeże mięso, w tym mięso mielone, wyroby mięsne, produkty mięsne, tłuszcze nieprzetworzone i tłuszcze wytopione			
Domowe zwierzęta kopytne Domowe zwierzęta nieparzystokopytne	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Tak ⁽¹⁾
2. Mięso z dziczyzny hodowlanej, wyroby mięsne, produkty mięsne			
Hodowlane ssaki lądowe inne niż te wymienione powyżej	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
Hodowlane ptaki bezgrzebieniowe Zajęczaki	Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE		Tak
3. Mięso zwierząt łownych, wyroby mięsne, produkty mięsne			
Dzikie zwierzęta kopytne Zajęczaki Inne ssaki lądowe Dzikie ptactwo łowne	Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
4. Świeże mięso drobiowe, wyroby mięsne, produkty mięsne, tłuszcze i tłuszcze wytopione			
Drób	Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
5. Żołądki, pęcherze i jelita			
Bydło Owce i kozy Świnie	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Tak ⁽¹⁾

Wydóz ze Wspólnoty Europejskiej do Szwajcarii oraz wydóz ze Szwajcarii do Wspólnoty Europejskiej			
Warunki handlowe			Równoważność
Normy WE	Normy szwajcarskie		
6. Kości i produkty kostne			
Domowe zwierzęta kopytne Domowe zwierzęta nieparzystokopytne Inne ssaki łądowe hodowlane lub dzikie Drób, ptaki bezgrzebieniowe i dzikie ptactwo łądne	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Tak ⁽¹⁾
7. Przetworzone białka zwierzęce, krew i produkty krwiopochodne			
Domowe zwierzęta kopytne Domowe zwierzęta nieparzystokopytne Inne ssaki łądowe hodowlane lub dzikie Drób, ptaki bezgrzebieniowe i dzikie ptactwo łądne	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Tak ⁽¹⁾
8. Żelatyna i kolagen			
	Dyrektywa 2002/99/WE Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 ⁽¹⁾	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401) ⁽¹⁾	Tak ⁽¹⁾
9. Mleko i produkty mleczne			
	Dyrektywa 64/432/EWG Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
10. Jaja i produkty jajeczne			
	Dyrektywa 90/539/EWG Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
11. Produkty rybne, małże, szkarłupnie, osłonice i ślimaki morskie			
	Dyrektywa 91/67/EWG Dyrektywa 93/53/EWG Dyrektywa 95/70/WE Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
12. Miód			
	Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak
13. Ślimaki i udka żabie			
	Dyrektywa 92/118/EWG Dyrektywa 2002/99/WE	Ustawa z dnia 1 lipca 1966 r. o epizootiach (LFE) (RS 916.40) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) (RS 916.401)	Tak

⁽¹⁾ Uznanie podobieństwa przepisów prawnych dotyczących monitorowania TSE u owiec i kóz będzie rozpatrywane w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

Wywóz ze Wspólnoty Europejskiej do Szwajcarii oraz wywóz ze Szwajcarii do Wspólnoty Europejskiej		
Warunki handlowe		Równoważność
Przepisy WE	Przepisy szwajcarskie	
<i>Zdrowie publiczne</i>		
<p>Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające przepisy dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 688/2006 z dnia 4 maja 2006 r. zmieniającym załączniki III i XI rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania pasażowalnych encefalopatii gąbczastych i materiałów szczególnego ryzyka była w Szwecji (Dz.U. L 120 z 5.5.2006, str. 10).</p> <p>Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 1)</p> <p>Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 55).</p> <p>Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, str. 206).</p> <p>Rozporządzenie (WE) nr 882 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, str. 1)</p> <p>Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 1).</p> <p>Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiające środki wykonawcze w odniesieniu do niektórych produktów objętych rozporządzeniem (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i do organizacji urzędowych kontroli na mocy rozporządzeń (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające odstępstwa od rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz (WE) nr 854/2004 5 (Dz.U. L 338 z dn 22.12.2005, str. 27)</p> <p>Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2075/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące urzędowych kontroli w odniesieniu do włośieni (<i>Trichinella</i>) w mięsie (Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 60)</p>	<p>Ustawa federalna z dnia 9 października 1992 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (Ustawa o środkach spożywczych) ostatnio zmieniona dnia 16 grudnia 2005 r. (RS 817.0)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 27 maja 1981 r. o ochronie zwierząt (OPAn) ostatnio zmienione dnia 12 kwietnia 2006 r. (RS 455.1)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 1 marca 1995 r. o szkoleniu organów odpowiedzialnych za kontrolę higieny mięsa (OFHV) ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 817.191.54)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. o produkcji podstawowej (RS 916.020)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. w sprawie uboju zwierząt i kontroli mięsa (OAbCV) (RS 817.190)</p> <p>Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (ODAI0Us) (RS 817.02)</p> <p>Rozporządzenie DFI z dnia 23 listopada 2005 r. o wykonywaniu przepisów dotyczących środków spożywczych (RS 817.025.21)</p> <p>Rozporządzenie DFE z dnia 23 listopada 2005 r. dotyczące higieny w produkcji podstawowej (RS 916.020.1)</p> <p>Rozporządzenie DFI z dnia 23 listopada 2005 r. dotyczące higieny (RS 817.024.1)</p> <p>Rozporządzenie DFE z dnia 23 listopada 2005 r. dotyczące higieny podczas uboju zwierząt (OHyAb) (RS 817.190.1)</p> <p>Rozporządzenie DFI z dnia 23 listopada 2005 r. o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (RS 817.022.108)</p>	Tak, przy szczególnych warunkach

Warunki szczególne

- (1) Produkty zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią są wprowadzane do obrotu na tych samych warunkach co produkty zwierzęce przeznaczone do spożycia przez ludzi i będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty. W razie konieczności, te produkty będą uzupełnione świadectwami zdrowia przewidzianymi do wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty lub określonymi w niniejszym załączniku i dostępnymi w systemie TRACES.
- (2) Szwajcaria sporządza wykaz upoważnionych zakładów zgodnie z postanowieniami art. 31 (rejestrowanie/zatwierdzanie zakładów) rozporządzenia (WE) nr 882/2004.

- (3) W odniesieniu do swojego importu Szwajcaria stosuje te same przepisy, jak te które mają zastosowanie na poziomie Wspólnoty.
- (4) Właściwe organy Szwajcarii nie korzystają z odstępstwa od badania mającego na celu wykrycie obecności włosieni (*Trichinella*) jak to przewiduje art. 3, pkt 2 rozporządzenia (WE) nr 2075/2005. W przypadku zastosowania takiego odstępstwa, właściwe organy Szwajcarii zobowiązują się do pisemnego przedstawienia Komisji wykazu regionów, w których ryzyko występowania włosieni (*Trichinella*) u świń domowych jest oficjalnie uznane za niewielkie. państwa członkowskie Wspólnoty mają trzy miesiące na przesłanie swoich komentarzy na piśmie do Komisji od daty przedstawienia ww. wykazu. W przypadku braku zastrzeżeń ze strony Komisji lub jakiegokolwiek państwa członkowskiego, dany region zostaje uznany za region wykazujący niewielkie ryzyko występowania włosieni (*Trichinella*) i świnie domowe pochodzące z tego regionu nie podlegają badaniu mającemu na celu wykrycie włosieni (*Trichinella*) podczas uboju. Postanowienia art. 3, pkt. 3 rozporządzenia (WE) nr 2075/2005 stosuje się wówczas *mutatis mutandis*.
- (5) Metody wykrywania opisane w załączniku I, rozdziały I i II do rozporządzenia (WE) nr 2075/2005 są stosowane w Szwajcarii w ramach badań mających na celu wykrycie obecności włosieni (*Trichinella*). Nie stosuje się natomiast metody badania na obecność włosieni tak jak to jest opisane w załączniku I, rozdział III do rozporządzenia (WE) nr 2075/2005.
- (6) Właściwe organy Szwajcarii mogą odstąpić od badania mającego na celu wykrycie obecności włosieni (*Trichinella*) w kościach i mięsie świń domowych przeznaczonych na utuczenie i na ubój w masarniach o niewielkich mocach produkcyjnych.

Przepis ten ma zastosowanie do 31 grudnia 2009 r.

Stosownie do postanowień art. 8, ust. 3 bis rozporządzenia DFE dotyczącego higieny podczas uboju zwierząt (RS 817.190.1) oraz art. 9, ust. 7 rozporządzenia DFI o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (RS 817.022.108), te kości i mięso świń domowych przeznaczonych na utuczenie i na ubój jak również wyroby mięsne, produkty mięsne oraz przetworzone produkty mięsne, które od nich pochodzą posiadają specjalne oznakowanie warunków zdrowotnych zgodnie z wzorem określonym w załączniku 9, ustęp 2 do rozporządzenia DFE dotyczącego higieny podczas uboju zwierząt (RS 817.190.1). Te produkty mogą stanowić przedmiot wymiany z państwami członkowskimi Wspólnoty zgodnie z przepisami art. 9 a i 14 a rozporządzenia DFI o środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (RS 817.022.108).

- (7) Kości i mięso świń domowych przeznaczonych na utuczenie i na ubój będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią pochodzące:
- z gospodarstw uznanych za wolne od włosieni (*Trichinella*) przez właściwe organy państw członkowskich Wspólnoty;
  - z regionów, w których ryzyko występowania włosieni (*Trichinella*) u świń domowych jest oficjalnie uznane za niewielkie;

w odniesieniu do których badanie mające na celu wykrycie obecności włosieni (*Trichinella*) nie zostało przeprowadzone stosownie do postanowień art. 3 rozporządzenia (WE) nr 2075/2005, są wprowadzane do obrotu na tych samych warunkach co te, które stanowią przedmiot wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty.

- (8) Stosownie do przepisów art. 2 rozporządzenia dotyczącego higieny (RS 817.024.1), właściwe organy Szwajcarii mogą przewidzieć, w szczególnych przypadkach, dostosowania do art. 8, 10 i 14 rozporządzenia dotyczącego higieny (RS 817.024.1):
- a) w celu zaspokojenia potrzeb zakładów masarskich zlokalizowanych w regionach górskich wymienionych w załączniku do Ustawy Federalnej z dnia 21 marca 1997 r. o wspomaganiu inwestycji w regionach górskich.

Właściwe organy Szwajcarii zobowiązują się do pisemnego powiadomienia Komisji o tych dostosowaniach. To zawiadomienie:

- zawiera szczegółowy opis postanowień, na podstawie których właściwe organy Szwajcarii uważają, że adaptacja jest konieczna oraz określa charakter wymienionego dostosowania;
- opisuje środki spożywcze i poszczególne zakłady;
- wyjaśnia powody dostosowania (w tym, w stosownym przypadku, dostarczając syntezy dotyczącej dokonanej analizy ryzyka i wskazując wszelkie środki, które należy podjąć, aby dostosowanie nie naruszyło celów rozporządzenia dotyczącego higieny (RS 817.024.1),
- podaje wszelkie inne niezbędne informacje.

Komisja i państwa członkowskie mają trzy miesiące na przesłanie swoich uwag na piśmie od daty otrzymania ww. zawiadomienia. W razie konieczności, zbierze się Wspólny Komitet Weterynaryjny

b) w sprawie produkcji środków spożywczych wykazujących tradycyjne parametry.

Właściwe organy Szwajcarii zobowiązują się do pisemnego powiadomienia Komisji o tych dostosowaniach najpóźniej dwanaście miesięcy po wyrażeniu zgody (indywidualnie lub ogólnie) na ww. odstępstwa. Każde zawiadomienie:

- opisuje krótko przyjęte przepisy;
- opisuje przedmiotowe środki spożywcze i zakłady oraz
- podaje wszelkie inne niezbędne informacje.

(9) Komisja informuje Szwajcarię o odstępstwach i adaptacjach stosowanych w państwach członkowskich Wspólnoty na mocy art. 13 rozporządzenia (WE) nr 852/2004, 10 rozporządzenia (WE) nr 852/2003, 13 rozporządzenia (WE) nr 854/2003 i 7 rozporządzenia (WE) nr 2074/2005.

(10) W oczekiwaniu na zbliżenie przepisów wspólnotowych i szwajcarskich w odniesieniu do wykazu materiałów szczególnego ryzyka, Szwajcaria zobowiązała się, na mocy wewnętrznej dyrektywy technicznej, nie przeznaczać do handlu z państwami członkowskimi Wspólnoty kośćców zwierząt z gatunku bydła w wieku ponad 24 miesięcy zawierających kości kręgów jak również otrzymanych z nich produktów.

„Uboczne produkty zwierzęce nie przeznaczone do spożywania przez ludzi”

Wywóz ze Wspólnoty Europejskiej do Szwajcarii oraz wywóz ze Szwajcarii do Wspólnoty Europejskiej		Równoważność
Warunki handlowe		
Przepisy WE	Przepisy szwajcarskie	
Rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiające przepisy zdrowotne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nie przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 273 z 10.10.2002, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 208/2006 z dnia 7 lutego 2006 r. zmieniającym załączniki VI i VIII do rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie norm przetwarzania dla wytwórni biogazu i kompostowni oraz wymagań dotyczących obornika (Dz.U. L 036 z 8.2.2006 str. 25).	Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. w sprawie uboju zwierząt i kontroli mięsa (OAbCV) (RS 817.190) Rozporządzenie DFE z dnia 23 listopada 2005 r. dotyczące higieny podczas uboju zwierząt (OHyAb) (RS 817.190.1) Rozporządzenie z dnia 27 czerwca 1995 r. o epizootiach (OFE) ostatnio zmienione dnia 23 listopada 2005 r. (RS 916.401). Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE) Rozporządzenie z dnia 23 czerwca 2004 r. dotyczące eliminacji ubocznych produktów zwierzęcych zmienione ostatnio dnia 22 czerwca 2005 r. (OESPA) (RS 916.441.22)	Tak

Warunki szczególne

W odniesieniu do swojego przywozu, Szwajcaria stosuje te same przepisy jak te wynikające z załączników VII, VIII, X (świadectwa) oraz XI (kraje), stosownie do art. 29 rozporządzenia (WE) nr 1774/2002.

Handel materiałami kategorii 1 i 2 jest zabroniony, oprócz niektórych zastosowań technicznych przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1774/2002 (środki przejściowe ustanowione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 878/2004).

Materiały kategorii 3 będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią muszą posiadać dokumenty handlowe i świadectwa zdrowia przewidziane w rozdziale III załącznika II, stosownie do art. 7 i 8 rozporządzenia (WE) nr 1774/2002.

Stosownie do rozdziału III rozporządzenia (WE) nr 1774/2002, Szwajcaria sporządza wykaz swoich odpowiednich zakładów.

ROZDZIAŁ II

Sektory nieobjęte rozdziałem I**I. Wywóz ze Wspólnoty do Szwajcarii**

Wywóz ten będzie się odbywał na warunkach przewidzianych dla handlu wewnątrzspółnotowego. Niemniej jednak, we wszystkich przypadkach, właściwe organy będą wydawały świadectwo potwierdzające przestrzeganie tych warunków, które mają towarzyszyć partiom towarów

W razie konieczności, wzory świadectw zostaną omówione w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

II. Wywóz ze Szwajcarii do Wspólnoty

Ten wywóz będzie się odbywał na odpowiednich warunkach przewidzianych w przepisach wspólnotowych. Wzory świadectwa zostaną omówione w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

W oczekiwaniu na ustalenie tych wzorów, stosuje się świadectwa aktualnie obowiązujące.

ROZDZIAŁ III

Przeniesienie sektorów z rozdziału II do rozdziału I

Gdy tylko Szwajcaria przyjmie przepisy, które uzna za równoważne z przepisami wspólnotowymi, kwestia będzie podlegać Wspólnemu Komitetowi Weterynaryjnemu. W możliwie najkrótszym terminie, rozdział I niniejszego dodatku zostanie uzupełniony w oparciu o wyniki przeprowadzonego badania.

Dodatek 10

KONTROLE GRANICZNE I OPŁATY

ROZDZIAŁ I

A. Kontrole graniczne w odniesieniu do sektorów, dla których równoważność jest wzajemnie uznawana

Rodzaje kontroli granicznych	Współczynnik
1. Kontrola dokumentów	100 %
2. Kontrola fizyczna	1 %

B. Kontrole graniczne w odniesieniu do sektorów innych niż te wymienione w punkcie A

Rodzaje kontroli granicznych	Współczynnik
1. Kontrola dokumentów	100 %
2. Kontrola fizyczna	1 do 10 %

C. Szczególne środki

Należy pamiętać o załączniku 3 do Zalecenia nr 1/94 Wspólnego Komitetu EWG-Szwajcaria w sprawie ułatwienia niektórych kontroli i formalności weterynaryjnych związanych z produktami pochodzenia zwierzęcego i z żywymi zwierzętami. Problem będzie przedmiotem ponownego rozpatrzenia w możliwie najkrótszym czasie w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

D. Opłaty

1. W odniesieniu do sektorów, dla których równoważność jest wzajemnie uznawana, pobiera się następujące opłaty:

1,5 EUR/t, nie mniej niż 30 euro i nie więcej niż 350 euro na partię towaru.

2. W odniesieniu do sektorów innych niż te, które są wymienione w punkcie 1, pobiera się następujące opłaty:

3,5 EUR/t, nie mniej niż 30 euro i nie więcej niż 350 euro na partię towaru.

E. Zasady dotyczące produktów zwierzęcych, które mają być przewożone przez terytorium Unii Europejskiej lub Szwajcarii

1. Produkty zwierzęce pochodzące ze Szwajcarii, które mają być przewożone przez terytorium Unii Europejskiej podlegają przepisom kontrolnym przewidzianym, w zależności od przypadku, w powyższych punktach A i B. Przepisy art. 11 punkty 2. c), d) i e) dyrektywy 97/78/WE nie mają zastosowania do produktów, w odniesieniu do których równoważność jest wzajemnie uznawana i przeznaczonych do wywozu poza terytorium Unii Europejskiej, o ile kontrole weterynaryjne przeprowadzane zgodnie z punktem 2 powyżej dają zadowalający wynik.
2. Produkty zwierzęce pochodzące z Unii Europejskiej, które mają być przewożone przez terytorium Szwajcarii podlegają przepisom kontrolnym przewidzianym, w zależności od przypadku, w powyższych punktach 2 i 3.

F. System TRACES

1. Prawodawstwo

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
Decyzja Komisji 2004/292/WE z dnia 30 marca 2004 r. w sprawie wprowadzenia zintegrowanego systemu TRACES i zmieniająca decyzję 92/486/EWG (Dz. U. L 094 z 31.3.2004, str. 63) ostatnio zmieniona decyzją Komisji 2005/515/WE z dnia 14 lipca 2005 r. zmieniającą decyzję 2004/292/WE w sprawie wprowadzenia zintegrowanego systemu TRACES oraz zmieniająca decyzję 92/486/EWG (Dz.U. L 187 z 19.7.2005, str. 29)	Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)

2. Specjalne postanowienia i procedury wprowadzania w życie

Komisja przy współpracy z Weterynaryjnym Urzędem Federalnym włącza Szwajcarię do systemu informatycznego TRACES, zgodnie z decyzją Komisji 2004/292/WE.

Przepisy art. 3 decyzji 2004/222/WE dotyczące rejestracji wspólnych dokumentów weterynaryjnych związanych z wejściem do systemu informatycznego TRACES nie mają zastosowania do produktów, w odniesieniu do których równoważność jest wzajemnie uznawana z wyjątkiem produktów dopuszczonych według procedur podanych w art. 8, 12 (4) i 13 Dyrektywy 97/78/WE i tych, które stanowiły przedmiot decyzji odmownej w wyniku kontroli granicznej.

Jeśli chodzi o sektory, w odniesieniu do których równoważność jest wzajemnie uznawana, produkty zwierzęce będące przedmiotem wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty a Szwajcarią są wprowadzane do obrotu na tych samych warunkach co produkty stanowiące przedmiot wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty. W razie konieczności, produktom tym będą towarzyszyły świadectwa zdrowia przewidziane do celów wymiany między państwami członkowskimi Wspólnoty lub określonymi w niniejszym załączniku i dostępnymi w systemie TRACES.

W razie konieczności, ustala się środki przejściowe w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

ROZDZIAŁ II

KONTROLE DOTYCZĄCE PRZYWOZU Z KRAJÓW TRZECICH

1. Przepisy prawne

Kontrole dotyczące przywozu z krajów trzecich są przeprowadzane zgodnie z przepisami podanymi poniżej:

Wspólnota Europejska	Szwajcaria
1. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 136/2004 z dnia 22 stycznia 2004 r. ustanawiające procedurę kontroli weterynaryjnej we wspólnotowych punktach kontroli granicznej dotyczącą produktów przywożonych z państw trzecich (Dz.U. L 021 z dnia 28.1.2004, str. 11)	1. Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE), (RS 916.443.11)
2. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 745/2004 z dnia 16 kwietnia 2004 r. ustanawiające środki w odniesieniu do przywozu produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do indywidualnego spożycia (Dz.U. L 122 z dn 26.4.2004, str. 1)	2. Ustawa z dnia 9 października 1992 r. o środkach spożywczych (LDAL) ostatnio zmieniona dnia 18 czerwca 2004 r. (RS 817.0)
3. Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z dnia 30.4.2004, str. 206).	3. Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. o środkach spożywczych i przedmiotach codziennego użytku (ODALOUS, RS 817.02)
4. Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z dnia 30.4.2004, str. 1)	4. Rozporządzenie z dnia 23 listopada 2005 r. o wykonywaniu przepisów dotyczących środków spożywczych (RS 817.025.21)
5. Dyrektywa Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. ustanawiająca zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnej produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich (Dz.U. L 024 z dnia 30.1.1998, str. 9), ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, str. 1)	
6. Dyrektywa Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiająca przepisy sanitarne regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 18 z 23.1.2003, str. 11)	

2. Postanowienia wykonawcze

Do celów stosowania art. 6 dyrektywy 97/78/WE, ustanawia się następujące punkty kontroli granicznej: Bazylea-Mulhouse Port Lotniczy, Ferney-Voltaire/Genewa Port Lotniczy i Zurich Port Lotniczy. Późniejsze zmiany leżą w gestii Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego.

Przeprowadzenie kontroli na miejscu podlega kompetencjom Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego, w szczególności na podstawie art. 23 dyrektywy 97/78/WE oraz art. 57 ustawy o epizootiach.

Szczegółowa sytuacja punktów kontroli granicznej w Bazylei-Mulhouse Port Lotniczy oraz w Ferney-Voltaire/Genewie Port Lotniczy zostanie zbadana w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego najpóźniej w ciągu 1 roku po wejściu w życie niniejszego dodatku.

Do celów stosowania przepisów dyrektywy 97/78/WE, Komisja przy współpracy z Weterynaryjnym Urzędem Federalnym włącza Szwajcarię do systemu informatycznego TRACES zgodnie z decyzją Komisji 2004/292/WE.

W ramach działań wymienionych w dyrektywie 97/78/WE, władze szwajcarskie zobowiązują się do pobierania opłat lub należności związanych z kontrolą urzędową towarów zgodnie z postanowieniami rozdziału VI rozporządzenia (WE) nr 882/2004 według stóp minimalnych ustalonych w jego załączniku V.

ROZDZIAŁ III

WARUNKI PRZYWOZU PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH Z PAŃSTW TRZECICH

1. Wspólnota Europejska – Przepisy prawne

A. ZASADY ZDROWIA PUBLICZNEGO

1. Dyrektywa Rady 96/23/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie środków monitorowania niektórych substancji i ich pozostałości u żywych zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego oraz uchylająca dyrektywy 85/358/EWG i 86/469/EWG oraz decyzje 89/187/EWG i 91/664/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, str. 10) ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U. L 165 z 30.4.2004, str. 1).
2. Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające przepisy dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 688/2006 z dnia 4 maja 2006 r. aktualizującym załączniki III i XI rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania pasażowalnych encefalopatii gąbczastych i materiałów szczególnego ryzyka bydła w Szwecji (Dz.U. L 120 z 5.5.2006, str. 10).
3. Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2160/2003 z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, str. 1).
4. Dyrektywa 2004/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. uchylająca niektóre dyrektywy dotyczące higieny i warunków zdrowia przy produkcji i wprowadzaniu do obrotu niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zmieniająca dyrektywy Rady 89/662/EWG i 92/118/EWG oraz decyzję Rady 95/408/WE (Dz.U. L 157 z 30.4.2004, str. 33).
5. Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.04.2004), ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2076/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającym środki przejściowe do celów wdrożenia rozporządzeń (WE) nr 853/2004, (WE) nr 854/2004 oraz (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz (WE) nr 854/2004 (Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 83).
6. Rozporządzenie (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z 30.4.2004), ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2076/2005 z dnia 5 grudnia 2005 r. ustanawiającym środki do celów wdrożenia rozporządzeń (WE) nr 853/2004, (WE) nr 854/2004 oraz (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady i zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz (WE) nr 854/2004 (Dz.U. L 338 z 22.12.2005, str. 83).

B. ZASADY ZDROWIA ZWIERZĄT

1. Dyrektywa Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotycząca warunków zdrowotnych zwierząt obowiązujących przy wprowadzaniu do obrotu zwierząt i produktów akwakultury (Dz.U. L 46 z 19.2.1991, str. 1), ostatnio zmieniona rozporządzeniem Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. dostosowującym do decyzji 1999/468/WE przepisy odnoszące się do komitetów wspomagających Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych ustanowionych w instrumentach Rady przyjętych zgodnie z procedurą konsultacji (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, str. 1)
2. Dyrektywa Rady 93/53/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. wprowadzająca minimalne środki wspólnotowe zwalczania niektórych chorób ryb (Dz.U. L 175 z 19.7.1993, str. 23) ostatnio zmieniona Aktem dotyczącym warunków przystąpienia do Unii Europejskiej Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej – załącznik II: Lista przewidziana w art. 20 Aktu Przystąpienia – 6. Rolnictwo – B. Ustawodawstwo weterynaryjne i fitosanitarne – I. Ustawodawstwo weterynaryjne (Dz.U. L 236 z 23.9.2003, str. 381)

3. Dyrektywa Rady 92/118/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. ustanawiająca warunki zdrowotne zwierząt i zdrowia publicznego regulujące handel i przywóz do Wspólnoty produktów nieobjętych wyżej wymienionymi warunkami ustanowionymi w szczególnych zasadach wspólnotowych określonych w załączniku A rozdział 1 do dyrektywy 89/662/EWG oraz w zakresie czynników chorobotwórczych do dyrektywy 90/425/EWG (Dz. U. L 062 z 15.3.1993, str. 49) ostatnio zmieniona dyrektywą 2004/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. uchylającą niektóre dyrektywy dotyczące higieny i warunków zdrowia przy produkcji i wprowadzaniu do obrotu niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi i zmieniającą dyrektywę Rady 89/662/EWG i 92/118/EWG oraz decyzję Rady 95/408/WE (Dz.U. L 157 z 30.4.2004, str. 33).
4. Rozporządzenie (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające przepisy dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych encefalopatii gąbczastych (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, str. 1) ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 688/2006 z dnia 4 maja 2006 r. aktualizującym załączniki III i XI rozporządzenia (WE) nr 999/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania pasażowalnych encefalopatii gąbczastych i materiałów szczególnego ryzyka bydła w Szwecji (Dz.U. L 120 z 5.5.2006, str. 10).
5. Rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiające przepisy zdrowotne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 273 z dn 10.10.2002, str. 1), ostatnio zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 208/2006 z dnia 7 lutego 2006 r. zmieniającym załączniki VI i VIII do rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie norm przetwarzania dla wytwórni biogazu i kompostowni oraz wymagań dotyczących obornika (Dz.U. L 36 z 8.2.2006 str. 25).
6. Dyrektywa Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiająca przepisy sanitarne regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 018 z 23.1.2003, str. 11)

2. Szwajcaria – Przepisy prawne

Rozporządzenie z dnia 20 kwietnia 1988 r. dotyczące przywozu, przewożenia oraz wywozu zwierząt i produktów zwierzęcych (OITE).

3. Reguły zastosowania

Weterynaryjny Urząd Federalny stosuje te same przepisy przywozu jak te, które wynikają z rozdziału 3 pkt 1 niniejszego dodatku. Jednakże Weterynaryjny Urząd Federalny może przyjąć bardziej restrykcyjne środki i wymagać dodatkowych gwarancji. W celu wypracowania właściwych rozwiązań w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego będą się odbywać konsultacje.

ROZDZIAŁ IV

ROZPORZĄDZENIA KOŃCOWE

Rozporządzenia niniejszego dodatku będą przedmiotem przeglądu w ramach Wspólnego Komitetu Weterynaryjnego najpóźniej w ciągu 1 roku po jego wejściu w życie.”

DECYZJA KOMISJI**z dnia 8 grudnia 2006 r.****w sprawie przepisów krajowych zgłoszonych przez Danię dotyczących niektórych przemysłowych gazów cieplarnianych***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 5934)***(Jedynie tekst w języku duńskim jest autentyczny)***(2007/62/WE)*

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95 ust. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY I PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 2 czerwca 2006 r. Stałego Przedstawicielstwa Królestwa Danii przy Unii Europejskiej rząd duński, powołując się na art. 9 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 842/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, zgłosił Komisji swoje przepisy krajowe zawierające regulacje dotyczące niektórych przemysłowych gazów cieplarnianych, których utrzymanie uznał za konieczne po przyjęciu rozporządzenia, a także przedstawił uzasadnienie ich utrzymania.
- (2) W piśmie tym rząd duński wskazuje, że Królestwo Danii zamierza utrzymać przepisy krajowe, które są bardziej rygorystyczne niż przepisy rozporządzenia, zgodnie z art. 9 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 842/2006.

1. Prawodawstwo wspólnotowe**1.1. Artykuł 95 ust. 4 i 6 Traktatu WE**

- (3) Artykuł 95 ust. 4 Traktatu WE stanowi, że „jeśli po przyjęciu przez Radę lub Komisję środka harmonizującego państwo członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule 30 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, lub środowiska pracy, notyfikuje je Komisji, wskazując powody ich utrzymania”.
- (4) Zgodnie z art. 95 ust. 6 w terminie 6 miesięcy od zgłoszenia Komisja zatwierdza lub odrzuca zgłoszone przepisy krajowe po sprawdzeniu, czy są one środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między państwami członkowskimi lub czy stanowią one przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego.

1.2. Rozporządzenie (WE) nr 842/2006

- (5) Rozporządzenie (WE) nr 842/2006 w sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych (gazy F) ma na celu

zapobieganie oraz kontrolę emisji niektórych gazów (HFC, PFC i SF₆) objętych protokołem z Kioto.

- (6) Rozporządzenie określa ponadto ograniczoną liczbę zakazów stosowania oraz wprowadzania do obrotu tych substancji, w przypadku gdy istnieją możliwe do zastosowania alternatywne i kosztowo efektywne rozwiązania na poziomie Wspólnoty, a podniesienie poziomu kontroli i odzysku nie jest wykonalne.
- (7) Rozporządzenie posiada podwójną podstawę prawną – art. 175 ust. 1 Traktatu WE w odniesieniu do wszystkich jego przepisów z wyjątkiem art. 7, 8 i 9, których podstawą jest art. 95 Traktatu WE z uwagi na wpływ tych przepisów na swobodny obrót towarami w obrębie wspólnego rynku WE.
- (8) Artykuł 9 rozporządzenia reguluje wprowadzanie do obrotu, a dokładniej rzecz biorąc, zabrania wprowadzania do obrotu szeregu produktów i urządzeń, które zawierają fluorowane gazy cieplarniane lub których działanie jest uzależnione od gazów F objętych rozporządzeniem. Ustęp 3 lit. a) artykułu stanowi, że jeżeli do dnia 31 grudnia 2005 r. państwo członkowskie wprowadziło środki krajowe, które są bardziej rygorystyczne niż te zawarte we wspomnianym artykule i które wchodzą w zakres rozporządzenia, może ono utrzymać te środki krajowe do dnia 31 grudnia 2012 r. Zgodnie z ust. 3 lit. b) środki te muszą zostać zgłoszone Komisji wraz z uzasadnieniem oraz muszą być zgodne z postanowieniami Traktatu.
- (9) Rozporządzenie stosuje się od dnia 4 lipca 2007 r., z wyjątkiem art. 9 oraz załącznika II, które stosuje się od dnia 4 lipca 2006 r.

2. Zgłoszone przepisy krajowe

- (10) Przepisy krajowe zgłoszone przez Danię zostały wprowadzone w życie na mocy zarządzenia nr 552 z dnia 2 lipca 2002 r.
- (11) Zarządzenie to dotyczy trzech gazów cieplarnianych sklasyfikowanych na podstawie Protokołu z Kioto, z których większość wywiera znaczny wpływ na ocieplenie globalne: wodorofluorowęglowodory (HFC), perfluorowęglowodory (PFC) oraz heksafluorek siarki (SF₆).

⁽¹⁾ Dz.U. L 161 z 16.4.2006, str. 1.

- (12) Zarządzenie przewiduje ogólny zakaz przywozu, sprzedaży oraz stosowania nowych produktów zawierających wymienione gazy cieplarniane od dnia 1 stycznia 2006 r. oraz zakaz przywozu, sprzedaży i stosowania tych gazów cieplarnianych, zarówno nowo wyprodukowanych, jak i odzyskanych, od dnia 1 stycznia 2006 r.
- (13) Od ogólnego zakazu obejmującego nowe produkty zawierające odnośne gazy F przewidziano odstępstwa wymienione w załączniku I do zarządzenia.
- (14) Zarządzenie dopuszcza możliwość przyznania odstępstwa przez duńską Agencję Ochrony Środowiska „w bardzo wyjątkowych sytuacjach”. Zgłoszenie zawiera opis sytuacji, w których możliwe jest rozważenie procedury odstępstwa, przytaczając jako przykłady nieprzewidywalne oraz nieproporcjonalne skutki zakazu w sytuacji, gdy okazuje się, że alternatywne rozwiązania nie są dostępne lub są nieodpowiednie, lub sytuacje, w których istnieje możliwość wykazania, że całkowity poziom emisji gazu cieplarnianego w przeliczeniu na równoważnik dwutlenku węgla jest niższy w przypadku zastosowania systemów zawierających gazy F. Zgłoszenie zawiera również wytyczne wydane przez duńską Agencję Ochrony Środowiska dla podmiotów zamierzających wystąpić o odstępstwo. Wytyczne te określają kryteria przyznawania lub odmowy przyznania odstępstwa przyjęte przez duńską Agencję Ochrony Środowiska oraz zwięzły przegląd wszystkich wniosków o przyznanie odstępstwa złożonych do chwili obecnej oraz decyzji podjętych przez duńską Agencję Ochrony Środowiska.
- (15) Pismem z dnia 26 października 2006 r. Komisja poinformowała rząd duński o otrzymaniu zgłoszenia oraz o tym, że sześciomiesięczny termin przysługujący Komisji na zatwierdzenie lub odrzucenie przepisów krajowych, określony w art. 95 ust. 6, rozpoczyna bieg w dniu 9 czerwca 2006 r., czyli w dniu następującym po dacie otrzymania zgłoszenia.
- (16) Pismem z dnia 19 września 2006 r. Komisja powiadomiła pozostałe państwa członkowskie o otrzymaniu zgłoszenia, umożliwiając jednocześnie państwom członkowskim zgłoszenie uwag w terminie 30 dni od powiadomienia. Ponadto Komisja opublikowała zawiadomienie o zgłoszeniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾ w celu poinformowania innych zainteresowanych stron o zgłoszonych przepisach krajowych Danii oraz o przedstawionym uzasadnieniu.

II. OCENA

1. Ocena dopuszczalności

- (17) Artykuł 95 ust. 4 dotyczy przypadków, w których po przyjęciu środka harmonizującego, państwo członkowskie uzna za niezbędne utrzymanie przepisów krajowych uzasadnionych ważnymi względami określonymi w artykule 30 lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy.
- (18) Zgłoszenie Danii dotyczy przepisów krajowych stanowiących odstępstwo od przepisów art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 842/2006. Przepisy te zostały przyjęte i weszły w życie w 2002 r., a zatem przed przyjęciem omawianego rozporządzenia.
- (19) Wprowadzanie do obrotu produktów lub sprzętu zawierającego niektóre gazy F jest objęte harmonizacją przepisów na szczeblu Wspólnoty Europejskiej na mocy rozporządzenia (WE) nr 842/2006, w szczególności jego art. 9 i załącznika II do tego rozporządzenia.
- (20) Zarządzenie duńskie przewiduje bardziej rygorystyczne przepisy niż przepisy rozporządzenia (WE) nr 842/2006, ponieważ przewiduje ono ogólny zakaz przywozu, sprzedaży oraz stosowania nowych produktów zawierających wymienione gazy cieplarniane od dnia 1 stycznia 2006 r. oraz zakaz przywozu, sprzedaży i stosowania tych gazów cieplarnianych, zarówno nowowyprodukowanych jak i odzyskanych, od dnia 1 stycznia 2006 r., podczas gdy przepisy rozporządzenia przewidują ograniczony zakaz wprowadzania do obrotu obejmujący wyłącznie produkty wymienionych w załączniku II.
- (21) W świetle powyższego oraz w świetle art. 9 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 842/2006 państwa członkowskie są zobowiązane zgłosić swoje przepisy krajowe Komisji, wraz z podaniem ich uzasadnienia. Środki te muszą być zgodne z postanowieniami Traktatu.
- (22) Zgodność jest badana w ramach procedury określonej w art. 95 ust. 4 i art. 95 ust. 6, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia 842/2006. Artykuł 95 ust. 4 wymaga, aby zgłoszenie zawierało uzasadnienie ważnymi względami, o których mowa w art. 30, lub względami ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy.
- (23) W świetle powyższego Komisja uznaje, że wniosek przedstawiony przez Danię w celu uzyskania zezwolenia na utrzymanie przepisów krajowych dotyczących niektórych gazów cieplarnianych jest dopuszczalny w myśl art. 95 ust. 4 Traktatu WE.

2. Rzeczowa ocena

- (24) Zgodnie z art. 95 ust. 4 i 6 akapit pierwszy Traktatu WE Komisja jest zobowiązana stwierdzić, czy spełnione są wszystkie warunki pozwalające państwu członkowskiemu na utrzymanie swoich przepisów krajowych stanowiących odstępstwo od środka harmonizującego Wspólnoty określonego w tym artykule. W szczególności przepisy krajowe muszą być uzasadnione ważnymi względami, o których mowa w art. 30 Traktatu, lub dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego lub środowiska pracy, nie mogą stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między państwami członkowskimi oraz nie mogą stanowić przeszkody w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, która byłaby nieproporcjonalna lub zbędna.

2.1. Ciężar dowodu

- (25) Komisja, oceniając, czy środki krajowe zgłoszone na podstawie art. 95 ust. 4 są uzasadnione, musi przyjąć jako podstawę powody przedstawione przez państwo członkowskie zgłaszające środki. Oznacza to, że zgodnie z postanowieniami Traktatu obowiązek przedstawienia dowodu na potwierdzenie, że środki krajowe są uzasadnione, spoczywa na państwie członkowskim wnioskującym o utrzymanie przepisów.

⁽²⁾ Dz.U. C 228 z 22.9.2006, str. 4.

- (26) To właśnie zgłaszające państwo członkowskie jest zobowiązane przedstawić wystarczające uzasadnienie, stan faktyczny oraz dowody naukowe umożliwiające uzyskanie zezwolenia na utrzymanie bardziej rygorystycznego ustawodawstwa krajowego. Zatem to w interesie państwa członkowskiego leży przedstawienie wraz ze zgłoszeniem wszelkich argumentów merytorycznych oraz prawnych mogących stanowić uzasadnienie wniosku⁽³⁾. Nieprzedstawienie tych argumentów wraz ze zgłoszeniem skłania Komisję do uznania zgłoszenia za nieuzasadnione.
- 2.2. *Uzasadnienie wniosku ważnymi względami, o których mowa w art. 30, lub względami dotyczącymi ochrony środowiska lub środowiska pracy.*
- 2.2.1. *Stanowisko duńskie*
- (27) Na uzasadnienie utrzymania przepisów krajowych władze duńskie przedstawiły wyjaśnienia zawierające następujące argumenty.
- (28) Zarządzenie nr 552 z dnia 2 lipca 2002 r. dotyczy regulacji kwestii związanych z niektórymi gazami cieplarnianymi (HFC, PFC oraz SF6) będącymi gazami cieplarnianymi wywierającymi znaczny wpływ na globalne ocieplenie. Na przykład 1 kg dwóch najbardziej powszechnie stosowanych gazów HFC w Danii (HFC-134a oraz HFC-404A) odpowiada odpowiednio 1 300 oraz 3 780 kg CO₂, podczas gdy 1 kg SF6 odpowiada ponad 22 000 kg CO₂.
- (29) Na podstawie protokołu z Kioto Wspólnota Europejska zobowiązała się ograniczyć wspólnotową emisję gazów cieplarnianych w latach 2008–2012 o przynajmniej 8 % w stosunku do poziomu z 1990 r. Podczas kolejnych rozmów w ramach WE (decyzja Rady 2002/358/WE z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotycząca zatwierdzenia przez Wspólnotę Europejską protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu i wspólnej realizacji wynikających z niego zobowiązań⁽⁴⁾) Dania zobowiązała się ograniczyć całkowity poziom swojej emisji gazów cieplarnianych we wspomnianym okresie o 21 %.
- (30) W zgłoszeniu władze duńskie wskazują na cel ochrony środowiska, w szczególności zaś wskazują na potrzebę realizacji, przy pomocy wszelkich możliwych środków, celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wyznaczonego w decyzji 2002/358/WE.
- (31) Celem odnośnego zarządzenia jest przyczynienie się do ograniczania emisji gazów cieplarnianych poprzez zapobieganie emisjom fluorowanych gazów cieplarnianych.
- (32) Władze duńskie argumentują, że celem duńskiego zarządzenia w sprawie przemysłowych gazów cieplarnianych jest ograniczenie ich stosowania, a zatem maksymalne ograniczenie emisji przemysłowych gazów cieplarnianych, które umożliwi Danii wypełnienie jej zobowiązań międzynarodowych w tym zakresie. Władze duńskie uważają, że ambitny cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, który Dania zobowiązała się zrealizować na podstawie decyzji 2002/358/WE, wymaga wspólnych wysiłków w odniesieniu do wszystkich źródeł emisji gazów cieplarnianych.
- (33) HFC są stosowane w Danii głównie w postaci płynów chłodzących w urządzeniach chłodniczych. PFC nie są już w chwili obecnej stosowane w Danii. SF6 był wcześniej stosowany w oknach dźwiękochłonnych oraz w sektorze elektrycznym w niektórych przełącznikach. Obecnie jest on stosowany wyłącznie w przełącznikach w ilości zaledwie kilku ton rocznie.
- (34) W zgłoszeniu władze duńskie przytaczają prognozy, według których w razie braku dalszej regulacji poziomu emisji wspomnianych gazów wrośnie dwukrotnie do roku 2010, powodując emisje wyższe o 0,5–0,7 miliona ton w przeliczeniu na równoważnik dwutlenku węgla niż w przypadku stosowania zgłoszonych przepisów ustawodawczych.
- (35) Władze duńskie podkreślają, że zasady wprowadzone na szczeblu Wspólnoty rozporządzeniem (WE) 842/2006, mające na celu redukcję emisji poprzez kontrolę emisji zostały wprowadzone do przepisów ustawodawczych Danii już przed ponad 50 laty i nadal pozostają w mocy w odniesieniu do zastosowań obejmujących wykorzystanie gazów F, jest zatem mało prawdopodobne, że przyczynią się do dalszej redukcji emisji.
- (36) W zgłoszeniu Dania przedstawia zwięzły opis niektórych obszarów zastosowania, dla których opracowano alternatywne rozwiązania, które podlegają tym samym regulacji na podstawie przepisów duńskich. Z punktu widzenia Danii istnieje domniemanie, że istnieją alternatywne rozwiązania, które mogą zostać użyte w miejsce przemysłowych gazów cieplarnianych do zastosowań objętych zakazem od dnia 1 stycznia 2006 r. i tych podlegających zakazowi od dnia 1 stycznia 2007 r.
- (37) Ogólnemu zakazowi przywozu, sprzedaży oraz stosowania nowych produktów zawierających gazy F objęte zakazem towarzyszą odstępstwa określone w załączniku I do zarządzenia. Odstępstwa te obejmują szereg zastosowań szczególnych, przy czym w odniesieniu do wielu bardziej powszechnych zastosowań możliwość odstępstwa zależy od ilości gazów cieplarnianych stosowanych w poszczególnych systemach, zatem odstępstwo obejmuje na przykład urządzenia chłodnicze, pompy ciepłe lub urządzenia klimatyzacyjne o zawartości gazu między 0,15 a 10 kg, a także systemy chłodnicze służące do odzyskiwania ciepła o zawartości gazu mniejszej lub równej 50 kg. Produkty przeznaczone dla statków oraz do zastosowań wojskowych a także stosowanie SF6 w urządzeniach wysokiego napięcia nie jest objęte zakazem.
- (38) Oprócz odstępstw wymienionych powyżej, duńskie zarządzenie przewiduje możliwość uzyskania odstępstwa od ogólnego zakazu „w bardzo wyjątkowych przypadkach”. Ten rodzaj odstępstwa ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której zastosowanie zakazu w przypadkach szczególnych mogłoby mieć nieproporcjonalnie poważne konsekwencje (w przypadkach nieprzewidzianych w chwili przyjęcia zarządzenia, w sytuacji gdy instalacja urządzenia chłodniczego opartego na rozwiązaniu alternatywnym względem HFC wymagałaby poniesienia nieprzewidzianych i nieuzasadnionych dodatkowych kosztów przez instalatora/właściciela lub w sytuacjach gdy możliwe jest wykazanie, że całkowity poziom emisji gazu cieplarnianego w przeliczeniu na równoważnik dwutlenku węgla jest niższy w przypadku systemu zawierającego gazy F).

⁽³⁾ Patrz: komunikat Komisji dotyczący art. 95 (ust. 4, 5 i 6) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (COM(2002)760 wersja ostateczna z 23.12.2002), w szczególności jego ust. 13.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 130 z 15.5.2002, str. 1.

- (39) Wariant odstępstwa stosuje się w taki sposób, aby poprawę stanu środowiska naturalnego oczekiwaną w wyniku zastosowania zakazu osiągnięto w sposób najlepszy i najbardziej efektywny z punktu widzenia całokształtu środowiska naturalnego, również zużycia energii.
- (40) Zgodnie z art. 8 Ustawy w sprawie substancji i produktów chemicznych nr 21 z dnia 16 stycznia 1996 r. zakazu nie stosuje się do przywozu, produkcji oraz sprzedaży produktów przeznaczonych wyłącznie na eksport.
- (41) Dodatkowo zakaz nie dotyczy przywozu przemysłowych gazów cieplarnianych stosowanych do produkcji określonych produktów przeznaczonych na eksport.
- (42) Rząd duński utrzymuje, że zarządzenie ma na celu ochronę środowiska i że jest konieczne oraz odpowiednie z punktu widzenia zapobiegania oraz redukcji emisji gazów fluorowanych. Zatem w jego opinii zarządzenie jest zgodne z postanowieniami Traktatu.

2.2.2. Ocena stanowiska Danii

- (43) Po zbadaniu informacji przedstawionych przez Danię Komisja uważa, że wniosek dotyczący utrzymania bardziej rygorystycznych przepisów niż przepisy przewidziane w rozporządzeniu (WE) 842/2006 może zostać uznany za zgodny z Traktatem z następujących względów.

2.2.2.1. Względy środowiskowe:

- (44) Zarządzenie stanowi część szerszej strategii wprowadzanej w życie przez Danię w celu osiągnięcia celu ograniczenia emisji przyjętego przez ten kraj na mocy protokołu z Kioto i porozumienia w sprawie wspólnej realizacji wynikających z niego zobowiązań przyjętego następnie na szczeblu Wspólnoty. Na podstawie wspólnotowego porozumienia Dania jest zobowiązana ograniczyć emisję gazów cieplarnianych w latach 2008–2012 o 21 % w porównaniu z rokiem referencyjnym 1990.
- (45) W świetle powyższego, aby zrealizować swoje zobowiązania, Dania wdraża strategię klimatyczną uwzględniającą każde źródło emisji gazów cieplarnianych. Środki dotyczące gazów F stanowią zatem część ogólnych wysiłków Danii na rzecz realizacji swoich zobowiązań. Należy odnotować, że zgodnie z prognozami w przypadku braku dalszych regulacji poziom emisji gazów F wzrośnie dwukrotnie do roku 2010 w wyniku wzrastającego poziomu wykorzystania chłodnictwa oraz stopniowej eliminacji stosowania HCFC w chłodnictwie na mocy rozporządzenia (WE) nr 2037/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową⁽⁵⁾.
- (46) Oczekuje się, że wynikiem stosowania rozporządzenia (WE) nr 842/2006 będzie znaczne ograniczenie emisji gazów F we Wspólnocie, szczególnie w tych państwach członkowskich, w których nie są jeszcze stosowane odpowiednie środki redukcji emisji gazów F, głównie poprzez środki kontroli gazów F wykorzystywanych do pewnych zastosowań oraz ich odzyskiwania. Jednakże już ponad 50 lat temu Dania przyjęła porównywalne przepisy ustawodawcze (polityka w zakresie kontroli obejmująca głównie obowiązkowe programy szkoleń, regularne kontrole szczelności instalacji) obejmujące zastosowania gazów

F, a zatem jest mało prawdopodobne, że spowodują one dalszą redukcję, która mogłaby w znacznym stopniu przeciwdziałać oczekiwanemu wzrostowi emisji gazów F w Danii.

- (47) Uwzględniając powyższe, Komisja uznaje, że względy ochrony środowiska przedstawione przez Danię, mianowicie ograniczenie oraz zapobieganie emisjom gazów fluorowanych, są uzasadnione.

2.2.2.2. Odpowiedniość oraz proporcjonalność duńskiego zarządzenia w odniesieniu do celu osiągnięcia dalszej redukcji emisji fluorowanych gazów cieplarnianych:

- (48) W tym kontekście, w celu dalszej redukcji oraz zapobiegania emisjom gazów F, Dania już w 2002 r. zdecydowała się przyjąć wariant selektywnego wprowadzania w życie zakazów wprowadzania do obrotu nowych urządzeń. Selekcja opierała się na badaniach zmierzających do stwierdzenia w szczególności, czy istnieją alternatywne rozwiązania względem stosowania gazów F.

- (49) W oparciu o badania, zarządzenie wprowadza ogólny zakaz przywozu, sprzedaży i stosowania nowych produktów zawierających gazy F od dnia 1 stycznia 2006 r., przewidując jednocześnie znaczną liczbę odstępstw i wyłączeń, na mocy których niektóre produkty i urządzenia są automatycznie wyłączone lub mogą zostać wyłączone z zastrzeżeniem określonych warunków, lub na podstawie zmienionego harmonogramu zakazu. Załącznik I do zarządzenia określa odstępstwa w odniesieniu do zastosowań szczególnych (np. aerozole medyczne, sprzęt laboratoryjny), natomiast w odniesieniu do kilku zastosowań powszechnych odstępstwa uzależnione od ilości gazu fluorowanego wykorzystanego w danym systemie, które powodują wyłączenie z zakazu urządzeń chłodniczych, pomp ciepłych lub urządzeń klimatyzacyjnych o zawartości gazu między 0,15 a 10 kg oraz systemów chłodniczych służących do odzyskiwania ciepła o zawartości gazu mniejszej lub równej 50 kg. Produkty przeznaczone dla statków oraz do zastosowań wojskowych a także stosowanie SF₆ w urządzeniach wysokiego napięcia nie jest objęte zakazem.

- (50) Ponadto zarządzenie dopuszcza możliwość udzielenia zwolnienia przez duńską Agencję Ochrony Środowiska w „w bardzo wyjątkowych sytuacjach”, mianowicie w przypadkach nieprzewidzianych w momencie przyjęcia zarządzenia, w sytuacjach gdy okazuje się, że alternatywne rozwiązania są niedostępne lub nieodpowiednie lub gdy wykazano, że całkowity poziom emisji gazu cieplarnianego (włączając „emisję pośrednią” spowodowaną zużyciem energii) w przeliczeniu na równoważnik dwutlenku węgla jest niższy przy zastosowaniu systemu zawierającego gazy F.

- (51) Procedura stosowana przez Agencję Ochrony Środowiska jest wyraźnie opisana, podobnie jak kryteria, na podstawie których podejmowane są decyzje przyznania, bądź odmowy wyłączenia. Kryteria te uwzględniają zasadę proporcjonalności.

- (52) Podobnie, warto zauważyć, że zarządzenie dopuszcza stosowanie gazów F na potrzeby serwisowania oraz konserwacji istniejącego sprzętu, co ma na celu zapobieżenie przedwczesnemu pozbywaniu się sprzętu.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 244 z 29.9.2000, str. 1.

- (53) Uznając, że zarządzenie ma wpływ na swobodny obrót towarami we Wspólnocie, w wyniku powyższej analizy Komisja uznała, że zarządzenie jest uzasadnione z punktu widzenia ochrony środowiska i uwzględnia wpływ przewidywanych zakazów na rynek wewnętrzny, którym towarzyszy wariant udzielenia indywidualnych wyłączeń.
- (54) Należy przypomnieć ponadto, że art. 9 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 842/2006 dopuszcza utrzymanie środków krajowych jedynie do dnia 31 grudnia 2012 r., w świetle czego, a także w świetle faktu, że zgłoszenie dokonane przez Królestwo Danii zawierało odniesienie do tego artykułu, można przyjąć, że zarządzenie będzie stosowane przez ograniczony okres.
- 2.3. *Brak arbitralnej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu między państwami członkowskimi*
- (55) Na mocy art. 95 lit. 6 Traktatu WE Komisja zatwierdza lub odrzuca odnośne przepisy krajowe po sprawdzeniu, czy są one środkiem arbitralnej dyskryminacji lub ukrytym ograniczeniem w handlu między państwami członkowskimi.
- (56) Należy przypomnieć, że wniosek złożony na podstawie art. 95 ust. 4 Traktatu WE musi zostać poddany ocenie w świetle warunków określonych zarówno w tym ustępie, jak ust. 6 tego artykułu. Jeżeli jeden z tych warunków nie jest spełniony, wniosek może zostać odrzucony bez konieczności rozpatrywania pozostałych warunków.
- (57) Zgłoszone przepisy krajowe mają charakter przepisów ogólnych i stosuje się je zarówno do produktów krajowych, jak i importowanych. Brak jest dowodów potwierdzających, że zgłoszone przepisy krajowe mogą być wykorzystywane jako środek arbitralnej dyskryminacji między podmiotami gospodarczymi we Wspólnocie.
- (58) Celem zarządzenia jest ochrona środowiska naturalnego, nie istnieją przesłanki pozwalające, aby sądzić, że zarządzenie może poprzez swoje cele lub stosowanie powodować arbitralną dyskryminację lub stanowić ukrytą barierę w handlu.
- (59) Wobec zagrożeń dla środowiska powodowanych przez niektóre gazy F Komisja uznaje, że nie istnieją dowody na potwierdzenie tezy, że przepisy krajowe zgłoszone przez władze duńskie stanowią nieproporcjonalną przeszkodę w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego w odniesieniu do realizowanych celów.
- III. WNIOSEK**
- (60) W świetle powyższych rozważań oraz uwzględniając uwagi przedstawione przez państwa członkowskie i inne strony

trzecie w sprawie zgłoszenia przedstawionego przez władze duńskie, Komisja jest zdania, że wniosek Danii przedłożony dnia 2 czerwca 2006 r. dotyczący utrzymania do dnia 31 grudnia 2012 r. bardziej rygorystycznych duńskich przepisów krajowych niż przepisy rozporządzenia (WE) nr 842/2006 w odniesieniu do wprowadzania do obrotu produktów oraz urządzeń, które zawierają gazy F lub których funkcjonowanie zależy od tych gazów, jest dopuszczalny.

Ponadto Komisja stwierdza, że odnośne przepisy krajowe:

- spełniają wymagania ochrony środowiska naturalnego,
- uwzględniają istnienie oraz techniczną i gospodarczą dostępność rozwiązań alternatywnych względem zastosowań objętych zakazem w Danii i mogą powodować ograniczone skutki gospodarcze,
- nie stanowią środków arbitralnej dyskryminacji, oraz
- nie stanowią ukrytego ograniczenia w handlu między państwami członkowskimi,
- są tym samym zgodne z postanowieniami Traktatu

Komisja uznaje zatem, że mogą zostać zatwierdzone,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przepisy krajowe dotyczące niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych, które Królestwo Danii zgłosiło Komisji pismem z dnia 2 czerwca 2006 r. i które są bardziej rygorystyczne niż przepisy rozporządzenia (WE) nr 842/2006 w odniesieniu do wprowadzania do obrotu produktów oraz urządzeń, które zawierają gazy F lub których funkcjonowanie zależy od tych gazów, zostają niniejszym zatwierdzone. Królestwo Danii jest uprawnione do utrzymania tych przepisów do dnia 31 grudnia 2012 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja jest skierowana do Królestwa Danii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Stavros DIMAS
Członek Komisji

DECYZJA NR 2/2006**z dnia 13 grudnia 2006 r.****Komitetu ustanowionego na mocy Umowy w sprawie wzajemnego uznawania między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wpisania organu oceny zgodności do wykazu zawartego w rozdziale sektorowym dotyczącym wyposażenia ochrony osobistej**

(2007/63/WE)

KOMITET,

uwzględniając Umowę w sprawie wzajemnego uznawania między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w związku z oceną zgodności, w szczególności jej art. 10 ust. 4 lit. a) oraz art. 11,

a także mając na uwadze fakt, że Komitet ma podjąć decyzję o wpisaniu organu oceny zgodności do rozdziału sektorowego załącznika 1 do Umowy;

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

1. Organ oceny zgodności wymieniony w załączniku A dodaje się do wykazu szwajcarskich organów oceny

zgodności w rozdziale sektorowym dotyczącym wyposażenia ochrony osobistej w załączniku 1 do Umowy.

2. Szczegółowy zakres wpisania do wykazu organu oceny zgodności, wymienionego w załączniku A, w odniesieniu do produktów i procedur oceny zgodności, został ustalony przez Strony i będzie przez nie utrzymany.

Niniejszą decyzję, sporządzoną w dwóch egzemplarzach, podpisują przedstawiciele Komitetu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu Stron w celu wprowadzania zmian do Umowy. Niniejsza decyzja obowiązuje od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

Podpisano w Bernie, dnia 22 listopada 2006 r.   Podpisano w Brukseli, dnia 13 grudnia 2006 r.

W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Heinz HERTIG

W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Andra KOKE

ZAŁĄCZNIK A

Szwajcarski organ oceny zgodności dodany do wykazu organów oceny zgodności w rozdziale sektorowym dotyczącym wyposażenia ochrony osobistej w załączniku 1 do Umowy

TESTEX
Gotthardstrasse 61
8027 Zürich
Szwajcaria
Adrian Meili
Tel.: + 41 (0) 44 206 42 42
Faks: + 41 (0) 44 206 42 30
E-mail: zuerich@testex.ch

DECYZJA KOMISJI**z dnia 15 grudnia 2006 r.****ustanawiająca zmienione kryteria ekologiczne i związane z nimi wymogi dotyczące oceny i weryfikacji w odniesieniu do przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego podłożom uprawowym***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6962)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2007/64/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1980/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. w sprawie zrewidowanego programu przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1 akapit drugi,

po konsultacji z Komitetem Unii Europejskiej ds. Oznakowania Ekologicznego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1980/2000 przeprowadzono we właściwym czasie przegląd kryteriów ekologicznych oraz związanych z nimi wymogów dotyczących oceny i weryfikacji, ustanowionych w decyzji Komisji 2001/688/WE ⁽²⁾ w odniesieniu do przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego polepszaczom gleby i podłożom uprawowym.
- (2) W świetle tego przeglądu grupę produktów podzielono na dwie odrębne grupy oraz stosownie przyjęto decyzję 2006/799/WE w sprawie polepszaczy gleby. Decyzja ta zastąpiła decyzję 2001/688/WE ⁽³⁾ w odniesieniu do polepszaczy gleby.
- (3) Jednakże należy zastąpić decyzję 2001/688/WE w odniesieniu do podłoży uprawowych.
- (4) W świetle przeglądu oraz w celu uwzględnienia postępu naukowego i zmian na rynku, należy dokonać przeglądu kryteriów i wymogów związanych z podłożami uprawowymi, których okres ważności upływa dnia 28 sierpnia 2007 r.
- (5) Zmienione kryteria ekologiczne i wymogi powinny obowiązywać przez okres czterech lat.
- (6) Należy przyznać okres przejściowy nie dłuższy niż osiemnaście miesięcy dla producentów, których produktom

przyznano oznakowanie ekologiczne przed dniem 1 października 2006 r. lub którzy przed tym terminem złożyli wniosek o przyznanie oznakowania, aby mieli wystarczająco dużo czasu na dostosowanie swoich produktów do zmienionych kryteriów i wymogów.

- (7) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią komitetu ustanowionego na mocy art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1980/2000,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ :

Artykuł 1

Grupa produktów „podłoża uprawowe” obejmuje materiał niebędący glebą in situ, na którym uprawiane są rośliny.

Artykuł 2

W celu przyznania wspólnotowego oznakowania ekologicznego podłożom uprawowym, na mocy rozporządzenia (WE) nr 1980/2000, produkt musi zaliczać się do grupy produktów „podłoża uprawowe” zgodnie z określeniem zawartym w art. 1, a także musi spełniać kryteria ekologiczne ustanowione w Załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Wpływ na środowisko grupy produktów „podłoża uprawowe” oceniany jest przy pomocy określonych kryteriów ekologicznych ustanowionych w Załączniku.

Artykuł 4

Do celów administracyjnych grupie produktów „podłoża uprawowe” przypisuje się numer kodowy „029”.

Artykuł 5

Oznakowania ekologiczne przyznane przed dniem 1 października 2006 r. w odniesieniu do produktów zaliczających się do grupy produktów „polepszacze gleby i podłoża uprawowe” mogą być w dalszym ciągu używane do dnia 30 kwietnia 2008 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 237 z 21.9.2000, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 242 z 12.9.2001, str. 17. Decyzja zmieniona decyzją 2005/384/WE (Dz.U. L 127 z 12.5.2005, str. 20).

⁽³⁾ Dz.U. L 325 z 24.11.2006, str. 28.

W przypadku gdy wnioski dotyczące przyznania oznakowania ekologicznego w odniesieniu do produktów zaliczających się do grupy produktów „polepszacze gleby i podłoża uprawowe” zostały złożone przed dniem 1 października 2006 r. produktom tym może zostać przyznane oznakowanie ekologiczne na warunkach mających zastosowanie do dnia 28 sierpnia 2007 r. W takich przypadkach oznakowanie ekologiczne może być stosowane do dnia 30 kwietnia 2008 r.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 15 grudnia 2006 r..

W imieniu Komisji
Stavros DIMAS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

RAMY

Badania i pobieranie próbek prowadzi się w stosownych przypadkach zgodnie z metodami badań opracowanymi przez Komitet techniczny CEN 223 „Polepszacze gleby i podłoża uprawowe” do momentu kiedy zostaną udostępnione stosowne normy horyzontalne opracowane pod kierownictwem zespołu zadaniowego CEN Task Force 151 „Horizontal”.

Próbki są pobierane zgodnie z metodologią określoną przez CEN/TC 223 (WG 3), jak zostało to określone i zatwierdzone przez CEN w normie EN 12579 „Polepszacze gleby i podłoża uprawowe – pobieranie próbek”. Gdy wymagane jest badanie lub pobieranie próbek nieobjęte tymi metodami i technikami, właściwy organ lub organy oceniające stosowanie (zwane dalej „właściwym organem”) wskazują, jakie metody badania i/lub pobierania próbek uznane są za dopuszczalne.

W stosownych przypadkach można zastosować inne metody, jeśli ich równoważność jest zatwierdzona przez właściwy organ. W przypadku gdy nie wymienia się żadnych badań lub gdy badania te wymienione są jako badania, które należy stosować do weryfikacji lub monitorowania, właściwe organy powinny opierać się na odpowiednich deklaracjach i dokumentacji, dostarczonych przez wnioskodawcę, i/lub niezależnych weryfikacjach.

Przy ocenie wniosków oraz monitorowaniu zgodności z kryteriami niniejszego Załącznika właściwym organom zaleca się uwzględnienie uznanych systemów zarządzania środowiskiem, takich jak EMAS lub ISO 14001. (Uwaga: nie jest wymagane wprowadzanie takich systemów zarządzania).

Celem niniejszych kryteriów jest w szczególności propagowanie:

- stosowania materiałów odnawialnych i/lub recyklingu substancji organicznych pochodzących ze zbierania i/lub przetwarzania odpadów i tym samym przyczyniającego się do minimalizowania odpadów stałych w miejscach ich ostatecznego usuwania (np. na składowiskach),
- zminimalizowanie oddziaływania na środowisko w procesach pozyskiwania i wytwarzania materiałów nieodnawialnych.

Kryteria ustalane są w sposób propagujący etykietowanie podłoży uprawowych wywierających mniejszy wpływ na środowisko w całym cyklu życia produktu.

KRYTERIA EKOLOGICZNE**1. Składniki**

Dopuszcza się następujące składniki:

1.1. Składniki organiczne

Przyznanie oznakowania ekologicznego rozważane jest wyłącznie w przypadku produktu niezawierającego torfu oraz jeśli substancje organiczne w nim zawarte powstały w wyniku przetwarzania i/lub ponownego wykorzystania odpadów (jak określono w dyrektywie Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów⁽¹⁾ oraz w załączniku I do wspomnianej dyrektywy).

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi szczegółowy skład produktu oraz oświadczenie o zgodności z powyższym wymogiem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 194 z 25.7.1975, str. 39.

1.2. Osady

Produkty nie mogą zawierać osadów ściekowych. Osady inne niż osady ściekowe są dozwolone wyłącznie jeśli spełniają następujące kryteria:

Osady są określone jako jedne z następujących odpadów zgodnie z europejskim wykazem odpadów (jak określono w decyzji Komisji 2001/118/WE zmieniającej decyzję 2000/532/WE ⁽²⁾)

02 03 05	osady z zakładowych oczyszczalni ścieków powstałe w wyniku przygotowania i przetwarzania owoców, warzyw, zbóż, olejów jadalnych, kakao, kawy, herbaty i tytoniu; produkcji przetworów; produkcji drożdży i ekstraktu drożdżowego, przygotowania i fermentacji melasy
02 04 03	osady z zakładowych oczyszczalni ścieków powstałe przy przetwarzaniu cukru
02 05 02	osady z zakładowych oczyszczalni ścieków pochodzące z przemysłu mleczarskiego
02 06 03	osady z zakładowych oczyszczalni ścieków pochodzące z przemysłu piekarskiego i cukierniczego
02 07 05	osady pochodzące z produkcji napojów alkoholowych i bezalkoholowych (z wyłączeniem kawy, herbaty i kakao).

Osady te są oddzielone, tzn. że nie zostały one zmieszane ze ściekami lub osadami pochodzącymi z innych procesów produkcyjnych.

Maksymalne stężenie metali ciężkich w odpadach przed poddaniem ich przetworzeniu (mg/kg masy suchej) spełnia wymogi kryterium drugiego.

Osady powinny spełniać wszystkie inne kryteria oznakowania ekologicznego określone w niniejszym Załączniku, co oznacza, że uznaje się je za wystarczająco ustabilizowane i oczyszczone.

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi szczegółowy skład produktu oraz oświadczenie o zgodności z każdym z powyższych wymogów.

1.3. Minerale

Minerałów nie należy wydobywać:

- na terenach mających znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory ⁽³⁾;
- na obszarach objętych siecią Natura 2000, obejmujących obszary specjalnej ochrony zgodnie z dyrektywą Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa ⁽⁴⁾, ani terenów objętych dyrektywą 92/43/EWG lub innych obszarów usytuowanych poza Wspólnotą Europejską, które podlegają odpowiednim przepisom Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej.

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi oświadczenie o zgodności z powyższym wymogiem wydane przez właściwe organy.

⁽²⁾ Dz.U. L 47 z 16.2.2001, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 59 z 25.4.1979, str. 1.

2. Ograniczenie zawartości substancji niebezpiecznych

W składnikach organicznego podłoża uprawowego zawartość następujących pierwiastków nie może przekraczać wartości podanych poniżej, mierzonych w suchej masie:

Pierwiastek	mg/kg (sucha masa)
Zn	300
Cu	100
Ni	50
Cd	1
Pb	100
Hg	1
Cr	100
Mo (*)	2
Se (*)	1,5
As (*)	10
F (*)	200

(*) Dane dotyczące obecności tych pierwiastków są niezbędne wyłącznie w przypadku produktów zawierających materiały pochodzące z procesów przemysłowych.

Uwaga: Powyższe wartości dopuszczalne obowiązują jedynie w przypadku braku bardziej rygorystycznych krajowych przepisów.

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi odpowiednie sprawozdania z badań oraz oświadczenie o zgodności z powyższym wymogiem.

3. Działanie produktu

Produkty nie mogą wywierać niekorzystnego wpływu na wschodzenie ani wzrost roślin.

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi odpowiednie sprawozdania z badań oraz oświadczenie o zgodności z powyższym wymogiem.

4. Zdrowie i bezpieczeństwo

Produkty nie mogą przekraczać następujących maksymalnych poziomów pierwotnych czynników chorobotwórczych:

- Salmonella: brak w 25 g;
- Helminth Ova: brak w 1,5 g ⁽⁵⁾;
- E. coli: <1 000 MPN/g (MPN: most probable number – najbardziej prawdopodobna liczba) ⁽⁶⁾

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi odpowiednie sprawozdania i dokumentację z badań oraz oświadczenie o zgodności z powyższymi wymogami.

⁽⁵⁾ Dla produktów, w przypadku których materia organiczna nie pochodzi wyłącznie z odpadów zielonych, ogrodowych lub parkowych

⁽⁶⁾ Dla produktów, w przypadku których materia organiczna pochodzi wyłącznie z odpadów zielonych, ogrodowych lub parkowych

5. Nasiona zdolne do kiełkowania/rozmnożki

W ostatecznym produkcie zawartość nasion chwastów i wegetatywnych organów reprodukcyjnych agresywnych chwastów nie może przekraczać dwóch jednostek na litr.

Wnioskodawca przedkłada właściwemu organowi oświadczenie o zgodności z powyższymi wymogami wraz z odpowiednimi sprawozdaniami z badań i/lub dokumentacją.

6. Inne kryteria

- a) Przewodność elektryczna produktów nie może przekraczać 1,5 dS/m.
- b) Wyłącznie w przypadku mineralnych podłoży wzrostowych:

W przypadku wszystkich znaczących dostawców na rynku profesjonalnym (tzn. jeśli sprzedaż roczna wnioskodawcy na rynku profesjonalnym w dowolnym kraju przekracza 30,000 m³), wnioskodawca informuje użytkownika o istniejących możliwościach usuwania i przetwarzania podłoża wzrostowego po jego wykorzystaniu. Informacje te należy zawrzeć w ulotkach informacyjnych.

Wnioskodawca informuje właściwy organ na temat istniejących możliwości i sposobów korzystania z nich, w szczególności:

- opis sposobu zbiórki, przetwarzania i miejsc przeznaczenia. Tworzywa sztuczne należy zawsze oddzielać od substancji mineralnych i organicznych, jak również oddzielnie przetwarzać;
- roczny przegląd dotyczący ilości zebranych (wkład) oraz przetworzonych (zgodnie z przeznaczeniem) podłoży wzrostowych.

Wnioskodawca wykazuje, że co najmniej 50 % objętości podłoża wzrostowego po użyciu poddawane jest recyklingowi.

7. Informacje załączane do produktu

Informacje ogólne:

Do produktu należy załączyć następujące informacje, umieszczone na opakowaniu lub w ulotkach informacyjnych:

- a) nazwa (nazwisko) i adres organu odpowiedzialnego za wprowadzanie do obrotu;
- b) napis określający rodzaj produktu, zawierający sformułowanie „PODŁOŻE WZROSTOWE”;
- c) kod identyfikujący partię produktu;
- d) ilość (waga lub objętość);
- e) najważniejsze surowce (których udział wynosi ponad 5 % objętości), z których został wytworzony produkt.

W stosownych przypadkach do produktu należy załączyć następujące informacje dotyczące jego zastosowania, umieszczone na opakowaniu lub w ulotkach informacyjnych:

- a) zalecane warunki składowania i zalecany termin przydatności do użycia;
- b) wytyczne dotyczące bezpiecznego obchodzenia się z produktem i jego stosowania;
- c) opis przeznaczenia produktu oraz wszelkie ograniczenia przy jego stosowaniu;
- d) oświadczenie o przydatności produktu dla poszczególnych grup roślin (np. rośliny nietolerujące podłoża bogatego w związki wapnia lub rośliny wapieniolubne);
- e) wartość pH i stosunek węgla do azotu (C/N);
- f) oświadczenie o stabilności substancji organicznej (trwała lub bardzo trwała) według norm krajowych lub międzynarodowych;
- g) oświadczenie dotyczące zalecanych metod stosowania;

- h) w przypadku stosowania przez hobbystów: zalecana dawka stosowania wyrażona w kilogramach lub litrach produktu na jednostkę powierzchni (m²) rocznie.

Dana informacja może zostać pominięta jedynie pod warunkiem przedstawienia stosownego uzasadnienia przez wnioskodawcę.

Uwaga: Powyższe informacje należy zawsze podawać, chyba że krajowe przepisy stanowią inaczej.

Informacje szczegółowe

Parametr	Metoda badania
Ilość	EN 12580
pH	EN 13037
Przewodność elektryczna	EN 13038
Stosunek węgla do azotu (C/N)	C/N (*)
Metale ciężkie (Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn)	EN 13650
Hg	ISO 16772
Salmonella	ISO 6579
Helminth ova	prXP X 33-017
E. Coli	ISO 11866-3

(*) Węgiel = materia organiczna (EN 13039) × 0,58, całkowita zawartość N (prEN 13654/1-2).

8. Informacje zamieszczane na oznakowaniu ekologicznym

Pole 2 oznakowania ekologicznego powinno zawierać następujące sformułowanie:

- produkt wspierający recykling materiałów;
- produkt wspierający stosowanie materiałów wytworzonych w sposób bardziej zrównoważony, przyczyniający się do zmniejszenia degradacji środowiska.

DECYZJA KOMISJI**z dnia 15 grudnia 2006 r.****ustanawiająca standardowe środki bezpieczeństwa i stopnie alarmowe w Komisji oraz zmieniająca jej regulamin wewnętrzny w zakresie operacyjnych procedur zarządzania sytuacjami kryzysowymi**

(2007/65/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 218 ust. 2,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 131,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 ust. 1 i art. 41 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Komisja powinna ustanowić operacyjne procedury i środki zarządzania kryzysami i sytuacjami nadzwyczajnymi (zwanymi dalej „sytuacjami kryzysowymi”), a w szczególności zagwarantować możliwie sprawne i szybkie podejmowanie decyzji, przy zapewnieniu, że będą one podlegały kontroli politycznej.
- (2) Komisja musi ustanowić strukturę operacyjną na potrzeby zarządzania kryzysowego.
- (3) Należy między innymi ustanowić procedury i środki zarządzania aspektami bezpieczeństwa w sytuacji kryzysowej. Dla zapewnienia jasności należy również szczegółowo określić procedury i środki, które mają być stosowane przy normalnym poziomie bezpieczeństwa.
- (4) Właściwe zarządzanie sytuacjami kryzysowymi obejmuje możliwość szybkiego ostrzegania personelu o charakterze zagrożenia oraz środkach ochronnych, jakie mają zostać podjęte.
- (5) Praktyki stosowane obecnie w państwach członkowskich oraz w innych organizacjach międzynarodowych wskazują, że ustanowienie systemu stopni alarmowych jest najbardziej efektywnym sposobem zapewniającym podjęcie odpowiednich i proporcjonalnych środków bezpieczeństwa w odpowiedzi na stwierdzony poziom ryzyka. W związku z tym należy ustanowić system obejmujący standardowe środki bezpieczeństwa oraz trzy stopnie alarmowe. Powinien on być stosowany we wszystkich pomieszczeniach Komisji.
- (6) Przepisy bezpieczeństwa Komisji dodane jako załącznik do jej regulaminu wewnętrznego na mocy decyzji Komisji 2001/844/WE, EWWiS, Euratom ⁽¹⁾ przewidują, że jeden z członków Komisji jest odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa oraz za wdrażanie polityki bezpieczeństwa Komisji.

- (7) Ogólne zasady ustanowione w zakresie tych przepisów w części 2 załącznika to legalność, przejrzystość, odpowiedzialność i pomocniczość (proporcjonalność), które obowiązują również wobec zarządzania kryzysowego.
- (8) Podział władzy wewnątrz Komisji oraz szczególna sytuacja przedstawicielstw Wspólnoty w krajach trzecich wymagają szczególnych procedur oraz różnych rodzajów działań w zależności od tego, czy środki bezpieczeństwa dotyczą pomieszczeń Komisji w państwach członkowskich czy w krajach trzecich.
- (9) Zgodnie z zasadą ciągłości usług publicznych Komisja powinna być w stanie wykonywać swoje zadania w każdych warunkach, jak określono w Traktatach. W związku z tym w przypadku wydarzeń wyjątkowych i nieprzewidywalnych, które uniemożliwiają Komisji jako kolegium podejmowanie pisemnych lub ustnych decyzji zgodnie z postanowieniami jej regulaminu wewnętrznego ⁽²⁾, przewodniczący Komisji winien posiadać uprawnienia nadzwyczajne do podejmowania dowolnych działań, które w kontekście danej sytuacji uznawane są za pilne i konieczne.
- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić przepisy Komisji w sprawie operacyjnych procedur zarządzania kryzysowego, dodane jako załącznik do jej regulaminu wewnętrznego na mocy decyzji 2003/246/WE, Euratom ⁽³⁾. W celu zapewnienia przejrzystości należy je zastąpić niniejszą decyzją,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

1. Systemem kryzysowym zarządza grupa ds. zarządzania, zgodnie z ust. 2. Grupę wspiera zespół operacyjny oraz zespół monitorujący ustanowiony przez dyrektora Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.

2. Grupa ds. zarządzania zbiera się pod przewodnictwem zastępcy sekretarza generalnego. Składa się ona z członka gabinetu przewodniczącego i członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa, dyrektora Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, dyrektorów generalnych: służby prawnej, Dyrekcji Generalnej ds. Personelu i Administracji, Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, Dyrekcji Generalnej ds. Komunikacji Społecznej, Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Dyrekcji Generalnej ds.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 3.12.2001, str. 1. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją 2006/548/WE, Euratom (Dz.U. L 215 z 5.8.2006, str. 38).

⁽²⁾ Dz.U. L 347 z 30.12.2005, str. 83.

⁽³⁾ Dz.U. L 92 z 9.4.2003, str. 14.

Wolności i Bezpieczeństwa, Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych, Dyrekcji Generalnej ds. Informatyki oraz innych osób, które zastępca sekretarza generalnego uzna za właściwe w danych okolicznościach.

3. Jeżeli sytuacja kryzysowa wystąpi poza Unią Europejską, do udziału w posiedzeniach grupy ds. zarządzania zapraszany jest członek gabinetu komisarza odpowiedzialnego za stosunki zewnętrzne.

4. Grupa ds. zarządzania jest odpowiedzialna za doradzanie Komisji, w szczególności członkowi Komisji odpowiedzialnemu za sprawy bezpieczeństwa, co do właściwych środków, które należy podjąć w razie sytuacji kryzysowej w celu ochrony personelu oraz majątku Komisji oraz zapewnienia jej skuteczności operacyjnej.

5. Przewodniczący, członek Komisji odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa i każdy członek Komisji uczestniczący w sytuacji kryzysowej są na bieżąco informowani o rozwoju sytuacji przez przewodniczącego grupy ds. zarządzania.

6. Aby umożliwić Dyrekcji Bezpieczeństwa wykonywanie jej obowiązków, przez siedem dni w tygodniu działa całodobowa służba gotowości oparta na stałej obecności co najmniej dwóch urzędników.

Artykuł 2

1. W obrębie Unii Europejskiej członek Komisji odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa może w dowolnej chwili zalecić dyrektorowi Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji uruchomienie systemu zarządzania kryzysowego.

2. Jeżeli sytuacja kryzysowa wystąpi poza Unią Europejską, decyzja o uruchomieniu systemu zarządzania kryzysowego jest podejmowana wspólnie przez członków Komisji odpowiedzialnych za stosunki zewnętrzne oraz za sprawy bezpieczeństwa.

Artykuł 3

1. W celu umożliwienia podejmowania decyzji dostatecznie szybko, aby zapewnić ochronę personelu Komisji (w tym ochronę jego zdrowia w miejscu pracy), informacji, budynków i innego majątku przed wszelkim zagrożeniem oraz aby zapewnić zdolność operacyjną w sytuacjach, w których nagła potrzeba wyklucza zastosowanie zwyczajowych procedur decyzyjnych, zastosowanie mają ustępy 2 oraz 3.

2. Jeżeli sytuacja kryzysowa wystąpi w obrębie Unii Europejskiej, członek Komisji odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa może podjąć każdą decyzję, którą uzna za niezbędną dla ochrony personelu i majątku Komisji przed takim zagrożeniem.

W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia dyrektor Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji może podjąć decyzje podobne do przewidzianych w akapicie pierwszym, działając w miarę możliwości w porozumieniu z grupą ds. zarządzania. Każdy przypadek skorzystania z tych uprawnień jest niezwłocznie zgłaszany członkowi Komisji odpowiedzialnemu za sprawy bezpieczeństwa w celu dokonania przeglądu, a w stosownym przypadku

w celu potwierdzenia, zmiany lub cofnięcia decyzji. Przewodniczący grupy ds. zarządzania jest informowany równocześnie z członkiem Komisji odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa.

3. Jeżeli sytuacja kryzysowa wystąpi poza Unią Europejską, w sytuacjach wyjątkowego zagrożenia szef misji Komisji lub przedstawicielstwa Wspólnoty może podjąć decyzje podobne do przewidzianych w pierwszym akapicie ust. 2. Każdy przypadek skorzystania z tych uprawnień jest niezwłocznie zgłaszany członkowi Komisji odpowiedzialnemu za stosunki zewnętrzne, który niezwłocznie informuje członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa. Przeglądu tych decyzji dokonują wspólnie dwaj członkowie, a w stosownych przypadkach decyzje te są potwierdzane, zmieniane lub cofane. Przewodniczący grupy ds. zarządzania jest informowany równocześnie z członkiem Komisji odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa.

4. Każda decyzja podjęta na mocy niniejszego artykułu jest przedstawiana na najbliższym spotkaniu kolegium w celu dokonania przeglądu, a w stosownych przypadkach w celu potwierdzenia, zmiany lub cofnięcia tej decyzji.

Artykuł 4

1. W przypadku wydarzeń wyjątkowych i nieprzewidywalnych, które uniemożliwiają Komisji jako kolegium podejmowanie pisemnych lub ustnych decyzji zgodnie z art. 4 jej regulaminu wewnętrznego, przewodniczący Komisji może, w imieniu Komisji i na jej odpowiedzialność, podjąć dowolne działania, które w kontekście danej sytuacji kryzysowej uznawane są za pilne i niezbędne dla ochrony interesów publicznych Wspólnoty, wypełnienia obowiązków prawnych Wspólnoty lub przeciwdziałania możliwym do uniknięcia stratom dla instytucji lub organów Wspólnoty, państw członkowskich lub obywateli i przedsiębiorstw Unii.

2. Przewodniczący działa w miarę możliwości w porozumieniu ze służbami mającymi uzasadnione interesy oraz członkami Komisji, którzy nie utracili możliwości sprawowania swoich funkcji.

3. Każda decyzja podjęta na mocy niniejszego artykułu jest przedstawiana kolegium w celu dokonania przeglądu, a w stosownym przypadku w celu jej potwierdzenia, zmiany lub cofnięcia, gdy zaistnieją warunki niezbędne do funkcjonowania kolegium.

Artykuł 5

Przepisy w sprawie zastępstw określone w regulaminie wewnętrznym Komisji oraz przepisy nadające im moc prawną mają zastosowanie do niniejszej decyzji *mutatis mutandis*.

Artykuł 6

Ustanawia się system obejmujący standardowe środki bezpieczeństwa oraz trzy stopnie alarmowe. System oraz stosowne środki bezpieczeństwa określa się zgodnie z załącznikiem. Ma on zastosowanie do wszystkich pomieszczeń Komisji.

Artykuł 7

Skreśla się przepisy Komisji w sprawie operacyjnych procedur zarządzania kryzysowego dodane do jej regulaminu wewnętrznego jako załącznik na mocy decyzji 2003/246/WE, Euratom.

Artykuł 8

Niniejsza decyzja nie narusza przepisów Komisji w sprawie ustanowienia ogólnego systemu szybkiego ostrzegania „ARGUS” dodanych jako załącznik do regulaminu wewnętrznego Komisji na mocy decyzji Komisji 2006/25/WE, Euratom ⁽⁴⁾.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 15 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji

Siim KALLAS

Wiceprzewodniczący

⁽⁴⁾ Dz.U. L 19 z 24.1.2006, str. 20.

ZAŁĄCZNIK

STANDARDOWE ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA ORAZ STOPNIE ALARMOWE

Sekcja 1

W pomieszczeniach Komisji zastosowanie ma system bezpieczeństwa obejmujący standardowe środki bezpieczeństwa oraz trzy stopnie alarmowe odpowiadające istniejącemu zagrożeniu. Standardowe środki bezpieczeństwa oraz stopnie alarmowe, od poziomu pierwszego do poziomu trzeciego, odpowiadające wzrastającemu poziomowi zagrożenia i szczegółowo określone w załączniku 1, są oznaczone kodami kolorystycznymi: „BIAŁY”, „ŻÓŁTY”, „POMARAŃCZOWY” oraz „CZERWONY”.

Sekcja 2

Standardowe środki bezpieczeństwa oznaczone kolorem „BIAŁYM”, wymienione w załącznikach 2A i 2B, mają zastosowanie, gdy nie zidentyfikowano żadnego szczególnego zagrożenia bezpieczeństwa.

Standardowe środki bezpieczeństwa wymienione w dodatku 2A do niniejszego załącznika mają zastosowanie w pomieszczeniach Komisji Europejskiej zlokalizowanych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Standardowe środki bezpieczeństwa wymienione w dodatku 2B do niniejszego załącznika mają zastosowanie w pomieszczeniach Komisji Europejskiej zlokalizowanych w państwach trzecich.

Sekcja 3

1. W obrębie UE do zmiany stosowanych standardowych środków bezpieczeństwa na poziomie „BIAŁYM” w celu uwzględnienia lokalnej lub chwilowej oceny zagrożenia upoważniony jest dyrektor Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji. Dyrektor niezwłocznie informuje członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa oraz przewodniczącego grupy ds. zarządzania o podjętych działaniach oraz przyczynach ich podjęcia.

Bez uszczerbku dla sekcji 4 ust. 3 lit. a), członek Komisji odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa podejmuje decyzję:

- a) o wprowadzeniu stopnia alarmowego „ŻÓŁTEGO”, „POMARAŃCZOWEGO” lub „CZERWONEGO”, obniżeniu stopnia alarmowego lub przywróceniu standardowych środków bezpieczeństwa na poziomie „BIAŁYM”;
- b) o tym, które ze szczególnych środków w ramach stopni alarmowych zostaną wdrożone w świetle faktycznych warunków. Przy podejmowaniu tych decyzji bierze on pod uwagę rady dyrektora Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.

W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia, gdy warunki bezpieczeństwa wymagają natychmiastowej zmiany stopnia alarmowego, decyzje wymagane na mocy poprzedniego akapitu podejmuje dyrektor Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji. O podjętych działaniach oraz przyczynach ich podjęcia niezwłocznie informuje on członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa oraz przewodniczącego grupy ds. zarządzania. W miarę możliwości dyrektor Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji konsultuje się z grupą ds. zarządzania, jak określono w art. 1 ust. 2 niniejszej decyzji.

2. Poza Unią Europejską do zmiany stosowanych standardowych środków bezpieczeństwa na poziomie „BIAŁYM” w celu uwzględnienia lokalnej sytuacji upoważniony jest dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych. O podjętych działaniach oraz przyczynach ich podjęcia informuje on niezwłocznie członka Komisji odpowiedzialnego za stosunki zewnętrzne, a ten niezwłocznie informuje członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa oraz przewodniczącego grupy ds. zarządzania.

Bez uszczerbku dla sekcji 4 ust. 3 lit. a), członkowie Komisji odpowiedzialni za stosunki zewnętrzne oraz za sprawy bezpieczeństwa wspólnie decydują:

- a) o wprowadzeniu stopnia alarmowego „ŻÓŁTEGO”, „POMARAŃCZOWEGO” lub „CZERWONEGO”, obniżeniu stopnia alarmowego lub przywróceniu standardowych środków bezpieczeństwa na poziomie „BIAŁYM”;
- b) o tym, które ze szczególnych środków w ramach stopni alarmowych zostaną wdrożone w świetle faktycznych warunków. Przy podejmowaniu tych decyzji biorą oni pod uwagę rady dyrektora Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.

W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia, gdy warunki wymagają natychmiastowej zmiany stopnia alarmowego, decyzje wymagane na mocy ust. 2 podejmuje szef misji Komisji lub przedstawicielstwa KE. O podjętych działaniach oraz

przyczynach ich podjęcia niezwłocznie informuje on członka Komisji odpowiedzialnego za stosunki zewnętrzne, a ten niezwłocznie informuje członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa oraz przewodniczącego grupy ds. zarządzania.

Sekcja 4

1. *Reprezentacje Komisji, reprezentacje regionalne oraz misje UE przy organizacjach międzynarodowych w państwach członkowskich*
  - a) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji opracowuje wytyczne, których należy przestrzegać w reprezentacjach Komisji oraz reprezentacjach regionalnych. Wytyczne te opracowywane są odpowiednio wraz z DG ds. Komunikacji Społecznej oraz DG ds. Stosunków Zewnętrznych i uwzględniają wszelkie oceny zagrożenia dokonywane przez Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji. DG ds. Komunikacji Społecznej oraz DG ds. Stosunków Zewnętrznych są odpowiednio odpowiedzialne za wdrażanie, funkcjonowanie oraz egzekwowanie odnośnych środków bezpieczeństwa.
  - b) Jeżeli szef reprezentacji Komisji lub reprezentacji regionalnej w państwach członkowskich uzna, iż niezbędna jest zmiana stopnia alarmowego, przedkłada on wniosek do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, z kopią do, odpowiednio, DG ds. Komunikacji Społecznej lub DG ds. Stosunków Zewnętrznych, które analizują sytuację i przekazują wniosek do rozpatrzenia członkowi Komisji odpowiedzialnemu za sprawy bezpieczeństwa.
  - c) W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia szef reprezentacji Komisji lub reprezentacji regionalnej w państwach członkowskich może podjąć każdą decyzję uznaną za niezbędną dla ochrony personelu oraz majątku przed zagrożeniem. Każdy przypadek skorzystania z tych uprawnień jest niezwłocznie zgłaszany do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, z kopią do, odpowiednio, DG ds. Komunikacji Społecznej lub DG ds. Stosunków Zewnętrznych, które zwracają się do członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa o dokonanie przeglądu, a w stosownym przypadku potwierdzenie, zmianę lub cofnięcie decyzji. Przewodniczący grupy ds. zarządzania jest informowany równocześnie z członkiem Komisji odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa.
2. *Wspólne Centrum Badawcze*
  - a) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji opracowuje wytyczne, których należy przestrzegać we Wspólnym Centrum Badawczym Komisji. Wytyczne te opracowywane są wraz ze Wspólnym Centrum Badawczym i uwzględniają wszelkie oceny zagrożenia dokonywane przez Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji. Wspólne Centrum Badawcze jest odpowiedzialne za wdrażanie, funkcjonowanie oraz egzekwowanie odnośnych środków bezpieczeństwa.
  - b) Jeżeli szef Wspólnego Centrum Badawczego Komisji uzna, iż niezbędna jest zmiana stopnia alarmowego, przedkłada on wniosek do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, która analizuje sytuację i przekazuje wniosek do rozpatrzenia członkowi Komisji odpowiedzialnemu za sprawy bezpieczeństwa.
  - c) W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia szef Wspólnego Centrum Badawczego Komisji może podjąć każdą decyzję, którą uzna za niezbędną dla ochrony personelu oraz majątku przed zagrożeniem. Każdy przypadek skorzystania z tych uprawnień jest niezwłocznie zgłaszany do członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa w celu dokonania przeglądu, a w stosownych przypadkach potwierdzenia, zmiany lub cofnięcia decyzji. Przewodniczący grupy ds. zarządzania jest informowany równocześnie z członkiem Komisji odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa.
3. *Przedstawicielstwa Komisji WE oraz misje w państwach spoza UE*
  - a) W państwach spoza Unii Europejskiej decyzje w sprawie stopnia alarmowego dla każdego przedstawicielstwa KE podejmują wspólnie członek Komisji odpowiedzialny za stosunki zewnętrzne oraz członek Komisji odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa.
  - b) W sytuacjach wyjątkowego zagrożenia lub gdy sytuacja nie pozwala na konsultacje, szef przedstawicielstwa Komisji WE może podjąć każdą decyzję uznaną za niezbędną dla ochrony personelu oraz majątku przed zagrożeniem, w tym dokonać tymczasowej zmiany stopnia alarmowego. Każdy przypadek skorzystania z tych uprawnień oraz każda zmiana stopnia alarmowego są niezwłocznie zgłaszane przez szefa przedstawicielstwa Komisji WE członkowi Komisji odpowiedzialnemu za stosunki zewnętrzne, który niezwłocznie informuje członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa o podjętych działaniach i przyczynach ich podjęcia. Przewodniczący grupy ds. zarządzania jest informowany równocześnie z członkiem Komisji odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa.
  - c) W sytuacjach innych niż opisane w poprzednim akapicie, jeżeli szef misji Komisji lub przedstawicielstwa KE uzna, iż niezbędna jest zmiana stopnia alarmowego, składa wniosek do dyrektora Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych, który zgłasza to dyrektorowi Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji. Upoważnienie do takiego działania jest udzielane wspólnie przez członka Komisji odpowiedzialnego za stosunki zewnętrzne oraz członka Komisji odpowiedzialnego za sprawy bezpieczeństwa.

Dodatek 1

STOPNIE ALARMOWE W KOMISJI**Wstęp**

Stopień alarmowy to zbiór środków bezpieczeństwa mających na celu zapewnienie określonego poziomu ochrony dla personelu Komisji, informacji, budynków oraz innego majątku przed wszelkim zagrożeniem oraz zapewnienie zdolności operacyjnej Komisji. Te środki bezpieczeństwa są wprowadzane i odwoływane łącznie lub pojedynczo, z zależności od wzrostu lub spadku zagrożenia.

Dla każdego stopnia alarmowego muszą zostać przyjęte szczegółowych środki, wdrażane przez Dyрекcję Bezpieczeństwa bądź szefa przedstawicielstwa, którego dotyczy sytuacja kryzysowa, zgodnie z charakterem zagrożenia. Zbiory środków zostały określone w odrębnej decyzji.

Standardowe środki bezpieczeństwa (POZIOM „BIAŁY”)

Standardowe środki bezpieczeństwa oznaczone kodem „BIAŁYM” stosowane są wtedy, gdy nie zidentyfikowano żadnego szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa. Te standardowe środki bezpieczeństwa mają zastosowanie na co dzień. Wskazują one na istnienie zwykłych warunków bezpieczeństwa oraz zapewniają minimalny akceptowalny poziom bezpieczeństwa. Są to podstawowe środki bezpieczeństwa stosowane w pomieszczeniach Komisji.

Stopień alarmowy „ŻÓŁTY”

Stopień alarmowy „ŻÓŁTY” zostaje wprowadzony w przypadku powstania zagrożeń lub wystąpienia wyjątkowych wydarzeń zagrażających integralności personelu, informacji, budynków oraz innego majątku i mogących potencjalnie wyrzucić niekorzystny wpływ na Komisję Europejską lub jej funkcjonowanie.

Stopień alarmowy „POMARAŃCZOWY”

Stopień alarmowy „POMARAŃCZOWY” zostaje wprowadzony w przypadku powstania zagrożeń lub wystąpienia wyjątkowych wydarzeń zagrażających integralności personelu, informacji, budynków oraz innego majątku i wymierzonych w Komisję Europejską lub jej funkcjonowanie, nawet jeśli nie został zidentyfikowany wyraźny przedmiot, cel czy termin ataku.

Stopień alarmowy „CZERWONY”

Stopień alarmowy „CZERWONY” zostaje wprowadzony, gdy Komisja Europejska lub jej funkcjonowanie staje się celem zagrożeń lub wyjątkowych wydarzeń zagrażających integralności personelu, informacji, budynków oraz innego majątku. Zagrożenia te są wyraźne i jasno określone i mogą wystąpić w każdej chwili.

---

*Dodatek 2a***STANDARDOWE ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA OBOWIĄZUJĄCE W POMIESZCZENIACH KOMISJI EUROPEJSKIEJ ZLOKALIZOWANYCH W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH UNII EUROPEJSKIEJ****Wstęp**

Standardowe środki bezpieczeństwa ustanawiane są w sposób ogólny. Ich zastosowaniu towarzyszą szczegółowe instrukcje dla służb odpowiedzialnych za ich wdrażanie. Stworzenie tych szczegółowych instrukcji oraz nadzór nad ich wdrażaniem to zadanie Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.

1. Warunki stosowania

Standardowe środki bezpieczeństwa są stosowane ogólnie. Zapewniają one bezpieczeństwo w sytuacji, gdy nie ma podwyższonego poziomu zagrożenia. Sytuacja ta będzie oznaczana kodem kolorystycznym „BIAŁYM”. Są to podstawowe środki bezpieczeństwa stosowane w pomieszczeniach Komisji.

2. Komunikacja z podmiotami spoza Komisji

- a) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji nawiązuje i utrzymuje kontakty z lokalnymi i federalnymi służbami policji w państwach członkowskich, w szczególności w Belgii i Luksemburgu. Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji tworzy punkty kontaktowe na potrzeby regularnej wymiany informacji będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, szczególnie w odniesieniu do środków bezpieczeństwa. W razie potrzeby organizowane są spotkania koordynacyjne.
- b) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji nawiązuje i utrzymuje kontakty ze służbami państw członkowskich odpowiedzialnymi za sprawy bezpieczeństwa. Ustanawia ona regularną wymianę informacji będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania między punktami kontaktowymi. W razie potrzeby Dyrekcja organizuje spotkania koordynacyjne.
- c) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji nawiązuje i utrzymuje kontakty ze służbami innych instytucji Wspólnoty odpowiedzialnymi za sprawy bezpieczeństwa. Ustanawia ona regularną wymianę informacji będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania między punktami kontaktowymi. W razie potrzeby Dyrekcja organizuje spotkania koordynacyjne.

3. Komunikacja wewnątrz Komisji

Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji informuje wszystkich nowych pracowników, w tym pracowników na czas określony, ekspertów krajowych oraz personel kontraktowy o standardowych środkach bezpieczeństwa mających zastosowanie w pomieszczeniach Komisji. W trakcie szkoleń podnoszących świadomość podkreśla się co najmniej indywidualną odpowiedzialność urzędników Komisji w następujących obszarach: dostęp do budynków Komisji, goście, zasady regulujące organizację spotkań, korzystanie z systemu pocztowego, korzystanie z poczty elektronicznej, aspekty bezpieczeństwa w komunikacji telefonicznej oraz sposób postępowania z informacjami niejawnymi UE i wykorzystywanie takich informacji.

4. Ochrona fizyczna/kontrola dostępu**4.1. Zasady kontroli dostępu**

- a) Wejście do pomieszczeń Komisji odbywa się ściśle według zasady konieczności dostępu. Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji ustanawia zasady operacyjne, według których kontrolowany jest dostęp do budynków Komisji Europejskiej lub ich części.
- b) Wszystkie osoby wchodzące do budynku Komisji winny posiadać ważną przepustkę uznaną przez Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji. Wszystkie osoby wchodzące do budynków Komisji są zobowiązane stosować się do wszelkich zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, wydanych przez Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji lub pracownika służb ochrony.
- c) Wszystkie osoby znajdujące się wewnątrz budynków i pomieszczeń Komisji przez cały czas noszą ważną przepustkę w widocznym miejscu.
- d) Godziny wstępu do budynków Komisji dla różnych kategorii personelu są ustanawiane we współpracy z Dyrekcją Bezpieczeństwa Komisji.

- e) Poza wskazanymi wyżej godzinami wstępu, łącznie z weekendami oraz dniami ustawowo wolnymi od pracy, osoby posiadające identyfikator służbowy Komisji dokonują wpisu do księgi wejść i wyjść dostępnej w recepcji budynku. Cały pozostały personel poza wpisaniem swoich danych do księgi wejść i wyjść przedstawia ważne upoważnienie do wejścia na teren budynku Komisji. Upoważnienie to wystawia Dykcja Bezpieczeństwa Komisji na wniosek odpowiedzialnych służb i przekazuje je zgodnie z istniejącymi procedurami do oddzielnej recepcji.

4.2. Ważne przepustki

- a) *Identyfikatory służbowe* są wystawiane dla komisarzy oraz personelu Komisji, tzn. osób objętych regulaminem pracowniczym lub warunkami zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich oraz dla oddelegowanych ekspertów krajowych, a w razie konieczności również dla pracowników innych instytucji, agencji i innych organów mających siedzibę w pomieszczeniach Komisji. Identyfikatory służbowe innych instytucji UE są uznawane na podstawie umowy z daną instytucją.
- b) *Karty wstępu* wystawiane są dla wszystkich innych pracowników, którzy muszą mieć dostęp do budynków Komisji w celu wypełnienia zobowiązań umownych wobec służb Komisji. Karty dla pracowników, z którymi zawarto umowę na czas określony, nie mogą być ważne dłużej niż do końca umowy, chyba że zezwoli na to Dykcja Bezpieczeństwa Komisji. Okres ważności karty wstępu dla takich osób w żadnym wypadku nie może wykroczyć poza koniec bieżącego roku. Jeżeli członek Parlamentu Europejskiego pragnie wejść do budynku Komisji, może to zrobić po okazaniu pełniącemu służbę strażnikowi swojej karty wstępu wydanej przez Parlament Europejski bez konieczności przechodzenia dodatkowej kontroli wymaganej w stosunku do gości zewnętrznych.
- c) *Przepustki laissez passer* są wystawiane przez Dykcję Bezpieczeństwa Komisji z ważnych przyczyn uzasadniających dostęp do budynków Komisji.
- d) *Przepustki prasowe*: Wniosek o akredytację składany przez dziennikarza jest rozpatrywany przez DG ds. Komunikacji Społecznej we współpracy z Radą oraz służbami krajowymi. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o akredytację DG ds. Komunikacji Społecznej zwraca się do Dykcji Bezpieczeństwa Komisji o wydanie przepustki.
- e) *Przepustki dla gości lub dla przedstawicieli kontrahentów* są wystawiane gościom tymczasowo w recepcji budynku Komisji po sprawdzeniu okazanego w dobrej wierze dokumentu tożsamości.
- f) Goście do budynków Komisji mogą zapraszać wyłącznie posiadacze *identyfikatora służbowego*. Jeżeli departament Komisji odpowiedzialny za posiadaczy innych ważnych przepustek pragnie zaprosić gości, może złożyć wniosek wraz z uzasadnieniem do Dykcji Bezpieczeństwa Komisji.
- g) Członkowie rodzin urzędników Komisji ubiegający się o dostęp do stref administracyjnych są traktowani jak goście.
- h) Wszystkie identyfikatory służbowe oraz przepustki pozostają własnością Komisji i są zwracane do Dykcji Bezpieczeństwa Komisji na jej żądanie. Służby Komisji, które zwróciły się do Dykcji Bezpieczeństwa Komisji o wydanie ważnych przepustek, dbają o to, aby przepustka została zwrócona do Dykcji Bezpieczeństwa Komisji bądź to z końcem terminu umowy, bądź gdy podstawa wydania przepustki straciła ważność.

4.3. Kategorie osób odwiedzających pomieszczenia Komisji

- a) *Goście indywidualni* odwiedzają strefy administracyjne Komisji w towarzystwie osoby posiadającej identyfikator służbowy Komisji. Strefami administracyjnymi są te części pomieszczeń Komisji, które nie stanowią przedmiotu ogólnego zainteresowania i dotyczą funkcjonowania Komisji. Goście odbierani są ze strefy recepcji, a na zakończenie wizyty odprowadzani są z powrotem do tejże strefy. Goście indywidualni nie mogą poruszać się samodzielnie w obrębie pomieszczeń Komisji.
- b) *Goście będący uczestnikami spotkań i imprez*. Dykcja Generalna, gabinet lub służba odpowiedzialna za spotkania i wydarzenia organizuje w strefie recepcji obiektu, w którym ma się odbyć dana impreza, niezbędne środki w celu wydawania gościom plaketek. Uczestnicy winni umieścić plakietki w widocznym miejscu podczas pobytu w budynku Komisji, w którym odbywa się dana impreza.
- c) *Przedstawiciele kontrahentów* uzyskują dostęp jedynie z konkretnego powodu i otrzymują tymczasową przepustkę po sprawdzeniu okazanego w dobrej wierze dokumentu tożsamości. Przed zezwoleniem na wejście do budynków Komisji należy dopełnić procedur regulujących dostęp i rejestrację gości.

- d) Kontrola dostępu prowadzona jest przez cały czas, nawet w razie ewakuacji budynku lub w sytuacji nadzwyczajnej.
- e) Służby Komisji odpowiedzialne za sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy uprzedzają Dyрекcję Bezpieczeństwa Komisji o wszelkich ćwiczeniach ewakuacyjnych, aby zapewnić kontrolę dostępu w trakcie ćwiczeń i po ich zakończeniu.
- f) Kontrahenci realizujący dostawy do budynku Komisji przedstawiają spis towarów, wskazując powód realizowania dostawy. Wszelkie naruszenia tej procedury są niezwłocznie zgłaszane do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.
- g) Jeżeli dana osoba nie uzyska pozwolenia na wejście do jednego lub kilku budynków Komisji, informacja taka jest przekazywana do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, która podejmuje niezbędne działania.
- h) Osoby odwiedzające budynki Komisji, a także ich rzeczy osobiste mogą być poddawane kontrolom, takim jak przeszukiwanie i kontrola bagażu.

4.4. Wizyty ważnych osobistości (VIP)

Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji jest odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa w przypadku wszystkich oficjalnych wizyt, które odbywają się w pomieszczeniach Komisji lub strefach z nimi połączonych. Dotyczy to również wizyt ważnych osobistości w Komisji, które wymagają dodatkowych ustaleń w zakresie bezpieczeństwa. Służba Komisji organizująca wizytę przekazuje Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji wszelkie niezbędne szczegóły, gdy tylko staną się one znane. Przedmiotowa służba przekazuje Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji pełne informacje o wszelkich nowych ustaleniach lub zmianach w ogłoszonym programie.

4.5. Ograniczony dostęp do budynków Komisji

- a) Służby policyjne kraju przyjmującego nie mają prawa wstępu do budynków Komisji na mocy protokołu w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, w szczególności jego art. 1 i 19, z wyjątkiem sytuacji, gdy dzieje się to na wniosek oraz z upoważnienia właściwych organów Komisji. W przypadku udzielenia dostępu personel Komisji udziela w razie potrzeby pomocy policji.
- b) Szczegółowe zagadnienia dostępu dla krajów przyjmujących mogą zostać określone w umowach szczególnych.
- c) Osoby uzbrojone nie mogą wchodzić do budynków Komisji ani poruszać się po ich terenie, z wyjątkiem sytuacji, gdy uzyskały w tym celu uprzednie pisemne upoważnienie od Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.
- d) Do budynków Komisji nie wpuszcza się zwierząt z wyjątkiem psów wykorzystywanych do kontroli pomieszczeń Komisji na wniosek Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji, psów patrolowych wykorzystywanych w celach związanych z bezpieczeństwem pomieszczeń Komisji, psów-przewodników osób ociemniałych i niesłyszących.
- e) Z wyjątkiem celów służbowych w budynkach Komisji nie zezwala się na robienie fotografii, filmowanie ani dokonywanie nagrań dźwiękowych bez uprzedniej zgody służby Komisji odpowiedzialnej za komunikację oraz Dyrekcji Bezpieczeństwa.

4.6. Dostęp do garaży i parkingów

- a) Tylko kierowcy posiadający ważną przepustkę dla pojazdu oraz ważne identyfikatory służbowe, kartę wstępu lub przepustkę *laissez passer* mogą wjeżdżać samochodem do garaży lub na parkingi należące do Komisji. Wszyscy pasażerowie samochodu winni posiadać ważną przepustkę do budynków Komisji. Identyfikatory służbowe oraz karty wstępu należy okazywać na żądanie dyżurnego strażnika lub personelu Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.
- b) Wszystkie pojazdy wjeżdżające do garaży lub na parkingi Komisji, z wyjątkiem należycie oznakowanych pojazdów służbowych Komisji, winny posiadać ważną przepustkę dla pojazdu, którą należy umieścić w widocznym miejscu przez cały czas postoju w garażu lub na parkingu.
- c) Urzędnik Komisji ubiegający się o dostęp dla pojazdu otrzymuje tylko jedną przepustkę dla pojazdu. Urzędnik zwraca tę przepustkę, gdy wydana ma zostać nowa przepustka. Nowa przepustka nie jest wystawiana, dopóki nie zostanie zwrócona poprzednia przepustka. W przypadku zagubienia lub kradzieży przepustki należy przesłać formalne oświadczenie do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.
- d) Poza godzinami pracy pojazdy mogą być pozostawiane w garażu lub na parkingu Komisji tylko wtedy, gdy urzędnik jest w delegacji. Ponadto wymaga to uprzedniej zgody Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji.

- e) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji może odmówić dostępu do garaży lub parkingów należących do Komisji ze względów bezpieczeństwa, gdy jest to uzasadnione szczególnymi okolicznościami.
- f) W związku z bezpieczeństwem i ochroną wszystkich pojazdów zaparkowanych w garażach, na parkingach lub w bezpośrednim pobliżu pomieszczeń Komisji mogą zostać podjęte nadzwyczajne i szczególne działania.

4.7. Doręczanie przesyłek i paczek

- a) Cała przychodząca poczta zewnętrzna, łącznie z paczkami, jest rozdzielana za pośrednictwem właściwego punktu przyjmowania poczty Komisji. W razie potrzeby przesyłki wyglądające niestandardowo oraz/lub podejrzenie są poddawane dalszej kontroli.
- b) Z wyjątkiem przypadków zgłoszonych do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji i przez nią zatwierdzonych, do budynku Komisji nie doręcza się poczty zewnętrznej osobiście.

4.8. Przedmioty wartościowe

Pracownicy Komisji, którym powierzono majątek Komisji, podejmują wszelkie stosowne środki ostrożności dla zapewnienia właściwego użytkowania i przechowywania tego majątku oraz niedopuszczenia do jego uszkodzenia, utraty czy nieuprawnionego dostępu.

4.9. Bezpieczeństwo w pobliżu pomieszczeń Komisji

- a) Każda osoba pracująca w budynkach Komisji winna zgłosić do Dyrekcji Bezpieczeństwa osoby usiłujące potajemnie dostać się na teren budynków Komisji. Niezwłocznie zgłasza ona do Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji wszelkie podejrzone pojazdy lub przedmioty znajdujące się w pobliżu budynków Komisji.
- b) Przed opuszczeniem pomieszczeń Komisji w nocy, przed weekendami i dniami ustawowo wolnymi od pracy wszystkie osoby pracujące w pomieszczeniach Komisji winny podjąć szczególne starania, aby sprawdzić, czy okna i drzwi zostały zamknięte, a światła wyłączone.
- c) Gdy Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji otrzyma informacje dotyczące jakichkolwiek wydarzeń mogących mieć potencjalny wpływ na bezpieczeństwo lub incydentów mających miejsce przed budynkiem Komisji lub w jego pobliżu, niezwłocznie podejmuje ona niezbędne środki bezpieczeństwa w celu uniemożliwienia wstępu nieuprawnionym osobom bądź pojazdom. W razie potrzeby Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji kontaktuje się ze służbami odpowiedzialnymi za sprawy bezpieczeństwa lub ze służbami alarmowymi kraju przyjmującego.

4.10. Bezpieczeństwo wewnątrz pomieszczeń Komisji

Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji określa standardy bezpieczeństwa, których winny przestrzegać wszystkie osoby znajdujące się na terenie należącym do Komisji.

4.11. Działania, które winna podjąć Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji w razie wydarzeń związanych z bezpieczeństwem

- a) W skład Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji wchodzi służby Komisji odpowiedzialne za sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.
- b) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji zarządza wewnętrzną linię alarmową. W razie potrzeby, zgodnie z istniejącymi zaleceniami dotyczącymi sytuacji nadzwyczajnych, powiadamia się straż pożarną oraz/lub służby ratownictwa medycznego kraju przyjmującego.
- c) Gdy Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji otrzymuje informację o wypadku związanym z bezpieczeństwem, takim jak poważny wypadek medyczny, pożar, wyciek gazu, awaria prądu, zalanie lub poważne problemy konstrukcyjne budynku Komisji, Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji powiadamia personel służb zajmujących budynek oraz służby techniczne.
- d) W razie potrzeby Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji jest odpowiedzialna za rozpoczęcie stosownych działań w celu ewakuacji osób obecnych w budynkach Komisji.
- e) W razie wypadku powodującego poważne obrażenia ciała dowolny członek personelu może wezwać służby ratownictwa medycznego kraju przyjmującego. Osoba wzywająca służby alarmowe winna niezwłocznie powiadomić Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji. Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji zapewnia podjęcie odpowiednich działań, aby nie pozostawiać budynku Komisji bez dozoru.

4.12. Działania, które należy podjąć w przypadku demonstracji na zewnątrz pomieszczeń Komisji

- a) W przypadku demonstracji bezpośrednio na zewnątrz pomieszczeń Komisji personel recepcji oraz garaży powiadamia Dyрекcję Bezpieczeństwa Komisji, która podejmuje środki ochronne i wydaje nakazy dotyczące bezpieczeństwa budynku.
- b) Jeżeli istnieją oznaki wskazujące na prawdopodobieństwo ataku na pomieszczenia Komisji, Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji wydaje szczegółowe nakazy wszystkim odnośnym służbom oraz personelowi Komisji. W zależności od charakteru zagrożenia Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu rozwiązania problemu oraz uruchomienia środków przewidzianych w decyzji Komisji w sprawie szczegółowych zasad wdrażania systemu stopni alarmowych.

4.13. Naruszenie integralności pomieszczeń Komisji

- a) Wszystkie osoby uprawnione do przebywania w pomieszczeniach Komisji mają obowiązek noszenia w widocznym miejscu identyfikatora służbowego lub ważnej przepustki. Wszystkie osoby bez takiego identyfikatora służbowego lub ważnej przepustki mogą zostać zobowiązane do niezwłocznego opuszczenia pomieszczeń Komisji na żądanie personelu odpowiedzialnego za kontrolę dostępu lub urzędnika wyznaczonego w należytych trybie przez Dyрекcję Bezpieczeństwa Komisji.
- b) W sytuacji, gdy ktoś usiłuje bezprawnie uzyskać dostęp do pomieszczeń Komisji, urzędnicy Komisji w pierwszej kolejności dbają o zamknięcie biur, sejfów i zamków, pod warunkiem że ich własne bezpieczeństwo fizyczne nie jest zagrożone. Niezwłocznie zgłaszają oni incydent do Dyрекcji Bezpieczeństwa Komisji. Po otrzymaniu informacji o takich incydentach Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji wydaje zalecenia odnośnie do sposobu postępowania oraz powiadomienia odpowiednich służb.
- c) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu rozwiązania problemu oraz uruchomienia środków przewidzianych w decyzji Komisji w sprawie szczegółowych zasad wdrażania systemu stopni alarmowych.

4.14. Obecność podejrzanych osób w pomieszczeniach Komisji

- a) W celu utrzymania akceptowalnego poziomu ochrony osób pracujących w pomieszczeniach Komisji oraz majątku Komisji wszyscy członkowie personelu Komisji winni zgłaszać wszelkie osoby zachowujące się w sposób nieobliczalny lub podejrzany. Personel Komisji ma obowiązek zgłaszania takich obecności takich osób do Dyрекcji Bezpieczeństwa Komisji.
- b) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji jest niezwłocznie informowana o wszelkich podejrzanych lub nieuprawnionych osobach znajdujących się na terenie należącym do Komisji. Zawsze w takich przypadkach Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji niezwłocznie wydaje zalecenia odnośnie do sposobu postępowania oraz powiadomienia odpowiednich służb.

4.15. Informacja o podłożeniu bomby

- a) Jeżeli osoba pracująca w pomieszczeniach Komisji otrzyma informację o podłożeniu bomby, niezwłocznie powiadamia ona Dyрекcję Bezpieczeństwa Komisji. Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji stara się uzyskać jak najwięcej informacji od osoby dzwoniącej lub z otrzymanej wiadomości.
- b) Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji wydaje zalecenia odnośnie do sposobu postępowania oraz powiadomienia odpowiednich służb o dowolnej porze dnia lub nocy, nie wykluczając ewakuacji, jeśli jest to właściwe.

4.16. Wykrycie podejrzanej paczki lub innego przedmiotu

- a) Każdy urzędnik Komisji lub członek personelu dyżurującego niezwłocznie powiadamia Dyрекcję Bezpieczeństwa Komisji o wykryciu podejrzanej paczki lub innego przedmiotu. W przypadku wykrycia podejrzanej paczki lub innego podejrzanego przedmiotu ustanawia się wokół niego odpowiednią strefę bezpieczeństwa, przy czym czyni to albo Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji, albo lokalna służba Komisji odpowiedzialna za sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy. Nikomu nie zezwala się na dotykanie podejrzanej paczki lub innego przedmiotu ani manipulowanie nimi. W pobliżu miejsca zdarzenia zabronione jest korzystanie z bezprzewodowych środków komunikacji. W opisanych wyżej interwencjach Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji ściśle współdziała z lokalną służbą Komisji odpowiedzialną za sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy.

- b) Po dokonaniu oceny zagrożenia i okoliczności Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji kontaktuje się z lokalną służbą Komisji odpowiedzialną za sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz właściwymi władzami krajowymi. Dyrekcja Bezpieczeństwa Komisji jest odpowiedzialna za koordynację działań z innymi służbami Komisji lub służbami kraju przyjmującego.

4.17. Zabezpieczanie dowodów

W przypadku wykroczenia lub jakiegokolwiek przestępstwa mającego miejsce wewnątrz pomieszczeń Komisji świadkowie wydarzeń winni skontaktować się z Dyrekcją Bezpieczeństwa Komisji, która podejmie odpowiednie kroki. Świadkom nie wolno manipulować przy jakichkolwiek dowodach.

Dodatek 2b

STANDARDOWE ŚRODKI BEZPIECZEŃSTWA OBOWIĄZUJĄCE W POMIESZCZENIACH KOMISJI EUROPEJSKIEJ ZLOKALIZOWANYCH W PAŃSTWACH INNYCH NIŻ UWZGLĘDNIONE W ZAŁĄCZNIKU 2A**Wstęp**

Poza Unią Europejską standardowe środki bezpieczeństwa oraz związane z nimi szczegółowe zalecenia wdrażane są z upoważnienia szefa przedstawicielstwa KE. Dyrektor Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji jest regularnie informowany przez dyrektora Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych.

Jeżeli przedstawicielstwo KE mieści się na terenie placówki dyplomatycznej państwa członkowskiego lub organizacji międzynarodowej, w protokole ustaleń między Komisją Europejską a państwem członkowskim, krajem przyjmującym lub organizacją międzynarodową ustanawia się zasady bezpieczeństwa co najmniej równoważne zasadom określonym w niniejszej decyzji.

1. Warunki stosowania

Niniejsze standardowe środki bezpieczeństwa są stosowane ogólnie. Zapewniają one bezpieczeństwo w sytuacji, gdy nie ma podwyższonego poziomu zagrożenia. Sytuacja ta będzie oznaczana kodem kolorystycznym „BIAŁYM”. Są to podstawowe środki bezpieczeństwa stosowane w pomieszczeniach Komisji.

W razie konieczności te standardowe środki bezpieczeństwa są adaptowane do określonej sytuacji lokalnej.

2. Komunikacja z podmiotami spoza przedstawicielstwa KE

- a) Szef przedstawicielstwa KE w miarę możliwości nawiązuje i regularnie utrzymuje kontakty w dziedzinie bezpieczeństwa z odpowiednimi władzami kraju przyjmującego. W razie potrzeby organizowane są spotkania koordynacyjne.
- b) Szef przedstawicielstwa KE tworzy punkty kontaktowe z ambasadami innych państw członkowskich w celu regularnej wymiany informacji będących przedmiotem wzajemnego zainteresowania, szczególnie w odniesieniu do środków bezpieczeństwa. W razie potrzeby organizowane są spotkania koordynacyjne.
- c) W razie potrzeby tego rodzaju kontakty można także nawiązać z organizacjami międzynarodowymi na miejscu.

3. Komunikacja wewnątrz przedstawicielstwa KE

Szef przedstawicielstwa KE informuje wszystkich nowych pracowników, w tym pracowników na czas określony, oddelegowanych ekspertów krajowych oraz personel kontraktowy o standardowych środkach bezpieczeństwa mających zastosowanie w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE. W trakcie szkoleń podnoszących świadomość podkreśla się co najmniej indywidualną odpowiedzialność urzędników Komisji w następujących obszarach: dostęp do budynków Komisji, goście, zasady regulujące organizację spotkań, korzystanie z systemu pocztowego, korzystanie z poczty elektronicznej, aspekty bezpieczeństwa w komunikacji telefonicznej oraz sposób postępowania z informacjami niejawnymi UE i wykorzystywanie takich informacji.

4. Ochrona fizyczna/kontrola dostępu**4.1. Zasady kontroli dostępu**

- a) Wejście do pomieszczeń przedstawicielstwa KE odbywa się ściśle według zasady konieczności dostępu. Szef przedstawicielstwa KE, w bliskiej współpracy z Dyrekcją Generalną ds. Służb Zewnętrznych, ustanawia zasady operacyjne, według których kontrolowany jest dostęp do budynków przedstawicielstwa KE.
- b) Wszystkie osoby wchodzące do budynku przedstawicielstwa KE winny posiadać ważną przepustkę wystawioną przez Dyrekcję Bezpieczeństwa Komisji lub ważną przepustkę wystawioną przez szefa przedstawicielstwa KE zgodnie z normami i standardami, które ustanowi Dyrekcja Bezpieczeństwa. Wszystkie osoby wchodzące do budynków Komisji są zobowiązane stosować się do wszelkich zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, wydanych przez szefa przedstawicielstwa KE.

- c) Wszystkie osoby znajdujące się wewnątrz budynków i pomieszczeń przedstawicielstwa KE przez cały czas noszą ważną przepustkę w widocznym miejscu.

4.2. Ważne przepustki

- a) *Identyfikatory służbowe* są wystawiane dla urzędników Komisji, tzn. osób objętych regulaminem pracowniczym urzędników Wspólnot Europejskich lub warunkami zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich oraz dla oddelegowanych ekspertów krajowych, a w razie konieczności również dla pracowników innych instytucji, agencji i innych organów mających siedzibę w pomieszczeniach Komisji.
- b) *Karty wstępu* wystawiane są dla wszystkich innych pracowników, którzy muszą mieć dostęp do budynków przedstawicielstwa KE w celu wypełnienia zobowiązań umownych wobec służb Komisji. Karty dla pracowników, z którymi zawarto umowę na czas określony, nie mogą być ważne dłużej niż do końca umowy. Okres ważności karty wstępu nigdy nie może wykraczać poza koniec bieżącego roku.
- c) *Przepustki laissez passer* są wystawiane przez szefa przedstawicielstwa KE z ważnych przyczyn uzasadniających dostęp do budynku przedstawicielstwa KE.
- d) *Przepustki dla gości lub dla przedstawicieli kontrahentów* są wystawiane gościom tymczasowo w recepcji budynku przedstawicielstwa KE po sprawdzeniu okazanego w dobrej wierze dokumentu tożsamości.
- e) *Członkowie rodzin urzędników przedstawicielstwa KE* ubiegający się o dostęp do stref administracyjnych są traktowani jak goście.
- f) Gości do budynków przedstawicielstwa KE mogą zapraszać wyłącznie posiadacze *identyfikatora służbowego*.
- g) Identyfikatory służbowe oraz przepustki pozostają własnością Komisji i są zwracane do szefa przedstawicielstwa KE na jego żądanie. Służby, które wystawiły ważne przepustki, dbają o to, aby zostały one zwrócone bądź z końcem terminu umowy, bądź gdy podstawa wydania przepustki straciła ważność.

4.3. Kategorie osób odwiedzających pomieszczenia Komisji

- a) *Goście indywidualni* odwiedzają strefy administracyjne przedstawicielstwa KE w towarzystwie osoby posiadającej identyfikator służbowy Komisji. Strefami administracyjnymi są te części pomieszczeń przedstawicielstwa KE, które nie stanowią przedmiotu ogólnego zainteresowania i dotyczą funkcjonowania przedstawicielstwa KE. Goście odbierani są ze strefy recepcji, a na zakończenie wizyty odprowadzani są z powrotem do tejże strefy. Goście indywidualni nie mogą poruszać się samodzielnie w obrębie pomieszczeń przedstawicielstwa KE.
- b) Dla *gości będących uczestnikami spotkań lub imprez* szef przedstawicielstwa KE organizuje w strefie recepcji obiektu, w którym ma się odbyć dana impreza, niezbędne środki w celu wydawania gościom plaketek. Uczestnicy winni umieścić plakietki w widocznym miejscu podczas pobytu w budynku przedstawicielstwa KE, w którym odbywa się dana impreza.
- c) *Goście reprezentujący kontrahentów* uzyskują dostęp jedynie z konkretnego powodu i otrzymują tymczasową przepustkę po sprawdzeniu okazanego w dobrej wierze dokumentu tożsamości. Przed zezwoleniem na wejście do budynków przedstawicielstwa KE należy dopełnić procedur regulujących dostęp i rejestrację gości.
- d) Kontrola dostępu prowadzona jest w każdym przypadku, nawet w razie ewakuacji budynku lub w sytuacji nadzwyczajnej.
- e) Godziny otwarcia przedstawicielstwa KE określa szef przedstawicielstwa KE. Poza wskazanymi wyżej godzinami otwarcia, w tym podczas weekendów i w dni ustawowo wolne od pracy, osoby posiadające identyfikator służbowy Komisji i wchodzące do pomieszczeń przedstawicielstwa KE wpisują się do księgi wejść i wyjść udostępnianej w recepcji budynku.
- f) Wszystkie osoby odwiedzające są zapisywane w recepcji przedstawicielstwa KE. Poza wpisaniem swoich danych do księgi wejść i wyjść przedstawiają oni ważne upoważnienie zezwalające na wstęp do przedstawicielstwa KE.
- g) Kontrahenci realizujący dostawy do budynku przedstawicielstwa KE przedstawiają spis towarów, wskazując powód realizowania dostawy. Wszelkie naruszenia tej procedury są niezwłocznie zgłaszane do Dyrekcji Generalnej ds. Usług Zewnętrznych.
- h) Osoby odwiedzające budynki Komisji, a także ich rzeczy osobiste mogą być poddawane kontrolom, takim jak przeszukiwanie i kontrola bagażu.

4.4. Wizyty ważnych osobistości (VIP)

Szef przedstawicielstwa KE jest odpowiedzialny za zapewnienie bezpieczeństwa w przypadku wszystkich oficjalnych wizyt, które odbywają się w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE lub strefach z nimi połączonych.

4.5. Ograniczony dostęp do budynków przedstawicielstwa KE

a) Dostęp do pomieszczeń przedstawicielstwa KE reguluje:

- konwencja wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych oraz protokoły dodatkowe sporządzone w dniu 18 kwietnia 1961 r.,
- Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności przepisy przyjęte na podstawie jego art. 218, oraz protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Wspólnot Europejskich, w szczególności jego art. 1 i 19, a także decyzja Komisji C (1998) 2528/1 z dnia 12 sierpnia 1998 r. o wyznaczeniu organu odpowiedzialnego za zniesienie nietykalności pomieszczeń, budynków i archiwów Komisji,
- fakt zawarcia umów między Komisją Europejską a państwami trzecimi.

b) Szczegółowe zagadnienia dostępu dla krajów przyjmujących mogą zostać określone w umowach szczególnych, stwierdzających, że – o ile szef przedstawicielstwa KE nie odmówi dostępu – służby alarmowe kraju przyjmującego mogą wejść do budynków przedstawicielstwa KE w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa lub zdrowia personelu, wymagającego natychmiastowej interwencji. Dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych jest niezwłocznie informowany o takich interwencjach.

Służby policyjne kraju przyjmującego nie mają prawa wstępu do pomieszczeń przedstawicielstwa KE z wyjątkiem sytuacji, gdy dzieje się to na wniosek szefa przedstawicielstwa KE. W przypadku udzielenia dostępu personel przedstawicielstwa KE udziela w razie potrzeby pomocy policji.

- c) Osoby uzbrojone nie mogą wchodzić do budynków przedstawicielstwa KE ani poruszać się po ich terenie z wyjątkiem sytuacji, gdy uzyskały uprzednią pisemną zgodę szefa przedstawicielstwa KE.
- d) Do budynków przedstawicielstwa KE nie wpuszcza się zwierząt z wyjątkiem psów wykorzystywanych do kontroli pomieszczeń przedstawicielstwa KE, psów patrolowych wykorzystywanych w celach związanych z bezpieczeństwem, psów-przewodników osób ociemniałych i niesłyszących.
- e) Z wyjątkiem celów służbowych, w budynkach przedstawicielstwa KE nie zezwala się na robienie fotografii, filmowanie ani dokonywanie nagrań dźwiękowych bez uprzedniej zgody szefa przedstawicielstwa KE.

4.6. Dostęp do garaży lub parkingów

- a) Tylko kierowcy posiadający ważną przepustkę dla pojazdu oraz ważny identyfikator służbowy, kartę wstępu lub przepustkę *laissez passer* mogą wjeżdżać samochodem do garaży lub na parkingi należące do przedstawicielstwa KE. Wszyscy pasażerowie samochodu winni posiadać ważną przepustkę do budynków przedstawicielstwa KE. Identyfikatory służbowe oraz karty wstępu należy okazywać na żądanie.
- b) Wszystkie pojazdy wjeżdżające do garaży lub parkingów przedstawicielstwa KE, z wyjątkiem należycie oznakowanych pojazdów służbowych Komisji, winny posiadać ważną przepustkę dla pojazdu, którą należy umieścić w widocznym miejscu nie tylko w momencie wjazdu do budynku, lecz także w trakcie postoju w garażu lub na parkingu.
- c) Urzędnik Komisji ubiegający się o dostęp dla pojazdu otrzymuje tylko jedną przepustkę dla pojazdu. Urzędnik zwraca tę przepustkę, gdy wydana ma zostać nowa przepustka. Nowa przepustka nie jest wystawiana, dopóki nie zostanie zwrócona poprzednia przepustka. W przypadku zagubienia lub kradzieży przepustki należy przesłać formalne oświadczenie do szefa przedstawicielstwa KE.
- d) Szef przedstawicielstwa KE może odmówić dostępu do garaży lub parkingów należących do przedstawicielstwa KE ze względów bezpieczeństwa.
- e) W związku z bezpieczeństwem i ochroną wszystkich pojazdów zaparkowanych w garażach, na parkingach lub w bezpośrednim pobliżu pomieszczeń przedstawicielstwa KE mogą zostać podjęte nadzwyczajne i szczególne działania.

4.7. Doręczanie przesyłek i paczek

- a) Z wyjątkiem przesyłek stanowiących pocztę dyplomatyczną, cała przychodząca poczta zewnętrzna, łącznie z paczkami, jest poddawana dalszej kontroli, jeżeli wygląda niestandardowo lub podejrzanie.
- b) Z wyjątkiem przypadków zgłoszonych do szefa przedstawicielstwa KE i przez niego zatwierdzonych, do adresata w przedstawicielstwie KE nie doręcza się poczty zewnętrznej osobiście.

4.8. Przedmioty wartościowe

Pracownicy przedstawicielstwa KE, którym powierzono majątek Komisji, podejmują wszelkie stosowne środki ostrożności dla zapewnienia właściwego użytkowania i przechowywania tego majątku oraz niedopuszczenia do jego uszkodzenia, utraty czy nieuprawnionego dostępu.

4.9. Bezpieczeństwo w pobliżu pomieszczeń przedstawicielstwa KE

- a) Każda osoba pracująca w budynku przedstawicielstwa KE zgłasza osoby obserwujące budynki przedstawicielstwa KE lub usiłujące potajemnie dostać się na ich teren. Niezwłocznie zgłasza ona szefowi przedstawicielstwa KE wszelkie podejrzane pojazdy, przedmioty lub osoby znajdujące się w pobliżu lub w otoczeniu budynków przedstawicielstwa KE.
- b) Przed opuszczeniem pomieszczeń przedstawicielstwa KE w nocy, przed weekendami i dniami ustawowo wolnymi od pracy wszystkie osoby pracujące w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE winny podjąć szczególne starania, aby sprawdzić, czy okna zostały zamknięte oraz, w stosownym przypadku, czy drzwi zostały zamknięte, a światła wyłączone.
- c) Gdy dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych otrzyma informacje dotyczące jakichkolwiek wydarzeń mogących mieć potencjalny wpływ na bezpieczeństwo lub incydentów mających miejsce przed budynkiem przedstawicielstwa KE lub w jego pobliżu, niezwłocznie powiadamia on szefa przedstawicielstwa KE, który niezwłocznie podejmuje niezbędne środki bezpieczeństwa w celu uniemożliwienia wstępu nieuprawnionym osobom bądź pojazdom. W razie potrzeby kontaktuje się on odpowiednim organem kraju przyjmującego.

4.10. Bezpieczeństwo wewnątrz pomieszczeń przedstawicielstwa KE

Szef przedstawicielstwa KE określa standardy, których należy przestrzegać w przypadku ustaleń dotyczących bezpieczeństwa, zadań oraz zaleceń mających zastosowanie do wszystkich osób znajdujących się w budynkach przedstawicielstwa KE oraz w ich pobliżu.

4.11. Działania, które winien podjąć szef przedstawicielstwa KE w razie wydarzeń związanych z bezpieczeństwem

- a) W razie zgłoszenia wypadku powodującego poważne obrażenia ciała dowolny członek personelu może wezwać lokalne służby ratownictwa medycznego.
- b) Należy podjąć odpowiednie działania, aby nie pozostawiać budynku przedstawicielstwa KE bez dozoru.

4.12. Działania, które należy podjąć w przypadku demonstracji na zewnątrz pomieszczeń przedstawicielstwa KE

- a) W przypadku demonstracji bezpośrednio na zewnątrz pomieszczeń przedstawicielstwa KE personel recepcji oraz garaży powiadamia szefa przedstawicielstwa KE, który podejmuje środki ochronne i wydaje nakazy dotyczące bezpieczeństwa budynku.
- b) Jeżeli istnieją oznaki wskazujące na prawdopodobieństwo ataku na pomieszczenia przedstawicielstwa KE, szef przedstawicielstwa KE wydaje szczegółowe nakazy wszystkim odnośnym służbom oraz personelowi przedstawicielstwa KE oraz niezwłocznie powiadamia Dyrekcję Generalną ds. Stosunków Zewnętrznych, a ta powiadamia dyrektora Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji. W zależności od charakteru zagrożenia podejmowane są odpowiednie działania.

4.13. Naruszenie integralności pomieszczeń przedstawicielstwa KE

- a) Wszystkie osoby uprawnione do przebywania w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE mają obowiązek noszenia w widocznym miejscu ważnej przepustki lub identyfikatora służbowego. Wszystkie osoby bez

ważnej przepustki lub identyfikatora służbowego mogą zostać zobowiązane do niezwłocznego opuszczenia pomieszczeń przedstawicielstwa KE na żądanie personelu odpowiedzialnego za kontrolę dostępu lub urzędnika wyznaczonego w należyty trybie przez szefa przedstawicielstwa KE.

- b) W sytuacji, gdy ktoś usiłuje bezprawnie uzyskać dostęp do pomieszczeń przedstawicielstwa KE, urzędnicy przedstawicielstwa KE w pierwszej kolejności winni zadbać o zamknięcie biur, sejfów i zamków, pod warunkiem że ich własne bezpieczeństwo fizyczne nie jest zagrożone. Niezwłocznie powiadają oni dyrektora Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych i zwracają się o wydanie zaleceń odnośnie do sposobu postępowania oraz powiadomienia odpowiednich służb.
- c) Dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych podejmuje odpowiednie działania we współpracy z dyrektorem Dyrekcji Bezpieczeństwa Komisji w celu rozwiązania problemu. Może on skontaktować się z właściwymi władzami kraju przyjmującego, w tym także z policją, w celu uzyskania pomocy z ich strony.

4.14. Obecność podejrzanych osób w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE

- a) W celu utrzymania akceptowalnego poziomu ochrony osób pracujących w pomieszczeniach przedstawicielstwa KE oraz majątku Komisji, wszyscy członkowie przedstawicielstwa KE winni zgłaszać wszelkie osoby zachowujące się w sposób nieobliczalny lub podejrzany. Personel przedstawicielstwa KE ma obowiązek zgłaszania obecności takich osób do szefa przedstawicielstwa KE.
- b) Szef przedstawicielstwa KE jest niezwłocznie informowany o wszelkich przypadkach podejrzanego lub nieuprawnionego wtargnięcia do budynków Komisji. Zawsze w takich przypadkach dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych niezwłocznie wydaje zalecenia odnośnie do sposobu postępowania oraz powiadomienia odpowiednich służb.

4.15. Informacja o podłożeniu bomby

- a) Jeżeli osoba pracująca w przedstawicielstwie KE otrzyma informację o podłożeniu bomby, niezwłocznie powiadamia ona dyrektora Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych. Osoba ta stara się uzyskać jak najwięcej informacji od osoby dzwoniącej lub z otrzymanej wiadomości.
- b) Dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych wydaje zalecenia odnośnie do sposobu postępowania oraz niezwłocznie powiadamia członka Komisji odpowiedzialnego za stosunki zewnętrzne, który z kolei powiadamia członka Komisji odpowiedzialnego za sprawę bezpieczeństwa.
- c) Postępując zgodnie z żądaniem właściwych organów kraju przyjmującego (tzn. służb alarmowych), szef przedstawicielstwa KE może zdecydować o ewakuacji budynku przedstawicielstwa KE. Dyrektor Dyrekcji Generalnej ds. Stosunków Zewnętrznych otrzymuje na bieżąco pełne informacje.

4.16. Wykrycie podejrzanego paczki lub innego przedmiotu

- a) Każdy urzędnik przedstawicielstwa KE lub członek personelu dyżurującego niezwłocznie powiadamia szefa przedstawicielstwa KE o wykryciu podejrzanego paczki lub innego przedmiotu. W przypadku wykrycia podejrzanego paczki lub innego podejrzanego przedmiotu ustanawia się wokół niego odpowiednią strefę bezpieczeństwa. Nikomu nie zezwala się na dotykanie podejrzanego paczki lub innego przedmiotu ani manipulowanie nimi. W pobliżu miejsca zdarzenia zabronione jest korzystanie z bezprzewodowych środków komunikacji.
- b) Po dokonaniu oceny zagrożenia i okoliczności szef przedstawicielstwa KE kontaktuje się z odpowiednimi władzami organami kraju przyjmującego.

4.17. Zabezpieczanie dowodów

W przypadku wykroczenia lub jakiegokolwiek przestępstwa mającego miejsce wewnątrz pomieszczeń przedstawicielstwa KE świadkowie wydarzeń winni skontaktować się z szefem przedstawicielstwa KE, który podejmie odpowiednie kroki. Świadkom nie wolno manipulować przy jakichkolwiek dowodach.

DECYZJA KOMISJI**z dnia 18 grudnia 2006 r.****w sprawie tymczasowego doświadczenia w ramach dyrektywy Rady 66/401/EWG związanego ze wzrostem maksymalnej wagi partii niektórych materiałów siewnych roślin pastewnych***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6572)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2007/66/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

(Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) dnia 24 maja 2006 r., zezwala na procedury umożliwiające zwiększenie maksymalnej wagi partii w przypadku nasion traw.

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 13a,

- (5) Aby sprawdzić w praktyce, w jakich warunkach przedsiębiorstwa nasienne mogą produkować wystarczająco jednorodne duże partie materiału siewnego, należy zorganizować tymczasowe doświadczenie związane ze zwiększeniem maksymalnej wagi partii nasion traw.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 66/401/EWG przewiduje maksymalną wagę partii w celu uniknięcia niejednorodności w partiach materiału siewnego podczas badania materiału siewnego.

- (6) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Nasion i Materiału Rozmnożeniowego dla Rolnictwa, Ogrodnictwa i Leśnictwa,

- (2) Zmiany praktyk produkcji i sprzedaży materiału siewnego, w szczególności zwiększenie powierzchni upraw nasennych, oraz metody transportu materiału siewnego, w tym dostawy hurtowe, wskazują na to, że może okazać się zalecane w przypadku nasion traw zwiększenie maksymalnej ustanowionej wagi partii.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ :

Artykuł 1

- (3) Na mocy decyzji Komisji 2002/454/WE ⁽²⁾ zorganizowano tymczasowe doświadczenie w ramach dyrektywy 66/401/EWG związane ze zwiększeniem maksymalnej wagi partii niektórych materiałów siewnych roślin pastewnych. Badanie miało zakończyć się dnia 1 czerwca 2003 r. Jednak w doświadczeniu nie uczestniczyło żadne przedsiębiorstwo nasienne, ponieważ wspomniana decyzja wymagała przeprowadzenia testu heterogeniczności na każdej partii materiału siewnego wyprodukowanej w ramach doświadczenia, co pociągało za sobą duże dodatkowe koszty.

1. W drodze odstępstwa od art. 7 ust. 2 dyrektywy 66/401/EWG i załącznika III do tej dyrektywy, w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w tymczasowym doświadczeniu i w odniesieniu do materiału siewnego gatunku wymienionego w kolumnie 1 załącznika III do tej dyrektywy, pod pozycją „GRAMINEAE”, maksymalna waga partii wynosi 25 ton.

- (4) Stosowane obecnie międzynarodowe praktyki, mianowicie Protokół Techniczny ISTA (Międzynarodowe Stowarzyszenie Badania Nasion)/ISF (Międzynarodowa Federacja Nasienna), zatwierdzony przez Komitet Wykonawczy ISTA dnia 10 lutego 2006 r. i przyjęty przez Radę OECD

2. W odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w tymczasowym doświadczeniu obowiązują warunki określone w załączniku do niniejszej decyzji w uzupełnieniu do warunków przewidzianych w dyrektywie 66/401/EWG.

⁽¹⁾ Dz.U. 125 z 11.7.1966, str. 2298/66. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2004/117/WE (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, str. 18).

⁽²⁾ Dz.U. L 155 z 14.6.2002, str. 57.

3. Państwa członkowskie uczestniczące w doświadczeniu powiadamiają Komisję odpowiednio. Mogą one w każdej chwili zaprzestać uczestnictwa, informując o tym odpowiednio Komisję.

Artykuł 2

Państwa członkowskie najpóźniej do dnia 31 marca następnego roku przedstawiają Komisji i innym państwom członkowskim sprawozdanie z wyników doświadczenia dla roku objętego badaniem.

Artykuł 3

Tymczasowe doświadczenie rozpoczyna się dnia 1 stycznia 2007 r. i kończy dnia 30 czerwca 2012 r.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Markos KYPRIANOU
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Warunki, o których mowa w art. 1:

- a) w przypadku odstępstwa od przewidzianej maksymalnej wielkości partii materiału siewnego *gramineae* postępuje się zgodnie z przyjętym dnia 24 maja 2006 r. przez Radę OECD dokumentem pt. „Badanie ISTA/ISF dotyczące wielkości partii materiału siewnego traw ⁽¹⁾”;
  - b) producenci nasion posiadają urzędowe licencje wydane przez organ kwalifikujący;
  - c) urzędowa etykieta przewidziana zgodnie z dyrektywą 66/401/EWG zawiera po wyrazach „Zasady i normy WE” numer niniejszej decyzji;
  - d) próbki dostarczone przez uczestniczące w tymczasowym doświadczeniu państwo członkowskie w celu wspólnotowych porównawczych prób pochodzi od partii materiału siewnego urzędowo zatwierdzonych zgodnie z wymogami badania; oraz
  - e) organ kwalifikujący monitoruje doświadczenie i przeprowadza, w stosownych przypadkach, kontrole maksymalnie 5 % testów heterogeniczności.
-

⁽¹⁾ <http://www.seedtest.org/en/content --1-1039.html>

DECYZJA KOMISJI**z dnia 18 grudnia 2006 r.****zezwalająca państwom członkowskim na przedłużenie tymczasowych zezwoleń przyznanych na nową substancję czynną tritosulfuron***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6573)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)***(2007/67/WE)*

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. dotyczącą wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 8 ust. 1 akapit czwarty,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 6 ust. 2 dyrektywy 91/414/EWG, w czerwcu 2001 r. Niemcy otrzymały od firmy BASF AG wniosek o włączenie substancji czynnej o nazwie tritosulfuron do załącznika I do dyrektywy 91/414/EWG. Decyzja Komisji 2002/268/WE ⁽²⁾ potwierdziła, że dokumentacja jest kompletna oraz że może zostać uznana za zasadniczo spełniającą wymogi dotyczące danych i informacji określone w załączniku II i załączniku III do tej dyrektywy.
- (2) Potwierdzenie kompletności dokumentacji było niezbędne w celu umożliwienia jej szczegółowego zbadania i umożliwienia państwom członkowskim przyznawania tymczasowych zezwoleń na okresy do trzech lat na środki ochrony roślin zawierające wspomnianą substancję czynną, przy spełnieniu warunków ustanowionych w art. 8 ust. 1 dyrektywy 91/414/EWG, w szczególności warunku odnoszącego się do szczegółowej oceny substancji czynnej i środków ochrony roślin w świetle wymogów ustanowionych w tej dyrektywie.
- (3) Ocena wpływu oddziaływania wyżej wymienionej substancji czynnej na zdrowie ludzi oraz na środowisko została przeprowadzona w odniesieniu do zastosowań proponowanych przez wnioskodawcę zgodnie z art. 6 ust. 2 i 4 dyrektywy 91/414/EWG. Dnia 5 września 2002 r. państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy przedłożyło Komisji projekt sprawozdania z oceny.
- (4) Po przedłożeniu projektu sprawozdania z oceny przez państwo członkowskie pełniące rolę sprawozdawcy pojawiła się konieczność zażądania od wnioskodawcy dalszych informacji; państwo członkowskie pełniące rolę spr-

wozdawcy miało zbadać te informacje i przedstawić swoją ocenę. W związku z powyższym dokumentacja jest w dalszym ciągu badana i zakończenie oceny dokumentacji nie będzie możliwe w ramach czasowych przewidzianych w dyrektywie 91/414/EWG.

- (5) Ponieważ dotychczasowa ocena nie daje obecnie żadnego powodu do zaniepokojenia, państwom członkowskim należy umożliwić przedłużenie tymczasowych zezwoleń przyznanych na środki ochrony roślin zawierające wspomnianą substancję czynną na okres 24 miesięcy, zgodnie z przepisami art. 8 dyrektywy 91/414/EWG, aby umożliwić prowadzenie dalszego badania dokumentacji. Przewiduje się, że ocena i proces podejmowania decyzji odnoszące się do decyzji w sprawie możliwego włączenia tritosulfuronu do załącznika I zostaną zakończone w terminie 24 miesięcy.
- (6) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ :

Artykuł 1

Państwa członkowskie mogą przedłużyć tymczasowe zezwolenia na środki ochrony roślin zawierające tritosulfuron na okres nieprzekraczający 24 miesięcy, licząc od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Markos KYPRIANOU
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 230 z 19.8.1991, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/75/WE (Dz.U. L 248 z 12.9.2006, str. 3).

⁽²⁾ Dz.U. L 92 z 9.4.2002, str. 34.

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 grudnia 2006 r.

dotycząca wniosku Republiki Łotewskiej o możliwość zastosowania obniżonej stawki VAT na dostawę do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6592)

(Jedynie tekst w języku łotewskim jest autentyczny)

(2007/68/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając szóstą dyrektywę Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoczona podstawa wymiaru podatku ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 12 ust. 3 lit. b),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W wysłanym Komisji wstępnym wniosku z dnia 19 kwietnia 2006 r., a następnie w oficjalnym piśmie zarejestrowanym w dniu 10 lipca 2006 r., Republika Łotewska poinformowała Komisję o zamiarze zastosowania obniżonej stawki VAT na dostawę do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej. Łotewska definicja gospodarstw domowych obejmuje wszystkich konsumentów końcowych, z którymi umowy na przedmiotowe dostawy zawiera się jako z osobami fizycznymi.
- (2) Zgodnie z załącznikiem VIII do Traktatu o przystąpieniu, w drodze odstępstwa od art. 12 ust. 3 lit. a) dyrektywy 77/388/EWG (dalej zwanej „szóstą dyrektywą VAT”), Łotwie zezwolono na utrzymanie zwolnienia z podatku od wartości dodanej na dostawę energii cieplnej do gospodarstw domowych do dnia 31 grudnia 2004 r. Łotwa stosowała zwolnienie z podatku od wartości dodanej na dostawę do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych również po tej dacie.
- (3) Łotwa zamierza zastosować obniżoną stawkę (5 %) na dostawę do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej, wyłączając dostawy na rzecz działalności handlowej i innego rodzaju działalności zawodowej. Stawka ta nie powoduje zakłócenia konkurencji ani spowodowanych podatkami zmian w zużyciu energii elektrycznej, gazu lub energii cieplnej sprzedawanych gospodarstwom domowym. Dzieje się tak głównie dlatego, że z technicznego i technologicznego punktu widzenia powyższe trzy produkty można stosować wymiennie tylko w celach grzewczych. Ponadto zastosowanie obniżonej stawki VAT jest ograniczone do gospodarstw domowych, w związku z czym nie powinno ono powodować zakłócenia

konkurencji w odniesieniu do osób prawnych wykorzystujących prawo do odliczenia VAT i nie ponoszących ostatecznych kosztów VAT.

- (4) Co więcej, przepisy VAT dotyczące miejsca dostaw gazu ziemnego i energii elektrycznej, określone w szóstej dyrektywie VAT, zostały zmienione dyrektywą Rady 2003/92/WE ⁽²⁾. Dostawy gazu ziemnego przez sieci przesyłowo-rozdzielcze oraz energii elektrycznej, na końcowym etapie, od podmiotów gospodarczych i dystrybutorów do konsumenta końcowego, podlegają opodatkowaniu w miejscu, w którym klient dokonuje użytkowania i konsumpcji tych towarów, w celu zapewnienia, że opodatkowanie ma miejsce w kraju, w którym dochodzi do faktycznej konsumpcji. W odniesieniu do dostawy energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, jako że w tym przypadku nie występują transakcje transgraniczne, dostawa jest dokonywana na poziomie lokalnym, w związku z czym nie istnieje ryzyko zakłócenia konkurencji w rozumieniu art. 12 ust. 3 lit. b) szóstej dyrektywy VAT.
- (5) Planowany środek zastosowania obniżonej stawki VAT na dostawę do gospodarstw domowych energii cieplnej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej jest zgodnie z art. 12 ust. 3 lit. b) szóstej dyrektywy VAT ograniczony do dostaw konsumentom końcowym i nie obejmuje dostaw podatnikom na cele działalności handlowej, zawodowej i innego rodzaju działalności gospodarczej.
- (6) Jako że środek jest ograniczony do dostaw konsumentom końcowym i nie obejmuje dostaw podatnikom na cele działalności handlowej, zawodowej i innego rodzaju działalności gospodarczej, ryzyko zakłócenia konkurencji musi być zatem uznane za nieistniejące. W ten sposób spełniony został warunek ustanowiony w art. 12 ust. 3 lit. b) szóstej dyrektywy VAT i Łotwa powinna otrzymać zgodę na zastosowanie przedmiotowego środka z chwilą notyfikacji niniejszej decyzji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Łotwa otrzymuje zgodę na stosowanie środka, o którym poinformowała w piśmie zarejestrowanym przez Komisję w dniu 10 lipca 2006 r., polegającego na zastosowaniu obniżonej stawki

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 13.6.1977, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/69/WE (Dz.U. L 221 z 12.8.2006, str. 9).

⁽²⁾ Dz.U. L 260 z 11.10.2003, str. 8.

VAT na dostawy do gospodarstw domowych energii ciepłej za pomocą sieci ciepłowniczych, gazu ziemnego i energii elektrycznej, niezależnie od warunków produkcji i dostawy.

Artykuł 2

Do celów niniejszej decyzji gospodarstwa domowe definiuje się jako osoby fizyczne, stanowiące odbiorców dostaw określonych w art. 1 w celu ich końcowej konsumpcji, wyłączając tym samym wszelkie dostawy na cele ich działalności handlowej, zawodowej i innego rodzaju działalności gospodarczej.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Łotewskiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji,
Markos KYPRIANOU
Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI**z dnia 18 grudnia 2006 r.****upoważniająca Rumunię do odroczenia stosowania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2002/53/WE w odniesieniu do obrotu nasionami niektórych odmian gatunków roślin rolniczych***(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6568)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)***(2007/69/WE)*

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając traktat o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii, w szczególności jego art. 4 ust. 3,

uwzględniając Akt przystąpienia Bułgarii i Rumunii, w szczególności jego art. 42,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy art. 42 Aktu przystąpienia Komisja może przyjąć środki przejściowe, jeżeli są one niezbędne do ułatwienia przejścia z istniejącego w Bułgarii i Rumunii systemu na system wynikający z zastosowania wspólnotowych regulacji weterynaryjnych i fitosanitarnych. Regulacje te obejmują regulacje odnośnie do obrotu nasionami.
- (2) Dyrektywa Rady nr 2002/53/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych⁽¹⁾ przewiduje, że nasiona różnych odmian gatunków roślin rolniczych objętych dyrektywą określone w art. 1 ust. 1 dyrektywy 2002/53/WE mogą być wprowadzane do obrotu tylko wtedy, gdy wymagania art. 4 ust. 1 oraz art. 7 i 11 tej dyrektywy są spełnione.
- (3) Obrót nasionami niektórych odmian gatunków roślin rolniczych musiałby zostać zakazany w Rumunii od dnia przystąpienia, jeżeli nie udzielono by odstępstwa od tych przepisów.
- (4) W celu umożliwienia Rumunii powzięcia i wykonania środków niezbędnych dla zapewnienia, by dane odmiany zostały przyjęte zgodnie z zasadami systemu wspólnotowego, należy umożliwić jej odroczenie na okres trzech lat od daty przystąpienia stosowania dyrektywy 2002/53/WE w odniesieniu do wprowadzania do obrotu na swoim terytorium nasion odmian wymienionych w jej katalogu zgodnie z odmiennymi zasadami niż te, które są zawarte

w tej dyrektywie i wymienionych w oficjalnym wniosku Rumunii z dnia 28 września 2006 r.

- (5) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Nasion i Materiału Rozmnożeniowego dla Rolnictwa, Ogrodnictwa i Leśnictwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Na zasadzie odstępstwa od art. 4 ust. 1, art. 7 i art. 11 dyrektywy 2002/53/WE, Rumunia może odroczyć na okres trzech lat od daty przystąpienia stosowanie tej dyrektywy w odniesieniu do obrotu na swoim terytorium nasionami odmian wymienionych w załączniku do niniejszej decyzji.

W tym okresie takie nasiona mogą być wprowadzane do obrotu tylko na terytorium Rumunii. Każda etykieta lub dokument, urzędowy lub inny, który jest przymocowany lub dołączony do partii nasion, których dotyczy niniejsza decyzja, wyraźnie wskazuje, że nasiona są przeznaczone do wprowadzenia do obrotu wyłącznie na terytorium Rumunii.

Artykuł 2

Niniejszą decyzję stosuje się z zastrzeżeniem oraz od dnia wejścia w życie traktatu o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Markos KYPRIANOU
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 193 z 20.7.2002, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, str. 1).

ZAŁĄCZNIK

Gatunek/Odmiana	Gatunek/Odmiana
<i>Beta vulgaris</i> L. – Burak cukrowy	<i>Poa pratensis</i> L.
Graf	Colina (ant. Fima)
<i>Beta vulgaris</i> L. – Burak pastewny	<i>Lotus corniculatus</i> L.
Lovrin 515	Doru
Lovrin 628	Nicol (ant. Nico)
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Oltim
Magda	<i>Lupinus albus</i> L.
Marius (ant. Adrian)	Medi
Ovidiu	<i>Medicago sativa</i> L.
Poiana	Adin
Regent	Alina
Simina	Carina
<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	Cosmina
Adela	Daniela (ant. Dana)
Vio	Dorinela (ant. Dorina)
<i>Festuca pratensis</i> Hudson	Granat
Postăvar	Magnat
Tâmpa	Mădălina
Transilvan	Opal (ant. Topaz)
<i>Festuca rubra</i> L.	Sandra
Feruma	Satelit
Măgurele 23 (ant. Pastoral)	Sigma
Peisaj (ant. Tedi)	Tamas
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	<i>Pisum sativum</i> L.
Ancuța (ant. Anca)	Aurora
Iuliana (ant. Iulia)	Dorica (ant. Dora)
<i>Lolium perenne</i> L.	Mona
Martarom (ant. Marta)	Vedea
Măgura	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.
<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth	Viorel
Cătălin	<i>Trifolium repens</i> L.
Florin	Carmencita (ant. Carmen)
<i>Phleum pratense</i> L.	Carpatin
Horia	Danitim
Rarău	Miorița
Tirom	<i>Trifolium pratense</i> L.

Gatunek/Odmiana	Gatunek/Odmiana
Novac	Luncavăț (ant. Elena)
Rotrif (ant. Roza)	Martin
Sătmărean	Monica
<i>Vicia faba</i> L.	Nineta
Montana	Paula
<i>Brassica napus</i> L., var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	Radu
Ana Maria	Rareș
Montana	Sabena
<i>Arachis hypogaea</i> L.	Șumuleu
Solar	Vasilelin (ant. Iordan)
Venus	<i>Sinapis alba</i> L.
<i>Brassica napus</i> L. (part.)	Alex
Diana	Petrana
Doina	<i>Glycine max.</i> (L.) Merrill
Perla	Balkan
<i>Cannabis sativa</i> L.	Columna
Denise	Daciana
Diana	Danubiana
Zenit	Eugen
<i>Carthamus tinctorius</i> L.	Felix
CW1221	Granat (ant. Agat)
CW4440	Kiskun Daniela
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Onix
Ada	Perla
Adria	Proteinka
Alexin	Românesc 99
Alin	Safir
Bazil	Stine 2250
Betalisa (ant. Elisa)	Triumf
Codruța	Venera
Cosmin	<i>Avena sativa</i> L.
Cristina	Jeremy
Ferdinand (ant. Carolina)	Mureș
Floriana	Lovrin 1
Florinda	Lovrin 27
Fluin	<i>Hordeum vulgare</i> L.- dwurzędowy
Iunia 96	Andreea
Louis	Bogdana (ant. Avânt)

Gatunek/Odmiana
Capriana
Daciana
Haşdate (ant. Aura)
Jubileu
Kristal
Laura
Maria
NS 525
NS 529
Romaniţa
Stindard
<i>Hordeum vulgare</i> L.- sześćorzędowy
Amical (ant. Adi)
Andrei
Compact
Dana
Liliana
Mădălin
NS 313
Orizont
Regal
Univers
<i>Oryza sativa</i> L.
Brăila
Dunărea
Elida
Magic
Polizeşti 28
Speranţa
Zefir
<i>Secale cereale</i> L.
Suceveana
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench
Andrea
Donaris
Dorina
F135ST
Fundulea 21

Gatunek/Odmiana
Fundulea 32
Marina
Regina
Siret
<i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Sabin
Sorin
<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench x <i>Sorghum sudanense</i> (Piper) Stapf.
Catinca (ant. Tinca)
Fundulea 235 (ant. Tereza)
x <i>Triticosecale</i> Wittm.
Gorun
Haiduc
Plai
Silver
Stil
Trilstar
Ţebea
<i>Triticum aestivum</i> L.emend.Fiori et Paol.
Albota
Aniversar
Apullum
Ardeal 1
Arieşan
Beti
Boema
Briana
Ciprian
Crina
Crişana
Delabrad
Dor
Drobeta
Dropia
Dumbrava
Eliana
Esenţial
Faur

Gatunek/Odmiana	Gatunek/Odmiana
Flamura 85	F425M
Gabriela	Falco
Gasparom	Faur
Gruia	Fulger
Iași 2	Fundulea 322
Kraljevica	Fundulea 365
Kristina	Fundulea 376
Ljiljana	Fundulea 475M
Lovrin 34	Fundulea 515 (ant. Premier)
Mina	Fundulea 540 (ant. Granit)
Moldova 83	Fundulea 625
Pădureni (ant. Rubin)	Generos
PKB Romança	GS307
Romulus	GS308
Sonata	Kiskun 4230
Speranța	Kiskun 4255
SV99	Kiskun 4297
Șimnic 30	Kiskun 4344
Trivale	Kiskun 4380
Turda 95	Kiskun Aliz
Turda 2000	Kiskun Blako
Voroneț	Kiskun Cilike
<i>Triticum durum</i> Desf.	Kiskun Dori
Condurum (ant. Condur)	Kiskun Ermina
Grandur	Kiskun Galja
Pandur	Kiskun Gitta
<i>Zea mays</i> L.	Kiskun Kristof
Andreea	Kiskun Natalie (ant. Natalie)
Boris 5	Kiskun Nusi
Brateș	Kiskun Olike
Campion	Kiskun Piros
Cera 6	Kiskun Reni
Cera 9	Kiskun Roy
Cera 10	Kiskun Szoliani
Ciclon	Kiskun Tamara
Dacic	Kiskun Vanda
Dáma	Kiskun Vivien
Danubian (ant. Danubiu)	Kiskun Xintia

Gatunek/Odmiana
Klausen
Krisztina
Laurina
Lorenca
Lovrin 400
Milcov
Mv Major
Neptun
NS300
NS355
NS540
NSSC420YU
Octavian
Oituz
Olimpius (ant. Olimp)
Olt
Ozana (ant. Dana)
Paltin
Pamela
Panciu
Partizan
Patria
Podu Iloaiei 110
Rapid
Rapsodia
Rodna
Staniša
Star
Szegedi SC 276
Szegedi SC 516
Turda 145
Turda 165
Turda 167
Turda 200
Turda 201
Turda Favorit
Turda Mold 188
Turda Star

Gatunek/Odmiana
Turda Super
Turda SU181
Turda SU182
Turda SU210
ZP278
ZP335
ZP394
ZP409
ZP434
ZP471
ZP488
ZP684
<i>Solanum tuberosum L.</i>
Alina
Alize (ant. Amelia)
Amicii
Astral N
Armonia
Christian
Claudiu
Coval
Cristela
Dacia
Dragomirna
Dumbrava
Eterna
Frumoasa
Harghita
Ioana
Loial
Luiza
Magic
Mikel
Milenium
Moldovița
Nana
Nativ
Nemere

Gatunek/Odmiana	Gatunek/Odmiana
Productiv	Ruxandra (ant. Nicoleta)
Rapsodia	Speranța
Rasant	Star
Redsec	Tâmpa
Robusta	Tentant
Roclas	Timpuriu de Brașov
Rozal	Transilvania

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 grudnia 2006 r.

w sprawie przedłużenia terminu wprowadzenia do obrotu produktów biobójczych zawierających pewne substancje czynne niezbadane w trakcie 10-letniego programu prac określonego w art. 16 ust. 2 dyrektywy 98/8/WE

*(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6707)**(jedynie tekst w języku czeskim, duńskim, angielskim, fińskim, greckim i szwedzkim jest autentyczny)*

(2007/70/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę 98/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. dotyczącą wprowadzania do obrotu produktów biobójczych⁽¹⁾, w szczególności jej art. 16 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 16 ust. 2 akapit drugi oraz ust. 3 dyrektywy 98/8/WE (zwanej dalej „dyrektywą”) stanowi, że jeżeli we właściwym terminie nie dostarczono wymaganych informacji i danych niezbędnych do oceny danej substancji czynnej, może zostać podjęta decyzja o niewpisaniu substancji czynnej do załącznika I, IA lub IB do dyrektywy. Po podjęciu takiej decyzji państwa członkowskie powinny wycofać wszystkie pozwolenia dla produktów biobójczych zawierających odnośną substancję czynną.
- (2) Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1896/2000 oraz (WE) nr 2032/2003 określają szczegółowe zasady wdrożenia pierwszej i drugiej fazy 10-letniego programu prac, o którym mowa w art. 16 ust. 2 dyrektywy. Artykuł 4 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2032/2003 stanowi, że z mocą od dnia 1 września 2006 r. państwa członkowskie unieważniają istniejące pozwolenia dla produktów biobójczych zawierających substancje czynne, w odniesieniu do których nie została przyjęta notyfikacja ani państwo członkowskie nie zgłosiło zainteresowania.
- (3) Artykuł 4a rozporządzenia Komisji (WE) nr 2032/2003, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1048/2005, określa warunki, pod którymi państwa członkowskie mogą wystąpić do Komisji z wnioskiem o przedłużenie okresu wycofywania, o którym mowa w art. 4 ust. 2, oraz warunki przyznawania takiego przedłużenia.
- (4) W przypadku niektórych substancji czynnych, których stosowanie w produktach biobójczych jest zabronione od dnia 1 września 2006 r., poszczególne państwa członkowskie przedłożyły Komisji wnioski o przedłużenie okresu wycofywania wraz z informacjami świadczącymi o konieczności dalszego stosowania przedmiotowych substancji.

- (5) Finlandia, Dania, Norwegia i Islandia przedłożyły informacje świadczące o braku odpowiednich alternatyw dla smoły sosnowej stosowanej jako produkt do konserwacji drewna w zabytkowych drewnianych budynkach, statkach i przedmiotach. Przedłużenie okresu wycofywania w przypadku tej substancji wydaje się właściwe w celu zachowania dziedzictwa kulturowego tych państw członkowskich i krajów trzecich.
- (6) Republika Czeska przedłożyła informacje świadczące o bardzo rozpowszechnionym stosowaniu N-chlorobenzenu-sulfonamidu sodu/chloraminy B przez czeskie siły zbrojne i państwową służbę zdrowia jako środka do dezynfekcji. Zastąpienie tego produktu innymi, zgłoszonymi substancjami może się okazać kłopotliwe, jeśli miałyby nastąpić z końcem okresu wycofywania, zwłaszcza w przypadkach konieczności przeprowadzenia procedur zamówień publicznych. Przedłużenie okresu wycofywania w przypadku tej substancji wydaje się właściwe w celu umożliwienia przejścia na inne środki do dezynfekcji.
- (7) Grecja przedłożyła informacje świadczące o rozpowszechnionym stosowaniu temefosu w zwalczaniu komarów i w kontroli zdrowia publicznego przez organy państwowe. Zastąpienie tego produktu innymi, zgłoszonymi substancjami może się okazać kłopotliwe, jeśli miałyby nastąpić z końcem okresu wycofywania, zwłaszcza w przypadkach konieczności przeprowadzenia procedur zamówień publicznych. Przedłużenie okresu wycofywania w przypadku tej substancji wydaje się właściwe w celu umożliwienia przejścia na inne dostępne substancje.
- (8) Zjednoczone Królestwo przedłożyło informacje świadczące o konieczności tymczasowego dalszego stosowania amoniaku jako produktu biobójczego stosowanego w higienie weterynaryjnej w celu zapobiegania zakażeniom zwierząt kokcydiami, cryptosporidium i nicieniami. Przedłużenie okresu wycofywania w przypadku tej substancji wydaje się właściwe w celu umożliwienia stopniowego jej zastąpienia przez inne dostępne substancje zgłoszone w celu oceny w ramach programu przeglądu dyrektywy.
- (9) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Produktów Biobójczych;

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 24.4.1998, str. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ :

Artykuł 1

W drodze odstępstwa od art. 4 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2032/2003 państwa członkowskie wymienione w kolumnie B załącznika do niniejszej decyzji mogą wydać pozwolenie lub utrzymać obowiązujące pozwolenie na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych zawierających substancje wymienione w kolumnie A załącznika, dla celów podstawowych zastosowań wymienionych w kolumnie D i do upływu terminu określonego w kolumnie C załącznika.

Artykuł 2

(1) Państwa członkowskie korzystające z odstępstwa określonego w art. 1 niniejszej decyzji zapewniają spełnienie następujących warunków:

- a) dalsze stosowanie jest możliwe wyłącznie pod warunkiem, że produkty zawierające przedmiotową substancję zatwierdzono dla planowanego podstawowego zastosowania;
- b) dalsze stosowanie jest dozwolone wyłącznie jeżeli nie ma ono szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi lub zwierząt, albo dla środowiska naturalnego;
- c) w momencie wydawania pozwolenia wprowadzane są wszelkie stosowne środki ograniczające ryzyko;

d) odnośne produkty biobójcze pozostające w obrocie po dniu 1 września 2006 r. mają zmienione oznakowanie w celu dostosowania do ograniczonych warunków stosowania;

e) w odpowiednich przypadkach państwa członkowskie gwarantują, że posiadacze pozwoleń lub zainteresowane państwa członkowskie poszukują rozwiązań alternatywnych dla wyżej wspomnianych zastosowań, lub przygotowują dokumentację w celu jej przedłożenia zgodnie z procedurą określoną w art. 11 dyrektywy 98/8/WE, najpóźniej do dnia 14 maja 2008 r.

(2) Zainteresowane państwa członkowskie co roku przedstawiają Komisji informacje dotyczące stosowania ust. 1, w szczególności w zakresie działań podjętych na mocy lit. e).

Artykuł 3

Niniejsza decyzja jest skierowana do Republiki Finlandii, Królestwa Danii, Republiki Czeskiej, Republiki Greckiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Stavros DIMAS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Wykaz pozwoleń określonych w art. 1

Kolumna A	Kolumna B	Kolumna C	Kolumna D
Substancja czynna	Państwo członkowskie	Terminy	Zastosowanie
Smoła sosnowa WE nr 232-374-8 Nr CAS 8011-48-1	Finlandia Dania	14.5.2010 14.5.2010	Jako produkt do konserwacji drewna w budynkach, statkach i przedmiotach, które są częścią dziedzictwa kulturowego państw członkowskich, które złożyły wniosek
N-chlorobenzenosulfonamid sodu/ chloramina B WE nr 204-847-9 Nr CAS 127-52-6	Republika Czeska	1.11.2007	Środek do dezynfekcji do użytku przez publiczną służbę zdrowia, publiczne służby weterynaryjne i siły zbrojne (w celach o charakterze cywilnym) państwa członkowskiego, które złożyło wniosek
Temefos WE nr 222-191-1 Nr CAS 3383-96-8	Grecja	1.11.2007	Środek przeciwko komarom oraz środek do urzędowego zwalczania komarów (Culicidae) ze względów zdrowotnych
Amoniak WE nr 231-635-3 Nr CAS 7664-41-7	Zjednoczone Królestwo	14.5.2008	Produkt biobójczy stosowany w higienie weterynaryjnej w celu zapobiegania zarażeniom zwierząt kokcydiami, cyp-tosporidiami i nicieniami; wyłącznie wtedy, gdy nie można zastosować innych środków o podobnym działaniu

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 grudnia 2006 r.

ustanawiająca grupę naukową ekspertów do spraw nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności

(2007/71/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

Artykuł 1

a także mając na uwadze, co następuje:

Niniejszym ustanawia się grupę naukową ekspertów do spraw nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności, zwaną dalej „Grupą”.

(1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 510/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych⁽¹⁾ ustanawia warunki, jakie nazwa musi spełniać w celu zarejestrowania jej na poziomie wspólnotowym jako chronione oznaczenie geograficzne (ChOG) lub chroniona nazwa pochodzenia (ChNP).

Artykuł 2

Zadania

Komisja może zasięgać opinii Grupy w każdej sprawie odnoszącej się do ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności, produktów rolnych i środków spożywczych, w szczególności:

(2) Rozporządzenie Rady (WE) nr 509/2006 z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami⁽²⁾ ustanawia warunki, jakie nazwa musi spełniać w celu zarejestrowania i chronienia jej na poziomie wspólnotowym jako gwarantowaną tradycyjną specjalność (GTS).

— zgodności z kryteriami określonymi w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 510/2006 szczególnej nazwy będącej przedmiotem wniosku o rejestrację, a zwłaszcza związku ze środowiskiem lub pochodzeniem geograficznym i/lub reputacją,

(3) W celu rozwiązania niektórych złożonych problemów naukowych i technicznych, które mogą pojawić się podczas analizy warunków pozwalających na rejestrację danej chronionej nazwy pochodzenia, chronionego oznaczenia geograficznego lub gwarantowanej tradycyjnej specjalności, może zaistnieć potrzeba skorzystania przez Komisję ze specjalistycznej wiedzy ekspertów z grupy doradczej.

— zgodności z kryteriami określonymi w art. 2, 4 i 5 rozporządzenia (WE) nr 509/2006 szczególnej nazwy będącej przedmiotem wniosku o rejestrację, a zwłaszcza jej tradycyjnego i/lub szczególnego charakteru,

(4) Grupa ta musi składać się z wysoko wykwalifikowanych ekspertów z szerokiego zakresu dyscyplin naukowych i technicznych, związanych z sektorem rolnym i rolno-spożywczym, naukami humanistycznymi i prawem własności intelektualnej.

— ogólnego charakteru danej nazwy,

(5) Należy zatem ustanowić grupę naukową ekspertów do spraw nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności, określić zakres jej uprawnień i strukturę organizacyjną.

— oceny kryteriów dotyczących uczciwej konkurencji w transakcjach handlowych oraz ryzyka wprowadzenia w błąd konsumentów w przypadkach konfliktu pomiędzy nazwą pochodzenia lub oznaczeniem geograficznym a nazwami pochodzenia lub oznaczeniami geograficznymi już zarejestrowanymi, znakami towarowymi, nazwami odmian roślin i ras zwierząt, homonimami lub nazwami istniejących produktów, które są w legalnym obrocie,

(6) Komitet naukowy dla określenia nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i świadectw o szczególnym charakterze, ustanowiony decyzją Komisji 93/53/⁽³⁾, musi zostać rozwiązany,

— w jakiegokolwiek innej kwestii mającej szczególne znaczenie dla obszaru kompetencji Grupy.

Przewodniczący Grupy może poinformować Komisję o możliwości skonsultowania się z grupą w sprawie określonego zagadnienia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, str. 12.

⁽²⁾ Dz.U. L 93 z 31.3.2006, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 13 z 21.1.1993, str. 16. Decyzja ostatnio zmieniona decyzją 97/656/WE (Dz.U. L 277 z 10.10.1997, str. 30).

Komisja może, gdzie to stosowne, zwrócić się do Grupy o wydanie opinii w jakiejś szczególnej kwestii w określonym terminie.

Artykuł 3

Skład – powoływanie

1. Członkowie Grupy są mianowani przez Komisję spośród ekspertów, którzy odpowiedzieli na zaproszenie do składania ofert w tym celu, wysoko wykwalifikowanych w różnych kwestiach technicznych i naukowych związanych z obszarami, o których mowa w art. 2, tak by łącznie reprezentowane było możliwie największe spektrum dyscyplin naukowych i technicznych i, zgodnie z tym kryterium, na podstawie reprezentacji geograficznej odzwierciedlającej różnorodność kwestii i podejść naukowych we Wspólnocie.

2. Grupa składa się z 11 członków:

Kandydatom zakwalifikowanym do uczestnictwa w pracach Grupy, lecz niemianowanym, proponuje się umieszczenie ich nazwisk na liście rezerwowej. Lista rezerwowa może zostać wykorzystana przez Komisję w celu powołania kandydatów zastępujących członków.

3. Stosuje się następujące postanowienia:

- członkowie są powoływani osobiście i przy doradztwie Komisji nie są związani żadnymi instrukcjami zewnętrznymi; nie delegują swoich kompetencji innym członkom ani osobom trzecim,
- kadencja członków wynosi trzy lata i jest odnawialna. Jednakże członkowie nie mogą pełnić swoich funkcji dłużej niż przez trzy kolejne mandaty, licząc od powołania, o którym mowa w ust. 1. Członkowie pełnią swoje funkcje do czasu, kiedy zostaną zastąpieni nowymi członkami lub ponownie powołani,
- członkowie Grupy, którzy nie są w stanie dłużej skutecznie uczestniczyć w jej pracach, którzy złożą rezygnację lub którzy naruszają warunki określone w pierwszym lub drugim tiret niniejszego ustępu lub w art. 287 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, mogą zostać zastąpieni na okres pozostały do zakończenia ich kadencji,
- członkowie składają corocznie pisemne oświadczenie, w którym zobowiązują się działać w interesie publicznym oraz oświadczenie stwierdzające brak, względnie istnienie, konfliktu interesów zagrażającego ich bezstronności,
- nazwiska członków Grupy są publikowane na stronie internetowej DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* seria C. Zbieranie, zarządzenie i publikacja nazwisk członków Grupy są dokonywane zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu

Europejskiego i Rady dotyczącego ochrony i przetwarzania danych osobowych⁽⁴⁾.

Artykuł 4

Tryb funkcjonowania

1. Grupa wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących. Wybory mają miejsce zwykłą większością głosów.

2. W porozumieniu z Komisją Grupa może ustanowić podgrupy w celu zbadania specjalistycznych zagadnień na podstawie określonego przez grupę mandatu; zaraz po wypełnieniu tego mandatu podgrupy są rozwiązywane.

3. Przedstawiciel Komisji może zaprosić do udziału w pracach Grupy lub podgrupy ekspertów bądź obserwatorów posiadających odpowiednią wiedzę na temat zagadnienia wpisanego do porządku posiedzenia, w przypadku gdy jest to pomocne i/lub konieczne.

4. Jeśli Komisja stwierdzi, iż informacje uzyskane w wyniku pracy Grupy lub podgrup dotyczą spraw poufnych, wówczas nie będą one upowszechniane.

Członkowie nie mogą wykorzystywać do celów zawodowych informacji zdobytych dzięki pracy w charakterze członków Grupy.

5. Spotkania Grupy i podgrup odbywają się zazwyczaj w jednym z budynków Komisji i jej służb. Formę tych spotkań oraz ich harmonogram określa Komisja. Sekretariat prowadzony jest przez służby Komisji. W posiedzeniach tych mogą uczestniczyć inni zainteresowani urzędnicy Komisji.

6. Grupa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny w oparciu o wzór regulaminu wewnętrznego przyjęty przez Komisję.

7. Służby Komisji mogą publikować w Internecie w oryginalnym języku danego dokumentu wnioski o opinie, porządki dzienne, protokoły i opinie przyjęte przez Grupę. Na takich samych zasadach mogą również publikować wszelkie dokumenty robocze Grupy.

Artykuł 5

Koszty spotkań

Komisja refunduje koszty podróży i pobytu ponoszone przez członków, ekspertów i obserwatorów w związku z działaniami Grupy, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Komisji. Członkowie Grupy nie są wynagradzani za pełnienie swoich funkcji.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, str. 1.

Koszty związane z organizacją posiedzeń zwracane są zakresie dostępnych środków przeznaczonych dla danych służb w ramach procedury rocznego przydziału środków.

Artykuł 6

Uchylenie

Uchyła się decyzję Komisji 93/53/EWG.

Jednakże Komitet ustanowiony tą decyzją pełni swoją funkcję do momentu, w którym Komisja poinformuje jego członków o rozpoczęciu prac Grupy ustanowionej niniejszą decyzją.

Artykuł 7

Wejście w życie

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji

DECYZJI KOMISJI**z dnia 20 grudnia 2006 r.****w sprawie przedłużenia niektórych decyzji w sprawie pomocy państwa**

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6927)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/72/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 87 i 88,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Okres ważności rozporządzenia Komisji (WE) nr 2204/2002 z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia ⁽¹⁾, rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw ⁽²⁾ oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy szkoleniowej ⁽³⁾ przedłużono rozporządzeniem Komisji (WE) 1976/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. zmieniającym rozporządzenia (WE) nr 2204/2002, (WE) nr 70/2001 i (WE) nr 68/2001 w odniesieniu do przedłużenia okresu stosowania ⁽⁴⁾ do dnia 30 czerwca 2008 r.
- (2) Aby uniknąć zbędnych obciążeń administracyjnych i zagwarantować bezpieczeństwo prawne, należy przedłużyć okres obowiązywania decyzji Komisji zatwierdzających programy pomocy zgłoszone na podstawie rozporządzeń

o wyłączeniach grupowych, które podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia przedłużającego,

PRZYJMUJE NINIEJSZA DECYZJĘ:

Artykuł 1

Bez uszczerbku dla odpowiednich środków wymienionych w pkt 107 tiret trzecie Wytocznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007–2013 z dnia 4 marca 2006 r. ⁽⁵⁾ i przyjętych przez wszystkie państwa członkowskie, okres ważności decyzji Komisji zatwierdzających przed wejściem w życie niniejszej decyzji programy pomocy państwa na podstawie rozporządzeń (WE) nr 2204/2002, (WE) 70/2001 lub (WE) 68/2001 przedłuża się do 30 czerwca 2008 r.

Artykuł 2

Decyzja jest skierowana do państw członkowskich.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 337 z 13.12.2002, str. 3. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1040/2006 (Dz.U. L 187 z 8.7.2006, str. 8).

⁽²⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1040/2006.

⁽³⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 20. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1040/2006.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 368 z 23.12.2006, str. 85.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, str. 13.

DECYZJA KOMISJI**z dnia 20 grudnia 2006 r.**

w sprawie powołania członków Grupy Kontrolującej Opinie dotyczące Standardów Rachunkowości utworzonej na mocy decyzji Komisji 2006/505/WE z dnia 14 lipca 2006 r. powołującej Grupę Kontrolującą Opinie dotyczące Standardów Rachunkowości z zadaniem doradzania Komisji w kwestii obiektywizmu i neutralności opinii Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG)

(2007/73/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Komisji 2006/505/WE z dnia 14 lipca 2006 r. powołującą Grupę Kontrolującą Opinie Dotyczące Standardów Rachunkowości z zadaniem doradzania Komisji w kwestii obiektywizmu i neutralności opinii Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

Zgodnie z art. 3 decyzji Komisji 2006/505/WE, Komisja powołuje nie więcej niż siedmiu członków Grupy Kontrolującej Opinie Dotyczące Standardów Rachunkowości spośród niezależnych ekspertów, którzy posiadają uznaną na szczeblu Wspólnoty wiedzę fachową i doświadczenie w dziedzinie rachunkowości, a zwłaszcza w obszarze sprawozdawczości finansowej,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Komisja powołuje niniejszym siedmiu członków Grupy Kontrolującej Opinie Dotyczące Standardów Rachunkowości, nazwiska których zamieszczono w załączniku.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 20 grudnia 2006 r..

W imieniu Komisji
Charlie McCREEVY
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 199 z 21.7.2006, str. 33.

ZAŁĄCZNIK

WYKAZ CZŁONKÓW GRUPY

Josef JÍLEK

Elisabeth KNORR

Carlos Soria SENDRA

Hervé STOŁOWY

Enrico LAGHI

Jan KLAASEN

Geoffrey MITCHELL

DECYZJA KOMISJI**z dnia 21 grudnia 2006 r.****ustanawiająca zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodnie z dyrektywą 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady**

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6817)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/74/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii oraz zmieniającą dyrektywę 92/42/EWG⁽¹⁾, w szczególności jej art. 4 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 4 dyrektywy 2004/8/WE Komisja ustanawia zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła składające się z macierzy wartości zróżnicowanych według odpowiednich czynników, uwzględniających rok produkcji i rodzaj paliwa.
- (2) Komisja dokonała właściwie udokumentowanej analizy zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2004/8/WE. Rozwój najlepszych dostępnych i uzasadnionych ekonomicznie technologii odnotowany w okresie objętym analizą wskazuje na potrzebę dokonania, w przypadku zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej, rozróżnienia roku produkcji jednostki służącej do kogeneracji. Ponadto w odniesieniu do wartości referencyjnych należy zastosować współczynniki korekcyjne związane z sytuacją klimatyczną, jako że termodynamika wytwarzania energii elektrycznej z paliwa zależy od temperatury otoczenia. Dodatkowo do wartości referencyjnych należy zastosować współczynniki korekcyjne związane z uniknięciem utraty energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznych, uwzględniając oszczędności energii pozyskane w sytuacjach, gdzie korzystanie z sieci jest ograniczone ze względu na zdecentralizowaną produkcję.
- (3) Analiza wykazała natomiast, że w przypadku zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności dla rozdzielonej produkcji ciepła rozróżnienie roku produkcji jednostki nie jest wymagane, jako że w okresie objętym analizą efektywność energetyczna netto kotłów praktycznie nie uległa poprawie. Zastosowanie współczynników korekcyjnych związanych z sytuacją klimatyczną nie jest wymagane, ponieważ termodynamika wytwarzania ciepła z paliwa nie zależy od temperatury otoczenia. Dodatkowo zastosowanie współczynników korekcyjnych związanych z uniknięciem utraty ciepła z sieci nie jest wymagane, jako

że energię ciepłą wykorzystuje się zawsze w pobliżu miejsca jej wytworzenia.

- (4) Zharmonizowane wartości referencyjne wydajności zostały oparte o zasady zawarte w załączniku III lit. f) do dyrektywy 2004/8/WE.
- (5) Wymagane są stabilne warunki dla inwestycji w kogenerację oraz podtrzymanie zaufania inwestorów. W związku z powyższym należy utrzymać wartości referencyjne dla jednostki służącej do kogeneracji przez odpowiednio długi okres dziesięciu lat. Jednakże biorąc pod uwagę główny cel dyrektywy 2004/8/WE, jakim jest promowanie kogeneracji w celu oszczędzania zużycia energii pierwotnej, należy zachęcić do modernizacji starszych jednostek służących do kogeneracji, dążąc do poprawy ich efektywności energetycznej. Dlatego począwszy od jedenastego roku po wyprodukowaniu jednostki służącej do kogeneracji, wartości referencyjne wydajności dla energii elektrycznej powinny ulec zaostrzeniu.
- (6) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Kogeneracji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Ustanowienie zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności

Zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej i ciepła są określone odpowiednio w załączniku I i załączniku II.

Artykuł 2

Współczynniki korekcyjne zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej

1. W celu dostosowania zharmonizowanych wartości referencyjnych określonych w załączniku I do średniej sytuacji klimatycznej w każdym państwie członkowskim, państwa członkowskie stosują współczynniki korekcyjne określone w załączniku III lit. a).

Współczynników korekcyjnych średniej sytuacji klimatycznej nie stosuje się w przypadku technologii kogeneracji opartej na ogniwach paliwowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 52 z 21.2.2004, str. 50.

Jeżeli oficjalne dane meteorologiczne wykazują, że na terytorium danego państwa członkowskiego różnice w rocznej temperaturze otoczenia wynoszą 5 °C lub więcej, przedmiotowe państwo członkowskie może, pod warunkiem powiadomienia Komisji, ustanowić dla celów pierwszego akapitu kilka stref klimatycznych, za pomocą metody określonej w załączniku III lit. b).

2. W celu dostosowania zharmonizowanych wartości referencyjnych określonych w załączniku I do unikniętej utraty energii elektrycznej z sieci, państwa członkowskie stosują współczynniki korekcyjne określone w załączniku IV.

Współczynniki korekcyjne związane z uniknięciem utraty energii elektrycznej z sieci nie mają zastosowania w przypadku paliwa drzewnego i biogazu.

3. W przypadku, gdy państwa członkowskie stosują jednocześnie współczynniki korekcyjne określone w załączniku III lit. a) oraz w załączniku IV, współczynniki określone w załączniku III lit. a) zostaną zastosowane przed zastosowaniem współczynników określonych w załączniku IV.

Artykuł 3

Stosowanie zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności

1. Państwa członkowskie stosują zharmonizowane wartości referencyjne wydajności określone w załączniku I w odniesieniu do roku produkcji jednostki służącej do kogeneracji. Zharmonizowane wartości referencyjne wydajności stosuje się przez okres dziesięciu lat od daty produkcji jednostki służącej do kogeneracji.

2. Poczynając od jedenastego roku od daty produkcji jednostki służącej do kogeneracji, państwa członkowskie stosują zharmonizowane wartości referencyjne wydajności, które na mocy ust. 1 mają zastosowanie do dziesięcioletniej jednostki służącej do

kogeneracji. Te zharmonizowane wartości referencyjne wydajności stosuje się przez okres jednego roku.

3. Dla celów niniejszego artykułu rok produkcji jednostki służącej do kogeneracji oznacza rok kalendarzowy, w którym po raz pierwszy wytworzyła ona energię elektryczną.

Artykuł 4

Modernizacja jednostki służącej do kogeneracji

Jeżeli istniejąca jednostka służąca do kogeneracji zostanie zmodernizowana, a koszty inwestycji w modernizację przekraczają 50 % kosztów inwestycji w nową porównywalną jednostkę służącą do kogeneracji, rok kalendarzowy w którym zmodernizowana jednostka po raz pierwszy wytworzyła energię elektryczną zostaje dla celów art. 3 uznany za rok produkcji.

Artykuł 5

Mieszanka paliwowa

Jeżeli jednostka służąca do kogeneracji działa przy użyciu mieszanki paliwowej, zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla produkcji rozdzielonej będą stosowane proporcjonalnie do średniej ważonej wkładu energii różnych paliw.

Artykuł 6

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 21 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Andris PIEBALGS
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK II

Zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji ciepła (określone w art. 1)

Poniższa tabela zawiera zharmonizowane wartości referencyjne wydajności dla rozdzielonej produkcji ciepła oparte na wartości opałowej netto i normatywnych warunkach ISO (temperatura otoczenia 15 °C, ciśnienie 1,013 bara, wilgotność względna 60 %).

	Rodzaj paliwa:	Para (*) /gorąca woda	Bezpośrednie zastosowanie spalin (**)
Stałe	Węgiel kamienny/koks	88 %	80 %
	Węgiel brunatny/Brykiety z węgla brunatnego	86 %	78 %
	Torf/brykiety z torfu	86 %	78 %
	Paliwo drzewne	86 %	78 %
	Biomasa rolnicza	80 %	72 %
	Odpady komunalne ulegające biodegradacji	80 %	72 %
	Odpady nieprzetwarzalne (komunalne i przemysłowe)	80 %	72 %
	Łupek naftowy	86 %	78 %
Ciekłe	Olej (olej gazowy + ciężki olej opałowy), LPG	89 %	81 %
	Biopaliwa	89 %	81 %
	Odpady ulegające biodegradacji	80 %	72 %
	Odpady nieprzetwarzalne	80 %	72 %
Gazowe	Gaz ziemny	90 %	82 %
	Gaz rafineryjny/wodór	89 %	81 %
	Biogaz	70 %	62 %
	Gaz koksowniczy, gaz wielkopieczowy + inne gazy odlotowe	80 %	72 %

(*) Wartości wydajności pary należy obniżyć o pięć absolutnych punktów procentowych na wypadek, gdy państwo członkowskie stosujące art. 12 ust. 2 dyrektywy 2004/8/WE obejmie w wyliczeniach dla jednostki służącej do kogeneracji odzysk skroplin.

(**) Wartości ciepła bezpośredniego powinny być stosowane, jeżeli temperatura wynosi 250 °C lub więcej.

ZAŁĄCZNIK III

Współczynniki korekcyjne dotyczące średniej sytuacji klimatycznej oraz metoda ustalania stref klimatycznych dla zastosowania zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej (określone w art. 2 ust. 1)

a) współczynniki korekcyjne dotyczące średniej sytuacji klimatycznej

Korekta temperatury otoczenia opiera się na różnicy między średnią roczną temperaturą w państwie członkowskim a normatywnymi warunkami ISO (15 °C). Korekty dokonuje się w następujący sposób:

0,1 punktu procentowego utraty wydajności za każdy stopień powyżej 15 °C;

0,1 punktu procentowego zysku wydajności za każdy stopień poniżej 15 °C;

Przykład:

Jeżeli średnia roczna temperatura w państwie członkowskim wynosi 10 °C, wartość referencyjną jednostki służącej do kogeneracji należy zwiększyć o 0,5 punktu procentowego.

b) metoda ustalania stref klimatycznych

Granice każdej strefy klimatycznej stanowią izotermy (w pełnych stopniach Celsjusza) średniej rocznej temperatury otoczenia, przy różnicy wynoszącej co najmniej 4 °C. Różnica temperatury między średnimi rocznymi temperaturami otoczenia w sąsiednich strefach klimatycznych wynosi co najmniej 4 °C.

Przykład:

W państwie członkowskim średnia roczna temperatura otoczenia w miejscu A wynosi 12 °C, a w miejscu B 6 °C. Różnica wynosi ponad 5 °C. Państwo członkowskie ma możliwość ustanowienia dwóch stref klimatycznych rozdzielonych izotermą 9 °C, tworząc jedną strefę klimatyczną między izotermami 9 °C i 13 °C, ze średnią roczną temperaturą otoczenia 11 °C, i drugą strefę klimatyczną między izotermami 5 °C i 9 °C, ze średnią roczną temperaturą otoczenia 7 °C.

ZAŁĄCZNIK IV

Współczynniki korekcyjne związane z uniknięciem utraty energii elektrycznej z sieci dla zastosowania zharmonizowanych wartości referencyjnych wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej (określone w art. 2 ust. 2)

Napięcie:	Dla energii elektrycznej wysyłanej do sieci	Dla energii elektrycznej zużywanej na miejscu
> 200 kV	1	0,985
100-200 kV	0,985	0,965
50-100 kV	0,965	0,945
0,4-50 kV	0,945	0,925
< 0,4 kV	0,925	0,860

Przykład:

Jednostka służąca do kogeneracji o mocy 100 kW_{el} z silnikiem tłokowym napędzana gazem ziemnym wytwarza energię elektryczną o napięciu 380 V. 85 % tej energii jest wykorzystywane do własnego zużycia, a 15 % jest wysyłane do sieci. Jednostkę zbudowano w 1999 r. Średnia roczna temperatura wynosi 15 °C (więc nie jest wymagana korekta klimatyczna).

Zgodnie z załącznikiem I do niniejszej decyzji zharmonizowana wartość referencyjna wydajności za 1999 r. dla gazu ziemnego wynosi 51,1 %. Po dokonaniu korekty uwzględniającej utratę energii elektrycznej z sieci zharmonizowana wartość referencyjna wydajności dla rozdzielonej produkcji energii elektrycznej dla tej jednostki służącej do kogeneracji (w oparciu o średnią ważoną współczynników w niniejszym załączniku) wynosi:

$$\text{Ref } E_{\eta} = 51,1 \% * (0,860 * 85 \% + 0,925 * 15 \%) = 44,4 \%$$

DECYZJA KOMISJI

z dnia 22 grudnia 2006 r.

powołująca grupę ekspertów ds. cen transferowych

(2007/75/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przygotowane przez służby Komisji badanie zatytułowane „Opodatkowanie przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym”⁽¹⁾ wskazało na rosnące znaczenie problemów podatkowych związanych z cenami transferowymi, dotyczących rynku wewnętrznego.
- (2) W swoim komunikacie „W kierunku wewnętrznego rynku bez przeszkód – Strategia mająca na celu wprowadzenie dla przedsiębiorstw ujednoliconej podstawy wymiaru podatku dochodowego od osób prawnych w odniesieniu do ich działalności obejmującej całą UE”⁽²⁾ Komisja uznała potrzebę odwołania się do wiedzy fachowej ekspertów w dziedzinie cen transferowych.
- (3) W roku 2002 ustanowiono nieformalnie „Wspólne Forum UE ds. Cen Transferowych”.
- (4) Od chwili jego ustanowienia „Wspólne Forum UE ds. Cen Transferowych” stało się użyteczną platformą dyskusji między państwami członkowskimi a sektorem prywatnym, które skłoniły Komisję do zaproponowania dwóch kodeksów postępowania, przyjętych następnie przez państwa członkowskie w Radzie.
- (5) Z uwagi na pozytywne doświadczenia z działalności forum oraz fakt, że Komisja stale potrzebuje takiego organu, kontynuacja prac forum powinna zostać określona w formie aktu prawnego. W związku z powyższym konieczne jest ustanowienie grupy ekspertów w dziedzinie cen transferowych oraz zdefiniowanie jej zadań i struktury.
- (6) W skład grupy ekspertów ds. cen transferowych powinni wejść rządowi i pochodzący z sektora prywatnego eksperci w dziedzinie cen transferowych.
- (7) Grupa ekspertów ds. cen transferowych powinna pomagać i doradzać Komisji przy rozwiązywaniu problemów podatkowych związanych z cenami transferowymi.
- (8) Bez uszczerbku dla zasad dotyczących bezpieczeństwa określonych w załączniku do decyzji nr 2001/844/WE,

EWWiS, Euratom (regulamin wewnętrzny Komisji)⁽³⁾, należy określić zasady dotyczące ujawniania informacji przez członków grupy ekspertów.

- (9) Dane osobowe członków grupy ekspertów powinny być przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych⁽⁴⁾.
- (10) Należy ustalić okres stosowania niniejszej decyzji. W odpowiednim czasie Komisja rozważy celowość przedłużenia tego okresu,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Grupa ekspertów ds. cen transferowych

Niniejszym powołuje się grupę ekspertów ds. cen transferowych, zwaną dalej „grupą”, ze skutkiem od dnia 1 marca 2007 r.

Grupa ta będzie nazywana „Wspólnym Forum UE ds. Cen Transferowych”.

Artykuł 2

Zadania

Do zadań grupy należy:

- stworzenie platformy do dyskusji między przedsiębiorcami i specjalistami reprezentującymi krajowe administracje podatkowe na temat problemów związanych z cenami transferowymi, które stanowią przeszkodę dla transgranicznej działalności handlowej wewnątrz Wspólnoty,
- doradzanie Komisji przy rozwiązywaniu problemów podatkowych związanych z cenami transferowymi,
- pomaganie Komisji w znajdowaniu praktycznych rozwiązań zgodnych z wytycznymi OECD⁽⁵⁾ w celu doprowadzenia do bardziej jednolitego stosowania zasad dotyczących cen transferowych w całej Wspólnocie.

⁽³⁾ Dz.U. L 317 z 3.12.2001, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, str. 1.

⁽⁵⁾ Wytyczne OECD dotyczące cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych i administracji podatkowych przyjęte w czerwcu 1995 r.

⁽¹⁾ SEC(2001) 1681 z 23.10.2001.

⁽²⁾ COM (2001) 582 wersja ostateczna z 23.10.2001.

Artykuł 3**Konsultacje**

1. Komisja może konsultować się z grupą we wszystkich kwestiach związanej z cenami transferowymi.
2. Przewodniczący grupy może doradzić Komisji skonsultowanie się z grupą w sprawie określonego zagadnienia.

Artykuł 4**Skład – powoływanie**

1. W skład grupy wchodzi do 43 członków, w tym:
  - (a) po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego,
  - (b) do 15 przedstawicieli sektora prywatnego,
  - (c) przewodniczący.
2. Członkowie reprezentujący państwa członkowskie wyznaczani są przez odpowiednie władze krajowe. Są oni urzędnikami służby cywilnej zajmującymi się zagadnieniami dotyczącymi cen transferowych.
3. Członkowie z sektora prywatnego są wyznaczani przez Komisję spośród ekspertów posiadających doświadczenie i kompetencje w dziedzinie cen transferowych.
4. Nazwiska kandydatów, których uznano za odpowiednich, ale których nie powołano, mogą zostać umieszczone na liście rezerwowej, z której Komisja może korzystać jeśli wystąpi konieczność zastąpienia członków grupy.
5. Członkowie z sektora prywatnego są powoływani jako osoby prywatne i doradzają Komisji niezależnie od jakichkolwiek wpływów zewnętrznych.
6. W odpowiednim czasie informują Komisję o wszelkich konfliktach interesów, które mogłyby podważyć ich obiektywizm.
7. Komisja wyznacza również przewodniczącego.
8. Członkowie grupy są powoływani na dwuletnią kadencję, z możliwością przedłużenia kadencji. Członkowie grupy pełnią swoje funkcje do czasu ich zastąpienia lub do wygaśnięcia ich kadencji.
9. Członkowie mogą zostać zastąpieni na okres, jaki pozostaje do wygaśnięcia ich kadencji, w następujących przypadkach:
  - a) jeżeli złożą rezygnację;
  - b) jeżeli utracą zdolność wnoszenia należytego wkładu w prace grupy;

- c) jeżeli nie spełniają warunków określonych w art. 287 Traktatu;
  - d) jeżeli, niezgodnie z ust. 5, nie są niezależni od jakichkolwiek wpływów zewnętrznych;
  - e) jeżeli, niezgodnie z ust. 6, nie poinformowali Komisji w odpowiednim czasie o wszelkich konfliktach interesów, które mogłyby podważyć ich obiektywizm.
10. Nazwiska członków powołanych jako osoby prywatne są publikowane na stronie internetowej DG TAXUD. Nazwiska członków są zbierane, przetwarzane i publikowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.

Artykuł 5**Zasady działania**

1. W porozumieniu z Komisją grupa może powoływać podgrupy do zbadania szczegółowych kwestii podlegających zakresowi obowiązków ustalonych przez grupę. Zaraz po wypełnieniu swojego mandatu takie podgrupy są rozwiązywane.
  2. Przedstawiciel Komisji może zaprosić do udziału w pracach grupy albo dyskusjach lub pracach podgrupy ekspertów lub obserwatorów posiadających odpowiednią wiedzę na temat zagadnienia wpisanego do porządku posiedzenia, jeżeli zdaniem Komisji jest to konieczne lub pomocne.
- Jako obserwatorzy mogą być zaproszeni w szczególności przedstawiciele krajów kandydujących i sekretariatu OECD.
3. Jeżeli Komisja uzna, że informacje uzyskane w wyniku uczestnictwa w obradach lub pracach grupy lub podgrupy dotyczą spraw poufnych, wówczas nie mogą być one ujawniane.
  4. Posiedzenia grupy i podgrup odbywają się zwykle w pomieszczeniach Komisji, zgodnie z określonymi przez nią procedurami i harmonogramem. Komisja zapewnia obsługę sekretariatu.
  5. W posiedzeniach mogą uczestniczyć inni zainteresowani urzędnicy Komisji.
  6. Grupa przyjmuje swój regulamin wewnętrzny w oparciu o wzór regulaminu wewnętrznego przyjęty przez Komisję.
  7. Służby Komisji mogą publikować lub umieszczać w Internecie⁽⁶⁾, w oryginalnym języku danego dokumentu, wszelkie streszczenia, wnioski, częściowe wnioski lub dokumenty robocze grupy.

Artykuł 6**Zwrot kosztów**

Koszty podróży i, w stosownych przypadkach, koszty pobytu ponoszone przez członków, ekspertów i obserwatorów w związku z działaniami grupy są refundowane przez Komisję

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/company_tax/transfer_pricing/forum/index_en.htm

zgodnie z przepisami Komisji dotyczącymi zwrotu kosztów poniesionych przez ekspertów zewnętrznych.

Członkowie, eksperci i obserwatorzy nie otrzymują wynagrodzenia za wykonywane przez siebie usługi.

Koszty posiedzeń są refundowane w granicach rocznego budżetu przyznanego grupie przez właściwe służby Komisji.

Artykuł 7

Termin wygaśnięcia

Niniejszą decyzję stosuje się do dnia 31 marca 2011 r.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji

László KOVÁCS

Członek Komisji

DECYZJA KOMISJI

z dnia 22 grudnia 2006 r.

wykonująca rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów w odniesieniu do wzajemnej pomocy

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6903)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/76/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów⁽¹⁾), a w szczególności jego art. 6 ust. 4, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 7, art. 9 ust. 4, art. 10 ust. 3, art. 12 ust. 6, art. 13 ust. 5 oraz art. 15 ust. 6,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 określa warunki, na których właściwe organy państw członkowskich wyznaczone jako odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów prawa chroniących interesy konsumentów mają współpracować ze sobą oraz z Komisją w celu zapewnienia przestrzegania tych przepisów oraz sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego jak również w celu poprawy ochrony interesów gospodarczych konsumentów.
- (2) Przewiduje ono utworzenie sieci pomiędzy tymi właściwymi organami w państwach członkowskich.
- (3) Konieczne jest przyjęcie środków służących wykonaniu przepisów tego rozporządzenia dotyczących mechanizmów i warunków regulujących wzajemną pomoc między właściwymi organami oraz pozycji pojedynczego urzędu łącznikowego.
- (4) Należy określić minimalne wymogi dostarczania informacji we wszystkich wnioskach o wzajemną pomoc w celu umożliwienia skutecznego działania systemu. Należy również określić zasady dotyczące zawartości standardowych formularzy, za pośrednictwem których następuje wymiana informacji w celu zapewnienia większej skuteczności i łatwości przetwarzania tych informacji.
- (5) Należy określić ramy czasowe dla każdego kroku w procedurach wzajemnej pomocy, w celu zapewnienia sprawnego działania systemu.
- (6) Należy określić zasady notyfikacji naruszeń wewnątrz-wspólnotowych w celu umożliwienia podjęcia szybkich

i skutecznych działań w ich sprawie we wszystkich zainteresowanych państwach członkowskich.

- (7) Jako że informacje dostarczane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2006/2004 mogą często mieć charakter poufny, konieczne jest określenie odpowiednich zasad ograniczających dostęp do nich.
- (8) Należy dokonać odpowiednich ogólnych ustaleń w celu dopilnowania, by komunikacji nie utrudniały problemy językowe, przy jednoczesnym umożliwieniu elastyczności w podejmowaniu konkretnych zagadnień.
- (9) Można przyjmować dalsze środki na podstawie doświadczenia zdobytego przy obsłudze sieci współpracy w egzekwowaniu przepisów obejmujących właściwe organy w państwach członkowskich.
- (10) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ustanowionego na mocy art. 19 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza decyzja określa zasady wykonania rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 w odniesieniu do wzajemnej pomocy między właściwymi organami oraz warunków regulujących taką pomoc.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji, oprócz definicji określonych w rozporządzeniu (WE) nr 2006/2004, zastosowanie mają następujące definicje:

1. „baza danych” oznacza bazę danych przewidzianą art. 10 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004;
2. „powiadomienie” oznacza notyfikowanie naruszenia wewnątrz-wspólnotowego zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004;

⁽¹⁾ Dz.U. L 364 z 9.12.2004 r, str. 1. Rozporządzenie zmienione dyrektywą 2005/29/WE (Dz.U. L 149 z 11.6.2005 r., str. 22).

3. „traktowanie poufne” oznacza traktowanie informacji zgodnie z wymogami poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej, jak przewiduje art. 13 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004;
4. „podstawa prawna”: oznacza przepis prawa chroniący interes konsumentów, który jest, lub podejrzewa się, że jest, przedmiotem naruszenia wewnątrzspółnotowego, z dokładnym wskazaniem stosownych przepisów prawa państwa członkowskiego organu wnioskującego.

Artykuł 3

Wymogi dotyczące informacji

Zasady dotyczące informacji, które należy dostarczyć zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2006/2004 oraz forma tych informacji są określone w rozdziale 1 Załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 4

Ramy czasowe działania

Zasady dotyczące ram czasowych mających zastosowanie do różnych etapów wzajemnej pomocy na mocy rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, są określone w rozdziale 2 Załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 5

Powiadomienia

Zasady dotyczące powiadomień są określone w rozdziale 3 Załącznika.

Artykuł 6

Dostęp do wymienianych informacji

Dostęp do informacji wymienianych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2006/2004 podlega ograniczeniu zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 4 Załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 7

Języki

Zasady dotyczące języków, które mają być stosowane we wnioskach oraz do przekazywania informacji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2006/2004 są określone w rozdziale 5 Załącznika do niniejszej decyzji.

Artykuł 8

Data stosowania

Niniejsza decyzja stosuje się od dnia 29 grudnia 2006 r.

Artykuł 9

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji

Markos KYPRIANOU

Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Zasady dotyczące wzajemnej pomocy między właściwymi organami zgodnie z rozdziałami II i III rozporządzenia (WE) nr 2006/2004

1. ROZDZIAŁ 1 – WYMOGI DOTYCZĄCE INFORMACJI

1.1. *Pola informacji, które należy udostępnić właściwym organom w standardowych formularzach bazodanowych*

Pola informacji, które należy udostępnić w różnych standardowych formularzach bazodanowych można określić w następujący sposób:

- (a) Szczegółowe dane organów i urzędników zajmujących się naruszeniami wewnątrzspółnotowymi
  - i) właściwy organ,
  - ii) pojedynczy urząd łącznikowy,
  - iii) właściwy urzędnik,
- (b) Szczegółowe dane sprzedawcy bądź dostawcy odpowiedzialnych za naruszenie wewnątrzspółnotowe lub podejrzewane naruszenie wewnątrzspółnotowe
  - i) nazwa,
  - ii) pozostałe nazwy handlowe,
  - iii) nazwa spółki-matki, jeżeli istnieje,
  - iv) rodzaj działalności,
  - v) adres(y),
  - vi) adres e-mail,
  - vii) numer telefonu,
  - viii) numer faksu,
  - ix) strona internetowa,
  - x) adres IP,
  - xi) nazwisko(-a) dyrektora(-ów) firmy, jeśli występują.
- (c) Informacje dotyczące wymiany informacji bez wniosków (powiadomień) (art. 7 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004)
  - i) rodzaj naruszenia wewnątrzspółnotowego,
  - ii) status naruszenia wewnątrzspółnotowego (zweryfikowane, uzasadnione podejrzenie),
  - iii) podstawa prawna,
  - iv) krótkie streszczenie,
  - v) szacunkowa liczba konsumentów, którzy mogą doznać uszczerbku oraz szacunkowa szkoda finansowa,
  - vi) wszelkie wymogi traktowania poufnego,
  - vii) dołączone dokumenty (w szczególności dotyczące oświadczeń i innych dowodów).
- (d) Informacje dotyczące wniosków o wzajemną pomoc (art. 6 i 8 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004)
  - i) umiejscowienie konsumentów, którzy mogą doznać uszczerbku,
  - ii) nazwa produktu bądź usługi,

- iii) kod COICOP, [Klasyfikacja Indywidualnego Zużycia Według Celu (statystyczna metodologia NZ, [http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp? Cl=5](http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=5))]
- iv) podstawa prawa,
- v) zastosowany środek reklamy bądź sprzedaży,
- vi) rodzaj naruszenia wewnątrzspółnotowego,
- vii) status naruszenia wewnątrzspółnotowego (zweryfikowane, uzasadnione podejrzenie),
- viii) szacunkowa liczba konsumentów, którzy mogą doznać uszczerbku oraz szacunkowa szkoda finansowa,
- ix) proponowany harmonogram odpowiedzi,
- x) dołączone dokumenty (w szczególności dotyczące oświadczeń i innych dowodów) oraz wszelkie wymogi dotyczące traktowania poufnego,
- xi) wskazanie pomocy, której dotyczył złożony wniosek,
- xii) odniesienie do powiadomienia (w stosownych przypadkach),
- xiii) wykaz organów, do których się zwrócono i zainteresowanych państw członkowskich,
- xiv) wniosek o udział właściwego urzędnika w dochodzeniu (art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004).

1.2. *Minimum informacji, jakie należy zawrzeć we wnioskach o wzajemną pomoc oraz powiadomieniach (art. 6, 7 i 8 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004)*

1.2.1. Przy składaniu wniosku o wzajemną pomoc lub powiadomienia, właściwy organ dostarcza wszelkie informacje, jakie ma w posiadaniu, które mogą być przydatne innym właściwym organom do skutecznego wypełnienia wniosku lub do zapewniania właściwej reakcji na powiadomienie oraz wskazuje, czy którekolwiek z dostarczonych informacji należy potraktować jako poufne.

1.2.2. Przy składaniu wniosku o informację na mocy art. 6 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, wnioskujący organ przynajmniej:

- a) informuje organ, do którego się zwrócono, o charakterze podejrzanego naruszenia wewnątrzspółnotowego i jego podstawie prawnej
- b) dostarcza wystarczające elementy w celu określenia badanego postępowania bądź praktyki;
- c) określa wymagane informacje.

1.2.3. Przy składaniu wniosku o środki służące egzekwowaniu prawa zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, organ wnioskujący dostarcza organowi, do którego się zwrócono co najmniej:

- a) określenie sprzedawcy lub dostawcy, których dotyczy złożenie wniosku o podjęcie środków;
- b) szczegółowe informacje na temat przedmiotowego postępowania bądź praktyki;
- c) kwalifikację prawną naruszenia wewnątrzspółnotowego zgodnie z mającym zastosowanie prawem oraz jego podstawę prawną.
- d) dowody potwierdzające szkodę dla zbiorowych interesów konsumentów, w tym w miarę możliwości szacunkową liczbę konsumentów, którzy mogą doznać uszczerbku.

1.3. *Odpowiedzi na wnioski o wzajemną pomoc*

1.3.1. Odpowiadając na wniosek o informację na mocy art. 6 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, organ, do którego się zwrócono, dostarcza wszelkie informacje określone przez organ wnioskujący, które są niezbędne do ustalenia, czy naruszenie wewnątrzspółnotowe miało miejsce bądź czy istnieje uzasadnione podejrzenie, że może ono wystąpić.

1.3.2. Odpowiadając na wniosek o środki służące egzekwowaniu prawa zgodnie z art. 8 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, organ, do którego się zwrócono, poinformuje organ wnioskujący o podjętych, bądź planowanych działaniach oraz wykonywanych uprawnieniach w celu ustosunkowania się do wniosku.

1.3.3. We wszystkich przypadkach organ, do którego się zwrócono wskazuje, czy którekolwiek z dostarczonych informacji należy traktować w sposób poufny.

1.3.4. W przypadku gdy właściwy organ odmówi wypełnienia wniosku zgodnie z art. 15 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, musi zawrzeć w odpogiedzi oświadczenie podające powody takiej odmowy.

1.4. *Dodatkowe uprawnienia nadane właściwym organom zgodnie z prawem krajowym*

Państwa członkowskie informują Komisję oraz pozostałe państwa członkowskie, za pośrednictwem forum dyskusyjnego, które zostanie udostępnione w bazie danych, o wszelkich dodatkowych uprawnieniach w zakresie dochodzenia i egzekwowania prawa nadanych właściwym organom oprócz tych określonych w qrt. 4 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004.

1.5. *Wyznaczenie podmiotów mających interes prawny w zaprzestaniu bądź zakazie naruszenia wewnątrzspółnotowego zgodnie z art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004*

1.5.1. W przypadku gdy, zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2006/2004 państwo członkowskie przekazuje Komisji i pozostałym państwom członkowskim tożsamość podmiotu wyznaczonego zgodnie z drugim zdaniem art. 4 ust. 2 tego rozporządzenia, jako posiadającego interes prawny w zaprzestaniu lub zakazie naruszeń wewnątrzspółnotowych, określa uprawnienia w zakresie dochodzenia i egzekwowania prawa przyznane temu podmiotowi.

1.5.2. Organ, do którego się zwrócono, a który zamierza, na mocy art. 8 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, udzielić instrukcji podmiotowi posiadającemu uzasadniony interes w zaprzestaniu lub zakazie naruszeń wewnątrzspółnotowych, dostarcza organowi wnioskującemu wystarczające informacje o tym podmiocie umożliwiające organowi wnioskującemu stwierdzenie, że warunki określone w art. 8 ust. 4 są spełnione. Uzyskuje również uprzednią zgodę organu wnioskującego w odniesieniu do instrukcji dla tego podmiotu, określających charakter i szczegóły informacji przekazanych przez organ wnioskujący, które organ, do którego się zwrócono może ujawnić temu podmiotowi.

2. ROZDZIAŁ 2 – RAMY CZASOWE

2.1. *Wnioski o wzajemną pomoc i odpowiedzi*

2.1.1. Organy, do których się zwrócono, odpowiadają na wnioski o wzajemną pomoc od organów wnioskujących najlepiej jak potrafią, wykorzystując niezwłocznie wszystkie uprawnienia w zakresie dochodzenia oraz egzekwowania przepisów prawnych.

2.1.2. Ramy czasowe odpowiedzi na wnioski o wzajemną pomoc zgodnie z art. 6 i 8 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 uzgadnia organ wnioskujący oraz organ, do którego się zwrócono na zasadzie indywidualnej, korzystając ze standardowych formularzy bazodanowych.

2.1.3. W przypadku niemożności osiągnięcia porozumienia, organ, do którego się zwrócono, udziela odpowiedzi, dostarczając wszelkie stosowne informacje, jakie ma do dyspozycji i wskazując podjęte, bądź planowane działania w zakresie dochodzenia i egzekwowania przepisów prawnych (w tym ramy czasowe) nie później niż w terminie czternastu dni od daty przyjęcia wniosku za pośrednictwem centralnego urzędu łącznikowego. Organ, do którego się zwrócono przekazuje organowi wnioskującemu aktualne informacje na temat tych działań przynajmniej w comiesięcznych odstępach do momentu:

- (a) przesłania organowi wnioskującemu wszelkich odpowiednich informacji wymaganych w celu ustalenia, czy miało miejsce naruszenie wewnątrzspółnotowe lub w celu ustalenia, czy istnieje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie może wystąpić

lub

- (b) zaprzestania naruszenia wewnątrzspółnotowego lub do momentu, gdy wniosek okaże się być bezpodstawny.

2.1.4. Pojedynczy urząd łącznikowy dla organu, do którego się zwrócono, przekazuje wszystkie wnioski otrzymane za pośrednictwem centralnego urzędu łącznikowego dla organu wnioskującego do odpowiedniego organu właściwego najszybciej jak to technicznie możliwe, a w każdym razie nie później niż w terminie dwóch dni roboczych od daty otrzymania wniosku.

2.1.5. Organ wnioskujący, powiadamia Komisję i usuwa informacje z bazy danych najszybciej jak to technicznie możliwe, a w każdym razie nie później niż w terminie siedmiu dni od zamknięcia sprawy, jeżeli, w następstwie wniosku na mocy art. 6 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004:

- (a) wymienione informacje nie są przyczyna wysłania powiadomienia lub złożenia wniosku na mocy art. 8,

lub

- (b) ustalono, że nie miało miejsca naruszenie wewnątrzspółnotowe.

2.2. Powiadomienia

2.2.1. Właściwy organ wysyła powiadomienie najszybciej jak to technicznie możliwe, a w każdym razie nie później niż w terminie siedmiu dni od otrzymania informacji o naruszeniu wewnątrzspółnotowym lub stwierdzenia uzasadnionego podejrzenia, że takie naruszenie może wystąpić.

2.2.2. W przypadku gdy powiadomienie okaże się być bezpodstawne, właściwy organ wycofuje je najszybciej jak to technicznie możliwe, a w każdym razie w terminie siedmiu dni. Komisja usuwa wszelkie informacje wiążące się z bezpodstawnym powiadomieniem i przechowywane w bazie danych najszybciej jak to technicznie możliwe, a w każdym razie nie później niż w terminie siedmiu dni od wycofania powiadomienia przez właściwy organ.

3. ROZDZIAŁ 3 – PRZEKAZYWANIE POWIADOMIEŃ

Właściwy organ wydający powiadomienie przekazuje je, w formie stosownego standardowego formularza bazodanowego, Komisji oraz organom właściwym w pozostałych państwach członkowskich w celu wykonania prawodawstwa, zgodnie z którym dokonano powiadomienia. Notyfikujący organ właściwy posiada wyłączną odpowiedzialność za ustalenie, które z pozostałych państw członkowskich otrzymują powiadomienie.

4. ROZDZIAŁ 4 – DOSTĘP DO WYMIENIANYCH INFORMACJI

4.1. Właściwe organy

Właściwy organ może uzyskać dostęp i zasięgnąć tylko tych informacji w bazie danych, które wiążą się z prawami chroniącymi interesy konsumentów, za które ponosi bezpośrednią odpowiedzialność w zakresie egzekwowania prawa zgodnie z wyznaczeniem przekazanym przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004.

4.2. Pojedyncze urzędy łącznikowe

Przy wykonywaniu zadań koordynacyjnych zgodnie z definicją zawartą w szczególności w art. 9 ust. 2 oraz art. 12 ust. 2 i 5 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004, pojedyncze urzędy łącznikowe są w stanie uzyskać dostęp do informacji związanych z wnioskami o wzajemną pomoc, których nie potraktowano w sposób poufny.

5. ROZDZIAŁ 5 – JĘZYKI STOSOWANE WE WNIOSKACH O WZAJEMNĄ POMOC ORAZ W PRZEKAZYWANIU INFORMACJI

5.1. Porozumienia dotyczące korzystania z języków, w jakich sporządza się wnioski i przekazuje informacje pomiędzy właściwymi organami zgodnie z pierwszym zdaniem art. 12 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 odnotowuje się w tabeli, którą udostępnia się właściwym organom za pośrednictwem bazy danych.

5.2. Porozumienia te zawierają klauzulę pozwalającą właściwemu organowi zaproponować skorzystanie w konkretnym przypadku z innego języka z uwagi na znajomość języków zainteresowanego właściwego urzędnika.

5.3. Stosowne standardowe formularze bazodanowe zawierają pole danych umożliwiające właściwemu organowi zaproponowanie innemu organowi skorzystania z innego języka.

W razie niemożności osiągnięcia porozumienia, zastosowanie ma drugie zdanie art. 12 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 2006/2004.

DECYZJA NR 35/2006**z dnia 22 grudnia 2006 r.****Wspólnego Komitetu ustanowionego na mocy Umowy o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wpisania do wykazu instytucji oceny zgodności w ramach Załącznika sektorowego dotyczącego urządzeń telekomunikacyjnych**

(2007/77/WE)

WSPÓLNY KOMITET,

uwzględniając Umowę o wzajemnym uznawaniu między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, w szczególności jej art. 7 i 14;

a także mając na uwadze fakt, że Wspólny Komitet ma podjąć decyzję o wpisaniu instytucji oceny zgodności do Załącznika sektorowego,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

1. Instytucję oceny zgodności wymienioną w załączniku A dodaje się do wykazu instytucji oceny zgodności wymienionego w sekcji V Załącznika sektorowego dotyczącego urządzeń telekomunikacyjnych.
2. Szczegółowy zakres wpisania do wykazu organu oceny zgodności, wymienionego w załączniku A, w odniesieniu do produktów i procedur oceny zgodności, został ustalony przez Strony i będzie przez nie utrzymany.

Niniejsza decyzja, sporządzona w dwóch egzemplarzach, zostaje podpisana przez przedstawicieli Wspólnego Komitetu, którzy są upoważnieni do działania w imieniu Stron w zakresie wprowadzania zmian do Umowy. Niniejsza decyzja obowiązuje od daty złożenia ostatniego z wymienionych podpisów.

W imieniu Stanów Zjednoczonych Ameryki

James C SANFORD

Podpisano w Waszyngtonie, dnia 15 grudnia
2006.*W imieniu Wspólnoty Europejskiej*

Andra KOKE

Podpisano w Brukseli, dnia 22 grudnia
2006 r.

Załącznik A

**Instytucja oceny zgodności WE dodana do wykazu instytucji oceny zgodności wymienionego w sekcji
V Załącznika sektorowego dotyczącego urządzeń telekomunikacyjnych**

Curtis-Straus LLC
A Bureau Veritas Company
527 Great Road
Littleton, Massachusetts 01460
Stany Zjednoczone
Tel: (001)978 486 8880
Faks: (001)978 486 8828
Kontakt: Barry Quinlan (barry.quinlan@us.bureauveritas.com)

ZALECENIA

KOMISJA

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 22 grudnia 2006 r.

w sprawie bezpieczeństwa i ergonomii samochodowych systemów informacyjnych i systemów łączności: nowa wersja europejskiego zbioru zasad dotyczących interakcji człowieka z urządzeniami

(2007/78/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 211,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 21 grudnia 1999 r. Komisja przyjęła zalecenie 2000/53/WE⁽¹⁾ w sprawie bezpieczeństwa i ergonomii samochodowych systemów informacyjnych i systemów łączności, które ze względu na postęp techniczny wymaga aktualizacji celem zapewnienia bezpieczeństwa korzystania z samochodowych systemów informacyjnych.
- (2) Po publikacji zalecenia Komisja powołała grupę ekspertów, która opracowała rozszerzenie pierwotnych zasad, uzasadniając i wyjaśniając szczegółowo każdą z nich, podając przykłady właściwych i niewłaściwych rozwiązań oraz metody weryfikacji; sprawozdanie dotyczące rozszerzenia zasad zostało opublikowane w lipcu 2001 r.
- (3) Dnia 15 września 2003 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie technologii teleinformatycznych na potrzeby bezpiecznych i inteligentnych pojazdów (COM (2003) 542 wersja ostateczna), w którym za jeden z priorytetów uznano opracowanie zalecenia dotyczącego interfejsu człowiek-maszyna.
- (4) Forum eSafety, stanowiące platformę współpracy przemysłu i sektora publicznego, powołało grupę roboczą ds. interfejsu człowiek-maszyna, która w lutym 2005 r. przedstawiła końcowe sprawozdanie potwierdzające konieczność aktualizacji zalecenia z 1999 r.

- (5) Dnia 15 lutego 2006 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie inicjatywy i2010 „Inteligentny samochód” (COM (2006) 59 wersja ostateczna), w której zapowiedziała przedstawienie niniejszego zalecenia jako jeden z priorytetów,

PRZEDSTAWIA NOWĄ WERSJĘ ZALECENIA Z ROKU 1999 W SPRAWIE INTERAKCJI CZŁOWIEKA Z URZĄDZENIAMI

Niniejsze zalecenie wzywa wszystkie zainteresowane strony, w tym przemysł i stowarzyszenia branżowe sektora transportu, do przestrzegania nowej wersji europejskiego zbioru zasad, a państwa członkowskie do monitorowania ich stosowania. Nowa wersja europejskiego zbioru zasad (wersja z 2006 r.) zawiera podsumowanie zasadniczych aspektów bezpiecznej konstrukcji interfejsu człowiek-maszyna w samochodowych systemach informacyjnych i systemach łączności oraz bezpiecznego posługiwania się takim interfejsem. Niniejsze zalecenie z 2006 r. oraz załącznik do niego zastępują poprzednie zalecenie i załącznik z roku 1999,

I NINIEJSZYM ZALECA:

1. Europejscy producenci pojazdów oraz ich dostawcy, którzy projektują, dostarczają lub instalują samochodowe systemy informacyjne i systemy łączności, zarówno jeśli są to dostawcy wyposażenia fabrycznego, jak i dostawcy systemów na rynku wtórnym, w tym importerzy i dostawcy urządzeń przenośnych, powinni przestrzegać załączonej nowej wersji europejskiego zbioru zasad i powinni zawrzeć dobrowolne porozumienie w tym zakresie w ciągu dziewięciu miesięcy od dnia publikacji niniejszego zalecenia.
2. Stowarzyszenia branżowe sektora transportu (np. przedsiębiorstw transportowych, wypożyczalni pojazdów) powinny uznać te zasady w tym samym okresie.
3. Państwa członkowskie powinny obserwować działania związane z interfejsem człowiek-maszyna, upowszechnić

(1) OJ L 19, 25.1.2000, p. 64.

nową wersję zbioru zasad wśród wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz zachęcać je do przestrzegania tych zasad. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny omawiać i uzgadniać podejmowane działania z Komisją, forum eSafety oraz innymi właściwymi gremiami (forum ds. urządzeń przenośnych itp.). Państwa członkowskie powinny na bieżąco obserwować i oceniać wpływ europejskiego zbioru zasad z 2006 r. i w ciągu 18 miesięcy po jego publikacji złożyć Komisji sprawozdanie na

temat działań przeprowadzonych na rzecz jego upowszechnienia oraz wyników jego stosowania.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 grudnia 2006 r.

W imieniu Komisji
Viviane REDING
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

**NOWA WERSJA EUROPEJSKIEGO ZBIORU ZASAD DOTYCZĄCYCH INTERAKCJI CZŁOWIEKA
Z URZĄDZENIAMI W ODNIESIENIU DO SYSTEMÓW INFORMACYJNYCH I SYSTEMÓW ŁĄCZNOŚCI
W POJAZDACH****1. DEFINICJA I CELE**

Niniejszy zbiór zasad zawiera podsumowanie zasadniczych aspektów bezpiecznej konstrukcji interfejsu człowiek-maszyna (z ang. „Human-Machine Interface”, HMI) w samochodowych systemach informacyjnych i systemach łączności. Niniejsza uaktualniona wersja tekstu z 2006 r. zastępuje poprzednią, opracowaną w 1999 r.

Niniejsze zasady promują wprowadzanie na rynek dobrze zaprojektowanych systemów, a poprzez uwzględnienie zarówno potencjalnych korzyści, jak i związanego ryzyka nie hamują innowacji w branży.

W niniejszych zasadach przyjęto założenie, że podmioty je stosujące mają wiedzę techniczną na temat produktów, a także dostęp do zasobów niezbędnych dla stosowania owych zasad przy projektowaniu takich systemów. Uwzględniając fakt, że podstawowym zadaniem kierowcy jest bezpieczne sterowanie pojazdem w złożonym i dynamicznym środowisku ruchu drogowego, głównym celem zasad jest wypełnienie tego wymagania.

Niniejsze zasady uwzględniają także możliwości i ograniczenia wszystkich zainteresowanych odnoszące się do ich działań w zakresie projektowania, instalacji i użytkowania systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach. Stosują się one do procesu opracowywania, odnosząc się do takich zagadnień jak złożoność i koszty produktów, czas ich komercjalizacji, a w szczególności uwzględniając specyfikę małych producentów systemów. Z uwagi na fakt, że ostatecznie to kierowca decyduje, co kupi i czego będzie używał – np. zintegrowanego systemu nawigacyjnego, urządzenia przenośnego czy papierowej mapy – intencją jest raczej promowanie dobrego projektowania interfejsów HMI niż uniemożliwienie wprowadzania pewnych funkcji poprzez uproszczoną ocenę na podstawie zaliczenia lub niezaliczenia określonych kryteriów.

Zasady nie zastępują żadnych obowiązujących regulacji ani norm, które zawsze należy brać pod uwagę. Niniejsze zasady mogą być uzupełnione przez przepisy prawa krajowego lub na podstawie decyzji poszczególnych przedsiębiorstw. Niniejsze zasady stanowią minimalny zakres wymagań, jakie powinny być stosowane.

2. ZAKRES

Niniejsze zasady obowiązują przede wszystkim w odniesieniu do systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach, przeznaczonych do użytkowania przez kierowcę w czasie, kiedy pojazd jest w ruchu – na przykład do systemów nawigacji, telefonów przenośnych oraz systemów informacji dotyczących ruchu drogowego i podróżowania (Traffic and Travel Information, TTI). Z uwagi na brak kompleksowych wyników badań i dowodów naukowych nie odnoszą się one do systemów sterowanych za pomocą głosu, systemów zapewniających stabilizację hamowania pojazdu (takich jak ABS i ESP) ani do funkcji systemów dostarczających informacji, ostrzeżeń lub wsparcia, wymagających natychmiastowego działania kierowcy (np. systemów zapobiegania kolizji, systemów noktowizyjnych), nazywanych niekiedy zaawansowanymi systemami wspomaganie kierowcy (Advanced Driver Assistance Systems, ADAS). Systemy ADAS to zasadniczo inne systemy, wymagające uwzględnienia dodatkowych aspektów w odniesieniu do interfejsu człowiek-maszyna. Niemniej jednak niektóre z zasad mogą być przydatne także w projektowaniu systemów ADAS.

Zasady stosują się do wszystkich części i aspektów wszystkich systemów służących za interfejs z kierowcą w czasie prowadzenia pojazdu oraz do niektórych innych komponentów. Zawarto w nich także zapisy odnoszące się do systemów i ich funkcji, które nie powinny być używane w czasie prowadzenia pojazdu. W niniejszych zasadach pojęcie „system” odnosi się do funkcji i części, takich jak wyświetlacze i urządzenia sterujące, stanowiących interfejs między systemem w pojeździe a kierowcą. Zakres niniejszych zasad nie obejmuje wyświetlaczy przeziernych ani aspektów niezwiązanych z HMI, takich jak charakterystyki elektryczne, własności materiałów i aspekty prawne niezwiązane z bezpiecznym użytkowaniem. W niektórych zasadach dokonano rozróżnienia między korzystaniem z systemów „w czasie prowadzenia pojazdu” (także „w czasie, kiedy pojazd znajduje się w ruchu”) a innym korzystaniem. Jeżeli nie dokonano takiego rozróżnienia, wówczas zasady odnoszą się tylko do korzystania z systemu przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu.

Zasady stosują się w szczególności do pojazdów kategorii M i N ⁽¹⁾. Zasady stosują się zarówno do systemów przenośnych, jak i zainstalowanych na stałe. Zasady opracowano z myślą o systemach i funkcjach w systemach stanowiących wyposażenie fabryczne (OEM), systemach pochodzących z rynku wtórnego (after-market) oraz systemach przenośnych. Zasady stosują się do funkcji HMI niezależnie od stopnia integracji między systemami. Zasadniczo w projektowanie, produkcję i dostarczanie elementów takich systemów i urządzeń zaangażowanych jest szereg podmiotów – na przykład:

- producenci pojazdów oferujący pakietowe urządzenia z funkcjami informacyjnymi i łączności,
- producenci systemów i dostawcy usług na rynku wtórnym,
- dostawcy urządzeń przenośnych przeznaczonych do użytkowania przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu,
- producenci części umożliwiających używanie urządzeń przenośnych przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu (np. uchwytów, interfejsów i złączy),
- dostawcy usług, w tym dostawcy oprogramowania lub nadawcy informacji, z których kierowca może korzystać w czasie prowadzenia pojazdu, np. informacji dotyczących ruchu drogowego i podróżowania oraz programów radiowych z informacjami o ruchu drogowym.

3. ISTNIEJĄCE PRZEPISY

Zasady nie zastępują regulacji ani norm, które zawsze należy brać pod uwagę i stosować.

Wszystkie normy podlegają nowelizacji, a użytkownicy niniejszego zbioru zasad powinni stosować najnowsze wydania norm wskazanych w niniejszym dokumencie.

Obowiązujące dyrektywy WE wraz z późniejszymi zmianami to między innymi dyrektywy:

- w sprawie pola widzenia kierowców pojazdów silnikowych: dyrektywa Komisji 90/630/EWG z dnia 30 października 1990 r. ⁽²⁾,
- w sprawie wyposażenia wnętrza pojazdów silnikowych (wewnętrznych części przedziału pasażerskiego z wyjątkiem wewnętrznych lusterek wstecznych, rozmieszczenia urządzeń sterujących, dachu oraz dachu przesuwanego, oparc i tylnych części siedzeń): dyrektywa Rady 74/60/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r. ⁽³⁾,
- w sprawie wyposażenia wnętrza pojazdów silnikowych (oznaczenia urządzeń do sterowania i kontroli, urządzeń ostrzegawczych oraz wskaźników): dyrektywa Rady 78/316/EWG z dnia 21 grudnia 1977 r. ⁽⁴⁾,
- uchwała Rady z dnia 17 grudnia 1998 r. ⁽⁵⁾ (4) w sprawie instrukcji obsługi urządzeń technicznych powszechnego użytku,
- dyrektywa Rady 92/59/EWG z dnia 29 czerwca 1992 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów ⁽⁶⁾.

Regulaminy Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ (UN/ECE) uznawane przez Wspólnotę po jej przystąpieniu do znowelizowanej Umowy z 1958 r. (zob. decyzja Rady 97/836/WE z dnia 27 listopada 1997 r.:

- ECE-R21 z 1 grudnia 1971 r.
- 71/127/EWG – pole widzenia w lusterkach wstecznych
- 77/649/EWG – pole widzenia kierowców pojazdów silnikowych

⁽¹⁾ Klasyfikacja i definicje pojazdów silnikowych i przyciep: dyrektywa Rady 70/156/EWG (zmieniona dyrektywą 92/53/EWG), załącznik 2.

⁽²⁾ Dz.U. L 341 z 6.12.1990, str. 20.

⁽³⁾ Dz.U. L 38 z 11.2.1974, str. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 81 z 28.3.1978, str. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 411 z 31.12.1998, str. 24.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 228 z 11.8.1992, str. 24.

Normy i dokumenty normatywne w trakcie opracowywania, do których pośrednio odnoszą się zasady:

- ISO 3958 Pojazdy drogowe – Urządzenia sterujące w zasięgu ręki kierowcy samochodu osobowego.
- ISO (DIS) 11429 Ergonomia – System dźwiękowych i świetlnych sygnałów ostrzegawczych i informacyjnych.
- ISO 4513 (2003) Pojazdy drogowe – Widoczność. Metoda określania położenia oczu kierowcy za pomocą modeli eliptycznych.
- ISO 15008 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla prezentacji wizualnej w pojeździe.
- ISO 15005 (2002): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Zasady zarządzania dialogiem i procedury zgodności.
- ISO 17287 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Procedura oceny przydatności do użytkowania podczas prowadzenia pojazdu.
- ISO 4040 (2001): Pojazdy drogowe – samochody osobowe – umiejscowienie ręcznych urządzeń sterujących, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.
- ISO 15006 (2004): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla przekazów słuchowych w pojeździe.
- ISO/TS16951 (2004): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Procedura ustalania priorytetów komunikatów pokładowych podawanych kierowcy.
- ISO 15007-1 (2002): Pojazdy drogowe – Pomiar zachowania się wzroku kierowcy w odniesieniu do systemów sterowania i informacji w transporcie – Część 1: Definicje i parametry.
- ISO TS 15007-2 (2001): Pojazdy drogowe – Pomiar zachowania się wzroku kierowcy w odniesieniu do systemów sterowania i informacji w transporcie – Część 2: Wyposażenie i procedury.
- ISO FDIS 16673: Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Metoda okluzji w ocenie rozproszenia wzroku.
- ISO 2575 (2004) – Pojazdy drogowe – Symbole urządzeń sterujących, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.
- ISO 7000 (2004) – Symbole graficzne stosowane w urządzeniach – Indeks i streszczenie.

4. EUROPEJSKI ZBIÓR ZASAD DOTYCZĄCYCH INTERAKCJI CZŁOWIEKA Z URZĄDZENIAMI (ESOP 2006)

4.1. Podmioty zaangażowane w projektowanie i budowę systemów

Jak już wspomniano w punkcie dotyczącym zakresu, zasady mają stosować się do systemów i funkcji w systemach montowanych jako wyposażenie fabryczne (OEM), pochodzących z rynku wtórnego (after-market) oraz do systemów przenośnych. Zasadniczo w projektowanie, produkcję i dostarczanie elementów takich systemów i urządzeń zaangażowanych jest szereg podmiotów – na przykład:

- producenci pojazdów oferujący pokładowe urządzenia z funkcjami informacyjnymi i łączności,
- producenci systemów i dostawcy usług z rynku wtórnego,
- dostawcy urządzeń przenośnych przeznaczonych do użytkowania przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu,
- producenci części umożliwiających używanie urządzeń przenośnych przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu (np. uchwyty, interfejsy i złącza),
- dostawcy usług, w tym dostawcy oprogramowania lub nadawcy informacji, z których kierowca może korzystać w czasie prowadzenia pojazdu, np. informacji dotyczących ruchu drogowego i podróżowania, informacji nawigacyjnych oraz programów radiowych z informacjami o ruchu drogowym.

W sytuacji kiedy systemy dostarczane są przez producenta pojazdu (OEM), oczywiste jest, że to producent odpowiada za ogólny projekt. W innych przypadkach „podmiotami odpowiedzialnymi za produkt” są między innymi podmioty wprowadzające na rynek produkt lub funkcję, która w części lub w całości mogła być zaprojektowana i wyprodukowana przez inne podmioty. W rezultacie odpowiedzialność może często rozkładać się na różne podmioty. Określenie „producent” używane w poniższym tekście może odnosić się do kilku podmiotów odpowiedzialnych za produkt.

Zasadniczo przebieg granicy odpowiedzialności za stosowanie zasad między producentami, dostawcami i instalatorami jest jasny. Kiedy odpowiedzialność spoczywa na więcej niż jednym podmiocie, podmioty te zachęca się do stosowania zasad jako punktu wyjścia w celu wyraźnego określenia ich ról.

Nie zmienia się odpowiedzialność kierowcy w zakresie bezpiecznego zachowania w czasie prowadzenia pojazdu oraz interakcji z tymi systemami.

4.2. Uwagi ogólne

Potrzebę posiadania specjalnych umiejętności lub odbycia szkolenia oraz kwestię odpowiedzialności systemu dla różnych grup kierowców definiują producenci. Definicja taka powinna być uwzględniana przy rozważaniu stosowania zasad do interfejsów człowiek-maszyna w systemach.

Sytuację, w której intencja producenta była jasno określona (tak, że od kierowcy można zasadnie oczekiwać, że będzie jej świadomy), zaś kierowca korzysta z systemu w sposób, którego producent nie przewidział, można uznać za korzystanie niewłaściwe.

Aktualny stan rozwoju nauki nie pozwala ogólnie powiązać kryteriów zgodności z bezpieczeństwem dla wszystkich zasad. Dlatego nie wszystkie zasady są powiązane systematycznie z normami lub ze zdefiniowanymi już i zaakceptowanymi kryteriami.

Oczekuje się, że systemy zaprojektowane zgodnie z zasadami są bezpieczniejsze niż systemy, w których nie wzięto ich pod uwagę. Niemniej jednak możliwe jest, że ogólne cele projektu zostaną spełnione nawet jeżeli jedna lub więcej zasad zostało naruszonych.

4.3. Zasady

Po każdej zasadzie następuje rozwinięcie złożone z następujących sekcji:

Objaśnienie: zawiera uzasadnienie i dalsze wyjaśnienie zasady.

Przykłady: „dobre” i „złe” przykłady stanowią dodatkowe wyjaśnienie dotyczące wdrożenia zasady.

Zastosowanie: informacja, do jakich konkretnych systemów lub funkcji interfejsów HMI odnosi się dana zasada jako konieczny krok dla ustalenia, czy dany interfejs człowiek-maszyna danego systemu jest zgodny z daną zasadą.

Weryfikacja: różne informacje dotyczące ustalenia czy system jest zgodny z zasadą. W miarę możliwości przedstawiono zarys odpowiedniej metody oraz interpretację zmierzonych wyników:

- jeżeli wynik można wyrazić przez „Tak” lub „Nie”, wówczas świadczy to o dostępności klarownego wskaźnika zgodności z zasadą;
- w pozostałych przypadkach wskazane podejście i metody nie prowadzą do prostego kryterium zaliczenia/niezaliczenia, ale stwarzają możliwość lepszej optymalizacji interfejsu człowiek-maszyna;
- w przypadku odniesienia do przepisów wspomina się dyrektywę bazową. Podmiot odpowiedzialny za produkt musi przestrzegać aktualnej wersji tej dyrektywy.

Odniesienia: dostarczają dodatkowych informacji, które mogą być interesujące w kontekście danej zasady.

Z uwagi na nowelizację międzynarodowych norm podawana jest wersja, której dotyczy odniesienie.

Niekiedy, w celu przekazania dodatkowych informacji dla projektantów systemów, podano normy w trakcie nowelizacji i projekty norm ISO.

4.3.1. *Ogólne zasady projektu*

4.3.1.1. I cel projektu

System wspomaga kierowcę i nie daje podstawy do potencjalnie niebezpiecznego zachowania kierowcy lub innych użytkowników drogi.

Objaśnienie:

Ważny ogólny wymóg można w uproszczeniu sformułować jako „Nie szkodzić”. Oznacza to, że system powinien zwiększać bezpieczeństwo na drodze, albo przynajmniej go nie zmniejszać. Podejście przyjęte w niniejszym dokumencie polega na systematycznym dawaniu wskazówek projektantowi poprzez zasady odnoszące się do aspektów istotnych dla projektu, takich jak instalacja, prezentacja informacji lub interfejs. Postąpiono tak, ponieważ ogólne efekty mogą nie być w pełni przewidywalne ani mierzalne, gdyż zależą one nie tylko od projektu systemu, ale także od danego kierowcy oraz sytuacji w prowadzeniu pojazdu i sytuacji na drodze.

Systemy, które nie zostały zaprojektowane z uwzględnieniem tej zasady, będą najprawdopodobniej niezgodne także z innymi zasadami.

4.3.1.2. II cel projektu

Podział uwagi kierowcy w czasie interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi systemem musi uwzględniać zapotrzebowanie na uwagę angażowaną w obserwację sytuacji na drodze.

Objaśnienie:

Kierowca ma ograniczony, ale zmienny zasób uwagi i fizycznych zdolności, które może rozdzielać dynamicznie pomiędzy zadaniami. Zasoby aktywowane przez kierowcę zależą nie tylko od czynników osobowych, ale mogą też różnić się w zależności od jego motywacji i stanu. Interfejsy (w tym wizualne, dotykowe i dźwiękowe) mogą wprowadzać obciążenie zarówno fizyczne, jak i kognitywne.

Zadania, do których odnosi się ten ogólny cel projektu, to:

zadanie prowadzenia pojazdu (sterowanie pojazdem, uczestniczenie w ruchu drogowym i dotarcie do miejsca przeznaczenia). Wiąże się z tym zapotrzebowanie na uwagę, które różni się w zależności od sytuacji na drodze;

zadanie interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi systemem. Z wyjątkiem bardzo prostych systemów, zapotrzebowanie na uwagę w tym zadaniu także różni się w zależności od zastosowanego systemu.

Osiągnięcie tego celu wymaga kompatybilności pomiędzy powyższymi dwoma zadaniami, a to oznacza, że zapotrzebowanie na uwagę ze strony systemu nie może powodować, że dostępny zasób jest mniejszy niż wymagany do prawidłowego zwracania uwagi na nadrzędne zadanie prowadzenia pojazdu. Dlatego kierowca musi być w stanie przewidzieć zapotrzebowanie na uwagę związane zarówno z zadaniem prowadzenia, jak i z zadaniami drugorzędnymi.

Zaleca się raczej koncepcję kompatybilności niż ograniczanie całkowitej ilości interakcji, ponieważ:

Koncepcja zadania jest kontrowersyjna, gdyż to samo zadanie może znacznie się różnić pod względem swoich parametrów – np. czasu trwania; co więcej, nie jest dostępna odpowiednia definicja zadania;

W zależności od motywacji i stanu kierowcy interakcja z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi może mieć różny skutek; wynika to z faktu, że mniejsze obciążenie pracą niekoniecznie jest lepsze;

Relacja między komponentami interakcji (złożonością, intensywnością, czasem trwania itd.), obciążeniem pracą i parametrami prowadzenia nie została dostatecznie poznana.

Systemy zaprojektowane zgodnie z europejskim zbiorem zasad powinny działać tak, że zapotrzebowanie systemu na uwagę może być modyfikowane przez kierowcę poprzez wybór czy, jak i kiedy wchodzi on w interakcje z systemem. Oznacza to także, że kierowca może przewidzieć zapotrzebowanie interakcji z systemem na uwagę.

4.3.1.3. III cel projektu

System nie może rozpraszać kierowcy ani dostarczać mu rozrywki wizualnej.

Objaśnienie:

Celem tej zasady jest zapewnienie, że korzystanie z systemu informacyjnego i/lub systemu łączności przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu rozprasza go możliwie jak najmniej, i że nie zmniejsza ono jego pełnej zdolności do panowania nad pojazdem. Ten cel projektu został także sformułowany w celu podkreślenia szczególnego znaczenia unikania rozpraszania uwagi spowodowanego rozrywką wizualną.

Rozrywka wizualna może polegać na wyświetlaniu obrazów, które są atrakcyjne (tj. istnieje prawdopodobieństwo, że przyciągną uwagę kierowcy) ze względu na ich formę lub treść. Jest to szczególnie ważne w kontekście prowadzenia pojazdu, ze względu na znaczenie zmysłu wzroku dla bezpiecznej jazdy.

4.3.1.4. IV cel projektu

System nie może prezentować kierowcy informacji w sposób, który powoduje potencjalnie niebezpieczne zachowania kierowcy lub innych użytkowników dróg.

Objaśnienie:

Treść informacji nie powinna zachęcać kierowcy do podejmowania zachowań mogących zwiększyć ryzyko wypadku w czasie prowadzenia pojazdu. Niebezpieczne zachowanie może wpłynąć na zachowanie innego użytkownika drogi. Przykładem może być wyświetlanie informacji pomagających w uzyskaniu możliwie maksymalnej prędkości w zakrętach, które mogą skłaniać do zbyt szybkiej jazdy.

Inni użytkownicy drogi mogą być zaniepokojeni, jeżeli niebezpieczne zachowanie kierowcy ma miejsce w czasie interakcji z nimi, jak również jeżeli system generuje sygnały dostrzegane z zewnątrz, które mogą skłonić innych użytkowników dróg do błędnej interpretacji oraz do potencjalnie niebezpiecznych manewrów.

4.3.1.5. V cel projektu

Interfejsy i interakcje z systemami przewidzianymi do jednoczesnego użytkowania przez kierowcę kiedy pojazd jest w ruchu, powinny być spójne i kompatybilne.

Objaśnienie:

Wszystkie komponenty HMI poszczególnych systemów powinny być projektowane zgodnie z zasadami obowiązującymi dla pojedynczych systemów, co gwarantuje minimalny poziom spójności. Mimo to zachowanie spójności między poszczególnymi dobrze zaprojektowanymi produktami w dalszym ciągu może być problemem.

„Połączone” korzystanie z systemów ma miejsce, kiedy dla osiągnięcia pożądanego efektu wykorzystywany jest więcej niż jeden system. Dotyczy to sytuacji, w której systemy wykorzystywane są równolegle (tzn. więcej niż jeden system w tym samym czasie), oraz kolejno – jeden system po drugim. Zatem przy projektowaniu systemu, który ma być wykorzystywany w połączeniu z innym (ewentualnie wcześniej istniejącym systemem), należy uwzględnić ten istniejący system. Jeżeli jego funkcja jest zupełnie inna, być może warto zaprojektować inny HMI w celu uniknięcia pomyłek.

Spójność odnosi się na przykład do następujących zagadnień projektowania:

- stosowanie podobnej terminologii w systemach – np. „spowolnienie ruchu”, „następne skrzyżowanie”,
- stosowanie słów i (lub) ikon odpowiadających określonym koncepcjom lub funkcjom – np. „Help”, „Enter”,
- stosowanie kolorów, ikon, dźwięków, etykiet (w celu optymalizacji równowagi między podobieństwami i rozróżnieniem),
- zagadnienia dotyczące kanału fizycznego dialogu – np. pojedyncze/podwójne kliknięcia, czas reakcji i pauzy, tryb informacji zwrotnej, np. wizualny, dźwiękowy, dotykowy (w zależności od funkcji informacja zwrotna powinna być różna w celu uniknięcia błędnej interpretacji),
- grupowanie pojęć i podobnych struktur menu (w przypadku powiązanych funkcji),
- ogólna struktura dialogu i hierarchia pojęć.

4.3.2. Zasady instalacji

4.3.2.1. I zasada instalacji

System powinien być umiejscowiony i solidnie zamontowany zgodnie z odnośnymi przepisami, normami i instrukcjami producenta dotyczącymi instalacji danego systemu w pojazdach.

Objaśnienie:

Producenci projektują produkty (np. systemy, uchwyty, funkcje) przewidziane do użytkowania w określony sposób. Jeżeli odpowiedni sposób prawidłowej instalacji (np. uchwytu) nie został dostarczony albo instrukcja producenta w zakresie instalacji nie jest przestrzegana, wówczas może to doprowadzić do sytuacji, w której kierowca będzie korzystał z systemu w sposób nieprzewidziany przez producenta, a to z kolei może mieć konsekwencje dla bezpieczeństwa.

W czasie korzystania z niego przez kierowcę system powinien znajdować się (tzn. być fizycznie umiejscowiony) w obrębie pojazdu w następujący sposób:

- zamocowany w pojeździe,
- ruchomy w ustalonym zakresie (w przypadku systemów z regulowaną pozycją np. za pomocą kabla, wspornika lub uchwytu),
- uchwyt powinien być zamontowany z uwzględnieniem faktu, że system będzie używany w uchwycie.

Przy instalacji systemów należy zwrócić szczególną uwagę na względy bezpieczeństwa biernego w celu uniknięcia zwiększenia ryzyka urazów w razie kolizji drogowej.

Przykłady:

Dobrze: Telefon przenośny z zestawem głośnomówiącym został zamontowany w pełni zgodnie ze wszystkimi wymaganymi normami, przepisami i instrukcją producenta.

Źle: Wyświetlacz informacji o ruchu drogowym został przytwierdzony do deski rozdzielczej za pomocą niskiej jakości tymczasowego mocowania (takiego jak taśma samoprzylepna) zamiast za pomocą uchwytu rekomendowanego przez producenta.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich systemów montowanych w pojazdach i należy ją koniecznie uwzględnić w przypadku systemów pochodzących z rynku wtórnego oraz urządzeń przenośnych.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Niniejsza zasada wymaga umieszczenia i mocowania systemów zgodnie z:

- regulacjami dotyczącymi wyposażenia wnętrza pojazdów silnikowych (dyrektywa Rady 74/60/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r., ECE-R21 z dnia 1 grudnia 1971 r. i dyrektywa Rady 78/316/EWG z dnia 21 grudnia 1977 r.),
- instrukcjami dostarczonymi przez podmiot odpowiedzialny za produkt (np. oficjalne pisemne instrukcje dostarczone przez producenta);
- należy sprawdzić czy uwzględniono odnośne wymagania.

Wyniki = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 4040 (2001) – umiejscowienie urządzeń do sterowania ręcznego, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.

4.3.2.2. II zasada instalacji

Żaden element systemu nie powinien ograniczać pola widzenia kierowcy na sytuację na drodze.

Objaśnienie:

Skuteczne wykonywanie zadania prowadzenia pojazdu oparte jest głównie na przyjmowaniu informacji wizualnej o lokalnej sytuacji na drodze i w ruchu drogowym. Dlatego przepisy wymagają, aby każdy pojazd drogowy zapewniał kierowcy odpowiednie zewnętrzne pole widzenia przestrzeni poza pojazdem z fotela kierowcy. Dodatkowe systemy nie mogą ograniczać tej podstawowej zasady projektowania. Niniejsza zasada ma prawdopodobnie największe znaczenie w przypadku instalacji systemów pochodzących z rynku wtórnego oraz systemów przenośnych.

Minimalne obowiązkowe wymagania w zakresie „pola widzenia kierowcy” określono w przepisach EWG. Pojęcie to należy interpretować jako odnoszące się do widoczności do przodu bezpośrednio przez szybę czołową, szyby boczne oraz bezpośrednio lub pośrednio przez szybę tylną.

Jeżeli fizyczna pozycja komponentu systemu może być modyfikowana przez kierowcę oraz może (wskutek przewidzianego zakresu ruchu) zasłonić pole widzenia kierowcy, wówczas kierowca powinien zostać poinformowany przez producenta, w instrukcji obsługi systemu (zob. pkt. 6), o prawidłowym korzystaniu z systemu. Jeżeli kierowcy nie przekazano takiej informacji, wówczas zasada powinna odnosić się do całego zakresu możliwej regulacji systemu lub jego komponentu.

Przykłady:

Dobrze: Wyświetlacz zamontowany w obrębie panelu wskaźników w taki sposób, że kierowca może go łatwo obserwować, co jednak nie zakłóca wymaganego pola widzenia kierowcy.

Źle: Wyświetlacz zamontowany na długim elastycznym wsporniku nad górną powierzchnią panelu wskaźników, który to wspornik można regulować tak, że wyświetlacz może zasłaniać znaczną część sytuacji na drodze.

Zastosowanie:

Zasada odnosi się do wszystkich systemów montowanych w pojazdach i musi być koniecznie uwzględniona w przypadku systemów pochodzących z rynku wtórnego oraz systemów przenośnych. Zasada nie dotyczy wyświetlaczy przeziernych.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Po zainstalowaniu w pojeździe żaden element systemu nie powinien znajdować się w takim położeniu fizycznym, które ograniczałoby pole widzenia kierowcy na sytuację na drodze w sposób powodujący naruszenie przepisów.

System jest zgodny z niniejszą zasadą, jeżeli wszystkie jego elementy są prawidłowo umiejscowione z uwzględnieniem:

- 71/127/EWG – Pole widzenia do tyłu,
- 77/649/EWG – Pole widzenia w pojazdach silnikowych.

Weryfikacja polega na przeprowadzeniu inspekcji lub wykonaniu pomiaru.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.2.3. III zasada instalacji

System nie powinien zasłaniać urządzeń sterujących pojazdu ani wyświetlaczy i wskaźników koniecznych do wykonywania głównego zadania prowadzenia pojazdu.

Objaśnienie:

Celem niniejszej zasady jest zapewnienie, że zdolność kierowcy do korzystania z obowiązkowych wyświetlaczy i wskaźników oraz urządzeń sterujących oraz innych wyświetlaczy i wskaźników oraz urządzeń sterujących wymaganych do głównego zadania prowadzenia pojazdu nie jest pogorszona przez fizyczną obecność systemu (takiego jak wyświetlacz). Gwarantuje to, że instalacja systemu nie ma wpływu na zdolność kierowcy do pełnego panowania nad pojazdem.

Zasłonięcie urządzeń sterujących w tym kontekście oznacza uniemożliwienie obsługi lub istotne utrudnienie identyfikacji, osiągnięcia i (lub) obsługi odpowiednich urządzeń sterujących w zamierzonym zakresie ich ruchu.

Zasłonięcie wyświetlaczy i wskaźników w tym kontekście oznacza, że pewna część (dowolna część) wyświetlaczy i wskaźników stała się niewidoczna z normalnej pozycji siedzącej kierowcy.

Wymagane urządzenia sterujące oraz wyświetlacze i wskaźniki to takie, które są potrzebne do wykonywania głównego zadania prowadzenia pojazdu oraz wszystkie te, które są obowiązkowe.

Do wymaganych urządzeń sterujących zalicza się: pedały przyspieszenia, hamulca (i sprzęgła, jeżeli jest zamontowany), kierownicę, dźwignię zmiany biegów, hamulec postojowy, klakson, przełączniki świateł, kierunkowskazów, spryskiwaczy i wycieraczek (wszystkie tryby i prędkości pracy), świateł awaryjnych i przełączniki instalacji osuszającej zaporowane szyby.

Do wymaganych wyświetlaczy i wskaźników zalicza się: prędkościomierz, wszystkie kontrolki ostrzegawcze, obowiązkowe etykiety urządzeń sterujących i obowiązkowe urządzenia ostrzegawcze.

Zasłonięcie lub ograniczenie funkcjonalności innych urządzeń sterujących oraz wyświetlaczy i wskaźników powinno być zrównoważone dodatkowymi korzyściami dostarczanymi przez system.

Przykłady:

Dobrze: Wyświetlacz systemu nawigacyjnego zintegrowany z deską rozdzielczą, umiejscowiony wysoko, pośrodku, niezasłaniający innych wskaźników i wyświetlaczy ani urządzeń sterujących.

Źle:

System nawigacyjny pochodzący z rynku wtórnego zasłaniający przełącznik świateł.

Wyświetlacz zasłaniający przełącznik świateł awaryjnych.

Dodatkowe urządzenie sterujące na zewnątrz wieńca kierownicy utrudniające obsługę kierownicy w czasie skręcania.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich systemów w pojazdach i musi być koniecznie uwzględniana w przypadku systemów pochodzących z rynku wtórnego oraz urządzeń przenośnych.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu czy kierowca widzi wszystkie wskaźniki i wyświetlacze oraz urządzenia sterujące wymagane do wykonywania podstawowego zadania prowadzenia pojazdu.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 4513 (2003) Pojazdy drogowe – Widoczność. Metoda określania położenia oczu kierowcy za pomocą modeli eliptycznych.

4.3.2.4. IV zasada instalacji

Wyświetlacze wizualne powinny być umieszczone w możliwie najbardziej praktycznej odległości w stosunku do normalnej linii wzroku kierowcy.

Objaśnienie:

Panuje powszechna zgoda co do faktu, że aby kierowca mógł w pełni panować nad pojazdem i mieć świadomość rozwoju sytuacji na drodze, poza krótkimi spojrzeciami w lusterko lub na przyrządy, wzrok kierowcy powinien być skierowany na drogę. Wyświetlacze wizualne umieszczone w pobliżu normalnej linii wzroku zmniejszają całkowity czas, w którym wzrok nie pada na drogę, w porównaniu z tymi, które umieszczone są dalej, oraz maksymalizuje możliwości kierowcy w zakresie korzystania z widzenia peryferyjnego do monitorowania sytuacji na drodze i zauważania istotnych zdarzeń przy jednoczesnym patrzeniu na wyświetlacz. Im wyświetlacz znajduje się dalej od normalnej linii wzroku kierowcy, tym trudniej jest uzyskać informację oraz tym większy jest potencjalny wpływ na jakość prowadzenia pojazdu.

Zaleca się, aby informacje najważniejsze lub mające krytyczne znaczenie dla bezpieczeństwa prezentowane były jak najbliżej normalnej linii wzroku.

Niniejsza zasada wymaga zatem, aby projektant/installator ustalił wyraźną, ale zasadniczo jakościową proporcję pomiędzy funkcjonalnością a bliskością. Do najważniejszych czynników zalicza się:

- wymóg niezasłaniania sytuacji na drodze (zob. zasada 4.3.2.2),
- wymóg niezasłaniania innych urządzeń sterujących oraz wskaźników i wyświetlaczy (zob. zasada 4.3.2.3),
- wymóg stanowiący, że wyświetlacz nie powinien być sam zasłaniany przez na przykład urządzenia sterujące, takie jak kierownica lub dźwignia zmiany biegów.

W szczególności, w przypadku samochodów osobowych zaleca się, aby wyświetlacze zawierające informacje istotne dla prowadzenia pojazdu oraz wszystkie wyświetlacze wymagające długich sekwencji interakcji były umieszczane w obrębie około 30° w dół w stosunku do normalnego kierunku patrzenia kierowcy do przodu. Omówienie długich sekwencji interakcji znajduje się w opisie zasady 4.3.4.2.

Przykłady:

Dobrze: Wyświetlacz systemu nawigacji w samochodzie osobowym zainstalowany w obrębie około 30° w dół od linii wzroku, ze względu na podawane na nim informacje dotyczące prowadzenia pojazdu.

Źle: Wyświetlacz służący do komunikacji, np. wyświetlacz urządzenia PDA lub telefonu, umieszczony w pobliżu dźwigni zmiany biegów pomiędzy przednimi fotelami w samochodzie osobowym, mimo długich sekwencji interakcji wymaganych przy wprowadzeniu lub wyszukiwaniu numeru telefonu.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada stosuje się do wszystkich systemów w pojazdach wyposażonych w wyświetlacze wizualne oraz do sytuacji korzystania z nich wymagających patrzenia na wprost. Wyświetlacze obsługujące niektóre sytuacje w prowadzeniu pojazdu, takie jak cofanie, stanowią osobne zagadnienie.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Zasadniczo celem powinien być optymalny kompromis w zakresie umiejscowienia na desce rozdzielczej, który mogą ocenić projektanci i specjaliści w dziedzinie ergonomii.

Odniesienia:

- ISO 4513 (2003) Pojazdy drogowe – Widoczność. Metoda określania położenia oczu kierowcy za pomocą modeli eliptycznych.

4.3.2.5. V zasada instalacji

Wyświetlacze wizualne powinny być zaprojektowane i zainstalowane tak, aby wyeliminować oślepienie i odbicia.

Objaśnienie:

Oślepienie i odbicia utrudniające odczytywanie informacji z wyświetlacza mogą być przyczyną rozproszenia uwagi skupionej na zadaniu prowadzenia pojazdu lub innych zadaniach wykonywanych w czasie prowadzenia pojazdu. Może to prowadzić do wzrostu zdenerwowania i rozdrażnienia kierowcy oraz może wywoływać behawioralne odruchy adaptacyjne, takie jak mrużenie i zamykanie oczu na krótką chwilę oraz ruchy głowy w celu uzyskania wygodniejszego punktu widzenia. Wszystkie te efekty mogą obniżać komfort kierowcy i tym samym w pewnym zakresie negatywnie wpływać na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Oślepienie to efekt rozpraszający uwagę (i potencjalnie uniemożliwiający jej skupienie) wskutek działania jasnego światła w relatywnie ciemnym otoczeniu, który przeszkadza w skupieniu wzroku i selektywnej obserwacji. W pojeździe takie zjawisko może wystąpić w szeregu przypadków:

Światło zewnętrzne (zazwyczaj słoneczne) może padać na wyświetlacz wizualny, zmniejszać jego kontrast i utrudniać odczytanie informacji wyświetlanych na ekranie z normalnej pozycji kierowcy.

Sam wskaźnik może być zbyt jasny i tym samym odciągać uwagę od obserwacji drogi oraz innych wyświetlaczy i wskaźników oraz urządzeń sterujących w pojeździe. Kierowca może spotkać się z taką sytuacją najczęściej przy małej intensywności światła zewnętrznego.

Odbicie to zasadniczo obraz wtórny obiektu, powstały w wyniku odbijania się światła emitowanego przez obiekt od sąsiednich powierzchni. Dotyczy to szeregu sytuacji:

Światło ze wskaźnika emitującego światło pada na inną powierzchnię (lub przechodzi przez nią), tworząc wtórny obraz wyświetlacza – na przykład na szybie czołowej. Kierowca może dostrzec to zjawisko najczęściej przy dużym kontraście pomiędzy obrazem wtórnym a tłem – np. na szybie czołowej w ciemnościach;

Światło z zewnętrznego źródła (np. słońca, latarni ulicznych albo innych jasnych obiektów) odbija się w powierzchni wyświetlacza i pada na oczy kierowcy (zob. także wyżej hasło „oślepienie”).

Zjawiska te należy uwzględnić w procesie projektowania i instalacji. Rozwiązania, które można wziąć pod uwagę, to między innymi wprowadzenie (ręcznej lub automatycznej) regulacji jasności obrazu, wyboru technologii wyświetlania, wybór faktury i wykończenia powierzchni wyświetlacza, wybór koloru i stopnia połysku powierzchni odbijających się w powierzchni wyświetlacza, wybór polaryzacji obrazu, kąta ustawienia i regulacji wyświetlacza, umieszczenie go w zagłębieniu lub pod osłoną.

Przykłady:

Dobrze: Ekran z automatyczną regulacją jasności, który nie wytwarza wtórnych obrazów na szybie pojazdu, oraz wyposażony w wyświetlacz, którego powierzchnia zapewnia łatwy odczyt przy normalnym oświetleniu.

Źle: Wyświetlacz tak jasny nocą, że jest on wyraźnie widoczny w peryferyjnym polu widzenia kierowcy patrzącego na wprost i obserwującego sytuację na drodze, i na którym informacje są trudne do odczytania w świetle słonecznym z powodu zbyt słabego kontrastu.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach wyposażonych w wyświetlacze wizualne.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja powinna być oparta na procedurach ustalania stopnia oślepienia i odbicia. Konkretnie kryteria zależą od koncepcji pojazdu.

Odniesienia:

- ISO 15008 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla prezentacji wizualnej w pojeździe.

4.3.3. Zasady prezentacji informacji

4.3.3.1. I zasada prezentacji informacji

Informacje wizualne prezentowane w każdym czasie przez system powinny być zaprojektowane tak, aby kierowca mógł przyswoić istotne informacje w kilku spojrzeniach, dostatecznie krótkich, aby nie wpłynęło to niekorzystnie na prowadzenie pojazdu

Objaśnienie:

Przetwarzanie impulsów wizualnych przez kierowcę w celu uwzględnienia sytuacji w ruchu drogowym stanowi podstawę realizacji zadań w zakresie panowania nad pojazdem i manewrowania nim. Dlatego zapotrzebowanie na identyfikowanie i przyswajanie prezentowanych wizualnie istotnych informacji powinno być w każdym czasie ograniczone. Zwiększenie częstości i (lub) długości spojrzeń wymaganych do identyfikacji i przyswojenia informacji prezentowanych wizualnie zwiększa ryzyko potencjalnie niebezpiecznych sytuacji w ruchu drogowym spowodowanych tym, że kierowca zajmuje się innymi niż podstawowe zadaniami związanymi z prowadzeniem pojazdu. Informacjami istotnymi jest ta część wszystkich informacji prezentowanych wizualnie, które są potrzebne kierowcy do zaspokojenia określonych potrzeb.

Przykłady:

Dobrze: Łatwo czytelna i usystematyzowana grafika na dobrze umiejscowionym wyświetlaczu wizualnym, która pozwala na rozpoznanie istotnej pozycji menu jednym spojrzeniem trwającym 1 sekundę.

Źle: System nawigacji, który oferuje pomoc jedynie poprzez wyświetlanie mnóstwa szczegółowych informacji, co wymaga pełnego i długotrwałego skupienia uwagi przez kierowcę w celu zidentyfikowania obiektu na ruchomej mapie.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach wyposażonych w wyświetlacze wizualne prezentujące informacje, które kierowca powinien widzieć w czasie prowadzenia pojazdu.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Porównanie alternatywnych sposobów prezentacji informacji: liczba i czas spojrzeń potrzebnych na identyfikację i przyswojenie istotnych informacji prezentowanych w jednym czasie powinny być ograniczone do minimum.

Wynik: Zoptymalizowany wygląd pojedynczego ekranu.

Odniesienia:

- ISO 15007-1 (2002): Pojazdy drogowe – Pomiar zachowania się wzroku kierowcy w odniesieniu do systemów sterowania i informacji w transporcie – Część 1: Definicje i parametry.
- ISO TS 15007-2 (2001): Pojazdy drogowe – Pomiar zachowania się wzroku kierowcy w odniesieniu do systemów sterowania i informacji w transporcie – Część 2: Wyposażenie i procedury.
- ISO 15008 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla prezentacji wizualnej w pojeździe.
- ISO FDIS 16673: Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Metoda okluzji w ocenie rozproszenia wzroku.

Dodatkowe metody/skale są opracowywane w Komitecie Technicznym ISO TC22/SC13/WG8 ds. ilościowego pomiaru rozproszenia wzroku; np. nowelizacja ISO 15008, czytelność wyświetlaczy i TC22/SC13/WG8/AWI ds. testu zmiany pasa, metoda pomiaru rozproszenia kierowcy.

4.3.3.2. II zasada prezentacji informacji

Należy stosować międzynarodowe i (lub) krajowe normy odnoszące się do czytelności, słyszalności, ikon, symboli, słów i skrótów.

Objaśnienie:

Normy odnoszące się do czytelności, słyszalności i symboli określają geometryczną i (lub) fizyczną charakterystykę informacji wyświetlanych wizualnie i (lub) podawanych dźwiękowo oraz służą zapewnieniu najwyższego prawdopodobieństwa, że informacja zostanie łatwo zrozumiana przez kierowców w najróżniejszych okolicznościach i środowiskach.

Nieustannie rosnąca liczba funkcji dostępnych kierowcy wymusza stosowanie maksymalnie rozpowszechnionych praktyk w zakresie wyboru symboli, ikon, skrótów i słów do identyfikacji funkcji.

Przykłady:

Dobrze: Na wyświetlaczach w pojeździe stosowane są znaki drogowe jako wzmocnienie informacji o ruchu drogowym.

Źle: Symbole i ikony wykorzystywane w systemie nawigacyjnym są charakterystyczne tylko dla danego producenta i niezrozumiałe dla większości kierowców.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich wskazówek służących identyfikacji funkcji realizowanych przez systemy informacyjne i systemy łączności w pojeździe.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polegająca na sprawdzeniu, czy stosowane są międzynarodowe i (lub) krajowe uzgodnione standardy odnoszące się do czytelności, słyszalności, ikon, symboli, słów i skrótów, z uwzględnieniem głównych istotnych norm.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia

- ISO 15008 (2003): Pojazdy drogowe – Systemy informacji o ruchu drogowym i systemy sterowania (TICS) – Ergonomiczne aspekty prezentacji informacji w pojazdach (w trakcie nowelizacji).
- ISO 15006 (2004): Pojazdy drogowe – Systemy informacji o ruchu drogowym i systemy sterowania (TICS) – Dźwiękowa prezentacja informacji.
- ISO 2575 (2004) – Pojazdy drogowe – Symbole urządzeń sterujących, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.
- ISO 7000 (2004) – Symbole graficzne stosowane w urządzeniach – Indeks i streszczenie.

4.3.3.3. III zasada prezentacji informacji

Informacje istotne dla zadania prowadzenia pojazdu powinny być dokładne i przekazywane w odpowiednim czasie.

Objaśnienie:

Informacje istotne dla zadania prowadzenia pojazdu powinny być przekazywane kierowcy w najbardziej odpowiednim czasie oraz być dostatecznie dokładne, aby pomóc kierowcy w zachowaniu się odpowiednio do sytuacji.

Zadanie prowadzenia pojazdu wymaga od kierowcy stałego monitorowania otoczenia w celu wybierania istotnych bodźców oraz koncentrowania się i skupiania uwagi na tych bodźcach, które wymagają korekty jego zachowania. Korekta ta zależy od tego, jakie działanie jest najodpowiedniejsze w danej sytuacji oraz od celów i priorytetów kierowcy. Działania te mogą polegać na zmianie prędkości, zmianie pasa ruchu, ostrzeganiu innych itp.

Dokładne informacje podane w odpowiednim czasie zmniejszają niepewność poprzez dostarczenie prawidłowych i precyzyjnych odpowiedzi na pytania typu: „Co?”, „Kiedy?”, „Gdzie?”, „Jak długo?” itp. Wymóg dokładności i odpowiedniego czasu przekazania informacji oznacza także, że wyświetlony komunikat musi zgadzać się z oceną otoczenia dokonaną przez kierowcę. Dlatego informacja nie powinna być sprzeczna na przykład ze znakami drogowymi. Systemy dostarczające informacji w niewłaściwym czasie i (lub) informacji nieprawidłowych mogą powodować rozproszenie uwagi i zdenerwowanie kierowcy, co może mieć krytyczne znaczenie dla bezpieczeństwa.

Przykłady:

Dobrze: Odległość do następnego manewru jest podawana dokładnie w miejscu, w którym kierowca musi wiedzieć, czy manewr należy wykonać i jaki to powinien być manewr.

Źle: System nawigacyjny wyświetla instrukcje dotyczące kierunku dużo później niż zaistniała konieczność wykonania manewru.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich informacji dźwiękowych i wizualnych pochodzących z systemów informacyjnych i systemów łączności, w przypadku których czas ich podania ma znaczenie krytyczne.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy informacje podawane przez system są dostatecznie prawidłowe i czy są prezentowane w spodziewanym czasie.

Wynik: Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.3.4. IV zasada prezentacji informacji

Informacje o większym znaczeniu dla bezpieczeństwa powinny mieć wyższy priorytet.

Objaśnienie:

Może zaistnieć sytuacja, w której kierowca musi otrzymać informację istotną dla bezpieczeństwa i zareagować na nią w bardzo krótkim czasie. Dlatego taka informacja musi być prezentowana możliwie jak najszybciej i nie może być opóźniana przez bardziej rutynową informację.

Priorytet informacji z punktu widzenia znaczenia dla bezpieczeństwa zależy od jej pilności i krytycznego znaczenia (tzn. powagi konsekwencji braku reakcji na daną informację). Czynniki te z kolei zależą także od sytuacji na drodze, zgodnie z objaśnieniami w ISO/TS 16951. Jeżeli informacja jest generowana poza pojazdem (pochodzi z przydrożnego lub zdalnego systemu), ustalanie priorytetów nie może uwzględniać sytuacji na drodze i możliwe jest przydzielanie tylko bardziej ogólnych priorytetów. Jeżeli informacja pochodzi z autonomicznego systemu w pojeździe albo jeżeli informacje zewnętrzne i pokładowe można połączyć, wówczas istnieje możliwość uwzględnienia sytuacji na drodze i priorytet komunikatu można skorygować.

W przypadku informacji spoza pojazdu dostawcy informacji dynamicznej (dostawcy usług) powinni wprowadzić strategię rozpowszechniania informacji, która zapewnia – poza aktualnością i rzetelnością – priorytet transmisji dla komunikatów o największym znaczeniu. Systemy w pojeździe muszą rozpoznawać przychodzące komunikaty istotne dla bezpieczeństwa i odpowiednio je traktować.

Nie zawsze możliwe jest łatwe ustalenie znaczenia informacji dla bezpieczeństwa oraz nie dla wszystkich informacji istnieje techniczna możliwość określenia priorytetu.

Przykłady:

Dobrze: Informacje dotyczące manewrowania na skomplikowanym skrzyżowaniu mają priorytet przed przychodzącym połączeniem telefonicznym.

Źle: Komunikat o wysokim priorytecie dotyczący oblodzenia jezdni w danym miejscu nie został dostarczony natychmiast, ponieważ na ekranie informacyjnym trwa wyświetlanie komunikatu dotyczącego ząszczenia ruchu na odległym terenie.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do systemów zapewniających informacje dynamicznie (tj. informacje zmieniające się w zależności od warunków bezpośrednio otaczających pojazd albo ogólnie warunków ruchu).

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy uwzględniany jest priorytet informacji.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO/TS16951 (2004): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Procedura ustalania priorytetów komunikatów pokładowych podawanych kierowcy.

4.3.3.5. V zasada prezentacji informacji

Dźwięki generowane przez system, których głośność nie może być regulowana przez kierowcę, nie powinny zagłuszać dźwiękowych ostrzeżeń dochodzących z pojazdu lub spoza niego.

Objaśnienie:

Informacje dźwiękowe podawane zbyt głośno mogą wpłynąć na prowadzenie pojazdu albo na bezpieczeństwo drogowe poprzez zagłuszenie istotnych i ważnych sygnałów ostrzegawczych dotyczących bezpieczeństwa na drodze i bezpieczeństwa pojazdu. Ponadto nieprawidłowo zaprojektowane dźwięki mogą powodować rozproszenie uwagi i zdenerwowanie kierowcy. Dlatego informacje dźwiękowe muszą być zaprojektowane tak, aby nie zagłuszały sygnałów ostrzegawczych docierających do kierowcy z wnętrza pojazdu lub z zewnątrz. W przypadku każdego systemu, w tym systemu audio, należy przed jego wprowadzeniem uwzględnić wpływ, jaki może on wywierać na kierowcę.

Można to osiągnąć na szereg sposobów, w tym między innymi jeśli:

- dźwięki emitowane przez system nie są na tyle głośne, aby mogły zagłuszyć dźwięki ostrzegawcze,
- czas trwania dźwięku jest dostatecznie krótki, aby ostrzeżenie nie mogło pozostać niezauważone,
- dźwięki emitowane regularnie przedzielone są przerwą dostatecznie długą, aby kierowca mógł usłyszeć dźwięki ostrzegawcze.

Przykłady:

Dobrze: Sygnały dźwiękowe pochodzące z systemu nadawane są ciszej niż ostrzeżenia z pojazdu i spoza niego.

Źle: Przychodzące połączenie telefoniczne sygnalizowane jest bardzo głośno – tak, że może zagłuszyć ostrzeżenia, a kierowca nie może tej głośności wyregulować.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich dźwięków emitowanych przez systemy informacyjne i systemy łączności, których głośności kierowca nie może regulować – w tym dźwięków z systemów zainstalowanych w pojazdach, systemów pochodzących z rynku wtórnego lub urządzeń przenośnych, albo informacji otrzymanych w ramach komunikacji ze światem zewnętrznym.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy ostrzeżenia są wyraźnie słyszalne, kiedy system emituje dźwięki, których głośności nie można regulować.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 15006 (2004): Pojazdy drogowe – Systemy informacji o ruchu drogowym i systemy sterowania (TICS) – Dźwiękowa prezentacja informacji.

4.3.4. Interakcje z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

4.3.4.1. I zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Wchodząc w interakcję z systemem, kierowca powinien zawsze mieć możliwość trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy.

Objaśnienie:

Zasada dotyczy interfejsów, które wymagają, aby kierowca sterował nimi manualnie (np. za pomocą przycisków lub pokręteł).

Istnieją sytuacje drogowe, które wymagają, aby kierowca precyzyjnie panował nad prowadzeniem pojazdu, co można najskuteczniej osiągnąć trzymając obie ręce na kierownicy. W innych sytuacjach w czasie prowadzenia pojazdu trzymanie tylko jednej ręki na kierownicy jest dopuszczalne, o ile zaangażowanie drugiej ręki do kierowania jest natychmiast możliwe, jeżeli wymagają tego okoliczności. Prowadzi to do wniosku, że nie zaleca się korzystania z urządzeń doreęcznych w czasie prowadzenia pojazdu.

Dla zgodności z tą zasadą system powinien być zaprojektowany tak, że do interakcji z systemem wystarcza tylko jedna ręka z dala od kierownicy, podczas gdy druga ręka może spoczywać na kierownicy. Ponadto jeżeli jedna ręka musi być zdjęta z kierownicy w celu użycia interfejsu, druga ręka nie powinna być jednocześnie potrzebna do obsługi interfejsu (np. do obsługi przycisków znajdujących się pod palcami).

Przykłady:

Dobrze: Urządzenie sterujące, które jest pewnie zamocowane w wygodnie umiejscowionym uchwycie i może być obsługiwane jedną ręką bez potrzeby wyjmowania go z uchwytu.

Źle: Niezamocowane urządzenie sterujące, które kierowca musi trzymać w ręku, wchodząc z nim w interakcję.

Zastosowanie:

Wszystkie systemy informacyjne i systemy łączności.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy kierowca może obsługiwać system tylko jedną ręką.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.4.2. II zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

System nie powinien wymagać długich i nieprzerwalnych sekwencji interakcji manualno-wizualnych. Jeżeli sekwencja jest krótka, może być nieprzerwalna.

Objaśnienie:

Zasada dopuszcza nieprzerwalną sekwencję interakcji, o ile jest ona krótka, natomiast w przypadku długich sekwencji kierowca powinien mieć możliwość ich przzerwania. Oznacza to, że w czasie przerwy system nie powinien usuwać żadnego polecenia wprowadzonego przez kierowcę, chyba że sekwencja interakcji jest krótka albo minął dostatecznie długi czas.

Jeżeli kierowca ma świadomość, że sekwencja interakcji jest „przerwalna”, wówczas będzie bardziej skłonny skupić się na rozwoju sytuacji na drodze, wiedząc, że interakcję z systemem można dokończyć po zareagowaniu na sytuację w ruchu drogowym.

Z drugiej strony interakcja może być nieprzerywalna, jeżeli jest krótka, aby uniknąć konieczności dodatkowego wprowadzania poleceń w celu powrotu do normalnego stanu systemu. Dobrym przykładem jest dwu- lub trzyetapowy interfejs zmiany ustawień dźwięku w konwencjonalnym radioodbiorniku.

Przykłady:

Dobrze: Sekwencja interakcji przy wyszukiwaniu informacji dotyczących ruchu drogowego może zostać przerwana bez zmiany stanu systemu.

Tylko kilka „interakcji krótkosekwencyjnych”, maksymalnie 3 naciśnięcia przycisku, ma 10-sekundowy okres przerwy.

Źle: Przy wprowadzeniu numeru telefonicznego przerwy pomiędzy naciśnięciem kolejnych klawiszy nie mogą przekroczyć 5 sekund – w przeciwnym przypadku wszystkie poprzednio wprowadzone cyfry są kasowane.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do systemów z manualno-wizualnymi sekwencjami interakcji, tj. takich, w przypadku których dana funkcja wymaga więcej niż jednego polecenia (weryfikacja poprzez sprawdzenie). Zasada nie stosuje się do systemów głosowych.

Weryfikacja/Stosowane metody:

1. Analiza, czy sekwencja interakcji może być uznana za krótką, z uwzględnieniem następujących parametrów interakcji:

- liczba poszczególnych poleceń sterujących (np. mniej niż 4-5 naciśnięć przycisku),
- złożoność interfejsu (np. mniej niż 2 zmiany menu),
- czas na wprowadzenie poleceń sterujących,
- intensywność wizualna interfejsu.

2. Sprawdzenie, czy stan systemu zmienia się przy przzerwaniu sekwencji interakcji zidentyfikowanych jako długie w etapie 1.

Wynik: Tak/Nie

Odniesienia:

- Intensywność wizualna: zob. ISO FDIS 16673 na temat metody okluzji.

4.3.4.3. III zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Kierowca powinien mieć możliwość wznowienia przerwanej sekwencji interakcji z systemem w punkcie przerwania lub innym logicznym punkcie.

Objaśnienie:

Jeżeli częściowo wprowadzone dane znikają po przzerwaniu sekwencji wprowadzania, może to zachęcić kierowcę do wykonania całej sekwencji, nawet jeżeli sytuacja na drodze wymaga pełnej uwagi.

Zasada wymaga, aby kierowca mógł kontynuować przerwana sekwencję interakcji (bez konieczności jej rozpoczynania od nowa) albo z punktu przerwania, albo z innego wcześniej zakończonego etapu.

Kiedy kierowca wznawia sekwencję, może zdarzyć się, że pewne zdarzenia sprawiły, że punkt przerwania stracił na znaczeniu. W takich przypadkach logiczny punkt podany przez system uprości zadanie i zmniejszy obciążenie pracą.

Przykłady:

Dobrze: Kierowca może przerwać wprowadzanie numeru telefonu, popatrzeć przez kilka sekund na drogę i dokończyć wprowadzanie numeru częściowo już wprowadzonego.

Źle: Kiedy kierowca odczytuje listę komunikatów o ruchu drogowym i przerywa ich przeglądanie w połowie listy system kasuje listę po krótkim czasie. Wówczas kierowca musi ponownie „wywołać” listę, aby wznowić odczytywanie.

Zastosowanie:

Wszystkie systemy informacyjne i systemy łączności z sekwencyjnymi interfejsami.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Sprawdzenie, czy stan systemu zmienia się po przerwaniu sekwencji interakcji.

Wynik = Tak/Nie

Jeżeli nie, należy sprawdzić, czy punkt wznawiania jest logiczny. Weryfikacja w tym zakresie wymaga przeprowadzenia oceny i sformułowania opinii.

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.4.4. IV zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Kierowca powinien mieć możliwość sterowania tempem interakcji z systemem. W szczególności system nie powinien wymagać, aby kierowca wprowadzał polecenia do systemu pod presją czasu.

Objaśnienie:

Interakcja z systemem odnosi się tu do wprowadzania poleceń do systemu poprzez urządzenia sterujące albo za pomocą głosu, z inicjatywy kierowcy albo w reakcji na informacje wyświetlane z inicjatywy samego systemu. Podjęcie odpowiedniej reakcji przez kierowcę wymaga zazwyczaj, aby odebrał on i przetworzył informację przed podjęciem decyzji w kwestii prawidłowego działania. Założono w tym przypadku, że sytuacja rozwija się tak, że kierowca ma dostatecznie dużo czasu i zasobów mentalnych. Z uwagi na fakt, że w rzeczywistości nie istnieją systemy, które mogłyby przewidywać obciążenie kierowcy pracą w ciągły i niezawodny sposób, dla bezpieczeństwa i wygody to sam kierowca powinien decydować, kiedy jest gotowy zareagować na informacje płynące z systemu.

Za reakcje zależne od czasu uważa się reakcje, które kierowca musi podjąć w krótkim narzuconym przedziale czasu. Można uznać, że kierowca jest w stanie kontrolować tempo interakcji z systemem, jeżeli zawsze ma kontrolę nad czasem, przed upływem którego polecenie musi być wprowadzone, oraz czasem, przez który informacja zwrotna jest wyświetlana.

Wyjątki:

jeżeli wyświetlana informacja jest bezpośrednio związana z mającą w danym momencie miejsce sytuacją w prowadzeniu pojazdu (np. dokładna prędkość pojazdu, odległość od następnego zakrętu – co określa czas, przez jaki wyświetlany kierunek jazdy jest ważny itp.),

jeżeli system pomaga kierowcy uniknąć zagrożeń lub błędów i wymaga, aby kierowca zareagował w konkretnym czasie,

dopuszczalne jest drugie kliknięcie na urządzeniu służącym do wprowadzania poleceń, które wymaga podwójnego kliknięcia jako konkretnego sygnału,

polecenia realizowane za pomocą tego samego urządzenia sterującego mające różny skutek w zależności od czasu aktywacji urządzenia sterującego (np. przyciskanie klawisza przez kilka sekund w celu wprowadzenia częstotliwości radiowej do pamięci) nie mieszczą się w zakresie niniejszej zasady.

Przykłady:

Dobrze: Kierowca może wybrać, czy chce słuchać komunikatów turystycznych, kiedy pozwala na to sytuacja, a komunikaty nie są automatycznie prezentowane kierowcy po ich nadejściu.

Źle: Potwierdzenie lub odrzucenie propozycji zmiany trasy zgłoszonej przez system nawigacyjny z uwagi na problemy z płynnością ruchu jest dostępne tylko przez kilka sekund przed rozpoczęciem automatycznej zmiany trasy.

Zastosowanie:

Systemy, które przekazują informacje niezwiązane bezpośrednio z mającą w danym momencie miejsce sytuacją w prowadzeniu pojazdu (por. wyjątki w sekcji „Objaśnienie”).

Weryfikacja/Stosowane metody:

Sprawdzenie, czy kierowca może wchodzić w interakcje z systemem w wybranym przez siebie tempie, tzn. czy może decydować kiedy wprowadzić polecenie oraz jak długo informacja jest wyświetlana.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.4.5. V zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Urządzenia sterujące systemem powinny być zaprojektowane tak, aby można je było obsługiwać bez negatywnego wpływu na podstawowe urządzenia sterujące związane z prowadzeniem pojazdu.

Objaśnienie:

Niniejsza zasada odnosi się do relacji pomiędzy podstawowymi urządzeniami sterującymi związanymi z prowadzeniem pojazdu a urządzeniami sterującymi systemu w celu uniknięcia niezamierzonego zakłócenia obsługi. Oznacza to, że umiejscowienie, kinematyka, siła potrzebna do sterowania oraz ruch sterujący urządzenia sterującego systemu powinny być tak zaprojektowane, aby ich obsługa nie utrudniała zamierzonego ani nie ułatwiała niezamierzonego wprowadzenia polecenia przez podstawowe urządzenia sterujące.

Przykłady:

Dobrze: Najczęściej używane urządzenia sterujące systemem umiejscowione są w zasięgu palców spoczywających na kole kierownicy.

Źle: Obrotowe urządzenie sterujące z osią koncentryczną na kole kierownicy, którego obsługa wymaga przyłożenia siły w taki sposób, że może to wpłynąć na zmianę kąta obrotu kierownicy.

Zastosowanie:

Wszystkie systemy przeznaczone do użytkowania w czasie jazdy, a zwłaszcza urządzenia przenośne i systemy pochodzące z rynku wtórnego.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy obsługa systemu nie zakłóca obsługi podstawowych urządzeń sterujących związanych z prowadzeniem pojazdu, skutkując niezamierzonym wpływem na ruch pojazdu.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

ISO 4040 (2001): Pojazdy drogowe – Umiejscowienie ręcznych urządzeń sterujących, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.

4.3.4.6. VI zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Kierowca powinien mieć kontrolę nad głośnością informacji dźwiękowych, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo rozproszenia uwagi.

Objaśnienie:

Kontrola nad informacjami dźwiękowymi oznacza, że kierowca może regulować i wyciszać dźwięk do praktycznie niesłyszalnego poziomu.

Rozproszenie uwagi to zaabsorbowanie znaczącej części uwagi kierowcy przez bodźce, których źródłem może być informacja nieistotna dla prowadzenia pojazdu albo informacja istotna dla prowadzenia pojazdu prezentowana w taki sposób, że dany bodziec przyciąga więcej uwagi kierowcy niż jest to potrzebne. Takie niepożądane zaabsorbowanie uwagi kierowcy może być spowodowane częstotliwością bodźca, czasem jego trwania, intensywnością oraz, bardziej ogólnie, nieistotnością dla zadania prowadzenia pojazdu i może w rezultacie powodować irytację.

Z uwagi na fakt, że niektóre ważne informacje muszą być przekazane kierowcy kiedy dźwięk został wyłączony albo ściszony do niesłyszalnego poziomu, system może przekazywać nieakustyczne informacje o stanie systemu.

Przykłady:

Dobrze: Kierowca może kontrolować sygnał akustyczny o połączeniu przychodzącym i wybrać tryb, w którym wyświetlany jest tylko sygnał wizualny.

Źle: Nieistotne informacje o ruchu drogowym są powtarzane wielokrotnie i nie można ich wyłączyć.

Zastosowanie:

Wszystkie systemy dostarczające informacji dźwiękowych niezwiązanych z bezpieczeństwem. Systemy przekazujące ostrzeżenia związane z zadaniem prowadzenia pojazdu są wyłączone z niniejszej zasady.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Sprawdzenie, czy dźwięk emitowany przez system może być wyłączany i włączany oraz czy kierowca może wyregulować jego głośność do praktycznego wyciszenia.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

ISO 15006 (2004): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla przekazów słuchowych w pojeździe.

4.3.4.7. VII zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Reakcja systemu (np. informacja zwrotna, potwierdzenie) po wprowadzeniu polecenia przez kierowcę powinna nastąpić w odpowiednim czasie i być wyraźnie zauważalna.

Objaśnienie:

Pojęcie reakcji systemu odnosi się do dwóch poziomów:

- Poziom informacji zwrotnej potwierdzającej zadziałanie urządzenia sterującego – np. przemieszczenie się przycisku, krótki sygnał dźwiękowy;
- Poziom dialogu, tj. odpowiedzi systemu na polecenie kierowcy – np. podanie zalecanej trasy.

Reakcja systemu następuje we właściwym czasie, jeżeli można ją dostrzec niemal natychmiast. Jeśli chodzi o informację zwrotną potwierdzającą zadziałanie urządzenia sterującego, powinna ona nastąpić w momencie, w którym system rozpoznaje poszczególne polecenia wydawane przez kierowcę. Na poziomie dialogu reakcja (którą może być albo podanie żądanej informacji, albo informacja, że trwa przetwarzanie danych) powinna nastąpić po zakończeniu wprowadzania polecenia przez kierowcę.

Jeżeli system potrzebuje znacznie więcej czasu na przetwarzanie poleceń, wówczas powinien być wyświetlany określony sygnał informujący kierowcę, że system rozpoznał polecenie i przygotowuje żadaną odpowiedź.

Reakcja systemu jest wyraźnie zauważalna, jeżeli dla kierowcy jest oczywiste, że w systemie zaszła zmiana oraz że ta zmiana jest następstwem wprowadzonego polecenia.

System, który reaguje zgodnie z oczekiwaniami kierowcy, przyczynia się do rzetelności interfejsu między kierowcą a systemem. Każda opóźniona, niejednoznaczna lub niepewna reakcja systemu może być błędnie zinterpretowana, potraktowana jako błąd systemu albo kierowcy i może skłonić kierowcę do wydania powtórnego polecenia.

Niepewność co do faktu, czy wprowadzenie polecenia zostało zakończone zmniejsza także ilość uwagi, jaką kierowca poświęca sytuacji na drodze.

Przykłady:

Dobrze: Komunikat w rodzaju „PROSZĘ CZEKAĆ” wyświetlany jest bezpośrednio po tym, jak kierowca zażądał zmiany obszaru prezentowanego na mapie.

Źle: Ostatni komunikat RDS wyświetlony na żądanie kierowcy różni się od poprzedniego tylko jednym parametrem: liczbą kilometrów. Pozycja ta nie jest rozszerzona, co stwarza wątpliwość, czy polecenie zostało potwierdzone przez system, czy nie.

Zastosowanie:

Wszystkie systemy informacyjne i systemy łączności z manualnym wprowadzaniem poleceń.

Systemy sterowane za pomocą głosu nie są obecnie uwzględnione w zakresie niniejszej zasady, ponieważ charakter i struktura mowy jest taka, że pauza w połowie zdania może mieć znaczenie. Obecnie brak jest dostatecznego doświadczenia do prawidłowego zdefiniowania pojęcia „w odpowiednim czasie” dla systemów sterowanych za pomocą głosu.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polegająca na zmierzeniu czasu reakcji systemu. System powinien reagować szybko po manualnym wprowadzeniu polecenia za pomocą urządzenia sterującego albo wyświetlać komunikat w rodzaju „proszę czekać”.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.4.8. VIII zasada interakcji z wyświetlaczami i urządzeniami sterującymi

Systemy dostarczające dynamicznych informacji wizualnych niezwiązanych z bezpieczeństwem powinno dać się przełączyć w tryb, w którym informacje te nie są dostarczane kierowcy.

Objaśnienie:

Dynamiczna informacja wizualna to informacja wizualna, która zmienia się wskutek sygnału pochodzącego z systemu. Informacja niezwiązana z bezpieczeństwem to informacja, która nie jest dla kierowcy istotna pod względem możliwości uniknięcia lub ograniczenia ryzyka bezpośredniej lub nieuniknionej niebezpiecznej sytuacji.

Przykłady informacji niezwiązanych z bezpieczeństwem to między innymi mapa nawigacyjna, dane o transporcie i parku pojazdów, usługi bankowe.

Z uwagi na fakt, że niedopuszczalne odwrócenie uwagi od zadania prowadzenia pojazdu może być spowodowane przez dynamiczną prezentację informacji niezwiązanych z bezpieczeństwem, kierowca powinien mieć możliwość wyłączenia takich informacji.

Przykłady:

Dobrze: Kierowca może wybrać w menu, czy dynamiczne informacje wizualne niezwiązane z bezpieczeństwem będą wyświetlane, czy nie.

Źle: Mapa nawigacyjna aktualizowana co sekundę nie może być wyłączona bez utraty pełnej pomocy w zakresie podawania wskazówek dotyczących kierunku jazdy.

Zastosowanie:

Systemy informacyjne i systemy łączności dostarczające dynamicznych informacji wizualnych niezwiązanych z bezpieczeństwem.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Sprawdzenie, czy system może być przełączony w tryb, w którym dynamiczne informacje wizualne niezwiązane z bezpieczeństwem nie są przekazywane kierowcy.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

Brak dodatkowych odniesień.

4.3.5. Zasady sposobu działania systemu

4.3.5.1. I zasada sposobu działania systemu

Kiedy pojazd jest w ruchu, informacje wizualne niezwiązane z prowadzeniem pojazdu, które mogą w znaczący sposób rozpraszać kierowcę, powinny być automatycznie wyłączane lub prezentowane w taki sposób, aby kierowca nie mógł ich zobaczyć.

Objaśnienie:

Zasada ta podkreśla znaczenie zmysłu wzroku dla bezpiecznego prowadzenia pojazdu i służy ograniczeniu takich informacji wizualnych z wnętrza pojazdu, które mogą odrywać uwagę od podstawowego zadania prowadzenia pojazdu. Prawdopodobieństwo znacznego rozproszenia uwagi odnosi się do trybów prezentacji, w których informacja zawiera dynamiczny i nieprzewidywalny komponent, taki że całość prezentowanej informacji nie może być odebrana przez kierowcę tylko poprzez kilka krótkich spojrzeń (np. program telewizyjny, film i automatycznie przewijające się obrazy i tekst).

Jednym z przykładów są automatycznie przewijające się obrazy i tekst, które obejmują różne formy dynamicznej prezentacji, w czasie której kierowca nie może nadążyć za prezentacją i kiedy całość informacji nie jest dostępna w jednym czasie. W kontekście tych przykładów należy sprawdzić ewentualne inne specyficzne tryby prezentacji, takie jak strony internetowe. Sterowane przez kierowcę przewijanie list, takich jak listy punktów docelowych w systemie nawigacji, nie jest objęte niniejszą zasadą, ponieważ kierowca może zawsze przerwać i wznowić interakcję.

Zaleca się, aby nawet po zatrzymaniu się pojazdu występowało kilkusekundowe opóźnienie, zanim uruchomiony zostanie jeden z trybów prezentacji wizualnej objętych niniejszą zasadą. Dotyczy to, przynajmniej częściowo, sytuacji podziału uwagi kierowcy w trakcie poruszania się w korku ulicznym wymagającym częstego zatrzymywania się i ruszania.

Przykłady:

Dobrze: Obraz telewizyjny gaśnie, kiedy pojazd jest w ruchu i nie pojawia się natychmiast po zatrzymaniu się pojazdu.

Źle: System rozrywkowy przeznaczony dla pasażerów jest widoczny dla kierowcy w czasie, kiedy pojazd znajduje się w ruchu.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada odnosi się tylko do informacji wizualnych, które nie są związane z prowadzeniem pojazdu. Dlatego nie odnosi się ona do informacji niewizualnych, takich jak informacje dźwiękowe lub głosowe, ani do informacji wizualnych związanych z prowadzeniem pojazdu.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy informacja, której kierowca nie powinien widzieć w czasie, kiedy pojazd jest w ruchu, nie jest pokazywana lub czy kierowca nie może jej zobaczyć.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 15005 (2002): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Zasady zarządzania dialogiem i procedury zgodności (2002);
- ISO 4513 (2003) Pojazdy drogowe – Widoczność. Metoda określania położenia oczu kierowcy za pomocą modeli eliptycznych.

4.3.5.2. II zasada sposobu działania systemu

Działanie systemu nie powinno zakłócać działania wyświetlaczy ani urządzeń sterujących wymaganych do realizacji podstawowego zadania prowadzenia pojazdu i zapewnienia bezpieczeństwa drogowego.

Objaśnienie:

Zasada służy zapewnieniu, że zdolność kierowcy do pełnego panowania nad pojazdem nie jest ograniczana (w sposób obniżający bezpieczeństwo) przez sposób działania systemu informacyjnego i/lub systemu łączności w czasie jego normalnego funkcjonowania lub usterki. Oznacza to, że system nie powinien pomniejszać znaczenia informacji ani urządzeń sterujących istotnych dla bezpiecznego działania pojazdu. W tym kontekście zakłóceniem jest każdy wpływ lub interakcja, która modyfikuje parametry, charakterystykę lub działanie istniejących wyświetlaczy lub urządzeń sterujących.

Zakłócenie pracy wyświetlaczy lub urządzeń sterujących skutkuje ogólnym pogorszeniem się parametrów (w porównaniu do zamierzonych) wyświetlacza lub urządzenia sterującego. Przykładem takiej sytuacji mogą być między innymi zmiany dotyczące obowiązkowych wyświetlaczy lub urządzeń sterujących. Ponadto sposób działania systemu nie powinien zakłócać ani uniemożliwiać działania innych systemów pełniących konkretnie rolę systemów bezpieczeństwa.

Przykłady:

Dobrze: Na wyświetlaczu wielofunkcyjnym wskazówki nawigacyjne podawane są w taki sposób, że wskazanie prędkościomierza jest zawsze czytelne.

Źle: Na wyświetlaczu wielofunkcyjnym na informacje obowiązkowe nakładane są informacje identyfikujące stację radiową.

Zastosowanie:

Zasada odnosi się do systemów, co do których można zasadnie przewidywać, że mogą one powodować zakłócenia wyświetlania i działania urządzeń sterujących.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy sposób działania systemu nie zakłóca korzystania z wyświetlaczy ani systemów sterujących wymaganych do realizacji podstawowego zadania prowadzenia pojazdu.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 4040 (2001): Pojazdy drogowe – samochody osobowe – umiejscowienie ręcznych urządzeń sterujących, wskaźników i urządzeń ostrzegawczych.

4.3.5.3. III zasada sposobu działania systemu

Interakcja z funkcjami systemu nieprzeznaczonymi do użytkowania przez kierowcę w czasie prowadzenia pojazdu powinna być niemożliwa w czasie, kiedy pojazd jest w ruchu, albo – co jest opcją mniej zalecaną – należy podać wyraźne ostrzeżenia dotyczące niezamierzonego użycia.

Objaśnienie:

Niniejsza zasada służy zapewnieniu jasności, w szczególności dla kierowcy, co do zakresu użytkowania, jaki producent przewidział dla danego systemu. Jeżeli zasada ta jest przestrzegana, wówczas korzystanie z systemu w sposób wykraczający poza zakres przewidziany przez producenta można uznać za korzystanie niewłaściwe.

„Brak możliwości interakcji” w niniejszym kontekście oznacza, że wybrana funkcja systemu nie może zostać uruchomiona przez kierowcę w czasie zwykłego użytkowania ani w czasie zasadnie przewidywalnego korzystania niewłaściwego. W niniejszym kontekście nie można zasadnie oczekiwać, że producent przewidzi, iż kierowca może zastosować wyrafinowane środki techniczne służące udaremnieniu zamiarów producenta. Rozumowanie producenta może być oparte na przepisach albo na jego własnym osądzie.

Wyraźne ostrzeżenie zawiera dostatecznie szczegółową informację lub radę dotyczącą negatywnych konsekwencji sytuacji lub działania. Ostrzeżenie dostępne jest w taki sposób lub w takiej formie, że kierowca może je łatwo odebrać. Może to być informacja pisemna lub automatyczny komunikat wyświetlany przez system. Po zapoznaniu się z wyraźnym ostrzeżeniem rozsądni kierowcy nie powinni mieć wątpliwości co do sposobu użytkowania systemu przewidzianego przez producenta.

Ostrzeżenie może być przekazane na szereg sposobów. Jedną z opcji jest ciągle wyświetlanie ostrzeżenia. Jeżeli ostrzeżenie nie jest wyświetlane w sposób ciągły, wówczas powinno ono pozostać dostępne przez dostateczny czas, aby zapewnić, że kierowca miał możliwość zapoznania się z nim. Odpowiednim rozwiązaniem jest konieczność potwierdzenia przez kierowcę przyjęcia ostrzeżenia do wiadomości poprzez naciśnięcie przycisku.

Przykłady:

Dobrze: Kiedy pojazd rusza, włącza się interfejs kierowcy z witryną internetową i wyświetla się informacja „funkcja niedostępna w czasie jazdy”. Kiedy pojazd całkowicie się zatrzyma, kierowca może wznowić działanie interfejsu.

Źle: Funkcja telewizora została zaprojektowana tak, że jest niedostępna, kiedy pojazd znajduje się w ruchu, przy czym system ocenia to na podstawie pozycji czujnika dźwigni hamulca ręcznego. Czujnik hamulca ręcznego może zostać wyłączony poprzez częściowe zaciągnięcie dźwigni hamulca ręcznego. (Jest to przykład korzystania niewłaściwego, które można zasadnie przewidzieć i którego możliwość powinna zostać wyeliminowana w projekcie, albo co do którego powinny być podane wyraźne ostrzeżenia.)

Zastosowanie:

Zasada stosuje się tylko do funkcji systemów, z których w zamyśle producenta kierowca nie powinien korzystać w czasie jazdy.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy funkcja systemu nieprzewidziana do korzystania w czasie jazdy jest niedostępna dla kierowcy w czasie, kiedy pojazd jest w ruchu (opcja preferowana), albo czy kierowca otrzymał wyraźne ostrzeżenie.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 15005 (2002): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Zasady zarządzania dialogiem i procedury zgodności.
- ISO 17287 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Procedura oceny przydatności do użytkowania podczas prowadzenia pojazdu.

4.3.5.4. IV zasada sposobu działania systemu

Kierowcy powinny być prezentowane takie informacje o aktualnym stanie oraz o ewentualnych usterkach systemu, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo.

Objaśnienie:

Rozbieżność pomiędzy faktycznym funkcjonowaniem systemu a uzasadnionymi oczekiwaniami kierowcy opartymi na poprzednich informacjach i (lub) doświadczeniu może mieć konsekwencje dla bezpieczeństwa. Dlatego kierowca musi być powiadamiany o zmianie stanu systemu lub o usterce, która modyfikuje jego parametry.

Prezentowane informacje powinny mieć układ umożliwiający ich łatwe odebranie przez kierowcę (tj. łatwo zrozumiały i merytoryczny) w zakresie konsekwencji aktualnego stanu lub usterki systemu, zwłaszcza w przypadku informacji dotyczących panowania nad pojazdem i manewrowania w stosunku do innych uczestników ruchu i infrastruktury drogowej.

Przykłady:

Dobrze: Zainstalowany w pojeździe system informowania o prędkości informuje kierowcę, że system nie może dostarczać dynamicznych informacji, zamiast w dalszym ciągu pokazywać prędkość utrzymywaną w jeździe pozamiejskiej nawet po wjeździe na teren zabudowany.

Źle: System dostarczający wskazówek dotyczących trasy wyświetla informację „Nieprawidłowy tryb wjazdu 31” przed każdą instrukcją dotyczącą zakrętu. Konsekwencje takiego komunikatu nie są łatwo zrozumiałe dla kierowcy.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada ma zastosowanie tylko do informacji o stanie i usterkach systemów informacyjnych i systemów łączności, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy informacje o stanie i usterkach systemu, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo, są prezentowane kierowcy we właściwy sposób.

Wynik = Tak/Nie

Odniesienia:

- ISO 15008 (2003): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Wymagania techniczne i procedury zgodności dla prezentacji wizualnej w pojeździe.
- ISO 15005 (2002): Pojazdy drogowe – Ergonomiczne aspekty systemów sterowania i informacji w transporcie – Zasady zarządzania dialogiem i procedury zgodności.

4.3.6. Informacje o systemie

4.3.6.1. I zasada informacji o systemie

System powinien być wyposażony w odpowiednie instrukcje dla kierowcy, obejmujące użytkowanie i istotne aspekty instalacji i konserwacji.

Objaśnienie:

Niniejsza zasada służy zapewnieniu, że instrukcje będą dostępne dla możliwie jak największej liczby kierowców, tak aby mogli oni łatwo zapoznać się z możliwościami i ograniczeniami systemu, kontekstem jego użytkowania, prawidłową instalacją i zasadami konserwacji. Konieczność poszukiwania przez kierowcę informacji poza instrukcją powinna występować sporadycznie.

Odpowiednie instrukcje to instrukcje wystarczające dla potrzeb kierowcy, jakie producent może racjonalnie przewidzieć. Zależy to od przewidywanego sposobu użytkowania systemu (funkcji, kontekstu itd.). Jednym ze wskaźników tego, czy instrukcja jest odpowiednia jest wielkość i jakość tekstu i schematów. Na przykład druk nie powinien się rozmazywać, a czcionka nie powinna być zbyt mała ani trudna do odczytania. W przypadku instrukcji pisemnych określenie „odpowiedni” odnosi się do fizycznego nośnika prezentacji. Na przykład instrukcja powinna być wydrukowana na papierze (lub innym materiale) o odpowiedniej wytrzymałości, a druk znajdujący się na tym materiale powinien być trwały. Instrukcje umieszczone tylko na opakowaniu nie są uważane za odpowiednie, ponieważ opakowanie zwykle się wyrzuca, nie przekazując go kolejnym właścicielom. Jeżeli instrukcja dostępna jest tylko jako „funkcje pomocy”, powinno to być oznaczone w sposób umożliwiający ich obsługę bez wcześniejszego zapoznania się z materiałami drukowanymi.

Przykłady:

Dobrze: Dobrej jakości drukowana kolorowa instrukcja w formacie A5, z tekstem i ilustracjami, która zmieści się w schowku w desce rozdzielczej.

Źle: Brak instrukcji, niedokładne i niepełne instrukcje tylko na opakowaniu; instrukcje wydrukowane na papierze niskiej jakości; instrukcja małego formatu, co utrudnia jej znalezienie.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada stosuje się do instrukcji obsługi systemów we wszystkich formach.

Niniejsza zasada odnosi się do instrukcji obsługi systemów przeznaczonych dla kierowcy, a nie do pełnych instrukcji warsztatowych, jakich mogą wymagać warsztaty samochodowe lub podmioty zajmujące się konserwacją urządzeń.

Zasada stosuje się do wszystkich aspektów systemów, co do których producent może przewidzieć, że będą potrzebne kierowcy w określonym czasie spodziewanej eksploatacji systemu. Zasada nie obejmuje aspektów systemów zaprojektowanych przez producenta jako nieprzeznaczone do użytkowania w czasie jazdy.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja wymaga dokonania oceny i sformułowania opinii ze szczególnym uwzględnieniem funkcji systemu i grup użytkowników, dla których jest on przeznaczony.

4.3.6.2. II zasada informacji o systemie

Instrukcje dotyczące systemu powinny być poprawne i proste.

Objaśnienie:

Zaprojektowanie instrukcji dla użytkownika to zagadnienie dotyczące interfejsu człowiek-maszyna jako takiego. Kierowcy zazwyczaj ignorują instrukcje, czemu sprzyja niski poziom tych ostatnich. Niniejsza zasada służy promowaniu popularności instrukcji wśród kierowców.

Instrukcje powinny być merytorycznie dokładne we wszystkich aspektach. Każdy element instrukcji (grupa słów, schemat, opis funkcji itd.) powinny być poprawne dla systemu, którego dotyczą.

Instrukcje muszą dać się łatwo interpretować w kontekście systemu, który opisują, i różnić się w zależności od złożoności i funkcji systemu. Instrukcje powinny być jednoznaczne i zrozumiałe w miarę możliwości dla wszystkich członków populacji, do której są skierowane (np. dokumenty pisane „prostym językiem”). Instrukcje nie powinny być przeładowane treścią techniczną i powinny być napisane językiem dostosowanym do poziomu użytkownika. Bardzo istotne jest, aby instrukcje były proste, nawet jeżeli sam system jest skomplikowany.

Przykłady:

Dobrze: Dobre instrukcje powinny charakteryzować się między innymi następującymi cechami: dobrze przedstawiona instrukcja z merytorycznie dokładnym tekstem i schematami, spisem treści, numerami stron, dobrze zastosowanymi kolorami, napisana prostym językiem, z użyciem powszechnie używanych słów, z dobrym indeksem i zróżnicowanymi czcionkami – pochylonymi, pogrubionymi, podkreśleniami itd. – w celu wyróżnienia fragmentów tekstu.

Źle: Instrukcje odnoszące się do poprzedniego modelu, z innymi funkcjami i urządzeniami sterującymi.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada odnosi się do instrukcji obsługi systemów we wszystkich formach.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Ocena poprawności polega na porównaniu rzeczywistego systemu i instrukcji do niego. Ocena prostoty polega na sformułowaniu opinii z uwzględnieniem wiedzy i oczekiwań kierowcy.

Instrukcja obsługi systemu może być zgodna z niniejszą zasadą, nawet jeżeli występują w niej pewne błędy, o ile można je uznać za nieistotne i nie są one zbyt liczne.

Weryfikacja wymaga dokonania oceny i sformułowania opinii.

4.3.6.3. III zasada informacji o systemie

Instrukcje obsługi systemu powinny być podawane w języku lub formie zrozumiałej dla grupy kierowców, do której są kierowane.

Objaśnienie:

Celem niniejszej zasady jest zapewnienie, że instrukcje są przydatne dla możliwie jak największej liczby kierowców oraz że kierowcy są świadomi możliwości i ograniczeń systemu, kontekstu jego użytkowania itd.

Mogą istnieć różne formy instrukcji, podawanych w różnym trybie: instrukcje dźwiękowe mogą być podawane za pomocą głosu albo w postaci szumu lub ikon akustycznych. Informacje wizualne mogą mieć formę schematów, zdjęć, podświetlenia następnego elementu, zaprogramowanych instruktaży itp.

Instrukcje głosowe i pisemne (drukowane lub prezentowane przez system) mogą być podawane w jednym lub wielu językach (np. angielskim, fińskim itd.).

Niniejsza zasada wymaga, aby przy opracowywaniu instrukcji uwzględniono, dla jakiej grupy kierowców jest ona przeznaczona i jaka grupa kierowców będzie najprawdopodobniej jej odbiorcą, oraz czy instrukcje opracowano tak, iż można zasadnie oczekiwać, że będzie ona zrozumiała i wykorzystywana przez możliwie największą grupę kierowców.

Producenci powinni uwzględnić populację kierowców oraz prawdopodobny i zamierzony sposób korzystania z systemu, a także rodzime języki oraz inne języki używane w mowie i piśmie. Jako źródło informacji w tym zakresie można wykorzystać publicznie dostępne dane statystyczne o znajomości poszczególnych języków w danym kraju. Jako minimum należy uwzględnić przynajmniej język, jakim posługuje się większość mieszkańców kraju, w którym system jest sprzedawany. Dodatkowe wyjaśnienie zapewniają zazwyczaj schematy. W razie ich zastosowania powinny one odpowiadać stereotypom i konwencjom przyjętym wśród danej populacji.

Przykłady:

Dobrze: W przypadku systemu sprzedawanego w Szwecji instrukcje sformułowane są w łatwo zrozumiałym języku szwedzkim i zawierają pomocną grafikę przy odpowiednich fragmentach.

Źle: Pisemne instrukcje (bez schematów i zdjęć) automatycznie przetłumaczone z japońskiego (bez edycji) w systemie skierowanym do sprzedaży na rynku europejskim.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada stosuje się do instrukcji we wszystkich formach.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja wymaga dokonania oceny i sformułowania opinii z uwzględnieniem funkcji systemu i docelowej grupy użytkowników.

4.3.6.4. IV zasada informacji o systemie

Instrukcje powinny jasno wskazywać funkcje systemu przewidziane i nieprzewidziane do użytkowania przez kierowcę podczas jazdy.

Objaśnienie:

Instrukcje, które są zgodne z niniejszą zasadą, pozwalają kierowcy w pełni opanować korzystanie z systemu w sposób przewidziany przez producenta oraz precyzyjnie wyznaczyć granicę odpowiedzialności, jeżeli kierowca korzysta z systemu w sposób nieprzewidziany przez producenta. Funkcje, których użytkowania w czasie jazdy producent nie przewidział, powinny być wyraźnie oznaczone jako takie, niezależnie od tego, czy są aktywne w czasie, kiedy pojazd jest w ruchu, czy też nie.

Po zapoznaniu się z instrukcją rozsądny kierowca nie powinien mieć wątpliwości co do tego, które funkcje systemu są przewidziane do korzystania z nich przez kierowcę w czasie jazdy (tj. zgodnie z przewidzianym sposobem korzystania z systemu). Kierowcy nie powinni mieć także wątpliwości co do tego, które funkcje nie zostały przewidziane do użytkowania w czasie jazdy.

Szczególnie zalecane jest, aby, jeżeli kierowca musi przygotować się do skorzystania z głośnomówiącego systemu łączności, został on poinformowany, że powinien to zrobić, zanim pojazd ruszy.

Przykłady:

Dobrze: W instrukcji do telefonu przenośnego podano, że aparat nie jest przeznaczony do użytkowania w pojeździe będącym w ruchu (oraz że aparat jest nieaktywny i przełącza się na korzystanie z mikrofonu/głośnika zestawu głośnomówiącego, kiedy pojazd jest w ruchu).

Źle: Bogato wyposażony system informacyjny lub system łączności mający dodatkowe funkcje przeznaczone dla pasażera – lub dla kierowcy, kiedy pojazd nie jest w ruchu – w którego instrukcji nie zaznaczono jednak wyraźnie, które funkcje są przeznaczone do wykorzystania przez kierowcę w czasie jazdy.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada stosuje się do instrukcji we wszystkich formach.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

4.3.6.5. V zasada informacji o systemie

Informacje o produkcie powinny być zaprojektowane tak, aby dokładnie opisywały funkcje systemu.

Objaśnienie:

Celem niniejszej zasady jest promowanie prawidłowego projektowania wszystkich informacji o produkcie oraz pomoc potencjalnemu lub bieżącemu użytkownikowi systemu w zapoznaniu się z zaletami i ograniczeniami systemu.

Wszystkie informacje o produkcie powinny być merytorycznie poprawne oraz przedstawione przejrzysto i jednoznacznie. Informacje nie muszą być kompleksowe, aby były dokładne.

Przez funkcjonalność należy rozumieć możliwość wykonywania konkretnych zadań przez system, a więc zalety wynikające z tej funkcjonalności dla kierowcy. W ramach funkcjonalności powinno się dokonać rozróżnienia między tym, co zostało zaprojektowane do wykorzystania przez kierowcę w czasie jazdy oraz tym, co nie zostało zaprojektowane do tego celu – tzn. informacje nie powinny sugerować wprost ani pośrednio, że funkcja, która nie została zaprojektowana do użytkowania w czasie jazdy, może być wtedy używana. Z informacji o produkcie powinno jasno wynikać, czy do realizacji określonej funkcji wymagane jest dodatkowe oprogramowanie lub sprzęt (poza modelem podstawowym).

Niniejsza zasada jest także zgodna z wymaganiami w zakresie ochrony konsumenta, przepisami WE oraz istniejącymi kodeksami reklamy, a wszystkie informacje o produkcie powinny być zgodne z raportem o reklamie w kontekście bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Przykłady:

Dobrze: System łączności zaprojektowany tak, że w czasie jazdy nie można zapisywać w pamięci numerów telefonów podaje informację, że „zapisane numery można wywołać pojedynczym przyciskiem”.

Źle: Ten sam system łączności podaje informację: „Numery telefonów można zapisywać w celu ich późniejszego użycia” obok obrazu przedstawiającego kierowcę w samochodzie będącym w ruchu. Wywołuje to skojarzenie, że zapisywanie numerów jest możliwe w czasie jazdy.

Zastosowanie:

Zasada odnosi się do informacji o produktach przeznaczonych dla kierowcy, a nie do pełnych instrukcji warsztatowych, których mogą wymagać warsztaty samochodowe albo podmioty zajmujące się konserwacją urządzeń.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja wymaga dokonania oceny i sformułowania opinii z uwzględnieniem funkcji systemu i docelowej grupy użytkowników.

Odniesienia:

- Reklama w kontekście bezpieczeństwa ruchu drogowego. Raport końcowy VII/671/1995, Grupa robocza wysokiego szczebla przedstawicieli rządów państw członkowskich.

4.3.6.6. VI zasada informacji o systemie

W informacjach o produkcie powinno być jasno podane, czy do korzystania z systemu w sposób przewidziany przez producenta potrzebne są określone umiejętności lub czy produkt jest nieodpowiedni dla niektórych użytkowników.

Objaśnienie:

Niniejsza zasada służy zapewnieniu, że producent wyraźnie poinformował potencjalnych i faktycznych użytkowników systemu do jakiej populacji system ten jest adresowany. Standardowo zakłada się, że z systemu mogą korzystać wszyscy kierowcy. Niemniej jednak czasami może być potrzebne szkolenie wstępne – na przykład w przypadku systemów zaprojektowanych do specjalistycznego profesjonalnego użytku. Wprawdzie wszyscy kierowcy muszą mieć określoną minimalną sprawność wzroku (do dali), to jednak inne zdolności mogą znacznie się różnić, co dotyczy między innymi zdolności kierowców niepełnosprawnych.

Niniejsza zasada ma także promować przestrzeganie wymagań w zakresie ochrony konsumentów, przepisów WE oraz istniejących kodeksów reklamy.

Informacje o produkcie to wszystkie informacje dotyczące systemu, do jakich ma dostęp kierowca. Są to instrukcje obsługi systemu, specyfikacje techniczne, materiały promocyjne, opakowanie itp. Z niniejszej zasady wyłączone są jednak pełne instrukcje warsztatowe i techniczne.

Potrzebę posiadania specjalnych umiejętności lub odbycia szkolenia oraz kwestię odpowiedniości systemu dla różnych grup kierowców definiują producenci. Jeżeli producent przewiduje konieczność posiadania jakichkolwiek specjalnych umiejętności albo odbycia wstępnego szkolenia, wówczas powinno być to wyraźnie podane we wszystkich informacjach o produkcie. Analogiczny zapis w informacjach o produkcie powinien być umieszczony w przypadku ograniczenia jego przeznaczenia przez producenta.

Przykłady:

Dobrze: W informacjach o produkcie wyraźnie zaznaczono, że instrukcje na temat trasy podawane są wyłącznie w trybie dźwiękowym i dlatego system nie jest odpowiedni dla kierowców z wadami słuchu.

Źle: System sterowany za pomocą głosu współpracuje niezawodnie tylko z niskim męskim głosem, a ograniczenie to nie zostało ujawnione w informacjach o produkcie.

Zastosowanie:

Niniejsza zasada odnosi się do informacji o produktach przeznaczonych dla kierowcy, a nie do pełnych instrukcji warsztatowych, jakie mogą być wymagane przez warsztat samochodowy lub podmiot zajmujący się konserwacją urządzeń.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

4.3.6.7. VII zasada informacji o systemie

Prezentacje dotyczące korzystania z systemu (np. opisy, zdjęcia i rysunki) nie powinny stwarzać nierealistycznych oczekiwań wśród części potencjalnych użytkowników ani zachęcać do niebezpiecznego korzystania z systemu.

Objaśnienie:

Celem niniejszej zasady jest ułatwienie kierowcy dokonania oceny funkcjonalności, zalet i ograniczeń systemu przed jego użyciem (i w trakcie korzystania). Służy ona także promowaniu bezpieczeństwa na drodze oraz przestrzegania przepisów ruchu drogowego, kodeksów drogowych oraz zasad korzystania z pojazdów, jak również realizacji wymagań w zakresie ochrony konsumentów, przepisów WE i obowiązujących kodeksów reklamy.

Nierealistyczne oczekiwania to oczekiwania rozsądnie rozumujących potencjalnych użytkowników (oparte na ich wiedzy i doświadczeniu oraz dostępnych informacjach o produkcie), które są niesłuszne, częściowe, przesadzone lub zbyt ogólne.

Pojęcie niebezpiecznego korzystania obejmuje szereg zachowań, w tym między innymi wszelkie zachowania sprzeczne z kodeksem drogowym państw członkowskich WE, w których system jest używany.

Przykłady:

Dobrze: Zdjęcia przedstawiające użytkownika systemu zgodnie z przeznaczeniem przewidzianym przez producenta oraz wszystkimi obowiązującymi kodeksami i przepisami.

Źle: Zdjęcia przedstawiające korzystanie z dorecznego aparatu telefonicznego w czasie prowadzenia pojazdu.

Zastosowanie:

Zasada stosuje się do wszystkich prezentacji dotyczących korzystania z systemu, w tym tych umieszczonych przez producenta w instrukcji obsługi (schematów itd.), zdjęć, filmów, animacji komputerowych, klipów dźwiękowych oraz wszelkich form informacji o produkcie lub reklam, z jakimi mogą się zetknąć użytkownicy lub potencjalni użytkownicy systemu.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Weryfikacja wymaga dokonania oceny i sformułowania opinii z uwzględnieniem funkcji systemu i docelowej grupy użytkowników.

5. ZALECENIA DOTYCZĄCE BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA (RECOMMENDATIONS ON SAFE USE, RSU)

5.1. Zainteresowane strony zaangażowane w użytkowanie systemów

Dla kierowcy pomocą w zakresie bezpiecznej eksploatacji systemów w pojeździe w czasie jazdy może być:

Możliwie jak najlepsze zaprojektowanie danego systemu (instalacja, prezentacja informacji, interfejs, sposób działania, dokumentacja dla użytkownika);

Maksymalne usprawnienie wszystkich innych aspektów w kontekście użytkowania. Takie aspekty niezwiązane z projektem systemu w kontekście użytkowania można określić jako „środowisko człowiek-maszyna”.

W ten sam sposób, w jaki zasady w europejskim zbiorze zasad 2006 zostały sformułowane w celu poinformowania podmiotów odpowiadających za projektowanie i budowę systemów (lub w tym uczestniczących) oraz wywarcia na nie wpływu, niniejsze zalecenia dotyczące bezpiecznego użytkowania (RSU) zostały sformułowane w celu poinformowania podmiotów odpowiedzialnych za środowisko człowiek-maszyna w użytkowaniu systemu (lub w tym uczestniczących) oraz wywarcia na nie wpływu. Środowisko to obejmuje:

- połączone użytkowanie systemów w celu wykonania zadania,
- wiedzę i umiejętności kierowcy (w zakresie obsługi systemów i wykonywania zadań),
- zadanie/sytuację prowadzenia pojazdu,
- otoczenie społeczne (w tym presję czasu).

W przypadku kierowcy zawodowego środowisko to obejmuje także:

- zadania wymagane jako część pracy (oprócz zadania prowadzenia pojazdu),
- instrukcje i praktyki w przedsiębiorstwach;
- zasady prezentowane są jako istotne dla pracodawców, punktów sprzedaży, wypożyczalni pojazdów i samych kierowców.

5.2. Zalecenia

5.2.1. Zalecenia dotyczące wpływania na sposób użytkowania

5.2.1.1. I zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Pracodawcy powinni zapewnić, że wszystkie systemy informacyjne w pojeździe są eksploatowane zgodnie z instrukcją producenta.

Objaśnienie:

Oczekuje się, że podmiot odpowiedzialny za produkt, zgodnie z zasadą 4.3.6.1 europejskiego zbioru zasad, opracuje instrukcje dotyczące sposobu eksploatacji systemów informacyjnych (zagadnienia fizyczne, sprzęt, części zamienne, oprogramowanie i jego aktualizacje itd.).

Pracodawca powinien zapewnić (poprzez bezpośrednie działanie, kontrakt lub instrukcję), że wszystkie zalecane czynności konserwacyjne są przeprowadzane. Pomoże to zagwarantować, że produkt w możliwie maksymalnym zakresie wspomaga kierowcę.

Przykłady:

Dobrze: Płyta CD z mapą systemu nawigacji jest regularnie aktualizowana (np. co roku), zgodnie z zaleceniami producenta.

Źle: Pracodawca nie dysponuje dokumentacją dotyczącą systemów informacyjnych w należących do niego pojazdach i nie przeprowadza żadnej konserwacji. W konsekwencji mapy cyfrowe stają się stopniowo coraz mniej aktualne.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach, które zgodnie z zaleceniami podmiotu odpowiedzialnego za produkt wymagają konserwacji.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Pracodawca powinien prowadzić stałą dokumentację czynności w zakresie konserwacji. Dokumentacja ta powinna być zgodna z instrukcjami producenta.

5.2.1.2. II zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Procedury i programy zachęt pracodawcy nie powinny powodować niewłaściwego korzystania z systemów ani do tego zachęcać. Powinno istnieć wyraźne rozróżnienie między systemami lub funkcjami, które są i nie są przeznaczone (przez pracodawcę) do użytkowania w czasie prowadzenia pojazdu.

Objaśnienie:

Oczekuje się, że pracodawcy zapewnią procedury dotyczące zasad postępowania pracowników. Zasady związane z korzystaniem z systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach powinny promować bezpieczny styl jazdy. Dlatego procedury powinny zniechęcać do słuchania lub czytania zbyt skomplikowanych informacji w czasie prowadzenia pojazdu. Pracodawcy nie powinni stawiać pracownika przed koniecznością podejmowania trudnych decyzji służbowych „na żywo” przez telefon.

Analogicznie, firmowe programy nagród (zachęt) lub kar nie powinny pośrednio zachęcać do niewłaściwego korzystania z systemów przez zachęcanie do oszczędzania czasu poprzez nieodpowiednie korzystanie z systemów w czasie jazdy.

W przypadku każdego systemu pracodawca powinien jasno określić, w drodze specjalnych pisemnych instrukcji i procedur, czy dany system (lub funkcja systemu) może być używany w czasie prowadzenia pojazdu, czy też jest to niedozwolone. Eliminuje to sytuacje, w których poszczególni kierowcy musieliby podejmować samodzielne (i nie zawsze dobrze uzasadnione) decyzje dotyczące korzystania z systemów.

Jeżeli kierowca ma dostęp do wielu (niezintegrowanych) systemów, wówczas ograniczenia dotyczące korzystania z wielu systemów powinny być udokumentowane (np. zakaz używania systemu A jednocześnie z systemem B w czasie jazdy).

Przykłady:

Dobrze: Przedsiębiorstwo zabrania wszelkiego korzystania z telefonów przenośnych w czasie jazdy.

Źle: Firmowy program nagród powiązany jest z normą wykonania określonej liczby dostaw w określonym czasie, co zachęca do korzystania z systemu nieprzeznaczonego do użytkowania w czasie jazdy.

Zastosowanie:

Niniejsze zalecenie znajduje zastosowanie w sytuacjach, w których występuje relacja pracodawca-pracownik, kiedy prowadzenie pojazdu jest częścią zadania oraz kiedy systemy informacyjne są dostarczane przez pracodawcę.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Kierowcy otrzymują precyzyjne i stałe instrukcje z listą systemów lub funkcji systemów, z których nie powinno się korzystać w czasie prowadzenia pojazdu;

Pracodawca okresowo sprawdza wiedzę pracownika i jego znajomość procedur firmowych oraz czy ma on świadomość, z których funkcji i systemów nie powinno się korzystać w czasie prowadzenia pojazdu.

5.2.1.3. III zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Należy zapewnić odpowiednie szkolenie w zakresie wszystkich systemów, których użytkowania w czasie prowadzenia pojazdu wymaga od kierowców pracodawca. Pracodawcy powinni zapewnić, że wszyscy pracownicy potrafią korzystać z systemów bez narażania siebie ani innych użytkowników dróg na niebezpieczeństwo.

Objaśnienie:

Zalecenie wymaga, aby pracodawcy wskazali, z których systemów informacyjnych ich kierowcy powinni korzystać oraz zapewnili im szkolenie, w czasie którego zostaną im dokładnie wyjaśnione zalecenia w zakresie bezpiecznego korzystania z systemów. Zalecenie wymaga także dokonania pewnej oceny, czy w praktyce poszczególni pracownicy mogą wykonywać podwójne zadanie polegające na jednoczesnym korzystaniu z systemu i bezpiecznym prowadzeniu pojazdu.

Potrzeba sformułowania niniejszego zalecenia wynika z faktu, że kierowcy mają różne zdolności fizyczne i poznawcze oraz z potrzeby indywidualnej oceny, czy są oni zdolni do wykonywania wymaganej pracy. Praca w tym przypadku obejmuje prowadzenie pojazdu i jednoczesne korzystanie z systemu informacji lub łączności. Uzasadnieniem jest tu fakt, że szkolenie poprawia wyniki i poziom bezpieczeństwa.

W przypadku korzystania z wielu (niezintegrowanych) systemów szkolenie i dokumentacja powinny obejmować sposób korzystania z wielu systemów; oddzielne szkolenia w zakresie korzystania z poszczególnych systemów nie są rozwiązaniem wystarczającym.

Prosimy zwrócić uwagę, że od kierowcy zawsze oczekuje się bezpiecznego prowadzenia pojazdu jako podstawowego zadania (zgodnie z postanowieniami Konwencji Wiedeńskiej z 1968 r.) i dlatego może on zaprzestać korzystania z systemu informacyjnego i/lub systemu łączności w pojeździe lub je przerwać, jeżeli wymagają tego okoliczności zewnętrzne.

Istnieje właściwa dyrektywa WE:

Rozporządzenie Rady 3820/85/EWG (w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego) – ostatnia zmiana z dnia 15 lipca 2003 r. dokonana przez Parlament Europejski (2003/59/WE) – w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób.

Przykłady:

Dobrze: Pracodawca stosuje bieżący program monitorowania i ocen, który obejmuje prowadzoną przez eksperta obserwację parametrów prowadzenia pojazdu przy jednoczesnym korzystaniu z systemu informacyjnego. Pracodawca zwraca się także do kierowców o informacje zwrotne.

Źle: Pracodawca stwierdza, że system może (lub powinien) być używany w czasie prowadzenia pojazdu, ale nie monitoruje, jaki ma to wpływ na parametry prowadzenia pojazdu i bezpieczeństwo.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do sytuacji, w której istnieje relacja pracodawca-pracownik oraz kiedy prowadzenie pojazdu jest częścią zadania, a systemy informacyjne dostarczone przez pracodawcę muszą lub mogą być wykorzystywane w czasie jazdy zgodnie z procedurami pracodawcy.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Pracodawca wskazuje systemy, z których kierowcy muszą korzystać w ramach wykonywania swojej pracy;

Kierowcy są szkoleni w zakresie korzystania z systemów;

Pracodawca okresowo sprawdza wiadomości pracowników oraz ich znajomość obsługi i funkcji systemu;

Pracodawca okresowo sprawdza, czy pracownik umie bezpiecznie korzystać z systemu prowadząc pojazd.

5.2.1.4. IV zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Pracodawca powinien zadbać o to, aby w każdym pojeździe wyposażonym w dany system znajdował się egzemplarz instrukcji obsługi wydanej przez producenta.

Objaśnienie:

Z uwagi na fakt, że niektóre systemy informacyjne i systemy łączności są wyposażone w liczne funkcje, a z niektórych funkcji korzysta się sporadycznie, często dochodzi do sytuacji, w której kierowca musi zapoznać się z instrukcją, aby wykonać dane zadanie. Bez instrukcji kierowca może być bardziej zdenerwowany i rozproszony przez system albo może nie być w stanie wykonać swojego zadania.

Zalecenie wymaga, aby pracodawca zapewnił, żeby w każdym pojeździe znajdował się egzemplarz instrukcji, z którego mogą korzystać pracownicy.

W przypadku korzystania z wielu (niezintegrowanych) systemów szkolenie i dokumentacja powinny obejmować sposób realizacji zadania przy wykorzystaniu wielu systemów; oddzielne szkolenia w zakresie korzystania z poszczególnych systemów nie są rozwiązaniem wystarczającym.

Przykłady:

Dobrze: Producent telefonu dostarczył instrukcje dla użytkowników, a pracodawca umieścił egzemplarze instrukcji w każdym pojeździe i okresowo sprawdza, czy instrukcje te tam się znajdują.

Źle: Nie dostarczono instrukcji obsługi lub nie istnieje system zapewniający, że w każdym pojeździe wyposażonym w dane urządzenie znajduje się instrukcja.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do sytuacji, w której istnieje relacja pracodawca-pracownik oraz kiedy prowadzenie pojazdu jest częścią zadania, a systemy informacyjne są dostarczone przez pracodawcę.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Test polegający na sprawdzeniu, czy w każdym pojeździe znajduje się właściwa instrukcja obsługi.

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

5.2.1.5. V zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Promocja w punkcie sprzedaży (np. reklama) nie powinna zachęcać do korzystania z systemu w sposób niebezpieczny.

Objaśnienie:

Celem niniejszego zalecenia jest ułatwienie kierowcy dokonania oceny funkcjonalności, zalet i ograniczeń systemu przed jego użyciem (i w trakcie korzystania) oraz promowanie bezpieczeństwa na drodze. Służy ono także zachęcaniu do przestrzegania wymagań w zakresie ochrony konsumentów, przepisów WE oraz istniejących kodeksów dotyczących reklamy.

Do materiałów promocyjnych zalicza się materiały dostarczane przez punkt sprzedaży w postaci instrukcji (schematów itp.), zdjęć, filmów, animacji komputerowych, klipów dźwiękowych oraz wszelkie formy informacji o produkcie lub reklam, z jakimi użytkownicy lub potencjalni użytkownicy systemu mogą mieć kontakt.

Korzystanie w sposób niebezpieczny oznacza każde postępowanie sprzeczne z niniejszymi zaleceniami lub z zasadami bezpiecznego prowadzenia pojazdu.

Przykłady:

Dobrze: Zdjęcia przedstawiające użytkowanie systemu zgodnie z przeznaczeniem przewidzianym przez producenta oraz wszystkimi obowiązującymi kodeksami i przepisami.

Źle: Zdjęcia przedstawiające korzystanie z doręcznego aparatu telefonicznego w czasie prowadzenia pojazdu.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do wszystkich informacji dotyczących produktu dostarczanych przez punkt sprzedaży, dla wszystkich systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Test zgodny z kodeksem postępowania w reklamie.

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

5.2.1.6. VI zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Informacje w punkcie sprzedaży powinny zwracać uwagę nabywców pojazdu na kwestie bezpieczeństwa związane z systemami informacyjnymi w pojazdach.

Objaśnienie:

Na użytkowanie systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach przez kierowców wpływa ich znajomość systemu oraz świadomość ryzyka związanego z używaniem systemu. W celu promowania prowadzenia pojazdu ze świadomością ryzyka i tym samym przyczynienia się do dbałości o bezpieczeństwo kierowcy muszą posiadać dobre informacje o systemach, z których korzystają.

Oprócz doświadczenia użytkownika oraz instrukcji obsługi dostarczonych przez producenta kierowcy powinni także mieć możliwość uzyskania informacji w punkcie sprzedaży.

Dlatego niniejsze zalecenie wymaga, aby w punkcie sprzedaży znajdowały się odpowiednie informacje, a jego personel dysponował odpowiednią wiedzą w celu informowania nabywców o kwestiach związanych z bezpieczeństwem.

Przykłady:

Dobrze: Cały personel w punkcie sprzedaży mający kontakt z klientami dysponuje podstawową wiedzą na temat bezpiecznego korzystania z systemów informacyjnych i systemów łączności. Ponadto niektórzy pracownicy dysponują bardziej szczegółową wiedzą i mogą udzielać kierowcom porad w zakresie bezpiecznych praktyk.

Źle: Nikt w punkcie sprzedaży nie dysponuje wiedzą na temat systemów informacyjnych, nie wie jak one działają i nie zdaje sobie sprawy z kwestii bezpieczeństwa związanych z ich użytkowaniem. Nie ma także informacji dostępnych dla potencjalnych nabywców.

Zastosowanie:

Niniejsze zalecenie stosuje się do pierwszej sprzedaży wszystkich systemów informacyjnych i systemów łączności przeznaczonych do pojazdów.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Przeprowadzenie oceny ryzyka w zakresie korzystania z systemu;

W przypadku poważniejszego ryzyka opracowanie odpowiednich materiałów dla nabywców;

Weryfikacja odpowiedniości procedur wymaga sformułowania opinii. Ocenę odpowiedniości można także przeprowadzić z punktu widzenia nabywców.

5.2.1.7. VII zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Przedsiębiorstwa zajmujące się wypożyczaniem pojazdów powinny zapewnić, aby wszystkie systemy informacyjne i systemy łączności były konserwowane zgodnie z instrukcjami producenta.

Objaśnienie:

Oczekuje się, że podmiot odpowiedzialny za produkt przygotowuje, zgodnie z zasadą 6.1., instrukcje dotyczące sposobu konserwacji systemów informacyjnych (zagadnienia fizyczne, sprzęt, części zamienne, oprogramowanie i jego aktualizacje itd.).

Wypożyczalnia pojazdów powinna zapewnić (poprzez bezpośrednie działanie lub kontrakt), że wszystkie zalecane czynności w zakresie konserwacji będą przeprowadzane.

Przykłady:

Dobrze: Płyta CD z mapą systemu nawigacji jest aktualizowana co roku, zgodnie z zaleceniami producenta.

Źle: Wypożyczalnia nie dysponuje dokumentacją dotyczącą systemów informatycznych w należących do niej pojazdach i nie przeprowadza żadnej konserwacji. W konsekwencji mapy cyfrowe stają się stopniowo coraz mniej aktualne.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do pojazdowych systemów informacyjnych i systemów łączności, które zgodnie z zaleceniami podmiotu odpowiedzialnego za produkt wymagają konserwacji.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Pracodawca powinien prowadzić stałą dokumentację czynności w zakresie konserwacji. Dokumentacja ta powinna być zgodna z instrukcjami producenta.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Test:

- Wypożyczalnia pojazdów powinna prowadzić ciągłą dokumentację czynności konserwacyjnych.
- Czynności te powinny być zgodne z instrukcjami producenta.

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

5.2.1.8. VIII zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Wypożyczalnia pojazdów powinna zadbać o to, aby w każdym pojeździe wyposażonym w dany system znajdował się egzemplarz instrukcji obsługi wydanej przez producenta.

Objaśnienie:

Z uwagi na fakt, że niektóre systemy informacyjne i systemy łączności są wyposażone w liczne funkcje, a z niektórych funkcji korzysta się sporadycznie, często dochodzi do sytuacji, w której kierowca musi zapoznać się z instrukcją, aby wykonać dane zadanie. Bez instrukcji kierowca może być bardziej zdenerwowany i rozproszony przez system albo może nie być w stanie wykonać swojego zadania.

Zalecenie wymaga, aby wypożyczalnia zapewniła, że w każdym pojeździe znajduje się egzemplarz instrukcji, z którego mogą korzystać jej klienci.

Przykłady:

Dobrze: Producent telefonu dostarczył instrukcje dla użytkowników, a wypożyczalnia umieściła egzemplarze instrukcji w każdym pojeździe i okresowo sprawdza, czy instrukcje te tam się znajdują.

Źle: Nie dostarczono instrukcji obsługi lub nie istnieje system zapewniający, że w każdym pojeździe wyposażonym w dane urządzenie znajduje się instrukcja.

Zastosowanie:

Zalecenie stosuje się do sytuacji, w której istnieje stosunek najmu oraz kiedy systemy informacyjne dostarczane są wraz z pojazdem.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Test polegający na sprawdzeniu, czy w każdym pojeździe znajduje się właściwa instrukcja obsługi.

Weryfikacja poprzez sprawdzenie.

Wynik = Tak/Nie

5.2.1.9. IX zalecenie dotyczące wpływania na sposób użytkowania

Personel wypożyczalni pojazdów powinien mieć odpowiednią wiedzę na temat systemów informacyjnych znajdujących się w oferowanych przez daną wypożyczalnię pojazdach i powinien proponować instrukcje na temat bezpiecznego korzystania z tych systemów.

Objaśnienie:

Na użytkowanie systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach przez kierowców wpływa ich znajomość systemu oraz świadomość ryzyka związanego z jego używaniem. W celu promowania prowadzenia pojazdu ze świadomością ryzyka i tym samym w celu przyczynienia się do dbałości o bezpieczeństwo kierowcy muszą posiadać dobre informacje o systemach, z których korzystają.

Oprócz doświadczenia użytkownika oraz instrukcji obsługi dostarczonych przez producenta kierowcy powinni także mieć możliwość uzyskania informacji w punkcie wynajmu pojazdu.

Dlatego niniejsze zalecenie wymaga, aby personel wypożyczalni dysponował odpowiednią wiedzą w celu informowania klientów o kwestiach związanych z bezpieczeństwem.

Przykłady:

Dobrze: Cały personel wypożyczalni mający kontakt z klientami dysponuje podstawową wiedzą na temat bezpiecznego korzystania z systemów informacyjnych i systemów łączności. Ponadto niektórzy pracownicy dysponują bardziej szczegółową wiedzą i mogą udzielać kierowcom porad w zakresie bezpiecznych praktyk.

Źle: Nikt w punkcie wydawania pojazdów nie dysponuje wiedzą na temat systemów informacyjnych, nie wie jak one działają i nie zdaje sobie z prawy z kwestii bezpieczeństwa związanych z ich użytkowaniem.

Zastosowanie:

Niniejsze zalecenie stosuje się do sytuacji, w której istnieje stosunek najmu, a pojazd jest wyposażony w systemy informacyjne i/lub systemy łączności.

Weryfikacja/Stosowane metody:

Przeprowadzenie oceny ryzyka w zakresie korzystania z systemu;

W przypadku poważniejszego ryzyka opracowanie odpowiednich materiałów dla korzystających z wynajmu;

Weryfikacja odpowiedniości procedur wymaga sformułowania opinii. Ocenę odpowiedniości można także przeprowadzić z punktu widzenia korzystających z wynajmu.

5.2.2. Zalecenia dla kierowców

Zgodnie z Konwencją Wiedeńską (1968 r.) kierowca musi zawsze w pełni panować nad pojazdem i w związku z tym ponosi pełną odpowiedzialność za korzystanie z systemów w czasie prowadzenia pojazdu. Ponadto można sformułować następujące zalecenia służące promowaniu bezpiecznego korzystania z systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach:

- Kierowcy powinni zapewnić, że systemy przenośne i systemy pochodzące z rynku wtórnego będą instalowane zgodnie z instrukcjami producenta;
- Kierowcy powinni zapewnić, że wszystkie systemy w pojazdach będą konserwowane zgodnie z instrukcjami producenta;
- Kierowcy odpowiadają za modyfikację systemu. Modyfikacja taka musi być przeprowadzona zgodnie z opisami technicznymi i nie powinna być sprzeczna z informacjami podanymi przez producenta;
- Kierowcy powinni korzystać z urządzeń w pojazdach zgodnie z zaleceniami producenta. Może to wymagać okresu zapoznawczego lub szkolenia;
- Kierowcy powinni korzystać z systemów informacyjnych i systemów łączności w czasie prowadzenia pojazdu tylko wówczas, jeżeli jest to bezpieczne;
- W czasie prowadzenia pojazdu nie należy korzystać z systemów przenośnych trzymając je w ręku lub kiedy nie są one zamocowane;
- Wszystkie instrukcje związane z wyposażeniem pojazdu powinny znajdować się w pojeździe i zostać przekazane jego następnemu właścicielowi lub użytkownikowi.

6. WDRAŻANIE ESOP 2006 I RSU

6.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie ESoP 2006 i RSU

Poniższe działania są istotne dla branży, ze szczególnym uwzględnieniem urzędzeń przenośnych, w przypadku podmiotów świadczących usługi transportowe i przewozowe, właścicieli i zarządców parków pojazdów, promocji w punktach sprzedaży, przedsiębiorstw zajmujących się wypożyczaniem pojazdów oraz państw członkowskich.

6.2. Działania wdrożeniowe

6.2.1. Działania wdrożeniowe realizowane przez branżę

Podstawową potrzebą w przypadku wszystkich sektorów branży jest zapoznanie się z ESoP 2006 i RSU oraz uwzględnienie zasad przy projektowaniu i korzystaniu z systemów w pojazdach.

W przypadku producentów wyposażenia oryginalnego najważniejszą organizacją jest ACEA, która wyraziła swoje poparcie dla zasad zawartych w ESoP z 1999 r. Zaprasza się ACEA do wyrażenia podobnego poparcia dla ESoP 2006 oraz zapewnienia dystrybucji i przyjęcia do wiadomości w branży niniejszej wersji zbioru, w tym w łańcuchach dostaw tej organizacji.

Inne zainteresowane podmioty w branży zajmują się urządzeniami przenośnymi oraz obsługiwany przez nie produktami i usługami. Nie istnieje jeden właściwy organ branżowy, ale o wielu zagadnieniach związanych z projektowaniem urzędzeń przenośnych oraz ich użytkowaniem i integracją z pojazdami można dyskutować na Forum Urzędzeń Przenośnych. Zasluguje to na silne wsparcie w całej branży.

Ważnym celem Forum Urzędzeń Przenośnych jest osiągnięcie porozumienia w zakresie definicji i zagadnień związanych z bezpieczeństwem:

- Wyjaśnienie aspektów prawnych (zobowiązań i odpowiedzialności) związanych z integracją urzędzeń przenośnych;
- Uzgodnienie planu wdrażania ESoP dla całej branży, np. poprzez deklaracje zaangażowania, porozumienia (MoU), certyfikację urzędzeń;
- Uzgodnienie zasad dostarczania zestawu montażowego zgodnych z ESoP 2006;
- Projektowanie urzędzeń i funkcji przewidzianych do użytkowania w czasie prowadzenia pojazdu zgodnych z ESoP 2006;
- Dostarczanie precyzyjnych instrukcji na temat bezpieczeństwa dla kierowców, zgodnie z ESoP 2006;
- Współpraca między producentami urzędzeń przenośnych i producentami pojazdów w zakresie opracowania inteligentnych interfejsów.

Branżę zachęca się do promowania tych zasad na szczeblu międzynarodowym (właściwe grupy to między innymi: JAMA ⁽⁷⁾, AAM ⁽⁸⁾, IHRA-ITS ⁽⁹⁾ i UNECE ⁽¹⁰⁾), a także na szczeblu standaryzacji.

6.2.2. Działania wdrożeniowe realizowane przez profesjonalne przedsiębiorstwa transportowe

Zaprasza się podmioty świadczące usługi w zakresie transportu i przewozów, a także właścicieli i zarządców parków pojazdów do zapewnienia, że wszystkie systemy informacyjne i systemy łączności znajdujące się w ich pojazdach będą konserwowane zgodnie z instrukcjami producentów. Procedury i systemy zachęt tych podmiotów nie powinny powodować niewłaściwego korzystania z systemów ani do tego zachęcać. Należy dokonać wyraźnego rozróżnienia między systemami lub funkcjami, które są i nie są przewidziane (przez pracodawcę) do użytkowania w czasie prowadzenia pojazdu.

Ponadto podmioty te powinny zapewnić, że pracownicy potrafią korzystać z systemów bez narażania siebie samych ani innych użytkowników dróg na niebezpieczeństwo. Należy zapewnić odpowiednie szkolenie w zakresie wszystkich systemów w pojazdach, których użytkowania w czasie prowadzenia pojazdu wymaga od kierowców pracodawca. Podmioty te powinny też zapewnić, aby w każdym pojeździe wyposażonym w dany system znajdował się egzemplarz instrukcji obsługi dostarczonej przez producenta.

⁽⁷⁾ Japan Automobile Manufacturers Association (Japońskie Stowarzyszenie Producentów Samochodów).

⁽⁸⁾ Alliance of Automobile Manufacturers (Sojusz Producentów Samochodów)

⁽⁹⁾ International Harmonized Research Activities – Intelligent Transport Systems (Międzynarodowe Zharmonizowane Działania Badawcze – Inteligentne Systemy Transportowe)

⁽¹⁰⁾ United Nation Economic Commission for Europe (Europejska Komisja Gospodarcza ONZ)

6.2.3. *Działania wdrożeniowe realizowane w ramach promocji w punktach sprzedaży*

Promocja w punkcie sprzedaży (np. reklama) nie powinna zachęcać do korzystania z systemów w sposób niebezpieczny.

Informacje w punktach sprzedaży powinny zwracać uwagę nabywców pojazdów na kwestie bezpieczeństwa związane z systemami informacyjnymi i systemami łączności w pojazdach i ich użytkowaniem.

6.2.4. *Działania wdrożeniowe realizowane przez wypożyczalnie pojazdów*

Przedsiębiorstwa zajmujące się wypożyczaniem pojazdów powinny zapewnić, że wszystkie pojazdowe systemy informacyjne i systemy łączności znajdujące się w ich pojazdach będą konserwowane zgodnie z instrukcjami producentów.

Powinny one także zapewnić, aby w każdym pojeździe wyposażonym w dany system znajdował się egzemplarz instrukcji obsługi dostarczonej przez producenta.

Personel wypożyczalni pojazdów powinien posiadać odpowiednią wiedzę na temat systemów informacyjnych znajdujących się w pojazdach oferowanych przez wypożyczalnię oraz powinien proponować instrukcje w zakresie bezpiecznego korzystania z tych systemów.

6.2.5. *Działania wdrożeniowe realizowane przez państwa członkowskie*

Państwa członkowskie powinny promować te zasady, zachęcać zainteresowane podmioty do ich przestrzegania, w miarę możliwości poprzez składanie pisemnych zobowiązań, oraz monitorować konkretne przestrzeganie tych zasad. Państwa członkowskie powinny zapewnić, że ESoP będzie skutecznie rozpowszechniana, znana i stosowana przez projektantów, instalatorów, producentów, detalistów, wypożyczalnie pojazdów oraz zarządców parków pojazdów na szczeblu krajowym i lokalnym.

Powinny one zapewnić dostępność dla kierowców ogólnych informacji na temat bezpiecznego korzystania z systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach, np. organizując kampanie na rzecz bezpieczeństwa.

Powinny one promować składanie zobowiązań do przestrzegania ESoP przez dostawców systemów pochodzących z rynku wtórnego oraz dostawców urządzeń przenośnych i wspierać dostarczanie informacji dla konsumentów na temat konsekwencji korzystania z systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach dla bezpieczeństwa oraz użyteczności tych urządzeń (np. za pośrednictwem organizacji konsumenckich, automobilklubów, szkół jazdy, EURONCAP itd.).

Powinny one zapewnić dostępność regularnie aktualizowanych informacji o definicji i dynamice rynku urządzeń pochodzących z rynku wtórnego i urządzeń przenośnych, tak aby posiadać informacje o ewolucji rynku i technik oraz aby możliwe było informowanie Komisji o ewolucji tego rynku.

Powinny one upewnić się, że sposób zbierania przez nie danych jest dostatecznie szczegółowy, aby umożliwić dalszą ocenę i monitorowanie wpływu systemów informacyjnych i systemów łączności w pojazdach, a zwłaszcza systemów z rynku wtórnego i urządzeń przenośnych, na bezpieczeństwo.

Ponadto powinny one podejmować odpowiednie środki (np. legislacyjne oraz z zakresu egzekwowania przepisów) w celu zapewnienia solidnego mocowania systemów pochodzących z rynku wtórnego i urządzeń przenośnych).

Powinny one kontynuować aktywne egzekwowanie istniejących przepisów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących prowadzenia pojazdów w ramach wykonywanej pracy.

Powinny one zastosować środki, jakie uważają za właściwe dla zapewnienia, że korzystanie z urządzeń przenośnych przez kierowców w czasie prowadzenia pojazdu nie pogarsza bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a w szczególności identyfikować i podejmować niezbędne działania służące zapobieganiu korzystaniu z wizualnych systemów rozrywki przez kierowców w czasie jazdy (np. filmów, telewizji, gier wideo) w sposób nieprzewidziany lub niewłaściwy.

7. **SŁOWNICZEK**

ADAS (Advanced Driver Assistance Systems – zaawansowane systemy wspomaganie kierowcy): Systemy zaprojektowane w celu wspomaganie realizacji zadania prowadzenia pojazdu na poziomie manewrowania pojazdem poprzez dostarczanie konkretnych informacji, ostrzeżeń, wsparcia lub wykonywanie czynności istotnych dla bezpośredniego działania kierowcy.

Systemy pochodzące z rynku wtórnego: systemy montowane w pojeździe już po jego wyprodukowaniu.

Kontekst użytkowania: użytkownicy, zadania, wyposażenie (sprzęt, oprogramowanie i materiały) oraz fizyczne i społeczne środowisko, w którym produkt jest użytkowany (ISO 9241-11, 1998 r.)

Rozproszenie uwagi: uwaga poświęcona działaniom niezwiązanym z prowadzeniem pojazdu, zazwyczaj ze szkodą dla parametrów prowadzenia.

Wyświetlacz lub wskaźnik: urządzenie służące do prezentacji informacji dla kierowcy.

Przykłady: wyświetlacze wizualne (takie jak monitory LCD), wskaźniki akustyczne (takie jak dźwięki) i wskaźniki dotykowe (takie jak wibracja pedałów).

Prowadzenie pojazdu: czynności w zakresie wykonywania podstawowego zadania prowadzenia pojazdu oraz drugorzędnych zadań związanych z podstawowym zadaniem prowadzenia pojazdu lub je wspomagających.

Pracodawca: osoba lub podmiot mający umowę z pracownikiem.

Uwaga: niniejsze zasady odnoszą się do pracodawców, którzy wymagają od swoich pracowników prowadzenia pojazdu w ramach wykonywanej pracy.

Przykłady: zarządcy parków pojazdów, przedsiębiorstwa taksówkowe, przedsiębiorstwa zaopatrzeniowe, podmioty świadczące usługi ratunkowe.

Bez użycia rąk: brak konieczności ciągłego trzymania jakiegokolwiek elementu systemu.

Informacje związane z prowadzeniem pojazdu: informacje dotyczące pojazdu, które są obowiązkowe, są związane z bezpieczeństwem albo z sytuacją na drodze i w ruchu drogowym oraz usługami infrastruktury odnoszącymi się do kierowcy.

Uwaga: informacje prezentowane są za pomocą wyświetlaczy i wskaźników – np. wizualnych lub akustycznych.

Przykłady: parametry stanu opon i hamulców, odległość od innych pojazdów, wskazówki dotyczące trasy, informacje o zagęszczeniu ruchu, ostrzeżenia o oblodzeniu jezdni, ograniczenia prędkości, informacje o parkingach.

Przykłady informacji niezwiązanych z prowadzeniem pojazdu to między innymi wiadomości, rozrywka i reklamy.

Systemy informacyjne i systemy łączności w pojazdach: dostarczają kierowcy informacji lub umożliwiają komunikację w sprawach niezwiązanych z prowadzeniem pojazdu (np. wiadomości, muzyka) albo związanych z prowadzeniem pojazdu, ale nieistotnych dla natychmiastowych działań kierowcy zależnych od czasu (np. komunikaty o ruchu drogowym, mapy nawigacyjne, wskazówki dotyczące trasy).

Instalacja: montaż systemów lub podzespołów w pojeździe, w tym instalowanie oprogramowania.

Uwaga: systemy w pełni preinstalowane nie wymagają tych czynności.

Konserwacja: czynność (czynności) służąca (służące) poprawie warunków eksploatacji produktu lub jej przedłużeniu.

Uwaga: odkurzanie i czyszczenie powierzchni (które może dotyczyć innego wyposażenia pojazdu) nie mieści się w zakresie pojęcia „konserwacja”.

Przykłady: wymiana podzespołów (akumulatorów, licencji, oprogramowania), okresowe czyszczenie oraz procedury kontroli i kalibracji.

Usterka: niekorzystna zmiana oczekiwanych parametrów eksploatacji w trakcie użytkowania systemu zgodnego z przeznaczeniem przewidzianym przez producenta.

Przykład: utrata sygnału zewnętrznego lub utrata danych kalibracyjnych czujnika pogarszająca dokładność systemu przekazywania wskazówek dotyczących trasy.

Manewrowanie: sterowanie pojazdem w osi wzdłużnej i poprzecznej w zależności od środowiska ruchu drogowego.

Urządzenia przenośne: urządzenia niestacjonarne towarzyszące ludziom w podróży.

Przykłady: telefony, komputery PDA (Personal Digital Assistant).

Punkt sprzedaży (PoS): punkt, w który potencjalny nabywca może skontaktować się z osobą lub podmiotem sprzedającym systemy.

Przykłady: dealer samochodowy (w przypadku wyposażenia fabrycznego – OEM), sklep (w przypadku wyposażenia pochodzącego z rynku wtórnego), witryna internetowa, telefoniczna linia pomocy lub punkt sprzedaży telefonicznej.

Podstawowe urządzenie sterujące jazdą: urządzenie sterujące bezpośrednio potrzebne do prowadzenia pojazdu.

Podstawowe zadanie prowadzenia pojazdu: czynności, jakie musi wykonywać kierowca w czasie prowadzenia pojazdu w zakresie nawigacji, manewrowania i obsługi pojazdu, w tym kierowanie pojazdem, hamowanie i przyspieszanie.

Priorytet: relatywne znaczenie dwóch lub więcej podmiotów, które określa ich pozycję w czasie albo nacisk na konieczność prezentacji (ISO/TS 16951, 2004)

Informacja o produkcie: wszystkie informacje dotyczące systemu, do jakich kierowca ma dostęp.

Przykłady: instrukcje obsługi systemu, specyfikacje techniczne, materiały promocyjne, opakowanie.

Podmiot odpowiedzialny za produkt: uczestnik procesu produkcji, importer, dostawca lub inna osoba umieszczająca swoje nazwisko, znak towarowy lub inną wyróżniającą się cechę na produkcie.

Uwaga: odpowiedzialność ponoszona jest wspólnie przez takie podmioty i osoby.

Racjonalnie przewidywalne niewłaściwe korzystanie: korzystanie z produktu, procesu lub usługi w warunkach lub dla celów nieprzewidzianych przez producenta, ale które może zostać spowodowane przez produkt, proces lub usługę w połączeniu z powszechnym ludzkim zachowaniem lub w jego następstwie.

Sekwencja interakcji: zbiór powiązanych, przekazywanych kolejno poleceń i informacji zwrotnych zwanych także dialogiem.

Przykład: wprowadzenie nowego punktu docelowego lub numeru telefonu.

Stojący: pojazd mający prędkość zerową w stosunku do powierzchni, na której się znajduje.

Stan: dostępny (dostępne) i (lub) aktywny (aktywne) tryb (tryby) systemu.

Przykład: „przetwarzanie”.

Wsparcie oznacza, że czynność wykonywana przez kierowcę jest wspomagana przez system.

Instrukcje systemu: Instrukcje dotyczące systemu, których rolą jest przekazanie kierowcy informacji o systemie i pomaganie mu w jego wykorzystaniu do konkretnych celów.

Uwaga: instrukcje mogą mieć postać drukowaną, z tekstem i ilustracjami, albo mogą być zintegrowane z systemem jako funkcje „pomocy” lub instruktaż.

Awaria systemu: stan, w którym system nie działa lub działa wadliwie.

Uwaga 1: częściowa awaria może dotyczyć jednego z komponentów, podfunkcji lub trybów działania systemu, które przestały działać albo działają niezgodnie ze specyfikacją przewidzianą przez producenta.

Uwaga 2: całkowita awaria systemu polega na tym, że przestają działać wszystkie elementy systemu.

Informacja wizualna: komunikat graficzny, obrazkowy, tekstowy lub inny prezentowany kierowcy korzystającemu ze zmysłu wzroku.

Pojazd w ruchu: pojazd poruszający się prędkością powyżej około 5 km/h ⁽¹⁾.

Wypożyczalnia pojazdów: osoba lub podmiot oferujący wynajem pojazdów wyposażonych w system informacyjny i/lub system łączności.

⁽¹⁾ wartość 5 km/h przyjęto z powodów technicznych, ponieważ trudno jest ustalić, czy prędkość pojazdu jest zerowa.